

สังคมศาสตร์ปริทัศน์

ก๊วยหล่อง
ภาค 3

คำจำกัด
จักรวรรดินิยม
ลัทธิระบบผูกขาด

สำนักพิมพ์วิบูลย์กิจ กรุงเทพมหานคร

สังคมศาสตร์ปริทัศน์

เจ้าของ : สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย

คณะกรรมการบรรณาธิการ

นายชาณุวิทย์ เกษตรศิริ
นายทักษ์ เฉลิมเตียรณ
นายบัณฑูร อ่อนคำ
นายไมตรี อังภากรณ์
นายรังสรรค์ ณะพรพันธุ์
นายสุชาติ สวัสดิ์ศรี

กองบรรณาธิการ

นายสุชาติ สวัสดิ์ศรี	บรรณาธิการ
นายนิติ กองเพชร	ฝ่ายศิลป์
นางสาวยุพา ทองช่วง	ฝ่ายธุรการ

สำนักงานกองบรรณาธิการ

นิตยสารสังคมศาสตร์ปริทัศน์

จุฬา ซอย ๒ ถนนพญาไท กรุงเทพฯ ๑ &
โทรศัพท์ ๕๒๑๖๕๒

กองจัดการและฝ่ายอำนวยการ

นายสมบัติ จันทรวงศ์	ผู้อำนวยการบริหาร
เฉลิม ไชยพฤษกุล	ผู้ช่วย
รุ่งฤดี นาใต้	ผู้ช่วย
นลินรัตน์ ศิริธนาสวัสดิ์	ผู้ช่วย

สำนักงานกองจัดการและฝ่ายอำนวยการ

ห้อง ๕๒๓ ชั้น ๕

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

โทรศัพท์ ๒๑๖๑๑๑ ต่อ ๒๑๒

หรือ ตู้ ปณ. ๕/๘๔ กรุงเทพฯ ๑

โครงการหนังสือเล่ม
ศึกษาศาสตร์ปริทัศน์

อันดับ ๑๐

ประวัติศาสตร์และนักประวัติศาสตร์ไทย

อันดับ ๑๑

ปัญหาและอนาคตของไทย

เสน่ห์ จามริก

อันดับ ๑๒

การปฏิวัติของชาวนา

เกริกเกียรติ พิพัฒนเสรีธรรม

กำหนดวางตลาดติดตามกันภายใน มกราคม – กุมภาพันธ์

สังคมศาสตร์ปริทัศน์

ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๓-๔, สิงหาคม-ธันวาคม ๒๕๑๘

ธัญญา ผลอนันต์
กลุ่มศึกษาไทยกับมหาอำนาจญี่ปุ่น
กลุ่มศึกษาไทยกับมหาอำนาจญี่ปุ่น
กลุ่มศึกษาไทยกับมหาอำนาจญี่ปุ่น
ศูนย์เอกสารและกิจกรรมเพื่อประชาชน
ศูนย์เอกสารและกิจกรรมเพื่อประชาชน
ไพยม เรืองศรี แปด
ณรงค์ เทชรประเสริฐ
กอง บ.ก.สน.ทญ.
ผาติณ ชยาภรณ์านต์กษณ
ตะวันฉาย แสงสุรีย์
ฟุตาบว กิตะชามา
ชาญวิทย์ เกษตรศิริ

- ๔ จดหมายถึงบรรณาธิการ
๗ บทนำ
๘ การต่อต้านญี่ปุ่น : จากยามาดา ถึงทานากะ
๒๓ ญี่ปุ่นในเอเชีย : จักรวรรดินิยมผู้รุกรานหรือบริวารสหรัฐ ฯ
๔๕ เหตุที่ญี่ปุ่นต้องเป็นจักรวรรดินิยมทางเศรษฐกิจ
๗๑ ญี่ปุ่นเข้ามาช่วยเหลือ หรือเข้ามาครอบงำ
๘๖ เมืองไทยจะเป็นพิษอย่างญี่ปุ่นหรือไม่
๘๕ แรงงานไทยกับนายทุนญี่ปุ่น : กรณีของบริษัททอกระสอบญี่ปุ่น
๑๐๑ กวี : ย่ำทลสอบข้าต้อไปเลย
๑๐๓ การผูกขาดทางการค้าของญี่ปุ่นในประเทศไทย
๑๑๖ ศูนย์วิจัยเอเชียอาคเนย์ : การจารกรรมข้อมูลของญี่ปุ่น
๑๒๔ กวี : บทสรุปแห่งประวัติศาสตร์
๑๒๖ จดหมายจากเมืองไทย : ลูกกวาดสี่เหลี่ยม, จักรวรรดินิยม
ทางการศึกษา
๑๓๔ เรื่องสั้นจากญี่ปุ่น : นันมันคอร์มซูซึฟ
๑๔๓ คนกับงาน : เขียว สัมพันธ์ ผู้นำปฏิวัติกัมพูชา
๑๕๓ วิจารณ์หนังสือ
๑๖๘ ภาคผนวก : การครอบงำทางเศรษฐกิจของญี่ปุ่นในเมืองไทย
๑. ข้อมูลชุดที่ ๑
๒. ข้อมูลชุดที่ ๒
๓. ข้อมูลชุดที่ ๓
๔. ปัญหาและข้อเสนอ
๒๑๒ บรรณาธิการ

ผู้วิจารณ์หนังสือ

วิทยากร เขียงกล/ ธเนศ อภรณ์สุวรรณ/
สามารถ ศรีจันทร์/ อำนวยชัย ปฏิพัทธ์ฯ/
จินดา ตระแก้ว/ ศรีดาวเรือง

ปก : นีวดี กองเพชร

จดหมายถึงบรรณาธิการ

จดหมายจากบ้านนอก

ผมท่องเที่ยวไปตามป่าเขา ลงเหวเข้าถ้ำ และจาริกไปตามชนบทที่อยู่ห่างไกลความเจริญเป็นเวลานาน จึงขาดการติดต่อกับโลกภายนอก และวงการหนังสือไปเสียนาน ผมได้อ่านหนังสือ *สังคมศาสตร์ปริทัศน์* ที่ฉบับระหว่างที่ผมท่องเที่ยวไปในที่ต่างๆ ตั้งกล่าว ผมเกี่ยวข้องกับศาสนาโดยเฉพาะ บนต้นเขาภูพานและตามชนบทในท้องที่ ขอนแก่น และจ. อุตรดิตถ์ ผมพบภิกษุ “วิเศษ” หลายรูปมีพฤติกรรมวิเศษต่างๆ กัน บ้างบอกหวงใจดีดิน บ้างเป็นฤๅษีมีของวิเศษต่างๆ ชายในราคาแพง บ้างเป็นมโหสถ หมอสารพัดโรค ภิกษุเหล่านั้นล้วนแล้วแต่มีวิธีการ หลอกลวงชาวบ้านโดยไม่เข้าแบบกัน บางรูปก็อยู่ได้นาน บางรูปก็รับเหมาหายไป บางรูปชอบนั่งกรรมฐานวิปัสสนาอยู่ในถ้ำสองต่อสองกับอุบาสิกาสาว และถูกบังคับให้สละผ้าเหลืองก็มี สาธุขอให้อุบาสิกาสาวเหล่านั้นสำเร็จตาม ประสงค์เถอะ พร้อมทั้งภิกษุวิเศษรูปนั้นด้วย

รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันของเราให้สิทธิเสรีภาพแก่ประชาชนในการนับถือ “ลัทธิ” ใดๆ และ “ศาสนา” ใดก็ได้ เพราะฉะนั้นการประกาศลัทธิและศาสนาต่างๆ ย่อมได้รับความคุ้มครองจากกฎหมาย

พุทธบริษัททั้งบรรพชิตและฆราวาส ในปัจจุบัน (ส่วนมาก) กำลังผสมลัทธิต่าง ๆ เข้าด้วยกันอย่างเมามัน ใครเล่าที่มักยอมแสวงหาผลประโยชน์ได้มาก มหาเศรษฐีแห่งประเทศไทย จะทำอะไรได้ ไม่ต้องพูดไปถึงอินเดียอย่างคุณทินกร ยี่หวังกอง สั่งข้าว

มานั้นหรือครับ เอาแค่ในกรุงเทพฯ นี่ก็เถอะ และกฎหมายจะทำอะไรได้ การหลอกลวงเป็นการกระทำที่กฎหมายคุ้มครอง

ผมเป็นนิสิตที่เรียนมหาวิทยาลัยเพียงรับงานหนักมาก นับเป็นงานอาสาที่ออกปฏิบัติงานครั้งแรกตามโครงการลักษณะนี้ และผมพบว่าสมควรอย่างยิ่งที่บรรพชิตต้องศึกษารัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ จิตวิทยา สังคมวิทยา ฯลฯ ที่นอกเหนือไปจาก ศาสนศาสตร์ แต่เรื่องวินัยนั้นควรพิจารณาอีกประเด็นหนึ่ง และบรรพชิตลาสิกขาบทหลังจากสำเร็จการศึกษานั้น ทางวินัยสงฆ์และกฎหมายก็ไม่ได้ห้ามไว้ จากการจาริกเทศนาและอบรมในครั้งนั้นผมได้ข้อคิดสำคัญ ๆ พอสรุปได้ดังนี้

๑. พุทธศาสนิกชนในประเทศไทยเรานี้มีน้อยมาก ชาวไทยเลื่อมใสในพุทธศาสนาน้อยมาก แม้ว่าวัดวาอารามจะมีมากมาย โบสถ์วิหารจะงดงาม จำนวนภิกษุสามเณรจะมีมาก องค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์จะมีศูนย์กลางอยู่ในประเทศไทย หรือมีภิกษุที่คงเคร่งวินัยอยู่มากก็ตาม แต่สถิติจำนวนอาชญากรรมสูงมาก สถิติจำนวนการฆาตกรรมในกรุงเทพฯ สูงเป็นอันดับสองรองลงมาจากชกาโก พวกเราชาวอาสาเทศนาอบรม ได้ให้ความรู้แก่พุทธบริษัทว่า ศาสนาไม่ใช่พระไตรปิฎก ไม่ใช่ผ้าเหลือง หรือ ภิกษุสามเณร ไม่ใช่โบสถ์วิหาร กุฏิ หรือศาลาวัด แต่ศาสนาหรือศาสน์ คือคำสอนที่เรียกว่า “ธรรม” ศาสนาไม่เคยเสื่อม ไม่เคยเปลี่ยน

แปลง ศาสนาอยู่ทุกหนทุกแห่งที่มีผู้เข้าใจธรรมและปฏิบัติธรรม ธรรมไม่เคยเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลา (ธรรมมากาลโก) เพราะ “ธรรม” คือความจริง (ธรรม Truth) ธรรมเกิดขึ้นทุกหนทุกแห่งซึ่งมีปัญญา การเกิดหรือปรากฏการณ์ของธรรมเรียกว่า “ธรรมชาติ” หรือ ธรรมชาติ (Existence Truth) แก่นสารของธรรมเป็นสายไขแห่งเหตุผล จากเวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณและขันธทั้งห้า (ความรู้สึทของประสาทสัมผัสทั้งห้า) และทั้งหมดนี้เป็น อนิจจัง อนัตตา วิถีสังขารา (Dialectical Materialism-Idealism) ตามแนวคิดของผมถ้าใครเริ่มเข้าใจความจริงเหล่านี้ บุคคลนั้นเริ่มเข้าใจพุทธศาสนาแล้ว

๒. บรรพชิตและฆราวาสควรจะ “เสมอภาค” กัน ตามกฎหมายทั้งในสิทธิและหน้าที่ เพราะบรรพชิตก็เป็น ประชาชนผู้ตกอยู่ใต้อิทธิพลของระบบการเมือง เศรษฐกิจ สังคม การศึกษา ฯลฯ เช่นเดียวกับประชาชน กนธรรมดา อย่างเอาผ้าเหลืองมาห่มเพื่อเป็นอภิสิทธิ์ชน เกิด “ผู้ไม่ทำงานคือผู้ไม่มีกิน” นอกจากไม่ทำงานให้เกิดประโยชน์แล้วบรรพชิตจำนวนมากยังเป็นฝากสังคม หรือหอนอนสังคมอีกด้วย

๓. กระทรวงศึกษาธิการสมควรที่จะบรรจุวิชา พุทธศาสนาเปรียบเทียบ “ที่ถูกต้อง” ลงในหลักสูตร ตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาขึ้นไปด้วย

เลนินและเมาเซตงกล่าวไว้ว่า “ศาสนาเป็นความเชื่อในด้านอุดมคตินิยม เราควรช้ขอลกและผิดด้วย ความรู้ทางอุดมคตินิยมนั่นคือ การให้การศึกษาคือถูกต้อง ไม่ควรใช้อำนาจเผด็จการ หรือกฎหมายฝ่ายบริหารบ้านเมืองบังคับ”

๔. มหาเถรสมาคมควรจัดประชุมสังคายนา เพื่อปฏิรูปการศาสนาภายในประเทศอย่างรีบด่วน

กึ่งฤทธิ นามเส

อ. กุมภวาปี จ. อุดร

ปุ่สวรรคกับฤษีลิ่งดำ

จากข่าวที่กล่าวถึงกร็ยวกรวออีกด้านหนึ่งของขบวนการต่างๆ ที่กำลังเคลื่อนไหวกัน อยู่อย่างคึกคัก ก็คือเรื่อง การนำเอาวิชาต่างๆ มาหลอกลวงมอมเมาประชาชนว่าเป็น “พุทธศาสนา” คิดฉันได้มีโอกาสไปที่สำนักงานเผยแพร่วิชารต่างๆ เหล่านี้สองแห่ง

แห่งแรกคือที่บ้านเลขที่ ๘ ซอยสายลม หรือออกชื่อหนึ่งทีเรียกกันติดปากว่า บ้านเจ้ากรมเสริม อันเป็นที่กล่าวถึง “ฤษีลิ่งดำ” กันอยู่ในขณะนี้ ภายในบ้านมีของปลุกเสกมากมายจากหลายสำนัก หลายอาจารย์ อาทิ เช่น เหรียญรูปพระ ลูกประคำ พระเครื่อง องค์เล็ก องค์โต ตรีศกรุด ผ้ายันต์ เศษจีวรที่พระห่มแล้วนำมาตัดขนาดเท่าเหรียญห้าสิบบาทศักดิ์สิทธิ์กระดาศ ซึ่งพิมพ์บอกไว้ว่าของหลวงพี่อะไร และรูปถ่ายของหลวงพี่ วัดต่างๆ ของทุกอย่างระบุไว้ว่าศักดิ์สิทธิ์สรรพิต รวากันตั้งแต่ห้าบาทกระทั่งเป็นร้อยเป็นพัน นอกจากนี้ยังมีหนังสือของฤษีลิ่งดำอีกหลายเล่ม

อีกแห่งหนึ่งก็คือสำนักปุ่สวรรค อยู่เลยบางแคไปเล็กน้อย ที่แห่งนี้ทำใหญ่โตทันสมัยมาก วันทีฉันไปเห็นมีพระสงฆ์อยู่สองรูป มีลูกประคำคล้องคอ ห่มผ้าสีกะแต่สงฆ์ทั้งสองรูปมิใช่เป็นผู้นำของสำนักแห่งนี้ สำนักปุ่สวรรคขึ้นชื่อในทางรักษาโรคภัยไข้เจ็บทุกอย่าง และที่จะขาดเสียมิได้ก็คือของศักดิ์สิทธิ์ เช่น มีใบโพธิ์จากอินเดีย เป็นต้น ผู้ที่จะเชิญใบโพธิ์ศักดิ์สิทธิ์นี้ไปได้ต้องเสียค่าสมกรเป็นศิษย์ของพระพุทธรเจ้า โดยกรอกชื่อนามสกุล ที่อยู่ ลงในแบบฟอร์มที่ทางสำนักแจกให้ เสียค่าสมกรคนละ ๓๐ บาท ส่วนค่าใบโพธิ์จะเสียเท่าใดหรือไม่ฉันไม่แน่ใจ เพราะไม่ได้เข้าไปแจ้งว่าต้องการ ส่งแก่ๆ รูปหนึ่งทีคอยแจกใบโพธิ์ (ขาย) อยู่ นั้น จะบอกแก่ผู้เลื่อมใสว่า เมื่อเชิญใบโพธิ์ศักดิ์สิทธิ์นี้ไปหากมีภัยมากถ้ากรายจะมีเทวดาตามไปให้ความคุ้มครองหนึ่งองค์ ถ้าช่วยได้เทวดาก็จะช่วย ถ้าช่วยไม่ได้ เทวดาก็จะกลับไปบอกหลวงปู่ทวด ซึ่งสำนักปุ่สวรรคแห่งนั้น

เขากล่าวด้วยว่ามีแห่งแรกอยู่ที่ สวรรค์ ชั้น ที่ ห้า นอกจากนั้นโบสถ์ยังมีอาณาเขตล้นนาคาลให้สงฆ์คนบูชาขอได้เป็นคนว่าต้องการเงินเดือนขึ้น

ก่อนจะถึงเวลาเข้าทรงรักษาโรค ทางสำนักได้จัดฉายภาพยนตร์ให้ดูเป็นการโฆษณาชวนเชื่อถึงการรักษาโรค โดยวิธีรศมนามนต์ไล่ผีที่สิงอยู่ในตัวคนไข้ และทำโฆษณาสำนักออกแห่งหนึ่งซึ่งเป็นที่พยานที่ศรัทธาของทางสำนักที่สวรรค์ไปเที่ยว โดยเสี้ยคารรถและคำอาหารมังสะวิธศคนละ ๕๐ บาท ทานนกอหุบผาสวรรค์ หรือเขาดำพระ จึงหวัดราชบุรี เขามุ่งหนังสือบรรยายถึงความน่าทึ่งของหุบผาสวรรค์ชายเล่มละ ๒ บาท บรรยายถึงที่มาของหุบผาสวรรค์ ซึ่งได้สร้างเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ว่า หลวงปู่ทวดได้มีบัญชาให้แผ่สองรูปไปแสวงหาสถานที่เหมาะสมและก็ได้พบที่แห่งนั้น แต่เท่าที่คิดกันทราบมานานและได้เคยไปเยือนเขาดำพระมาแล้วได้รู้จักกับหลวงพ่อกง เจ้าอาวาสดี เท่า ๆ กับชาวราชบุรี จึงคุบด ๆ กับหนังสือและภาพยนตร์ที่ได้เห็นทั้งหนังสือและภาพยนตร์ก็ได้เอ่ยชื่อหลวงพ่อกงเลย

การรักษาโรคของพวกเขาแปลกมาก เมื่อได้เวลาบ่ายโมงของวันอาทิตย์ หลวงปู่ทวดเหยียบน้ำทะเลจืดก็จะเข้าทรงร่างของนายสุชาติ (ไม่ใช่สุชาติคนที่ เป็นบรรณาธิการนะ) เข้าทรงมาจากที่ไหนก็ไม่ทราบ ร่างของนายสุชาติ จะเดินถือธำชานไปบนถ้ำนัก (เขาเรียกถ้ำหนัก) จากนั้นผู้บวชก็จะได้เข้าเฝ้าบอกเล่าอาการเจ็บไข้ แต่หลวงปู่ในร่างของกนทรงจะไม่ยอมพูดอะไรกับใครเลยแม้แต่คำเดียว ผู้ที่ทำงานในนั้น บอกว่ามิฉะนั้นทำให้จิตของแะกับมนุษย์ วิธสงฆ์ให้เขียนไม่ใช่พูด เมื่อหมดจำนวนคนบวช ซึ่งแต่ละวันอาทิตย์มีจำนวนจำกัดไม่เกิน ๓๐๐ คน แล้วก็ลงไปรศมนามนต์ พอเดินมาใกล้กนทรง คนบวชต้องบอกชื่อกับกนทรับ แต่บอกชื่อมากก็ฉันไม่ได้ยินเลย ตอนนั้นแหละที่ได้สังเกตเห็นว่า ก่อนจะรศมนามนต์ คนไข้มันเข้าแล้วได้รับแจกขันมาแล้วคนละใบ กันขันเขียนเลขลำดับแต่ต่างสีกัน บางก็สีฟ้า บางก็สีแดง ตอนนั้นจะมีบริวาร

ของหลวงปู่ (ส่วนมากหน้าตาเป็นคนจีนทั้งชายหญิง แต่งชุดสีขาวทุกคน ตอนที่ยังไม่รศมนามนต์แต่งตัวเรียบร้อยมาก เช่นแต่งชุดขาว ผูกเนคไทเรียบร้อย) เจ็ดแปดคนยืนอยู่ทั้งใกล้และไกล คนบวชบางคนรศแล้ว ก็ไปได้ แต่บางคนจะส่งเสียงร้องกรวยกรวง มือสั่นขา สั่นคนโคตรมคราม บอกว่าผีเข้าทั้ง ๆ ที่ตอนรศหลวงปู่ อยู่ก็เป็นปกติ พูดคุยกันสนุกสนาน หลวงปู่ในร่างของกนทรงจะว่ากาลาในใจมากมาย นามนต์ต้องใส่ของศักดิ์สิทธิ์ออกมาก เช่นถั่วเขียวผ่าซีก ข้าวสาร ผักชี หัวหอม ทำนานเป็นพิเศษจนสุดท้าย ผักพายแพไปแต่พอแสดงว่าผีออกแล้ว พวกสมุนทั้งหลายก็จะเรียกชื่อคนบวชคนนั้น ๆ ให้รู้สึกลัว เพราะกลัวกันว่าเดี๋ยวจะล้มตัวไป การเรียกชื่ออย่างสนิทสนมของทุกคนทมิอาการแปลก ๆ พวกบริวารจะรู้จักชื่อคนไข้จนขึ้นใจ แม้จะยืนอยู่ห่างจากคนไข้บอกชื่อก็ตาม

ฉันนอยากให้สอมวลชนเข้าไปให้ความสนใจ สืบหาหลักฐานที่แท้จริงมาแต่ให้ประชาชนได้เข้าใจ ไม่ใช่หลงมงาย โดยแค่ได้ดูภาพยนตร์ที่ฉายให้ดูก็เลื่อมใส เพราะกิตติศัพท์ของหลวงปู่ทวด เลื่องลือกันมานานโดยไม่มีใครสนใจจะสืบหาข้อเท็จจริง จึงเป็นเหตุใหม่ได้ยิ่งคิด

นอกจากการรักษาโรคและคำขายแล้วก็มีหนังสือขายไม่แพ้ "ฤษีลึงคำ" แต่หนังสือของหลวงปู่ทวดของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหมื่นวชิรญาณวชิโรดม ได้ไปพูดให้ขวัญกำลังใจตำรวจทหารชายแดนหลายแห่ง กล่าวถึงการเมือง ถึงการทรงเจ้าแล้วได้คุยกับนักการเมืองผู้ลี้ภัยไปแล้ว มีหนังสือของนายผัน วิสุตรชาย ค้วยคิด ๆ ไปการเกี่ยวของกับนวพลก็เป็นสงฆ์นัก

เท่าที่ฉันเขียนมานี้ยังไม่ละเอียดนัก เพราะฉันยังไม่สนิทในการเขียน แต่เพราะเห็นว่า *สังกมศาสตร์ปริทัศน์* เป็นหนังสือที่อยู่ข้างประชาชนอย่างไม่หว่นเกรง จึงกล้าส่งความคิดเห็นมาเท่านี้

คาริกา ปารีชาติ
อ. ตลิ่งชัน กรุงเทพฯ

บทนำ

พึ่งตัวเอง รักษาตัวเอง ปกครองตัวเอง

สังคมไทยไม่มีความเป็นธรรม ประเทศไม่เป็นเอกราชและอธิปไตยโดยสมบูรณ์ สาเหตุแรกเนื่องมาจากความปั่นป่วนวุ่นวายที่เกิดจากชนชั้นปกครองแตกแยกกันเอง และชนชั้นปกครองแตกแยกกับประชาชน สาเหตุต่อมาเนื่องมาจากการแทรกแซงของจักรวรรดินิยมไม่ว่าชื่อใดก็ตามที่เข้ามาครอบงำเอาเปรียบสังคมไทยมานาน นับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

จุดมุ่งหมายหลักที่จักรวรรดินิยมเข้ามาแทรกแซงสร้างความปั่นป่วนวุ่นวายให้เกิดขึ้นในสังคมคือพัฒนา ก็เนื่องมาจากมูลเหตุทางเศรษฐกิจที่ต้องการจะกอบโกยทรัพยากรธรรมชาติ และควบคุมตลาดสินค้าของคนโดยแอบแฝงเข้ามาในรูปของการช่วยเหลือทางด้านการลงทุนทางอุตสาหกรรม และมีการใช้ความได้เปรียบทางเทคโนโลยีเข้ามาขูดรีดทรัพยากรธรรมชาติและแรงงานของเจ้าของประเทศ นอกจากนี้ยังทำสงครามทางวัฒนธรรมโดยแผ่กระจายการโฆษณาชวนเชื่อให้ซื้อสินค้าและสร้างความนิยมชมชอบให้กลุ่มชนส่วนน้อย สร้างทัศนคติ โอ้อวดฟุ้งเฟ้อ โดยล้มล้างถึงปัจจัยเกี่ยวกับความอยู่รอดอย่างมีเกียรติภูมิแห่งประเทศของตน หันไปสร้างภาพจนที่ผิดเกี่ยวกับความก้าวหน้าที่ผิด ในกรณีนี้การร่วมมือระหว่างชนชั้นปกครองกับประเทศจักรวรรดินิยมทั้งหลาย (เช่นญี่ปุ่น) เพื่อกดขี่ชนกลุ่มใหญ่ในประเทศเป็นสิ่งที่ไม่เห็นได้ชัดจากนโยบายขยายการมอมเมาของชนชั้นปกครองตลอดจนสร้างความทุกข์ยาก และความไม่เป็นธรรมต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นทั่วไป

ท่ามกลางความปั่นป่วนวุ่นวายนี้ จุดหลักประการหนึ่ง ที่ชนชั้นปกครอง หรือคณะรัฐบาลผู้บริหารประเทศแต่ละยุคสมัย ไม่ได้สร้างให้คนในชาติมีความเด็ดเดี่ยวมั่นคง ก็คือการขาดทัศนคติอย่างแรงกล้าที่จะพึ่งตัวเอง รักษาตัวเอง และปกครองตัวเอง ทัศนคติของชนชั้นปกครองในประเทศที่ตกเป็นทาสของลัทธิจักรวรรดินิยม ส่วนหนึ่งคือทัศนคติที่ยอมจำนนต่างชาติ และดูถูกพลั้งประชาชนภายในประเทศ ถ้าจะกล่าวแล้ว ทัศนคติดังกล่าวนี้ ก็ไม่ผิดไปจากนิทานเรื่อง 'กบเล็ดอกนาย' ที่ผลสุดท้าย สังคมของกบฝูงนั้นต้องตกเป็นเหยื่อของนกกกระสา

ทัศนคติยอมจำนนต่างชาติ ดูถูกพลั้งประชาชนภายในประเทศ ทำให้คนจำนวนมากที่ทนทุกข์ยากมานาน มองไม่เห็นความหวังในระบบสังคมปัจจุบัน ที่จะช่วยแก้ไขปัญหอนี้หนทางของเขาและของประเทศชาติได้ ด้วยเหตุนี้

จึงพบว่า ในวงการของผู้รักชาติที่แท้จริงทั้งหลาย ล้วนแต่มีกันส่ายหน้าและปรารถนาจะให้มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นเพื่อนำไปสู่ชีวิตใหม่ที่ดีกว่าอยู่เสมอ

ความปรารถนาที่จะให้มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นนั้น จุดหมายประการหนึ่งและประการเดียว ก็คือทำอะไร พวกเราจึงจะเห็นประเทศชาติพึ่งตัวเองได้ ทั้งในทางเศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรม เพราะเมื่อประเทศพึ่งตัวเองได้เรียบร้อยแล้ว พวกเขาก็ย่อมมีคำตอบในเรื่องการรักษาตัวเอง และปกครองตัวเองตามมา ทั้งในแง่นโยบายและเกียรติภูมิที่ได้รับการยอมรับนับถือ

ทัศนคติเกียรติภูมิและได้รับการยอมรับนับถือ ไม่ได้หมายความว่าจะไม่สนใจไปโลกภายนอก เพราะการมีเกียรติและการยอมรับนับถือนั้น ย่อมหมายถึงการได้รับความสนใจอยู่แล้วในตัว เนื่องจากการพึ่งตัวเอง รักษาตัวเอง ปกครองตัวเอง หมายถึงการพึ่งพลังของประชาชนภายในชาติ หมายถึงการปลุกความสำนึกของประชาชนให้ตื่นตัวต่อสิทธิและหน้าที่ในการจัดตั้งกองทัพทางเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรมและการทหารให้แข็งแกร่ง เพื่อเป็นปราการสำคัญที่จะต้านทานการรุกรานหรือการครอบงำจากต่างชาติอีกทั้งพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ กำลังคน และทุนแห่งชาติเพื่อขึ้นอยู่กับขนานของตัวเองให้สำเร็จ โดยปรับปรุงทฤษฎีและแบบอย่างอันถูกต้อง ให้อดีตรับใช้ปัจจุบัน ให้ต่างชาติรับใช้ในประเทศ ให้ในประเทศรับใช้ในประเทศ

เมื่อเป็นดังที่กล่าวมาเท่านั้น ชีวิตของประเทศจึงจะมีเอกราชและอธิปไตยในทุก ๆ ทาง ดังนั้นในภาวะปัจจุบันที่ประเทศยังมีสภาพไม่พ้นจาก 'กบเลือกนาย' สถานการณ์ที่เกิดขึ้นเพื่อการเปลี่ยนแปลงจึงมิใช่เป็นสิ่งที่ใครจะคิดเล่นเอาเองแต่ผู้เดียว หากมันคือความจริงที่ปรากฏอยู่บนหน้าแห่งอนาคตของประวัติศาสตร์ ซึ่งบางทีก็อาจจะผ่านพ้นช่วงแห่งความยุ่งยากนี้ได้ อาจมีการหลั่งเลือดรออยู่ข้างหน้าก็เป็นได้

เรา - ณ ที่นี้ ขอต่อต้านการครอบงำทางเศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม จากบรรดากักรวรรดินิยมทุกชาติ รวมทั้งการทำตัวเป็นจักรวรรดินิยมเสียเองของคนในชาติ เดียวกัน เพื่อวันหนึ่งข้างหน้า ประเทศของเราจะพึ่งตัวเองอย่างมีเกียรติ ยืนอยู่บนขาทั้งสองได้ ไม่ต้องก้มหน้าคุกเข่าอยู่กับดินของต่างชาติตลอดกาลนาน

การต่อต้านญี่ปุ่น จากยามาดา ถึง ทานากะ

ธัญญา ผลอนันต์

ญี่ปุ่นในยุคแรก

ญี่ปุ่นกับไทยเริ่มมีการไปมาหาสู่กันตั้งแต่ครั้งใดไม่ปรากฏหลักฐานแน่ชัด แต่มีรายงานหลายชั้นระบุว่าในรัชสมัยกษัตริย์เท็นโช (พ.ศ. ๒๑๑๖ ถึง ๒๑๓๔) ซึ่งตรงกับสมัยพระธรรมราชาต้นราชวงศ์สุโขทัย ได้มีชาวญี่ปุ่นอาศัยอยู่ในเมืองไทยแล้ว^๑ แต่เรือญี่ปุ่นที่เข้ามาเปิดความสัมพันธ์ทางการค้าอย่างเป็นทางการนั้นเข้ามาในปี พ.ศ. ๒๑๔๙^๒

ก่อนหน้านั้นสินค้าไทยที่เข้าไปมีชื่อเสียงในญี่ปุ่นคือชุดซามังโลก ซึ่งเชื่อกันว่าพวกเรือโจรสลัดเป็นผู้นำเข้าไปในญี่ปุ่น^๓

ในช่วงที่โชกุนโตกุกาวากำลังต่อสู้แก่งแย่งอำนาจกันในญี่ปุ่นเมื่อปี พ.ศ. ๒๑๔๓ และ ๒๑๕๘ นั้น มีนักบวชญี่ปุ่นที่ต้องหลบหนีออกนอกประเทศมายังเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กันมาก^๔

เชื่อกันว่ามีหลายคนที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานในประเทศไทย ชาวญี่ปุ่นพวกที่มาจากตั้งถิ่นฐานในเมืองไทยในยุคนี้ก็อยู่รวมเขตเดียวกัน และส่วนใหญ่ทำการค้าหรือไม่กี่เป็นข้าราชการไทย^๕

การเข้ามาทำมาหากินของชาวญี่ปุ่นก็สันนิษฐานได้ว่า จะพบกับการต่อต้านจากชาวไทยในระดับหนึ่ง ดังเห็นได้จากจดหมายของเสนาบดีไทยที่มีไปถึงโชกุน เมื่อปี พ.ศ. ๒๑๕๙ ที่มีความว่าชาวญี่ปุ่นในประเทศสยามนั้นได้รับการต้อนรับอย่างดี และปฏิบัติตนตามกฎหมาย แต่ก็ขอให้ทางญี่ปุ่นออกกฎควบคุมชาวญี่ปุ่นที่ต้องการจะมาเมืองไทย คนญี่ปุ่นที่ "ซื่อสัตย์" เท่านั้นที่ควรจะได้รับอนุญาตให้เดินทางมาประเทศสยาม^๖ จากจดหมายนี้พอจะตีความได้ว่าคงจะมีชาวญี่ปุ่นที่อยู่ในเมืองไทยในช่วงนั้นเป็นจำนวนไม่น้อยที่ "ซื่อสัตย์" จนถึงกับทางราชสำนักไทยต้องมีสาร ออกปากไปว่าควรจะมีการควบคุมกันบ้าง

ในสมัยนั้นญี่ปุ่นได้เข้ามาเป็นคู่ค้าที่สำคัญของไทย และชาวญี่ปุ่นหลายคนก็เข้ามาจับบทบาททางการเมืองในอาณาจักรสยาม จนก่อให้เกิดความไม่ไว้วางใจชาวญี่ปุ่นขึ้น และเมื่อสมัยพระเจ้าปราสาททองขึ้นครองราชย์ พระองค์จึงปราบปรามชาวญี่ปุ่น ชาวญี่ปุ่นจำนวนมากถูกฆ่าหมู่ และที่เหลือได้ถูกส่งออกไปนอกประเทศ^๗

การต่อต้านญี่ปุ่นสมัยอยุธยา

หลังจากที่มีการเปิดความสัมพันธ์ทางการ

ทูตกัน ตอนต้นสมัยของพระเอกาทศรถแล้ว ชาวญี่ปุ่นก็เข้ามาในเมืองไทยมากขึ้น ในบันทึกของบาทหลวงคนหนึ่งมีว่า มีทหารญี่ปุ่นรับราชการในกองทัพของพระเอกาทศรถอยู่ ๕๐๐ คน และในช่วงยี่สิบปีหลังจากกษัตริย์องค์นั้นขึ้นครองราชย์ก็มีการค้าระหว่างไทยกับญี่ปุ่นจำนวนมาก และธุรกิจการค้าระหว่างสองประเทศนี้ส่วนใหญ่ก็ดำเนิน โดยคนญี่ปุ่นที่พำนักอยู่ในอยุธยา^๘

จึงอาจกล่าวได้ว่าญี่ปุ่นได้ใช้วิธีผูกขาดการค้าด้วยการซื้อและขายเอง เช่นเดียวกับที่บริษัทการค้าของญี่ปุ่นกำลังทำอยู่ในศตวรรษนี้

และก่อนที่ญี่ปุ่นจะเข้ามาเปิดความสัมพันธ์ทางการค้ากับไทยนั้น ก็ถูกขับไล่ออกจากฟิลิปปินส์ ในราวปี พ.ศ. ๒๑๔๑ (สมัยพระนเรศวร) เพราะ ฮาราด้า มาโกชิชิโรวางแผนจะยึดเอาฟิลิปปินส์มาเป็นของญี่ปุ่น ชาวฟิลิปปินส์ จึงเตรียมแผนป้องกันด้วยการขับไล่ชาวญี่ปุ่น ซึ่งมีอยู่จำนวนมากในมนิลาออกไปจากประเทศ และยังห้ามไม่ให้ชาวญี่ปุ่นที่มากับเรือขึ้นฝั่ง แต่ให้อยู่ในเรือและปลดอาวุธพร้อมทั้งเร่งให้ออกเรือกลับประเทศไปเสีย^๙

จึงพอจะตั้งข้อสังเกตได้ว่าการเข้าไปในประเทศอื่นของญี่ปุ่นนั้น นอกจากต้องการผลประโยชน์ทางการค้าแล้ว ชาวญี่ปุ่นในยุคนี้ยังมองหาเส้นทางที่จะยึดครองประเทศอื่น อยู่ด้วย และผลของมันก็คือการต่อต้านญี่ปุ่นครั้งแรก

ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้เกิดขึ้นในหมู่เกาะฟิลิปปินส์

สำหรับในเมืองไทย ชาวญี่ปุ่นที่เข้ามามีอิทธิพลมากในเมืองไทย คือ นายยามาคา นากามาซา หรือที่คนไทยรู้จักกันว่า “ออกญา เสนาภิมุข”

ยามาคา นากามาซา เกิดเมื่อปี พ.ศ. ๒๑๒๑^{๑๐} โดยรู้จักกันอีกชื่อหนึ่งว่า “เท็นจิกุ โทกุเบอิ” หลักฐาน เรื่องถิ่นกำเนิดของเขาค่อนข้างสับสนหลายแห่งระบุว่าเขาเกิดที่สุรุระ^{๑๑} (ซึ่งอยู่ในจังหวัดชิสึโอกะในปัจจุบัน) แต่ตามคำของเขเองเขาอ้างว่าเกิดใน โอวาริ (นาโกย่าในปัจจุบัน) และเขายังแอบอ้างด้วยว่าเขาเป็นหลานของโอตะ โนบุนาگا ผู้เป็นผู้ปกครองในเมืองนั้น^{๑๒} และเป็นบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ญี่ปุ่น

ตามหลักฐานที่เชื่อถือได้ พ่อเขาเสียชีวิตตั้งแต่ยามาคายังเล็ก แม่แต่งงานใหม่กับยามาคากิวยेमอน ซึ่งเป็นคนย้อมผ้า ต่อมาเขาแต่งงานกับลูกสาวของพ่อเลี้ยงและใช้นามสกุลของพ่อเลี้ยง^{๑๔}

เขาเป็นคนสนใจฟัง เรื่องการ สงคราม และการท่องเที่ยว พออายุประมาณ ๒๗ ปี เขาก็ขอร้องพ่อค้าสองคน ที่ค้าขายระหว่างโอซาก้ากับไต้หวัน ขอติดตามไปไต้หวันด้วย แต่พ่อค้าสองคนปฏิเสธ แต่ก็มียางานบางชิ้นระบุว่าเขาทะเลาะกับคนบางคน และฆ่าคู่วิเวทหายไป

หลายคน จึงหลบหนีการจับกุม^{๑๕} เขาแอบโดยสารเรือพ่อค้าสองคนนี้ไปได้วันจนได้ เรื่องการหนีคดีอาญาของเขา ดูพอจะมีมูลความจริงอยู่บ้าง เพราะหลังจากที่พ่อค้าญี่ปุ่นสองคนทำธุรกิจไต้หวันเสร็จแล้ว ยามาคาก็ยังไม่ยอมกลับญี่ปุ่น ยังคงอยู่ไต้หวัน และจากนั้นไม่นานเขาก็มาถึงประเทศไทย

ช่วงหลังจากที่พ่อค้าญี่ปุ่นกลับไปแล้ว และก่อนเขาเข้ามาเมืองไทยนั้น มีผู้กล่าวว่าเขาเป็นโจรสลัดอยู่ และเข้ามาถึงกรุงสยามได้ เพราะการโจมตีครั้งหนึ่งของเขา^{๑๖}

ในช่วงนั้นปรากฏว่าชาวญี่ปุ่น เข้ามาตั้งบ้านเรือนรอบนอกกรุงศรีอยุธยาเป็นจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งปัจจุบันเรียกว่า “บ้านญี่ปุ่น” ชาวญี่ปุ่นเข้าอยู่ในอยุธยาช่วงนั้นประมาณ ๑,๐๐๐ ถึง ๑,๕๐๐ คน^{๑๗} นอกจากนั้นยังมีคนญี่ปุ่นจำนวนหนึ่งอาศัยอยู่ที่เพชรบุรีอีกด้วย^{๑๘}

ยามาคาเข้ามาไม่นาน เขาก็ทำการค้าร่ำรวยขึ้นอย่างรวดเร็ว^{๑๙} และเมื่อมีฐานอำนาจทางเศรษฐกิจแล้ว เขาก็เข้าสู่อำนาจทางการเมือง โดยเข้ารับราชการตั้งแต่รัชกาลสมเด็จพระเอกาทศรถ มีตำแหน่งเป็นเจ้ากรมอาสาญี่ปุ่น และได้รับบรรดาศักดิ์เป็นออกญาเสนาภิมุข

ในระยะนั้นอิทธิพลของญี่ปุ่นคงจะมีมากพอสมควร และมีการต่อต้านญี่ปุ่นเกิดขึ้นเป็นครั้งคราว ตัวอย่างเช่นในปี ๒๑๕๕ ก็ได้มีการขับไล่คนญี่ปุ่นออกจากเมืองเพชรบุรี และชาว

ญี่ปุ่นบางคนถูกสังหารเสียชีวิตไป ทั้งนี้เพราะ “ชาวญี่ปุ่นได้กระทำเกินกว่าเหตุ” คนญี่ปุ่นในเพชรบุรีต้องอพยพหนี ไปอยู่ที่บางกอก^{๒๐}

นอกจากนั้น ก็มีการปะทะกัน ระหว่างคนญี่ปุ่นกับคนไทยในเมืองหลวงด้วย ดังเช่นในแผ่นดินพระเจ้าทรงธรรม (๒๑๖๓-๒๑๗๑) ก็ มีบันทึกในพระราชพงศาวดารว่า

“ครั้งนั้นญี่ปุ่นเข้ามาค้าขายหลายลำ ญี่ปุ่นโกรธว่าเสนาบดีมิได้เป็นธรรม คบคิดกันเข้า ค้วยพระพิมลฆ่าพระมหากษัตริย์เสีย ญี่ปุ่นกุมกัน ได้ประมาณห้าร้อย ยกเข้ามา ในท้องสนามหลวง คอยจะกุมเอาพระเจ้าอยู่หัวอันเสด็จออกมาฟังพระสงฆ์บวชหนังสือ ณ พระที่นั่งจอมทองสามหลัง ขณะนั้นพอพระสงฆ์วัดประทุม ธรรมเข้ามาแปดรูป พาเอาพระองค์เสด็จออกมาท่อน้ำญี่ปุ่น ครั้นพระสงฆ์พาเสด็จไปแล้ว ญี่ปุ่นร้องอื้ออึงขึ้นว่าจะกุมเอาพระองค์ แล้วเป็นโรจิ่งนั่งเสียเล่า ญี่ปุ่นทู่เถียงกัน โกลาหล ฝ่ายพระมหากษัตริย์คุมพล ได้ไล่รบญี่ปุ่นล้มตายเป็นอันมาก ญี่ปุ่นแตกไปจากพระราชวังลงเรือสำเภานี้ไป ตั้งแต่นั้นมาสำเภาญี่ปุ่นก็มีได้เข้ามาค้าขาย ณ กรุงเลย”^{๒๑}

อิทธิพลของญี่ปุ่น ในช่วงนี้จะเห็นได้จากการที่เมื่อมีเรือสินค้าจากต่างประเทศมาเทียบท่าแล้ว ทางเรือนอกจากจะต้องมอบของกำนัลให้กับเจ้านายของไทยแล้ว ก็ยังจะต้องให้แก่หัวหน้าพ่อค้าชาวญี่ปุ่นอีกด้วย^{๒๒}

เมื่อยามาค้าได้รับตำแหน่งก็ใช้ตำแหน่งหน้าที่ส่งเสริมการค้า และทำให้ธุรกิจของคนญี่ปุ่นในเมืองไทยประสบปัญหา เพราะเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการเมืองภายในของไทย^{๒๓}

ขณะที่พระเจ้าทรงธรรมทรงพระประชวรอยู่ ได้ทรงสถาปนาพระราชโอรสคือ พระเชษฐาธิราช (ขณะนั้นมีพระชนมายุ ๑๕ พรรษา) ขึ้นเป็นรัชทายาท ซึ่งเป็นการผิดพระราชประเพณี เพราะกฎหมายในสมัยนั้น การสืบราชสมบัติจากพี่ไปน้อง พระอนุชาคือพระศรีศิลป์เป็นผู้มีสิทธิตามกฎหมายในราชบัลลังก์ นอกจากนั้นพระเจ้าทรงธรรมยังทรงแต่งตั้งให้ออกญาศรีวรวงศ์เป็นผู้สำเร็จราชการ^{๒๔} ซึ่งก่อให้เกิดความขัดแย้งทางการเมืองขึ้น

ในช่วงนี้เองที่ยามาค้าเข้าไปมีบทบาททางการเมืองอยู่มากด้วยฐาน อำนาจ ทาง เศรษฐกิจ และทางทหารที่ได้สั่งสมมา การที่เขาจะเข้ากับฝ่ายพระอนุชา ผู้มีสิทธิตามกฎหมายหรือออกญาศรีวรวงศ์ผู้กำลังสร้างอำนาจจึง มีผล ต่อคุลย์แห่งอำนาจในอยุธยามาก ในที่สุดยามาค้าผู้กุมกำลังทหาร ๖๐๐ คน ก็เข้ากับฝ่ายหลัง พระเชษฐาธิราชจึงได้ขึ้นครองราชย์ในปี๒๑๗๑^{๒๕}

ออกญาศรีวรวงศ์ได้เลื่อนขึ้น มา เป็น ออกญาลาโหม ส่วนพระอนุชาหรือพระศรีศิลป์นั้นทรงผนวชอยู่ที่เพชรบุรี ออกญาลาโหมคนใหม่จึง “ขอร้องและให้ของกำนัล” ยามาค้าให้ลงไปหลอกพระอนุชาขึ้นมาอยุธยาใน ฉลอม

พระองค์แบบมรวาตให้ได้เพื่อกำจัดเสีย ยามา
การรับสัญญาและก็ได้ทำตามสัญญา^{๒๖} แต่พระ
อนุชาก็รอดพ้นอันตรายไปได้ด้วยการช่วยเหลือ
ของผู้จงรักภักดี ลงไปตั้งตนเป็นใหญ่ในเพชร
บุรีอีก ยามาาก็ตามลงไปปราบอีก และพระ
อนุชาก็ถูกสำเร็จโทษในที่สุด^{๒๗}

จากนั้นออกฎากลาโหม ก็ ใช้ อิทธิพล ของ
ตนกำจัดพระเชษฐาธิราช และสถาปนาพระ
อาทิตย์วงศ์ซึ่งมี พระชน มายุ ๑๐ พรรษา เป็น
แทน ซึ่งทำให้อำนาจของออกฎากลาโหมมี
อำนาจมากขึ้น และเริ่มขัดผลประโยชน์กับ
ยามากา ออกฎากลาโหมเริ่มไม่ไว้ใจจึงส่งออก
ญาเสนาภิมุขลงไปนครศรีธรรมราช ไปจัดการ
ขบถและก็ได้เป็นเจ้าเมืองที่นั่น จดหมายเหตุ
วันวลิตบันทึกประวัติศาสตร์ตอนนีไว้ว่า “ครั้น
เมื่อออกญาเสนาภิมุขเจ้าเมืองนครคนใหม่มาถึง
นครศรีธรรมราชก็แสดงความโหดเหี้ยม ทารุณ
ให้ทุกคนเห็น โดยดำเนินการปราบจลาจลทั้ง
ปวงโดยทันที” ผลประโยชน์ของการปราบ
ปรามครั้งนี้คือ ฝ่ายขบถ “ถูกริบทรัพย์สมบัติ
หมดสิ้น และให้แจกจ่ายกันในบรรดาทหาร
ญี่ปุ่นของตน”^{๒๘}

ทางอยุธยาพระอาทิตย์วงศ์ถูกปลงพระชนม์
และออกฎากลาโหมได้ขึ้นมา เป็น กษัตริย์ ทรง
พระนามว่าพระเจ้าปราสาททอง กษัตริย์องค์
ใหม่ของอยุธยา ก็เริ่มหาทางกำจัด ชาว ญี่ปุ่น ผู้
นี้ โดยให้ออกญาพระคลังมีหนังสือไปถึง เจ้าเมือง

นครคนเก่าว่า “ถ้าหากตน (เจ้าเมืองคนเก่า)
สามารถกำจัดเจ้าเมืองชาวญี่ปุ่นได้แล้วอาจจะได้
รับพระ มหา กรุณาธิ คุณ จาก พระ มหา กษัตริย์
และจะได้รับแต่งตั้งให้เป็นเจ้าเมืองใหม่”^{๒๙}

ในที่สุดออกญาเสนาภิมุขก็สิ้นชีวิต โดยถูกลอบ
ใส่ยาพิษแทนยารักษาแผลในปี ๒๑๗๓

หลังจากนั้นลูกของออกญาเสนาภิมุขก็แก้
แค้นปะทะกับคนไทย จนเมืองนครเป็นเมือง
ร้าง ช้าออกญาขุนเสนาภิมุขลูกชายของยามากา
กับออกขุนศรีไวยาวุธ นายกองญี่ปุ่นอีกกอง
หนึ่งสู้รบกันเอง จนชาวญี่ปุ่นลดจำนวนลงไป
มาก เมื่อออกขุนศรีไวยาวุธถูกฆ่าตาย ชาว
ญี่ปุ่นก็ทิ้งเมืองไปอยู่เขมร ตอนนั้นจดหมายเหตุ
วันวลิตได้บันทึกไว้ว่า “การที่ชาวญี่ปุ่นหนีไป
เป็นที่พอใจอย่างยิ่งของชาวไทย ซึ่งยินดีที่ตน
หลุดพ้นจากคนเลวทรามเหล่านี้ได้ เพราะความ
ห้าวหาญด้วยความสิ้นหวังของคน พวกนี้ เป็นที่
หวาดหวั่นของราษฎร และชาวเมือง” มีความ
ปีติยินดีต่อความพ่ายแพ้ และการหนีไปของชาว
ญี่ปุ่น...ความประพฤติของคนพวกนี้โหด และ
โหดร้ายทารุณเป็นที่สุด”^{๓๐}

จากนั้นเป็นต้นมาอิทธิพลของคนญี่ปุ่นใน
ประเทศไทยก็เสื่อมทรามลง แม้จะมีชาวญี่ปุ่น
หลงเหลืออยู่ในอยุธยา แต่ก็ไม่มีปฏิภิกิริยาอะไร
อีก และก็ไม่มีใครได้รับความดีความชอบใน
ราชสำนักไทย ถึงขนาดออกญาเสนาภิมุขอีกเลย
ประกอบกับตั้งแต่ปี ๒๑๗๙ โสภณ ไทกุทวา

อิมิทสุ ก็ได้ส่งบีตประเทศญี่ปุ่นและห้ามต่อเรือที่ใช้เดินทางไกลได้^{๓๐} ชาวญี่ปุ่นที่จะเดินทางเข้ามาใหม่จึงไม่มี เราอาจจะกล่าวได้ว่าการตายของยามาคา นางามาชานันถือเป็นการบีตยุคสมัยของอิทธิพลชาวญี่ปุ่นในประเทศไทยในสมัยอยุธยาไปด้วย

ญี่ปุ่นสมัยรัตนโกสินทร์

ญี่ปุ่นถูกสหรัฐบังคับให้เปิดประเทศอีกครั้งหนึ่งเมื่อปี ๒๓๕๗ และหลังจากนั้น ๕-๖ ปี ชาวญี่ปุ่นพวกแรกที่เข้ามาแวะตามท่าเรือต่างๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ก็คือ “คารายุกิชัง” หรือโสเภณี และเมงคาที่คุ้มกันมา นักศึกษาญี่ปุ่นคนหนึ่งตั้งข้อสังเกตไว้ว่า “ในทางหนึ่งชาวญี่ปุ่นพวกนี้เป็นพวกริเริ่มในการขยายตัวทางเศรษฐกิจของญี่ปุ่นมายังเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วยการใช้เนื้อสกลเป็นสินค้า”^{๓๑}

จากนั้นพวกพ่อค้าเร่ ก็ตามโสเภณีเข้ามาซึ่งก็ดำเนินกิจการ แบบเดียวกับ ชาวญี่ปุ่นที่เคยเข้ามาในสมัยอยุธยา และยังคงทำอยู่ในปัจจุบัน นั่นคือ ขายสินค้าญี่ปุ่น สมัยนั้นสินค้าที่ขึ้นชื่อลือชาก็คือ ยาหยอดตาญี่ปุ่น ซึ่งเป็นที่นิยมของประชาชนแถบนี้ และทำให้คนขายร่ำรวยไปตาม ๆ กัน วิธีการโฆษณาโดยหลักใหญ่ก็ไม่ได้แตกต่างไปจากสมัยนี้เท่าใดนัก นั่นคือโฆษณาเกินความเป็นจริง พ่อค้าเร่ชาวญี่ปุ่นบรรยายสรรพคุณสินค้าของตนว่า มีตัวยา

วิเศษที่ทำให้ทหารญี่ปุ่นรบชนะจีน และรัสเซียได้”^{๓๒}

ต่อมามีการลงนามในสนธิสัญญามิตรภาพและการค้าระหว่างญี่ปุ่นกับไทย ในปี ๒๔๓๐ โดยที่รัฐมนตรีต่างประเทศของไทยเดินทางไปลงนามที่ญี่ปุ่น^{๓๓} เมื่อ “มิตรภาพและการค้า” ไปด้วยกัน ไทยกับญี่ปุ่นก็คบค้ากันเรื่อยมา ช่วงก่อนสงครามโลกครั้งที่หนึ่งไทยเป็นฝ่ายได้เปรียบดุลการค้า ตัวอย่างเช่นในปี ๒๔๕๕ ไทยส่งสินค้าออกไปญี่ปุ่น ๓.๕ ล้านเยน แต่ส่งสินค้าเข้าจากญี่ปุ่นเพียง ๑.๓ ล้านเยนเท่านั้น แต่พอเกิดสงครามโลกครั้งที่หนึ่งขึ้น ประเทศทางตะวันตกมัวแต่รบราฆ่าฟันกัน ไทยก็เลยต้องหันมาซื้อสินค้าของญี่ปุ่นเพิ่มขึ้น^{๓๔} ญี่ปุ่นเคยส่งสินค้าเข้าไทยคิดเป็นร้อยละ ๘ ของสินค้าเข้าทั้งหมดในปี ๒๔๗๒-๒๔๗๓ แต่พอปี ๒๔๘๐ ญี่ปุ่นก็ส่งเข้ามาถึงร้อยละ ๒๖

ต่อต้านสินค้าตามกระแสจากจีน

ในช่วงนี้ได้มีกระแสการต่อต้านสินค้าญี่ปุ่นเกิดขึ้นในจีนติดต่อกันถึงเกือบ ๔๐ ปี โดยเริ่มตั้งแต่ปี ๒๔๘๘ มีการต่อต้านสินค้าญี่ปุ่นในจีนกว่าสิบครั้งในช่วงนี้ บางครั้งก็สั้นเพียง ๓ เดือน แต่บางครั้งก็ยาวนานถึง ๑๓ เดือน^{๓๕} ในการต่อต้านสินค้าญี่ปุ่น ชาวจีนในประเทศไทย ก็สนับสนุน ขบวนการ ในแผ่นดินใหญ่จีนด้วย^{๓๖}

การสนับสนุนที่แข็งแกร่งที่สุดคือในปี ๒๔๗๑ ซึ่งแต่แรกการค้าอสังหาริมทรัพย์ได้เริ่มขึ้นในมณฑลหนึ่งในจีนก่อน แล้วก็ลุกลามขยายไปทั่วประเทศ^{๕๔} ชาวจีนในประเทศไทยได้เข้าร่วมขบวนการหลายอย่าง เช่น ไม่ยอมข้าวและเกลือ ให้คนญี่ปุ่น ไม่ยอมขนสินค้าขายญี่ปุ่นลงจากเรือ เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังถึงขั้น ใช้ความรุนแรง กันขึ้นด้วย ทั้ง ๆ ที่ชาวจีนในประเทศไทยเป็นผู้ที่สนับสนุนตลอดมา โดยเฉพาะมีการทำร้ายพ่อค้าที่ไม่ให้ความร่วมมือในการต่อต้านสินค้าญี่ปุ่นในช่วงราว ๆ ปี ๒๔๘๐^{๕๕}

ถึงตอนนั้นญี่ปุ่นก็เริ่มได้เปรียบดุลการค้าและเป็นคู่ค้าที่สำคัญของไทยแล้ว ดูตาราง:

การค้าระหว่างไทยกับญี่ปุ่นปี ๒๔๗๙-๒๔๘๑		
หน่วย : พันเยน		
ปี	ส่งจากญี่ปุ่น	ส่งไปขายญี่ปุ่น
๒๔๗๙	๔๓,๐๒๘	๘,๗๕๗
๒๔๘๐	๔๕,๓๘๒	๑๓,๕๗๑
๒๔๘๑	๓๕,๒๖๕	๔,๕๕๐

ประเทศคู่ค้ากับไทย ๒๔๗๘-๒๔๘๑			
	๒๔๗๘-๘	๒๔๗๙-๘๐	๒๔๘๐-๘๑
ญี่ปุ่น	๒๖.๖%	๒๕.๗%	๑๕.๘%
จีน	๓.๗%	๔.๐%	๓.๒%
ฮ่องกง	๗.๘%	๕.๒%	๗.๖%
สหรัฐ	๒.๕%	๓.๗%	๕.๐%
เยอรมัน	๔.๗%	๕.๔%	๖.๒%
อังกฤษ	๑๑.๖%	๑๒.๒%	๑๒.๒%

(ที่มา: Nikka Haiseki Ajia Miuzakushugi to Nihon, Tokyo, 1973)

เมื่อญี่ปุ่นเข้าไทยในปี ๒๔๘๔ ทางญี่ปุ่นก็บังคับให้โรงเรียนจีนในเมืองไทยปิดกิจการเพื่อเป็นการแก้แค้น^{๕๖} และเมื่อญี่ปุ่นเข้ามาในไทย กระแสการค้าอสังหาริมทรัพย์ก็สืบทอดจากชาวจีนในเมืองไทยสู่ชาวไทยและเป็นการต่อต้านญี่ปุ่นครั้งที่ถูกต้องครั้งหนึ่งในประวัติศาสตร์

ความจริงแล้วไทยได้ลงนามใน สนธิสัญญาเกี่ยวกับการเจริญสัมพันธไมตรี และการเคารพต่อ บุรณภาพ แห่ง อาณา เขต ของ กัน และ กัน ระหว่างไทยกับญี่ปุ่น ตั้งแต่เดือนมิถุนายน ๒๔๘๓ เพราะประเทศไทยได้ประกาศนโยบายเป็นกลางไว้ตั้งแต่เดือนกันยายน ๒๔๘๒ แต่พอคืนวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๔๘๔ ญี่ปุ่นก็ขอผ่านไทยบุกไปพม่า โดยขอคำตอบภายใน ๒ ชั่วโมง ขณะนั้นนายกรัฐมนตรีไทยสมัยนั้นไม่อยู่ในกรุงเทพฯ ญี่ปุ่นไม่รอคำตอบ ยกพลขึ้นบกในตอนเช้าตรู่ ของ วันที่ ๘ ธันวาคม พร้อม ๆ กัน ๗ แห่ง มีการปะทะกันระหว่างทหารญี่ปุ่นกับทหารและประชาชนไทยที่ประจวบคีรีขันธ์ บัตตานี และที่อื่น ๆ^{๕๗}

ทันทีที่ญี่ปุ่นเข้าไทย ก็มีการจัดตั้งคณะต่อต้านญี่ปุ่นขึ้น ซึ่งรู้จักกันในนาม "เสรีไทย" มีการเตรียมการต่าง ๆ และมีการเตรียมการลุกฮือขึ้นต่อต้านญี่ปุ่น แต่ญี่ปุ่นประกาศยอมแพ้เสียก่อน ตั้งแต่เดือนสิงหาคม ๒๔๘๘ จึงไม่มี

การปะทะครั้งใหญ่ตามแผน^๒ อย่างไรก็ตามใน
ช่วงที่ญี่ปุ่นอยู่ในเมืองไทย กระแสการต่อต้าน
ญี่ปุ่นได้ขึ้นสูงทีเดียว และเป็นการต่อต้านใน
ลักษณะการรุกราน และเป็นประเด็นการเมือง

ญี่ปุ่นแพ้สงครามไปแล้วก็กลับไปสร้างชาติ
ใหม่ (ดู เหตุที่ญี่ปุ่นต้องเป็นจักรวรรดินิยมทาง
เศรษฐกิจ ใน สังคมศาสตร์ปริทัศน์ ฉบับนี้
ประกอบ) พอตั้งตัวได้ก็เริ่มขยายตัวออกมาใหม่
สำหรับในเมืองไทยก็มีการค้าบริษัทใหม่ขึ้น ๒
บริษัท เมื่อปี ๒๔๙๓ โดยมีบริษัท ซี.อี.โต
ซึ่งเป็นบริษัทยักษ์ใหญ่หนึ่งในสิบ และโตโย
เม็น เป็นผู้บุกเบิก^๓

ต่อจากนั้นไม่นาน นายทานาเกะโทรวา โอ
กาตะ นักการเมืองคนสำคัญของญี่ปุ่นก็เดินทาง
ไปเยือนประเทศเอเชียหลายประเทศในฐานะตัว
แทนของนายกรัฐมนตรีโยชิโตะ ในปี ๒๔๙๕
นายโอกาตะได้เสนอว่า ความสัมพันธ์ทางการ
ค้าจะสามารถเร่งให้ดีขึ้นได้ด้วยการจัดค้าบริษัท
ค้าสารพัดขนาดใหญ่อันขึ้นในประเทศใน
ภูมิภาคนี้ แต่เขายังเตือนให้ชาวญี่ปุ่นเข้ามา
อย่างเงียบ ๆ และศึกษาวิธีเข้าถึงประชาชนและ
ความต้องการของประชาชน^๔

พอประเทศไทย เริ่ม มี การ ปก ครอบ แบบ
เผด็จการ โดยทหารสมบูรณ์แบบ มีการวาง
แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ โดยหวังพึ่งทุน
จากต่างประเทศอย่างมาก ทั้งทุน สินค้า และ
คนญี่ปุ่นก็หลั่งไหลกันเข้ามา ใน เมือง ไทย เป็น

การใหญ่ และไทยก็เริ่มเสียศูนย์การค้ามากขึ้น
ทุกที และประชาชนก็เรียกร้องให้แก้ไข จน
กระทั่งนายบุญชนะ อัครถาวร รัฐมนตรีเศรษฐกิจ
การสมัยนั้นต้อง แต่ง ตั้ง คณะ กรรม การ ศึกษา
เรื่องนี้ และมีการเสนอแผนการแก้ไขในเดือน
มิถุนายน ๒๕๑๒

ไทยได้ส่งคณะผู้แทนทาง การ ค้า ไป ญี่ปุ่น
เพื่อเสนอให้มีการร่วมกันลดภาวะขาดดุลย์บีต่อ
บี แต่ทางญี่ปุ่นปฏิเสธแผนนี้ ซึ่งแสดงว่าญี่ปุ่น
เองไม่เต็มใจที่จะซื้อสินค้าจากไทยเพิ่มขึ้น^๕
นายทานาเกะเอง สมัยเป็น รัฐมนตรีการค้า
ระหว่างประเทศและอุตสาหกรรม ก็เคยยอม
รับปัญหาเรื่องดุลย์การค้า และสัญญาว่าจะ
พยายามร่วมมือกับ ทาง ฝ่าย นัก ธุรกิจ ญี่ปุ่น แก้
ปัญหา^๖ แต่ก็ไม่มีอะไรเกิดขึ้น

ในยุคหลังสงครามโลกครั้งที่สองนี้ พม่า
เป็นประเทศแรกในภูมิภาคแถบนี้ที่ต่อต้าน สินค้า
ญี่ปุ่น รัฐบาลพม่าประกาศห้ามสินค้าเข้าจาก
ญี่ปุ่นทุกชนิดตั้งแต่วันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๐๒
เพราะแก้ปัญหาค่าขาดดุลย์กับญี่ปุ่นไม่ได้^๗

ทางก้านไทยนั้นปฏิภักิรยาศัน แรก ของ ประ
ชาชนเริ่มขึ้นในปี ๒๕๑๓ ในมหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์ โดยมีนักศึกษาประมาณ ๑๐๐
คนตั้ง “ชมรมต่อต้านสินค้าญี่ปุ่น” ขึ้น เพื่อ
ต่อต้านการรุกรานทางเศรษฐกิจ และเปลี่ยน
นิสัยคนไทยที่เคยนิยมใช้ของที่ผลิตจากต่างประ
เทศ^๘ นอกจากนั้นในช่วงนี้ก็มีกรอภิปราย

และปรากฏการณ์เรื่องการลงทุนและการค้ากับ ญี่ปุ่น มาก กระแสของการต่อต้านญี่ปุ่นขึ้นขีดสูงอีกครั้งเมื่อ สงครามศาสตร์ปริทัศน์ ฉบับ 'ภัยเหลือง' ฉบับแรกออกมาเมื่อเดือนเมษายน ๒๕๑๕

กรณี "คิกบ็อกซิ่ง" ตอนกลางเดือน ตุลาคม ปี ๒๕๑๕ เป็นการจุกจกขบวนการเดิน ขบวนการประท้วงญี่ปุ่นครั้งแรกในประเทศไทยขึ้น และการประท้วงขยายไปถึงร้านสรรพสินค้าญี่ปุ่น ด้วย

พอถึงเดือนพฤศจิกายน ปี ๒๕๑๕ ศูนย์ นิติศึกษาศึกษาแห่งประเทศไทย (ศ.น.ท.) ก็ จัด "สัปดาห์ไม่ซื้อสินค้าญี่ปุ่น" ขึ้นตั้งแต่วันที่ ๒๐-๓๐ นับเป็นงานใหญ่ชิ้นแรกของ ศ.น.ท. โดยยึดประเด็นการรุกรานทางเศรษฐกิจ การค้า พฤติกรรมของนักธุรกิจญี่ปุ่นในประเทศ และการรุกรานทางวัฒนธรรมเป็น ข้อใหญ่ในการโจมตี^{๔๕}

จากนั้นกระแสการต่อต้านญี่ปุ่นก็ซบเซาลง ไป เพราะเงื่อนไขทางการเมืองทำให้ประเด็น การต่อสู้ ของชาวไทยเข้าสู่การต่อต้านเผด็จการ เมื่อทหารล้มไปแล้วในปี ๒๕๑๖ กระแสการ ต่อต้านญี่ปุ่นก็ขึ้นมาใหม่อีกครั้งที่นายกรัฐมนตรี ทานากะมาเยือนไทยเมื่อเดือนมกราคม ๒๕๑๗ ก็มีการประท้วงใหญ่ที่สนามบิน และที่โรงแรม โดยเน้นปัญหาเดิม และเพิ่มเรื่องการทำลาย ทรัพย์สินและการเอาเปรียบคนงานไทยเข้าไป

ด้วย^{๔๖} ซึ่งส่วนใหญ่ก็ยังคงเป็นประเด็นทาง เศรษฐกิจอยู่

จากประวัติศาสตร์อันยาวนาน ของความสัมพันธ์ระหว่าง ประเทศไทย กับประเทศ ญี่ปุ่น ปัญหาการต่อต้านญี่ปุ่นของชาวไทยมักจะแทรก ตัวอยู่เสมอ แต่การต่อต้านครั้งใด ๆ ก็ตาม ขอบเขตจะอยู่แค่คนญี่ปุ่นที่พำนักพักพิง หรือ มาประกอบการค้า ทำธุรกิจอยู่ในเมืองไทยเท่านั้น ยังไม่เคยมีครั้งใดที่พาดพิงไปถึงประชาชน ชาวญี่ปุ่นที่อยู่ในประเทศญี่ปุ่นเลย จึงไม่มี เหตุผลอะไรที่จะสรุปว่าชาวญี่ปุ่นกับชาวไทยนี้ เป็นอริกัน มิตรภาพระหว่างประชาชนนั้นยังคง มีอยู่ไม่เปลี่ยนแปลง

เมื่อลองประมวลดูก็จะพบว่าสาเหตุสำคัญๆ ของการต่อต้านญี่ปุ่นนั้นเกิดจากการเข้ามาแทรกแซง และอิทธิพลต่อการเมืองภายในของไทย (กรณียามาตา) ผลกระทบจากนโยบายอาณานิคมของญี่ปุ่นในประเทศอื่น (กรณีคนจีน อพยพ) การรุกรานทางการทหาร (กรณีเสรีไทย) และการครอบงำทางเศรษฐกิจ (กรณีต่อต้านสินค้าและทานากะ)

สถานการณ์ในปัจจุบัน นอกจากการครอบงำทางเศรษฐกิจยังไม่ได้รับการแก้ไขให้กระเตื้องขึ้นแล้ว ยังมีแนวโน้มว่าอิทธิพลทางการเมืองของญี่ปุ่นกำลังจะเพิ่มขึ้นในเมืองไทย โดยผ่านทาง นักการเมืองไทย ที่มีผลประโยชน์ ร่วม กับ ญี่ปุ่นเป็นเครื่องมือผลักดันกฎหมายหรือนโยบาย

รัฐบาลที่สอดคล้องหรือรับใช้ผลประโยชน์ญี่ปุ่นที่ร้ายยิ่งกว่านั้นก็คือ เมื่อประชาชนขับไล่ทหารสหรัฐ ฯ ออกจากเมืองไทยกำลังจะสำเร็จ ก็มีแว่วว่าญี่ปุ่นกำลังเข้ามาแทนช่องว่างที่อเมริกาทิ้งไว้ เงื่อนไขเหล่านี้จะเป็นตัวกำหนดทิศทางของการต่อต้านญี่ปุ่นในอนาคต ว่าจะรุนแรงเพียงใด หากว่าผลประโยชน์ของญี่ปุ่นและชาวญี่ปุ่นในเมืองไทยเป็นปฏิปักษ์ต่อประชาชนชาวไทยแล้ว ก็ไม่แน่ใจว่าประวัติศาสตร์ของความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศนี้ จะไม่ย้อนกลับไปเข้ารูปเดิมสมัยพระเจ้าปราสาททอง ซึ่งญี่ปุ่นจำต้องอพยพออกไปจากเมืองไทยเกือบหมด

ทางเลือกของญี่ปุ่นนั้น เห็นจะมีเพียงสองทางคือ ค่อย ๆ ถอนตัวเองออกไปจากประเทศไทยโดยขุขฎี หรือยังคงค้ำคองผลประโยชน์ต่อไปทุกวิถีทาง และรอเวลาที่ประชาชนชาวไทยจะขับไล่อย่างศัตรู ทางกันประชาชนไทยนั้นภารกิจในช่วงนี้ก็คือ สำรองและศึกษาญี่ปุ่นให้เข้าใจท้องแท้ และเข้ารณรงค์รักษาผลประโยชน์ของชาติไว้ทุกวิถีทาง บทเรียนจากประวัติศาสตร์ได้สอนไว้แล้วว่าการใช้ไม้รวมนั้น ก็รังแต่จะทำให้ศัตรูได้ใจ การใช้ไม้แข็งเมื่อถึงเวลาจึงจะทำให้ศัตรูทั้งทางการเมืองและเศรษฐกิจเพลี่ยงพล้ำได้

เชิงอรรถ

1. Gunji Keichi, *Junana Seki ni Okeru Nichi-Tai Kankei* (ความสัมพันธ์ญี่ปุ่นไทยในศตวรรษที่ ๑๗), Nihon Thai Kyukaikan, Tokyo 1947, pp-529-536
2. US. Department of State, *Area Handbook for Thailand*, Washington, DC., 1971, P. 283
3. เรื่องเครื่องสังคโลกไทยในญี่ปุ่นดูเพิ่มได้จาก Sakae Miki, *The Sawankalok kiln in Siam*, Tokyo 1931, P. 2 และชาญวัญย์ เกษตรศิริ "อำนาจทางการเมืองของอาณาจักรสุโขทัย" วารสารธรรมศาสตร์, ปีที่ ๕ เล่มที่ ๒ หน้า ๖๔-๖๖
4. John Cristian and Nohutake, "Thailand and Japan Foreign Relations", *Pacific Affairs*, XV (1942), p. 199
5. Government of Thailand House of Printing Office, *Thailand [Official Yearbook 1968]*, Bangkok 1968, p. 19
6. Gunji Keichi, *อ้างแล้ว* p. 92-93

7. Francis H. Giles, A Critical Analysis of Van Vliet's Historical Account of Siam in the 17th Century", *Journal of Siam Society*, XXX, No. 3 (1938), p. 303
8. E.W. Hutchinson, Tr., *1688 Revolution in Siam: The Memoir of Father de Beze S-J.*, Hong Kong, 1968. p. xv-xvi.
9. Shujiro Watanabe, "The Japanese and the Outer World" *The Japan Magazine*, XIX (1929), pp 238-242.
10. E. Papinot, *Historical and Geographical Dictionary of Japan*, Tokyo, 1973, p. 740.
11. J.M. James, "A Short Narrative of Foreign Travel of Modern Japanese Adventurers", *Transactions of the Asiatic Society of Japan*, VII, 1879, p. 197.
12. *The Japan Magazine* iii, March 1913, p. 664 and E. Papinot, *อ้างแล้ว* p. 740

13. J.M. James. อ้างแล้ว, p. 197
14. Nakamura Koya, "Yamada Nagamasa Japanese Warrior in old Siam", *Cultural Nippon*, December 1939 p. 85.
15. Shujiro Watanabe, "The Japanese and the Outer World" *Japan Magazine*, xix, June 1929, p. 347
- 16 J.M. James. อ้างแล้ว p. 197
๑๗. ห่องพันธ์ รตนภักดิ์ (แปล) "เอกสารสมัยพุทธศตวรรษที่ ๒๓ ของญี่ปุ่นที่เกี่ยวกับกรุงสยาม" *วารสารศิลปากร* มกราคม ๒๕๑๘
๑๘. ไพโรจน์ เกษมณีนกข (แปล) *บันทึกเรื่องสัมพันธ์ไมตรีระหว่างประเทศไทยกับนานาประเทศ ในศตวรรษที่ ๑๗ เล่ม ๑*, กรมศิลปากร, ๒๕๑๒, หน้า ๑.
19. E. Paninot หน้า 740
๒๐. ไพโรจน์ เกษมณีนกข, อ้างแล้ว, หน้า ๑.
๒๑. *พระราชพงศาวดาร ฉบับพระราชหัดถเลขาล่ม ๒*, หน้า ๑ เหตุการณ์ต่อต้านญี่ปุ่นที่เพชรบุรีและอยุธยาสงครามนิกประวัติศาสตร์ ไทยบางท่านสันนิษฐานว่าจะเป็นสมัยพระเจ้าทรงธรรมเหมือนกัน ดูบทความของขจร สุขพานิช, "ตอศักราชบรัชกาลสมเด็จพระเอกาทศรถ", *วารสารศิลปากร*, ปีที่ ๑๑, เล่ม ๒, กรกฎาคม ๒๕๑๐, หน้า ๕๕-๗๗.
๒๒. ไพโรจน์ เกษมณีนกข, อ้างแล้ว หน้า ๕๕
23. Donald E. Nuechterlein, *Thailand and the Struggle for Southeast Asia*. New York, 1967, p. 7
๒๔. กรมศิลปากร, *ประชุมพงศาวดารภาคที่ ๗๕, จดหมายเหตุวันวลิต (ฉบับสมบูรณ์)*, หน้า ๒-๕
๒๕. *จดหมายเหตุวันวลิต*, หน้า ๕-๑๐
๒๖. *จดหมายเหตุวันวลิต*, หน้า ๑๐-๑๒
๒๗. *จดหมายเหตุวันวลิต*, หน้า ๑๓-๑๘
๒๘. *จดหมายเหตุวันวลิต*, หน้า ๑๘
๒๙. *จดหมายเหตุวันวลิต*, หน้า ๑๐
๓๐. *จดหมายเหตุวันวลิต*, หน้า ๑๕
31. E. Patinot, อ้างแล้ว, p. 669
32. Kenichiro Hirano, *The Japanese in Asia*, (mimeographed paper, Sophia University, series A-7), Tokyo, p. 9
33. Kenichiro Hirano, อ้างแล้ว, pp. 9 - 14
34. John L. Christian and Nobutake Iki "Thailand and Japan Foreign Relations" *Pacific Affairs*, XV (1942), pp. 202-203
35. อ้างแล้ว p. 206
36. *The Origin and History of the Anti-Japanese Movement in China*, Heru Press, Tokyo, 1932, p. ii
37. John E. Orchard, *Japan's Economic Position*, New Year, 1930, Chapter 24.
38. Eiichi Imagawa & Hiroshi Matsu *Nikka Haiseki: Ajai Miuzukoshugi To Nihon* (การต่อต้านสินค้าญี่ปุ่นชาตินิยมเอเซียกับญี่ปุ่น) Tokyo 1973, p. 88
39. Kenneth Perry Lannon, *Thailand in Transition*, Chicago, 1939, p. 289.
40. Richard J. Loughlin, *Double Identity: the Chinese in Modern Thailand* Hong Kong, 1969, p. 150
๔๑. พูนศักดิ์ ศักตนะวัฒน์, *ขบวนการเสรีไทย* กรุงเทพฯ, ๒๕๑๖ บทที่ ๒.
๔๒. อ้างแล้ว, บทที่ ๑๒ และ ๑๔
๔๓. ณรงค์ เพชรประเสริฐ, "การผูกขาดทางการค้าของญี่ปุ่นในประเทศไทย", *สังคมศาสตร์ปริทัศน์*
44. Taketora Ohgata, "Tonan Ajia no Tabi yori Kaerite Nihon Naigai no Kyamu
45. "Thailand", *Far Eastern Economic Review 1970 Yearbook*, Hong Kong, 1970 p. 295,
46. *The Investor Supplement*, 1971 pp. 5-6
47. "Boycott on Japanese Goods", *Far Eastern Economic Review*, January 14, 1960, p. 50
48. Students Join Buy Thai Crusade, *Business in Thailand*, March 1971, p. 26
๔๙. *ฉบับตัดย่อ*, ฉบับที่ ๒ ปีที่ ๑, ๕-๑๕ มกราคม ๒๕๑๗

ท่านผู้อ่านโปรดทราบ

ในกรณีที่ท่านจะติดต่อเกี่ยวกับการส่งต้นฉบับ

จดหมายถึงบรรณาธิการ

หรือมีความเห็นต่าง ๆ ในงานของกองบรรณาธิการ

ขอโปรดติดต่อที่

กองบรรณาธิการ

กิ่งลมศาสตร์ปริทัศน์

จุฬา ซอย ๒ ถนนพญาไท

กรุงเทพฯ ๗

โทรศัพท์ ๕๒๗๖๕๒

ในกรณีที่ท่านจะติดต่อเกี่ยวกับการสมัครเป็นสมาชิก สังคมศาสตร์ปริทัศน์ และ
สมาชิกสมาคม ตลอดจนต้องการทราบรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับงานแขนง
อื่น ๆ ของสมาคมหรือในกรณีที่ ไม่ได้รับหนังสือ สังคมศาสตร์ปริทัศน์ หรือย้าย
ที่อยู่ ขอท่านโปรดติดต่อและส่งเช็คไปรษณีย์/ธนาณัติได้ที่

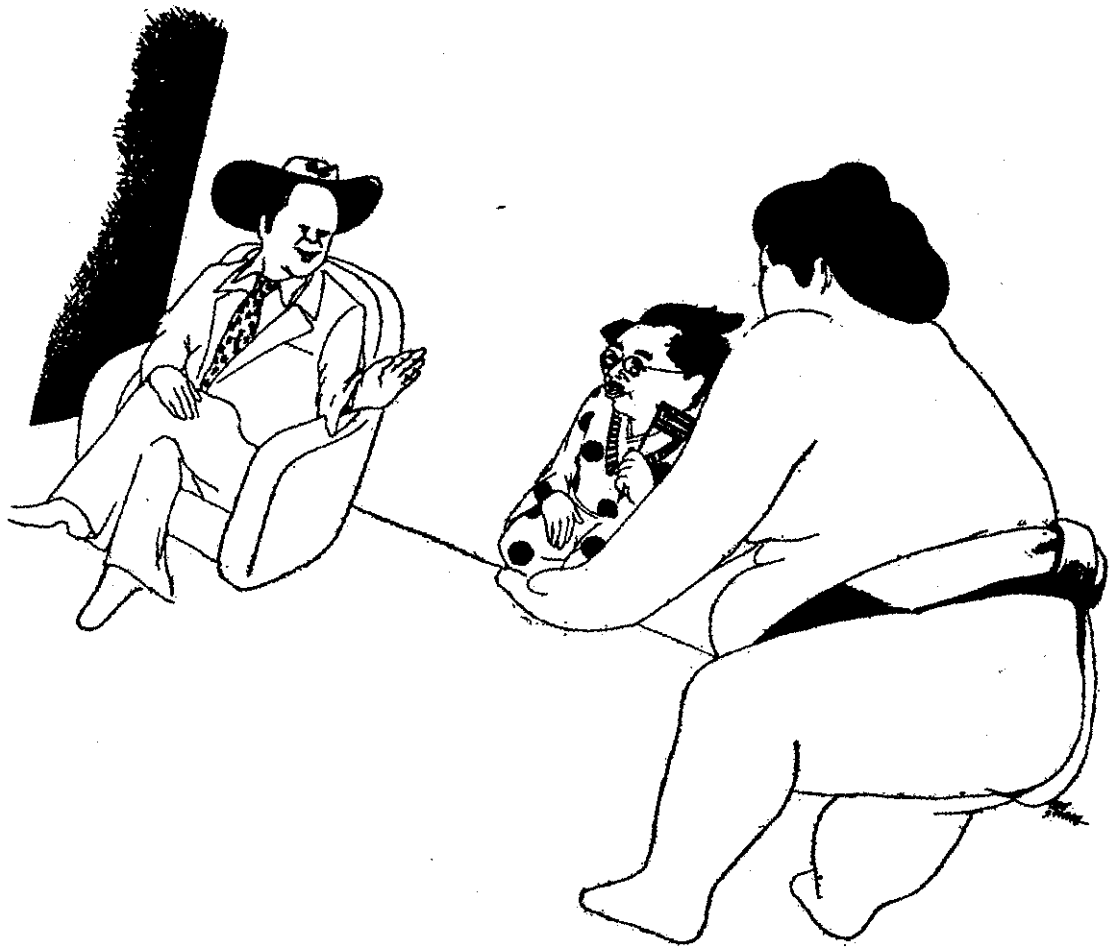
นายเฉลิม ไชยพฤษกุล

ศึกษาศาสตร์ ๕๓๒

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ท่าพระจันทร์ กรุงเทพฯ

โทรศัพท์ ๒๑๖๑๑๑ - ๕ ต่อ ๒๑๒

ญี่ปุ่นในเอเชีย

จักรวรรดินิยมผู้รุกราน

หรือ บริวารสัทธิรัฐฯ

กลุ่มศึกษาไทยกับมหาอำนาจญี่ปุ่น
คณะกรรมการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตย
ของคนไทยในญี่ปุ่น

---

๑. ปัญหา“จักรวรรดินิยมญี่ปุ่น”

๑.๑ ญี่ปุ่นเป็นจักรวรรดินิยมหรือไม่

คำถามอันท้าทายนี้ เป็นที่สนใจใคร่รู้ของประชาชนทั่วไปไม่เฉพาะแต่ในหมู่คนไทยเท่านั้นแม้แต่ชาวญี่ปุ่นเองก็ได้เถียงกันถึงคำตอบของปัญหานี้อยู่ด้วยเช่นกัน และในบรรดาคำตอบต่างๆ เหล่านี้ เราอาจจะแบ่งออกได้เป็น ๓ พวกดังต่อไปนี้ คือ

ความเห็นที่ ๑ มีคนจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็พวกหัวก้าวหน้า หรืออนุรักษนิยม รวมทั้งพรรคการเมืองญี่ปุ่นส่วนใหญ่เชื่อว่า ญี่ปุ่นไม่เป็นจักรวรรดินิยม เพราะญี่ปุ่นไม่มีอาณานิคมเลย ปัจจุบันญี่ปุ่นก็ไม่มีความสามารถที่จะส่งทหารออกไปรบนอกประเทศ ไม่มีอาวุธนิวเคลียร์เอง ยิ่งกว่านั้นญี่ปุ่นยังมีรัฐธรรมนูญที่เขียนเป็นตัวอักษรไว้อย่างชัดเจนว่าจะเลิกทำสงคราม เลิกใช้กำลังอาวุธในการแก้ปัญหาการเมืองระหว่างประเทศด้วย

ความเห็นที่ ๒ ในหมู่คนที่กล่าวว่า ญี่ปุ่นมิใช่จักรวรรดินิยมนี้ ก็มีจำนวนไม่น้อยที่กล่าวในทางตรงกันข้ามว่า ญี่ปุ่นเป็นอาณานิคมของสหรัฐอเมริกาต่างหาก ทั้งนี้เพราะว่าได้มีกอง

ทหารของสหรัฐ ฯ ทั้งอยู่ในญี่ปุ่นโดยมิได้อยู่
ใต้การบังคับบัญชาของญี่ปุ่นโดยตรงและมีฐาน
ทัพต่าง ๆ หลายสิบแห่งเช่นในโอกินาวา ซึ่ง
สหรัฐ ฯ สามารถใช้อย่างสะดวกตามความต้อง
การของตัวเอง เช่น การเคลื่อนกำลังรบนาวิก
โยธิน ๑,๐๐๐ คนจากโอกินาวาไปปฏิบัติการรบ
นาวิกโยธินกรณีเรือมายาเกชเมื่อเดือน พ.ค. นี้
และนโยบายต่างประเทศก็ดูจะตามกันนโยบาย
ของประเทศ “แม่” สหรัฐ ฯ อยู่ค่อย ๆ ไม่มี
ความเป็นอิสระให้เห็นเลย อย่างไรก็ตาม ญี่ปุ่น
ก็ไม่ได้ถูกสหรัฐ ฯ ควบคุมหรือปกครองโดย
ตรง ชาวญี่ปุ่นก็มีใช้ชาวอาณานิคมที่ไม่มีรัฐ
บาลของตน หรือปราศจากเอกราชอย่างชัดเจน
แต่อย่างใด

ความเห็นที่ ๓ คนอีกพวกหนึ่งมีความ
เห็นตรงกันข้ามว่า ญี่ปุ่นเป็นจักรวรรดินิยม
อย่างแน่นอน และก็เป็นจักรวรรดินิยมเพียง
ประเทศเดียวในเอเชียอีกด้วย ขบวนการไม่
ซื่อสัตย์กับญี่ปุ่นในประเทศไทย เมื่อพฤศจิกายน
๒๕๑๕ การเคลื่อนไหวต่อต้านการรุกรานทาง
เศรษฐกิจ ในระหว่างที่นายกรัฐมนตรีธานาคะ
เซียนกรุงเทพฯ และจาร์กาต้า เมื่อมกราคม
๒๕๑๗ ล้วนยืนยันเรื่องที่ว่าญี่ปุ่นเป็นจักรวรรดิ
นิยมตัวกลางที่ประชาชนในประเทศเหล่านี้ต้อง
ต่อสู้และขับไล่ออกไปให้พ้น

เมื่อได้พิจารณาความคิดเห็นของคนที่ ๓
กลุ่มนี้แล้ว น่าจะได้ข้อสรุปว่า

๑. สำหรับคนกลุ่มแรกนั้น เราสามารถ
กล่าวได้ว่า มีข้อบกพร่องในการมองบางประ
การ แทนที่จะพิจารณาข้อเท็จจริงว่ามีทุนของ
ญี่ปุ่นที่กำลังครอบงำเศรษฐกิจของต่างประเทศ
หรือไม่เพียงไร กลับปฏิเสธสภาพที่เป็นจริง
เสีย และหันมายึดทฤษฎีที่ว่า “จักรวรรดินิยม
แบบฉบับ” ต้องมีอาวุธนิวเคลียร์เช่น รัสเซีย
หรือมีกองทหารตั้งฐานทัพใน ต่าง ประเทศ คัง
เช่น สหรัฐ ฯ ประเทศที่ไม่เข้าเกณฑ์ดังกล่าว
นี้แล้วก็ไม่ใช่จักรวรรดินิยม วิธีพิจารณาเช่นนี้
กับแคบเกินไปและมองข้ามอิทธิพลควบคุมทาง
เศรษฐกิจไปเสียสิ้น

๒. สำหรับคนกลุ่มที่สอง แม้จะสามารถชี้
ให้เห็นว่า ทางด้านการทหารและการเมือง
ระหว่างประเทศ ญี่ปุ่นมิได้มีอิสระ แต่ว่าก็มี
ได้เป็นรัฐใต้การปก ครอง โดย ตรง แบบ อาณา
นิคมแต่อย่างใด ยิ่งเมื่อมาคุกคามเศรษฐกิจแล้ว
จะเห็นได้ชัดว่า ทุนญี่ปุ่นได้รับแรงบุกเบิกตลาด
ต่างประเทศ และทรัพยากร ทะลักเข้าไปตั้ง
โรงงานอุตสาหกรรมในประเทศด้อยพัฒนาอย่าง
รวดเร็วตั้งแต่ปลายทศวรรษ ๒๕๐๓ แล้วจน
กระทั่งทุนของญี่ปุ่นสามารถครอบงำ และ ควบคุม
เศรษฐกิจในบางสาขาของประเทศเหล่านั้น
ได้อย่างสบาย สิ่งเหล่านี้ล้วนบ่งถึงพฤติกรรม
เศรษฐกิจแบบจักรวรรดินิยม ที่ดำเนินไปด้วย
กลไกและผลประโยชน์โดยอิสระของตน เมื่อ
พิจารณาถึงจุดนี้ ที่ว่า “ญี่ปุ่นเป็นอาณานิคม

สหรัฐ ฯ” ก็ยอมไม่ถูกต้อง เพราะเป็นการดูเบาพฤติกรรมแบบจักรวรรดินิยมของ ญี่ปุ่น ไปเสีย

๓. สำหรับคนกลุ่มที่สามนั้น กล่าวได้ตรงความเป็นจริงและถูกต้อง อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาด้านการเมืองและยุทธศาสตร์ ญี่ปุ่นก็หาได้เป็นจักรวรรดินิยมโดยเอกสิทธิ์ไม่ หากมีลักษณะเป็นพันธมิตรบริวารของสหรัฐ ฯ กอปรสนับสนุนยุทธศาสตร์ ของสหรัฐ ฯ ในเอเชีย และในโลก

๑.๒ จักรวรรดินิยมญี่ปุ่น : ทฤษฎีและความเป็นจริง

เกณฑ์ของจักรวรรดินิยมแบบฉบับ ในปัจจุบัน เช่น ต้องครอบครองอาณานิเวศลีย์ร์ ต้องมีอาณานิคมใต้ปกครองโดยตรง ต้องมีกองทหารประจำการในประเทศบริวาร หรือต้องสามารถส่งกองทหารของตนออกไปรบต่างประเทศ เหล่านี้ เป็นคั้งที่บ่งถึงกำลังบ้านการรบของจักรวรรดินิยมหนึ่ง ๆ ได้ แต่ไม่จำเป็นต้องเป็นเกณฑ์ของจักรวรรดินิยมโดยทั่วไปแต่อย่างใด ขณะเดียวกันหากยอมรับเกณฑ์เหล่านี้แล้ว ทั้งโลกก็เห็นจะมีจักรวรรดินิยมที่ชัดเจนที่สุดเพียงสหรัฐ ฯ และสหภาพโซเวียต และเท่ากับเป็นการบอกว่า อย่างญี่ปุ่นไม่มีทางจะเป็น

จักรวรรดินิยมได้เลย การกล่าวเช่นนี้เป็นการมองข้ามข้อเท็จจริง ที่ทุนนิยมของญี่ปุ่นผูกขาดเศรษฐกิจของประเทศอื่น ๆ เสียทั้งหมด เช่น ในไทย ปี ๒๕๑๓ ญี่ปุ่นถือหุ้นในอุตสาหกรรมต่างๆ ในสัดส่วนที่สูงมาก* รถยนต์ ๗๐% โลหะ ๖๒ % โรงงานอาหาร ๘๘ % หรือจะพิจารณาจากการผูกขาดการผลิต^๒ ก็จะเห็นว่าบริษัทญี่ปุ่นผูกขาดการผลิตสูงมาก ค้ายเทียม รถจักรยานยนต์ แก้ว ทั้งหมด ๑๐๐ % รถยนต์ ๗๐% เป็นต้น หรือในเกาหลีใต้^๓ ญี่ปุ่นควบคุมการผลิตเซรามิกส์ และซีเมนต์ ๔๘ % ปุ๋ย ๕๐ % การผลิตอาหาร ๔๘ % ค้ายเทียม ๖๔ % ในไต้หวัน^๔ ญี่ปุ่นควบคุมการผลิตเครื่องกลไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์ ๖๐ % เครื่องจักรเกษตร ๗๐ % เป็นต้น

ที่เราจะมองข้ามไม่ได้ก็คือว่า ทุนนิยมผูกขาดของญี่ปุ่นได้หลังไหลเข้าไปในเอเชียอาคเนย์ราว ๆ ปี ๒๕๑๐ ซึ่งระยะนั้นเป็นบริเวณยุทธศาสตร์ต่อต้านคอมมิวนิสต์ใน ตะวัน ออก ไกลที่ใหญ่โตและเกรียงไกรของสหรัฐ ฯ ที่มั่นคงที่สุด ญี่ปุ่นยอมให้สหรัฐ ฯ ตั้งฐานทัพในหมู่เกาะของตน ซึ่งทำให้สหรัฐ ฯ สามารถดำรงฐานะได้เปรียบเหนือกว่าในยุทธศาสตร์ต่อต้านโลกคอม

1. *Pacific Imperialism Notebook*, Oct. 1972
2. Nagasu Kasuji, *Nanshin suru Nihon Shihonshugi* (Ma nichu Shimbunsha 1971) p. 72
3. ศิวเลขเกาหลีและไต้หวันเอามาจาก Akio Yamakawa, *Japanese U.S. Imperialism in 1970 s*, (1974) p. 5
4. จากที่เดียวกัน

มิวนิสต์ในตะวันออกไกลไว้ได้ รัฐบาลญี่ปุ่น สนับสนุนยุทธศาสตร์ต่อต้านคอมมิวนิสต์ของ สหรัฐฯ ในทุกทาง สหรัฐฯ จึงให้ความคุ้มครอง ป้องกันการรุกรานด้วยอาวุธนิวเคลียร์ การที่ ญี่ปุ่นร่วมกับสหรัฐฯ ในการสนับสนุนรัฐบาล เทียวแห่งเวียตนามใต้ และในการเสนอที่นึ่ง สมาชิกภาพยูเอ็นแก่รัฐบาลของลอนนอล เหล่า นี้ล้วนเป็นวิธีการที่ทำให้ทุนนิยมญี่ปุ่นได้รับผล ตอบแทนสูงและงาม ๆ ทุนญี่ปุ่นสามารถได้รับ ประกันโอกาสในการลงทุน และตลาดสินค้า อุตสาหกรรมของคนในประเทศต่าง ๆ ภูมิภาค แถบนี้

สิ่งที่ปรากฏชัดเจนต่อสายตาชาวโลกในช่วง ๒๕๐๘-๒๕๑๒ ก็คือการตั้งมั่นและขยายตัว อย่างรวดเร็วของ “ระบบพึ่งพาอาศัยกันอย่าง ใกล้ชิดแห่งตะวันออกไกล” หรืออีกนัยหนึ่ง “วงศ์ไพบูลย์ร่วมมหาเอเชียบูรพาใหม่” ซึ่งเป็น ส่วนหนึ่งของจักรวรรดิทุนนิยมที่มีอเมริกาเป็น ผู้นำ และญี่ปุ่นเป็นมือรอง ชนชั้นปกครอง ของประเทศบริวารต้องการเงิน อาวุธ และการ ประกันความมั่นคงของระบบตน ขณะที่ผู้นำ ในจักรวรรดิต้องการวัตถุดิบ โอกาส บริเวณที่ ลงทุนและตลาดสินค้า จักรวรรดินิยมใหม่นี้ ครอบคลุมบริเวณทั่วทั้งแถบ โดยมีได้จำกัด เฉพาะพรมแดนของรัฐ หรือ ประเทศ หนึ่ง ประ

เทศใดโดยเฉพาะ ขณะเดียวกับบรรดาผู้ร่วม ประโยชน์ในจักรวรรดิก็มีอิสระ ในการ เคลื่อน ไหวในบริเวณของตนบ้าง ในบริเวณ ที่อุดมสม บรณ์ด้วยทรัพยากรธรรมชาติ ทอดยาวเป็นลูก โซ่พาคมหาสมุทรแปซิฟิก ตั้งแต่โอกินาวา ใต้หวัน เกาหลีใต้ ฟิลิปปินส์ อินโดจีน ไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย และสิงคโปร์

ดังนั้นเมื่อเราเพ่ง มอง ญี่ปุ่น ใน ฐานะ จักร วรรดินิยม เราก็ย่อมหลีกเลี่ยงไม่พิจารณาลูกพี่ ที่เข้มแข็งกว่าคือสหรัฐฯ ความคู่ด้วยมิได้ ใน ระดับโลกปัจจุบัน ระหว่างทุนนิยมสหรัฐฯ และ ญี่ปุ่นนั้น มีทั้งแนวโน้มที่จะร่วมมือกันและขัด แย้งกัน แต่ว่าในวันออกไกลและเอเชียอาค เนย์ปัจจุบันแล้ว ทุนนิยมทั้งสองมีลักษณะร่วม มือกันอย่างใกล้ชิดมากกว่าขัดแย้งกัน ดังนั้น “วงศ์ไพบูลย์ร่วมมหาเอเชียบูรพาใหม่” อัน เป็นจักรวรรดินิยมที่ครอบงำ เอเชีย ตะวัน ออก ไกล และเอเชียอาคเนย์อยู่นี้ จึงมีลักษณะเป็น จักรวรรดินิยมร่วม^๕ (Integrative Imperia- lism) ของระบบทุนนิยมระดับโลก ซึ่งมีสหรัฐฯ และญี่ปุ่นเป็นผู้นำ ญี่ปุ่นเองได้รับกำไรมากมาย จากการเป็นพันธมิตรบริวารในจักรวรรดิดัง กล่าว ทุนของจักรวรรดินิยมร่วมนี้ มีการ เคลื่อนไหวไปมา หรือร่วมทุนกัน โดยมีได้ คำนี้ถึงพรมแดนประเทศขวางกัน หากแต่มี

๕ ความคิดนี้ นายยามากาวา ฮาคิโอะ นักเศรษฐศาสตร์การเมืองชาวญี่ปุ่นได้เสนอขึ้นในระหว่างการสัมมนา เรื่อง จักรวรรดินิยมแห่งแปซิฟิก ที่โตเกียว เมื่อ ๑๕-๑๗ มิถุนายน ๒๕๑๒ ซึ่งมีผู้เข้าร่วมจาก ๑ ประเทศ อันได้แก่ ญี่ปุ่น สหรัฐฯ และประเทศเอเชียอื่น ๆ

เคลื่อนไหวในจุดต่าง ๆ ตลอดบริเวณใต้อิทธิพล
ดังกล่าวนี้ ตัวอย่างสำคัญ ๆ ได้แก่ โครงการ
พัฒนาลุ่มน้ำโขง โครงการบุกเบิกน้ำมันตาม
ชายฝั่งและอ่าวไทย โครงการชุกคอคอกกระ
โครงการวางท่อน้ำมัน ฯลฯ เหล่านี้ล้วนแสดง
ถึงการร่วมทุนระหว่างประเทศในจักรวรรดินิยม
เดียวกันทั้งสิ้น

๒. สหรัฐฯ ยึดครองญี่ปุ่นและการ ผนวกทุนนิยมญี่ปุ่นเข้าในจักรวรรดิ

จักรวรรดินิยมร่วมแห่งตะวันออกไกลหรือ
อีกนัยหนึ่ง “วงศ์ไพบูลย์ร่วมมหาเอเชียบูรพา
ใหม่” อันมีระบบความเกี่ยวข้องพึ่งพาอาศัย
กันใกล้ชิดมากระหว่างสหรัฐฯ และญี่ปุ่นเป็นแกน
กลางมิได้เกิดขึ้นได้เอง หรือโผล่ตัวออกมาโดย
ไม่มีสาเหตุ หากเกิดขึ้น ก่อรูป และพัฒนา
เข้มแข็งขึ้นมาหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ นี้เอง
ณ จุดนี้เราจึงจำเป็นต้องเข้าใจว่า ทุนนิยม
ญี่ปุ่นผนวกเข้ากับ ทุนนิยม สหรัฐอเมริกา ได้
อย่างไร

๒.๑ การยึดครองให้มหาศัตรู เป็น มหา มิตร
พ.ศ. ๒๔๘๘-๒๔๘๕

ในบันทึกถึงรัฐมนตรีต่างประเทศ เจมส์
เบิร์นส์ เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๔๘๘ ประ
ธานาธิบดีทรูแมนได้เขียนไว้ว่า

“...เราไม่ควรจะประนีประนอมต่อไปอีก
แล้ว เราควรปฏิเสธไม่ยอมรับฐานะและบุล

กาเรีย... เราควรจะแสดงจุดยืนของเราในเรื่อง
อิหร่านให้ชัดเจนโดยปราศจากข้อกำกวมใด ๆ
และเราก็ต้องยืนยันให้คลองคืด เส้นทางเชื่อม
แม่น้ำคานูบัส และไรน์ และช่องแคบทะเลดำ
เป็นเส้นทางสัญจรสากล และเราควรยึดกุม
ญี่ปุ่น และแปซิฟิกไว้ทั้งหมด เราควรจะมี
สังฆทรัพย์ และสร้างรัฐบาลกลางที่มีความเข้ม
แข็งขึ้นที่นั่นและเราก็ควรจะทำแก่เกาหลีในท่า
นองเดียวกัน และเราก็ควรเรียกร้องให้รัสเซีย
คืนดินแดนแก่เรา รวมทั้งบังคับให้รัสเซียมา
ชำระหนี้ที่มีต่อเราด้วย ผมว่าอาณัติจะพะเน้า
พะนอพวกรัสเซียเต็มทนแล้ว”^๖

โดยสรุปสหรัฐฯ หมายถึง “ยึดกุมทั้ง
ญี่ปุ่น และแปซิฟิก” นับได้ว่า ประธานาธิบดี
สหรัฐฯ ครุ่นคิดเรื่องนี้อยู่ถึง ๑ ปี ก่อนที่จะ
ประกาศ “หลักกติกาสหรัฐฯ” และหลายปีก่อน
ที่สหรัฐฯ จะสามารถทำให้ความปรารถนาของทรู
แมนปรากฏผลสำเร็จเป็นจริงขึ้น

หากจะพิจารณากว้าง ๆ แล้ว มีแนวโน้ม
สำคัญ ๆ ในนโยบายการยึดครอง ญี่ปุ่นที่ต้องชี้
ชัด ณ ที่นี้ คือสหรัฐฯ พยายามขัดขวางและคัด
ขาดมิให้ญี่ปุ่นสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยน
แปลงต่างๆ อันมุ่งไปสู่สังคมนิยมบนทวีปเอเชีย
ขณะเดียวกันก็ผนวกระบบทุนนิยมของญี่ปุ่นเข้า
ไปใน “โลกเสรี” ที่มีสหรัฐฯ เป็นพี่แบ้ม และใน
นโยบายผนวกญี่ปุ่นเข้าร่วมจักรวรรดิเดียวกัน

6 Harry S. Truman, *Memoirs: 1945, Year of Decisions* (New York, Signet 1965)

นี้ สหรัฐฯ ผู้ควบคุมการยึดครองญี่ปุ่นในนามของสัมพันธมิตรก็ใช้นโยบายต่างๆ ควบคุม บีบบังคับ และแม้กระทั่งกำจัดความเคลื่อนไหวสังคมนิยมในหมู่กรรมกรและประชาชนชั้นต่างๆ อย่างรุนแรงเด็ดขาด ขณะเดียวกันก็สนับสนุนชนชั้นปกครองเก่า นายทุนใหญ่ๆ ให้กลับเข้ามามีอำนาจอีกภายใต้เงื่อนไขที่ว่าต้องสนับสนุนสหรัฐอเมริกา

ชัยชนะของพรรคคอมมิวนิสต์จีนบนผืนแผ่นดินใหญ่ในปี ๒๔๙๒ เป็นตัวอย่างสำคัญยิ่งที่ทำให้สหรัฐฯ ๖ พยายามเร่งมือหนักขึ้น ถึงนายจอห์น ฟอสเตอร์ ดัลเลส กล่าวไว้ว่า “ถ้าหากโรงงานอุตสาหกรรม และความชำนาญด้านเทคนิคของญี่ปุ่น ตกไปในมือของคอมมิวนิสต์แล้วไซ้ คุลย์แห่งอำนาจของโลกก็จะเปลี่ยนไปอย่างที่สหรัฐฯ จะยอมไม่ได้ ญี่ปุ่นเป็นไฟท์ทฤษฎีโตมิโนในระดับโลก ถ้าไฟญี่ปุ่นล้ม เอเชียก็ล้ม แล้วโลกก็จะล้มด้วย” แนวคิดตามทฤษฎีโตมิโนนี้ เป็นหลักคิดพื้นฐาน ของทั้งนโยบายรัฐบาลและนักวิชาการส่วนใหญ่ในเรื่องญี่ปุ่น นับตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา

๒.๒ สงครามเกาหลีกับการฟื้นฟูระบบทุนนิยมของญี่ปุ่น

สงครามเกาหลีปะทุขึ้นหลังจากการดำเนินนโยบายบีบบังคับและควบคุมชาตินิยมในหมู่

ประชาชนเกาหลีของสหรัฐฯ ๖ สงครามเกาหลีเป็นสงครามกลางเมืองที่สหรัฐฯ ๖ พยายามทำให้เป็นสงครามระหว่างประเทศ เพื่อตนจะได้ขยายกำลังรบทำลาย กำลังของประชาชน เกาหลี ญี่ปุ่นซึ่งได้ถูกแปรเป็นคลังเสบียงสนับสนุนของสหรัฐฯ ๖ หลายปี ก่อนหน้าวันระเบิดของสงครามนี้ ก็เพิ่มความสำคัญขึ้นเป็นทวีคูณเป็นฐานกำลังสนับสนุนโดยตรงแก่ทหารสหรัฐฯ ๖ และในการนี้ “กองกำลังตำรวจสำรอง” ที่ตั้งเมื่อ ๒๔๙๓ (ต่อมาได้แปรเปลี่ยนเป็นกองกำลังป้องกันญี่ปุ่นในปัจจุบัน) นี้ก็มีส่วนสำคัญยิ่งในการช่วยขนส่งเสบียงอาวุธต่างๆ ในสมรภูมิตัว นายพลและนายพันกองทัพของจักรพรรดิฮิโรฮิโตะที่ปลดราชการแล้ว ก็ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาแก่ กองบัญชาการ ยึดครอง ใน โตเกียว ส่วนอดีตนายทหารในระดับต่ำลงมานั้น ก็ไปร่วมรบในเกาหลีในกองทัพที่ ๘ ของสหรัฐฯ ๖ ด้วย ญี่ปุ่นมีความสำคัญต่อสงครามเกาหลีมากมายเพียงใดนั้น จะทราบได้จากปากคำของนายโรเบิร์ต เมอร์ฟี เอกอัครราชทูตคนแรก ของสหรัฐฯ ๖ ในญี่ปุ่นหลังสงครามครั้งที่ ๒

“เกาะญี่ปุ่น ถูก แปรเปลี่ยน เป็น สถานีส่งกำลังและวัตถุดิบสนับสนุนนาวิกโยธิน ภายใต้อันตั้น อย่างน่าทึ่ง ด้วย น้ำมือ ของคนญี่ปุ่น หากปราศจากญี่ปุ่นแล้ว เราก็คงไม่

7. Frederick S. Dunn, *Peace Making and the Settlement with Japan* (Princeton, N.J.: (Princeton University Press 1963) p. 203

สามารถรบในสงครามเกาหลีได้... ผู้เชี่ยวชาญการรถไฟ และค่านเรือขนส่งชาวญี่ปุ่นเข้าไปในเกาหลีพร้อมกับนำทีมช่างที่มีประสบการณ์มาร่วมทำงานภายใต้การบังคับบัญชาของสหรัฐ ฯ และสหประชาชาติ เรื่องนี้เป็นความลับสูงสุด แต่ความจริงก็มีอยู่ที่ว่า กองทหารของฝ่ายสัมพันธมิตร จะอยู่ในเกาหลีได้ลำบากมาก ถ้าหากไม่มีการช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญญี่ปุ่น นับพันซึ่งคุ้นเคยกับเกาหลีเป็นอย่างดีมาก่อน”^๘ (เกาหลีเคยตกเป็นอาณานิคมญี่ปุ่น เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๓-๒๔๘๘)

สงครามเกาหลีระหว่างปี ๒๔๙๔-๒๔๙๖ นี้ เป็นปัจจัยเร่งอย่างสำคัญยิ่งในการสะสมทุนของระบบทุนนิยมของญี่ปุ่น ความต้องการพิเศษจากสงคราม รวมทั้งแต่ระยะปี๒๔๙๔-๒๔๙๖ นั้น รวมแล้วเป็นปริมาณเกือบ ๒ เท่าของสินค้าออกของญี่ปุ่นในระยะปกติ

สงครามเกาหลีกำหนดท่าที ของระบบทุนนิยมของรัฐบาลญี่ปุ่นต่อประชาชนเกาหลีชัดเจนขึ้น สำหรับรัฐบาลเกาหลีใต้ ญี่ปุ่นเป็นสถานีพักของทหารพันธมิตร เป็นฐานของพันธมิตรระหว่างสหรัฐากับเกาหลีใต้ เป็นสถานีสันับสนุนชั้นพิเศษ เป็นพันธมิตรผู้ระมัดระวังคำพูดแต่ห่วงใยในการกำกัาไรภายใต้ยุทธศาสตร์ต่อต้านคอมมิวนิสต์ของสหรัฐ ฯ สำหรับเกาหลีเหนือ

ญี่ปุ่นเป็นฐานของการเคลื่อนไหวรุกรานของศัตรูของประชาชน เป็นฐานของเรือและเครื่องบินสืบความลับต่างๆของจักรวรรดินิยมสหรัฐ ฯ ตัวอย่างในเรื่องนี้ก็เช่น กรณีเรือพูเอปโล (มีนาคม ๒๕๑๑)

๒.๓ ญี่ปุ่นใหม่ : พันธมิตรบริวารสหรัฐ ฯ ในสงครามเย็น

การแบ่งเขตจักรวรรดิเพื่อให้ผู้นำหลายคนของจักรวรรดิปกครอง นับเป็นกลไกที่น่าตื่นตาตื่นใจอันแสดงความเป็นรัฐบุรุษของนักการเมืองผู้ร่วมผลประโยชน์ นายทุนญี่ปุ่นเองได้แสดงความ กระตือ รือร้น ที่จะเข้ามีส่วนร่วม ร่วมควบคุมโลก แต่ไหนแต่ไรมาแล้ว แม้จะแพ้สงครามก็ตาม นายทุนญี่ปุ่นก็ยังเคลื่อนไหวอย่างขมกั เข้มแข็งเพื่อการนี้ ในวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๔๙๔ สมพันธมิตรองค์การธุรกิจแห่งญี่ปุ่น (เกอิกันเร็น) ซึ่งเป็นที่รวมของ ธุรกิจใหญ่ ๆ ของญี่ปุ่นได้มีมติ รับร่างสำคัญ ร่างหนึ่ง ในโอกาสประชุมใหญ่ขององค์การเป็นครั้งแรก มตินั้นมีใจความสำคัญว่า

“ความร่วมมือและการ ประสานเศรษฐกิจของอเมริกันและญี่ปุ่น นับเป็นสิ่งจำเป็นในอันที่จะผูกพันมิตรภาพของประเทศ ในโลกเสรีให้ใกล้ชิดยิ่งขึ้นและด้วยการตระหนักว่าความมั่นคงของตะวันออกไกลและเอเชียทั้งหมดมีความสำคัญ

8. Robert Murphy, *Diplomat Among Warriors* (Garden City, New York: Doubleday and Company, 1964) p. 347-8

ยิ่งต่อการดำรงอยู่ของญี่ปุ่น กำลังอุตสาหกรรม
ของญี่ปุ่น จึงต้องคอยตอบสนองความต้องการ
พิเศษของสหรัฐฯกำลังอุตสาหกรรมนี้ ญี่ปุ่น
จะสามารถช่วยสร้างสรรค์พัฒนาตำแหน่งเศรษฐกิจ
และทรัพยากรของประเทศในเอเชีย ที่อยู่ร่วม
โลกเสรีเดียวกัน เศรษฐกิจของญี่ปุ่นจึงต้องเป็น
อิสระมากขึ้น พร้อม ๆ กับที่เราต้องตระหนัก
มันถึงการที่ต้องร่วมมือกับสหรัฐ ฯ ในทุกด้าน
ด้วยเหตุผลดังกล่าวมาแล้ว”^๙

เมื่อสิงหาคม ๒๔๕๔ ญี่ปุ่นได้ร่วมเซ็น
สนธิสัญญาสันติภาพที่ซานฟรานซิสโก สนธิ
สัญญานี้เป็นผลงานชิ้นสำคัญของ จอนห์
ฟอสเตอร์ ดัดเลส ที่เฝ้าพยายามมานานหลาย
เดือนจนร่างขึ้นเป็นผลสำเร็จ ตามสนธิสัญญานี้
ญี่ปุ่นได้ฐานะเป็นประเทศเอกราชอย่างเป็นทางการ
ภายหลังจากนี้ไม่นาน คือเดือนกันยายน
๒๔๕๔ ญี่ปุ่นและสหรัฐ ฯ ก็ได้ร่วมกันเซ็น
“สนธิสัญญาความมั่นคงร่วมกัน” ซึ่งมีความ
เกี่ยวข้องกันกับสนธิสัญญาสันติภาพก่อนหน้านั้น
อย่างมาก

สนธิสัญญาทั้ง ๒ ฉบับนี้ ผูกมัดรัฐบาล
ญี่ปุ่นให้เข้าร่วมจักรวรรดิโลกเสรีอันมีสหรัฐ ฯ
เป็นผู้นำใหญ่ พร้อม ๆ กันนั้นก็กำหนดโครง
ร่างสำคัญๆ ในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างญี่ปุ่น
กับจักรวรรดิทุนนิยมไว้หลายประการ แนว

ทางสำคัญ ๆ ตามสนธิสัญญาดังกล่าว ยังคงมี
ผลสืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

๓. ญี่ปุ่นในยุทธศาสตร์ ตะวันออก ไกลของสหรัฐอเมริกา

๓.๑ ความเป็นมาของญี่ปุ่น ในฐานะจุด ยุทธศาสตร์

ตอนญี่ปุ่นพ่ายแพ้ในสงครามโลกครั้งที่ ๒
ทหารอเมริกาเข้ามายึดครองญี่ปุ่น เพื่อป้องกัน
มิให้ญี่ปุ่นมีกำลังรบ และป้องกันมิให้ลัทธินิยม
ทหารของญี่ปุ่นเกิดขึ้นอีกได้ หลังจากญี่ปุ่นมี
อิสรภาพแล้ว ตามสนธิสัญญาความมั่นคงร่วม
กันของญี่ปุ่น-อเมริกาฉบับเก่า กำลังทหารที่ยึด
ครองญี่ปุ่นอยู่ ได้กลายเป็นเพื่อรักษา สันติภาพ
นโตะวันออกไกลและความมั่นคงของญี่ปุ่น

ตาม สนธิสัญญา ความมั่นคง ร่วมกัน ญี่ปุ่น
อเมริกาข้อที่ ๖ กล่าวไว้ว่า ทหารอเมริกาในญี่ปุ่น
มิได้มีไว้ ไม่เพียงเพื่อความมั่นคงของญี่ปุ่นเท่านั้นแต่
มีจุดหมาย อยู่ที่ สันติภาพ และ ความ มั่นคงของ
ตะวันออกไกลทั้งหมดด้วย การมีทหารอเมริกา
อยู่ในญี่ปุ่นทั้งๆที่ญี่ปุ่นไม่ได้ถูกคุกคามโดยตรง
นั้น เป็นเพราะว่า เป้าหมายของอเมริกาอยู่ที่การ
ให้ความช่วยเหลือ แก่ประเทศพันธมิตร บริวาร
ในภาคพื้นตะวันออกไกล ลักษณะการให้ความ
ช่วยเหลือเช่นนี้เป็นทฤษฎี ทุญ่คังการ โจมตีที่จะ
มีต่อญี่ปุ่น

9. H. Arisawa and S. Inaba, ed., *shiryo-sengo niyu nen shi-keizai*, (Tokyo, Nihon
Hyoron Sha, 1967) p. 43 (รวบรวมเอกสารประวัติศาสตร์เศรษฐกิจของ ๒๐ ปีหลังสงคราม)

ในเดือนมิถุนายน ปีพ.ศ. ๒๔๕๓ ตอน
เกิดสงครามเกาหลี ฐานทัพอเมริกาในญี่ปุ่นได้
เป็นฐานทัพทำการรบโดยตรง และในการเข้า
แทรกแซงในสงครามเวียดนาม ของอเมริกานั้น
ฐานทัพ อเมริกา ในญี่ปุ่น ก็ได้เป็นฐานทัพสนับสนุน
ที่สำคัญยิ่ง

ลักษณะภูมิประเทศของญี่ปุ่นยาวจากเหนือ
ไปใต้อยู่ติดกับแผ่นดินใหญ่ของเอเชีย ดังนั้น
การ ป้องกัน ตามชายฝั่ง จะกระทำ ได้ลำบาก
เมื่อถูกโจมตีอย่างหนัก และเรक्टरที่คอยตรวจ
สอบควบคุมเคลื่อนไหว ของเครื่องบินและจรวดก็
จะไม่สามารถรายงานได้ทันต่อเหตุการณ์ เนื่อง
จากอยู่ใกล้แผ่นดินใหญ่มากเกินไป ฐานทัพ
อเมริกาในญี่ปุ่นจะมีความสำคัญมากตอนทีอเมริกา
เป็นฝ่ายรุก แต่ถ้าอเมริกาเป็นฝ่ายรับเมื่อใด
ก็ยากที่จะรักษาไว้ได้

ลักษณะ ที่สำคัญ อีกอย่างหนึ่ง ของญี่ปุ่น ใน
ฐานะจตุรยุทธศาสตร์ก็คือ ญี่ปุ่นมีความเจริญ
ทางด้านเทคโนโลยีสูง มีกำลังในการผลิตสูง
และมีประชากรมาก ฉะนั้นในแง่การทหารแล้ว
จึงมีความสำคัญมาก ตลอดระยะเวลา ๓ ปีของ
สงครามเกาหลี ญี่ปุ่นได้สนับสนุนด้านอุปกรณ์
วัสดุ เสมียงต่าง ๆ แก่ทหารอเมริกาถึง ๗๗๑
ล้าน ๓ แสน ๔ หมื่นดอลลาร์ และสนับสนุน

ด้านอาวุธ เช่นพวกกระสุนปืนใหญ่ กระสุน
ปืนเล็ก กระสุนจรวดเป็นเงิน ๖๑ ล้าน ๘ แสน
ดอลลาร์ ดังนั้นจึงสมควรแล้วที่มีผู้เรียกญี่ปุ่น
ว่าเป็น “คลังอาวุธเสบียงที่สำคัญที่สุดในตะวันออกไกล”
จำนวนเงินที่ญี่ปุ่นสนับสนุนทาง
ด้านวัสดุแก่อเมริกาในสงครามเวียดนามนั้น ไม่
แน่ชัดนัก แต่พอเป็นที่ทราบกันว่า ระยะเวลา
หนึ่งปีของพ.ศ. ๒๕๑๓ ใช้จ่ายนอกประเทศ
ของทหารอเมริกาทางด้านสนับสนุนวัสดุเป็น
จำนวนเงินถึง ๖๑๓ ล้านดอลลาร์

ถ้าหากอเมริกาสูญเสียญี่ปุ่นไป จะมีผล
กระทบกระเทือน ต่อยุทธศาสตร์ ของตนในโลก
เป็นอย่างมาก การที่รัฐบาลสหรัฐฯ ใช้นโยบาย
รุกไปข้างหน้า โดยรักษาการวางกำลังทหารรุก
ไว้ในเกาหลีใต้นั้น ก็เพื่อผลประโยชน์ของ
อเมริกาในการรักษาญี่ปุ่นไว้ และเป็นเพราะว่า
การกระจายกำลังป้องกัน ของฐานทัพอเมริกาใน
ญี่ปุ่นกระทำได้ลำบาก

๓.๒ การเพิ่ม-ลดของกำลังรบของสหรัฐฯ ในญี่ปุ่น

หลังจากที่ญี่ปุ่นได้รับอิสรภาพแล้ว กำลัง
ทหารและจำนวนฐานทัพของอเมริกาได้เปลี่ยน
ไปดังนี้

ตารางที่ ๑ การเพิ่ม-ลดของกำลังรบสหรัฐในญี่ปุ่น (จากวารสาร เซไก สิงหาคม ๒๕๑๘)

ปี พ.ศ.	กำลังทหาร	จำนวนฐานทัพ	หมายเหตุ
๒๕๕๕	๒๖๐,๐๐๐	๒,๘๒๔	เริ่มสนธิสัญญาสันติภาพกับญี่ปุ่น
๒๕๕๖	๒๕๐,๐๐๐	๑,๒๘๒	พักรบในสงครามเกาหลี
๒๕๐๐	๘๗,๐๐๐	๔๕๘	จัดรูปขบวนใหม่ของทหารอเมริกันในตะวันออกไกล
๒๕๐๓	๔๘,๐๐๐	๒๔๓	แก้ไขสนธิสัญญาความมั่นคงร่วมกันญี่ปุ่นอเมริกา
๒๕๐๘	๔๐,๐๐๐	๑๕๒	เริ่มแทรกแซงในเวียดนาม*
๒๕๑๑	๔๐,๗๐๐	๑๕๕	การแทรกแซงในเวียดนามถึงจุดสูงสุด
๒๕๑๕	๖๕,๐๐๐ (๔๒,๐๐๐)	๑๗๒ (๘๖)	คืนเกาะโอกินาวาให้ญี่ปุ่น
๒๕๑๗	๕๒,๐๐๐ (๓๘,๐๐๐)	๑๕๓ (๖๓)	
๒๕๑๘	๗๘,๐๐๐ (๒๗,๐๐๐)		

หมายเหตุ ก่อนหน้าปี ๒๕๑๕ นั้นไม่รวมเกาะโอกินาวา

ตัวเลขในวงเล็บเป็นทหารอเมริกันในโอกินาวา ซึ่งได้มาจากทบวงป้องกันประเทศฝ่ายอาคารและอุปกรณ์

ตอนได้รับอิสรภาพใหม่ๆ มีทหารอเมริกันในญี่ปุ่น ๒๖๐,๐๐๐ คน ปัจจุบันนี้ลดลงเหลือ ๗๘,๐๐๐ คน (ในจำนวนนี้อยู่ในโอกินาวา ๒๗,๐๐๐ คน) จำนวนฐานทัพได้ลดลงจาก ๒,๘๒๔ เหลือ ๑๕๓ ฐานทัพ (ซึ่งอยู่ในโอกินาวา ๖๓ ฐานทัพ) (ในปี ๒๕๑๗)

ลักษณะของฐานทัพอเมริกาในญี่ปุ่นได้เปลี่ยนแปลงไปพอสรุปได้ดังนี้

ช่วงแรก หลังจากได้รับอิสรภาพจนถึงเดือนกรกฎาคม ปี ๒๕๐๐ ซึ่งมีการจัดรูปแบบใหม่ของทหารอเมริกาในตะวันออกไกล เกิดสงครามเกาหลี เป็นช่วงที่ฐานทัพอเมริกา

ในญี่ปุ่นเป็นที่รวมของกำลังทหาร จำนวนมากที่สุด ในตะวันออกไกล และเป็นฐานปฏิบัติการรบ ช่วงที่ ๒ หลังจากการจัดรูปและปรับปรุงกำลังรบใหม่ของทหารอเมริกาในตะวันออกไกลแล้ว มีการถอนกำลังรบภาคพื้นดินจากญี่ปุ่นไปรวมอยู่ในโอกินาวา พอเกิดสงครามเวียดนามขึ้น โอกินาวา ได้เป็นฐานปฏิบัติการรบที่สำคัญ โดยมีเกาะญี่ปุ่นเป็นฐานกำลังหนุน

ช่วงที่ ๓ หลังจากคืนโอกินาวาให้ญี่ปุ่นในเดือนพฤษภาคม ปี ๒๕๑๕ อเมริกาก็เริ่มถอนทหารออกจากเวียดนาม และเริ่มกำหนดยุทธศาสตร์ใหม่ในตะวันออกไกล โอกินาวายัง

* ตัวเลขได้จาก U.S. Department of Defense อ้างในบทความของ Richard Halloran ผู้สื่อข่าว นิวยอร์กไทมส์ *The New York Times Weekly Review*, Sept. 24, 1975

คงถูกรักษาให้เป็นฐานปฏิบัติการรบต่อมา และมีการรวมฐานทัพในดินแดนอื่นๆ ให้มีกำลังเข้มแข็งขึ้น

๓.๓ ยุทธศาสตร์ของสหรัฐ ฯ และญี่ปุ่น หลังการปลดแอกอินโดจีน

หลังจากที่ได้พ่ายแพ้ในสงครามอินโดจีน รัฐบาลสหรัฐ ฯ ก็เริ่มกำหนดยุทธศาสตร์ใหม่ใน ตะวันออกไกลอีกครั้งหนึ่ง อเมริกาผู้ตัวล่องหน้า อยู่แล้วว่า จะต้องประสพกับความพ่ายแพ้ใน อินโดจีน การถอนกำลังทหารทั้งหมดจาก เวียดนามใต้เมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๖ เป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงยุทธศาสตร์ การถอยออก จากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และนโยบายของ จุฑายุทธศาสตร์ ในตะวันออกไกล ของอเมริกา ก็ เริ่มปรากฏชัดขึ้น โดยการผนึกกำลังเอเชีย ตะวันออกไกล อันได้แก่ญี่ปุ่นและเกาหลีใต้ เข้าเป็นแนวป้องกันค่าน้ำ เคียงข้างกับแนว ป้องกันของนาโต้ (องค์การป้องกันออตันติก เหนือ) อเมริกาเริ่มกำหนด “ยุทธศาสตร์รุกไปข้างหน้า” อีกครั้งหนึ่งขึ้นในตะวันออกไกล โดยวางกำลังรุกไปข้างหน้าไว้ในเกาหลีใต้ และ วางกำลังหนุนไว้ที่ไอกินาวา ซึ่งทำหน้าที่เป็น ฐานทัพสนับสนุน ยุทธศาสตร์รุกไปข้างหน้าที่ ว่าจะใช้จริงสงครามโดยการวางกำลังทหารและ กำลังนิวเคลียร์ของอเมริกา และนโยบายที่มีการ คุกคามเกิดขึ้น ก็สามารถเข้าแทรกแซงได้อย่าง รวดเร็วทันเหตุการณ์ พื้นฐานของยุทธศาสตร์

ในตะวันออกไกล ของอเมริกาอยู่ที่การหาความ สมดุลย์ทางกำลังทหาร (ที่ไม่ใช้นิวเคลียร์) นายชเลซิงเจอร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง กลาโหมสหรัฐ ฯ เรียกยุทธศาสตร์นี้ว่า “การ ตรีงโดยไม่ใช้อาวุธนิวเคลียร์” (Non-nuclear deterrence)

ลักษณะสำคัญของ “ยุทธศาสตร์รุกไป ข้างหน้า” อยู่ที่การตระหนักถึงลำดับความสำคัญ ของดินแดนที่เป็นผลประโยชน์ต่ออเมริกา อัน คับแรกนั้นได้แก่ทางค่านยุโรป สำหรับใน เอเชียแล้วได้แก่ เอเชียตะวันออกไกล ซึ่งมี ๔ ประเทศที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องกันอยู่ คือ ญี่ปุ่น อเมริกา จีน โซเวียต อเมริกาจึงต้อง ดำรงไว้ซึ่งยุทธศาสตร์รุกไปข้างหน้า ในภูมิภาค นี้ต่อไป สำหรับในเอเชียอาคเนย์ ผลประโยชน์ ของอเมริกาถูกจำกัดลงไปบ้าง ส่วนในฟิลิปปินส์ และได้หวนนั้น การคุกคามจากภายนอกนั้น ยังมีน้อยอยู่

เกาหลีใต้นั้นถือว่าเป็นจุดสำคัญ อเมริกา ได้วางกำลังทหารตาม “ยุทธศาสตร์รุกไป ข้างหน้า” ไว้ ไอกินาวานั้นมีความสำคัญเป็น ฐานทัพสนับสนุน สำหรับในเอเชียอาคเนย์และ ได้หวน หากอเมริกาเห็นว่ามีผลประโยชน์ของ จักรวรรดิถูกกระทบกระเทือนหรือคุกคาม ก็ จะ ใช้ “แผนยุทธศาสตร์รอบคอบ” ส่งกำลังทหาร ของตนเข้ามาจากฐานทัพในไอกินาวาและฟิลิปปินส์

ลักษณะสำคัญของการกำหนดยุทธศาสตร์ใหม่ของอเมริกาในตะวันออกไกล ยังได้แก่การกระจายกำลังทหารของอเมริกาไปตามจุดยุทธศาสตร์ในที่ต่าง ๆ

ตารางที่ ๒ การเพิ่ม-ลดของจำนวนทหารอเมริกาในต่างประเทศ (จาก เซไก สิงหาคม ๒๕๑๘)

บริเวณ	ปี					๒๕๑๘
	ม.ย. ๒๕๑๓	ม.ย. ๒๕๑๑	ม.ย. ๒๕๑๖	ม.ย. ๒๕๑๗	ธ.ค. ๒๕๑๗	
ในเอเชียอาคเนย์						
- เวียดนามใต้	๑๗,๐๐๐	๕๓๕,๐๐๐	-	-	-	-
- ไทย	๔,๐๐๐	๔๘,๐๐๐	๔๒,๐๐๐	๓๑,๐๐๐	๒๗,๐๐๐	๑๖,๕๐๐
- ในทะเล	-	๔๐,๐๐๐	๑๑,๐๐๐	-	-	-
รวม	๒๑,๐๐๐	๖๒๒,๐๐๐	๕๓,๐๐๐	๓๑,๐๐๐	๒๗,๐๐๐	๑๖,๕๐๐
ในมหาสมุทรแปซิฟิกตะวันตก						
- ญี่ปุ่น (โอกินาวา)	๘๖,๐๐๐ (๔๖,๐๐๐)	๓๖,๐๐๐ (๓๖,๐๐๐)	๕๗,๐๐๐ (๓๘,๐๐๐)	๕๘,๐๐๐ (๓๖,๐๐๐)	๕๒,๐๐๐ (๓๔,๐๐๐)	๓๘,๐๐๐ (๕๑,๐๐๐)
- เกาหลีใต้	๖๓,๐๐๐	๖๗,๐๐๐	๔๒,๐๐๐	๓๘,๐๐๐	๔๒,๐๐๐	๔๐,๐๐๐
- ไต้หวัน	๔,๐๐๐	๖,๐๐๐	๖,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๔๐,๐๐๐
- ฟิลิปปินส์	๑๕,๐๐๐	๒๘,๐๐๐	๑๖,๐๐๐	๑๗,๐๐๐	๑๖,๐๐๐	๑๗,๐๐๐
- ในทะเล	๕๒,๐๐๐	๕๔,๐๐๐	๒๒,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๗,๐๐๐	ไม่ทราบแน่ชัด
รวม	๒๒๒,๐๐๐	๒๓๘,๐๐๐	๑๔๖,๐๐๐	๑๓๘,๐๐๐	๑๔๒,๐๐๐	ไม่ทราบแน่ชัด
รวมกำลังทหารนอกประเทศทั้งหมด	๒๔๕,๐๐๐	๘๖๐,๐๐๐	๑๙๙,๐๐๐	๑๖๙,๐๐๐	๑๖๙,๐๐๐	ไม่ทราบแน่ชัด

จากตารางจะเห็นได้ชัดว่า ในตอนปลายเดือนมิถุนายน ปี ๒๕๑๑ อันเป็นปีที่อเมริกาแทรกแซงในสงครามเวียดนามมากที่สุดนั้น มีทหารอเมริกาใน เอเชีย อาคเนย์ และ แปซิฟิกตะวันตกอยู่ถึง ๘๖๐,๐๐๐ คน และหลังจากการถอนทหารจากเวียดนามในปี พ.ศ. ๒๕๑๖ ทหารอเมริกาได้ลดลงมาเหลือ ๑๖๕,๐๐๐ คน เมื่อเดือนธันวาคม ปี ๒๕๑๗ และจะเป็น ๑๕๐,๐๐๐ คนในเดือนมิถุนายนปีหน้า คือ ๒๕๑๘ นี้

กำลังสำคัญของทหารอเมริกาในตะวันออกไกล ได้แก่ กำลังโจมตีเคลื่อนที่ทางอากาศและทางน้ำ ในกลางปี พ.ศ. ๒๕๑๔ กองทัพอากาศที่ ๕ ซึ่งมีกองบัญชาการอยู่ที่ ฐานทัพโยโกตะ และมีชาวาไปยังเกาหลีใต้ สำหรับกำลังทหารเรือ มีฐานทัพเรือโยโกสึเกะในญี่ปุ่นเป็นฐานทัพเรือใหญ่สำหรับเรือบรรทุกเครื่องบิน เช่น เรือมิดเวย์ในกองทัพอากาศที่ ๗

โดยอาศัยกำลังทางอากาศในโอกินาวาและเกาหลีใต้ และกองทัพอากาศที่ ๗ ที่ฐานทัพโย

โกสึกะและฟิลิปปินส์เป็นแกน อเมริกาสามารถ
เข้าแทรกแซงในสงครามได้อย่างรวดเร็ว และ
เพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้ต้องถลำลึกเข้าไปมากเกินไป
และจะยังสามารถถอนทหารกลับได้อย่าง
รวดเร็วด้วย

วิธีแทรกแซงและถอยอย่างรวดเร็ว นี้คงจะ
เป็นหลักเกณฑ์ใหม่ของยุทธศาสตร์ในตะวันออก
ไกลของอเมริกา ยกตัวอย่าง “กรณีมายาเกซ”
พออเมริกาทราบเรื่อง ก็รีบส่งทหารเรือจำนวน
หนึ่งจากโอกินาวาไปเมืองไทยทันที เรือบรรทุก
เครื่องบินโคราสซีซึ่งอยู่ในละแวกนั้น ได้รับคำสั่ง
ให้ออกปฏิบัติการ ยึดเรือและลูกเรือกลับมา
อย่างทันควัน หลังจากปฏิบัติการเสร็จแล้ว
อเมริกาก็รีบถอนทหารออกไปอย่างรวดเร็ว คง
เป็นที่ทราบกันทั่วไปแล้ว

๓.๔ สภาพกำลังรบในปัจจุบัน

กำลังของทหารสหรัฐฯ ในตะวันออกไกล
ได้เพิ่มขึ้นอย่างมากมา หลัง สงคราม ปลด แอก
อินโดจีนแสดงถึงการที่สหรัฐฯ ย้ายยุทธศาสตร์
จากเอเชียอาคเนย์มาเป็นเอเชีย ตะวัน ออก ไกล
ยุทธศาสตร์^{๑๐} ใหม่ที่เน้นความสำคัญของ จุด ๓
จุด คือเกาหลีใต้ ญี่ปุ่น และโอกินาวา เป็นรูป
๓ เหลี่ยม ปัจจุบันมีทหารพลรบคอยสนับสนุน
ทหารของรัฐบาลเกาหลีใต้จำนวน ๔๐,๐๐๐ คน
ในญี่ปุ่นมีทหารในกองทัพเรือที่ ๗ และในฐาน
ทัพในญี่ปุ่น ๒๗,๐๐๐ คน ในโอกินาวามีทหาร
ในกองทัพอากาศที่ ๕ และกองพลนาวิกโยธิน

รวม ๕๑,๐๐๐ คน กองทหารสหรัฐฯในญี่ปุ่น
และโอกินาวานี้ไม่ได้เป็นกองอิสระแต่อยู่ภายใต้
การบังคับบัญชาของกองบัญชาการยานแปซิฟิก

ปัญหาใหญ่เกี่ยวกับฐานทัพอเมริกาใน
ญี่ปุ่นเคยอยู่ที่ชื่อว่า ต้องปรึกษาหารือกับญี่ปุ่น
ก่อนใช้ ดังระบุในสนธิสัญญาอันเกี่ยวกับการใช้
ฐานทัพ อเมริกาต้องการจะใช้ฐานทัพเหล่านี้
โดยอิสระมากขึ้น และได้ประสบผลสำเร็จใน
การเจรจาเรื่องนี้กับญี่ปุ่นเมื่อ ร.ม.ต. กลาโหม
นายชเลซิงเจอร์มาญี่ปุ่นเมื่อเดือนสิงหาคม
๒๕๑๘ ที่ผ่านมานี้

ในเดือนมีนาคม ปี ๒๕๑๓ หลังจากที่ทหาร
เรืออเมริกาเคลื่อนย้ายจากเวียคนามมาประจำ
ในโอกินาวาได้ไม่นาน ก็มีการซ้อมรบร่วมกัน
ระหว่างอเมริกาและเกาหลีใต้ เรียกการซ้อมรบ
นี้ว่า ยุทธวิธีมังกรทอง (Golden Dragon)
เป็นการฝึกปฏิบัติการร่วมกันของกองพันเรือ
อากาศที่ ๑ จากฐานทัพอิวาคุนิ และกองพัน
เรือที่ ๓ จากฐานทัพโอกินาวา ร่วมกับกอง
ทหารเรือที่ ๑ ของเกาหลีใต้ เนื่องจากสงคราม
เวียคนามได้ทวีความรุนแรงขึ้นในปี ๒๕๑๔ และ
๒๕๑๕ การซ้อมรบนี้จึงซังก่ไปชั่วคราว และ
มาเริ่มใหม่ในปี ๒๕๑๖ มีระยะเวลาการซ้อมรบ
๓ เดือน ครอบคลุมไปทั่วคาบสมุทรเกาหลี
ทะเลญี่ปุ่น เกาะกิวชู ไต้หวันและฟิลิปปินส์
(คู่มือที่ ๑ ประกอบ)

๔. จักรพรรดินิยมญี่ปุ่นกับเกาหลีใต้

๔.๑ สนธิสัญญาฟื้นฟูความสัมพันธ์ญี่ปุ่น-เกาหลีใต้ ๒๕๐๘

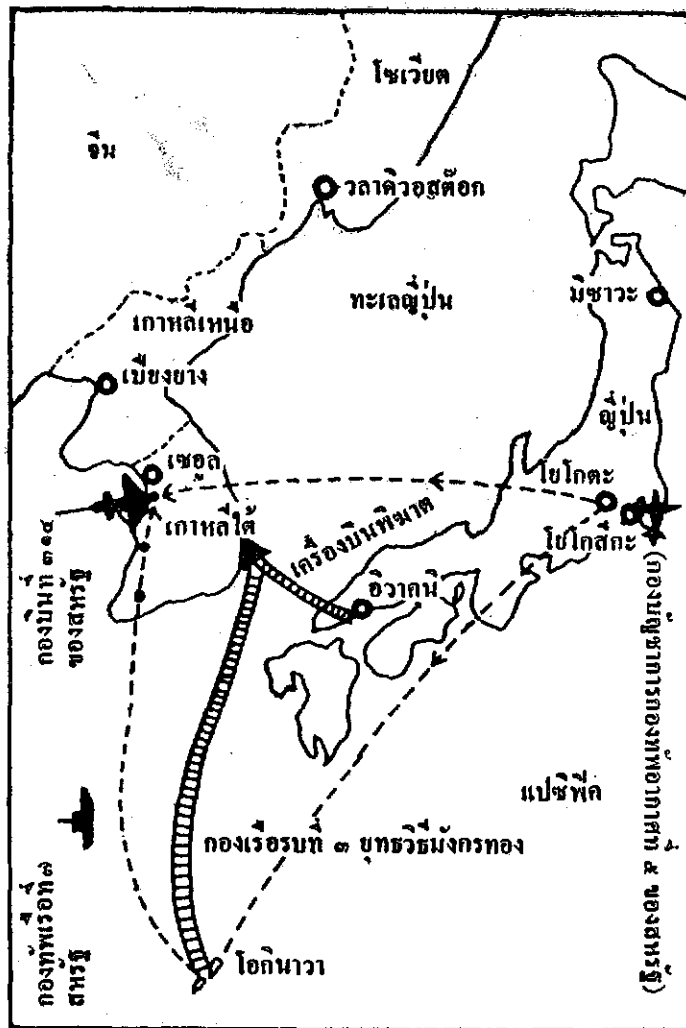
หลังจากรัฐประหารและรวบอำนาจรัฐบาลไว้ไม่นาน รัฐบาลปัก จุง ฮี ก็ได้เริ่มแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ๕ ปี ฉบับที่ ๑ เมื่อปี ๒๕๐๕ เป้าหมายใหญ่ของแผนก็คือการวางโครงสร้างพื้นฐานเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมของเกาหลีใต้ โดยเน้นหนักในการพัฒนาพลังงาน และโครงการเขตอุตสาหกรรมอุตสาหกรรม แต่เริ่มแผนได้ไม่นานก็ต้องปรับปรุงแผนใหม่ เพราะขาดแคลนทุนในประเทศ รัฐบาลปักพยายามหาแหล่งเงินทุนจากต่างประเทศ จุดนี้เองเป็นจุดแรกที่รัฐบาลปักสามารถหาเหตุผลมาสนับสนุนการเปิดสัมพันธ์ไมตรีกับญี่ปุ่นอย่างเป็นทางการได้

สนธิสัญญาฟื้นฟูความสัมพันธ์กับประเทศผู้เคยรุกรานและกดขี่ประชาชนเกาหลีมาตลอด ๓๕ ปีก่อนสงคราม ได้รับการต่อต้านอย่างรุนแรงและขนานใหญ่จากประชาชนทั่วประเทศตลอดปี ๒๕๐๗ และ ๒๕๐๘ เนื่องจากมีหลักฐานหลายประการที่แสดงให้เห็นว่าสนธิสัญญาฉบับนี้จะเปิดทางให้แก่ทุนนิยมญี่ปุ่นเข้ามาครอบงำเศรษฐกิจชาวเกาหลีอีกครั้งหนึ่ง แต่อย่างไรก็ตาม รัฐบาลปักก็ได้ร่วมเซ็นสนธิสัญญาฉบับนั้นเพราะเหตุผลที่สำคัญคือ เพื่อค้ำจุนเสถียรภาพของรัฐบาลปัก จุง ฮี เอง

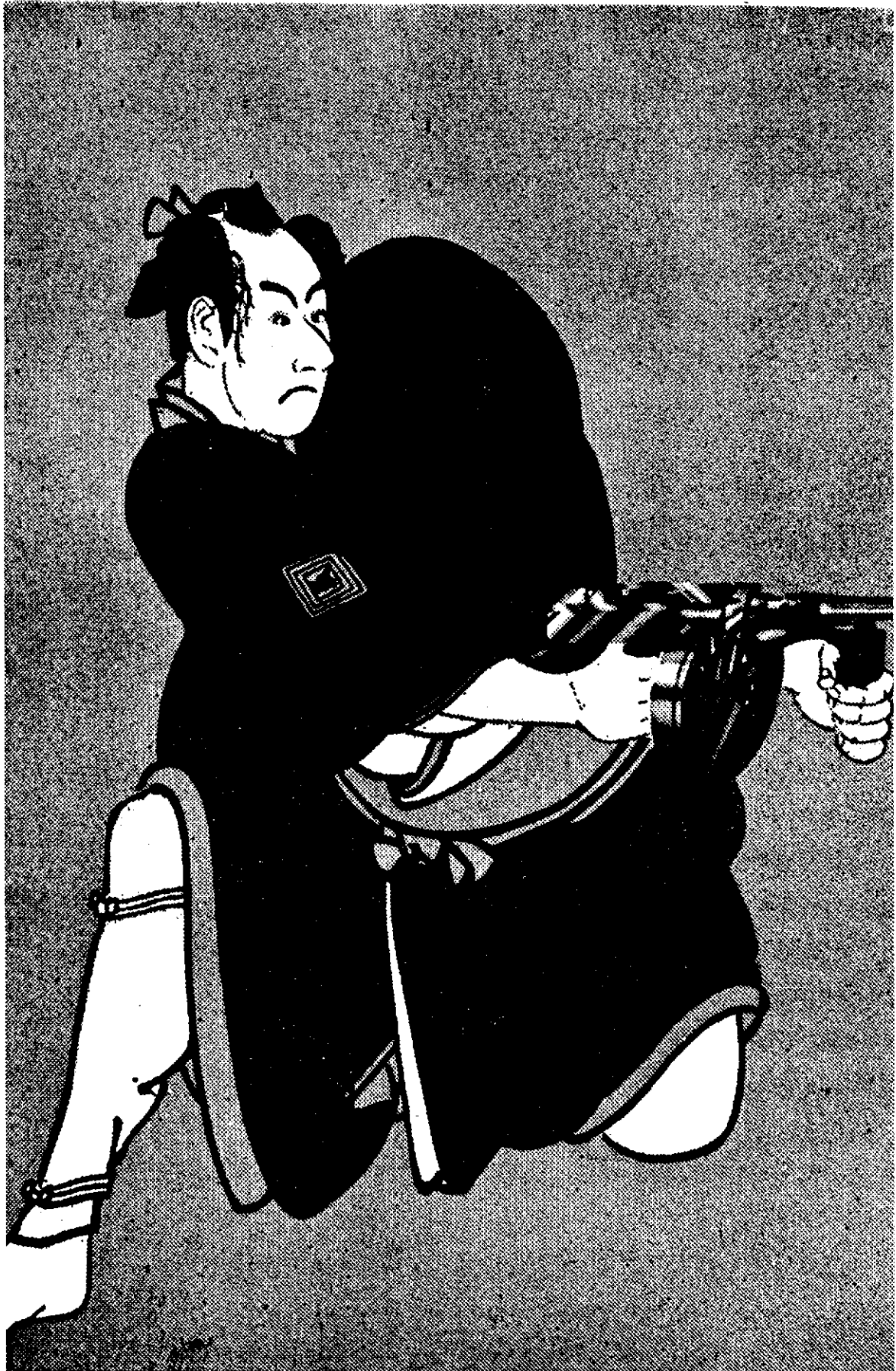
หากมองย้อนกลับไป ๑๔ ปีก่อน ทั้งเกาหลีและผลัดกันให้ทั้งสองประเทศผูกพันกันตลอดมาทั้งนี้เนื่องจากสหรัฐ ฯ ต้องการให้พันธมิตรบริวารทั้งสองที่อยู่ติดกันนี้คิดกัน และต้องการให้ญี่ปุ่นแบ่งเบาภาระของตน ในการบำรุงรัฐบาลบริวารแห่งนี้ การพัฒนาสังคมนิยมในประเทศจีนและเกาหลีเหนือซึ่งอยู่ในภูมิภาคเดียวกันนี้ยังเป็นปัจจัยเร่งในเรื่องนี้อย่างมากยิ่งในทศวรรษ ๒๕๐๓ สหรัฐ ฯ ถลำตัวลึกเข้าไปในสงครามเวียดนาม ก็ยังต้องการให้บริวารทั้งสองนี้มีความสัมพันธ์ราบรื่น สนับสนุนยุทธศาสตร์และผลประโยชน์ในจักรวรรดิของตน

สนธิสัญญาเพื่อฟื้นฟูสัมพันธ์ไมตรีญี่ปุ่น-เกาหลีใต้ปี ๒๕๐๘ จึงเป็นสิ่งที่ดีที่สุดในสิ่งที่เกิดขึ้นใน “จักรวรรดิทุนนิยมแห่งตะวันออกไกล” สนธิสัญญาฉบับนี้ช่วยประสานผลประโยชน์ของสหรัฐ ฯ ตาม สนธิสัญญาความมั่นคงร่วมกันญี่ปุ่น - สหรัฐ ฯ ปี ๒๕๐๓ และข้อตกลงของพันธมิตรทหารเกาหลีใต้-สหรัฐ ฯ ๒๔๘๖ เข้าด้วยกันอย่างเหมาะสมที่สุด และแนวพันธมิตรสหรัฐ ฯ ญี่ปุ่น-เกาหลีใต้นี้สอดคล้องและเสริมแนวต่อต้านคอมมิวนิสต์ขององค์การส.ป.อ. (๑๙๕๔) ได้อย่างเหมาะสมเช่นกัน ตามสนธิสัญญาฉบับปี ๒๕๐๘ นี้ ความช่วยเหลือทางการเงินตามสนธิสัญญาแบ่งเป็น

หน้า ๑ ขุทธรณ์มังกรทอง

Sunday Mainichi ฉบับที่ ๒๐ กรกฎาคม หน้า ๒๐
บทความชื่อ Shiryo-Kyokuto kakoku no Senryoku
(ข้อมูลเรื่องกำลังรบของประเทศต่างๆ ในตะวันออกไกล)

เงินกู้ ๒๐๐ ล้านดอลลาร์ เงินช่วยเหลือ ๓๐๐ ล้านดอลลาร์ และสินเชื่อการค้าตลอดระยะเวลา ๑๐ ปี รวมอย่างน้อย ๓๐๐ ล้านดอลลาร์ เงินเหล่านี้ฝ่ายญี่ปุ่นเรียกว่า “เงินร่วมมือทางเศรษฐกิจ” หรือ “เงินทุนร่วมยินดีในเอกราช” (congratulatory fund for independence) และเกาหลีใต้เรียกว่า เป็นค่าปฏิกรรมสงครามและการที่เคยตกเป็นอาณานิคม เมื่อพิจารณาละเอียดถึงเนื้อหา^{๑๑} เงินทุนดังกล่าว เงินช่วยเหลือ ๓๐๐ ล้านดอลลาร์นั้นรวมถึงเงินหนี้สินการค้าที่ฝ่ายรัฐบาลเกาหลีได้ก่อขึ้นตั้งแต่ปี ๒๔๘๑ เงินทุนนี้อยู่ในบัญชีพิเศษที่จะถอนใช้ ได้ก็ต่อเมื่อผ่านการปรึกษากับรัฐบาลญี่ปุ่นเสียก่อน สินค้าและบริการต่าง ๆ ที่ญี่ปุ่นจะให้แก่เกาหลีใต้นั้นจะต้องขอโดยเรือญี่ปุ่นและประกันผ่านบริษัทญี่ปุ่น

๔.๒ ฝ่ายเผด็จศึกัน - ทุนนิยมญี่ปุ่นและเกาหลีใต้

จากนโยบาย “ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ” ระหว่างญี่ปุ่นและเกาหลีใต้ตั้งแต่สนธิสัญญาปี ๒๕๐๘ เป็นต้นมานั้น แบ่งออกได้เป็น ๒ ช่วง ช่วงแรกตั้งแต่ปี ๒๕๐๘ ถึงปี ๒๕๑๔ ระยะนี้เป็นการศึกษาเงินทุนจากญี่ปุ่นเพื่อนำมาสร้างสิ่งก่อสร้างพื้นฐานในเศรษฐกิจ สิ่งเหล่านี้เปิดทาง

แก่การเข้าครอบงำโดยธุรกิจญี่ปุ่นได้ง่ายขึ้น ยิ่ง “เงินช่วยเหลือ” ในบัญชีพิเศษที่กล่าวมาแล้วนั้น ก็ยังตั้งเงื่อนไขผูกมัดให้เกาหลีใต้ต้องเสียประโยชน์ทางการค้ามากขึ้นอีกโสดหนึ่งด้วย

ช่วงที่ ๒ ตั้งแต่ปี ๒๕๑๕ ในช่วงนี้เงินลงทุนโดยตรงเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว กล่าวคือ^{๑๒} จนถึงปี ๒๕๑๔ เงินญี่ปุ่นเข้ามาลงทุนโดยตรงในเกาหลีใต้มีไม่เกิน ๒๐ ล้านดอลลาร์ต่อปี ปี ๒๕๑๕ เพิ่มขึ้นเป็น ๗๘ ล้านดอลลาร์ ในปี ๒๕๑๖ พุ่งปราดขึ้นเป็น ๒๘๕ ล้านดอลลาร์ เมื่อเราพิจารณาเงินทุนต่างประเทศที่นำเข้ามาเฉพาะปี ๒๕๑๖ เทียบกับปีก่อนนั้นแล้ว เงินกู้ของรัฐบาลเกาหลีใต้เพิ่มขึ้น ๘๐% เงินกู้ของธุรกิจเพิ่ม ๑๙๗.๘% เมื่อเทียบกันแล้วเงินลงทุนโดยตรงทั้งหมดเพิ่ม ๒๘๕.๑% จึงประจักษ์ชัดว่า รัฐบาลปัก จุง ฮี ได้เปลี่ยนจากอาศัยเงินกู้เป็นอาศัยเงินลงทุนโดยตรงของต่างประเทศมากที่สุด ในยอดเงินลงทุนต่างประเทศรวม ๓๑๓.๘ ล้านดอลลาร์ เป็นเงินลงทุนของญี่ปุ่นเสีย ๙๔% (๒๘๕ ล้านดอลลาร์) นี่จึงแสดงให้เห็นว่าญี่ปุ่นมีผลประโยชน์ในการลงทุนในเกาหลีใต้เพิ่มขึ้นมากมายและรวดเร็วเพียงใด

สำหรับสภาพการณ์ปี ๒๕๑๗ นั้น หนังสือพิมพ์ของอา อิลโบ อันเป็นหนังสือพิมพ์เก่า

11 Mura Tsuneo, *Kankoku Gunsei no Keifu-Rhee Synman kara Park Chung Hie* (สายสัมพันธ์ของรัฐบาลทหารเกาหลีใต้จากซิงมันรี ถึงปักจุงฮี) Miraisha 1966, P. 235

12. Nakagawa Nobuo, *NI-KAN Mondai no Rekishi to Kozo* (Tokyo Miraisha, 1975) P. 114-115

แก่และก้าวหน้าที่มีอิทธิพลมากที่สุดฉบับหนึ่งใน เกาหลีใต้วิเคราะห์และสรุปว่า¹³ “ทุกวันนี้ เศรษฐกิจของเกาหลีใต้มีแต่จะพึ่งพาญี่ปุ่น (คือ ญี่ปุ่นครอบงำเศรษฐกิจเกาหลีใต้) เพิ่มขึ้นทุกที ตัวอย่างเช่น สินค้าเข้าเกาหลีใต้ ๔๐% เป็น ของญี่ปุ่น และสินค้าออกไปญี่ปุ่นเป็น ๓๘% และ ทุนต่างประเทศเป็นของญี่ปุ่นเสีย ๖๗.๔ %” (ฉบับวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๑๗)

ทำไมธุรกิจญี่ปุ่นจึงกระหายโอกาสในการ ลงทุนในเกาหลีใต้เช่นนั้น

นับแต่ปี ๒๕๑๓ เป็นต้นมา ในประเทศ ญี่ปุ่นเอง ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษรุนแรง มากขึ้น แรงงานในประเทศขาดแคลน ค่าจ้าง สูง รวมทั้งที่ดินก็ทวีราคาสูงมากด้วย เหล่านี้ จึงเป็นอุปสรรคที่ทำให้การตั้งโรงงานใน ญี่ปุ่น เป็นไปได้ยาก แม้โรงงานอย่างที่เคยตั้งอยู่ แต่ ทำลายสิ่งแวดล้อมมาก ประชาชนก็ต่อต้านจน หยุดทำการไปก็มีไม่น้อย สภาพการณ์เช่นนี้ พวคนายทุนญี่ปุ่นจึงหันไปลงทุนในต่างประเทศ กันหมด

เกาหลีใต้เหมาะแก่การลงทุนของญี่ปุ่นอย่างไร ในข้อนี้อาจตอบได้โดยอาศัยข้อสรุปของ “คณะกรรมการสำรวจเพื่อวางแผนพัฒนาอุตสาหกรรมในเกาหลีใต้” ที่ฝ่ายธุรกิจญี่ปุ่นส่ง ไปสำรวจเมื่อปลายมิถุนายน ๒๕๑๖¹⁴ ความว่า

ญี่ปุ่นกระตือรือร้นที่จะร่วมมือกับรัฐบาลเกาหลี ใต้มากขึ้นเรื่อย ๆ อันเนื่องจากระดับราคาของ เกาหลีใต้เป็นหนึ่งในสิบของญี่ปุ่น ค่าแรงเป็น เพียง ๑ ใน ๓ ของญี่ปุ่น นี่จึงเป็นข้อดียิ่ง...

ยิ่งกว่านั้น การที่เกาหลีใต้อยู่ติดกับเกาะ ญี่ปุ่น การแบ่งงานการผลิตเพื่อให้ทั้ง ๒ ฝ่าย พึ่งพากันมากจึงทำได้ง่าย โดยทั่วไปญี่ปุ่นรับ ซ้อมผ้า ถ้ายิบ สหรัย และปลา เป็นสินค้า เข้าจากเกาหลี และขายเครื่องจักร เหล็กกล้า เคมีภัณฑ์ต่าง ๆ ซึ่งล้วนแต่เป็นสินค้าอุตสาหกรรมหนักราคาแพงแก่เกาหลีใต้ ในด้านการ ผลิตด้านอุตสาหกรรมประเภทเครื่องจักรนั้น เกาหลีใต้อาจผลิตสินค้าเครื่องจักรเหล่านี้เป็นชั้น ส่วนถึงสำเร็จรูปแล้วขายให้แก่ญี่ปุ่น ซึ่งจะนำ มาประกอบเป็นสินค้าที่สำเร็จรูป เพื่อส่งขาย ให้แก่เกาหลีใต้ และตลาดโลกอีกที นอก จากนี้การตั้งโรงงานในเกาหลีใต้อาจมีข้อดีอีกประ การหนึ่ง คือนายทุนญี่ปุ่นไม่ต้องมัวมาพะวัก พะวนเรื่องการสไตรค์ของคนงาน ทั้งนี้เพราะ กฎหมายของรัฐบาลปัก จุง ฮี ใ้กับบัญญัติไว้ห้าม กรรมกรในบริษัทของต่างประเทศสไตรค์ และ ผละจากงานเด็ดขาด

๔.๑ เขตอุตสาหกรรมเสรีมาซัง : ตัวอย่างของ อาณานิคมแบบใหม่ ในปี ๒๕๑๓ เมื่อโครงการเขตอุตสาหกรรม

13. อ้างถึงใน Nakagawa No buo, *NI-KAN no Rekishi to Kozo* (Tokyo: Miraisha 1965) p. 111

14. Nakagawa Nobuo, p. 120 เล่มเดียวกัน

เสรีมาซัง ได้รับอนุมัติตามกฎหมายนั้น ทั้งฝ่าย
รัฐบาลปักกิ่งซี และ ธุรกิจ ญี่ปุ่น ก็พูด เป็นเสียง
เดียวกันว่า มาซังจะเป็นพลังสำคัญยิ่งสำหรับ
อนาคตการพัฒนาของเกาหลีใต้ มาซังเป็นเขต
อุตสาหกรรมที่รัฐบาลยกเว้น ไม่เก็บภาษีและสิน
ค้าที่ผลิตได้จะมีไว้สำหรับส่งออกขาย นอกประ
เทศเท่านั้น

รัฐบาลปักกิ่งซีพยายามให้โครงการเขตอุตสาหกรรม เช่นมาซัง ดึงดูดทุนจากต่างประเทศ ให้มากที่สุด เพื่อการนี้ รัฐบาลได้ให้สิทธิพิเศษแก่บริษัทต่างประเทศที่เข้ามาลงทุนหลายประการ กล่าวคือ

๑. ยกเว้นภาษี
๒. เลิก ระเบียบอันยุ่งยาก สำหรับการส่ง

เข้า-ส่งออก รวมทั้งเลิกการควบคุมอย่างเข้มงวดจากรัฐบาล ตรงข้ามกลับให้เสรีภาพแก่บริษัทมากที่สุด เท่าที่จะทำได้

๓. ประกันค่าแรงไม่ให้สูงขึ้น (ห้ามกรรมกร ใน โรงงาน ผละ งาน และ สไตรค์ ไม่ว่าในกรณีใดๆ)
๔. อำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น ขายที่ดินให้ราคาต่ำ ส่งกระแส ไฟฟ้า น้ำ ฯลฯ ให้ใช้ในอุตสาหกรรมด้วยราคาต่ำ เป็นต้น

จากการสำรวจ ของ กลุ่ม ศึกษา ปัญหาเขตอุตสาหกรรมเสรีมาซัง^{๑๕} พบว่า เมื่อปี ๒๕๑๖ โรงงานต่างๆ ในมาซังแบ่งตามเจ้าของทุนได้ดังตารางต่อไปนี้

สัญชาติ	จำนวนโรงงาน	คิดเป็นเปอร์เซ็นต์
ญี่ปุ่น	๕๑	๘๖
ชาวเกาหลีในญี่ปุ่น	๑๐	๘
อื่นๆ	๕	๕
รวม	๑๐๖	๑๐๐

จะเห็นได้ชัดว่า มีทุนของประเทศเดียวครอบงำอย่างมากมายถึง ๘๖% ประเทศนั้นก็คือญี่ปุ่นนั่นเอง

แต่ถ้าเรา หันมาดู ระดับค่าจ้างในโรงงานเหล่านี้แล้วจะพบว่า คนงานในบริษัทญี่ปุ่นได้รับค่าจ้างเฉลี่ยต่ำกว่าในบริษัทต่างประเทศอื่นๆ

15 NI-KAN Kankei Mondai Kenkyukai, Ni-Kan Keizai Kankei Chosa repoto-Dai Ichi Shu (Tokyo 1974) p.46

เฉลี่ย	๒๔,๒๗๗ วอน (๖๐.๖๘ ดอลลาร์)
สหรัฐอเมริกา	๒๘,๐๕๑ วอน (๗๒.๖๓ ดอลลาร์)
ปานามา	๕๔,๐๘๑ วอน (๑๓๕.๒๓ ดอลลาร์)
อังกฤษ	๔๒,๐๓๓ วอน (๑๐๓.๐๘ ดอลลาร์)
ญี่ปุ่น	๒๒,๘๑๒ วอน (๕๗.๒๘ ดอลลาร์)

ที่มา - สำนักงานมาตรฐานแรงงาน รัฐบาลเกาหลี ได้สำรวจค่าจ้างเมื่อ มีนาคม ๒๕๖๖

เราอาจสรุปได้ว่าเขตอุตสาหกรรมเสรีมาซัง เป็นตัวอย่าง อันดีของการ พัฒนา อุตสาหกรรม โดยพึ่งเงินทุนต่างประเทศอย่างมากมาย ในรูป การณ์เช่นนี้สำหรับธุรกิจต่างประเทศที่มาลงทุน ทั้งโรงงานในเกาหลีใต้ ปัญหาคนต่อต้านสิ่ง แวกล้อมเป็นพิษ ปัญหาค่าแรง ที่ดินราคาสูง ก็จะไม่หมดไปโดยปริยาย ยิ่งกว่านั้น การลงทุน โดยตรงยังช่วยให้ญี่ปุ่น สามารถควบคุม ความรู้ เทคโนโลยี ต่าง ๆ ที่นำ ไป ใช้ ใน อุตสาหกรรม เหล่านั้น ได้โดยสะดวกอีกด้วย

เมื่อ พิจารณา การ พึ่ง พา อาศัย ระหว่าง เศรษฐกิจเกาหลีใต้และญี่ปุ่นแล้ว นายทุนและ ชนชั้นปกครอง ของทั้งสองประเทศ มีความใกล้ชิดกันมาก เพราะมีผลประโยชน์ต้องพึ่งพาอาศัย กัน แต่เมื่อมองกว้างออกไปถึงระดับเศรษฐกิจ ของเกาหลีใต้โดยรวมแล้ว เศรษฐกิจเกาหลีใต้ ถูก ญี่ปุ่น ครอบงำ อย่าง มาก และ ผนวก เข้าเป็นส่วน หนึ่ง ของ เศรษฐกิจ ญี่ปุ่น ไปแล้ว นี้แหละคือ “อาณานิคมแบบใหม่ในตะวันออก ไกล”

๕. กองกำลังป้องกันตนเอง - ระเบิด เวลาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียง

๕.๑ การเมืองเรื่องทหารของสหรัฐ-ญี่ปุ่นหลัง สงครามเวียดนาม

ความ ล้มเหลว ของสหรัฐ อเมริกา ในเวียดนาม-ลาว-กัมพูชา หรือนัยหนึ่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เกือบทั้งหมดนี้ ทำให้เป็นที่คาดหมายว่า อเมริกากำลังจะถอนตัวออกไป และ อเมริกายังจะพยายาม ให้พันธมิตรบริวาร ญี่ปุ่น ของตัวเข้ามามีอำนาจแทนตัวเองบางส่วนต่อไป ทางทหารด้วย สหรัฐฯซึ่งเคยครองญี่ปุ่น หลังจากชนะสงครามโลกครั้งที่ ๒ ได้บังคับให้ ญี่ปุ่นเลิกมีทหาร ซึ่งได้กำหนดชัดแจ้งลงใน รัฐธรรมนูญของญี่ปุ่น และทำตัว เป็นผู้อารักขา ให้ญี่ปุ่น ตาม สนธิ สัญญา ความ มั่นคง ร่วมกัน ญี่ปุ่นอเมริกา แต่แล้วทุกอย่างก็ได้เปลี่ยนไป สหรัฐฯยอมรับกองกำลังป้องกันตนเองของญี่ปุ่น ซึ่ง ความจริง แล้วก็ไม่ผิด กับ กองทหาร ทัวไป นั้นเอง และสหรัฐฯ ก็กำลังที่จะหาหนทางให้ ญี่ปุ่นเข้ามามีอำนาจแทนที่แทนตน

ความสัมพันธ์ ในระยะหลังของ ทั้งสองประเทศมีแนวโน้ม ไปในทางนั้น ชัดมากขึ้นเรื่อยๆ นายคิสซิงเจอร์ ซึ่งไม่ค่อยจะแสดงตนว่า สนใจ ปัญหาของญี่ปุ่นมาก่อน ก็กลับแสดงมาในทางตรงกันข้าม ระยะหลังนี้เขาได้ ปาฐกถาเรื่อง "สหรัฐฯ กับญี่ปุ่น ในโลก ที่กำลัง เปลี่ยนแปลงไป" และต่อจากนั้นไม่นาน บุคคลชั้นนำ เช่น นายชากาตะ รัฐมนตรีทบวงป้องกันประเทศของญี่ปุ่น นายคามิกิก็ได้รับเชิญไปเยือนสหรัฐอเมริกาด้วย ภายหลังจากการเยือนญี่ปุ่นของ นายชเลซิงเจอร์ร.ม.ค.กลาโหมสหรัฐฯเมื่อเดือน สิงหาคมที่แล้ว ได้มีการเปิดเผยความร่วมมือใหม่ๆของยุทธศาสตร์ทั้งสองฝ่าย นายมารูยามา ทาคาชิ หัวหน้ากองป้องกันประเทศ ในทบวงป้องกันประเทศได้แถลงยอมรับว่าจะมีการร่วมปฏิบัติการรบระหว่างกองกำลังป้องกัน ประเทศญี่ปุ่นกับกองทหารสหรัฐฯและการปฏิบัติการเช่นนี้ไม่ละเมิดรัฐธรรมนูญแต่อย่างใด ยิ่งกว่านั้น รัฐมนตรีทบวงป้องกันประเทศ ก็ยังได้ประกาศ หลังจากเจรจากับชเลซิงเจอร์แล้วว่า จะตั้งศูนย์บัญชาการทหารร่วมกับสหรัฐฯเพื่อกรณีฉุกเฉิน

๕.๒ ทบวงป้องกัน ประเทศ เริ่มมี บทบาท มากขึ้น

การที่คณะรัฐบาลของนายมิกิไม่ยอมรับรอง สนธิสัญญาจำกัดอาวุธระเบิดปรมาณู เมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายนที่ผ่านมา (Treaty of Non-Proliferation of Nuclear Weapons) ทำให้หลาย

ประเทศเริ่มแคลงใจในบทบาทของญี่ปุ่น (ซึ่ง น่าสังเกตว่าเป็นการกำหนด นโยบาย ที่ตรงข้ามกับประเทศระดับเดียวกันในยุโรป เช่นเยอรมัน ตะวันตกและอิตาลี ที่ได้รับรองสนธิสัญญาฉบับนี้ไปแล้ว) ทางด้านนายชากาตะก็ประกาศออกมาว่า ได้มีการวางแผนร่วมกันทางทหารระหว่าง ญี่ปุ่นกับ สหรัฐฯ ขึ้นแล้ว เป็นไปได้ไหมว่า ญี่ปุ่นและสหรัฐฯ กำลังร่วมกันวางแผน สำหรับ สงครามเกาหลีหรือสงครามปรมาณูขึ้นมา แต่ที่แน่ๆคือ ก้าวแรกของญี่ปุ่นที่จะมีอาวุธปรมาณูไว้เป็นของตัวเองได้สำเร็จลงแล้วดังที่ รัฐบาลญี่ปุ่นประกาศยอมรับให้ อเมริกาขนอาวุธ ปรมาณูเข้าประเทศได้ในกรณีฉุกเฉิน

กองกำลังป้องกันตนเองของญี่ปุ่น มีการติดต่อแลกเปลี่ยนข่าวสาร หรือข้ออมรวางแผนร่วมกันกับกองทัพเรือที่ ๗ ของสหรัฐฯ และ กองทัพของสหรัฐฯ ในที่ต่างๆ รวมทั้งที่ ในเกาหลีอย่างใกล้ชิดเสมอ การวางแผนพื้นฐานต่างๆหรือแม้แต่การวางแผนปรับเข้าหากันของ ทหารของทั้งสองประเทศสามารถทำได้ อย่างง่ายดาย โดยที่ไม่ต้องผ่านรัฐสภาของญี่ปุ่นเลย เหตุที่เป็นเช่นนี้ ก็เพราะ เหตุว่า รัฐบาลของ ญี่ปุ่นเองไม่ต้องการให้เรื่องนี้เป็นที่เปิดเผยสู่ ภายนอก จึงได้มีการมอบอำนาจพิเศษให้ทบวง ป้องกันประเทศกระทำเช่นนั้น ได้ โดยไม่ต้อง ปรึกษานั่นเอง มิโยต้องกล่าวถึงภัยอันใหญ่หลวงในอนาคตเลย เหตุการณ์อย่างเมื่อคราว

สงครามโลกครั้งที่ ๒ มีบรรยากาศคล้ายๆ กับปัจจุบัน ผิดกันหน่อยตรงที่ว่า กองกำลังป้องกันตนเองของญี่ปุ่นจะสามารถทำทุกอย่างได้ตามแต่ข่าวสารข้อมูลที่ฝ่ายอเมริกาจะป้อนให้อย่างง่ายดายเท่านั้นเอง บทบาทของทบวงป้องกันประเทศของญี่ปุ่นกำลังเพิ่มมากขึ้นทุกทีๆ และได้มีการกระทำในหลายๆ สิ่งสำเร็จลุล่วงไปแล้ว แต่ว่าบุคคลภายนอกจะทราบก็แต่เพียงว่ารัฐบาลญี่ปุ่นไม่ยอมรบสู้ และมีแต่คำปฏิเสธความจริงใดๆ ทั้งสิ้น

ในตามธรรมชาติของประเทศเอกราช ทั่วไปนโยบายทางทหารจะมีการประกาศให้ประชาชนของตนทราบเพื่อให้รับรู้และเห็นพ้อง แต่ที่ญี่ปุ่นยังติดเรื่องรัฐธรรมนูญอยู่ถึงกล่าวข้างต้นจึงพยายามหลีกเลี่ยงด้วยการใช้คำเรียกชื่อทหารของตนเสียใหม่ว่า “กองกำลังสำรอง” จนมาเป็น “กองกำลังป้องกันตนเอง” ในปัจจุบันพยายามทำให้เห็นว่ากำลังของพวกเขาไม่มี นโยบายรุกรานทางทหารของตนเองไม่มี ฯลฯ แต่ทว่าเบื้องหลังนั้นแล้ว ใครจะรู้ว่ายังมีติดจากญี่ปุ่นกำลังก่อกำลังของตัวเองขึ้นมาแล้วอย่างซุ่มและมั่นคง

๕.๓ องค์การและการทำงานของกองกำลังป้องกันตนเอง

กองกำลังป้องกันตนเองของญี่ปุ่นเริ่มก่อตั้งขึ้นในระหว่างสงครามเกาหลี ในขั้นแรก

อเมริกาสนับสนุนให้ญี่ปุ่นจัดตั้งเป็น “กองกำลังตำรวจสำรอง” ขึ้นในปี ๒๔๙๓ หลังจากการประกาศ “สนธิสัญญาซานฟรานซิสโก” แล้ว กองกำลังสำรองถูกเปลี่ยนเป็น “กองกำลังความมั่นคง” ในปี ๒๔๙๕ และท้ายที่สุดก็มาเป็น “กองกำลังป้องกันตนเอง” ในปี ๒๔๙๗ ตามข้อตกลงป้องกันร่วมกันระหว่างอเมริกากับญี่ปุ่น

๕.๓.๑ การขยายตัวของกองกำลังป้องกันตนเอง

หลังจากที่ถูกต้องขึ้นเป็นกองกำลังตำรวจสำรองแล้ว “กองทัพ” ของญี่ปุ่นก็ขยายตัวใหญ่ขึ้นเรื่อยๆ ขั้นตอนการขยายตัวแบ่งออกเป็น ๒ ขั้นคือ ระหว่างปี ๒๔๙๓-๒๕๑๓ เป็นการขยายกำลังพล และหลังปี ๒๕๑๓ เป็นการขยายกำลังอาวุธ

กองกำลังป้องกันตนเองของญี่ปุ่นขยายกำลังพลออกไปอย่างรวดเร็ว หลังจากการจัดตั้ง จนถึงปี ๒๕๑๓ (ดูตารางที่ ๓) ช่วงเวลานี้เป็นระยะการวางโครงการสร้างของกองทัพ หลังจากนั้นก็เป็นระยะการขยายกำลังอาวุธ งบประมาณด้านการป้องกันเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ในขณะที่จำนวนกำลังพลแทบจะคงที่ (ดูตารางที่ ๓ และ ๔) สาเหตุหนึ่งที่ญี่ปุ่นจำเป็นต้องหันมาขยายกำลังอาวุธแทนกำลังพล คงเป็นเพราะการหาคนเข้าทำงานตามจำนวนที่กำหนดไว้ทำได้ยาก

ตารางที่ ๓. จำนวนกำลังพลในทบวงป้องกันประเทศ

ประเภท		ปี					
		๒๕๕๓	๒๕๕๔	๒๕๕๕	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘
ทหาร	ทหารบก	๓๕,๐๐๐	๓๕๐,๐๐๐	๓๗๐,๐๐๐	๓๗๑,๕๐๐	๓๗๕,๐๐๐	๓๘๐,๐๐๐
	ทหารเรือ	—	๑๕,๓๕๑	๒๗,๖๖๗	๓๔,๕๖๓	๓๘,๓๒๓	๔๑,๓๘๘
	ทหารอากาศ	—	๑๐,๓๔๖	๓๓,๒๒๕	๓๕,๕๕๓	๔๑,๖๕๗	๔๔,๕๗๕
	กองบัญชาการ	—	๓๒	๔๓	๗๘	๗๘	๘๓
	รวม	๓๕,๐๐๐	๓๗๕,๗๖๖	๔๓๓,๑๕๕	๔๔๖,๐๙๔	๔๕๕,๐๕๘	๔๖๖,๐๔๖
ฝ่ายธุรการในทบวง		๑๐๐	๑๖,๐๔๑	๒๓,๘๖๔	๒๗,๐๒๕	๒๕,๓๘๓	๒๔,๔๓๓
ฝ่ายอาคารและอุปกรณ์		—	—	—	๓,๓๘๗	๓,๒๒๑	๓,๔๕๖
รวมทั้งสิ้น		๓๕,๑๐๐	๓๙๑,๘๐๗	๔๕๗,๐๑๙	๔๗๖,๔๓๗	๔๘๓,๖๖๒	๔๙๓,๙๒๕

หมายเหตุ - ตัวเลขที่ได้มาเป็นตัวเลขเมื่อสนับงบประมาณแต่ละปี

- ฝ่ายอาคารและอุปกรณ์เพิ่งตั้งขออนุมัติ ๒๕๐๕

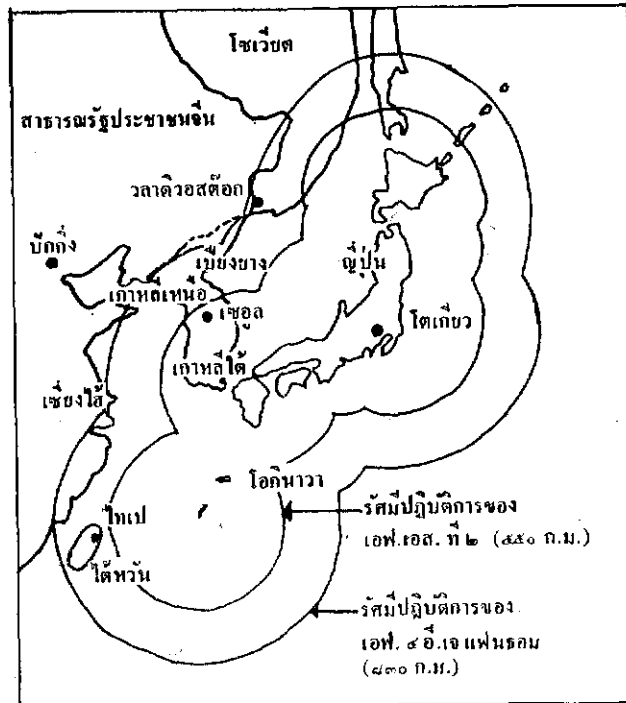
ที่มา - วารสารเซไก ฉบับเดือนสิงหาคม ๒๕๑๘ หน้า ๑๑๓

ตารางที่ ๔. อาวุธสำคัญๆ ของกองกำลังป้องกันตนเอง

ประเภท		ช่วงระยะ	๑ ต.ค. ๒๕๐๓	
			๑ ต.ค. ๒๕๐๓	แผนป้องกันฉบับที่ ๔ (ปี ๑๕๗๑-๑๕๗๖)
ทัพบก	รถถัง		๘๕๓ คัน	๘๑๖ คัน
	รถยานเกาะ		๒๘๘ คัน	๖๕๑ คัน
	เฮลิคอปเตอร์		๖๒ ลำ	๓๒๐ ลำ
ทัพเรือ	เรือคุ้มกัน		๔๒ ลำ (๖๖,๓๓๐ ตัน)	๕๔ ลำ
	เรือดำน้ำ		๒ ลำ (๒,๖๒๕ ตัน)	๑๒๑,๐๐๐ ลำ ๑๕ ลำ
	เครื่องบินคุ้มกันเรือดำน้ำ		๕๕ ลำ	(๒๗,๐๐๐ ตัน) ๑๕๐ ลำ
ทัพอากาศ	เครื่องบิน		๑,๐๕๑ ลำ (ส่วนใหญ่เป็น เอฟ.๘๖ และเอฟ. ๒๘๐)	๗๗๐ ลำ (เอฟ. ๔ อ.เจ. ๑๒๐ ลำ เอฟ. เอส. ที. ๖๐ ลำ เอฟ. ๑๐๔ เจ. ๑๕๐ ลำ)
	ขีปนาวุธ			๖ ชุด

ที่มา - วารสารเซไก ฉบับเดือนสิงหาคม ๒๕๑๘ หน้า ๑๑๔

ผังที่ ๒ รัศมีของการปฏิบัติการของเครื่อง
บินของกองกำลังป้องกันตนเอง

เช็ก ฉบับเดือนสิงหาคม ๒๕๕๔ หน้า ๑๑๕

งบประมาณทหาร ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๐๖-๒๕๑๘ เพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละ ๙% ซึ่งจัดว่าเป็นอัตราการเพิ่มที่สูงที่สุดในบรรดาประเทศอุตสาหกรรมทั้งหลาย หลังจากปี ๒๕๐๓ เป็นต้นมา งบประมาณป้องกันเพิ่มขึ้นเป็นเท่าตัว ประมาณทุก ๆ ๕ ปี ในปี ๒๕๑๑ ญี่ปุ่นมีงบประมาณทหารสูงเป็นที่ ๑๔ ของโลก หลังจากนั้นญี่ปุ่นก็ล้ำหน้าประเทศอื่น ๆ ในด้านงบประมาณทหาร จนเป็นอันดับที่ ๗ หรือ ๘ ในปี ๒๕๑๘ นี้

๕. ๓.๒ กองกำลังป้องกันตนเองเพื่อการป้องกันหรือ

เมื่อรัฐบาลญี่ปุ่นกล่าวถึงกองกำลังป้องกันตนเอง ก็จะเห็นอยู่เสมอว่าเป็นกองกำลังเพื่อ

๔๔

การป้องกันตัวไม่ใช่เพื่อบุกรุก แต่เมื่อกองกำลังนี้เติบโตขึ้นจนเป็นกองทัพใหญ่ที่ ๗ ของโลกแล้ว กำลังนี้ก็ใหญ่โตเกินความจำเป็นในการป้องกันหมู่เกาะญี่ปุ่นเสียแล้ว

มีลักษณะหลายอย่าง que แสดงว่า กองกำลังป้องกันตนเองอาจถูกใช้ประกอบยุทธวิธีนอกเหนือหมู่เกาะญี่ปุ่นก็ได้ กองกำลังป้องกันตนเองมีเครื่องบินประจันบาน ที่บุกโจมตีได้ทั้งเป้าหมายบนดินและในทะเลแบบ เอฟ. ๒ (ซึ่งมีรัศมีปฏิบัติการ ๕๕๐ กิโลเมตร กับเครื่องบินขับไล่ทิ้งระเบิด เอฟ. ๔ อี.เจ. แฟนธอม ซึ่ง มีรัศมีปฏิบัติการ ๘๓๐ กิโลเมตร เมื่อพิจารณาจากที่ตั้งของฐานทัพอากาศแล้ว กองกำลังป้องกันทาง

อากาศมีรัศมีปฏิบัติการที่ครอบงำฝั่งแปซิฟิกของไซเวียต คาบสมุทรเกาหลีทั้งหมด และเกาะไต้หวัน (ฝั่งที่ ๒) กองกำลังป้องกันทางทะเลมีเรือดำน้ำขนาด ๑,๖๐๐ ตัน ซึ่งสามารถเดินทางได้ถึง ๑๒,๐๐๐ กิโลเมตร มีระบบรวบรวมข่าวสารยุทธศาสตร์ที่ครอบงำน้ำเอเชียตะวันออกเฉียงไกล อาวุธเหล่านี้ทำให้ความสามารถในการปฏิบัติการ นอกหมู่เกาะญี่ปุ่น สูงจนเกินที่จะเป็นกองกำลังสำหรับป้องกันตนเองเสียแล้ว

๕. ๓.๓ กองกำลังป้องกันตนเองมีไว้เพื่ออะไร

ในบทวิจารณ์สถานการณ์ของมติคณะรัฐมนตรีญี่ปุ่นเรื่องการใช้แผนการเสริมสร้างกำลังป้องกันฉบับที่ ๔ มีข้อความว่า “สงครามเต็มขนาด หรือการปะทะกันด้วยอาวุธ อันจะเป็นชนวนไปสู่สงครามเต็มขนาดเกิดได้ยากขึ้น แต่การสู้รบในบริเวณเฉพาะแห่ง หรือเวลาที่จำกัด อาจจะเกิดขึ้นได้ง่ายกว่า” รัฐบาลญี่ปุ่นถือว่าสิ่งหลังเป็นเป้าหมายสำคัญของการสร้างกำลังรบ นายซาซากะ รมต. ทบวงป้องกันประเทศ แถลงถึงเหตุผลที่ญี่ปุ่นจำเป็นต้องขยายกำลังรบก็เพื่อ

๑. รักษาคุลย์อำนาจทางทหาร
๒. มีกำลังสำรองไว้รับเหตุการณ์ยามฉุกเฉิน

“การสู้รบในบริเวณที่จำกัด” สำหรับญี่ปุ่นนั้นต้องหมายถึงในคาบสมุทรเกาหลีอย่างแน่นอน และในกรณีนี้ย่อมไม่ได้หมายความว่าเกาหลีเหนือจะส่งกำลังเข้าโจมตีญี่ปุ่น แถลงการณ์ร่วมนิคสัน-ซาโต พ.ศ.๒๕๑๒ สามารถ

ชี้ได้ชัดเลยที่เดียวว่าญี่ปุ่นหมายถึงการสู้รบในไทโต ในแถลงการณ์ฉบับนั้น นายซาโตบอกว่า “ความมั่นคงของเกาหลีได้มีความสำคัญต่อความมั่นคงของญี่ปุ่นอย่างยิ่ง”

นายจอห์นสัน อดีตปลัดกระทรวงการต่างประเทศอเมริกา เคยแถลงต่อรัฐสภาว่า “เกาหลีเหนือไม่มีกำลังที่จะขู่เชิญญี่ปุ่นโดยตรงได้ แต่ถ้าเกาหลีเหนือทำให้คาบสมุทรเกาหลีทั้งหมดเป็นคอมมิวนิสต์แล้ว ญี่ปุ่นจะสูญเสียผลประโยชน์ในแง่การประกันความมั่นคงอย่างมาก ในเรื่องนี้ความเห็นของเรากลับของรัฐบาลญี่ปุ่นไม่แตกต่างกัน”

เมื่อพิจารณาดูที่ตั้งของฐานทัพกองกำลังป้องกันตนเองประกอบกับข้อความข้างต้นแล้ว ความหมายของการมีกองกำลังนี้ดูออกจะชัดขึ้น กองกำลังนี้คงไม่ได้มีไว้เพื่อป้องกันประเทศญี่ปุ่นในเมื่อขนาดของกำลังมีเกินที่จะป้องกันตนเองเสียแล้ว รัฐบาลญี่ปุ่นคงมุ่งจุดหมายไปที่คาบสมุทรเกาหลีมากกว่าที่อื่น

ฉะนั้น เราจึงกล่าวได้ว่ากองกำลังป้องกันตนเองของญี่ปุ่น ในทางปฏิบัติมีไว้เพื่อรับเหตุการณ์สู้รบในคาบสมุทรเกาหลีอันแรกก็คือ ให้ความร่วมมือกับแผนยุทธศาสตร์ของสหรัฐฯ อย่างเต็มความสามารถ ถ้าหากเกิดการสู้รบขึ้น กองกำลังของญี่ปุ่นจะร่วมมือทำให้ฐานทัพอเมริกาในญี่ปุ่นมีประสิทธิภาพสูง และถ้าเป็นไปได้ก็จะ สนับสนุนและร่วมการสู้รบโดยตรง รัฐ

บาลญี่ปุ่นอนุญาตให้อเมริกาใช้ฐานทัพในญี่ปุ่น ได้อย่างไม่มีขีดจำกัดตามแถลงการณ์ร่วม พ.ศ. ๒๕๑๒ ญี่ปุ่นยังออกค่าใช้จ่ายเพื่อจัดฐานทัพอเมริกาในญี่ปุ่นใหม่ เป็นจำนวนเงิน ๒๑๒ ล้านดอลลาร์ในเวลา ๓ ปี ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๖ นอกจากนี้ยังออกค่าใช้จ่ายสำหรับบริเวณรอบๆ ฐานทัพปีละมากกว่า ๓๓ ล้านดอลลาร์

ถ้าหากจะมองกองกำลังป้องกันตนเองทางยุทธศาสตร์เพียงอย่างเดียวแล้ว ขณะนี้กองกำลังนี้มีความสามารถพอที่จะดำเนินยุทธศาสตร์ในคาบสมุทรเกาหลีได้แล้ว ในทางอากาศ เกาหลีใต้ตกอยู่ในเขตป้องกันทางอากาศของกองกำลังป้องกันทางอากาศ (ดูผังที่ ๒) ญี่ปุ่นมีกำลังทางอากาศเหนือกว่าเกาหลีใต้หลายเท่า และเหนือกว่าเกาหลีเหนืออย่างมากมายเช่นเดียวกัน ถ้าถือตามประกาศของทบวงป้องกันประเทศของญี่ปุ่นว่า เครื่องบินแฟนธอมมีรัศมี ๘๓๐ กิโลเมตรแล้ว เครื่องบินชนิดนี้ของกำลังป้องกันทางอากาศญี่ปุ่นสามารถออกปฏิบัติการได้ทั่วอาณาบริเวณของเกาหลีเหนือ และอันที่จริงแล้วเป็นที่เข้าใจว่า เครื่องบินชนิดนี้มีรัศมีปฏิบัติการโจมตีพื้นดินได้ไกลถึง ๑,๖๐๐ กิโลเมตรเสียด้วยซ้ำ ส่วนเครื่องบิน เอฟ.เอส.ที ๒ มีรัศมีปฏิบัติการ ๕๕๐ กิโลเมตร สามารถออกโจมตีเชอูดได้ ในทางตรงกันข้าม เกาหลีเหนือไม่มีกำลังที่จะโจมตีญี่ปุ่น ที่น่าสังเกตอย่างมากก็คือ ระหว่างเวลาประกาศใช้แผนป้องกันฉบับ

ที่๔ เครื่องบินแฟนธอมและเอฟ.เอส.ที.๒ ถูกส่งไปประจำอยู่ในฐานทัพที่สะดวกแก่การบิน ออกปฏิบัติการในคาบสมุทรเกาหลีเสียด้วย ส่วนในทางทะเล เกาหลีเหนือมีเพียงกำลังลาดตระเวนชายฝั่ง กำลังทางทะเลของญี่ปุ่นจึงเหนือกว่ามาก

ลักษณะภูมิศาสตร์ของหมู่เกาะญี่ปุ่นคือวงล้อมคาบสมุทรเกาหลีอยู่แล้ว การดำเนินยุทธศาสตร์ ปิดล้อมคาบสมุทรเกาหลีจากหมู่เกาะญี่ปุ่นจึงทำได้ง่าย ญี่ปุ่นสามารถปิดล้อมคาบสมุทรเกาหลีได้ถึง ๓ ด้าน ด้วยเหตุนี้เองญี่ปุ่นจึงเสริมสร้างกำลังของฐานทัพริมฝั่งทะเลญี่ปุ่น ซึ่งอยู่ตรงข้ามกับคาบสมุทรเกาหลีเป็นพิเศษ

การกระทำของรัฐบาลญี่ปุ่นในปัจจุบันนี้ไม่น่าเป็นที่ไว้วางใจนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินงานของทบวงป้องกันประเทศญี่ปุ่นปัจจุบัน เชื่อว่ามีเจตนามากกว่าเพื่อป้องกันตนเองของญี่ปุ่นเท่านั้น แต่จะมีไปเพื่อการบุกรุก บุกเข้าแทรกแซงคาบสมุทรเกาหลี หรือส่วนอื่นด้วยหรือไม่นั้น เป็นเรื่องที่เราต้องคอยจับตาดูกันต่อไป

๖. สรุป

สำหรับประชาชนชาวเอเชียแล้ว มีหลักฐานและเหตุผลทุกประการที่จะกล่าวได้ว่า ญี่ปุ่นเป็นจักรวรรดินิยม มิใช่ต้องกล่าวถึงการทุจริตของทุนนิยมญี่ปุ่นในอาฟริกาและลาตินอเมริกา การที่จักรวรรดินิยมญี่ปุ่นมีลักษณะบุกรุกและครอบ

ว่าเศรษฐกิจประเทศที่การพัฒนาทุนนิยมล่าหลังกว่าเช่นนี้ ต้องไม่นำพาให้เราหลงผิดพิจารณาแต่เฉพาะด้านเศรษฐกิจแต่ด้านเดียวไป

ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียอาคเนย์ตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ จนทุกวันนี้ทุนนิยมของญี่ปุ่นมิได้เข้มแข็งถึงขั้นที่เป็นจักรวรรดินิยมโดยเอกสิทธิ์ไม่ ทั้งนี้ก็เพราะลักษณะพิเศษด้านโครงสร้างที่ต้องพึ่งพิงด้านน้ำมันและพลังงานจากนอกประเทศและการที่ทุนนิยมญี่ปุ่นถูกผนวกเข้ากับจักรวรรดินิยมอเมริกาหลังการยึดครองเป็นต้นมา การที่จักรวรรดินิยมญี่ปุ่นมีจุดอ่อนต้องพึ่งพิงจักรวรรดินิยมอเมริกาด้านการเมืองเรื่องทรัพยากรและด้านยุทธศาสตร์นี้เอง ที่ช่วยให้จักรวรรดินิยมร่วมญี่ปุ่นกับสหรัฐอเมริกาก่อรูปและพัฒนาจนเข้มแข็งขึ้น

จักรวรรดินิยมร่วมแห่งตะวันออกไกลนี้ตั้งอยู่บนฐานของการพึ่งพาอาศัยอย่างใกล้ชิดระหว่างทุนนิยมทั้งสอง สงครามเกาหลี สงครามอินโดจีน สงครามต่อต้านขบวนการสังคมนิยมในประเทศเวียดนาม ลาว ไทย ล้วนมีส่วนโดยตรงที่ทำให้จักรวรรดินิยมร่วมแห่งตะวันออกไกลนี้ดำรงอยู่ และทวีผลประโยชน์ต่อกันแน่นแฟ้นมากขึ้น หากปราศจากทุนนิยมญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา ก็ไม่สามารถดำเนินตามยุทธ

ศาสตร์รุกรานต่อต้านการปฏิวัติของตนได้ และหากขาดสงครามเช่นที่กล่าวมานี้ ทุนนิยมญี่ปุ่นก็คงไม่สามารถเติบโตได้รวดเร็วเช่นนี้เช่นกัน

การพ่ายแพ้ต่อประชาชนเวียดนาม การเสื่อมสลายของอาณาจักรเงินดอลลาร์ วิกฤตการณ์ของระบบทุนนิยม ทั้ง ๓ ส่วนมีผลทำให้สหรัฐฯผู้นำแห่งจักรวรรดินิยมระดับโลกและแห่งตะวันออกไกล ไม่สามารถจะดำรงฐานะผู้นำแต่ผู้เดียวในค่านิยมยุทธศาสตร์และเศรษฐกิจการเมืองต่อไปอีกได้แล้ว ญี่ปุ่นพันธมิตรบริวารผู้เข้มแข็งเป็นรอง ในจักรวรรดินิยมร่วมแห่งตะวันออกไกลนี้จึงต้องแบ่งเบาภาระมากขึ้น และต้องกระตือรือร้นในค่านิยมยุทธศาสตร์มากขึ้น ชื่อที่ว่าญี่ปุ่นต้องช่วยเหลือพวกผู้นำ ในจักรวรรดินิยมเดียวกันมากขึ้นนี้ เป็นสิ่งที่ชนชั้นปกครองที่มีผลประโยชน์ร่วมทั้งหลายเห็นพ้องต้องกัน^{๑๖} แน่ละ ประชาชนในประเทศญี่ปุ่น สหรัฐฯ เกาหลีใต้ เวียดนาม ไทย ลาว ก็ต้องคัดค้านและต่อต้าน อย่างไรก็ตาม การฟื้นฟูลัทธิทหารญี่ปุ่น การเพิ่มกำลังรบต่างๆ อย่างรวดเร็ว การเปลี่ยนยุทธศาสตร์ของสหรัฐฯให้ญี่ปุ่นมีส่วนร่วมมากขึ้น สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นเครื่องเตือนมหากภัยแก่ประชาชนได้เป็นอย่างดี

๑๖. แม้แต่รัฐบาลปัจจุบันของไทย ยังได้แสดงความเห็น เช่นนี้หลายครั้ง ตามรายงานของนสพ.แจแปนไทม์ ฉบับ ๓๐ กรกฎาคม ๑๙๖๖ รมต. ต่างประเทศ พล.ต. ชาดิซาชิ ชูอิฮารุ ได้แถลงแก่ผู้นำของพรรคสังคมนิยมประชาธิปไตยแห่งญี่ปุ่นที่ไปเยี่ยมกรุงเทพฯ โดยเขาหวังว่าญี่ปุ่นจะให้ความช่วยเหลือด้านอาวุธยุทโธปกรณ์แก่ประเทศสมาชิกองค์การอาเซียนที่มีได้เป็นคอมมิวนิสต์ เขากล่าวต่อไปว่า ถ้าประเทศต่างๆในอาเซียนกลายเป็นคอมมิวนิสต์แล้วก็จะเกิดปัญหาปวดหัวแก่ญี่ปุ่น

ในสภาวะปัจจุบัน จักรวรรดินิยมได้ครอบงำเศรษฐกิจบางสาขาของประเทศในภูมิภาคแถบนี้ไว้อย่างมั่นคง ในประเทศไทยทุนของจักรวรรดินิยมญี่ปุ่นได้เข้ามาครอบงำเศรษฐกิจส่วนรวมของชาติมาก จนสามารถพูดได้เลยว่าในเศรษฐกิจบางภาคแล้ว ถ้าขาดทุนญี่ปุ่นก็ไม่สามารถดำเนินต่อไปได้ อย่างไรก็ตาม ความสำเร็จของการครอบงำทางเศรษฐกิจจากญี่ปุ่น ที่สูงสุดคงจะเป็นเกาหลีใต้ซึ่งก็ได้กล่าวมาแล้ว แต่การกล่าวเช่นนั้น ไม่ควรทำให้มองข้ามภัยของจักรวรรดินิยมญี่ปุ่นที่มีในไทยเป็นอันขาด

จักรวรรดินิยมญี่ปุ่นในประเทศไทย ก็เช่นเดียวกับจักรวรรดินิยมอื่นๆ ที่เข้ามาจนก่อกวนผลประโยชน์และครอบงำทางเศรษฐกิจได้ ก็เพราะมีคนไทยผู้ต้องการผลประโยชน์ทำนองเดียวกันอยู่ คนเหล่านี้แหละที่ช่วยอำนวยความสะดวกแก่ทุนของญี่ปุ่นที่จะเข้ามาควบคุมเศรษฐกิจ

ของประชาชนเราในรูปต่างๆ และมักจะกล่าวเสมอว่าการพัฒนาจำต้องพึ่งต่างชาติในขั้นต้นไปด้วย คนที่สมคบกับทุนญี่ปุ่นขูดรีดประชาชนของตนเองโดยที่ไม่ละอายแก่ใจ นี่แหละคือพวกกาฝากจักรวรรดินิยม

จักรวรรดินิยมญี่ปุ่นได้มีส่วนร่วมสนับสนุนต่างๆ แก่สหรัฐฯ ผู้นำแห่งจักรวรรดิ ประชาชนเพื่อนบ้านเอเชียด้วยกันต้องตายเพราะยุทธศาสตร์ของจักรวรรดินิยมหลายต่อหลายคน พฤติกรรมสนับสนุนยุทธศาสตร์รุกรานของสหรัฐฯ เช่นญี่ปุ่นกระทำต่อเอเชียอาคเนย์นี้ ชนชั้นปกครองของไทยสมัยต่างๆ ที่ผ่านมาก็เคยปฏิบัติและขณะนี้ก็ยังวางแผนดำเนินต่อไปอีก ความร่วมมือระหว่างชนชั้นปกครองของประเทศพันธมิตรบริวารในวงค์ไพบูลย์มหาเอเชียบูรพาใหม่นี้ ยังเป็นเรื่องที่เราต้องติดตามดูอย่างใกล้ชิดต่อไปอีก

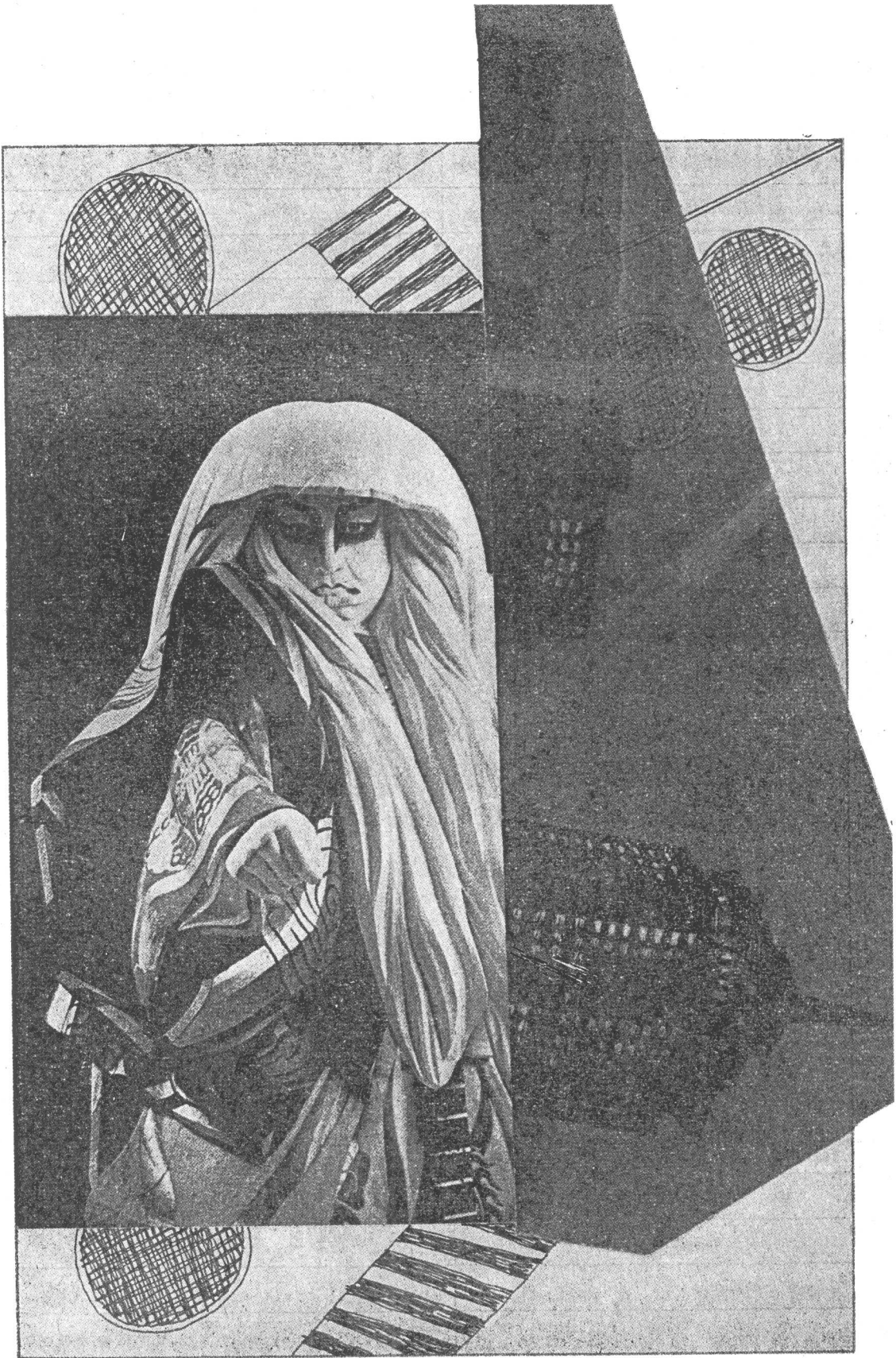
เหตุที่ญี่ปุ่นต้องเป็น จักรวรรดินิยม ทางเศรษฐกิจ

กลุ่มศึกษาไทยกับมหาอำนาจญี่ปุ่น
คณะกรรมการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตย
ของคนไทยในญี่ปุ่น

คำขันทัน

บทความชิ้นนี้ นักศึกษาเศรษฐศาสตร์ในญี่ปุ่นหลายท่าน ได้ร่วมกันเขียนวิเคราะห์เรื่อง การเป็นจักรวรรดินิยมทางเศรษฐกิจของญี่ปุ่นในแง่ที่ว่า “ทำไมญี่ปุ่นจึงต้องบุกรุกทางเศรษฐกิจ เข้าไปในประเทศต่างๆ” ญี่ปุ่นมีความจำเป็นเพียงใดที่ต้องออกไปลงทุนในประเทศอื่น ๆ ญี่ปุ่นมี เหตุผลหรือนโยบายแอบแฝงการกระทำอย่างนั้นอย่างไรบ้าง อย่างน้อยเชื่อว่าจะได้ช่วยให้ผู้สนใจ ที่ได้อ่านบทความนี้ได้ทราบและเข้าใจข้อเท็จจริงบางอย่างเกี่ยวกับเรื่องนี้ดีขึ้นอีกไม่มากนักน้อย

การพัฒนาประเทศของญี่ปุ่นอาศัยการพัฒนาทางอุตสาหกรรมเป็นหลักซึ่งถ้าใช้ทฤษฎี ทางเศรษฐศาสตร์มาอธิบายก็จะทำให้เข้าใจได้ง่ายว่าทำไมญี่ปุ่นจึงต้องมีการค้ากับต่างประเทศ และ ลงทุนในต่างประเทศเป็นงานสำคัญ ญี่ปุ่นต้องซื้อทรัพยากรจากที่อื่นมาผลิตเป็นสินค้าแล้วต้อง ส่งสินค้าซึ่งเหลือจากการใช้บริโภคภายในประเทศออกไปขาย เพื่อหาเงินตราต่างประเทศมา เป็นทุนซื้อทรัพยากรวัตถุดิบมาผลิตใหม่เป็นวัฏจักรดังนี้ ในขณะที่เกี่ยวกับขบวนการผลิตก็มีการ วิวัฒนาการของมัน ตามวิวัฒนาการของเทคโนโลยีแต่ละสมัย จากการผลิตสินค้าบริโภค อย่างง่ายมาสู่ยาก จนถึงการผลิตสินค้าบริโภคถาวรและสินค้าทุน เช่น เครื่องจักรใหญ่ๆ อย่างที่เราจะเห็นในวงการอุตสาหกรรมญี่ปุ่นปัจจุบัน การอุตสาหกรรมของญี่ปุ่นได้ขยายตัว อย่างรวดเร็วทำให้สามารถผลิตเกินความต้องการของตลาดภายในประเทศ การหาตลาดต่าง

ประเทศเพื่อระบายสินค้านั้นจึงจำเป็นต้องทำ เพื่อความอยู่รอดของอุตสาหกรรม การค้ากับ ต่างประเทศจึงได้รับการส่งเสริมจากรัฐบาลอย่าง จริงจังเสมอ แม้สมัยก่อนสงคราม ญี่ปุ่นถึงกับ ยอมลดค่าเงินเยนของตัวเองเพื่อรักษาค่าแรง งานให้ค่าอยู่เสมอและเพื่อเป็นพลังแข่งขันการ คำกับต่างประเทศ เพราะนั่นย่อมหมายถึงว่าสิน ค้าญี่ปุ่นจะถูกกว่าของชาติอื่น การแสวงหา ตลาดต่างประเทศ ด้วยการให้บริษัทการค้าสาร พักเป็นกองหน้าออกนอกประเทศ นับเป็นวิธี การที่รัฐบาลญี่ปุ่นใช้มาตลอดจนทุกวันนี้ ส่วน การลงทุนในต่างประเทศของญี่ปุ่นก็ไม่ใช่เพิ่ง จะเริ่มมี สถิติการลงทุนในต่างแดนของญี่ปุ่น ปี ๒๔๙๑ ปรากฏว่ามียอดรวมถึง ๑,๒๓๐ ล้าน ดอลลาร์ เหตุที่ไปลงทุนก็เพราะว่ามีปัจจัย การผลิตต่างๆ ที่พอจะช่วยให้ญี่ปุ่นมีกำไรว่ารวบ อย่างมหาศาลได้นั่นเอง จะผิดอะไรกับปัจจุบัน นี้ที่การลงทุนสมัยนั้นส่วนใหญ่ก็อยู่ในเอเชียนี้ เอง เศรษฐกิจของญี่ปุ่นเจริญขึ้นเรื่อยๆ หลัง ปี ๒๕๐๓ เป็นต้นมาการลงทุนในต่างประเทศ ของญี่ปุ่นพุ่งสูงขึ้นอย่างผิดสังเกต ญี่ปุ่นส่งเงิน ทุนออกนอกประเทศไปลงทุนทั่วโลก ญี่ปุ่นได้ กลายเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ และกำลัง เสริมสร้างจักรวรรดิเศรษฐกิจระบบทุนนิยม ของตัวเองพร้อมกับแผ่ขยายอิทธิพลของตัวเอง ออกไปอย่างกว้างขวาง

ไม่ว่าญี่ปุ่น จะเจริญทางเศรษฐกิจอย่างไร ปัญหารากฐานเช่น ปัญหาขาดแคลนทรัพยากร

ธรรมชาติ ปัญหาขาดแคลนตลาด และปัญหา ใหม่ๆ เช่นปัญหาขาดแคลนแรงงาน ปัญหา เงินเพื่อภายในประเทศ และปัญหาใหญ่ที่เป็นที่ กล่าวขวัญถึง คือปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิชชวล เหล่านี้ ญี่ปุ่นต้องเผชิญอย่างหนักและยังแก้ไข อย่างเด็ดขาดไม่ได้ แต่ญี่ปุ่นไม่ได้อยู่นิ่งเฉย การที่ญี่ปุ่นขยายการลงทุน ไปต่างประเทศ อย่างมากมายในระยะหลังนี้ ก็คือการหาทางออก หาทางแก้ปัญหภายในบ้านของตัวเองประการหนึ่ง ก็ในเมื่อญี่ปุ่นเขาหนีปัญหาอย่างนั้น ในบ้านเขา ด้วยการไปปลดทุกข์ในบ้านเมืองเรา มันก็เท่ากับเอาทุกข์มาทิ้งในบ้านเมืองของเรานั้นเอง ดังนั้นเราจึงจำเป็นต้องรู้ลึกถึงภัยอันนี้เสียแต่ เห็นๆ ไม่อย่างนั้นลูกหลานของเราจะต้องรับ ภาระหนักและจะเป็นเรื่องเศร้าอย่างใหญ่หลวง เมื่อเรารู้สึกตัวสายเกินไปแล้ว

บทความต่อไปนี้จะเสนอข้อเท็จจริงในมุม ต่างๆ เช่น เรื่องลักษณะการลงทุนโดยตรง ในต่างแดนของญี่ปุ่น ทุน ทรัพยากร แรง งาน ตลาด เป็นข้อๆ อย่างกระชับรัดและชัดเจนที่สุดเท่าที่เราจะทำได้ และยังมีบทวิเคราะห์ ทางกฎหมายประกอบด้วย โดยพยายามจะชี้ให้เห็นว่า เหตุผลแต่ละหัวข้อดังกล่าวข้างต้นต่าง เป็นต้นเหตุใหญ่ที่ผลักดันให้ญี่ปุ่นต้องออกไป ลงทุนทำการในต่างประเทศ ต้องดำเนินการ เป็นจักรวรรดินิยมทางเศรษฐกิจอย่างไม่มีทางเลือก ในฐานะประเทศที่ด้อยพัฒนาอย่างประเทศ เราต้องเผชิญกับความจริงอันนี้

ตอนที่ ๑ มูลค่าของใจของการลงทุนในต่างประเทศ

ประเภท มูลค่า	เหมืองแร่		อุตสาหกรรม		การเกษตร		การก่อสร้าง		พาณิชย์และอื่น ๆ		รวมทั้งหมด	
	ราย	%	ราย	%	ราย	%	ราย	%	ราย	%	ราย	%
มูลค่าทางด้านตลาด เพื่อขายสินค้าในถนน	๐	๐	๓๖	๖.๖	๐	๐	๐	๐	๒๔๕	๔๒.๓	๒๘๑	๒๓.๖
เพื่อควบคุมตลาด	๑	๒.๕	๒๒๒	๔๐.๖	๒	๕.๕	๑	๒๐.๐	๓๖	๖.๖	๒๖๒	๒๒.๓
เพื่อเปิดตลาดใหม่	๐	๐	๘๕	๑๖.๓	๓	๑๔.๓	๓	๖๐.๐	๑๕๕	๓๕.๒	๒๕๔	๒๕.๐
เพื่อส่งวัตถุดิบไปขายที่อื่น	๑	๒.๕	๕๘	๑๐.๖	๐	๐	๐	๐	๖	๑.๒	๖๕	๕.๕
เพื่อส่งออกขายตลาดที่สาม	๑	๒.๕	๓๕	๑๔.๕	๑	๔.๘	๐	๐	๒๑	๓.๘	๑๐๒	๘.๓
เพื่อส่งมาขายที่ญี่ปุ่น	๒๓	๖๗.๕	๔๘	๘.๘	๑๒	๕๗.๑	๐	๐	๒๓	๔.๓	๑๑๐	๙.๓
เพื่ออื่นๆที่เกี่ยวข้องกับตลาด	๑๐	๒๕.๐	๑๔	๒.๖	๓	๑๔.๓	๑	๒๐.๐	๓๖	๖.๖	๖๔	๕.๔
รวมยอด	๔๐	๑๐๐.๐	๕๕๖	๑๐๐.๐	๒๑	๑๐๐.๐	๕	๑๐๐.๐	๕๖๖	๑๐๐.๐	๑,๑๗๘	๑๐๐.๐
มูลค่าทางด้านการบริหาร, ทรัพยากร เพื่อใช้พลังงานถ่าน	๑	๒.๕	๑๖๐	๒๘.๓	๐	๐	๐	๐	๔๒	๗.๕	๒๐๓	๑๗.๓
เพื่อใช้ทรัพยากร พลังงานและวัตถุดิบ	๓๓	๘๒.๕	๔๘	๘.๘	๑๒	๕๗.๑	๐	๐	๒๒	๓.๘	๑๑๔	๙.๖
เพื่อใช้ทรัพยากรในน้ำและที่ดิน	๐	๐	๑	๐.๒	๔	๑๙.๐	๐	๐	๕	๐.๘	๑๐	๐.๘
ได้เปรียบในการดำเนินงานที่อื่น	๑	๒.๕	๑๒๕	๒๒.๖	๑	๔.๘	๐	๐	๑๖๑	๒๘.๖	๒๕๒	๒๑.๘
ใช้ทรัพยากรที่บริษัทควบคุมอยู่	๔	๑๐.๐	๔๓	๗.๘	๑	๔.๘	๒	๔๐.๐	๕๖	๑๑.๐	๑๔๖	๑๒.๔
ใช้ระบบระหว่างประเทศนั้นเพื่อ	๐	๐	๑๑	๒.๑	๐	๐	๐	๐	๒๘	๕.๐	๓๕	๓.๓
หาประโยชน์กับตลาดที่สามและญี่ปุ่น	๐	๐	๑๐๔	๑๘.๐	๑	๔.๘	๑	๒๐.๐	๓๘	๖.๗	๑๔๔	๑๒.๒
ใช้ประโยชน์จากนโยบายภายในต่างๆ	๐	๐	๒๒	๔.๐	๑	๔.๘	๒	๔๐.๐	๒๒	๓.๘	๔๗	๔.๐
และระบบภาษีของประเทศลงทุนนั้น	๐	๐	๒๒	๔.๐	๑	๔.๘	๒	๔๐.๐	๒๒	๓.๘	๔๗	๔.๐
เพื่อหวังผลกำไรโดยตรง	๑	๒.๕	๒๕	๔.๓	๑	๔.๘	๐	๐	๑๕๐	๒๖.๖	๑๘๑	๑๕.๔
และอื่นๆ	๑	๒.๕	๒๕	๔.๓	๑	๔.๘	๐	๐	๑๕๐	๒๖.๖	๑๘๑	๑๕.๔
รวมยอด	๔๐	๑๐๐.๐	๕๕๗	๑๐๐.๐	๒๑	๑๐๐.๐	๕	๑๐๐.๐	๕๖๕	๑๐๐.๐	๑,๑๗๗	๑๐๐.๐

ที่มา: การสำรวจของกระทรวงการต่างประเทศและอุตสาหกรรมญี่ปุ่น มิถุนายน ๑๙๖๓ หน้า ๒

1. ลักษณะการลงทุนโดยตรงในต่างแดนของญี่ปุ่น

จนถึงต้นปี ๒๕๑๗ ปรากฏว่าจำนวนการลงทุนโดยตรงในต่างแดนของญี่ปุ่นมีอยู่เท่ากับ ๘,๕๕๗ ล้านดอลลาร์ ซึ่งแบ่งออกตามภูมิภาคได้ดังต่อไปนี้ ในอเมริกาเหนือ ๒,๓๐๐ ล้านดอลลาร์ อเมริกากลาง-ใต้ ๑,๖๐๐ ล้านดอลลาร์ เอเชีย ๒,๒๐๐ ล้านดอลลาร์ ตะวันออกกลาง ใกล้เคียง๗๐๐ ล้านดอลลาร์ ยุโรป ๑,๘๐๐ ล้านดอลลาร์ ล่าร์ อาฟริกา ๒๐๐ ล้านดอลลาร์ และออสเตรเลีย ๖๐๐ ล้านดอลลาร์ เมื่อเปรียบเทียบกับการลงทุนของอเมริกาซึ่งมีถึง ๘๖,๐๐๐ ล้านดอลลาร์ ในปี ๒๕๑๔ หรือเปรียบเทียบกับการลงทุนของอังกฤษซึ่งกำลังอ่อนแรงลงในปีใกล้เคียง ๆ นี้ก็ยังมีถึง ๒๑,๘๐๐ ล้านดอลลาร์ จะเห็นว่าการลงทุนของญี่ปุ่นยังมีน้อย แต่เมื่อคู่อัตราการเพิ่ม จะเห็นว่าการลงทุนของญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงมาก ในระหว่างปี ๒๕๐๕-๒๕๑๔ เพิ่มขึ้นในอัตรา ๓๐.๔% ต่อปี และหลังจากนั้นเพิ่มขึ้นปีละ ๖๗% ต่อปี

ในปีต่อ ๆ ไปก็ประมาณกันว่าการลงทุนของญี่ปุ่นยังคงอยู่ในอัตราที่สูงเกินกว่า ๒๕% ต่อปี จากการสำรวจของญี่ปุ่น (ดูตาราง ๑) ปรากฏว่าสาเหตุอันเป็นแรงกระตุ้นให้บริษัทญี่ปุ่นทำการลงทุนในต่างแดนเพิ่มขึ้นอย่างมามีคร่าว่าดังนี้ “ในค้ำที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมเหมืองแร่ ในแง่การตลาด เพื่อการส่งเข้าสู่ประเทศญี่ปุ่น

๖๗.๕% ในแง่การบริหารกิจการ เพื่อการใช้ทรัพยากรที่ให้พลังงาน ๘๒.๕% ในค้ำที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการผลิต ในแง่การตลาดเพื่อรักษาตลาดเอาไว้ ๔๐.๖% มาเป็นอันดับหนึ่งเพื่อการบุกเบิกตลาด ๑๖.๓% เพื่อการส่งออกต่อไปสู่ตลาดในประเทศที่สาม ๑๔.๕% ในแง่การบริหารกิจการเพื่อใช้ประโยชน์จากแรงงานในประเทศนั้น ๆ ๒๘.๓% มาเป็นอันดับหนึ่งเพื่อใช้ประโยชน์จากการที่แหล่งผลิต และการขายอยู่ใกล้เคียงตลาด ๒๓.๖% เพื่อใช้ประโยชน์จากนโยบายของประเทศที่ส่งเสริม การอุตสาหกรรม ๑๘.๐%” นี่เป็นการสำรวจที่มองมาจากผลประโยชน์ที่บริษัทของญี่ปุ่นจะได้จากประเทศที่ไปลงทุน แม้จะชี้ให้เห็นข้อเท็จจริงบางอย่าง แต่ไม่ได้เน้นหนักให้เห็นปัญหาและสภาพแวดล้อมที่บริษัทญี่ปุ่นกำลังประสบอยู่ในประเทศญี่ปุ่นปัจจุบัน ซึ่งคงเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ญี่ปุ่นรีบไปลงทุนในต่างแดนมากขึ้น เช่น ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ ซึ่งคนญี่ปุ่นเองพยายามต่อต้านและเรียกร้องค่าเสียหายมากขึ้นเรื่อยๆ ปัญหาการขาดแคลนแรงงานรวมทั้งการที่ราคาที่ดินดิบตัวสูงขึ้นอย่างน่ากลัวในปีหลัง ๆ นี้ และสาเหตุสำคัญอีกอันหนึ่งก็คือ การขึ้นค่าเงินเยน ทำให้ค่าใช้จ่ายของการลงทุนในต่างประเทศเมื่อเทียบเป็นเยนแล้วถูกลง

การลงทุนของญี่ปุ่นในต่างแดนมีลักษณะพิเศษดังต่อไปนี้

๑. เมื่อแบ่งตามภูมิภาคการลงทุนของญี่ปุ่นในเขตประเทศด้อยพัฒนาเอเชีย อเมริกากลาง-ใต้ แอฟริกาที่อยู่รวม ๕๐% และที่ลงทุนในประเทศอุตสาหกรรมอเมริกาเหนือกับยุโรปราว ๔๔% ในขณะที่การลงทุนของสหรัฐอเมริกาในย่านประเทศอุตสาหกรรมเช่น ญี่ปุ่น ยุโรป คานาดา มีราว ๖๕% แสดงว่าการลงทุนของประเทศญี่ปุ่นมีแนวโน้มหันหน้าไปในพื้นที่ประเทศด้อยพัฒนา
๒. เมื่อแบ่งตามชนิดอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมเหมืองแร่มีมากที่สุดคือ ๒๙.๖% อุตสาหกรรมการผลิตมีเพียง ๒๗.๓% (ในกรณีของสหรัฐอเมริกามีถึง ๔๔%) และเมื่อดูเฉพาะเอเชียจะเห็นว่าอุตสาหกรรมการผลิตมีถึง ๔๔.๕% ที่สำคัญคืออุตสาหกรรมสิ่งทอ ๓๔.๘% เครื่องไฟฟ้า (๑๔.๐%) ส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานมาก ส่วนการลงทุนในย่านประเทศที่เจริญแล้วเป็นอุตสาหกรรมผลิตเครื่องจักรที่ใช้ในโรงงาน รถยนต์ เครื่องสำอางค์ ยารักษาโรค แต่ส่วนใหญ่เป็นธุรกิจที่ไม่เกี่ยวกับการผลิต เช่นการค้า การเงิน การบริการ
๓. ขนาดการลงทุนแต่ละรายการที่ขนาดเล็ก ดูได้โดยการหารจำนวนการลงทุนด้วยจำนวน

รายการได้ราว ๕๓๖,๐๐๐ ดอลลาร์ต่อรายการ และจากการสำรวจปรากฏว่าธุรกิจที่ลงทุนไปที่มีเงินทุนต่ำกว่า ๑ ล้านดอลลาร์มีถึง ๗๗% และธุรกิจที่ใช้คนงานน้อยกว่า ๕๐๐ คนมีถึง ๘๗% แต่ควรระวังว่า นี้ไม่ได้แสดงว่าบริษัทแม่ในประเทศญี่ปุ่นมีขนาดเล็กเสมอไป ที่จริงแล้ว บริษัทแม่ที่มีเงินทุนมากกว่า ๓,๕๐๐,๐๐๐ ดอลลาร์มีถึง ๖๔%

๔. การลงทุนของบริษัทญี่ปุ่นเริ่มนำโดยการส่งสินค้าออกเป็นส่วนใหญ่ และเมื่อการส่งสินค้าออกไปเจอกับอุปสรรคเข้า จึงแก้ปัญหาโดยการไปดำเนินการผลิตในต่างประเทศ กล่าวคือเป็นแบบ "แทนการนำเข้า" (อัตราส่วนระหว่างการลงทุนกับการส่งออกของญี่ปุ่นเท่ากับ ๑ ต่อ ๕ ในขณะที่สหรัฐว่าเป็น ๒ ต่อ ๑)
๕. บริษัทค้าสารพัดมีบทบาทอยู่มาก นี้อาจเป็นเพราะการลงทุนของญี่ปุ่นเป็นแบบแทนการนำเข้า จากการสำรวจปรากฏว่าประมาณ ๑/๓ ของบริษัทที่ทำการผลิตขนาดใหญ่ ๑๑๕ แห่งที่ดำเนินกิจการต่างแดน ไม่มีการร่วมมือกับบริษัทค้าสารพัดใหญ่ ๑๐ แห่ง โดยเฉพาะการลงทุนเพื่อการบุกเบิกทรัพยากรธรรมชาติเกือบทุกกรณีจะมีบริษัทค้าสารพัดเกี่ยวข้องอยู่ด้วย แต่หุ้นส่วนของบริษัทค้าสารพัดในแต่ละ

กรณีนั้นไม่มากนัก ปกติราว ๑๐-๒๕ % ซึ่งอาจเป็นเพราะความสนใจของบริษัทสตาร์พัตอยู่กับการติดต่อซื้อเป็นสินค้ามากกว่า การที่จะเข้าไปควบคุมกิจการด้วยตนเองโดยตรง

๖. เมื่อเทียบกับบริษัทของยุโรปและอเมริกา การมอบงานสำคัญ ๆ ให้คนของประเทศนั้น ๆ คุณยังมีน้อยและการส่งคนโดยตรงจากบริษัทแม่ในญี่ปุ่นไปประจำนั้นอยู่ในอัตราที่สูง
๗. ในจำนวนสินค้าที่บริษัทญี่ปุ่นในต่างแดนผลิตได้ เท่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ๕๐.๓% ขายในประเทศนั้น (ในประเทศคือพัฒนา ๗๔.๔%) ส่งไปขายในตลาดของประเทศที่สาม ๓.๑% ส่งไปขายยังญี่ปุ่น ๓๔.๖% เมื่อแยกที่มาของวัตถุดิบและส่วนประกอบที่ใช้ในการผลิตเป็นของในประเทศนั้น ๆ ๓๗.๔% จากประเทศที่สาม ๑๕.๔% จากประเทศญี่ปุ่น ๔๗.๑% จึงปรากฏจากการสำรวจว่า เมื่อมองจากการส่งออกและสั่งเข้าของประเทศนั้น ๆ ปรากฏว่าต้องนำเข้าเกินถึง ๔๑.๕%
๘. จากการสำรวจปรากฏว่า ๖๐% ของบริษัทญี่ปุ่นในต่างแดนมีกำไร แต่การแบ่งปันผลกำไรทำเพียง ๑ ส่วน ๔ ของกำไรทั้งหมด และราว ๔๐% ได้เก็บสะสมไว้เป็นทุนสำรองของบริษัทต่อไป

๒. ทุน

สำหรับประเทศที่มีการสะสมทุนอย่างมากมาแล้วเช่น ญี่ปุ่น ค่าของทุนย่อมลดลงต่ำกว่าทุนในประเทศที่ขาดแคลนทุน กล่าวให้ชัดเจนก็คือ ผลกำไรที่ได้จากการลงทุนในประเทศที่มีการพัฒนาสูงจะต่ำกว่าผลกำไรจากการลงทุนในประเทศที่ยังล้าหลัง ลองคิดถึงตัวอย่างเปรียบเทียบอย่างง่าย ๆ ถ้าใครสักคนหนึ่งจะลงทุนสัก ๖-๗ แสนบาทในประเทศไทย ปัจจุบัน เขาก็จะมีรายได้สำหรับจับจ่ายใช้สอยได้อย่างฟุ่มเฟือยเลยทีเดียว เงินที่มีค่าเท่ากันนี้เมื่อเทียบเป็นเงินญี่ปุ่นได้ประมาณ ๑๐ ล้านเยน ลองถามคนญี่ปุ่นว่าเงิน ๑๐ ล้านเยนพอจะใช้ทำมาหากินในญี่ปุ่นได้ไหม คนญี่ปุ่นรู้ว่าเงิน ๑๐ ล้านเยนในญี่ปุ่นไม่เพียงพอที่จะใช้ประกอบธุรกิจเพื่อหารายได้ให้พอเลี้ยงชีพ ความแตกต่างของผลกำไรจากการลงทุนทำให้ทุนเหล่านี้ไหลออกจากประเทศที่พัฒนาแล้วไปสู่ประเทศที่ยังไม่พัฒนา จากญี่ปุ่นไปสู่ไทย

แต่การที่ทุนจะหลั่งไหลออกไปสู่ต่างประเทศ และทำกำไรได้อย่างแท้จริงจะต้องมีเงื่อนไขอื่น ๆ เอื้ออำนวยด้วย เช่น ความปลอดภัยของการลงทุน ความสะดวก ฯลฯ เงื่อนไขที่สำคัญข้อหนึ่งก็คือ ขนาดของทุนนั้นต้องมากเพียงพอที่จะทำกำไรก่อนนมתיมา เพื่อหักลบค่าใช้จ่ายพิเศษที่เพิ่มขึ้น อีกข้อหนึ่งที่ควรกล่าวถึงก็คือประเทศที่รับการลงทุนนั้นจะต้องมีความรู้

ทางเทคนิคพอที่จะดำเนินการผลิตได้ อุตสาหกรรมที่มีขนาดใหญ่โต ต้องมีเงื่อนไขทั้งสองข้อนี้ครบถ้วน ด้วยเหตุนี้เองอุตสาหกรรมประเภทนี้จึงลี้ภัยออกไปลงทุนในต่างประเทศกันอย่างมากมาย

อุตสาหกรรมสิ่งทอเป็นตัวอย่างที่ดีของอุตสาหกรรมประเภทนี้ บริษัทอุตสาหกรรมสิ่งทอของญี่ปุ่นที่มีขนาดใหญ่พากันกันร่นออกไปลงทุนในต่างประเทศด้วยกันทั้งสิ้น ปัจจุบันบริษัทผลิตใยสังเคราะห์สิ่งทอที่ใหญ่ที่สุดของญี่ปุ่น ๓ แห่งเมื่อรวมกันเข้าแล้ว มีกำลังการผลิตอยู่ในโรงงานของคนทีสร้างไว้ในต่างประเทศถึง ๑/๓ ของกำลังการผลิตของโรงงานในประเทศ เทียบบริษัทสิ่งทอที่ใหญ่โตเป็นที่สองของญี่ปุ่นมีกำลังการผลิตอยู่ในประเทศและนอกประเทศในระดับ

เกือบเท่ากัน บริษัทสิ่งทออื่นๆก็มีกำลังการผลิตใยสิ่งทอในต่างประเทศไม่ต่ำกว่า ๒๐% ของกำลังการผลิตภายในประเทศ (ดูตารางที่ ๒) การที่บริษัทเหล่านี้สนใจที่จะออกไปลงทุนในต่างประเทศเพื่อแสวงหากำไรที่ดีกว่า ทำให้กำลังการผลิตกระจุกกระจายออกไปอยู่ในต่างประเทศเสียไม่น้อย

จากการประกาศของกระทรวงการคลังญี่ปุ่นเมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๗ ปรากฏว่า อุตสาหกรรมสิ่งทอของญี่ปุ่นได้รับอนุญาตให้ออกไปลงทุนในต่างประเทศแล้วรวมทั้งสิ้น ๕๔ ราย คิดเป็นเงินที่ลงไป ๗๔๓ ล้านดอลลาร์ ในจำนวนนี้เป็นการลงทุนที่ได้รับอนุญาตในระหว่างปีงบประมาณ ๒๕๑๗ อยู่ ๑๘๖ ราย คิดเป็นเงิน ๓๒๖ ล้านดอลลาร์

ตารางที่ ๒ เปรียบเทียบกำลังการผลิตใยสังเคราะห์ของบริษัทสิ่งทอญี่ปุ่นระหว่างโรงงานในประเทศและโรงงานนอกประเทศ

ชื่อบริษัท	กำลังผลิตในประเทศ (ตัน)	กำลังผลิตนอกประเทศ (ตัน)	กำลังผลิตนอกประเทศคิดเป็น % ของกำลังผลิตในประเทศ
โทเร	๓๕๖	๓๓๑	๔๕.๐%
เทอิน	๔๕๓	๔๓๕	๕๕.๑%
ฮาซายิกะเซ	๓๖๓	๕๒	๒๕.๓%
กูระเร	๑๖๘	๓๖	๒๑.๔%
มิสึบิชิเรยอง	๒๕๐	๑๑๔	๔๕.๖%

ที่มา หนังสือพิมพ์สิ่งทอญี่ปุ่น-คู่มือสิ่งทอเคมี

ในระยะหลังๆ นี้ค่าใช้จ่ายในการลงทุนภายในประเทศเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว การที่ต้องเสียค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่ผลักดันให้บริษัทญี่ปุ่นต้องหันไปลงทุนในต่างประเทศมากขึ้นเพื่อลดค่าใช้จ่ายต้นทุนการผลิต จากการสำรวจของธนาคารอุตสาหกรรมญี่ปุ่น ปรากฏว่า ภายในเวลาเพียง ๓ ปี ระหว่างพ.ศ.๒๕๑๓-๑๔ ถึงปลาย พ.ศ. ๒๕๑๖ ค่าใช้จ่ายในการสร้างโรงงานอุตสาหกรรมน้ำมันเคมีเพิ่มขึ้นเป็น ๒.๘ เท่า โรงงานกลั่นน้ำมัน ๑.๕ เท่า โรงงานถลุงเหล็ก ๒ เท่า ตัวเลขเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า ต้นทุนการผลิตสินค้าภายในประเทศญี่ปุ่นถีบตัวสูงขึ้นอย่างรวดเร็วเพียงใด ญี่ปุ่นเป็นประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจพึ่งการค้าต่างประเทศ ญี่ปุ่นจึงจำเป็นต้องลดต้นทุนการผลิตให้ต่ำลงอย่างมากที่สุดเพื่อการแข่งขันกับสินค้าของประเทศอื่นๆ ในตลาดโพ้นทะเล ไม่มีปัญหาเลยว่า ในแง่ของการหากำไรจากการลงทุน บริษัทญี่ปุ่นยินดีที่จะออกไปลงทุนในต่างประเทศเสมอ ปัญหาอยู่ที่ว่าเงื่อนไขอื่น ๆ จะเอื้ออำนวยให้หรือไม่เท่านั้น

๓. ทรัพยากร

เป็นที่ทราบกันดีว่าญี่ปุ่นเป็นประเทศที่ขาดทรัพยากรธรรมชาติอย่างมาก ภูมิประเทศที่มีแต่ภูเขา ซึ่งไม่เอื้ออำนวยให้ญี่ปุ่นพัฒนาประเทศทางการเกษตรได้ ญี่ปุ่นจึงต้องเลือกทางอุตสาหกรรมแทน แต่ญี่ปุ่นก็ไม่พร้อมเรื่อง

วัตถุดิบ-ทรัพยากรที่จำเป็นในการอุตสาหกรรมเลย ก่อนสงครามโลกครั้งที่ ๒ ญี่ปุ่นพยายามสร้างจักรวรรดิของตนแข่งกับจักรวรรดินิยมตะวันตก ขยายพลังอำนาจทหารออกนอกประเทศ ถ้าเมืองขึ้นเพื่อให้ได้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ และวัตถุดิบมาป้อนอุตสาหกรรมภายใน (ซึ่งก็เป็นการหาตลาดใหม่สำหรับสินค้าญี่ปุ่นเองด้วย) ยอวองกรณีญี่ปุ่นบุกจีน แมนจูเรีย เกาหลี ไต้หวัน เป็นต้น ปัจจุบันปัญหาขาดทรัพยากรธรรมชาติของญี่ปุ่นก็ยังเป็นปัญหาหนักเช่นเคย ญี่ปุ่นต้องสั่งวัตถุดิบจำพวกเหล็ก น้ำมัน ฯลฯ เข้ามาจากต่างประเทศ แล้วผลิตเป็นสินค้าสำเร็จรูป เสร็จแล้วจึงส่งออกไปขายอีกครั้งหลังจากเหลือใช้ในประเทศญี่ปุ่น กำลังพยายามอย่างยิ่งที่จะรักษาแหล่งวัตถุดิบของตนในทางปรองดองและวิธีการต่าง ๆ เช่น การลงทุนต่างประเทศก็เป็นวิธีหนึ่ง เพราะญี่ปุ่นรู้ตัวเองว่า จะใช้วิธีการรุกรานบีบบังคับเอาอย่างสมัยก่อนๆ ไม่ได้แล้วนั่นเอง อนาคตของญี่ปุ่นจึงดูจะไม่ราบรื่นนัก ด้วยเกิดวิกฤตการณ์ต่าง ๆ ในระยะหลังนี้ ดังที่จะได้อธิบายต่อไปเป็นข้อ ๆ ดังนี้

ก) ทำไมญี่ปุ่นจึงมีทรัพยากรธรรมชาติไม่พอใช้

นอกจากเหตุผลที่ว่าญี่ปุ่นเป็นประเทศที่มีพื้นที่ขนาดเล็ก (๓๗๐,๐๐๐ ตร.กม.) มีทรัพยากรธรรมชาติน้อย ในขณะที่มีพลเมืองถึง

๑๑๐ ล้านแล้ว เหตุผลสำคัญที่ทำให้ญี่ปุ่นต้องพึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติต่างประเทศเป็นจำนวนมากนั้น พอจะประมาณได้เป็น ๓ ประการ

ประการแรก นโยบายสร้างความเร็วทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วของญี่ปุ่นหลังสงครามโลกครั้งที่๒ ซึ่งมีอัตราความเจริญทางเศรษฐกิจโดยเฉลี่ยประมาณปีละ ๑๐ % ทุกปี เมื่อไม่มีทรัพยากรธรรมชาติเอง การเร่งรีบขยายอำนาจทางเศรษฐกิจเช่นนี้ ก็ย่อมหลีกเลี่ยงไม่พ้นการที่จะต้องพึ่งพาทรัพยากรจากต่างประเทศ

ประการที่สอง โครงสร้างทางเศรษฐกิจของญี่ปุ่นเองเป็นแบบใช้ทรัพยากรธรรมชาติสิ้นเปลืองสูงมาก จริงอยู่ญี่ปุ่นประสบความสำเร็จอย่างสูงในการสร้างอุตสาหกรรมเหล็กกล้าและอุตสาหกรรมเคมี (ในที่นี้ไม่ได้นำผลเสียมหาศาลต่อสิ่งแวดล้อมมาพิจารณา) แต่ผลที่ตามมาก็คือ ญี่ปุ่นต้องพึ่งน้ำมัน สินแร่ เหล็ก ทองแดง เป็นจำนวนมากมหาศาลเช่นกันจากต่างชาติ นอกจากนั้น ลักษณะการนำเข้าของญี่ปุ่นยังมีจุดเด่นอยู่ที่การนำเข้าเฉพาะพวกวัตถุดิบซึ่งราคาต่ำ ในขณะที่สินค้าออกของญี่ปุ่นเป็นพวกวัตถุสำเร็จ(ประมาณ ๕๕% ของสินค้าออก) ซึ่งมีราคาแพง ผลก็คือ เกิดความไม่สมดุลย์ในทางการค้าระหว่างประเทศ ข้อสังเกตอีกประการหนึ่ง ณ ที่นี้ก็ประมาณ ๔๐% ของการค้าระหว่างประเทศของญี่ปุ่นเป็นการค้ากับประเทศด้อยพัฒนา

ประการสุดท้าย ระดับการกินใช้ของคนญี่ปุ่นนั้น อยู่ในขั้นที่เรียกว่าฟุ่มเฟือยมากตามแบบของสังคมอุตสาหกรรมทุนนิยม คนญี่ปุ่นปัจจุบันกินอาหารที่มีแคลอรีถึง ๒,๕๑๖ หน่วยต่อวัน (สถิติปี ๒๕๑๕) ปริมาณเนื้อนมที่คนญี่ปุ่นกินต่อก็ดขยายเพิ่มสูงขึ้นทุกปีอย่างรวดเร็วในปี ๒๕๑๕ คนญี่ปุ่นแต่ละคนกินนมและผลิตภัณฑ์นมไป ๕๑.๘ กก. และเนื้อ ๑๕.๔ กก. การเพิ่มปริมาณการกินใช้เช่นนี้นอกจากจะทำให้ต้องพึ่งการส่งผลิตภัณฑ์อาหารเหล่านี้เข้ามาโดยตรงแล้วยังต้องซื้อพืชอาหารสำหรับเลี้ยงสัตว์เข้ามาอีกเป็นจำนวนมากด้วยเช่นกัน

ข) ญี่ปุ่นพึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติประเภทใดบ้างจากต่างประเทศ

ญี่ปุ่นเป็นประเทศอุตสาหกรรมที่ก้าวหน้ามากประเทศหนึ่ง ในสังคมอุตสาหกรรมเช่นนี้ระดับกิจกรรมทางเศรษฐกิจมีส่วนสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดมากกับปริมาณพลังงานที่หามาได้ กรณีของญี่ปุ่นนั้นน้ำมันเป็นพลังสำคัญอันดับหนึ่งคือเป็น ๗๔.๕ % ของพลังงานทั้งหมดที่ญี่ปุ่นใช้ ในจำนวนนี้เป็นน้ำมันที่ส่งจากนอกเกือบทั้งหมดคือ ๙๙.๗% (สถิติปีงบประมาณ ๒๕๑๕) แหล่งน้ำมันที่สำคัญที่สุดของญี่ปุ่นก็คือประเทศด้อยพัฒนาเจ้าของแหล่งน้ำมันในตะวันออกกลาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งอิหร่าน

ทรัพยากรประเภทที่สองที่ญี่ปุ่นต้องพึ่งพาต่างชาติมากที่สุดคือ พวกสินแร่ เช่น เหล็ก ทอง

แดง บอโกไซท์ ที่ปลูกเป็นต้น ซึ่งสินแร่เหล่านี้แทบจะหาไม่ได้ในญี่ปุ่น แหล่งทรัพยากรประเภทสินแร่ของญี่ปุ่นก็คือ ออสเตรเลีย อินโดนีเซีย มาเลเซีย ไทย อินเดีย บราซิล และเป็นที่คาดว่าจากแหล่งวัตถุดิบอันอุดมสมบูรณ์ย่านแอฟริกาและลาตินอเมริกานั้น ญี่ปุ่นจะเพิ่มการนำเข้าอีกมากในอนาคต

ประเภทที่สามที่ญี่ปุ่นต้องนำเข้ามาเป็นปริมาณมากก็คือ ผลผลิตทางเกษตร โดยเฉพาะพวกอาหาร เช่น ถั่วลิสง ข้าวสาลี ข้าวโพก ข้าวโพค ผลผลิตทางเกษตรเหล่านี้ส่วนใหญ่ญี่ปุ่นต้องพึ่งจากอเมริกาซึ่งรวมแล้วประมาณ ๘๑% (สถิติปี ๒๕๑๖) ของที่นำเข้าทั้งหมด ที่เหลือก็นำมาจากประเทศต่างๆ รวมทั้งไทยด้วย นอกจากนี้ ญี่ปุ่นต้องพึ่งพาเนื้อสัตว์และนมจากออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ปีละไม่น้อยปริมาณอาหารที่ญี่ปุ่นสามารถผลิตได้เองนั้นคิดเป็นเพียง ๕๓% ของที่ต้องการเท่านั้น

สินค้าเข้าประเภทอาหารของญี่ปุ่นที่สำคัญประเภทหนึ่งก็คือ พวกกุ้ง ซึ่งเป็นอาหารที่คนญี่ปุ่นนิยมกันมาก ญี่ปุ่นต้องสั่งซื้อกุ้งเข้าประเทศในปี ๒๕๑๖ คิดเป็นเงินถึง ๖,๔๐๐ ล้านบาท คิดเป็นประมาณ ๘๕% ของที่ต้องการในญี่ปุ่น แหล่งที่มากก็มี อินโดนีเซีย ไทย เม็กซิโก และบางประเทศในแอฟริกา

ผลิตผลทางการเกษตรอีกประเภทหนึ่งที่สำคัญก็คือ ไม้ซุง ซึ่งญี่ปุ่นต้องพึ่งต่างประเทศถึง

๕๘% (ปี ๒๕๑๕) และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นอีกมาก แหล่งที่มากที่สุดคือ อเมริกา อินโดนีเซีย รัสเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ คานาดา

ก) วิกฤตการณ์น้ำมัน

จากวิกฤตการณ์น้ำมันซึ่งเกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาปีที่ผ่านมานี้ ได้ช่วยชี้ให้เห็นอีกครั้งถึงความจำเป็นของญี่ปุ่นที่ต้องพึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติจากต่างประเทศ ตราบใดที่ญี่ปุ่นสามารถซื้อหาทรัพยากรธรรมชาติจากต่างประเทศได้อย่างราบรื่น เศรษฐกิจของญี่ปุ่นก็ก้าวหน้าไปได้ที่น่าพอใจยิ่ง แต่เมื่อใดที่การนำทรัพยากรเข้าเกิดติดขัด เศรษฐกิจญี่ปุ่นก็แทบจะหยุดชะงักและประสบความปั่นป่วนอย่างรุนแรง

ตัวอย่างเช่นในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๑๖ ประเทศอาหรับ ได้ประกาศตัดปริมาณน้ำมันที่จะส่งให้ญี่ปุ่นลง ๒๕% จากระดับที่เคยส่งให้เมื่อเดือนกันยายน ๒๕๑๖ ผลก็คือ อัตราความเติบโตของผลผลิตรวมประชาชาติ (G.N.P.) ญี่ปุ่นในปี ๒๕๑๗ ลดลงเป็นติดลบ นับเป็นครั้งแรกที่ความเติบโตทางเศรษฐกิจของญี่ปุ่นติดลบตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่สองเป็นต้นมา ทั้งๆ ที่ในช่วง ๑๐ ปีหลังนี้ อัตราความเติบโตทางเศรษฐกิจของญี่ปุ่นอยู่ระหว่าง ๑๐% ทุกปีมา

ง) ปัญหาลัทธิชาตินิยมสงวนทรัพยากร

ช่วงก่อนปี ๒๕๑๓ ตลาดทรัพยากรของ

โลกนั้น เรียกได้ว่าเป็นตลาดของผู้ซื้อ นอก
จากนั้นสำหรับญี่ปุ่นซึ่งกิจการเดินเรือทะเลกว้าง
หน้า การซื้อหาวัตถุดิบเข้ามาป้อนโรงงานญี่ปุ่น
จึงราบเรียบมาโดยตลอดและสามารถตัดทวงผล
กำไรอย่างมหาศาล ทำการขยายกิจกรรมทาง
เศรษฐกิจเป็นการใหญ่และตั้งแต่ปี ๒๕๑๑ เป็น
ต้นมา ญี่ปุ่นก็ได้ครองตำแหน่งประเทศที่นำ
ทรัพยากรเข้ามามากที่สุดในโลก แต่หลังจากปี
๒๕๑๓ เป็นต้นมา ก็เริ่มเกิดสิ่งที่เรียกว่า “ลัทธิ
ชาตินิยมสงวนทรัพยากร” ขึ้น ตอนนี้องค์
เศรษฐกิจญี่ปุ่นเริ่มตะกุกตะกัก และญี่ปุ่นเริ่ม
ตระหนักชัดว่า ตนเองต้องพึ่งทรัพยากรธรรมชาติ
ต่างประเทมากมายน้อยอย่างไร

แต่ทางออกของญี่ปุ่นในเรื่องนี้ก็คือ

ประการแรก พยายามที่จะไม่พึ่งพาประ
เทใดประเทศหนึ่งมากเกินไปในเรื่องทรัพยากร
ธรรมชาติขยายทางออกให้กว้าง ตัวอย่างเช่น
กรณีน้ำมันก็พยายามที่จะลดการพึ่งแหล่งน้ำมัน
ในอาหรับลงจากเมื่อก่อน โดยหันมาพึ่งแหล่ง
น้ำมันในไซบีเรีย อลาสกา อินโดนีเซีย และ
จีน นอกจากนี้ยังพยายามเข้าร่วมลงทุนใน
การสำรวจแหล่งน้ำมันใหม่ๆ เช่น แหล่งน้ำมัน
ใต้ทะเลในอ่าวไทยเป็นต้น ในกรณีไซบีเรียนั้น
นอกจากญี่ปุ่นจะได้เป็นแหล่งน้ำมันแล้วยังจะ
เป็นแหล่งวัตถุดิบและสินแร่อื่นๆ อีกหลายอย่าง
นอกจากนี้ ย่านอาฟริกาก็เป็นอีกย่านหนึ่งที่
ญี่ปุ่นกำลังมุ่งขยายอำนาจเข้าไปครอบงำเป็น

แหล่งวัตถุดิบ ส่วนทางค้ำอาหาร ญี่ปุ่นก็
พยายามเข้าไปลงทุนทำไร่ขนาดใหญ่ในประเทศ
ด้อยพัฒนา เช่น บราซิล อินโดนีเซีย เพื่อส่ง
ผลผลิตนั้นไปยังญี่ปุ่น โดยเฉพาะใน ไทย ญี่ปุ่น
กำลังเริ่มเข้ามาทดลองเลี้ยงกุ้ง ย่านปากแม่น้ำ
เจ้าพระยาอยู่

ประการที่สอง ก็คือการเปลี่ยนลักษณะ
การนำเข้าที่เป็นวัตถุดิบเป็นส่วนใหญ่ มาเป็น
วัตถุดิบสำเร็จรูป ตัวอย่างเช่น ในอุตสาหกรรม
อลูมิเนียมซึ่งต้องใช้บ็อกไซต์และน้ำมันเป็นจำ
นวนมาก ญี่ปุ่นก็หันไปลงทุนตั้งโรงงานอลูมิ
เนียมในต่างประเทศ ที่มีแหล่งน้ำมันหรือมี
โอกาสซื้อน้ำมันได้ง่าย อลูมิเนียมที่ผลิตได้ก็
ขายให้ญี่ปุ่น โดยวิธีนี้ ญี่ปุ่นก็สามารถลดการ
พึ่งพาต่างประเทศโดยตรงในเรื่องวัตถุดิบได้
และทำให้มีโอกาสซื้อหาวัตถุดิบและเชื้อเพลิง
ต่างๆ ได้แน่นอนมากขึ้น วิธีการเช่นนี้ใช้ได้กับ
อุตสาหกรรมหลายประเภท เช่น อุตสาหกรรม
เคมีภัณฑ์จากน้ำมันหนักและเหล็กกล้า อุตสาห
กรรมเยื่อกระดาษและกระดาษ เป็นต้น ข้อดี
อีกอย่างในนโยบายนี้ ก็คือช่วยลดปัญหาสิ่ง
แวดล้อมเป็นพิษในประเทศญี่ปุ่นลงได้ และยัง
สามารถหากำไรงามๆ ได้อีก เพราะแรงงานและ
ที่ดินราคาถูก สำหรับไทยเราญี่ปุ่นก็เคยมี
โครงการจะมาตั้งโรงงานเคมีภัณฑ์จากน้ำมันที่
ศรีราชา แต่ถูกต่อต้านและระงับโครงการไป

ประการที่สาม เปลี่ยนโครงการสร้างอุตสาหกรรมไปเป็นประเภทที่ประหยัดเชื้อเพลิงและวัตถุดิบ ซึ่งย่อมต้องใช้เทคโนโลยีสูง เช่น อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ และเคมีภัณฑ์ อุตสาหกรรมที่ใช้พลังงานปรมาณู อุตสาหกรรมประกอบคอมพิวเตอร์กับเครื่องบิน ในด้านอาหารก็อาจจะมีการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตโปรตีนเซลล์จากนมหรือนมหมักหรือเมทาโนล

ประการที่สี่ ส่งเสริมให้ประชาชนใช้ชีวิตในทางที่ฟุ่มเฟือยน้อยลง เพื่อสงวนวัตถุดิบและพลังงาน

ประการสุดท้าย ก็คือ ลดอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจลง แต่ในขณะเดียวกันก็จะเกิดปัญหาในเรื่องตลาดและคู่แข่งขึ้นขึ้น ถ้าหากว่าจะชะลอการขยายอำนาจทางเศรษฐกิจจากความขัดแย้งทำนองนี้ก็อาจนำญี่ปุ่นไปสู่ระบบจักรวรรดินิยมทางทหารอีกได้

๔. แรงงาน

หลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ โครงสร้างการว่าจ้างทำงานของญี่ปุ่นได้เปลี่ยนไปอย่างเห็นได้ชัด โดยแรงงานในภาคเกษตรลดลงอย่างมาก ทั้งจำนวนแรงงานและอัตราส่วนโดยเฉพาะตั้งแต่เริ่มเข้าทศวรรษที่ ๑๙๕๐ ซึ่งเป็นช่วงที่ญี่ปุ่นเริ่มเน้นการพัฒนาทางอุตสาหกรรมมาก แรงงานในภาคเกษตรจึงถูกดึงมาใช้ในภาคอุตสาหกรรม ดังจะเห็นได้ว่าจากปี ๒๔๙๓-๒๕๐๓ นั้นแรงงานนี้ย้ายออกจากภาคเกษตรมีจำนวน

ถึงประมาณ ๓,๐๐๐,๐๐๐ คน อัตราส่วนของแรงงานในภาคเกษตรต่อแรงงานทั้งหมดซึ่งเคยสูงถึงร้อยละ ๔๙.๔ ได้ลดลงเหลือเพียงร้อยละ ๓๒.๘ แรงงานในภาคเกษตรยังคงลดลงอยู่ตลอดมา และตั้งแต่ปี ๒๕๐๘ จำนวนการลดก็เริ่มน้อยลงเพราะไม่อาจจะลดลงไปอีกแล้ว อย่างไรก็ตามในปี ๒๕๑๓ แรงงานในภาคเกษตรลดลงเหลือเพียง ๑๙.๓% เท่านั้น นั่นก็คือ สภาพญี่ปุ่นในปัจจุบันเองก็ขาดแคลนแรงงานภาคเกษตรอยู่

ในขณะเดียวกัน ถ้าหันมาดูความต้องการของแรงงานภาคอุตสาหกรรมและบริการแล้วระหว่างปี ๒๔๖๓-๒๕๑๓ ความต้องการของแรงงานภาคนี้ได้เพิ่มจาก ๕๑.๖% มาเป็น ๘๐.๗% ของแรงงานทั้งหมด จะเห็นได้ชัดว่าในขณะที่อุตสาหกรรมญี่ปุ่นขยายตัวออกไปอย่างรวดเร็ว ความต้องการแรงงานก็มีเพิ่มขึ้นอย่างมาก แรงงานภาคการเกษตรทะลักไปสู่ภาคอุตสาหกรรม แต่เนื่องจากแรงงานโดยส่วนรวมของญี่ปุ่นขยายตัวไปทันกับงาน แรงงานจากภาคเกษตรจึงสามารถทดแทนแรงงานภาคอุตสาหกรรมได้เพียงระดับหนึ่งเท่านั้น ในที่สุดก็ไม่อาจหลีกเลี่ยงปัญหาการขาดแคลนแรงงานได้

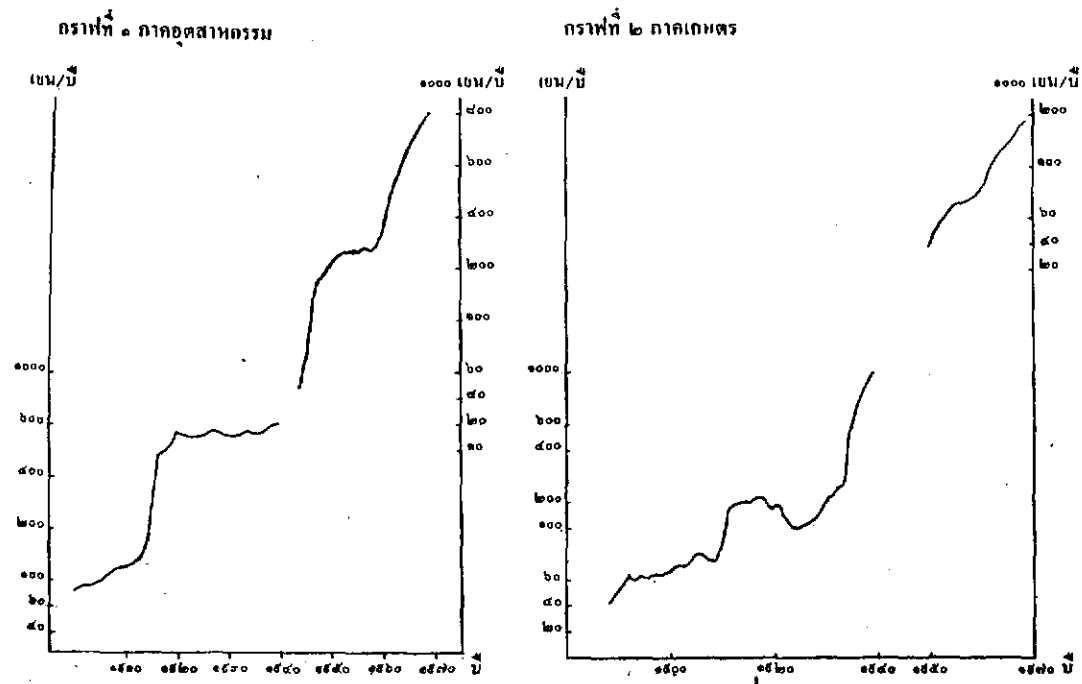
เราลองหันไปดูการเปลี่ยนแปลงของค่าจ้างในญี่ปุ่นบ้าง จากกราฟข้างล่าง จะเห็นได้ว่าตั้งแต่ปี ๒๔๙๓ เป็นต้นมา ค่าจ้างในญี่ปุ่นได้สูงขึ้นเรื่อย ๆ สาเหตุสำคัญที่ทำให้ค่าจ้างสูงขึ้น

ก็คือ แรงงานในประเทศมีน้อยกว่าความต้องการแรงงาน ทำให้บริษัทต่าง ๆ ต้องแย่งแรงงานกัน สาเหตุอื่นๆ เช่น เนื่องจากค่าครองชีพสูงขึ้นทุกวัน เพื่อที่จะให้คนงานดำเนินชีวิตอยู่ได้ต่อไปก็จำเป็นต้องขึ้นค่าจ้างให้ ในญี่ปุ่นช่วง

ปี ๒๔๙๓-๒๕๑๓ นี้ อัตราการเพิ่มขึ้นของค่าจ้างสูงกว่าอัตราการเพิ่มขึ้นของค่าครองชีพ นอกจากนั้น สาเหตุอื่นที่ทำให้ค่าแรงงานสูงขึ้นยังมีอีก เช่น กฎหมายคุ้มครองแรงงาน การต่อรองของสหพันธ์แรงงาน เป็นต้น

กราฟแสดงค่าจ้างตลอดปี

ถ้าเราลองดูค่าจ้างระหว่างประเทศญี่ปุ่นกับประเทศต่างๆ ในเอเชีย เราจะเห็นได้ชัดว่ามีความแตกต่างกันมาก (ดูตาราง ๓)

ตาราง ๓ ความแตกต่างของค่าจ้างระหว่างญี่ปุ่นกับประเทศต่างๆ ในเอเชีย ปี ๑๙๖๕

	เลขดัชนี		เลขดัชนี
ญี่ปุ่น	๑๐๐	พม่า	๓๓
เกาหลีใต้	๒๐	ซลอน	๓๖
ไต้หวัน	๓๒	ไทย	๓๘
ปากีสถาน	๓๒	เวียตนามใต้	๔๑
อินเดีย	๓๓	ฟิลิปปินส์	๔๒
		สิงคโปร์	๖๑

ที่มา: The Asia Economic Research Institute in Tokyo

จากตารางนี้เราก็พอจะมองเห็นทางออกใน ปัญหาเรื่องแรงงานของญี่ปุ่นได้ไม่ยากนัก เรา จะเห็นว่าค่าแรงในประเทศด้อยพัฒนานั้นถูกกว่า ในญี่ปุ่นมาก ญี่ปุ่นสามารถจ้างคนได้ตั้งแต่ ๒ ถึง ๕ คน โดยใช้เงินจำนวนเดียวกับที่จ้างคน เพียงคนเดียวในประเทศญี่ปุ่น จึงไม่เป็นที่ สงสัยเลยว่าการออกไปลงทุนในต่างประเทศของ ญี่ปุ่นจะเป็นประโยชน์แก่บริษัทของญี่ปุ่นเพียง ไร โดยเฉพาะการที่ญี่ปุ่นลงทุนส่วนใหญ่ใน ประเทศด้อยพัฒนาคงกล่าวไว้แล้วในหัวข้อ ๑.๑

๕. ตลาด

ปัจจัยที่ทำให้อำนาจเศรษฐกิจญี่ปุ่นขยายตัว ออกนอกประเทศ มองจากการค้าต่างประเทศ กับการเข้าไปยึดครองตลาดต่างประเทศ

การพัฒนาอุตสาหกรรมของญี่ปุ่นในสมัย หลังสงครามได้เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว และ การเจริญเติบโตของเศรษฐกิจภายในประเทศก็ ขยายตัวออกนอกประเทศ เรื่องการค้าต่างประเทศ ให้ขยายตัวกว้างขวางและเพิ่มขึ้นในอัตราสูง ด้วย ความจำเริญเติบโตของการค้าต่างประเทศ นี้ก็เป็นปัจจัยช่วยเร่งการลงทุนทำให้การพัฒนา อุตสาหกรรมจำเริญเติบโตสูงขึ้นอีกด้วย ดังนั้น จะเห็น ได้จากการค้าต่างประเทศมีความสำคัญ และสัมพันธ์กับการพัฒนาเศรษฐกิจของญี่ปุ่น อย่างใกล้ชิด คือเป็นทั้งสาเหตุและผลของการ เจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในอัตราสูงในระยะที่ ผ่านมานั่นเอง

บริษัทอุตสาหกรรมและทุนผูกขาดในญี่ปุ่น ซึ่งเป็นไปตามกฎของระบบเศรษฐกิจทุนนิยม คือการแสวงหาผลกำไรสูงสุด จะลงทุนและผูก ขาดผลกำไร ด้วยความช่วยเหลือของเขตพลังอำนาจ การผลิตและการค้าของตนให้ใหญ่โตขึ้น แต่ เมื่อตลาดภายในประเทศเริ่มถึงจุดอิ่มตัว และ อัตรากำไรเริ่มคงที่ บริษัทอุตสาหกรรมจะเริ่ม แพร่ขยายระบบผูกขาดออกนอกประเทศ บุค เบิกและแสวงหาตลาดใหม่ ด้วยการส่งสินค้า ออกไปครองตลาดต่างประเทศและหรือออกไป ลงทุนทำการผลิตในตลาดต่างประเทศนั้นต่อไป การขยายอำนาจผูกขาดออกไปยึดครองตลาดต่าง ประเทศและตลาดโลกเพื่อเพิ่มอัตรากำไร อัน เป็นเป้าหมายการบริหารเพื่อแสวงหากำไรสูงสุด นี้ เป็นยุทธศาสตร์อย่างหนึ่งของบริษัทอุตสาหกรรม ซึ่งมุ่งหมายที่จะธำรงรักษาและ ส่งเสริม ระบับการเติบโตของรัฐกิจ

บริษัทอุตสาหกรรมญี่ปุ่นซึ่งผลิตสินค้าขึ้น สนองความต้องการของตลาดภายใน และ ความ ต้องการของตลาดนอกประเทศด้วยนั้น สามารถ แสวงหาผลกำไรจากผลของการผลิตที่ละมาก ๆ ด้วยวิธีการส่งเสริมการค้าต่างประเทศมาจนกระ ทั้งถึงปี ๒๕๐๓ อย่างไรก็ตามภาวะการค้า ระหว่างประเทศและสถานการณ์ระหว่างประเทศ ได้เปลี่ยนแปลง ซึ่งทำให้เกิดอุปสรรคขัดขวาง การขยายตัวของการค้าระหว่างประเทศ บริษัท อุตสาหกรรมต่าง ๆ ของญี่ปุ่นจึงเริ่มทยอยกันส่ง

ทุนออกนอก เข้าไปลงทุนและทำการผลิตใน ตลาดต่างประเทศ และมีอัตราการลงทุนใน ตลาดต่างประเทศเพิ่มอย่างรวดเร็ว

อุปสรรคต่าง ๆ ที่ขัดขวางการค้าต่างประเทศ ของญี่ปุ่น ซึ่งเป็นต้นเหตุหนึ่งที่ทำให้ญี่ปุ่นต้อง คำนวณออกไปลงทุนในต่างประเทศ พอจะคิด ได้จากเหตุผลต่อไปนี้คือ

๑) ประเทศที่กำลังพัฒนาทั้งหลายซึ่งเดิม เป็นอาณานิคมของจักรวรรดินิยม ต่างก็ได้ปลด แยกตัวเป็นประเทศเอกราช และพยายามพัฒนา อุตสาหกรรมและเศรษฐกิจของประเทศให้เจริญ ก้าวหน้าขึ้น ทางด้านการค้าขายระหว่างประเทศ ก็หมดสภาพจากการ ใช้อภิสิทธิ์ ของการเป็นประ เทศยึดครองหรือมหาอำนาจ รัฐบาลของประเทศ ต่างๆ โดยเฉพาะประเทศที่กำลังพัฒนา ซึ่ง เป็นแหล่งตลาดสำคัญของสินค้าญี่ปุ่น ก็ได้ตั้ง กำแพงภาษีเพื่อแสวงหารายได้เข้ารัฐและส่งเสริม การผลิตภายในประเทศ บางประเทศก็ส่งเสริม การพัฒนาอุตสาหกรรมภายในด้วยการจำกัดสิน ค้าขาเข้า และส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ มากขึ้น จนทำให้อำนาจการแข่งขันของสินค้า ญี่ปุ่นตกต่ำลง และมีราคาแพงขึ้นในตลาดต่าง ประเทศนั้นๆ นโยบายต่าง ๆ ของประเทศที่ กำลังพัฒนายังต่อต้านรับการลงทุนจากญี่ปุ่นด้วย ดังนั้น บริษัทอุตสาหกรรมญี่ปุ่นจึงรีบฉวยโอกาส ของดังกล่าว

๒) จากการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศที่

กำลังพัฒนาได้เริ่มเจริญก้าวหน้าขึ้น ประชาชน เริ่มมีรายได้เพิ่มสูงขึ้นกว่าแต่ก่อน และในขณะ เดียวกัน อัตราการเพิ่มของประชากรก็อยู่ใน ระดับสูงกว่าปีละ ๓% ดังนั้นตลาดในประเทศ ที่กำลังพัฒนาจึงเริ่มขยายกว้างขวางขึ้น และมี แนวโน้มที่จะเจริญสูงมากในอนาคตด้วย นั่นก็ คือความต้องการโดยทั่วไปเพิ่มสูงขึ้น และเป็น ป่อเกิดของกำไรสำหรับอุตสาหกรรมของญี่ปุ่น ทั้งในปัจจุบันและอนาคตด้วยนั่นเอง

๓) ขณะเดียวกันประเทศอุตสาหกรรมชั้น นำอื่น ๆ ซึ่งได้มีการลงทุนในต่างประเทศก่อน หน้าญี่ปุ่น และได้ขยายการลงทุนในประเทศที่ กำลังพัฒนาเพื่อผลิตสินค้าราคาถูกขึ้น แยกชิง ตลาดต่างประเทศในโลกกลับมาจากกำมือยึดครอง ของญี่ปุ่นซึ่งได้ใช้วิธีการส่งสินค้าถูก ๆ เข้าแย่ง ชิงตลาดก่อนนั้น ได้มีเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นเพื่อ ค้ำครองตลาดสินค้าญี่ปุ่นให้คงอยู่ต่อไป ทาง บริษัทอุตสาหกรรมญี่ปุ่นจึงจำเป็นต้องออกไปลงทุน และทำการผลิตนอกประเทศเพิ่มมากขึ้นนั่นเอง ขณะเดียวกันรสนิยมและความต้องการของ ตลาดต่างประเทศได้มีการเปลี่ยนแปลง เพื่อ สนองตอบรสนิยมและบุกเบิกตลาดใหม่ดังกล่าว การขยายอำนาจออกนอกประเทศจึงเพิ่มมากขึ้น ด้วย

๔) ที่ว่าทำไมบริษัทในญี่ปุ่นถึงเริ่มลงทุน ในต่างแดน ก็เพราะความจริงคงไม่มีบริษัท ไหนไปลงทุนทันทีในตอนแรกเริ่มตั้งแน่ โดย

ปกติกแล้วจะเริ่มจากการส่งออกก่อน เมื่อปริมาณส่งออกเพิ่มมากขึ้น จำนวนการขายในตลาดต่างประเทศนั้นๆพอเริ่มสูงขึ้นถึงระดับหนึ่งแล้ว จะทำให้เกิดภาวะที่ทำให้ต้องตัดสินใจเข้าไปผลิตในประเทศนั้นๆ ซึ่งจะได้เปรียบกว่า อันนี้เกิดจากค่าใช้จ่ายในการขยายตัวหรือหาตลาดใหม่ๆ ในประเทศนั้น และยังถ้าสภาพทางภูมิศาสตร์อยู่ห่างไกล และสินค้านั้นมีขนาดใหญ่ ก็จะทำให้ค่าขนส่งสูงขึ้นด้วย เมื่อปริมาณการขายเพิ่มมากขึ้น แทนที่จะส่งผ่านตัวแทนหรือบริษัทพาณิชย์ในประเทศนั้นๆ บริษัทส่งออกจะใช้วิธีขยายหรือหาตลาดใหม่ๆ และขยายการบริการให้กับประเทศลูกค้านั้นๆ ซึ่งจะได้เปรียบกว่าก่อนจากพฤติกรรมเช่นนี้ บริษัทที่ออกไปลงทุนจะไม่ตั้งเฉพาะบริษัทจำหน่ายเท่านั้น แต่มีจำนวนมากที่ตั้งบริษัทประกอบหรือผลิตสินค้านั้นโดยตรงขึ้นด้วย

๕) ตลาดประเทศที่ ๓ ประเทศทั่วโลกต่างก็มีมาตรการซึ่งขัดขวางการค้าระหว่างประเทศกัน สำหรับประเทศที่พัฒนาแล้วนั้น ได้ให้สิทธิพิเศษ และไม่เก็บภาษีอากรสำหรับสินค้าจากประเทศที่กำลังพัฒนา ดังนั้นการส่งสินค้าออกจากประเทศที่กำลังพัฒนาไปยังประเทศที่พัฒนาแล้ว จึงมีอนาคตที่ค่อนข้างสดใสมากในเวลาเดียวกัน การค้าระหว่างประเทศญี่ปุ่นกับประเทศที่พัฒนาแล้วนั้น โดยเฉพาะในสห

รัฐอเมริกา ญี่ปุ่นอยู่ในฐานะที่ได้เปรียบทางการค้ามาก ซึ่งประเทศอื่น ๆ พยายามเรียกร้องให้ญี่ปุ่นเปิดการค้าเสรี ญี่ปุ่นซึ่งต้องการจะหลีกเลี่ยงปัญหา แต่ไม่สามารถจะลดสินค้าออกของตนได้ ดังนั้นจึงหาทางออกโดยการส่งสินค้านั้นจากประเทศที่กำลังพัฒนา ด้วยวิธีการไปลงทุนประกอบการผลิต เช่น ผลิตภัณฑ์สิ่งทอ และเครื่องไฟฟ้า

๖) ความต้องการของตลาดภายในประเทศญี่ปุ่น ได้เปลี่ยนแปลงไปตามระดับความจำเป็นโตทางเศรษฐกิจและระดับรายได้ของประชาชน เมื่อประชาชนมีรายได้เพิ่มสูงขึ้น ความต้องการสินค้าที่มีคุณภาพสูงและฟุ่มเฟือยก็มีเพิ่มมากขึ้น โครงสร้างการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมในญี่ปุ่นก็เปลี่ยนไป ดังนั้นอุตสาหกรรมสินค้าระดับต่ำจึงหมดความต้องการลงเรื่อย จึงจำเป็นต้องหาทางออกไปลงทุนในต่างประเทศสนองความต้องการของตลาดนั้นๆ และนี่เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ญี่ปุ่นออกไปลงทุนนอกประเทศ

ทั้ง ๖ ข้อดังกล่าวข้างต้น คงจะทำให้เข้าใจได้แล้วว่า การตลาดเป็นเหตุใหญ่ที่ทำให้ญี่ปุ่นต้องกระทำตัวเป็นจักรวรรดินิยม และพยายามจะรุกรานเศรษฐกิจของประเทศต่างๆตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรุกรานเข้าไปในประเทศที่ยังพัฒนาทั้งหลาย ควรที่ประเทศไทยจะได้นำมาพิจารณาให้ต้องแท้และพึงระวังตัวให้จงหนัก

๖. สาเหตุทางด้านกฎหมาย และการส่งเสริมจากรัฐบาล

กฎหมายและรัฐบาลก็เป็นสาเหตุประการหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมและอำนวยความสะดวกให้ทุนจากญี่ปุ่นไหลบ่าออกนอกประเทศ สาเหตุในข้อนี้สืบเนื่องมาจากปัญหาที่สำคัญๆ สองด้านคือทางด้านสภาพแวดล้อมเป็นพิษ และด้านการผูกขาดรวมอำนาจทางเศรษฐกิจ ในการกล่าวโดยเฉพะถึงกรณีของการลงทุนของญี่ปุ่นในประเทศไทย เราจะเห็นปัญหาได้ชัดเมื่อพิจารณาสาเหตุทางด้านกฎหมายและรัฐบาลของทางฝ่ายไทยควบคู่ไปกับทางฝ่ายญี่ปุ่นด้วย เพราะเหตุว่าสถาบัน “รัฐ” และ “กฎหมาย” ของทั้งสองประเทศมีลักษณะที่เอื้ออำนวยซึ่งกันและกันให้การลงทุนจากญี่ปุ่นเกิดขึ้นได้ในไทย

ทางด้านสภาพแวดล้อมเป็นพิษ

สาเหตุทางกฎหมายประการแรกที่ทำให้นายทุนญี่ปุ่นต้องการออกไปลงทุนในต่างประเทศเกิดจากความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงจากมาตรการทางกฎหมายที่เข้มงวดในเรื่องนี้ของญี่ปุ่นเอง กล่าวคือ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านสภาพแวดล้อมเป็นพิษ ของญี่ปุ่นมีลักษณะควบคุมป้องกันสภาพแวดล้อมทางด้านต่างๆ ไว้ทุกด้าน ตั้งแต่สภาพแวดล้อมในน้ำ บนดิน ไปจนถึงบนท้องอากาศ กฎหมายเหล่านี้มีข้อกำหนดบังคับที่เข้มงวด เช่นกำหนดไว้ว่าจำนวนสารแคดเมียมในน้ำจะต้องมีไม่เกิน ๐.๐๑ พีพีเอ็ม. หรือ

กำหนดให้ผู้ประกอบการเจ้าของโรงงานเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายทั้งหมดหรือบางส่วนในการคิดค้นวิจัยและป้องกันสภาพแวดล้อมเป็นพิษ เป็นต้น นอกจากนี้ กฎหมายในด้านนี้ยังถูกแก้ไขปรับปรุงให้มีเขตอำนาจครอบคลุมใช้บังคับไปทั่วประเทศโดยไม่ยกเว้นในท้องที่ใดเลย และยังมีการกำหนดโทษที่สูงมาก เช่นเพียงแต่การก่อให้เกิดสภาพแวดล้อมเป็นพิษ โดยมีได้ตั้งใจก็จะมีโทษถึงปรับอย่างต่ำ ๓ ล้านบาท หรือจำคุกอย่างต่ำ ๓ ปี และถ้าเป็นกรณีที่เกิดขึ้นผู้ได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิตจากการนั้นด้วยแล้ว โทษก็จะเพิ่มสูงขึ้นเป็นปรับอย่างต่ำ ๕ ล้านบาท หรือจำคุกอย่างต่ำ ๗ ปีทีเดียว ด้วยเหตุนี้ การตั้งโรงงานอุตสาหกรรมในญี่ปุ่นจึงต้องเสียค่าใช้จ่ายทางด้าน การป้องกันสภาพแวดล้อมและเป็นการเสี่ยงต่อโทษอาญาอันทำให้นายทุนเจ้าของโรงงานชาวญี่ปุ่นต้องการออกไปตั้งโรงงานของตนที่นอกประเทศญี่ปุ่นไปตามๆ กัน และในเรื่องนี้รัฐบาลญี่ปุ่นเองก็ได้มีทำที่ช่วยส่งเสริม ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของนายฮิโรชิ อิบะ ประธานคณะกรรมการวางแผนปัญหาปรอทเป็นพิษในญี่ปุ่นที่ได้ออกแถลงการณ์เมื่อปี ๒๕๑๖ ว่า การผลิตโซดาไฟในญี่ปุ่นหาที่ทำลำบาก “วิธีต่อไปก็ต้องไปสร้างนอกประเทศละกระมัง”

ในขณะที่สภาพการณ์ทางด้านกฎหมายและรัฐบาลจากฝ่ายญี่ปุ่นเป็นเช่นนี้ ทางฝ่ายไทย

เรากลับ ไม่มีกฎหมายควบคุมสิ่งแวดล้อมเป็นพิเศษโดยตรง มีแค่พรบ.โรงงาน ๒๕๘๒ ซึ่งก็มีข้อเสียที่มีกำหนดโทษต่ำ ทำให้เจ้าของโรงงานซึ่งมักจะมีความสัมพันธ์กับนักการเมืองผู้มีอิทธิพลไม่มีความยำเกรง ทางด้านรัฐบาลของเราก็เป็นทีที่เห็น ๆ กัน อยู่ว่ามีบทบาทจำกัดอยู่เพียงแค่การส่งเสริมเชื่อเชิญให้นักลงทุนต่างตัวเข้ามาลงทุนและสร้างรักษาบรรยากาศการลงทุนให้เป็นที่พอใจแก่นักลงทุนเหล่านั้นเท่านั้น อนุสาวรีย์กรรมปิโตรเคมีภัณฑ์เป็นสิ่งที่นักธุรกิจและรัฐบาลญี่ปุ่นต้องการถ่ายเทออกนอกประเทศ แต่เป็นอนุสาวรีย์กรรมประเภทที่รัฐบาลไทยจัดอยู่ในประเภทส่งเสริม

ทางด้าน การผูกขาดตัดตอน

กฎหมายต่อต้านการผูกขาดของญี่ปุ่นก็มีส่วนช่วยเร่งเร้าให้ทุนจากญี่ปุ่น ไหลออกไปสู่ต่างประเทศเช่นเดียวกัน จริงอยู่ แม้ว่ากฎหมายฉบับนี้จะมี บทบัญญัติที่อ่อนคล้อยอยู่มาก ในญี่ปุ่น นักธุรกิจของญี่ปุ่นก็มักจะบ่นกันอยู่เสมอว่ากฎหมายฉบับนี้คอยควบคุมกิจกรรมทางเศรษฐกิจของพวกเขาให้ไม่สามารถทำการ “ร่วมมือ” ทางธุรกิจได้สะดวกมือ ด้วยเหตุนี้ นักลงทุนญี่ปุ่นส่วนมากจึงปรารถนาอย่างยิ่งที่จะเลี่ยงกฎหมายดังกล่าวออกไปรวมกลุ่มกันกอบโกยกำไรในดินแดนต่างประเทศที่ไม่มีกฎเกณฑ์ห้ามจุกห้ามจิกให้รำคาญใจ เหตุผลอีกประการหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมให้ความปรารถนาเช่นนี้เร็ว

ร้อนรุนแรงขึ้นก็คือ ความสะดวกในแง่กฎหมายที่ว่ากฎหมายผูกขาดของญี่ปุ่น ไม่มีเขตอำนาจเอื้อมออกไป ใช้บังคับแก่พฤติกรรมทางธุรกิจของคนญี่ปุ่นที่นอกประเทศ ซึ่งต่างจากเซอร์แมน แอคท์ หรือกฎหมายผูกขาดของสหรัฐฯ ที่ใช้จัดการกับการผูกขาดของชาวอเมริกันนอกประเทศด้วย ว่าจะต้องไม่ออกไปรวมกลุ่มกันจนส่งผลกระทบต่อกระเทือนให้แก่เศรษฐกิจของอเมริกา ดังนั้น นักลงทุนชาวญี่ปุ่นจึงอาจไปรวมกลุ่มกันผูกขาดในประเทศด้อยพัฒนาที่ตน ไปลงทุนได้ โดยไม่ต้องคอยพะวงพะวนว่ากฎหมายผูกขาดของตนจะตามมารังควาญ ในขณะที่นักลงทุนชาวอเมริกันมักจะบ่นคัดค้านเซอร์แมน แอคท์อยู่เสมอว่าเป็นตัวคอยถ่วงกิจกรรมการลงทุนในต่างประเทศของอเมริกาเอง ลักษณะของกฎหมายผูกขาดของญี่ปุ่นดังกล่าวนี้ เป็นการแสดงให้เห็นได้อย่างดีว่า รัฐบาลญี่ปุ่นได้ให้การสนับสนุนการผูกขาดของชาวญี่ปุ่นในต่างประเทศเพียงใด เพราะนอกจากการออกกฎหมายมาเช่นนี้แล้ว ในทางปฏิบัติ กระทรวงการค้าระหว่างประเทศและอุตสาหกรรมญี่ปุ่น (หรือ มิติ) และสภาจัดโครงสร้างทางอุตสาหกรรม (อินดัสเตรียล สตรัคเจอร์ เอาน์ชิล) ก็มักจะเข้าแทรกแซงกันแข่งขันหักโค่นในหมู่ธุรกิจชาวญี่ปุ่นด้วยตนเอง โดยแนะนำแกมบังคับ (ซึ่งมีความศักดิ์สิทธิ์มากในญี่ปุ่น) ให้ใช้วิธีการร่วมมือกันผูกขาดการลงทุนแทนการ

แข่งขันซึ่งเห็นได้ว่ารัฐบาลญี่ปุ่นสนับสนุนให้มีการสร้างข่ายเชื่อมโยงรวบอำนาจในทางเศรษฐกิจแบบจักรวรรดิขึ้น ในดินแดนนอกประเทศที่มีภูมิภาคทางค้ำเศรษฐกิจ การเมือง และกฎหมายที่เอื้ออำนวยกว่านั่นเอง

ส่วนทางด้านไทยนั้น เป็นที่ทราบกันอยู่ดีแล้วว่าเราไม่มีกฎหมายที่ต่อต้านการผูกขาดโดยเฉพาะ กระทรวงพาณิชย์ได้เคยเสนอร่างกฎหมายมาครั้งหนึ่งเมื่อตอนปลายสมัยรัฐบาลชุน นายสัญญา แต่ก็ได้ถูกละเลยไปในสมัยรัฐบาล นายคึกฤทธิ์ ทั้ง ๆ ที่กฎหมายฉบับนี้คือความจำเป็นอันเร่งด่วน ในการก่อให้เกิดความเท่าเทียมกันทางเศรษฐกิจตามความหมายในคำปรารภของรัฐธรรมนูญที่ว่า“...จักรากฎหมายขึ้นใช้เพื่อความเป็นธรรมในสังคม จักใช้มาตรการทั้งปวงในอันที่จะขจัดความเหลื่อมล้ำในฐานะของบุคคล ทั้งในทางเศรษฐกิจและสังคม...” และในมาตรา ๘๕ วรรค ๓ ก็ได้บัญญัติเอาไว้โดยเฉพาะแล้วว่า “รัฐพึงวางมาตรการมิให้มีการผูกขาดตัดทอนในทางเศรษฐกิจโดยเอกชนที่มีได้อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ทั้งนี้ไม่ว่าการผูกขาดตัดทอนนั้นจะเป็นโดยทางตรงหรือทางอ้อม” แม้ว่าหลักการที่เรามีอยู่จะสวยหรูเช่นนี้ แต่ตามสภาพที่เป็นอยู่ นักลงทุนต่างค้ำยังคงใช้วิธีอิงต่อนักการเมืองและข้าราชการชั้นสูงที่มีอิทธิพล โดยการเชิญให้เป็นประธานหรือกรรมการบริษัท

หรือให้มีหุ้นส่วนช่วยเพื่อการมีอิทธิพลต่าง ๆ ระบบการเมืองแบบผูกขาดรวบอำนาจของไทยคือสาเหตุแห่งการมีระบบเศรษฐกิจที่ผูกขาดรวบอำนาจ

สรุป

กฎหมายในทางสังคมและเศรษฐกิจที่เข้มงวดของญี่ปุ่นได้ทำให้กลุ่มคนผู้มีทุนของประเทศนั้นไม่สามารถกอบโกยแสวงกำไรได้โดยเสรีตามต้องการ บุคคลเหล่านั้นจึงต้องการหลีกเลี่ยงออกไปแสวงหากินแดนแห่งความ “เสรี” แห่งอื่น เช่นประเทศไทย โดยการสนับสนุนจากรัฐบาลญี่ปุ่น เมื่อพิจารณาในแง่กฎหมายทางสังคมและเศรษฐกิจ ไทยก็คือดินแดนทุ่งหญ้าเขียวขจีที่สมบูรณ์ไปด้วยปุ๋ยธรรมชาติ ที่จะช่วยส่งเสริมให้พืชพันธุ์ กำไรของเศรษฐกิจชาวอาทิตย์อุทัยเจริญงอกงามขึ้นได้อย่างสดชื่น ไทยคือดินแดนแห่งความร่วมเย็นที่บุคคลที่หนีร้อนมาอย่างญี่ปุ่นต้องการเข้ามาพักพิงอย่างแท้จริง ไทยคือดินแดนที่ญี่ปุ่นจะมาบูรณะครอบอำนาจทางเศรษฐกิจ หรือถ่ายเทสิ่งแวลล้อมเป็นพิษตลอดจนกำกำไรเกินควรได้อย่างสบายที่สุด

ข้อเสนอแนะ

สำหรับทางฝ่ายญี่ปุ่นนั้น เป็นที่น่าเสียดใจว่าการส่งเสริมการลงทุนในต่างประเทศของเอกชนชาวญี่ปุ่นนั้นเป็นการคำนึงแต่เฉพาะผลประโยชน์ของแต่ทางฝ่ายญี่ปุ่นเท่านั้น ดังจะเห็นได้จากเวลาที่กระทรวงการคลัง และกระทรวงการค้า

ระหว่างประเทศและอุตสาหกรรมญี่ปุ่นร่วมกัน
พิจารณาอนุมัติค่าขอไปลงทุนในต่างประเทศ
ของเอกชน ว่ามีเกณฑ์ในการอนุมัติโดยดูแล
ประโยชน์ทางค้าญี่ปุ่นทางเดียว เช่นต้องเป็น
การช่วยส่งเสริมสินค้าเอกชนญี่ปุ่น ต้องเป็นการ
ส่งเสริมให้มีการซื้ออุปกรณ์การผลิตจากญี่ปุ่น
หรือต้องเป็นกิจการที่ไปช่วยหาวัตถุดิบในต่าง
ประเทศให้ญี่ปุ่น เป็นต้น ทางการญี่ปุ่นไม่เคย
พิจารณาเลยว่ากิจการอุตสาหกรรมของตนจะไป
สร้างความเดือดร้อนออกอยากให้กับประชาชนใน
ประเทศผู้รับทุนหรือไม่ เช่นจะไปทำลายของ
สกปรก หรือทำการผูกขาดทางเศรษฐกิจหรือไม่
รัฐบาลญี่ปุ่นต้องแสดงตนให้เห็นว่ามีความ
สำนึกในค่านิยมร่วมมีอยู่ระหว่างประเทศโดย
แท้จริง ด้วยการใส่ใจในข้อนี้ด้วย

ส่วนข้อเสนอแนะทางฝ่ายไทยนั้น ขอกล่าว
ทางค่านิยมว่า ทั้งในปัญหาสังคมทางค่านิยม
สภาพแวดล้อมเป็นพิษ และปัญหาเศรษฐกิจ
ทางค่านิยมผูกขาดตัดตอนนั้น เราจะต้องใช้
ประโยชน์จากกฎหมายเท่าที่เรามีอยู่ให้ได้ใน
ขณะที่กฎหมายเฉพาะยังไม่มี ในค่านิยมแวด
ล้อม ควรมีการแก้ พรบ. โรงงาน โดยเพิ่มโทษ
ให้สูงขึ้นซึ่งจะใช้เวลาน้อยกว่าจะไปมั่วคอยกฎ
หมายใหม่ทั้งฉบับ ส่วนในค่านิยมผูกขาดนั้น
เราก็มีหลักคุ้มครองเสถียรภาพของสังคมอยู่ใน
มาตรา ๑๑๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและ
พาณิชย์อยู่แล้วว่า “การใด...เป็นการขัดขวาง

ต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของ
ประชาชน... การนั้นท่านว่าเป็นโมฆะกรรม”
การผูกขาดย่อมเป็นการขัดขวางต่อความสงบ
เรียบร้อยของสังคมอย่างแน่นอน สามัญสำนึก
ชนย่อมมองเห็นได้ อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าเศร้า
ใจอย่างยิ่งที่ผู้ใช้และตีความกฎหมายของเรา คือ
ศาล กลับตีความเป็นบันทึกฐานว่า ในเรื่อง
ผูกขาดนี้เราไม่มีกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดไว้
การผูกขาดในเมืองไทยจึงไม่ต้องรับโทษ ที่น่า
เสียใจยิ่งขึ้นก็คือ คำในกฎหมายที่ว่า “ความ
สงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีงามของประชา
ชน” นั้นมักจะมีได้รับการตีความไปในทางที่จะ
ปกป้องมวลชนส่วนใหญ่ของประเทศเลย ตรง
กันข้าม คำๆ นี้กลับกลายมาเป็นอาวุธที่ถูกใช้
วกกลับมาตีหมกแทงมวลชนที่ยากจน ออกอยากอยู่
เสมอ

คำลงท้าย

ท่านผู้อ่านคงเห็นแล้วว่า คำตอบหัวข้อบทความ
ความนี้มีอยู่อย่างไรบ้าง บางอย่างในเรื่องที่
เราคิดกันไม่ถึงเช่นเรื่องทุน ที่มีมากเกินไปจน
ทำให้อัตราตอบแทนการลงทุนในญี่ปุ่นมีค่าต่ำ
มาก และทำให้เราไม่เข้าใจว่าทำไมนักธุรกิจ
นักอุตสาหกรรมญี่ปุ่นจึงต้องรวมหัวกันเดินแถว
ไปลงทุนในที่อื่นนอกบ้านของตัวเอง ซึ่งน่าที่
จะเป็นการเสี่ยงมากกว่า แต่บทความก็ได้ชี้ให้
เห็นแล้วว่า การกระทำอย่างนั้นมีแต่ผลได้ ผล
กำไรของชาวญี่ปุ่นมีแต่จะเพิ่มขึ้น ชาวญี่ปุ่นมี

แต่จะรวบขึ้นเท่านั้น ส่วนฐานะของชาติเจ้าของบ้านจะเป็นอย่างไรนั้น อย่าว่าแต่เกษตรกรที่ไม่เคยจะคิดถึง แม้แต่รัฐบาลญี่ปุ่นเองก็เคยไม่เคยคิดจะใส่ไว้ในสมองเขามาก่อน ถ้าหากว่าไม่มีเหตุการณ์หรือเสียงร้องท้อครอกหู ไปบีบบังคับเขาให้ต้องหันมาสนใจ จะเห็นได้ชัดในหัวข้อเกี่ยวกับ “สาเหตุทางค่านิยมและการส่งเสริมจากรัฐบาล” ที่ว่ารัฐบาลญี่ปุ่นรู้เห็นเป็นใจกับเกษตรกร นักอุตสาหกรรมของเขา มากเพียงไร บัวยการที่จะไปรอน้ำใจจากรัฐบาลนายทุนนี้ บทเรียนของเรามีมามากแล้ว ต่อไปนี้เราต้องพร้อมในทุกด้าน ในขณะที่เราต้อง

ต่อสู้กับนักธุรกิจ นักอุตสาหกรรมญี่ปุ่นด้วยการต้องมีกฎหมายหรือมาตรการเด็ดขาดรัดกุมที่ได้ รับการปฏิบัติจริงอย่างเด็ดขาดแล้ว การติดต่อเจรจาต่อรองกับรัฐบาลของญี่ปุ่นอย่างใกล้ชิด ก็ เป็นสิ่งจำเป็นที่ขาดไม่ได้ การศึกษาพฤติกรรม ของรัฐบาลญี่ปุ่นที่มีต่อนักธุรกิจ นักลงทุนของเขาเสมอๆจะช่วยให้เราทันเขาได้ทางหนึ่ง ทั้งนี้ จำเป็นที่ผู้เกี่ยวข้องต้องหันมาร่วมมือกัน ให้ มากที่สุดเท่านั้น ชาติของเราจึงจะมีโอกาสได้ รอดพ้น จากการเป็นอาณานิคมจักรวรรดินิยม ญี่ปุ่นได้

ญี่ปุ่นเข้ามาช่วยเหลือ หรือ เข้ามาครอบงำ

กลุ่มศึกษาไทยกับมหาอำนาจญี่ปุ่น
คณะกรรมการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตย
ของคนไทยในญี่ปุ่น

บทนำ

หลังจากการปลดแอกของ เวียดนาม กัมพูชา และการที่ขบวนการประเทศลาวเข้ายึดอำนาจในประเทศลาวโดยสิ้นเชิงแล้ว อำนาจของจักรวรรดินิยมอเมริกันในภูมิภาคแถบอินโดจีนเริ่มจะลดน้อยถอยลง การให้ความช่วยเหลือทางอาวุธประเทศในแถบอินโดจีนจึงเริ่มลดน้อยลง แต่ก็ทำได้หมายความว่า จักรวรรดินิยมอเมริกันจะลดการครอบงำทางการทหารลงแต่อย่างใดไม่เพียงไม่สามารถเพิ่มให้มากขึ้นเท่านั้น กอปรกับภาวะเศรษฐกิจตกต่ำในสหรัฐฯ เป็นเหตุให้สหรัฐฯ จำต้องลดความช่วยเหลือ (ที่ไม่จำเป็น) ลง แต่ในขณะเดียวกันความต้องการครอบงำประเทศในแถบอินโดจีนในลักษณะของเมืองขึ้นยังมีอยู่ ดังนั้น สหรัฐฯ จำต้องใช้เงินทุนจำนวนมหาศาลที่จะทุ่มลงไปในการครอบงำทุก ๆ ด้าน จักรวรรดินิยมสหรัฐฯ จึงจำเป็นต้องเปลี่ยนมือจากการทุ่มเงินด้วยตัวเองมาให้ญี่ปุ่น ซึ่งตกอยู่ภายใต้การครอบงำของสหรัฐฯ ทำหน้าที่นี้แทน เพราะในปัจจุบัน ฐานะทางเศรษฐกิจของญี่ปุ่นออกจะดีกว่าสหรัฐฯ การเยือนสหรัฐฯ ของนายกรัฐมนตรีญี่ปุ่นก็ตาม หรือ การเยือนญี่ปุ่นของรัฐมนตรีกลาโหมสหรัฐฯ ก็ตาม ล้วนแต่เป็นการตกลงนโยบายการเปลี่ยนมือการครอบงำเอเชียทั้งสิ้น

อย่างไรก็ตาม นโยบายเปลี่ยนมือนี้นั้น หากได้
เพียงจะเริ่มเกิดขึ้นไม่ มั่นมีมาตั้งแต่ช่วงปี ๒๕๐๓
ซึ่งญี่ปุ่นกำลังพัฒนาเศรษฐกิจในระดับสูง เงิน
ตราต่างประเทศเริ่มไหลเข้าญี่ปุ่นเป็นเทน้ำ
เทท่า สร้างญี่ปุ่นเป็นจักรวรรดินิยมทาง
เศรษฐกิจในช่วงพหุศตวรรษเดียว ทั้งนี้จากการอาศัย
การขุดรื้อทรัพยากร แรงงาน และผลกำไรจาก
ประเทศในเอเชียอาคเนย์ ใต้หวัน และเกาหลี
การครอบงำทางเศรษฐกิจของญี่ปุ่นมิได้ เกิด
เพราะความต้องการของสหรัฐ ฯ เพียงอย่างเดียว
หากเป็นเงื่อนไขที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ของการพัฒนา
ทุนนิยมไปสู่จักรวรรดินิยมของญี่ปุ่นและวิธี
การที่สำคัญและมีผลอย่างยิ่ง คือการลงทุนใน
ต่างประเทศและเงื่อนไขการพัฒนาของทุนนิยม
ญี่ปุ่นย่อมจะเกี่ยวพันมาถึง การวางนโยบายต่าง
ประเทศของรัฐบาลญี่ปุ่นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้
นโยบายต่างประเทศของญี่ปุ่น

ขั้นแรก ลองมาพิจารณาปัญหาพื้นฐาน
ของความสัมพันธ์ของญี่ปุ่นกับต่างประเทศจาก
การแถลงการณ์ของรัฐบาลทุกครั้ง จะต้องเน้น
ถึงความมั่นคงและความรุ่งเรืองของญี่ปุ่นอยู่ทุก
ครั้ง โดยแฝงในนโยบายที่สวยหรูซึ่งสามารถ
ตอบประชาชนญี่ปุ่นและชาวโลกได้อย่างแนบ
เนียนว่า ญี่ปุ่นมีความหวังดีต่อการพัฒนาและ
ความรุ่งเรืองของประเทศนานาชาติทั่วโลก

“ญี่ปุ่นต้องมีการพัฒนาความสัมพันธ์กับ
ต่างประเทศ ซึ่งจะเป็นการขยายพื้นฐานของ
ความคงอยู่ของประเทศญี่ปุ่น โดยการขยาย

สาขาที่สามารถร่วมมือกับต่างประเทศได้ และ
หาผลประโยชน์ร่วมกัน โดยยืนอยู่ในจุดยืนพื้น
ฐานร่วมกัน..... ในด้านความก้าวหน้าทาง
ความสัมพันธ์กับต่างประเทศนั้น แกนกลางที่
สำคัญ คือ ความสัมพันธ์และร่วมมือกันอย่าง
แน่นแฟ้นของญี่ปุ่นกับอเมริกาเหนือเอง ความ
สัมพันธ์ร่วมกันระหว่างอเมริกากับญี่ปุ่น โดย
มีสนธิสัญญาความมั่นคงญี่ปุ่น อเมริกาได้บรรลุ
หน้าที่อันสำคัญในการรักษาเสถียรภาพ เสรี
ภาพแถบเอเชีย และแปซิฟิกในปัจจุบัน การ
ติดต่อบริเวณอเมริกากับจีนและรัสเซีย ก่อให้
เกิดการเปลี่ยนแปลงทางค่านิยม ซึ่งทำให้
เกิดมีขอบเขตในการคัดค้านความสัมพันธ์นานา
ชาติ และเกิดมีพลังทางการเมืองระหว่าง
ประเทศขึ้น ซึ่งจุดนี้จะสัมพันธ์กันเป็นอันขาด”

ในด้านความช่วยเหลือไปสู่การก่อตั้ง
ระเบียบทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศอันใหม่นั้น
“...ประเทศญี่ปุ่นในเรื่องความรับผิดชอบและ
ฐานะของตนเองที่มีต่อโลก โดยเฉพาะต่อสังคม
ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศนั้น เรารู้และเข้าใจ
เป็นอย่างดีที่เราพยายามกำจัดตัวประกอบที่มี
ภัยต่อเสถียรภาพของสังคมระหว่างประเทศ โดย
ผ่านการร่วมมือกับทุก ๆ ชาติ และพยายามอย่าง
สุดความสามารถ ที่จะสร้างระเบียบที่มีการประ
สานสัมพันธ์ภาพและความรุ่งเรืองเข้ามาด้วยกัน....
นอกจากนี้ เพื่อที่จะสร้างความสัมพันธ์มีความ
ปรองดองกันระหว่างประเทศผู้ผลิตและ ประเทศ
ผู้บริโภคประเทศญี่ปุ่นจึงได้เข้า ประชุมเรื่อง
พลังงานที่วอชิงตันในเดือนกุมภาพันธ์ ๑๙๗๒

ประเทศญี่ปุ่น เป็นประเทศที่มีระเบียบสังคม ระหว่างประเทศที่ดี มีความรียบชอบอย่างเสรี และพึ่งพาความเจริญนั้น จำเป็นต้องทุ่มเทความ พยายามให้ความร่วมมือระหว่างประเทศอย่าง ที่กล่าวมานี้ให้มากกว่าที่เป็นอยู่นั้น ๆ ไป”

ส่วนทางด้านการให้ความร่วมมือของญี่ปุ่น ต่อประเทศที่กำลังพัฒนานั้น “....ประเทศ ญี่ปุ่น ได้มีความเกี่ยวข้อง ซึ่งกับประเทศที่ กำลังพัฒนาทั่วโลก เป็นอันดีพร้อม ๆ กับ พื้นฐานทางเศรษฐกิจของญี่ปุ่น ได้แก่ ขยายตัว เป็นตัวอย่างระดับโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประเทศญี่ปุ่นมีความสัมพันธ์ ในการร่วมมือ กันกับประเทศกำลังพัฒนาทางเอเชีย โดยมี เอเชียอาคเนย์เป็นใจกลางสำคัญ ซึ่งต่อ จากนี้ไปก็ย่อมจะไม่เปลี่ยนในความสัมพันธ์ อันนี้ แต่ในเวลาเดียวกัน เพื่อความคงอยู่และ รักษาความรุ่งเรืองของญี่ปุ่น จำเป็นต้องสร้าง ความสัมพันธ์ อันแน่นแฟ้นกับประเทศทาง อเมริกากลาง-ใต้ อัฟริกา ตะวันออกกลางด้วย....

ประเทศญี่ปุ่น ไม่เพียงแต่จะอนุเคราะห์ผล ผลิตทางอุตสาหกรรมแก่ประเทศกำลังพัฒนาเท่า นั้น ประเทศญี่ปุ่นยังอยู่ฐานะที่จะเสนอทุน เทคโนโลยีและประสบการณ์ต่างๆให้แก่ประเทศเหล่านั้น หลังจากนั้น การสร้างความสัมพันธ์อันเสมอ ภาคกันกับทุกประเทศที่กำลังพัฒนา มีความเข้า ใจอย่างลึกซึ้งถึงความปรารถนาอย่างแรงกล้าใน การสร้างประเทศ การสร้างความร่วมมือกันอย่าง

กว้างขวางทั้งทางวัฒนธรรม หรือเศรษฐกิจ ระหว่างรัฐบาลกับรัฐบาล สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่จำ เป็นอย่างแน่นอนเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือ ในการขยายปริมาณ และคุณภาพทางการเกษตร การแพทย์ การศึกษาเป็นต้นนั้น จำเป็นจะต้อง ปรับปรุงนโยบายในการพยายามสร้างสวัสดิการ ให้แก่ประชาชนทั่วไปให้ดียิ่งขึ้น*

จากข้อความดังกล่าวข้างต้น พอจะสรุป นโยบายความสัมพันธ์กับต่างประเทศ ของญี่ปุ่น ได้ว่า

๑. สร้างความสัมพันธ์และหาประโยชน์ ร่วมกันโดยยืน ในจุดยืน พื้นฐานร่วมกัน โดยมี แกนกลางที่สำคัญคือ ความสัมพันธ์และร่วม มือกับสหรัฐอเมริกา เพื่อการรักษาเสถียรภาพ ของเอเชียและแปซิฟิก

๒. ในฐานะที่ญี่ปุ่นเป็นประเทศที่พัฒนา แล้ว จักต้องมีความรับผิดชอบฐานะของ ตนเองในโลก จักต้องสร้างเสถียรภาพและ ความปรองดองระหว่างประเทศต่างๆ ในโลก และต้องกำจัดสิ่งที่จะเป็นภัยต่อเสถียรภาพ และ ความมั่นคงนั้น

๓. ให้ความร่วมมือในการพัฒนาของประเทศ ที่กำลังพัฒนาทั่วโลก

๔. เงื่อนไขที่ขาดไม่ได้ก็คือ เพื่อความ มั่นคงและความรุ่งเรืองของญี่ปุ่น

หากเราพิจารณาดูโครงสร้างทางการเมือง ของญี่ปุ่นแล้ว นโยบายดังกล่าวข้างบนสามารถ

*จาก ภาวะความสัมพันธ์กับต่างประเทศของญี่ปุ่น ออกโดยกระทรวงต่างประเทศญี่ปุ่น ฉบับปี ๒๕๐๗

ตีความไปได้หลายแง่หลายมุม และมีขอบเขต
ครอบคลุมกว้างคือโครงสร้างเศรษฐกิจญี่ปุ่น
ประกอบด้วย นายทุนขนาดใหญ่หรือที่เรียกว่า
บรรษัทนานาชาติ นายทุนใหญ่ๆ เหล่านี้ นอก
จากจะครอบงำเศรษฐกิจของญี่ปุ่นแล้ว ยัง
ครอบงำไปถึงการเมืองของญี่ปุ่นด้วย พรรค
การเมืองที่เป็นรัฐบาลญี่ปุ่นในปัจจุบันนี้ (พรรค
เดียวกันตั้งแต่เปลี่ยนแปลงการปกครองมา) ได้
รับเงิน ทุนสนับสนุนจุนเจือ จาก นายทุน ญี่ปุ่น
เหล่านี้ ดังนั้นนโยบายของนายทุนญี่ปุ่นก็คือ
นโยบายของรัฐบาลญี่ปุ่น จนมีคำกล่าวที่ว่า “สิ่ง
ที่ดีสำหรับญี่ปุ่น คือสิ่งที่ดีสำหรับเอเชียอาคเนย์
สิ่งที่ดีสำหรับมิถุซิมซิก ก็คือสิ่งที่ดีสำหรับเอเชีย
อาคเนย์”

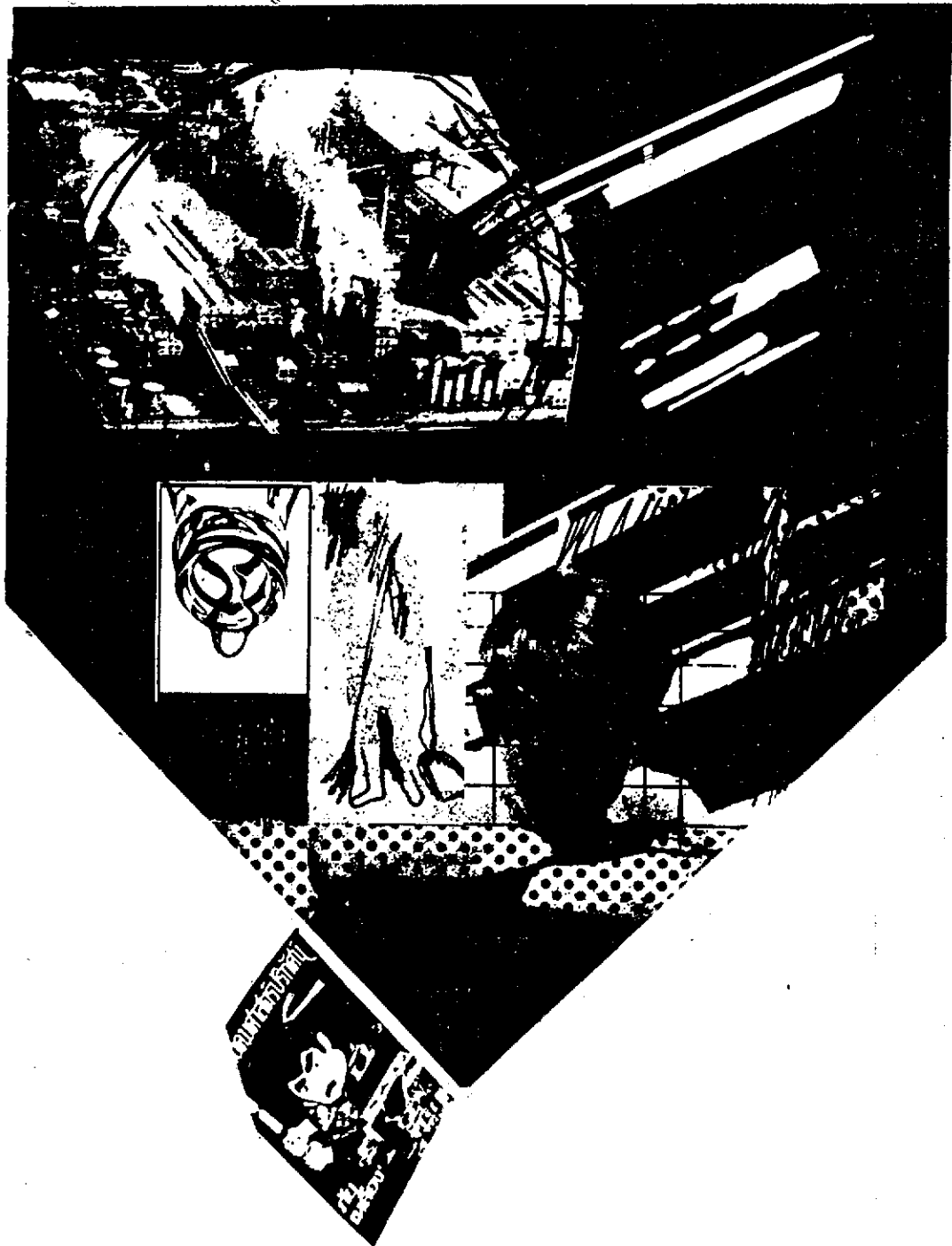
ดังนั้น นโยบายดังกล่าวข้างต้นจึงเป็น
เพียงภาพลวงตาเท่านั้น ที่พยายามแสดงให้เห็น
ว่าญี่ปุ่นมีความหวังดีต่อประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก
การ ช่วยเหลือประเทศด้อยพัฒนาเป็นการช่วย
เหลือที่เพื่อการพัฒนาของประเทศด้อยพัฒนาที่
แท้จริงแต่ระบบโครงสร้างทางเศรษฐกิจ และ
การเมืองของญี่ปุ่นทำให้มีข้อสงสัยว่า ความจำ
เป็นและผลประโยชน์ที่แท้จริงนั้นเพื่อใครกัน
แน่นอนนโยบายต่าง ๆ เหล่านี้เพื่อสร้างความสัมพันธ์
อันดี เพื่อสร้างเสถียรภาพความปรองดองอันดี
ระหว่างประเทศนานาชาติทั่วโลกเกิดจากจุดยืน
ที่เหมือนกันกับประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก หรือจาก
จุดยืนของจักรวรรดินิยมเพื่อการครอบงำกันแน่

นโยบายการให้ความช่วยเหลือทาง เศรษฐกิจของญี่ปุ่น

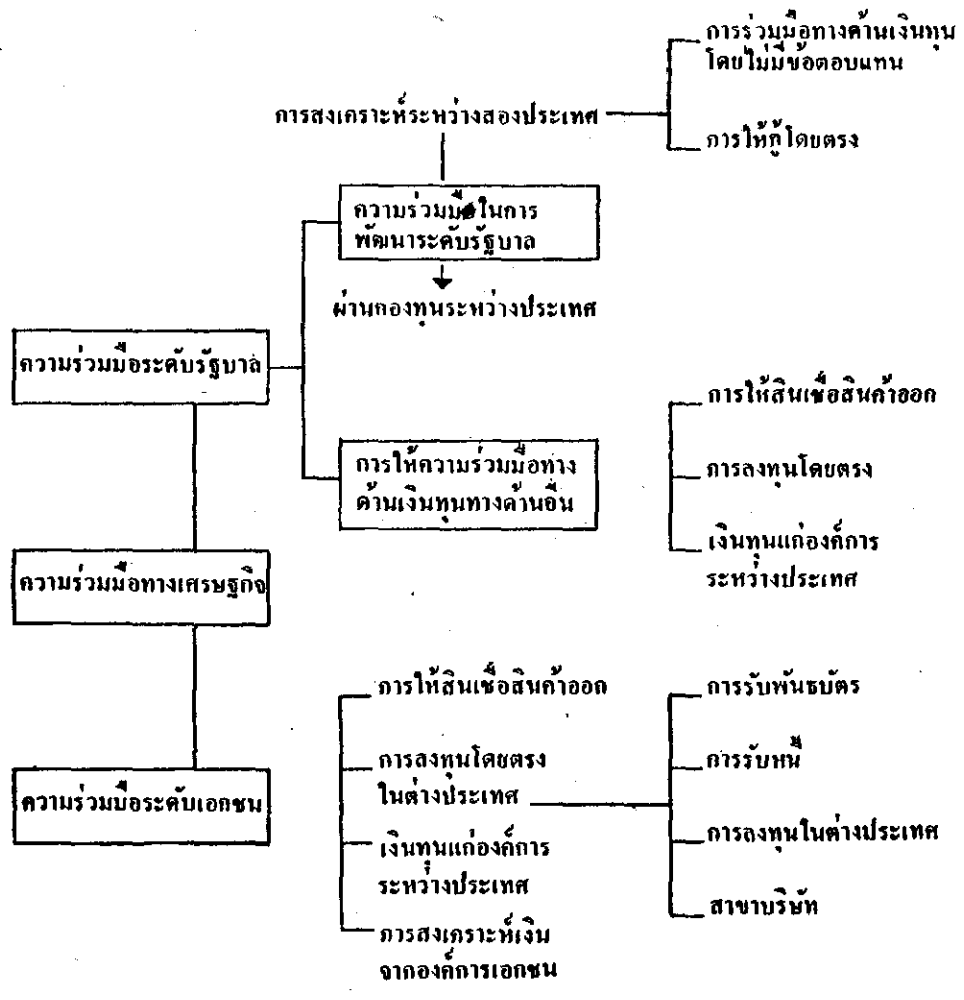
สิ่งที่อยากจะเน้นหนักมากที่สุดในบทความ
นี้ก็คือ เรื่องการให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจ
ของญี่ปุ่น กล่าวคือ การให้ความช่วยเหลือ
ทางเศรษฐกิจของ ญี่ปุ่นนั้นเป็นการให้ความ
ช่วยเหลือด้วยความบริสุทธิ์ใจ เพื่อการพัฒนา
ของประเทศด้อยพัฒนาจริง หรือเพื่อเป็น
เครื่องมือของการครอบงำทางเศรษฐกิจของ
จักรวรรดินิยมญี่ปุ่นกันแน่

นโยบายการให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจ
ของญี่ปุ่นนั้น จนถึงขณะนี้ เป็นที่ยอมรับกัน
ทั้งในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกและภายในประเทศ
ญี่ปุ่นเองว่า การให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจ
ของญี่ปุ่นนั้น เกิดจากการขยายตลาดการส่ง
สินค้าออกในต่างประเทศ และการรักษาแหล่ง
ทรัพยากรธรรมชาติในตนเอง หรือผู้ด้อยๆ เพื่อ
ผลประโยชน์ของญี่ปุ่นเอง แต่อย่างไรก็ตาม
ก่อนที่เราจะสรุปผลเอาว่าการให้ความช่วยเหลือ
ทางเศรษฐกิจของญี่ปุ่นเป็นการ ให้ความช่วย
เหลือเพื่อผลประโยชน์ของ ญี่ปุ่นในการครอบงำ
ต่างประเทสนั้น ควรจะพิจารณาถึงความหมาย
โครงสร้างและปริมาณคุณภาพ และผลลัพธ์
ให้ละเอียดถี่ถ้วนเสียก่อน

ความหมายของการ ให้ความช่วยเหลือ
ทางเศรษฐกิจที่แท้จริงแล้ว สรุปได้ง่ายก็คือ

โครงสร้างของ ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ

เพื่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศด้อยพัฒนา หรือพูดตามภาษาชาวบ้านก็คือ การลดช่องว่างระหว่างประเทศที่รวยกับประเทศที่ยากจนนั่นเอง ที่นี้ลองหันมาดูความหมายของการให้ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในสายตาของญี่ปุ่นบ้าง

จากการประชุมคณะกรรมการพิจารณาโครงสร้างทางอุตสาหกรรมเมื่อปี ๑๙๗๒ เดือนกรกฎาคม ทางค้ำญี่ปุ่นได้สรุปความหมายเอาไว้ว่า “...ประเทศญี่ปุ่นมีความจำเป็นที่จะต้องให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจอย่างจริงตามสภาพกำลังทางเศรษฐกิจ ญี่ปุ่นมีความสัมพันธ์กับประเทศที่กำลังพัฒนาทั้งหลาย ทั้งทางด้านการค้าระหว่างประเทศ และการลงทุนในต่างประเทศอย่างลึกซึ้งกว่าประเทศอื่นใด ดังนั้นเศรษฐกิจของประเทศญี่ปุ่นจึงตั้งอยู่บนสมมติฐานที่ว่า

๑. ความมีสันติภาพในโลก

๒. การพัฒนาของประเทศที่กำลังพัฒนาเป็นไปอย่างสม่ำเสมอ และมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจอยู่เสมอ

๓. ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของประเทศที่กำลังพัฒนากับญี่ปุ่นก้าวไปอยู่สม่ำเสมอเรียบร้อย

ดังนั้น การให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจของญี่ปุ่นจึงมิได้เป็นเพียงหน้าที่ ที่ได้รับมา

เท่านั้น หากว่ายังเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ในการพัฒนาที่มีความมั่นคงของเศรษฐกิจญี่ปุ่น นอกจากนี้กำลังทางเศรษฐกิจของญี่ปุ่น ในขณะนี้มีเป็นอันดับสองของโลก ดังนั้นญี่ปุ่นจึงอยู่ในฐานะที่สามารถตอบสนองความ มุ่งหวัง ของประเทศที่กำลังพัฒนาโดยใช้กำลังทางเศรษฐกิจที่มีอยู่ในการพัฒนาการให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจอย่างจริงจัง

หันมาดูความหมายของคำว่า “การให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจ” ของ DAC (Developing Assistance Committee) ซึ่งให้คำจำกัดความว่า “การไหลของเงินทุนจากประเทศที่พัฒนาแล้ว ไปสู่ประเทศที่กำลังพัฒนา” ซึ่ง DAC มุ่งที่จะตีความในรูปของ “การให้ความช่วยเหลือ” นั่นเอง ดังนั้นความหมายนั้นถึงแม้จะตั้งไว้เป็นทฤษฎีที่สวยหรูแต่ก็มีความกำกวมที่สามารถตีความหมายไปตามแต่ฐานะจุดยืนของแต่ละประเทศที่จะให้ความร่วมมือ

จากแผนผังข้างบน พอจะสรุปได้ว่า “การให้ความร่วมมือ” หรือความช่วยเหลือนั้นสามารถแบ่งเป็นสองลักษณะใหญ่ๆ คือ

๑. ความร่วมมือระดับรัฐบาล

๒. ความร่วมมือระดับเอกชน

ปริมาณและคุณภาพ

ได้กำหนดไว้ว่า ปริมาณการให้ความร่วมมือทางเศรษฐกิจนั้น จนถึงปี ๑๙๗๕ ควรจะ

ให้ได้อย่างน้อย ๑% ของ DAC ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบปริมาณของญี่ปุ่นกับอัตราเฉลี่ยของ DAC แล้ว เป็นดังนี้

ในปี	ญี่ปุ่น	อัตราเฉลี่ย
๑๙๖๑	๐.๗๑ %	๐.๙๕ %
๑๙๖๒	๐.๔๙ %	๐.๘๐ %
๑๙๖๓	๐.๔๐ %	๐.๗๖ %
๑๙๖๗	๐.๖๗ %	๐.๗๔ %
๑๙๖๘	๐.๗๖ %	๐.๗๕ %
๑๙๗๐	๐.๙๓ %	๐.๘๐ %
๑๙๗๑	๐.๙๖ %	๐.๘๓ %
๑๙๗๒	๐.๙๓ %	๐.๗๘ %
๑๙๗๓	๑.๔๒ %	—

(ปริมาณในปี ๑๙๗๒ ญี่ปุ่นให้ความร่วมมือเป็น ๒,๗๒๕ ล้านดอลลาร์ และในปี ๑๙๗๓ เพิ่มขึ้นถึง ๕,๘๔๔ ล้านดอลลาร์)

จะเห็นได้ว่าถ้าเทียบปริมาณที่ญี่ปุ่นให้ความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับอัตราเฉลี่ยของ DAC แล้วมีอัตราเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี แสดงให้เห็นว่าญี่ปุ่นได้ให้ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ สอดคล้องตามความมุ่งหมายของ DAC อย่างสมบูรณ์

แต่ถ้าเราลองมาพิจารณาถึงคุณภาพ ของการให้ความร่วมมือแล้ว คงที่ได้กล่าวมาข้างบนถึงลักษณะใหญ่ ๆ ของการให้ความร่วมมือ หากจะพิจารณาถึงรายละเอียดแล้ว อาจจะพิจารณาได้เป็นข้อ ๆ ดังนี้

๑. ความร่วมมือในการพัฒนาระดับรัฐบาล ซึ่งแบ่งเป็น

ก. การสงเคราะห์ระหว่างสองประเทศ แบ่งเป็น

๑. การร่วมมือทางด้านการเงิน โดยไม่มีข้อตอบแทน

๒. ความร่วมมือทางด้านเทคนิค

ข. การให้ยืมระหว่างสองประเทศ

๑. การให้กู้โดยตรง

๒. การฟื้นฟูหนี้สิน

๓. การออกทุนผ่านองค์การระหว่าง

ประเทศ

๒. การให้ความร่วมมือทางด้านการเงินของรัฐบาลทางบ้านอื่น

ก. การให้เงินซื้อสินค้าออก

ข. การลงทุนโดยตรง

ค. เงินทุนแก่องค์การระหว่างประเทศ

๓. ความร่วมมือทางระดับเอกชน

ก. การให้เงินซื้อสินค้าออก

ข. การลงทุนโดยตรง

ค. เงินทุนแก่องค์การระหว่างประเทศ

ง. การสงเคราะห์เงินจากองค์การเอกชน

๔. การให้ความร่วมมือผ่านการค้าระหว่าง

ประเทศ

ตาราง: ความร่วมมือทางเศรษฐกิจของญี่ปุ่น

(อัตรา: ล้านดอลล่าร์)

ประเภท	ปี ๒๕๑๒		ปี ๒๕๑๓		ปี ๒๕๑๔		ปี ๒๕๑๕		ปี ๒๕๑๖	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
ความช่วยเหลือการพัฒนาผ่านรัฐบาล	๔๓๕.๖	๓๔.๕	๔๕๗.๐	๒๕.๑	๕๑๐.๗	๒๓.๖	๖๑๑.๑	๒๒.๕	๑๐๑๑.๐	๑๗.๓
๑. การมอบให้ระหว่าง ๒ ประเทศ	๑๒๓.๕	๕.๗	๑๒๑.๒	๖.๖	๑๒๕.๔	๕.๗	๑๗๐.๖	๖.๓	๒๒๐.๑	๓.๗
{ ความร่วมมือด้านเงินทุน	๑๐๔.๕	๘.๓	๙๕.๖	๕.๕	๙๗.๗	๔.๖	๑๓๕.๐	๕.๐	๑๖๒.๖	๒.๗
{ ความร่วมมือด้านเทคนิค	๑๙.๐	๑.๕	๒๕.๖	๑.๒	๒๗.๗	๑.๓	๓๕.๖	๑.๓	๕๗.๕	๑.๐
๒. การให้ยืมระหว่างรัฐบาล ๒ ประเทศ	๒๑๖.๒	๑๗.๑	๒๓๕.๘	๑๓.๑	๓๘๕.๐	๑๗.๖	๔๔๐.๕	๑๕.๖	๗๕๐.๙	๑๓.๖
๓. การออกเงินทุนผ่านองค์การระหว่างประเทศ	๓๑๕.๙	๒๔.๗	๓๐๐.๐	๑๖.๐	๓๑๘.๓	๑๔.๖	๓๗๕.๕	๑๓.๕	๒๓๘.๙	๔.๖
ความร่วมมือทางด้านเงินทุนผ่านรัฐบาล ชนิดอื่น	๕๖.๐	๔.๓	๖๕๓.๖	๓๗.๐	๖๕๑.๑	๓๐.๕	๓๕๖.๕	๑๒.๕	๑๑๗๗.๖	๒๐.๖
๔. สินเชื่อสินค้าออก (เกิน ๑ ปี)	๓๐๕.๕	๒๔.๕	๓๔๕.๕	๑๙.๒	๒๗๑.๗	๑๒.๖	๒๖๖.๓	๙.๕	๒๕๕.๐	๔.๖
๕. การลงทุนโดยตรง	๕๕.๕	๔.๕	๑๔๓.๑	๗.๗	๑๓๖.๗	๖.๕	๒๖๕.๗	๙.๖	๕๖๕.๗	๙.๗
๖. การออกเงินทุนให้แก่องค์การระหว่างประเทศ	๑๐.๐	๐.๗	๒๐๑.๐	๑๑.๐	๒๔๓.๑	๑๑.๕	๓๒๕.๕	๑๑.๕	๓๕๕.๑	๖.๕
I ความร่วมมือทางเอกชน	๔๕๑.๗	๓๕.๗	๖๗๒.๓	๓๖.๕	๕๗๗.๗	๒๖.๖	๑๒๕๗.๕	๔๖.๖	๓๖๕๕.๓	๖๖.๕
๗. สินเชื่อสินค้าออก (เกิน ๑ ปี)	๒๕๕.๖	๒๐.๖	๓๗๖.๕	๒๐.๖	๔๕๕.๐	๒๐.๕	๕๖๐.๖	๑๙.๖	๕๕๐.๑	๙.๕
๘. การลงทุนโดยตรง	๑๔๕.๑	๑๑.๕	๒๖๕.๐	๑๔.๕	๓๕๖.๒	๑๖.๕	๕๕๕.๗	๑๙.๖	๓๐๗๒.๑	๕๖.๖
๙. การออกเงินทุนให้แก่องค์การระหว่างประเทศ	๗.๐	๐.๖	๑๗.๕	๑.๐	๑๒๕.๕	๕.๕	๒๕๗.๕	๙.๐	๑๓๕.๓	๒.๖
๑๐. การสงเคราะห์ขององค์การ	—	—	๒.๕	๐.๒	๓.๑	๐.๑	๕.๖	๐.๒	๖.๗	๐.๑
รวม	๑๒๖๓.๑	๑๐๐	๑๗๒๓.๐	๑๐๐	๒๑๕๐.๕	๑๐๐	๒๗๒๕.๕	๑๐๐	๕๗๕๕.๒	๑๐๐
ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ เทียบกับ GNP	ญี่ปุ่น DAC	๐.๗๖ ๐.๗๕	๐.๘๓ ๐.๗๗	๐.๘๕ ๐.๗๓	๐.๘๕ ๐.๗๓	๐.๘๗ ๐.๗๗	๐.๘๗ ๐.๗๗	๑.๔๒	—	
ความช่วยเหลือการพัฒนาผ่าน บาล เทียบกับ GNP	ญี่ปุ่น DAC	๐.๒๖ ๐.๓๖	๐.๒๓ ๐.๓๔	๐.๒๓ ๐.๓๕	๐.๒๓ ๐.๓๕	๐.๒๓ ๐.๓๕	๐.๒๓ ๐.๓๕	๐.๒๕	—	

จากตัวเลขข้างบน เราจะเห็นได้ว่า ถึงแม้ว่า ปริมาณการให้ความช่วยเหลือทางด้านการธุรกิจจะมากเกือบเท่าอัตราที่ทาง DAC ตั้งไว้ก็ตาม แต่ถ้าพิจารณาถึงปริมาณของแต่ละส่วนแล้วจะเห็นว่า ในข้อที่ ๑ ด้านความช่วยเหลือในการพัฒนาผ่านทางรัฐบาลจะมีปริมาณลดน้อยลงมาเรื่อยๆ จนถึงปี ๒๕๑๖ จะมีเพียง ๑๗.๓% ของการให้ความช่วยเหลือทั้งหมด ส่วนประเภทที่ ๓ ซึ่งเป็นความร่วมมือระดับเอกชนนั้นมีถึง ๖๒.๕% และโดยเฉพาะทางด้านการลงทุน โดยตรงของเอกชนถึงปริมาณถึง ๓๐๗๒.๑ ล้านดอลลาร์ หรือ ๕๒.๖%

ในด้านการให้ความช่วยเหลือ โดยผ่านรัฐบาลนั้นได้รวมเอาค่าปฏิกรรมสงคราม ซึ่งญี่ปุ่นเป็นฝ่ายแพ้สงคราม ซึ่งต้องชดใช้ให้แก่ประเทศต่างๆ ในเอเชียอาคเนย์ โดยเฉพาะฟิลิปปินส์และอินโดนีเซีย และเกาหลีโดยเริ่มจากปี พ.ศ. ๒๔๘๘ จนถึงปี ๒๕๒๐ ปริมาณโดยเฉลี่ยเช่นในปี ๒๕๑๔ เป็นเงินทั้งสิ้น ๗๓ ล้านดอลลาร์ ในปี ๒๕๑๕ เป็น ๒๖๖ ล้านดอลลาร์ (ในปี ๒๕๑๔ และ ๒๕๑๕ นี้ปริมาณลดน้อยลงจากปีก่อนๆ) และเป็นที่น่าสนใจที่ว่าการชดใช้ค่าปฏิกรรมสงครามนั้น เป็นการเจรจาระหว่างนักธุรกิจญี่ปุ่นกับเจ้าหน้าที่ทางฝ่ายประเทศที่ได้รับ โดยมีได้ผ่านทางเจ้าหน้าที่ของกระทรวงการต่างประเทศแต่อย่างใด และแทนที่จะชดใช้เป็นตัวเงินกลับ

ชดใช้เป็นสินค้าอื่นได้แก่ เครื่องจักรต่างๆ เรือสินค้า ตู้รถไฟ รถแทรกเตอร์ โรงงานต่อรถ วัสดุทางคมนาคมขนส่งเป็นต้น ซึ่งในภายหลังจึงได้เปลี่ยนมาเป็นตัวเงิน

การให้กู้ยืมโดยตรงนั้นจนถึงปี ๒๕๐๓ การกู้ยืมนั้นอยู่ในลักษณะให้กู้ยืมเพื่อโครงการใดโครงการหนึ่ง เช่นโครงการสร้างเขื่อน โครงการสร้างทางรถไฟหลังจากปี ๒๕๐๕ จึงได้เปลี่ยนมาเป็นการให้กู้ยืมเป็นสินค้าประเภททุนและประเภทบริโภคแทน เป็นต้นว่า ข้าว ปุ๋ย วัสดุค้ำทางอุตสาหกรรม ฯลฯ ปริมาณของจำนวนเงินแล้ว ในปี ๒๕๑๔ เป็นเงิน ๓๐๗ ล้านดอลลาร์ ในปี ๒๕๑๓ เป็น ๓๐๖ ล้านดอลลาร์ หลังจากนั้นในปัจจุบัน ได้เปลี่ยนเป็นการกู้ยืมเป็นเงินบ้าง แต่ก็ยังมีมีการกู้ยืมเป็นโครงการหรือสินค้าอยู่อัตราการกู้ยืมนี้ เมื่อเทียบกับ DAC แล้ว ในปี ๒๕๑๔ อัตราดอกเบี้ย ๓.๕% กำหนดใช้คืนใน ๒๒.๑ ปี ส่วน DAC นั้นมีอัตราเฉลี่ยดอกเบี้ย ๒.๘% กำหนดใช้คืน ใน ๒๘.๗ ปี และยังมีข้อแม้ที่จะต้องซื้อสินค้าจากญี่ปุ่น จนในปัจจุบัน จึงได้เพิกถอนเงื่อนไขที่ว่านี้ เพราะได้รับการคัดค้านจากประเทศที่กู้ยืม

ถ้าเปรียบเทียบทางด้านอาณาเขตแล้วความร่วมมือระหว่างสองประเทศทั้งหมด ๕,๑๐๑ ล้านดอลลาร์ แบ่งเป็นในอเมริกากลางได้ ๔๖.๑% เอเชีย ๓๗.๑% (เอเชียอาคเนย์ ๒๑.๕%

แอฟริกา ๗.๖ % ตะวันออกไกล ๒.๗ %) ในจำนวนทั้งหมดนี้ แบ่งเป็น

๑. ความช่วยเหลือในการพัฒนาทางรัฐบาลระหว่างสองประเทศมีเอเชีย ๘๘.๑% (เอเชียอาคเนย์ ๕๓.๘ %) อเมริกากลาง ๔.๖ % แอฟริกา ๒.๖ % (ปริมาณเงินทั้งหมด ๗๖๕.๒ ล้านดอลลาร์)

๒. การลงทุนโดยตรงในประเทศที่กำลังพัฒนา จำนวนเงินทั้งหมด ๓,๖๒๔ ล้านดอลลาร์ มีอเมริกากลางใต้ ๕๕.๔ % เอเชีย ๒๗.๑ % (เอเชียอาคเนย์ ๑๕.๑ %) แอฟริกา ๙ % ตะวันออกไกล ๓.๙ %

๓. การให้สินเชื่อสินค้าออกแก่ประเทศกำลังพัฒนา (ปริมาณ ๖๕๔ ล้านดอลลาร์) เอเชีย ๔๗.๗ % (เอเชียอาคเนย์ ๑๙.๖ %) อเมริกากลางใต้ ๔๓.๑ % แอฟริกา ๕.๗ % (ทั้งหมดเป็นตัวเลขของปี ๑๙๗๓)

จากตัวเลขข้างบน จะสังเกตเห็นได้ว่า การให้ความช่วยเหลือ ทางด้านรัฐบาลในเอเชีย มากก็จริงในอัตราเปอร์เซ็นต์ แต่ทางปริมาณเงินแล้วมีน้อย ส่วนทางด้านการลงทุนโดยตรงนั้น ในอเมริกากลางและใต้จะมีเปอร์เซ็นต์มากซึ่งก็มีปริมาณมากด้วย ถ้ารวมปริมาณทั้งหมดแล้ว ความช่วยเหลือทั้งหมดโดยส่วนใหญ่แล้วมุ่งไปยังอเมริกากลางและใต้

สิ่งที่จะขาดไม่ได้ในการพิจารณาถึงผลได้ผลเสียของการให้ความช่วยเหลือ นั่นคือ การ

ค้าและดุลย์การค้าระหว่างเงินจะเป็นสิ่งที่ช่วยคัดสินได้มากที่สุด เพื่อความสะดวก ลองมองจากดุลย์การค้าและดุลย์การค้าระหว่างเงินของญี่ปุ่น ก็คงจะเห็นภาพได้ชัด

ดุลย์การค้าของญี่ปุ่น

ปี พ.ศ. ๒๕๑๓ ๓,๙๖๓ ล้านดอลลาร์

๒๕๑๔ ๗,๗๘๗ ล้านดอลลาร์

๒๕๑๕ ๘,๙๗๑ ล้านดอลลาร์

๒๕๑๖ ๓,๗๓๗ ล้านดอลลาร์

ดุลย์ชำระเงิน

๒๕๑๓ ๑,๓๗๔ ล้านดอลลาร์

๒๕๑๔ ๗,๖๗๗ ล้านดอลลาร์

๒๕๑๕ ๔,๗๔๑ ล้านดอลลาร์

๒๕๑๖ ลป ๑๐,๐๗๔ ล้านดอลลาร์

งบการลงทุนระยะยาว

๒๕๑๔ ลป ๑,๕๕๑ ล้านดอลลาร์

๒๕๑๕ ลป ๑,๐๘๒ ล้านดอลลาร์

๒๕๑๖ ลป ๙,๗๑๘ ล้านดอลลาร์

ส่วนตัวเลขการส่งสินค้าเข้าออกนั้น ในเอเชียอาคเนย์ ทั้งปริมาณสินค้าขาเข้าและสินค้าขาออก (ในปี ๒๕๑๖ สินค้าขาเข้าของญี่ปุ่นจากเอเชียอาคเนย์เป็น ๗,๙๕๓ ล้านดอลลาร์ สินค้าออก ๘,๙๓๑ ล้านดอลลาร์) มากกว่าของลาตินอเมริกา (คือสินค้าเข้า ๑,๙๖๕ ล้านดอลลาร์ สินค้าออก ๒,๗๖๑ ล้านดอลลาร์ ในปีเดียวกัน)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า เอเชียอาคเนย์ยังคงเป็นบริเวณแหล่งสินค้าทั้งขาเข้าและขาออกของ

ญี่ปุ่นอยู่ (สินค้าเข้าส่วนใหญ่เป็นวัตถุดิบ เช่น น้ำมัน แร่ ไม้) ส่วนลาตินอเมริกานั้น ยังไม่เป็นตลาดของญี่ปุ่นที่ใหญ่มากนัก และถึงแม้มูลค่าการค้าของญี่ปุ่นจะเป็นบวกก็ตาม แต่การลงทุนระยะยาวนั้น เป็นลบเสมอมา ซึ่งเงินทุนในการลงทุนระยะยาวนั้น ในระยะหลังนี้ (หลังปี ๒๕๑๓ เป็นต้นมา) ได้มุ่งไปสู่การลงทุนในลาตินอเมริกามากขึ้น อาทิเช่นการลงทุนเหมืองแร่เหล็กในบราซิล การก่อสร้างโรงงานปิโตรเคมีในเปรู เป็นต้น

ทางด้าน การให้ความร่วมมือทางเทคนิค

การให้ความร่วมมือทางเทคนิคนั้น คิดเป็นปริมาณเงินทั้งหมดแล้ว ในปี ๒๕๑๓ เป็น ๒๑.๖ ล้านดอลลาร์ ๒๕๑๔ เป็น ๒๗.๗ ล้านดอลลาร์ ๒๕๑๕ เป็น ๓๕.๖ ล้านดอลลาร์ ๒๕๑๖ เป็น ๕๓ ล้านดอลลาร์ เมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณความช่วยเหลือทั้งหมดแล้ว เป็นเพียงประมาณ ๑%เศษเท่านั้น ในขณะที่อัตราเฉลี่ยของ DAC เป็นประมาณ ๙%

การให้ความร่วมมือทางเทคนิคนี้ ผ่านองค์การต่าง ๆ ของรัฐบาล เช่น องค์การความร่วมมือทางเทคนิคต่างประเทศ (OTCA) หรือสมาคมวิจัยของนักเทคนิคต่างประเทศ เป็นต้น ลักษณะการให้ความร่วมมือก็เป็นแบบที่ว่าส่งนักวิชาการออกไปให้ความช่วยเหลือทางด้านการค้นคว้า หรือคำปรึกษาและรับนักวิชาการและนักเรียนเข้ามาทำการศึกษาค้นคว้าใน

ประเทศญี่ปุ่น แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า การรับคนงานของบริษัทญี่ปุ่นในประเทศไทย มาทำการฝึกงาน เช่นคนงานในโรงงานทอกระสอบ หรือคนงานประกอบรถยนต์ในบริษัทเอกชนต่าง ๆ มาทำการฝึกงานในญี่ปุ่น (ซึ่งมีองค์การที่ทำหน้าที่นี้โดยเฉพาะ ในโตเกียว นาโงยา และโอซาก้า) ก็ถือรวมอยู่ในการให้ความร่วมมือทางเทคนิคด้วย

เราพอจะสรุปถึงลักษณะพิเศษของการให้ความช่วยเหลือของญี่ปุ่นได้ดังนี้

๑. การช่วยเหลือมุ่งหนักที่เอเชียทางด้านการลงทุนโดยตรง

๒. การช่วยเหลือมุ่งหนักไปทางด้านการให้ความช่วยเหลือในรูปแบบการลงทุนของเอกชนในต่างประเทศ

๓. การให้ความช่วยเหลือที่มีสัญญาที่มีเงื่อนไขข้อตกลงมากมาย การให้เปล่ามีจะไม่ค่อยมี

๔. อัตราส่วนการให้ความช่วยเหลือร่วมมือทางเทคโนโลยีต่ำมาก

เพื่อการให้ความช่วยเหลือทางด้านเศรษฐกิจและเทคนิคแก่ประเทศด้อยพัฒนาทั้งหลายในเอเชีย ได้มีองค์การต่าง ๆ ทั้งที่เป็นของรัฐบาลและเอกชนทำการวิจัยรายละเอียดเกี่ยวกับภาวะทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคม ทางด้านตลาด ตลอดจนอุปนิสัยของคนในประเทศ

นั้น ๆ เพื่อเป็นข้อมูลในการให้ความช่วยเหลือ ซึ่งองค์การต่างหากเป็นของรัฐบาลแล้ว ส่วนใหญ่ก็จะสังกัดกระทรวงการค้าและอุตสาหกรรม ญี่ปุ่นหรือไม่กี่ได้รับเงินอุดหนุนจากกระทรวงนี้ ส่วนที่เป็นของเอกชนมักจะเป็นองค์การที่ตั้งขึ้น โดยบริษัทอุตสาหกรรมใหญ่ๆทั้งหลายในญี่ปุ่น จึงเป็นที่สงสัยกันว่า องค์การเหล่านี้เป็น องค์การเพื่อจุดประสงค์ใดกันแน่

๑. สถาบันค้นคว้าทางเศรษฐกิจของเอเชีย

สถาบันนี้ขึ้นกับกระทรวงพาณิชย์และ อุตสาหกรรมญี่ปุ่นโดยตรง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อ อุตสาหกรรมให้แก่การเพิ่มการ ขยายการค้าระหว่างประเทศ และความร่วมมือทางเศรษฐกิจแก่ประเทศ ที่กำลังพัฒนาในเอเชียและภูมิภาคอื่นๆ งานที่ ทำแบ่งออกเป็น

ก. เกี่ยวกับข้อมูลและข่าวสาร การหา ข่าวสารและข้อมูลเกี่ยวกับประเทศที่กำลังพัฒนา ต่างๆทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม เก็บรวบรวม ข้อมูลและข่าวสารเพื่อจัดตั้งเป็นศูนย์ข้อมูล ในภูมิภาคประเทศกำลังพัฒนา

ข. เก็บสถิติ รวบรวมสถิติเกี่ยวกับการค้า การผลิตและประชากรของประเทศต่าง ๆ และ แจกแจง วิเคราะห์

ค. การค้นคว้าวิจัย ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ ของประเทศที่กำลังพัฒนาทั้งหลาย

ง. เผยแพร่ข่าวสาร ข้อมูลและสถิติที่รวบรวมมาได้

จ. การวิจัยในต่างประเทศ

ฉ. การส่งคนและรับคนเข้ามาค้นคว้าวิจัย ในประเทศ

ช. การรับเป็นที่ทำการค้นคว้าให้แก่หน่วย อื่นๆ เช่น กระทรวงต่างประเทศ

เงินทุนนั้น แบ่งออกเป็นของรัฐบาลเสีย ส่วนใหญ่ (ในปี ๒๕๑๖ จากรัฐบาล ๕๒๗ ล้านเยน เป็นของเอกชนเสีย ๗๖ ล้านเยน) ข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าย่อม จะถูกเผยแพร่ไปสู่ ส่วนต่างๆทั้งรัฐบาลและเอกชน ทั้งเพื่อการให้ ความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการลงทุน

๒. ศูนย์ค้นคว้าเอเชียอาคเนย์

แต่เดิมเป็น “ชมรมศึกษาเอเชียอาคเนย์” ซึ่งตั้งขึ้นในปี ๒๕๐๑ ระหว่างนักวิชาการอเมริกันและนักวิชาการญี่ปุ่น (แห่งมหาวิทยาลัยเกียวโต) โดยมีจุดมุ่งหมายในการต่อต้านคอมมิวนิสต์ ในภายหลัง คือ ในปี ๒๕๐๖ ได้ตั้งเป็น ศูนย์ค้นคว้าเป็นหลักเป็นฐาน โดยได้รับเงินช่วยเหลือจากมูลนิธิฟอร์ด ๓ แสนดอลลาร์ (ได้มีการปฏิเสธว่าไม่ได้รับในปัจจุบัน) โดยผู้ก่อตั้งชื่อ นายอินะมาตะ มาซามิจิ ซึ่งในขณะนี้เป็นอธิการบดีของมหาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรญี่ปุ่น จุดมุ่งหมายในการก่อตั้งนี้มีว่า เพื่อนำเอาความสำเร็จของการพัฒนาประเทศ ญี่ปุ่น เป็นตัวอย่างในการพัฒนาประเทศใน

เอเชียอาคเนย์ หรือการ Modernization
ตามแบบญี่ปุ่น

การค้นคว้า แบ่งออกเป็นหลายสาขาวิชา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเน้นหนักไปในทางด้านเกษตรกรรม จะมีนักวิชาการไปทำการค้นคว้าเก็บข้อมูลทั้งทางด้านเกษตร สังคม การเมืองและวัฒนธรรม แล้วนำมารวบรวมเผยแพร่ และเพื่อความคล่องตัวในการวิจัยข้อมูล จึงได้มีการตั้งสำนักงานขึ้นที่กรุงเทพฯ และจาการตั้ง

ผู้อำนวยการศูนย์คนปัจจุบัน ในอดีตเคยเป็นที่ปรึกษาของกระทรวงการต่างประเทศ ญี่ปุ่น

๑. ศูนย์การค้าญี่ปุ่น (JETRO)

ตั้งขึ้นเมื่อปี ๒๔๙๔ เป็นศูนย์ที่ในขณะนี้มีฐานะเป็นส่วนหนึ่งของกระทรวงการค้าและอุตสาหกรรมญี่ปุ่น องค์การนี้มีสาขาอยู่ ๗๕ สาขาทั่วโลก งานส่วนใหญ่คือการวิจัยตลาดในต่างประเทศ เพื่อการส่งสินค้าออกและส่งสินค้าเข้าญี่ปุ่น และการหาข้อมูลเกี่ยวกับตลาดการลงทุนในต่างประเทศ

นอกจากนี้แล้ว ยังมีองค์การที่ทำการค้นคว้าต่าง ๆ มากมายนับไม่ถ้วนที่กระจายไปทำการวิจัยตามภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วโลก และข้อมูลต่างๆ ที่ได้ก็จะถูกนำไปบ่อนให้แก่กระทรวงการต่างประเทศ และกระทรวงการค้าและอุตสาหกรรม และย่อมไปถึงมือของบริษัทอุตสาหกรรมญี่ปุ่น การวิจัยและค้นคว้าของนักวิชาการ

นั้น ทว่านักวิชาการเองอาจจะอ้างได้ว่า การค้นคว้านั้นก็เพื่อวิชาการ ตนเองมิได้มีจุดมุ่งหมายนอกเหนือไปกว่านั้น แต่ผลที่ได้จากการค้นคว้าวิจัยนั้น ได้ถูกใช้ไปในทางใดนั้น เป็นอีกเรื่องหนึ่ง นักวิชาการทั้งหลายนั้น อาจจะมีใจบริสุทธิ์ที่คิดว่าผลงานจากการค้นคว้าวิจัย อาจจะเป็นประโยชน์แก่ประเทศนั้น ๆ ได้ แต่ความจริงจะเป็นเช่นไรนั้น มิได้ขึ้นอยู่กับตัวเขา หากขึ้นอยู่กับนโยบายของผู้ที่ควบคุมองค์การนั้น ๆ ต่างหาก

สรุป

ถ้าหากจะสรุปจากข้างต้น การให้ความช่วยเหลือของญี่ปุ่นทั้งทางด้านการเงิน ทุน เทคนิค หรือการวิจัยนั้น ได้ให้ผลแก่ประเทศที่รับความช่วยเหลือและประเทศญี่ปุ่นเองอย่างไรบ้างนั้น อาจจะสรุปได้เป็นข้อ ๆ ดังนี้

๑. ก่อให้เกิดความจำเป็นในการใช้สินค้าญี่ปุ่นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยในระยะแรก การให้ความช่วยเหลือในรูปของการชด ใช้ค่าปฏิमाกรรมสงคราม โดยสินค้าญี่ปุ่น ซึ่งทำให้ประเทศนั้น ๆ ต้องพึ่งพาอาศัยเครื่องจักร วัตถุดิบจากญี่ปุ่นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (เพราะด้วยความเคยชิน) เกิดการเสียดุลย์ทางการค้าอย่างหนัก

๒. ก่อให้เกิดการลงทุนจากนักธุรกิจชาวญี่ปุ่นมากขึ้น ทั้งนี้ เพราะปริมาณการให้ความ

ช่วยเหลือกว่า ๖๐ % เป็นการลงทุนทางด้าน
เอกชน

๓. ก่อให้เกิดการชูศรีตทรัพย์ากรธรรม
ชาติ โดยอาศัยการให้ความช่วยเหลือทางด้าน
โครงการต่างๆ เช่น โครงการชุนน้ำมัน โคร
งการชุกเหมือง โครงการเพาะพันธุ์ปลา เป็น
ต้น นอกจากนี้ โครงการก่อสร้างถนน หรือ
เขื่อนต่างๆนั้น ผลประโยชน์ย่อมตกเป็นของ
นายทุนญี่ปุ่น ที่ได้รับสัมปทานในการก่อสร้าง
จากเงื่อนไขของการให้ความช่วยเหลือ

๔. ก่อให้เกิดภาระหนี้สินที่เรื้อรัง และ
ตกเป็นทาสของความช่วยเหลืออยู่ตลอดไป

ดังนั้น จึงไม่เป็นเรื่องที่น่าแปลกเลยว่า
ประเทศที่ให้ความช่วยเหลือ ยิ่งให้ความช่วย
เหลือก็ยิ่งรวยขึ้น ประเทศที่ยากจนได้รับความ
ช่วยเหลือกลับยิ่งจนลง โดยการพิจารณาจาก
GNP แล้ว ในปี ๒๕๐๓ ประเทศในเอเชีย
อาคเนย์เพิ่มขึ้นเพียงไม่ถึง ๕ % แต่ญี่ปุ่นกลับ
เพิ่มขึ้นถึง ๑๖% คิดเป็นตัวเงินแล้ว ประเทศ
ในเอเชียอาคเนย์เป็น ๒๘,๐๐๐ ล้านดอลลาร์
ของญี่ปุ่นเป็น ๔๓,๐๐๐ ล้านดอลลาร์ แต่ในปี
๒๕๑๑ ของญี่ปุ่นเป็น ๑๔๒,๐๐๐ ล้านดอลลาร์
แต่เอเชียอาคเนย์รวมกันแล้วเพียง๓๓,๐๐๐ล้าน
ดอลลาร์เท่านั้น

นโยบายหรือความหมายที่ญี่ปุ่นวางไว้นั้น
ถึงแม้จะงดงามสวยหรูเพียงใด เป็นเพียงความ
หวังลมๆแล้งๆของประเทศคือพัฒนาทั้งหลาย

ทั้งนี้ ก็เพราะนโยบายต่างประเทศของญี่ปุ่น ใน
ด้านโครงการช่วยเหลือนั้น พิมพ์ออกมาจาก
กระทรวงการค้า และอุตสาหกรรมแห่งชาติ
เพราะญี่ปุ่นไม่มีองค์การที่จะให้ความช่วยเหลือ
โดยตรง ซึ่งกระทรวงนี้มีไว้ก็เพื่อให้ญี่ปุ่น ได้มี
กำไรจากต่างประเทศ ดังนั้น วัตถุประสงค์ที่
แท้จริงของการให้ความช่วยเหลือ ของญี่ปุ่นนั้น
ก็คือ

๑. เพื่อให้ได้มาซึ่งวัตถุดิบเพิ่มขึ้น

๒. เพื่อการควบคุมตลาดในการเพิ่มการส่ง
สินค้าออกและขยายกำลังทางการค้าของญี่ปุ่นใน
ต่างประเทศ

๓. เพื่อให้ถึง “ความคิดที่ผืนเอาไว้” การ
เป็นประเทศที่เป็นเอกในเอเชีย

และวัตถุประสงค์เหล่านี้ กระทรวงการค้า
และอุตสาหกรรมญี่ปุ่น ประกาศไว้ว่า เป็นสิ่งที่
หลีกเลี่ยงไม่ได้ เป็นสิ่งที่จำเป็นต่ออนาคต ความ
รุ่งเรืองและมั่นคงของญี่ปุ่นเอง

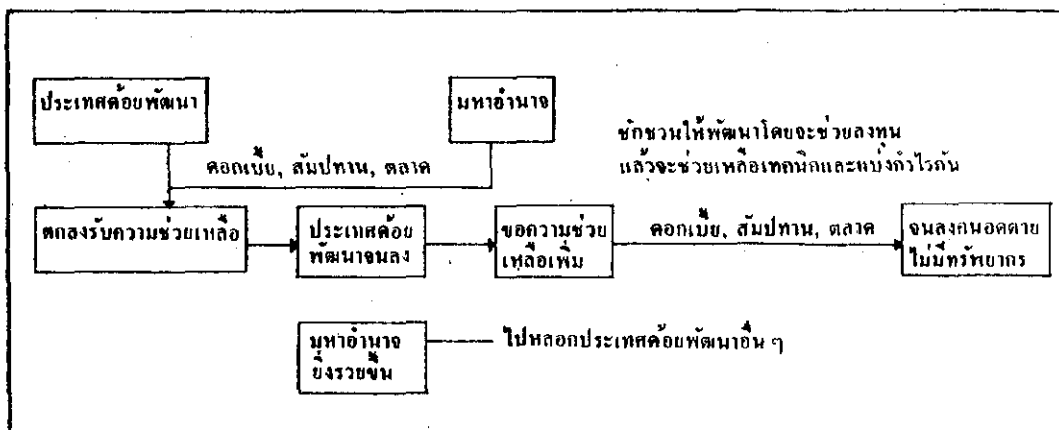
นอกจากนี้แล้ว ปัญหาภายในประเทศญี่ปุ่น
เองที่บีบบังคับก็คือ นักการเมืองไม่สามารถ
ได้รับเลือกตั้งโดยมีนโยบายที่จะเพิ่มความช่วย
เหลือแก่ต่างประเทศมากขึ้นเพราะประชาชนให้
ความสนใจต่อการให้ความช่วยเหลือแก่ต่างประเทศ
น้อย คือประมาณ ๕% ดังนั้นการที่รัฐบาล
จะมุ่งการให้ความช่วยเหลือแก่ต่างประเทศแล้ว
ย่อมเป็นการขัดต่อมติมหาชน อาจจะไม่ได้รับ
การเลือกตั้งสมัยต่อไปก็ได้

แนวโน้ม ในอนาคตของการให้ความช่วยเหลือของญี่ปุ่นนั้น ในปัจจุบันเสียงวิพากษ์วิจารณ์ญี่ปุ่นจากประเทศต่างๆ ในเอเชียเริ่มจะดังขึ้นทุกที แต่ญี่ปุ่นก็ยังไม่พยายามที่จะแก้ไขใดๆทั้งสิ้น ญี่ปุ่นกำลังจะละทิ้งจากประเทศที่ตนเองไม่สามารถหาผลประโยชน์ต่อไปอีกแล้วและโดยเฉพาะหลังการปลดแอกของอินโดจีนแล้ว ญี่ปุ่นจำเป็นต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ในอนาคตมากขึ้น สภาพการให้ความช่วยเหลือของญี่ปุ่นต่อเอเชียในขณะนี้ เป็นไปในรูปที่ว่า ญี่ปุ่นมุ่งช่วยเหลือ ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย และเกาหลีได้อย่างเต็มที่ เพราะแต่ละประเทศยังพร้อมไป

ด้วยทรัพยากรธรรมชาติและตลาดสินค้า ส่วนประเทศไทยและสิงคโปร์นั้น ไม่มีอะไรจะให้ชู้ตริอีกต่อไปแล้ว ส่วนแบ่งของความช่วยเหลือจึงลดลงตามส่วน และญี่ปุ่นกำลังมุ่งไปสู่แหล่งทรัพยากรแหล่งใหม่คือ ลาตินอเมริกาและแอฟริกา และออสเตรเลีย

ดังนั้น การให้ความช่วยเหลือทางการเงินทุน เทคนิค และการค้นคว้าวิจัยเป็นเพียงเครื่องมือเครื่องมือของญี่ปุ่น (และประเทศจักรวรรดินิยมทั้งหลาย) ในการครอบงำประเทศที่ย่อยพัฒนานั่นเอง หรืออาจจะสรุปได้ดังนี้

มีอุทาหรณ์ตอนหนึ่งที่ฟังจำก็คือ นายทุนเจ้าที่ดินให้เงินกู้แก่ชาวนาผู้ยากไร้ฉันใด จักรวรรดินิยมให้เงินกู้แก่ประเทศด้อยพัฒนานักฉันนั้น

หนังสืออ้างอิง

๑. สภาวะปัจจุบัน ของความสัมพันธ์กับต่างประเทศ
ของเรา ภาคหนึ่งและภาคสอง ปี ๑๙๑๔ กระทรวงการต่างประเทศญี่ปุ่น
๒. สภาพปัจจุบันและปัญหาของความร่วมมือทาง
เศรษฐกิจ ปี ๑๙๑๓ กระทรวงการค้าและอุตสาหกรรมญี่ปุ่น
๓. *Keisai Hyoron* เศรษฐศาสตร์ปริทัศน์
ฉบับเดือนสิงหาคม ๑๙๑๕
๔. รายงานตลาดต่างประเทศ *JETRO*
๕. ความร่วมมือทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ชา
กุโร มาซาโอะ สถาบันค้นคว้าเศรษฐกิจเอเชีย
๖. โครงการให้การให้ความร่วมมือทางเศรษฐกิจต่อ
ต่างประเทศ ฉบับที่ ๕ *Kajima Heiwa
Kenkio*
๗. *Arms, Yen and Power: John
K. Emerson*
๘. *Asahi Asia Review* ฉบับที่ ๑๘ และ ๒๓
๙. *Japanese Imperialism Today,
Holliday and Mc Cormack*
๑๐. ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทย -- ญี่ปุ่น
โดย เจียน ชีววิทย์ และคณะ

เมืองไทยจะเป็นพิษ อย่างญี่ปุ่น หรือไม่

ศูนย์เอกสารและกิจกรรมเพื่อประชาชน

ธาตุแท้ของการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศทุนนิยมปัจจุบัน

การมองการพัฒนาทางอุตสาหกรรมใด ๆ จะมองข้ามความสัมพันธ์กับวิวัฒนาการของระบบสังคมมนุษย์ไม่ได้เลย การปฏิวัติทางวิทยาการ จะเกิดขึ้นโดยปราศจากการปฏิวัติทางสังคมไม่ได้ หรือในแง่กลับกัน ความก้าวหน้าทางวิชาการก็เป็นแรงผลักดันของการปฏิวัติทางสังคมได้เช่นกัน ที่เรียกกันว่าวิทยาการสมัยใหม่ของมนุษย์นั้นถือกันว่าเริ่มตั้งแต่สมัยที่มีการปฏิวัติอุตสาหกรรมในยุโรป การปฏิวัติทางอุตสาหกรรมครั้งนี้ ก็เป็นผลสืบเนื่องของชัยชนะของการปฏิวัติของระบบทุนนิยมเหนือระบบศักดินานั่นเอง แต่สังคมของมนุษย์มิได้หยุดนิ่ง ระบบทุนนิยมปัจจุบันกำลังสะสมความขัดแย้งมากขึ้นๆทุกขณะ ระหว่างกำลังการผลิตและความสัมพันธ์ทางการผลิต กล่าวคือระบบทุนนิยมมุ่งแต่การผลิตสินค้าเพียงอย่างเดียว ทำให้กรรมกรยิ่งทำงานก็ยิ่งจน เพราะยิ่งผลิตได้มากของก็ยิ่งถูกลง ค่าแรงงานจึงถูกลงด้วย ยิ่งเทคโนโลยีพัฒนาไปคนงานก็ยิ่งไร้สง

เนื่องจากลักษณะของงานเปลี่ยนไปเป็นง่ายขึ้นไม่ต้องใช้หัวคิด เทคนิคสมัยใหม่ไม่ต้องใช้หัวคิด เทคนิคสมัยใหม่ต้องการความสามารถของคนเพียงแค่ว่าให้คูปุ่มได้ กรรมกรถูกไล่ออก

ว่างงานมากขึ้น จะเห็นว่าระบบทุนนิยมไม่ได้ช่วยสร้างคน แต่กลับทำลายความหมายของคน แต่สร้างให้วัตถุอยู่เหนือคน ทางด้านผลของการพัฒนาต่อสิ่งแวดล้อม การมุ่งผลิตสินค้า โดยไม่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมทำให้สิ่งแวดล้อมเน่าเสีย ในประเทศญี่ปุ่นถึงกับเป็นเหตุให้มีการคัดค้านการพัฒนาทางอุตสาหกรรม ความขัดแย้งต่าง ๆ ดังกล่าวนี้ทำให้ระบบทุนนิยมทำลายตัวเองลงไปเป็นที่สุด

จักรวรรดินิยมกับการลงทุนทางอุตสาหกรรม

จุดมุ่งหมายหลักของจักรวรรดินิยมในการเข้าแทรกแซงประเทศด้อยพัฒนา ก็คือมูลเหตุทางเศรษฐกิจ ที่ต้องการจะกอบโกยทรัพยากรธรรมชาติ ควบคุมตลาดสินค้าของตน โดยเข้ามาในรูปแบบของการช่วยเหลือทางด้านการลงทุนทางอุตสาหกรรม ทางด้านเทคโนโลยี มีการขายเทคโนโลยีให้เราซึ่งเทคนิคที่เราซื้อมานี้ได้ถูกนำกลับไปใช้ เป็นเครื่องมือของการขูดรีดทรัพยากรธรรมชาติและแรงงานของประเทศ

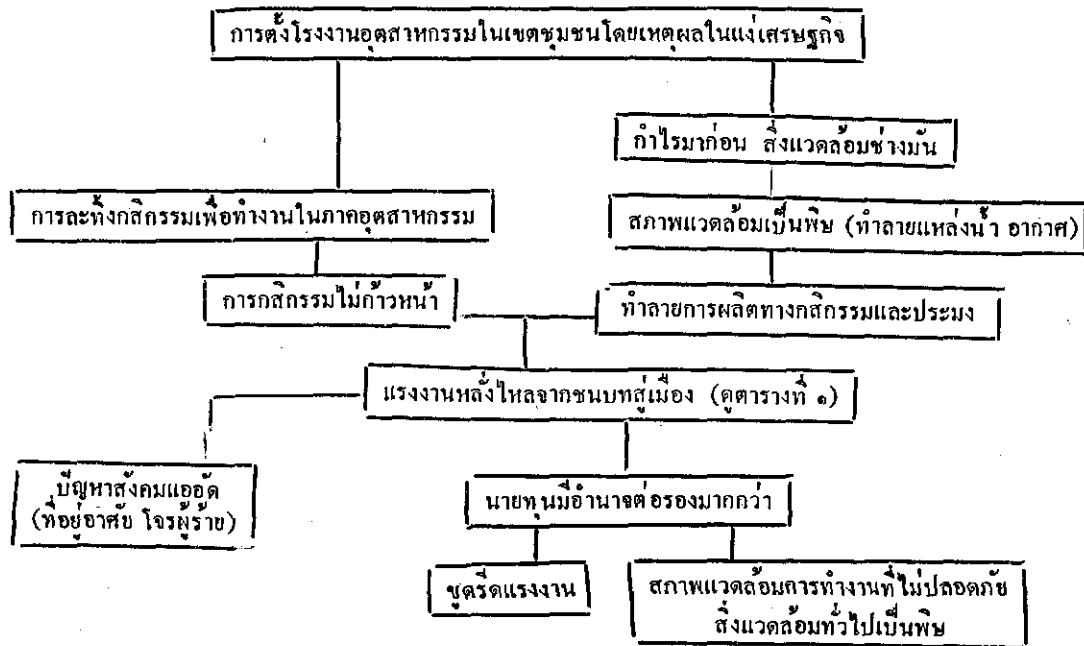
การมอมเมาให้ยอมรับเทคนิคของประเทศจักรวรรดินิยมว่าเป็นของตายตัว เป็นรูปแบบที่เราต้องเจริญรอยตาม ทั้งนี้โดยวิธีการช่วยเหลือส่งเสริมทางวิชาการ ให้ทุนไปเรียนในประเทศตน ผลก็คือ ส่วนหนึ่งแรงงานชั้นหัวสมองของเราถูกดึงไปรับใช้การพัฒนาทางวิชาการของจักรวรรดินิยม เช่นในระหว่างปี ๒๔๙๒-๒๕๐๔ นี้ปรากฏว่ามีนักวิทยาศาสตร์ต่างชาติเข้าไปทำงานศึกษาในอเมริกาถึง ๔๓,๐๐๐ คน

และ ๖๐% ของคนเหล่านี้มาจากประเทศด้อยพัฒนา

ส่วนที่กลับมาก็นำเอาความคิดที่เห็นแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมว่าเป็นสิ่งตายตัวรวมทั้งจิตใจหาสที่เห็นความจำเป็นอย่างยิ่งยวดในการรับความช่วยเหลือจากต่างชาติ ซึ่งออกมาให้เราเห็น ในรูปของการตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่จะให้สิทธิพิเศษ และผลประโยชน์ต่อผู้ลงทุนรวมทั้งหลักประกันต่างๆ จากรัฐ สิ่งเหล่านี้ได้เอื้ออำนวยให้จักรวรรดินิยมเข้ามาหาผลประโยชน์ในเมืองไทย สิ่งแวดล้อมเป็นพิษซึ่งเป็นความขัดแย้งที่แก้ไม่ตกในประเทศทุนนิยมนั้น เมื่อได้ถูกนำเข้ามาเผยแพร่ในเมืองไทยอาจกล่าวได้ว่าช่วยลดความขัดแย้งยืดเวลาของความพังพินาศของทุนนิยมได้ทางหนึ่ง จักรวรรดินิยมญี่ปุ่นจึงพยายามอย่างยิ่งที่จะนำโรงงานพิษเหล่านี้ออกไปตั้งให้ไกลตัวที่สุด

การลงทุนทางอุตสาหกรรมของจักรวรรดินิยมและผลต่อประเทศไทยทางสังคม และสิ่งแวดล้อม

นับตั้งแต่เริ่มแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่หนึ่ง (พ.ศ. ๒๕๐๔-๒๕๐๙) เป็นมาจนถึงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๓ ในปัจจุบันวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายหลักก็คือการเพิ่มรายได้ประชาชาติโรงงานประเภทต่างๆ โดยการลงทุนของต่างชาติก็ทยอยกันเข้ามา ผลที่ตามมาแน่นอนที่จะเขียนแสดงเป็นแผนภาพดังนี้

ปัญหาสภาพแวดล้อมเป็นพิษ

เมื่อมีการผลิตใด ๆ จะต้องมีของเสียออกมา ค้ำยเสมอ เทคนิคปัจจุบันสามารถช่วยเหลือลด อันตราย จากของเสียเหล่านี้ ได้โดยการกำจัด แต่การผลิตในระบบทุนนิยมนั้นมุ่งเพื่อกำไรสูงสุด จึงทำให้การกำจัดของเสียถูกละเลย และไม่ ต้องสงสัยเลยว่า ทำไมญี่ปุ่นจึงประสบปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษมากที่สุดในโลก พร้อม ๆ กับ ที่โลกทั้งในความสามารถในการพัฒนาทาง อุตสาหกรรมของญี่ปุ่น โลกก็ทั้งกับความ สามารถของ โรงงานญี่ปุ่น ที่สามารถจะฆ่าคนได้ เป็นร้อยๆ โดยเพียงจ่ายเงินค่าชดเชยให้และ

ก็ยังดำเนินกิจการฆ่าคน โดยการปล่อยสารเป็น พิษต่อไปได้อีก

ถ้าจะวิเคราะห์สาเหตุของสิ่งแวดล้อมเป็น พิษของเมืองไทยฉบับนี้ จะเห็นว่าเกิดจากชนชั้น ปกครองสมคบกับต่างชาติให้เข้ามาครอบงำผลประโยชน์นั่นเองซึ่งเป็นการแน่นอนที่ว่าปัญหา สิ่งแวดล้อมเป็นพิษในเมืองไทยจะต้องหนักข้อ และโหดร้ายกว่าในญี่ปุ่นหลายเท่าเพราะ ประ การที่หนึ่ง ญี่ปุ่นมีนโยบายขยายโรงงานที่ เป็นอันตรายออกนอกประเทศให้มากที่สุด ประ การที่สองสภาพการกดขี่เอารัดเอาเปรียบกัน ทางเศรษฐกิจทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ยังต้อง คำนึงถึงปากท้องทำให้ความตื่นตัวต่อปัญหา

มีน้อย และประการสุดท้าย การลงทุนในต่างประเทศนั้นประเทศลงทุนจะพยายามกอบโกยผลประโยชน์ให้เร็วที่สุด เพราะเขารู้ตัวที่จะต้องถูกคนในท้องถิ่นลุกขึ้นมาขับไล่ไม่ช้าก็เร็ว เพราะฉะนั้นการติดตั้งเครื่องกำจัดของเสียเพื่อผลระยะยาวจึงไม่เคยอยู่ในหัวของนักธุรกิจพวกนี้เลย

ตารางที่ ๑ สถิติประชากรที่เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๐๓-๒๕๑๓

	จังหวัด	พ.ศ. ๒๕๐๓	พ.ศ. ๒๕๑๓	เพิ่มขึ้น %
๑	ทั่วประเทศ	๒๖,๒๕๗,๕๑๖	๓๔,๓๕๗,๓๗๔	๓๐.๕
๒	พระนคร	๑,๕๗๗,๐๐๓	๒,๑๕๗,๓๐๓	๓๖.๗
๓	ธนบุรี	๕,๕๕,๔๓๒	๕,๒๐,๐๓๓	๖๔.๕
๔	สมุทรปราการ	๒๓๔,๗๐๑	๓๒๕,๔๐๔	๔๐.๔
๕	ชลบุรี	๓๕๒,๐๒๕	๕๔๑,๖๕๕	๓๘.๒

ความปลอดภัยในการทำงาน

น.พ.ชิน โอสถ ผู้อำนวยการกองอาชีวอนามัยให้สัมภาษณ์ไว้เมื่อปีที่แล้ว (*ประชาธิปไตย ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๑๗*) ว่าปัจจุบัน ในเมืองไทยมีคนงานที่ต้องทำงานเสี่ยงอันตรายจากการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมกว่า ๓ ล้านคน และนับวันจะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จากสถิติของกรมแรงงาน (ตารางที่ ๒) จะเห็นว่าเฉพาะในกรุงเทพฯ และธนบุรีในวันหนึ่งๆ จะมีคนงานประสบอุบัติเหตุจำนวนมาก พนักงานในกรมแรงงานผู้หนึ่งให้ความเห็นว่า

สาเหตุใหญ่อันหนึ่งก็คือ นายทุนไม่มีมาตรการในการป้องกันอันตราย เช่นพื้นที่โรงงานที่คับแคบ ทางเดินที่คับแคบ ถ้าคนงานเดินสวนกันโอกาสจะล้มไปทับเครื่องจักร หรือโอกาสที่ของที่ดีจะหลุดมือทำอันตรายแก่คนงานก็มีมากขึ้น สารเคมีที่เป็นฝุ่นหรือไอกระจายออกมา โดยนายทุนไม่ยอมติดตั้งเครื่องกำจัดหรือป้องกันเลย ทำให้คนงานเสียชีวิตไปจำนวนมาก เช่นในกรณีโรงงานทำถ่านไฟฉายที่เป็นสาเหตุให้คนงานเป็นโรคพิษแมงกานีสตายไปหลายสิบคน ตัวเลขในตารางที่ ๒ นั้นแสดงให้เห็นถึงจำนวนคนงานที่ประสบอุบัติเหตุในการทำงานว่าเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ตัวเลขต่างๆ นี้คาดกันว่า จริง ๆ แล้วมีมากกว่านี้หลายเท่า เพราะสถิติในตารางนั้นหมายถึงเพียงอุบัติเหตุร้ายที่ทางกรมแรงงานได้รับแจ้งเท่านั้น

ตารางที่ ๒ สถิติการประสบอุบัติเหตุของพนักงาน พ.ศ. ๒๕๐๐-๒๕๑๗
(เฉพาะในกรุงเทพมหานคร ที่ทางกรมแรงงานได้รับรายงาน)

พ.ศ.	รวม	พิการบางส่วน	ทุพลภาพ	ตาย	อื่นๆ
๒๕๐๐	๓๒	—	—	๑๐	—
๒๕๐๑	๔๕	๑๐	—	๗	—
๒๕๐๒	๓๓	๑๔	—	๒	—
๒๕๐๓	๕๑	๒๔	—	๖	—
๒๕๐๔	๖๗	๒๕	—	๔	—
๒๕๐๕	๔๕	๑๕	—	๗	—
๒๕๐๖	๗๕	๒๑	—	๑๓	—
๒๕๐๗	๑๒๐	๔๕	๒	๘	—
๒๕๐๘	๑๕๔	๖๔	๑	๑๒	—
๒๕๐๙	๑๓๕	๕๗	๑	๓๒	—
๒๕๑๐	๒๒๑	๘๒	๑	๓๘	—
๒๕๑๑	๓๑๔	๑๐๗	๑๑	๗๓	—
๒๕๑๒	๓๔๒	๑๐๕	๖	๖๖	—
๒๕๑๓	๓๖๑	๑๑๓	๗	๕๗	—
๒๕๑๔	๔๑๕	๑๓๓	๗	๗๐	—
๒๕๑๕	๕๒๔	๑๕๑	๗	๕๘	—
๒๕๑๖	๑๐๗๕	๔๐๑	๑๖	๑๒๔	—
๒๕๑๗	๓๖๕๐	๒๐	๑๓๑	๒๕๘๕	—

หมายเหตุ อุบัติเหตุต่างๆที่พบมากที่สุด เกิดจากเครื่องจักร (ทับ หนีบ บีบ บด ตัด ฯลฯ) รถ ของล้นทับ ความร้อน ไฟฟ้า สารเคมี ระเบิด ตกจากที่สูง ตามลำดับ และประเภทของอุตสาหกรรมที่เป็นกำเนิดของอุบัติเหตุ มากเรียงตามลำดับคือ อุตสาหกรรมการผลิตต่างๆ ไฟฟ้า และ ก่อสร้าง

อันตรายจากพิษของสารเคมีจากโรงงาน ค่อยๆ แผ่วงกว้างจากภายในโรงงานขยายมาสู่ ประชาชนใกล้เคียงตั้งจะเห็นได้จากตัวอย่างของ โรงงานหลอกลอกไฟที่ปล่อยไอปรอททำให้ชาวบ้าน เคียดร้อนที่เป็นข่าวเร็วๆนี้ซึ่งกล่าวได้ว่าเราจะ แยกปัญหาอันนี้คือปัญหาสวัสดิภาพของกรรมกรและสิ่งแวดล้อมเป็นพิษออกจากกันไม่ได้เลย เมื่อพูดถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษในญี่ปุ่น น้อยคนนักที่จะคิดว่าเหตุการณ์เช่นเดียวกัน ได้เกิดขึ้นในเมืองไทยแล้ว ที่เป็นเช่นนั้นเพราะ

ชั้น ปกครองของเราพยายามปกปิดปัญหา เช่น กราวเกิดเหตุที่โรงงานหลอกลอกไฟ ผู้เชี่ยวชาญจาก AIT ซึ่งรับงานจากรัฐบาลให้ไป สืบรวจก็ประกาศว่าไม่เป็นอันตรายอย่างไร หรือเมื่อกราวโรงงานอาซาฮี โซดาไฟปล่อย ปรอทลงแม่น้ำเจ้าพระยา (ถึงเดี๋ยวนี้ก็ปล่อยอยู่) กระทรวงอุตสาหกรรมกลับแก้แทนว่าจำนวน ที่ปล่อยลงไปยังอยู่ในชั้นปลอดภัย ความพยายามปกปิดปัญหานี้ก็เพื่อให้ประชาชนยอมรับวิถี

ชั้นปกครองสมยอมกับต่างชาติหยิบยื่นมาให้
ประการการพัฒนาที่ชนชาชน

ความจำเป็นที่ถูกยึดเยียด - สิ้นค้าจาก ญี่ปุ่น

การลงทุนในต่างประเทศของจักรวรรดินิยมเศรษฐกิจนั้น นอกจากเพื่อครอบงำทรัพยากรธรรมชาติ แรงงานแล้ว จุดประสงค์ใหญ่อีกอันหนึ่งก็คือการควบคุมการขยายตลาดลักษณะนี้เห็นได้ชัดจากตัวเลขอัตราเพิ่มขึ้นของกิจการค้านี้ซึ่งมีอัตราเพิ่มอยู่ในระดับเกี่ยวกับกิจการลงทุนทางการผลิต (สังคมศาสตร์ปริทัศน์ : ภัยเหลืองภาค๒) รายละเอียดของสินค้าที่ญี่ปุ่นนำมาขาย ในเมืองไทยมีตั้งแต่ทอพีไฟ ขนมนมเนย ไปจนถึงเครื่องไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ รถยนต์ ขณะที่รายได้เข้าของประเทศมาจากสินค้าเกษตร มาจากหยาดเหงื่อแรงงานของชนชั้นที่ยากจนที่สุดของประเทศ สินค้าเข้ากลับเป็นสินค้าฟุ่มเฟือยที่มีไว้บำรุงบำเรอคนในเมืองที่ร่ำรวยตลอดจนถึงสินค้าที่มีไว้บำรุงบำเรอสุนัข หรือสัตว์เลี้ยงของคนร่ำรวย

ก่อนที่สินค้าฟุ่มเฟือยเหล่านี้ จะมายั่วเยยอยู่เกลื่อนตาเรานั้น นักธุรกิจต่างประเทศได้พยายามสร้างความจำเป็นทุกวิถีทางไม่ว่าโดยวิธีเปิดเผยโดยการโฆษณา (ซึ่งเขาคิดว่ามันเป็นความชอบธรรม) หรือวิธีสกปรกต่าง ๆ เช่นวิธีการลงทุนนำสินค้าชนิดหนึ่งมาขายอย่างยอมขาด

ทุนเพื่อให้อุตสาหกรรมประเภทเดียวกันของชาติล้มละลาย แล้วหลังจากนั้น นักธุรกิจเหล่านี้ก็สามารถขายสินค้าได้โดยไม่มีคู่แข่ง และเกิดความจำเป็นที่ประชาชนต้องไปใช้สินค้าต่างประเทศ

ตัวอย่างนี้เห็นได้ในกรณีของผงซักฟอก แต่ก่อนๆเราใช้สบู่ผลิตในประเทศในการซักผ้าเมื่อ ๑๕-๒๐ ปี มานี้เองจึงได้มีการเริ่มเผยแพร่ผงซักฟอกจากต่างประเทศ โดยอาศัยการโฆษณาหลอกประชาชนว่า มีฟองมากกว่า เป็นผลให้ผงซักฟอกสามารถตีตลาดสบู่ได้อย่างราบคาบจนกลายเป็นความจำเป็นที่จะต้องใช้ผงซักฟอก ทั้งๆที่ภายหลังได้มีการค้นพบว่า ผงซักฟอกซึ่งใส่ลงไป ในผงซักฟอกเพื่อให้เกิดฟองนั้นมีผลเสียกับสิ่งแวดล้อมอย่างมาก เพราะเป็นสาเหตุของการเติบโตอย่างผิดปกติของพืชเล็ก ๆ ในน้ำทำให้น้ำเน่าเสีย นอกจากนี้ยังให้โทษแก่ร่างกาย เป็นสาเหตุของโรคมะเร็งผู้ใช้ที่แพ้จะเป็นโรคผิวหนัง

ตัวอย่างที่เห็นชัดอีกอันหนึ่งคือ **อายิโนะโมะโต๊ะ** ซึ่งแต่ก่อนเราไม่เคยจำเป็นต้องใช้ในการปรุงอาหารเลย แต่เดี๋ยวนี้ อาหารทุกชนิดของเราจะขาดอายิโนะโมะโต๊ะไม่ได้เลย ทั้งๆที่เราก็อทราบดีว่ามีโทษต่อร่างกาย ถ้าจะลองพิจารณาสินค้าญี่ปุ่นที่อยู่รอบๆตัวเรา เราจะสรุปได้ว่า ส่วนใหญ่แล้วเป็นความจำเป็นที่ถูกยึดเยียดทั้งสิ้น

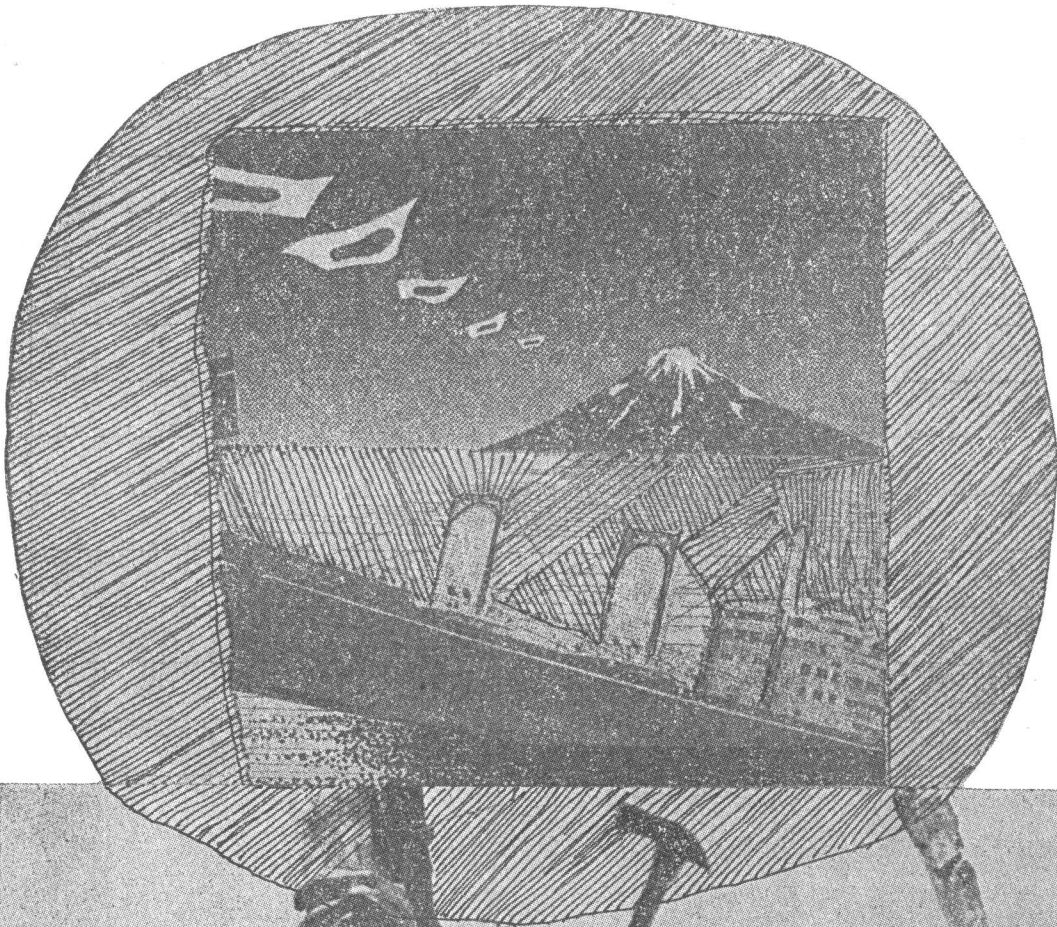
ตัวอย่างโรงงานอุตสาหกรรมญี่ปุ่นในเมืองไทย

โรงงานไทยอาซาฮีโซดาไฟ	ได้รับบัตรส่งเสริมการลงทุนเมื่อ ปี ๒๕๐๔
เริ่มผลิต ปี ๒๕๐๕	ตั้งอยู่ที่ อ. พระประแดง สมุทรปราการ
สารเคมีที่ผลิต	โซดาไฟ ๓,๐๐๐ ตัน ต่อเดือน กรดเกลือ ๓,๐๐๐ ตัน ต่อเดือน คลอรีนเหลว ๓๐๐ ตัน ต่อเดือน
ผลต่อสิ่งแวดล้อม	โดยเทคนิค การผลิตโซดาไฟ โดยกรรมวิธีที่โรงงานนี้ใช้อยู่จะปล่อยปรอทเป็นพิษ ๒๔๕ กรัม ต่อการผลิตคลอรีน ๑ ตัน เพราะฉะนั้นโรงงานนี้ จะปล่อยปรอทออกมาอย่างน้อยเดือนละ ๗๕ กก. ตามที่กระทรวงสาธารณสุขได้วิเคราะห์น้ำบริเวณหน้าโรงงานพบว่า มีปรอทอยู่ ๒.๖ พีพีเอ็ม ซึ่งเกินกว่าซีคอนทราย
สวัสดิภาพกรรมกร	คนงานในโรงงานถูกกรรคต่างกระเด็นถูกตัวบ่อย ๆ ที่ถูกกระเด็นเข้าตาจนบอด เท่าที่เห็นมีอยู่ ๓ ราย
ผลต่อการกสิกรรม	โรงงานจะปล่อยคลอรีนไหลเข้าไร่นา ทำความเสียหายแก่ไร่นาที่เคยปรากฏเป็นข่าวไปแล้ว

ก็ในเมื่อผลร้ายของการลงทุนของต่างประเทศมีอยู่ให้เห็นชัด ๆ เพียงแต่การพิจารณาในแง่ของสังคมและสิ่งแวดล้อม ถ้าจะถามว่าทำไมเรายังขจัดมันไม่ได้ หรือเมื่อไรเราจึงจะขจัดมันได้ คำตอบก็คงมีอยู่คำเดียวคือ สาเหตุอยู่ที่จักรวรรดินิยมสมคบกับชนชั้นปกครอง และจะแก้ปัญหานี้ได้ต่อเมื่อจักรวรรดินิยมถูกทำลายเท่านั้น

เฉลิมนิจ

๑-๒ เอราวัลณาเขต สักแยกราชประสงค์ กรุงเทพฯ
จำหน่ายหนังสือที่หายาก ทั้งภาษาไทยและอังกฤษ
วารสารและหนังสือสำหรับเยาวชน

แรงงานไทย กับ นายทุนญี่ปุ่น

กรณีของบริษัททอกระสอบญี่ปุ่น

ศูนย์เอกสารและกิจกรรมเพื่อประชาชน

โรงงานทอกระสอบสระบุรีนั้นเดิมที่ดำเนินการโดยองค์การทหารผ่านศึก แต่ประสบภาวะขาดทุนอยู่เป็นประจำเพราะการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจมักจะ หลีกหนีจากการ คอรัปชั่น ไม่พ้น ผลปรากฏว่า นายช่างผู้จัดการแต่ละคนที่เข้ามาดำเนินการเป็นฝ่ายจัดการ หรือฝ่ายบริหาร ต่างก็ร่ำรวยมหาศาลไปตามๆ กัน เมื่อขาดทุนมากๆ เข้า ในที่สุดก็ต้องขายกิจการให้กับชาวญี่ปุ่นซึ่งมีกิจการอยู่ต่างประเทศหลายประเทศ เช่น อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์

ส่วนบริษัทใหญ่ได้เข้ามาดำเนินการ ในประเทศไทยประมาณปี ๒๕๑๓ โดยซื้อโรงงาน ๒ โรง คือ ที่ อ. เมือง จังหวัดขอนแก่น และที่ตำบลศาลเตี้ย อำเภอกำแพงทอง จังหวัดสระบุรี โดยการร่วมมือกับคนไทยบางคนเข้าร่วมเป็นหุ้นลม ซึ่งล้วนแต่เป็นผู้ที่เคยได้รับผลประโยชน์เมื่อครั้งดำเนินการในนามขององค์การทหารผ่านศึกเช่น นางจรี วงศ์วิเศษ ภรรยาพลโท ปุ่น วงศ์วิเศษ ผู้อำนวยการ องค์การทหารผ่านศึก นายยนต์ ตูลยานนท์ นายสุเทพ ชรินทร์ นานนท์ เป็นต้น

บทบาทแรกที่นายทุนญี่ปุ่นเข้ามา ก็เริ่มเอาเปรียบรัฐบาล ก่อตั้งกรรมกรคนไทยด้วยการเปิดทำงานแล้วจ้างแรงงานจากเด็กผู้หญิงในราคาถูกวันละ ๘ บาท เมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐไปตรวจสอบ ชาวญี่ปุ่นก็ต้อนคนเหล่านั้นไปกักขังไว้ในโกดังเก็บของหมายเลข ๖ (สอบหลักฐานได้จากคนงานบางคน) การกระทำในครั้งนั้น (เดือนสิงหาคม ๒๕๑๓) สร้างความขมขื่นแก่กรรมกรเป็นอย่างมาก แต่ไม่สามารถทำอะไรพวกนายทุนได้ เพราะอยู่ในยุคแห่งการปกครองของเผด็จการทหารราช จึงได้เก็บความขมขื่นนั้นมาตลอด

เท่านั้นยังไม่เพียงพอสำหรับการเอารัดเอาเปรียบของนายทุนต่างชาติ ในปี ๒๕๑๔ ทางบริษัทได้คัดเลือกคนงานหญิงที่ไม่มีพันธผูกพัน ส่วนมากอายุยังไม่เกิน ๒๐ ปี บางรายไม่ถึง ๑๘ ปีด้วยซ้ำ ส่งไปทำงานที่บริษัทของเซมะ ที่ประเทศญี่ปุ่น โดยอ้างว่าไปดูงานครั้งแรก ๆ ก็ให้รับเงินเดือนทางญี่ปุ่นแห่งเดียว แต่ต่อมาเมื่อผู้ทักท้วง จึงได้ให้รับเงินเดือนทั้งในประเทศและที่ญี่ปุ่นด้วย แต่ก็หักค่าอาหารหอพัก ค่าเดินทาง จนเงินค่าจ้างนั้นเหลือไม่ถึง ๖๐๐ บาท (ในขณะที่ค่าครองชีพในญี่ปุ่นสูงกว่าไทยหลายเท่า) ทำให้คนงานซึ่งถูกกักขังเยี่ยงทาส ต้องประสบภาวะอดอยากขาดแคลนกลับก็กลับไม่ได้ บางรายบิดาถึงแก่ความตายก็ไม่ยอมแจ้งข่าวให้ทราบ บางรายเกิดอาการทาง

ประสาทเหมือนบ้าเลยก็มี คนงานที่กลับมาเล่าให้ฟังว่า คนไทยไปเยี่ยมก็ไม่ยอมให้เข้าเยี่ยม แม้กระทั่งอดีตส.ส. สระบุรี นายถวิล จันทวิวัฒน์ไปเยี่ยม ก็ไม่ยอมให้เข้าพบ แต่ที่น่าเสียใจที่สุดว่า สส. พรรคสหประชาไทยคนนั้น (ปัจจุบันสังกัดพรรคชาติไทย) ก็ไม่ได้สนใจโยติอะไรมา ยิ่งกว่ามาโวยวายให้พ่อแม่ของเด็กสาวเหล่านั้นฟัง และค่าเม้นนายทุนญี่ปุ่นอย่างหยาบคายเพื่อหาเสียงทางการเมืองเท่านั้น ทั้งๆ ที่ในจำนวนผู้ที่เป็นนั้นมีหลานและญาติสนิทของ สส. ผู้ที่ช่วยในที่สุด ชาวบ้านผู้รักความเป็นธรรมผู้หนึ่ง ได้นำข่าวนี้ ไปเผยแพร่ ทางหนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่ง แต่ก็ถูกหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นบิดเบือนข่าวอย่างน่าละอาย เช่นว่าคนงานหญิงไปทำงานในญี่ปุ่นแล้ว ไปขายตัวเพื่อหาเงิน ทำให้ชาวบ้านซึ่งเป็นญาติของคนงานเหล่านั้นเกิดความเคียดแค้น และต่อต้านหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นทันที ความเคียดแค้นและขมขื่นเหล่านั้นอัดแน่นอยู่ในหัวใจของกรรมกรผู้ทุกข์ยาก และแพร่ขยายสู่ชาวบ้านใกล้เคียงอย่างรวดเร็ว เหมือนกับว่าชาวบ้านเหล่านั้นประสบทุกข์ยากด้วยตนเองเช่นกัน จึงเกิดความเห็นอกเห็นใจกรรมกรมากขึ้น แต่ไม่มีใครช่วยอะไรได้ นอกจากให้กำลังใจเท่านั้น

ในที่สุดระเบิดเวลาแห่งความขมขื่น ระเบิดแห่งความบีบคั้น ที่ถูกกดขี่ก็ถึงภาวะที่แสดงออก เมื่อค่าครองชีพได้ถีบตัวสูงขึ้นเพราะ

ภาวะเงินเฟ้อซึ่งทำให้ค่าของเงินตกต่ำลงอย่างมาก รายได้ตัวเงินของกรรมกรยังคงเดิมอยู่ จึงไม่พอแก่การยังชีพและเลี้ยงดูครอบครัว กรรมกรจึงรวมตัวกันขึ้นยื่นข้อเรียกร้องเสนอต่อนายจ้างเพื่อขอขึ้นเงินค่าจ้างตามค่าครองชีพที่สูงขึ้น แต่นายจ้างก็ไม่ยอมให้ง่ายๆ ในที่สุดจึงได้นัดหยุดงานเป็นครั้งแรกในปลายปี พ.ศ. ๒๕๑๖ และหลัง ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ เป็นต้นมา ได้เกิดการฉีกรัฐบาลขึ้นหลายครั้ง (ประมาณ ๕ ครั้ง) ครั้งหลังสุด คือในวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๑๘ ซึ่งยึดยึดถึง ๒ เดือนเศษนั้น สาเหตุก็มาจากการปฏิบัติการจองเวรของนายจ้างที่มีต่อผู้นำกรรมกร และมีความเคียดแค้นที่ฝ่ายกรรมกรมีต่อนายจ้างด้วย ประกอบกับชาวบ้านได้ให้ความช่วยเหลือค้ำอาหาร และสวัสดิภาพในขณะหยุดงาน ทำให้นายทุนไม่สามารถจะหาอันธพาลมารบกวนเพื่อจะสลายพลังกรรมกรได้นั่นเอง จึงได้ต่อสู้กันอย่างยืดเยื้อเช่นนั้น และในที่สุดกรรมกรก็ได้รับชัยชนะ แต่ไม่ใช่ชัยชนะที่น่าภูมิใจนัก เพราะฝ่ายบริหารซึ่งปฏิบัติการจองเวรอยู่กับฝ่ายกรรมกรนั้น ยังมีอำนาจอยู่ในโรงงานตามปรกติ

เราพิจารณาคูสาเหตุแห่งการหยุดงานครั้งหลังสุดนี้ จะเห็นได้ว่าฝ่ายนายจ้างเป็นฝ่าย

ที่จุดไฟแห่งความเคียดแค้น ซึ่งกำลังจะมอดดับไปให้ลุกโชติช่วงขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง และครั้งนี้เรียกว่ายากแก่การดับ เพราะสาเหตุนี้เองมาจากนายสมภพ อินทะธร ตัวแทนคนงานคนเดียวที่ไม่เห็นแก่เงินที่ฝ่ายนายจ้างยึดยึดให้เป็นสินบน ปล่อยให้ลาออกไปเสีย หรือแม้แต่มอบตำแหน่งหัวหน้าคนงานให้เพื่อจะให้นายสมภพเข้าข้างฝ่ายนายจ้างกดขี่กรรมกรต่อไป แต่ความสำนึกทางการเมืองประกอบกับการเสียสละของบุคคลผู้นี้ จึงทำให้นายสมภพไม่ยอมสยบต่อฝ่ายนายจ้าง คนงานทั้งหลายจึงชอบพอรักใคร่ในตัวนายสมภพเป็นอันมาก ครั้นข้ามฝ่ายนายจ้างก็พยายามทำลายบุคคลผู้นี้ จึงออกกฎโรงงานออกมาข้อหนึ่งว่านายจ้างจะไล่ลูกจ้างออกได้ต่อเมื่อกระทำผิดกฎหมายอาญา หรือกระทำการใดๆ โดยเจตนาเป็นที่เสียหายแก่บริษัท ฯลฯ และพยายามทุกวิถีทางที่จะทำลายพลังกรรมกร ซึ่งเป็นกำลังในการต่อสู้เสมอมา ซึ่งส่วนมากเป็นกรรมกรชาย ได้มีคำสั่งโยกย้ายคนงานชาย ๑๐๒ คนซึ่งเปรียบเสมือนเปลี่ยนสภาพการจ้างโดยสิ้นเชิง เช่น พนักงานประจำเครื่องให้ไปเซ็นรถหรือทำความสะอาด เป็นต้น เพื่อจะบีบให้คนงานเหล่านี้ลาออกไปเอง ซึ่งทางโรงงานจะได้ประโยชน์ถึง ๒ ทางคือ

๑/ คนงานชายเหล่านี้เป็นเพื่อนร่วมงาน ซึ่งต่อสู้เพื่อความเป็นธรรมร่วมกันมา ถ้าพวกนี้ ตายออกไปก็จะเป็นผลเสียของกรรมกรไป โดย ปรียาย

๒/ คนงานเหล่านี้มีอายุทำงานมานานปี ค่าแรงสูง ถ้าออกไปแล้วรับคนงานใหม่เข้ามา ก็ จะลดค่าใช้จ่ายในการจ้างได้มาก

แต่แผนการณ์นี้ไม่บรรลุผลเนื่องจากคนงาน ได้รวมตัวกันอีกครั้งหนึ่ง เพราะเห็นว่าการกระทำของนายจ้างครั้งนี้เป็นการกดขี่ข่มเหงกรรมกร อย่างที่สุก ขอให้ระงับคำสั่งนี้เสียโดยยื่นข้อ เสนอในวันที่ ๓๑ พ.ค. ๑๘ แต่ นายจ้างก็ไม่ยอม เจริญด้วย ยืนกรานจะปฏิบัติตามคำสั่งเดิม คน งานจึงประชุมกันในห้องทดลอง เมื่อวันที่ ๑๓ มิย. ๑๘ หลังจากยื่นข้อเสนอลงไปยังนายอำเภอและ แรงงานจังหวัดแล้ว ในวันรุ่งขึ้นทางฝ่ายจัดการ โรงงานได้แจ้งตำรวจให้จับคนงาน ๑๒ คน ข้อหา ว่าทำให้เสียทรัพย์ โดยทำการจับกุมนาย สมภพ อินทะศร เป็นคนแรกและประกาศไล่คนงานทั้ง ๑๒ คนออก ห้ามเข้าในเขตโรงงานโดยเด็ดขาด ด้วยเหตุนี้เองคนงานจึงนัดหยุดงานทันทีใน วันที่ ๑๘ มิย. ๑๘ โดยยื่นข้อเสนอลงไปประเค้น คนงาน ๑๐๒ คนเป็นเงื่อนไขหลักในการต่อรอง กับฝ่ายนายจ้าง การนัดหยุดงานครั้งนี้กระทำไป

อย่างมีระเบียบ และโดยสงบอย่างยิ่ง กล่าวคือ ฝ่ายคนงานคำนึงถึงเรื่องกฎหมายบ้านเมือง จน ถึงขนาดเกรงกลัวต่อกฎหมาย แต่ฝ่ายนายทุน พยายามทุกวิถีทางที่จะทำลายพลังกรรมกรด้วย การเข้าหาผู้รักษากฎหมาย คือให้ฝ่ายปกครอง และตำรวจ เข้ามาข่มขู่คนงาน และจะเห็นได้ว่า ตำรวจมีท่าทีพอใจที่จะทำตามประสงค์ของฝ่าย นายทุน โดยมีตำรวจนายหนึ่งถึงกับกล่าวว่า “สไตรค์นานๆก็ดี จะได้มีบ้านอยู่เสียที” (ตำรวจ นายนั้นถูกผู้บังคับกองสั่งลงโทษเพราะคำพูด ประโยคนั้น) แสดงว่านายทุนได้จ่ายเงินไป จำนวนไม่น้อยสำหรับตำรวจที่มารักษาการณ์อยู่ ในโรงงานทั้ง ๆ ที่คนงานมิได้มีปฏิกริยาที่จะ กระทำกรรวนแรงแต่อย่างใด นอกจากนั้นนาย ทุนยังได้พยายามกระทำการอีกหลายอย่างเพื่อ สลายพลังกรรมกร เช่น ในวันที่ ๘ กรกฎาคม ๑๘ ได้จ้างอันธพาลจาก อ. เมือง จว. สระบุรี ประ มาณ ๑๐ คน มากลั่นแกล้งคนงาน เช่น ตัดผ้าที่ กางกันฝนสำหรับคนงานนอน อันธพาลเหล่านั้น อ้างตนว่าเป็นคนงานของบริษัท แต่บรรดาคน งานบอกว่าไม่ใช่ และหนึ่งในจำนวนนั้นเป็นคน มีคดีอาญาข้อหาลักทรัพย์ ซึ่งทางโรงงานเคยแจ้ง ให้ตำรวจจับกุม และได้ออกจากโรงงานไปแล้ว เมื่อคนงานไปแจ้งผู้บังคับกองให้มาระงับ

เหตุการณ์และทำการจับกุม ผู้บังคับกองกลับ
พูดเข้าข้างฝ่ายอัมพพาลซึ่งทำให้ชาวบ้านแถบ
นั้นมีปฏิกิริยาต่ออัมพพาลและตำรวจทันที โดย
การรวมตัวกันพร้อมอาวุธปิดถนนทางออกจาก
โรงงานชาวบ้านมีความเคียดแค้นต่อฝ่ายอัมพ
พาลและตำรวจมาก และเหตุการณ์เกือบถึงขั้น
นองเลือดเมื่อตำรวจได้ถือปืนคุ้มกันอัมพพาล
เหล่านั้นออกจากบริเวณโรงงานโดยผ่านถนนที่
ชาวบ้านปิดกั้นไว้ เพราะมีทางออกทางเดียวชาว
บ้านก็ฮือเข้าจะปะทะอัมพพาลแม้จะมีตำรวจคุ้ม
กันก็ตาม แต่มีเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รักความเป็น
ธรรมผู้หนึ่งได้เข้าไปขอร้องชาวบ้าน ไม่ให้เกิด
การรุนแรง โดยบอกว่าเจ้าหน้าที่พวกนี้ได้หมด
จะดำเนินคดีเมื่อใดให้ไปจับตัวได้ชาวบ้านจึง
ปล่อยให้อัมพพาลและตำรวจผู้คุ้มกันผ่านขบวน
ไปได้

การนัดหยุดงานครั้งนี้ กณงานพยายามที่จะ
เข้าหาอำนาจรัฐมากที่สุด โดยไปหา สส.พรรค
ชาติไทย คือ นาย สละ หนูเงิน แต่คำตอบที่ไ
ด้รับก็คือ “ผมช่วยอะไรไม่ได้” ส.ส. พรรคธรรม
สังคม นาย ประเสริฐ สุขบรรทัด ก็ให้คำตอบ
เช่นเดียวกัน คือช่วยอะไรไม่ได้ แม้แต่ฝ่าย
ปกครองเช่น นายอำเภอ ผู้ว่าราชการจังหวัด
หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจระดับผู้กำกับ ก็ให้คำตอบ
เช่นเดียวกันว่า ผมช่วยอะไรไม่ได้ แสดงถึง

อำนาจอิทธิพลของฝ่ายนายทุนว่าครอบงำเจ้า
หน้าที่ของบ้านเมืองเพียงไร เหตุนี้เอง ทำให้
คนงานเลิกยึดถือในอำนาจรัฐ โดยกระทำผิด
กฎหมายครั้งแรก โดยการยึดโรงงานทั้งหมดใน
วันที่ ๑๖ สค. ๑๘ กักตัวนายทุนชาวญี่ปุ่น ๔ คน
ไว้ ฝ่ายนายทุนเมื่อเห็นว่าชาวญี่ปุ่นเหล่านั้นถูก
กักกันตัวและอาจเป็นคดีกันยึดเยื้องจึง ได้เปิด
เจรจาครั้งแรก โดยผ่านผู้กำกับทำการตรวจภูธร
เขต ๑ จะสังเกตได้ว่าก่อนหน้านั้น แม้ว่าตัว
แทนคนงานจะพยายามเข้าหา นายบุญเท่ง ทอง
สวัสดิ์ รมท. มหาดไทย เจ้าหน้าที่ในกรมแรง
งานก็ตาม แต่ไม่มีผลให้นายทุนซึ่งเป็นชาว
ญี่ปุ่นยอมเปิดการเจรจาได้ นายทุนซึ่งเป็น
ชาวญี่ปุ่นยอมเปิดเจรจามาเป็นครั้งแรก ก็เพื่อม็อง
กันผลประโยชน์ของชาวญี่ปุ่นด้วยกัน ในที่สุด
ก็ตกลงตามข้อเสนอของคนงานคือ

๑/ ให้ยกเลิกค่าส่งย้าย ๑๐๒ คน

๒/ ให้รับ ๑๒ คนที่ถูกดำเนินคดีเข้าทำ
งานและถอนฟ้องด้วย

การตกลงครั้งนี้แม้จะตกลงกันได้ แต่ทาง
ฝ่ายนายจ้างขอพักงานคนงาน ๑๒ คนนั้นเป็น
เวลา ๒ เดือน ซึ่งแสดงว่าฝ่ายนายทุนยังมีปฏิ
กิริยาต่อกรรมกรทั้ง ๑๒ คนนั้นอยู่

การนัดหยุดงานครั้งนี้ ผิดกับครั้งก่อนๆ
อย่างมากคือ การหยุดงานในครั้งแรกๆ นั้น

เป็นการเรียกร้องเงินค่าครองชีพและสวัสดิการ
เป็นการต่อสู้ทางเศรษฐกิจ ผลประโยชน์ที่คน
งานได้รับมีค่าเป็นเงินจึงทำให้คนงาน ไม่มีการ
แตกแยกกัน ส่วนการต่อสู้ครั้งหลังสุดเป็นการ
ต่อสู้ทางการเมืองเป็นการต่อสู้ทางชนชั้นคือฝ่าย
นายทุนหนึ่งและฝ่ายกรรมกรฝ่ายหนึ่ง จึงทำให้
กรรมกรแตกแยกเป็น ๒ ฝ่าย คือ ผู้ที่รักษาผล
ประโยชน์ให้นายทุน โดยหวังความก้าวหน้าใน
หน้าที่การงานฝ่ายหนึ่งอีกฝ่ายหนึ่งคือพวกที่รัก
ความเป็นธรรม ซึ่งฝ่ายหลังมีจำนวนมากกว่า
ฝ่ายแรกถึง ๘ เท่า จึงทำให้ฝ่ายแรกแยกแค้น
และ อาจกลายเป็นระเบิดเวลาถูกต่อบังคับได้

ส่วนสาเหตุที่การต่อสู้ยืดเยื้อเป็นเวลานาน
นั้นก็เพราะ

- ๑/ คนงานมีระเบียบวินัยเคร่งครัด
- ๒/ มีกำลังใจ ได้รับความช่วยเหลือจาก
ชาวบ้านเรื่องอาหาร สวัสดิการ และความคุ้ม
ครอง
- ๓/ มีความสำนึกทางชนชั้น คือรู้ตัวว่า
เป็นฝ่ายถูกกดขี่
- ๔/ มีความเคียดแค้นที่ถูกนายทุนเอารัด
เอาเปรียบเสมอมาสะสมอยู่

สังคมนาสตรปริทัศน์

ฉบับวิชาการ

เพื่อเป็นแหล่งเผยแพร่บทความทางวิชาการ

ทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

ท่านที่สนใจจะเสนอบทความ

ตีพิมพ์เผยแพร่ โปรดติดต่อ

นายรังสรรค์ ฐานะพรพันธุ์

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

กวี

อย่าทดสอบข้าต่อไปเลย

อย่าทดสอบข้าต่อไปเลย
เพราะข้าได้รู้จักแล้ว ซึ่งเวลาในแสงฟ้าแถบ
ได้รู้จักแล้วอนความภาคภูมิใจ ทะนงในใจของกวี
ได้รู้จักแล้วถึงความแน่นอนของอำนาจ (ซึ่งอยู่เหนือข้า)

หอกดาบ ทิ่มแทงประชิดรอบคาสข้า
ข้าหอคแหม่ว และยังต้องคนบย
เพื่อหาชีวิต จากความสิ้นหวัง
เพื่อหาเสียงเพลง จากเหล็กแข็ง

แม้ว่าเพลงและลมหายใจจะสิ้น
ข้าจะไม่ขอเข้ามามีส่วนในความอภัย
ของคนเหล่านั้นซึ่งวิ่งออกไป
หรือจะไม่เคยถึงความคำทรมานไว้ (เมื่อตายแล้ว)

สหายเอ๋ย... สันของข้าซึ่งเฮนได้
ก็แต่เพียงถ้อยอันชื่นชม
เพื่อเรียกความหวังรับพรสุดท้าย
ให้จงมาเถิด และไม่จำเป็นคือรางวัล

โอ... ลับ รักษาคนเคียวให้คมไว้
และเดินตามคนใดคือไปเถิด
แม้ว่าสู่ออนอาจมาเก็บเกี่ยวผล
แม้ว่าเขาจะไม่เคยเห็นฤดูอันโหดร้าย

โอ... บิดาผู้อยู่เหนือสิ่งทั้งมวล
ส่งสารการหลบหนวของเราเถิด
เพราะเราทอดกายนอนลงกับนาคา
และต้องคนชนเพื่อ เพียงร้องไห้

แต่ถ้าหากเลือดของพวกเราเพียงฉ่ำพั่ง
จะหลอมโลกอันกระด้างแข็งนี้ให้ละลายแล้ว
เอามันไปเถิด... เพราะมันควรจะถูกใช้
เพื่อให้ชีวิต... เพื่อการสร้าง มากกว่าการทำลาย

โพยม   เรื่องศรี

แปลจากบทกวีเรื่อง . Tempt Me No More by C. Day Lesi

การผูกขาดทางการค้า ของญี่ปุ่น ในประเทศไทย

ณรงค์ เพชรประเสริฐ

เศรษฐกิจเปิด

การพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของประชาชน คือ เป้าหมายของทุกประเทศ แต่ภายใต้ระบบที่ต่างกัน การยึดกุมแนวทางพัฒนาเศรษฐกิจ ก็ย่อมจะแตกต่างกัน ประเทศที่มีการปกครองแบบสังคมนิยมจะยึดแนวทางพึ่งตนเองเป็นหลัก พวกต่างชาติพวกจักรวรรดินิยมจะถูกขจัดออกไปจากระบบเศรษฐกิจ การผลิตจะมุ่งให้คนในชาติช่วยตนเอง ใช้ทรัพยากรของตนเอง ใช้ปัจจัยการผลิตของตนเอง พยายามผลิตสินค้าทุกชนิดด้วยตนเอง และผลิตเพื่อสนองความต้องการของคนในชาติเป็นสำคัญ เศรษฐกิจแบบนี้เรียกว่า “เศรษฐกิจปิด” (close economy)

แต่สำหรับประเทศที่ปกครองตามระบอบประชาธิปไตยของนายทุน หรือระบบที่เสรีภาพแปรผันได้ตามปริมาณทุน ก็ยึดแนวทางการแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันเป็นหลัก ประเทศหนึ่งเอาวัตถุดิบไปจากประเทศหนึ่งแล้วก็ส่งสินค้าสำเร็จรูปกลับมา การผลิตตามระบบนี้จะมีการใช้ปัจจัยการผลิตจากต่างประเทศ มีการเคลื่อนย้ายทุนไปยังแหล่งที่ได้กำไรสูงสุด

ประเทศที่ล้าหลังไม่ค่อยมีปัจจัยการผลิตเป็นของตนเองก็มักจะไม่นับกว่าพัฒนาปัจจัยการผลิตของตน เพราะมีประเทศที่เจริญกว่านำมาเสนอให้ ประเทศที่เจริญกว่าก็พยายามที่จะสร้างปัจจัยการผลิตที่มีราคาแพงเพื่อมาแลกเปลี่ยนทรัพยากรจากประเทศที่ล้าหลังในราคาถูก ประเทศที่ยึดกุมแนวทางนี้ได้แก่ประเทศทุนนิยม กึ่งเมืองขึ้นกึ่งทุนนิยม กึ่งเมืองขึ้นกึ่งศักดินา (เช่นประเทศไทย) ลักษณะเศรษฐกิจแบบนี้ เรียกว่า “เศรษฐกิจเปิด” (open economy) เศรษฐกิจระบบนี้เปิดโอกาสให้ประเทศที่มีทุนมากเอาเปรียบประเทศที่มีทุนน้อย เพราะการผลิตตามระบบนี้ต้องขึ้นอยู่กับทุน เมื่อทุนอยู่ที่ประเทศร่ำรวย ประเทศที่ร่ำรวยก็สามารถกุมสภาพการผลิตไว้ในมือ จะกำหนดทิศทางการผลิตของประเทศที่ไม่มีทุนอย่างไรก็ได้ ประเทศไทยปัจจุบันนี้ก็ตกอยู่ในสภาพที่ประเทศนายทุนเช่น สหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่นเป็นผู้กำหนดสภาพการผลิตเช่นกัน

บริษัทการค้าของญี่ปุ่นในประเทศไทย

ในบรรดาประเทศนายทุนที่เข้ามามีอิทธิพลต่อเศรษฐกิจของไทย หรือเข้ามากำหนดสภาพการผลิตของไทยที่สำคัญมากที่สุดก็ได้แก่สหรัฐอเมริกา ซึ่งนอกจากจะมีอิทธิพลต่อสภาพการผลิตแล้ว ยังมีอิทธิพลครอบคลุมไปถึงด้านการเมือง การศึกษาและวัฒนธรรมอีกด้วย ส่วนญี่ปุ่นนั้นอิทธิพลส่วนใหญ่อยู่ทางด้านการ

ผลิตและการค้า แต่ ณ ที่นี้ก็ขอกล่าวเฉพาะอิทธิพลทางการค้าของญี่ปุ่นเท่านั้น

ญี่ปุ่นได้เข้ามาลงทุนทางการค้าในประเทศไทยตั้งแต่ก่อนสงครามโลกครั้งที่สอง ในช่วงสงครามโลกบริษัทญี่ปุ่นหยุดกิจการชั่วคราวต่อมาประมาณปี พ.ศ. ๒๔๙๓ บริษัทซึเอีโตและโตโยเมตก็ได้กลับเข้ามาดำเนินกิจการในประเทศไทยอีก จากนั้นบริษัทต่าง ๆ ก็ได้จดทะเบียนต่อเป็นบริษัทถูกต้องตามกฎหมายไทยต่อมา เมื่อหอการค้าญี่ปุ่นได้ถูกก่อตั้งขึ้นในกรุงเทพฯ บริษัทต่าง ๆ ของญี่ปุ่นก็ได้รวมกลุ่มกันเป็นสมาชิกของหอการค้าญี่ปุ่น บริษัทการค้าเหล่านี้ญี่ปุ่นเรียกว่า ‘โซโกโซชิยะ’ ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Trading Company

บริษัทการค้าเอนกประสงค์ มีบางคนแปลว่า “บริษัทค้าสารพัด” ได้แก่บริษัทที่ทำการค้าทุกประเภท นับตั้งแต่การลงทุนด้านวัตถุดิบ ไปจนถึงการผลิตสินค้าสำเร็จรูปทำการผลิตสินค้าประเภท เหมือง ถ่านหิน ไปจนถึงเรือสินค้าและเครื่องบิน

บริษัทการค้าเฉพาะอย่าง ได้แก่ บริษัทที่ทำการค้าสินค้าบางชนิด มีความเชี่ยวชาญเฉพาะสินค้าประเภทหนึ่งประเภทใดแต่อย่างเดียว

บริษัทการค้าญี่ปุ่นที่เป็นสมาชิกของหอการค้าญี่ปุ่นปัจจุบันนี้มีอยู่ ๕๕ บริษัท เป็นสำนักงานจัดการเกี่ยวกับการค้าอีก ๑๘ บริษัท

รายชื่อบริษัทญี่ปุ่นในประเทศไทย

ชื่อ	วันก่อตั้ง	ทุนจดทะเบียน	อัตราส่วนทุน
		๑,๐๐๐ บาท	ญี่ปุ่น : ไทย
๑๐ บริษัทยักษ์ใหญ่ (เอนกประสงค์)			
๑. มิตซูบิชิ	มี.ย. ๑๙๕๕	๓๐,๐๐๐	๑๐๐ : ๐
๒. มิตซูบิชิ	ธ.ก. ๑๙๕๕	๓๔,๐๐๐	๑๐๐ : ๐
๓. มารเบน	เม.ย. ๑๙๕๕	-	-
๔. ซี. ฮี. โค.	มี.ก. ๑๙๕๓	-	-
๕. ซุมิโตโม	มี.ย. ๑๙๖๐	๖,๐๐๐	๑๐๐ : ๐
๖. นิซโซ-อิวาย	มี.ก. ๑๙๖๐	๔,๐๐๐	๑๐๐ : ๐
๗. โตโยเมงกา	ธ.ก. ๑๙๕๓	-	๑๐๐ : ๐
๘. คานเนมัตสึ-โกโซ	ศ.ก. ๑๙๖๗	๑,๗๔๐	๑๐๐ : ๐
๙. อาตากา	มี.ก. ๑๙๖๐	๑,๐๐๐	๑๐๐ : ๐
๑๐. นิชิเมิน	-	-	-
บริษัทการค้าอเนกประสงค์รายอื่นๆ			
๑๑. บันวา เทรคคิง	มี.ก. ๑๙๖๘	๒๕๐	๔๐ : ๖๐
๑๒. บันไซ	มี.ก. ๑๙๗๐	๑,๘๐๐	๕๕ : ๔๕
๑๓. โซริ	เม.ย. ๑๙๖๓	๑,๐๐๐	-
๑๔. ไดอิจิ บัสโซ โภชา	ก.พ. ๑๙๖๑	๗๐	๘๓.๓ : ๑๖.๗
๑๕. ฟุจิเมอร์แคน ไทล์	เม.ย. ๑๙๕๘	๕๐๐	๑๐๐ : ๐
๑๖. ฮิเดกะ	ธ.ก. ๑๙๖๘	๑,๖๕๐	๑๐๐ : ๐
๑๗. ศึกษาศยามคอรป.	ก.พ. ๑๙๔๕	๑,๐๐๐	๑๐๐ : ๐
๑๘. คินไซมาตาอริคอรป.	๑๙๕๕	-	-
๑๙. โทวา	-	-	-
๒๐. เกียวกุโต	มี.ก. ๑๙๕๖	-	-
๒๑. งาม. มากิมุรา	ธ.ก. ๑๙๖๐	-	-
๒๒. มุระคามิ เทรคคิง	-	-	-
๒๓. นิชิเรียว	พ.ย. ๑๙๖๒	-	-
๒๔. โนมูระ เทรคคิง	มี.ก. ๑๙๖๐	๒,๐๐๐	๑๐๐ : ๐
๒๕. โอซากา โตโยชิม่า	เม.ย. ๑๙๕๕	-	-
๒๖. โอยามา โซโก	ศ.ก. ๑๙๖๕	๒๒๐	๔๕ : ๕๕
๒๗. ปาซิฟิค - โอเร็นต์	พ.ย. ๑๙๗๔	-	๑๐๐ : ๐
๒๘. ซาโก	พ.ย. ๑๙๖๐	๕๐๐	๑๐๐ : ๐
๒๙. ชันวะโยโก	ธ.ก. ๑๙๕๘	๑๐๐	-
๓๐. ซิน โคอะ โทเอกิ	-	-	-
๓๑. ซิมโกะ ชันเกียว เทรคคิง	ศ.ก. ๑๙๖๘	๔๐๐	๑๐๐ : ๐
๓๒. ตากาซึมา	มี.ย. ๑๙๖๖	๒๐๐	๑๐๐ : ๐
๓๓. ไทยโตมารุ	ก.ก. ๑๙๖๔	๑๐,๐๐๐	๑๐๐ : ๐
๓๔. ไทยแจแปนปามาซุติคอลล	มี.ก. ๑๙๕๕	๕๐๐	๒๐ : ๘๐

รายชื่อบริษัทญี่ปุ่นในประเทศไทย

ชื่อ	วันก่อตั้ง	ทุนจดทะเบียน	อัตราส่วนทุน
๓๕. ไทยโคโย	ก.ย. ๑๙๖๖	๒,๐๐๐	๓๐ : ๓๐
๓๖. ไทยซิวลิช	เม.ย. ๑๙๕๘	๑,๐๐๐	๑๐๐ : ๐
๓๗. โตโฮซันเกียว	ต.ค. ๑๙๖๗	๒,๐๐๐	๕๘ : ๒
๓๘. โตโฮกุ	มี.ค. ๑๙๕๕	-	-
๓๙. ยูนิคอร์ปแจแปน	-	-	-
บริษัทการค้าเฉพาะอย่าง			
๔๐. เอเชียนฮอนด้า มอเตอร์	ต.ค. ๑๙๗๔*	๑๐,๐๐๐	๑๐๐ : ๐
๔๑. บวงกอกทอน โซจิ	ธ.ค. ๑๙๖๖	๑,๐๔๐	๑๐๐ : ๐
๔๒. ฟุจิ ซึทว็อก	มี.ค. ๑๙๖๗	-	-
๔๓. ฮิตาชิ เซล	ต.ค. ๑๙๖๘	๑,๐๐๐	๑๐๐ : ๐
๔๔. กาวาเค็ตสึ เทรดคิง	มี.ค. ๑๙๗๐	-	-
๔๕. กัตสึอุระ	มี.ค. ๑๙๗๐	-	-
๔๖. ลอเดเต้ โซจิ	มี.ย. ๑๙๗๐	๓,๐๐๐	๑๐๐ : ๐
๔๗. มัตสึซึต้า อีเลคทริกเทรดคิง	-	-	-
๔๘. นอริตาคิ	มี.ค. ๑๙๖๘	๑,๐๐๐	๑๐๐ : ๐
๔๙. โอกาย่า	ก.ค. ๑๙๖๗	-	-
๕๐. โอซากา โคซาอิ	ต.ค. ๑๙๖๔	๑,๐๐๐	๑๐๐ : ๐
๕๑. โพล่า กอสเมติก	ธ.ค. ๑๙๖๐	๒,๓๐๐	๑๐๐ : ๐
๕๒. ซันโย	พ.ค. ๑๙๖๘	๒,๐๐๐	๕๐ : ๕๐
๕๓. ซิวเนซันแนล เซล&เซอรัวีส	มี.ค. ๑๙๗๐	๒,๐๐๐	๕๕ : ๕๕
๕๔. ซิเซอิด	-	-	-
๕๕. ทาคะตะ	ต.ค. ๑๙๖๘	๒๐,๐๐๐	๔๘ : ๕๒
๕๖. ไทยดีโนมอเตอร์	พ.ค. ๑๙๖๒	๑๐,๐๐๐	๕๐ : ๕๐
๕๗. ไทยโมโมอิ	เม.ย. ๑๙๕๘	๒,๖๔๐	๕๓ : ๗
๕๘. โตชิบา	ต.ค. ๑๙๖๘	๓,๕๐๐	๑๐๐ : ๐
๕๙. โตโยต้า	เม.ย. ๑๙๕๒	๔,๐๐๐	๕๐ : ๕๐

การดำเนินงานของบริษัทการค้าญี่ปุ่น
ในประเทศไทย

บริษัทธุรกิจญี่ปุ่นในประเทศไทยมีการประกอบกิจการในทุกแขนงเศรษฐกิจ มีตั้งแต่ห้างสรรพสินค้า โรงแรม บริษัทส่งออก บริษัทตรวจสอบสินค้า บริษัทก่อสร้าง โรงงาน

อุตสาหกรรมและธนาคาร บริษัทธุรกิจของญี่ปุ่นที่เป็นสมาชิกของหอการค้าญี่ปุ่นเมื่อสิ้นปี ๒๕๑๗ มีทั้งหมด ๒๘๗ ราย ประกอบด้วยบริษัทการค้า ๕๔ ราย สำนักงานธุรกิจการค้า (นายหน้า) ๑๘ ราย โรงงานอุตสาหกรรม ๘๗ ราย สำนักงานธุรกิจอุตสาหกรรม ๔๐ ราย

บริษัทก่อสร้าง ๑๓ ราย บริษัทขนส่ง ๖ ราย
 บริษัทการเงิน (ธนาคาร ทรัสต์ และประกันภัย)
 ๑๕ ราย บริษัทโฆษณา ๑๐ ราย บริษัทท่องเที่ยว ๕ ราย
 โรงแรม ๑๑ ราย บริษัทรับเหมา ๕ ราย
 ห้างสรรพสินค้า ๑ ราย บริษัทตรวจสอบมาตรฐานสินค้า ๑ ราย
 และองค์การวิสาหกิจของรัฐอีก ๘ ราย

บริษัทธุรกิจเหล่านี้มีการลงทุนในประเทศไทยคิดเป็นร้อยละ ๔๗.๘ ของเงินทุนจากต่างประเทศ
 เฉพาะบริษัทการค้าของญี่ปุ่นมีการลงทุนเป็นร้อยละ ๒๕.๘ ของเงินทุนทั้งหมดจากต่างประเทศ
 นอกจากนั้นเป็นการลงทุนของผู้

ประกอบการอื่น ๆ ที่เป็นชาวญี่ปุ่นอีกร้อยละ ๑๘.๐ จากตัวเลขนั้นจะเห็นได้ว่าญี่ปุ่นคือนายทุนต่างชาติตัวฉกรรจ์ที่กำลังกอบโกยผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจอยู่ในประเทศไทย

บริษัทที่มีอิทธิพลทางการค้าและการลงทุนมากที่สุดในประเทศไทยก็คือ ๑๐ บริษัทยักษ์ใหญ่ที่มีอิทธิพลครอบคลุมไปทั่วโลกนั่นเอง ๑๐ บริษัทนี้ เป็นบริษัทขนาดใหญ่ มีจำนวนสาขามากมาย เฉพาะที่สำนักงานใหญ่ ๗ ประเทศ ญี่ปุ่นมีจำนวนคนงาน แต่ละบริษัทไม่ต่ำกว่า ๓,๕๐๐ คน

๑๐ บริษัทยักษ์ใหญ่ของญี่ปุ่น

ชื่อ	วันก่อตั้ง ก.ศ.	เงินทุนก่อตั้ง		จำนวนคนงาน (สำนักงานใหญ่)	มูลค่าการค้าประจำปี (๑๙๗๓)	จำนวนสาขา
		ล้านเยน	พันบาท			
๑. มิตซูบิ	กค. ๑๘๘๗	๓๓,๐๘๕	๒,๒๗๗,๕๕๓	๑๐,๐๕๔	๒,๖๗๗,๕๙๔	๗๓
๒. มิตซูบิชิ	เมษ. ๑๘๕๐	๓๓,๔๙๐	๒,๓๒๙,๐๙๐	๘,๕๐๑	๒,๗๘๔,๒๒๘	๑๒๐
๓. มารูเบนิจิตา	ธค. ๑๘๕๘	๓๐,๔๖๓	๒,๑๑๙,๒๙๘	๗,๗๐๓	๑,๙๒๙,๐๐๑	๒๓
๔. ซี. อี. ไค	ธค. ๑๘๕๘	๓๔,๘๑๒	๒,๔๒๗,๖๕๖	๗,๐๔๘	๑,๗๑๔,๑๘๕	๘๕
๕. ซุมิโตโม-โซวอิ	ธค. ๑๘๖๘	๑๕,๖๘๖	๑,๐๕๐,๗๕๘	๕,๕๗๐	๑,๓๐๖,๑๙๔	๘๔
๖. นิซโซอิวาย	กพ. ๑๘๒๘	๑๗,๒๗๑	๑,๒๐๐,๘๖๔	๖,๘๖๑	๑,๓๒๗,๘๕๔	๘๒
๗. โตโยเมงกา	เมษ. ๑๘๒๐	๑๐,๐๐๐	๖๘๕,๓๖๔	๔,๑๒๓	๙๒๗,๑๗๗	๓๔
๘. คาเนมัตสึโกโซ	มีค. ๑๘๑๘	๗,๒๖๐	๕๐๔,๙๓๕	๓,๖๘๕	๖๕๐,๐๘๖	๖๗
๙. ยากากา	พย. ๑๘๑๗	๑๐,๐๐๐	๖๘๕,๓๖๔	๓,๕๕๓	๖๔๖,๗๐๐	๖
๑๐. นิชิเมม	พย. ๑๘๘๒	๑๐,๐๑๐	๖๗๖,๐๖๐	๓,๙๔๒	๖๕๖,๑๑๖	๕๒

๑๐ บริษัทยักษ์ใหญ่นี้ ได้จัดตั้งหน่วยงานต่างๆครอบคลุมเศรษฐกิจของญี่ปุ่นทั่วทุกสาขากลายเป็นกลุ่มทุนผูกขาดเศรษฐกิจญี่ปุ่นยุคปัจจุบันอย่างไม่มีวันที่บริษัทใหม่ ๆ จะแข่งขันได้ นอกจากจะผูกขาดเศรษฐกิจญี่ปุ่นแล้ว ๑๐ บริษัทนี้ ยังได้พยายามลงทุนในกิจการต่างๆ

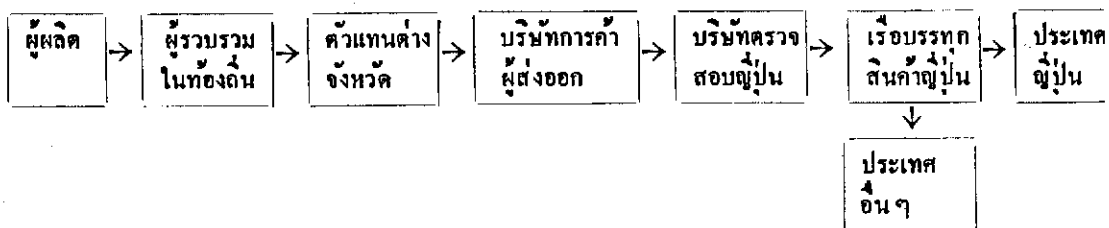
ในประเทศต่าง ๆ และค่อย ๆ ขยายกิจการแทรก
 แขงเศรษฐกิจของชาตินั้น ๆ มากขึ้นเรื่อย ๆ จน
 ในที่สุดบริษัทเหล่านี้จะเข้าควบคุมตั้งแต่กิจการ
 ชุคกันทรพยากรธรรมชาติ การเกษตร
 การแปรรูป การผลิตสำเร็จรูป การค้าภายใน
 และการส่งออก นั่นคือธุรกิจทุกแขนงจะ
 ตกอยู่ในกำมือขยายบริษัทเหล่านี้อย่างสิ้นเชิง
 นี้คือลักษณะของบริษัทธุรกิจระหว่างประเทศ
 (Multinational Corperation) นี้คือ
 ลักษณะของการคักทวงผลประโยชน์ของประเทศ
 ทุนายน นั่นคือลักษณะของประเทศผู้คชชี่
 ที่เรียกกันว่าประเทศจักรวรรดินิยม

หันมาพิจารณาวิธีการดำเนินงานของบริษัท
 ญี่ปุ่นในประเทศไทยดูบ้าง ปัจจุบันนี้ บริษัท
 ญี่ปุ่นกำลังใช้เล่ห์กลต่างๆ เพื่อเข้ากุมสภาพการ
 ผลิตและการค้าของไทย ที่จริงวิธีการขยาย

บริษัทเหล่านี้ ชับซ้อนและชาญฉลาดเป็นที่สุด
 จับไม่ค่อยได้ ไล่ไม่ค่อยทัน กระนั้นก็ตามวิธี
 การกว้างๆ ก็พอจะเป็นที่ทราบกันอยู่คือ

๑. *ตัวแทนค้าเกษตร* บริษัทการค้าของ
 ญี่ปุ่นจะรับซื้อผลิตผลจากประเทศไทย ส่งไปยัง
 ญี่ปุ่นและประเทศอื่นๆ โดยจะมีสายการค้าทอด
 ไปถึงผู้รับซื้อในท้องถิ่น ที่ทำหน้าที่เป็นผู้รวบรวม
 สินค้าส่งมายังบริษัทส่งออก ซึ่งส่วนใหญ่
 ตั้งอยู่ในกรุงเทพฯ สินค้าที่จะส่งออกนั้นจะผ่าน
 การตรวจสอบมาตรฐานด้านคุณภาพ น้ำหนัก
 และหีบห่อ โดยบริษัทตรวจสอบของญี่ปุ่น (คือ
 บริษัท OMIC=Oversea Merchandise
 Inspection) จากนั้นก็จะบรรทุกโดยเรือสินค้า
 ของญี่ปุ่นส่งไปยังเมืองท่าญี่ปุ่นและเมืองท่า
 ประเทศอื่นๆ

วิธีการส่งออก : ผลิตผลเกษตรของบริษัทการค้าญี่ปุ่น

ในกรณีของสินค้าเกษตรนี้ญี่ปุ่นไม่สามารถพึ่งตนเองได้ ซึ่งต้องนำเข้าจากต่างประเทศ
 เป็นส่วนใหญ่ แต่ถ้ามีผู้ผลิตน้อยรายญี่ปุ่นก็จะพยายามส่งเสริมให้ผู้ผลิตรายอื่นผลิตแข่งขันเพื่อ
 ทำให้มีโอกาสเลือกซื้อได้มากขึ้น ตัวอย่างเช่น กรณีถั่วเขียวผิวก่ำ ก่อนปี ๒๕๑๒ ญี่ปุ่นจะนำเข้า
 จากพม่าเป็นถึงร้อยละ ๕๐ เพราะมีพม่าเพียงประเทศเดียวที่ผลิตถั่วเขียวผิวก่ำมาก ต่อมาญี่ปุ่น
 ได้แนะนำส่งเสริมให้เกษตรกรไทยปลูกถั่วเขียวผิวก่ำมากขึ้น กระทั่งในปีต่อ ๆ มา จนบัดนี้

ญี่ปุ่นสามารถที่จะซื้อตัวเขียวผิวดำจากไทยได้มากตามต้องการ

ในกรณีของข้าวโพด ญี่ปุ่นก็พยายามส่งเสริมอินโดนีเซียเพื่อให้เป็นตลาดแข่งกับสหรัฐอเมริกาและไทยสำหรับประเทศไทยมีสินค้าหลายชนิดที่ต้องการพึ่งตลาดญี่ปุ่นเป็นหลักเช่น ข้าวโพด ถั่วเขียวผิวดำ ละหุ่ง กุ้งสด และแร่ฟลูออไรท์ เป็นต้น

๒. สินค้าแร่ ญี่ปุ่นมีบริษัทที่จะรับซื้อแร่ฟลูออไรท์จากไทยหลายบริษัท การค้าแร่ฟลูออไรท์ตกอยู่ในอิทธิพลของญี่ปุ่นมานานแล้ว ญี่ปุ่นพยายามผูกขาดการค้าซื้อโดยการพยายามทำลายหรือกีดกันผู้ซื้อรายอื่น เช่น เมื่อไซเวียตได้ซื้อแร่ฟลูออไรท์ไทยไปจำนวนหนึ่งเป็นการทดลองตลาด ปรากฏว่าแร่เนื้อนี้คือของคุณภาพมาก มีสิ่งเจือปนแปลกปลอมไม่ตรงกับตัวอย่าง ไซเวียตจึงไม่ยอมซื้อฟลูออไรท์จากไทย ต่อมาผู้แทนการค้าของไซเวียตได้มาประชุมทางการค้าร่วมกับเจ้าหน้าที่สภาหอการค้าแห่งประเทศไทยและได้ยกเอาเรื่องแร่ปลอมมาพูดกัน ผลปรากฏข้อเท็จจริงออกมาว่าแร่ที่ไซเวียตซื้อไปนั้น ซื้อไปจากบริษัทญี่ปุ่นที่จงใจปลอมปนแร่ เพื่อทำลายความเชื่อถือของไซเวียต หลอกไซเวียตเพื่อไม่ให้ซื้อฟลูออไรท์จากไทยอีก ทั้งนี้เพื่อคัดตลาดผู้ซื้อของไทย ให้เหลือไว้เพียงญี่ปุ่น ญี่ปุ่นจะได้ผูกขาดการค้าซื้อแต่ผู้เดียว

นอกจากนี้แล้ว บริษัทญี่ปุ่นยังมีวิธีการทำลายผู้ค้าแร่ที่มีทุนน้อย โดยการปล่อยข่าวว่าราคาแร่ในญี่ปุ่นสูงมาก เป็นเหตุให้ผู้ค้าแร่วายย่อยซื้อแร่ไว้มาก ผู้ผลิตรายอื่น ๆ ที่ไม่ใช่บริษัทญี่ปุ่นก็ผลิตมากขึ้น จากนั้น บริษัทญี่ปุ่นผู้รับซื้อแร่ส่งออกก็จะซื้อแร่แต่น้อย บริษัทนำเข้าของญี่ปุ่นซึ่งอยู่ในเครือเดียวกันกับบริษัทค้าแร่ในไทย ก็จะนำเข้าแต่น้อย ทำให้สินค้าค้างสต็อกมาก ราคาตกผู้ค้าขาดทุนบางรายต้องล้มเลิกไปก็มี บริษัทญี่ปุ่นจึงสามารถเข้ากุมสภาพตลาดได้มากขึ้น

๓. ก้านอุตสาหกรรม การผลิตสินค้าอุตสาหกรรมในประเทศไทยที่ต้องนำวัตถุดิบเข้าจากต่างประเทศ เช่น สิ่งทอ เคมีภัณฑ์ หรืออาหุสมัยเครื่องจักร เครื่องไฟฟ้า วัตถุดิบส่วนใหญ่จะนำเข้าจากญี่ปุ่น พวกโยเทียมหรือโยพรีซึร์ร้อยละ ๕๐ นำเข้าจากญี่ปุ่น เคมีภัณฑ์ผลิตปุ๋ย เคมีภัณฑ์ผลิตผงซักฟอก ร้อยละ ๘๐ นำเข้าจากญี่ปุ่นเหล่านี้ เป็นต้น

การนำเข้าเหล่านี้บริษัทญี่ปุ่นในเมืองไทยจะนำเข้าจากบริษัทแม่ในญี่ปุ่น และก็ผลิตเป็นสินค้าสำเร็จรูป ึ่งกลับไปขายยังญี่ปุ่น และประเทศอื่น ๆ สินค้าญี่ปุ่นที่ผลิตในเมืองไทยนี้ส่วนหนึ่งก็ตราทำจากประเทศไทย อีกส่วนหนึ่งก็ตราทำจากญี่ปุ่น แล้วส่งไปขายตีตลาดในยุโรปและอเมริกา ทำให้ญี่ปุ่นได้กำไรดีเพราะค่าแรงงานในไทยถูกกว่าในญี่ปุ่น ทางรัฐบาลส่งเสริม

ลดภาษีการผลิตและภาษีการค้าให้อีกด้วย ตัวอย่างสินค้าญี่ปุ่นที่ผลิตในไทย แต่ส่งไปตีตราที่ญี่ปุ่น ก็ได้แก่ เสื้อยกทรงวาโก้ ซึ่งมีจำหน่ายทั่วโลก แท้จริงแล้วต้นทุนตัวหนึ่งๆไม่เกิน ๒๐ บาท แต่ราคาจำหน่ายอย่างต่ำสุดก็ ๕๐ บาท ชนิดแพงขึ้นไปก็สูงถึง ๑๕๐-๒๐๐ บาท

สำหรับสินค้าที่ตีตราทำจากประเทศไทยถึงแม้จะไม่สามารถตั้งราคาสูงได้ แต่เมื่อส่งออกก็ยังได้กำไรดี เพราะมีสินค้าหลายชนิด ที่ประเทศในยุโรปและสหรัฐอเมริกาให้สิทธิพิเศษลดภาษีขาเข้า หรือไม่ก็ยกเว้นภาษีขาเข้า อย่างเช่นเสื้อผ้าสำเร็จรูป เป็นต้น

ส่วนสินค้าสำเร็จรูปต่างๆบริษัทแม่ในญี่ปุ่นจะส่งผ่านบริษัทสาขาในประเทศไทย เข้ามาจำหน่ายในตลาดเมืองไทย วิธีการที่บริษัทแม่ส่งผ่านบริษัทสาขา ทำให้บริษัทสาขาไม่ต้องพะวงเรื่องเงินทุน ไม่ต้องจ่ายเงินสด ที่ไม่ต้องจ่ายเงินสดก็เพราะประการแรกเป็นบริษัทเดียวกัน ประการที่สอง บริษัทแม่ในญี่ปุ่นมีธนาคารใหญ่ในเครือของตนคอยสนับสนุนด้านเงินทุนอย่างแน่นหนา จากการทำบริษัทสาขาในเมืองไทยสามารถส่งสินค้าเข้าได้ โดยไม่ต้องใช้ทุนมากนักเอง ทำให้บริษัทเหล่านี้สามารถขายสินค้าด้วยระบบเงินผ่อนได้ยาวนาน และสินค้าใดที่สามารถผ่อนในระยะยาวได้ สินค้านั้นก็ยังมีโอกาส

ที่จะแย่งลูกค้าได้มาก นี่ก็เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้สินค้าญี่ปุ่นสามารถตีตลาดในประเทศต่าง ๆ ได้ และสินค้าเงินผ่อนนั้นใครก็ทราบว่ายี่ห้ออะไรดีเยี่ยมที่สุดเลือกซื้อเลือกชื้อเหมือนกันทีเดียว นี่แหละวิธีการชูศรีชของประเทศไทยจรรवरदनियम

การผูกขาดทางการค้าของบริษัทญี่ปุ่น

โดยข้อเท็จจริง ในปัจจุบันนี้ ราคาสินค้าญี่ปุ่นมิได้แตกต่างไปจากราคาสินค้าอเมริกันหรือสินค้ายุโรปเลย ยิ่งในภาวะน้ำมันแพงด้วยแล้ว ปรากฏว่า ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจากญี่ปุ่นต้นทุนการผลิตสูง ราคาจึงต้องสูงตามไปด้วย ตัวอย่างเช่น นาฬิกาญี่ปุ่น ราคาก็ไม่ได้ถูกไปกว่านาฬิกาสวิส รถยนต์ ตู้เย็น ของญี่ปุ่น ราคาก็ไม่ได้ถูกกว่ารถยนต์ ตู้เย็นอเมริกัน หรืออังกฤษ สินค้าพวกเครื่องจักร เคมีภัณฑ์โยประคิษฐ์ อุปกรณ์ไฟฟ้า เครื่องอิเล็กทรอนิกส์ ก็เช่นเดียวกัน ราคาพอๆกับสินค้าจากยุโรปและอเมริกาทั้งสิ้น แต่ไทยก็นำสินค้าเหล่านี้เข้าจากประเทศญี่ปุ่นมากกว่าประเทศใด ๆ เป็นเหตุให้ไทยต้องขาดดุลย์การค้ากับญี่ปุ่นถึงร้อยละ ๖๐ ของจำนวนขาดดุลย์ทั้งหมด อย่างเช่นในปี ๒๕๑๗ ขาดดุลย์การค้าทั้งหมด ๑๓,๗๑๘ ล้านบาท เป็นการขาดดุลย์กับญี่ปุ่นเสีย ๗,๒๔๕

ล้านบาท ในครึ่งปีแรกของปี ๒๕๖๘ ไทย
ขาดดุลการค้าทั้งหมด ๔,๖๕๖.๒ ล้านบาท
เป็นการขาดดุลการค้ากับญี่ปุ่นเสีย ๔,๐๔๘.๖
ล้านบาท

สาเหตุสำคัญที่สุดที่ทำให้ไทยต้องขาดดุลย
การค้ากับญี่ปุ่นมากมายทุกปีก็เพราะว่า ญี่ปุ่นมี
อำนาจผูกขาดในการค้าระหว่างประเทศของไทย
โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการนำเข้า บริษัทญี่ปุ่น

มีอำนาจผูกขาดสูงมาก และแน่นอนเมื่อบริษัท
ญี่ปุ่นมีอำนาจผูกขาดการนำเข้าสูงมาก บริษัท
เหล่านี้ก็ต้องเลือกนำเข้าจากประเทศญี่ปุ่น หรือ
เป็นการนำเข้าจากบริษัทแม่ของตนนั่นเอง

การค้าระหว่างประเทศโดยบริษัทญี่ปุ่น มี
ทั้งการค้าโดยตรง คือ นำเข้า-ส่งออก โดยตรง
และการค้าโดยอ้อม คือทำหน้าที่เป็นนายหน้า
ติดต่อ นำเข้า-ส่งออก ให้บริษัทอื่น ๆ

การผูกขาดทางการค้าระหว่างประเทศโดยบริษัทญี่ปุ่น จะเห็นได้จากตัวเลขข้างล่างนี้

มูลค่า : ล้านบาท

	ส่งออก		นำเข้า	
	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๕	๒๕๖๖
๑. มูลค่าการค้ารวมของไทย	๒๒,๔๕๑	๓๒,๒๒๖	๓๐,๘๘๕	๔๒,๑๘๔
๑.๑ มูลค่าการค้ากับญี่ปุ่น	๔,๖๖๐	๘,๔๐๐	๑๑,๕๐๑	๑๕,๐๗๒
๑.๒ มูลค่าการค้ากับประเทศอื่น ๆ	๑๗,๗๙๑	๒๓,๘๒๖	๑๙,๓๘๔	๒๗,๑๑๒
๒. มูลค่าการค้าโดยตรงของบริษัทญี่ปุ่น	๓๑๖	๓๘๘	๕๑๔	๑,๓๕๑
๒.๑ มูลค่าการค้ากับญี่ปุ่น	๑๗๑	๑๕๖	๘๘๐	๑,๑๕๘
๒.๒ มูลค่าการค้ากับประเทศอื่น ๆ	๑๔๕	๒๓๒	๓๔	๑๙๓
๓. มูลค่าการค้าโดยอ้อมของบริษัทญี่ปุ่น	๘,๒๕๖	๒๐,๕๒๓	๑๐,๕๓๑	๑๕,๒๗๗
๓.๑ มูลค่าการค้ากับญี่ปุ่น	๔,๔๘๕	๘,๒๕๒	๑๐,๕๒๑	๑๓,๕๔๓
๓.๒ มูลค่าการค้ากับประเทศอื่น ๆ	๓,๗๗๑	๑๒,๒๗๑	๔๑๐	๑,๗๓๔
๔. มูลค่าการค้าทั้งหมดของบริษัทญี่ปุ่น	๘,๖๑๖	๒๐,๕๑๑	๑๑,๕๕๕	๑๖,๖๒๘
๔.๑ มูลค่าการค้ากับญี่ปุ่น	๔,๖๖๐	๘,๔๐๘	๑๑,๕๐๑	๑๔,๗๔๑
๔.๒ มูลค่าการค้ากับประเทศอื่น ๆ	๓,๙๕๖	๑๒,๑๐๓	๔๕๔	๑,๘๘๗
๕. มูลค่าการค้าของบริษัทญี่ปุ่นคิดเป็นอัตราร้อยละ ของมูลค่าการค้าทั้งหมดของไทย ๆ	๓๘.๓	๕๖.๔	๓๗.๔	๓๙.๕
๕.๑ มูลค่าการค้ากับญี่ปุ่น	๒๐.๗	๒๒.๗	๓๖.๕	๓๕.๓
๕.๒ มูลค่าการค้ากับประเทศอื่น ๆ	๑๗.๖	๓๓.๗	๑.๕	๔.๕

ตัวเลขข้างบนนี้เป็นการวิเคราะห์ของนาย ชิโคจิ ในวิทยานิพนธ์เรื่อง *The Sale of Japanese Trading Company in The External Trade of Thailand* จากตัวเลข นี้จะเห็นได้ว่า ในปี ๒๕๑๖ ไทยนำเข้าทั้งหมด ๔๒,๑๘๔ ล้านบาท เป็นการนำเข้าจากญี่ปุ่นเสีย ๑๕,๐๗๘ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๓๕.๓ ของการนำเข้าทั้งหมด และในมูลค่าการนำเข้า จากญี่ปุ่นนี้ เป็นการนำเข้าโดยบริษัทญี่ปุ่นเสีย ๑๔,๗๔๑ ล้านบาท หรือคิดเป็นประมาณ ร้อย ละ ๙๗.๗๖ ของมูลค่าการนำเข้าจากญี่ปุ่นทั้งหมด หรือร้อยละ ๓๕.๙ ของมูลค่าการนำเข้า ทั้งหมดของไทย

ถ้าตัวเลขที่นายชิโคจิ คำนวณ ออกมาใกล้เคียงความจริง ก็แสดงว่าบัดนี้บริษัทการค้า ของญี่ปุ่น ได้เข้ามามีอำนาจผูกขาดทางการค้า ระหว่างประเทศของไทยอย่างน่าวิตกที่สุด และ ถ้าหากปล่อยให้สถานการณ์คงเป็นอยู่เช่นนี้เรื่อย ไป ญี่ปุ่นก็ยังสามารถผูกขาดการค้าในประเทศไทยได้อย่างมั่นคง บริษัทการค้าของจักรวรรดินิยมญี่ปุ่น ทำให้บริษัทการค้าของนายทุนชาติ ล้มละลาย เพราะมีอาจแข่งขันได้ เหตุนี้จึงทำให้บริษัทของนายทุนชาติหาทางอยู่รอดด้วยการ ร่วมมือกับบริษัทญี่ปุ่น กลายเป็นนายทุนนาย หน้ารับใช้จักรวรรดินิยมญี่ปุ่นไป ซึ่งมัน ก็เป็นทำนองเดียวกันกับการรับ ใช้ จักรวรรดินิยมอเมริกา รากฐานของระบบทุนนิยมแห่ง

ชาติจึงต้องพังทลายลง ภารกิจการค้าสู่กับ ระบบศักดินาของนายทุนชาติจึงไม่สามารถประ สบชัยชนะได้ อำนาจเก่าของศักดินาจึงยังคง เข้มแข็งอยู่ในเมืองไทย ขณะเดียวกันอำนาจ ใหม่ของจักรวรรดินิยมก็ได้เข้ามาเคียงคู่ร่วมกัน แผ่นบารมีและกอบ โภยผลประโยชน์ ทางเศรษฐกิจ จากหยาดเหงื่อและน้ำตาของประชาชนไทย อยู่ในขณะนี้ อย่างนี้แหละที่เราเรียกกันว่าประ เทศไทยเป็นประเทศ “กึ่งเมืองขึ้นกึ่งศักดินา”

สาเหตุของการผูกขาด

อาจจะมีการถามว่าก็แล้วทำไมปล่อยให้ญี่ปุ่น เข้ามาผูกขาด เข้ามาทำลายรากฐานของนายทุน นิยมแห่งชาติเสียเล่า คำตอบนี้แยกแยะเป็น ประเด็นต่างๆตามลำดับความสำคัญดังนี้

๑. เพราะเราใช้ระบบเศรษฐกิจเปิด เรา ต้องการทุนจากต่างประเทศ เปิดโอกาสให้นาย ทุนจักรวรรดินิยมญี่ปุ่นเข้ามาใช้ทุนอันมหาศาล ของตนเข้ามาครอบงำเศรษฐกิจการค้าของ เราอย่างสะดวกสบาย และแล้วมันก็เป็นไปตาม กฎแห่งความจริงที่ว่า “ภายใต้ระบบเสรีนิยม หรือระบบทุนนิยม ผู้มีทุนมากก็ย่อมมีโอกาส มาก” นายทุนแห่งชาติมีทุนน้อยก็ย่อมจะเสีย โอกาสให้แก่ทุนจักรวรรดินิยมญี่ปุ่น ซึ่งมี เงินทุนอย่างมหาศาลเป็นธรรมดา

๒. เนื่องจากข้อ ๑ ด้านการขาย บริษัท ญี่ปุ่นนำระบบเงินผ่อนระยะยาวมาใช้ เป็นเหตุ ให้บริษัทญี่ปุ่นสามารถแย่งลูกค้าได้ทุกฐานะ

เพราะผู้มีเงินน้อยก็สามารถซื้อสินค้าญี่ปุ่นได้
ด้านการซื้อ ญี่ปุ่นสามารถจ่ายเงินสดให้แก่
ผู้ชายได้ทันที ไม่ว่าจะเป็นการซื้อจำนวนมาก
หรือจำนวนน้อยทำให้บริษัทญี่ปุ่นสามารถแย่ง
ซื้อวัตถุดิบจากผู้ขายได้ทุกฐานะ ทั้งหมดนี้ที่
ญี่ปุ่นทำได้ก็เพราะมีเงินทุน

๓. บริษัทผูกขาดของญี่ปุ่นเป็นบริษัทการค้า
อเนกประสงค์ คำสินค้าหลายชนิด ไม่กลัว
ขาดทุนจากตลาดใหม่ ๆ หรือขาดทุนจากสินค้า
ใหม่ ๆ เพราะสามารถเอากำไรจากลูกค้าเก่ามา
ชดเชยการขาดทุนจากลูกค้าใหม่ ในทางกลับ
กัน ก็อาจจะได้กำไรจากลูกค้าใหม่มาชดเชยการ
ขาดทุนกับลูกค้าเก่า เช่น ขาดทุนการขายรถ
ยนต์จากตลาดอเมริกา ก็สามารถชดเชยด้วย
กำไรจากตลาดอเมริกา แต่ในปีต่อไปอาจจะได้
กำไรจากอเมริกา แต่ขาดทุนจากอเมริกาก็ได้
ดังนั้น ถึงแม้ว่าบางขณะในบางตลาดจะขาดทุน
ญี่ปุ่นก็จะรักษาตลาดไว้ ในด้านสินค้าหลาย
ชนิดก็เช่นกัน บางครั้งอาจจะขาดทุนจากการค้า
ข้าวโพด แต่ไปได้กำไรจากการค้าข้าวชดเชย
ในทางกลับกันบางครั้งอาจจะขาดทุนจากการ
ค้าข้าว แต่ไปได้กำไรจากการค้าข้าวโพด ดังนั้น
ญี่ปุ่นจึงต้องรักษาลูกค้าของตนไว้ทั้งสองอย่าง
หรือหลายอย่าง ทั้งนี้ก็เพื่อลดความเสี่ยงของ
ตนเอง การพยายามรักษาลูกค้าทุกชนิดไว้
นี้แหละทำให้บริษัทญี่ปุ่นสามารถคุมสภาพตลาด
ไว้ได้

๔. ปัจจัยสำคัญทำให้การดำเนินงานตามข้อ
สามารถบรรลุเป้าหมายก็คือ การที่บริษัทญี่ปุ่น
มีระบบข่าวสาร ข้อมูลที่ต้องรวดเร็ว รู้ความ
เคลื่อนไหวของตลาดอย่างดีทั่วโลก และปัจจัย
ที่ช่วยให้รู้ข่าวสารข้อมูลดี และรวดเร็วก็เพราะ
ว่า บริษัทญี่ปุ่นมีสาขามากมายกระจายอยู่
ทั่วโลก สาขาเหล่านี้ติดต่อกันด้วยระบบโทร
พิมพ์(TELEX) นอกจากนี้แล้วยังมีสำนักงาน
วิจัยที่ทำหน้าที่ค้นหาข้อมูลโดยเฉพาะอีกด้วย

๕. บริษัทการค้าญี่ปุ่นเข้าไปแทรกแซง
การผลิตและการค้าทุกขั้นตอน เพื่อค้ำให้กลไก
ของตลาดเคลื่อนไหวไปตามทิศทางที่ตนต้อง
การ เช่น ถ้าผู้ขายมีน้อยก็จะไปสร้างผู้ขายขึ้นมา
ดังกรณีถั่วเขียวผิวดำ หรือถั่วเหลือง ที่ญี่ปุ่นส่งเสริม
ให้ไทยปลูกถั่วเขียวผิวดำ และส่งเสริม
บราซิลให้ปลูกถั่วเหลือง กรณีผู้ซื้อมีน้อยก็จะ
ไปสร้างผู้ซื้อขึ้นมา เช่นการที่ญี่ปุ่นเข้าไปช่วยเหลือ
และให้กู้ยืมจัดตั้งสถานีโทรทัศน์ในประ
เทศต่าง ๆ เพื่อญี่ปุ่นจะได้มีโอกาสขายเครื่องรับ
โทรทัศน์ของตน

พิจารณาทางด้านการบริษัทของไทยบ้าง จุด
อ่อนที่ทำให้ต้องพ่ายแพ้ต่อบริษัทญี่ปุ่นก็คือ

๑. เป็นบริษัทที่มีเงินทุนน้อยกว่า ซึ่งไม่
อาจแข่งขันด้านทุนได้

๒. เมื่อทุนน้อยการที่จะซื้อสต็อกขายเชื่อ ก็มี
โอกาสทำได้น้อยกว่าบริษัทญี่ปุ่น บางบริษัท
ที่ทำได้ดีก็เพราะไปสมคบกับบริษัทญี่ปุ่น ได้

เกรงคิดจากบริษัทญี่ปุ่น ทำหน้าที่ขายสินค้าให้
ญี่ปุ่นหรือรับซื้อสินค้าให้บริษัทญี่ปุ่น บริษัท
เหล่านี้ไม่ใช่บริษัทนายทุนชาติ แต่เป็นบริษัท
นายทุนนายหน้ารับใช้จักรพรรดินิยม

๓. บริษัทของไทยมักจะเป็นบริษัทการค้า
เฉพาะอย่าง คือจะเน้นหนักที่สินค้าหนึ่งสินค้า
ใดมากเกินไป หากสินค้านั้นตกต่ำก็มักจะขาด
ทุน

๔. บริษัทของไทยไม่ค่อยมีสาขา ไม่ค่อยมี
ตัวแทน ระบบข่าวสารข้อมูลยังล้าหลังมาก ไม่
มีหน่วยใดที่ทำหน้าที่ด้านข่าวสารข้อมูลอย่างมี
ประสิทธิภาพและอย่างจริงจัง

๕. บริษัทของไทยมักจะค้ำกับคู่ค้าประจำ
ค้ำกันอย่างประเพณี โดยมักจะอาศัยความสัมพันธ์
ส่วนตัวส่วนตัวเชื่อมโยง เช่นถั่วเขียว บริษัท
รวมทุนไทยจะค้ำถั่วเขียวกับญี่ปุ่นเกือบทั้งหมด
เพราะมีคู่ค้าอยู่ที่นั่น ทางฝั่กค้ำกับได้หัว
นานาพรรณ เอ็นเตอร์ไพร์สค้ำกับสหรัฐ
อเมริกาสินค้าอื่น ๆ ก็มักจะมีลักษณะคล้ายคลึง
กันจะเน้นถั่วเขียวถั่วเหลืองถั่วดำไปก็ต้องขาดทุน
เช่นบริษัทค้าข้าวที่มีคู่ค้าในฮ่องกงเป็นหลัก
เมื่อฮ่องกงหันไปซื้อข้าวจากสาธารณรัฐประชา
ชนจีน ก็ต้องประสบกับการขาดทุนเป็นต้น

๖. บริษัทการค้าของไทยไม่ได้เจาะลึกลง
ไปในโครงสร้างทุกชั้นตอนของตลาดต่างประเทศ
จึงไม่อาจขจัดอุปสรรคทางการค้าได้ เช่น
ถ้าผู้ซื้อมีน้อย ก็สร้างผู้ซื้อไม่ได้ ผู้ขายมีน้อยก็

สร้างผู้ขายไม่ได้ ที่ทำไม่ได้ก็เพราะทุนน้อย ไม่
มีข้อมูลไม่มีการวิเคราะห์ตลาดอย่างจริงจัง

๗. บริษัทของไทยขาดความชำนาญในการ
วิ่งเข้าหาตลาดจึงไม่ค่อยมีลูกค้าใหม่ๆ ส่วน
หนึ่งของการทำการค้ากับต่างประเทศ จึงต้อง
อาศัยบริษัทญี่ปุ่นเป็นนายหน้า

กำจัดจักรวรรดินิยม—ล้มระบบผูกขาด

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ จุดแข็งของ
บริษัทญี่ปุ่นประกอบกับจุดอ่อนของบริษัทนาย
ทุนชาติของไทย จึงทำให้บริษัทญี่ปุ่นสามารถ
สร้างอำนาจผูกขาดในการค้าระหว่างประเทศ
ของไทยได้ง่าย

อย่างไรก็ตาม สรุปได้ว่าปัจจัยสำคัญที่สุดที่
ทำให้ญี่ปุ่นผูกขาดการค้าของไทยได้ก็เพราะ
ญี่ปุ่นมีทุนมาก ญี่ปุ่นเป็นจักรวรรดินิยมทาง
เศรษฐกิจ ที่คอยจ้องจะเอากองทุนอันมหาศาล
ไปดูดซับเอาทุนเล็กทุนน้อยจากประเทศด้อย
พัฒนา เข้าไปรวมไว้ในกองทุนใหญ่ของตน
และถ้าประเทศใดเปิดโอกาสให้ นายทุนญี่ปุ่น
ก็จะรีบกระโจนเข้าขย้ำทันที

ฉะนั้นความผิดพลาดประการสำคัญที่สุด
ที่เราจะต้องพิจารณา ก็คือการที่เราใช้ระบบ
เศรษฐกิจเปิด เราส่งเสริมให้นายทุนต่างชาติ
เข้ามาครอบงำผลประโยชน์จากประเทศของเรา
เราเพื่อผู้ที่พัฒนาเศรษฐกิจโดยทุนต่างชาติ
ไปคิดพัฒนาการผลิตและการใช้ทรัพยากรมนุษย์
ภายในประเทศ จึงทำให้จักรวรรดินิยมเข้ามามี

อิทธิพลเหนือระบบเศรษฐกิจของเรา นายทุน
ชาติไม่สามารถที่จะแข่งขันหรือแก้ไขจุดอ่อน
ของคุณได้สำเร็จ เพราะจะถูกนายทุนต่างชาติคิด
กันและกดขี่อยู่ตลอดเวลา รากฐานของระบบ
นายทุนแห่งชาติจึงต้องพังทะลายลง ขณะ
เดียวกันกลุ่มศักดินาซึ่งหวั่นไหวต่อการเติบโต
ของ นายทุน ชาติเพื่อรักษาอำนาจและผลประโยชน์
ของตนไว้

ด้วยเหตุดังกล่าวนี้ การกำจัดอำนาจผูกขาด
ซึ่งเป็นที่มาแห่งการกดขี่ขูดรีดอันหนักหน่วง ก็

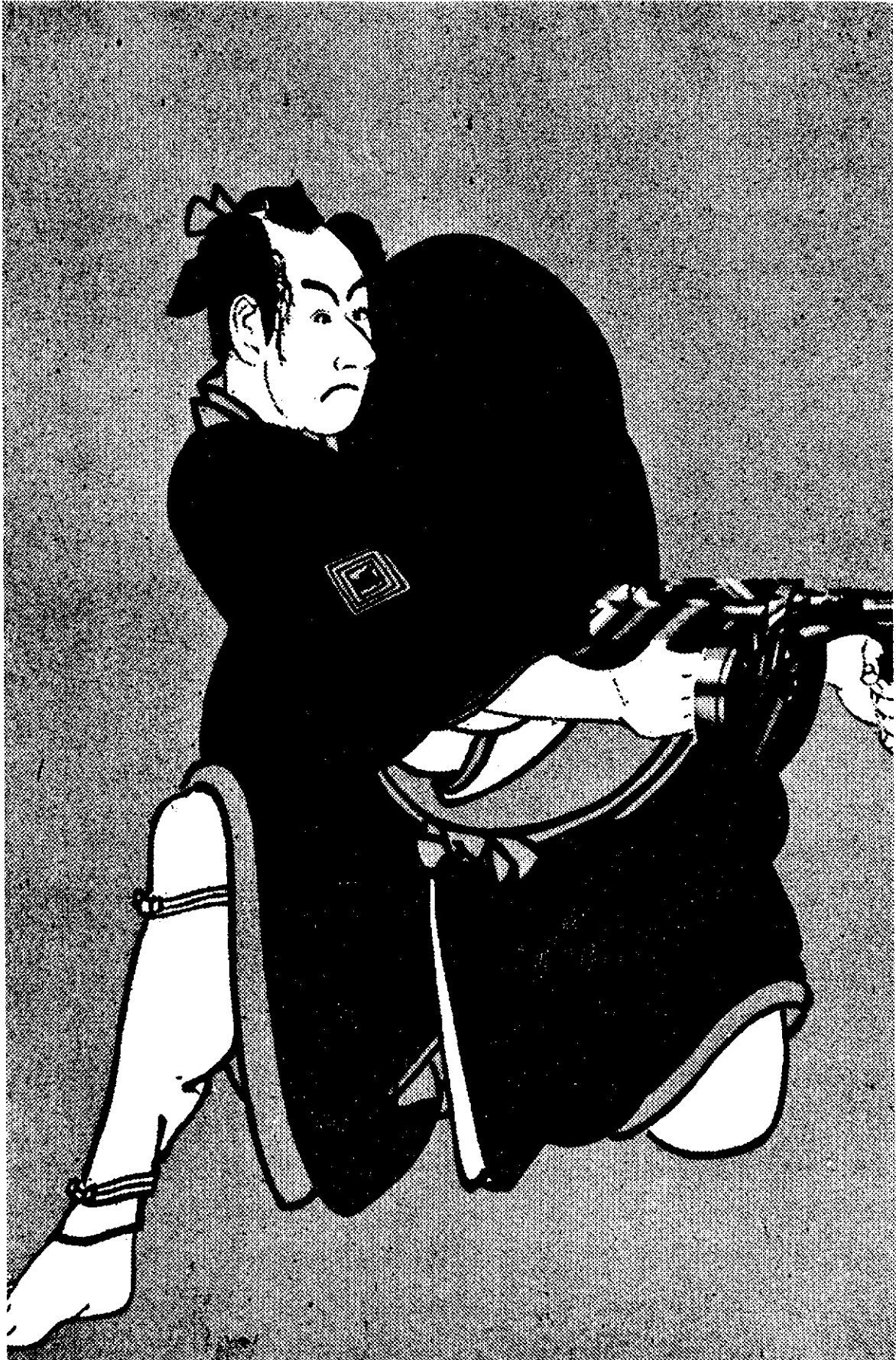
คือการกำจัดจักรวรรดินิยม จะต้องขับไล่จักร
วรรดินิยมออกไปจากผืนแผ่นดินไทย และใครก็
ตามทีสมถกกับจักรวรรดินิยมไม่ว่าจะเป็นกลุ่ม
นายทุน ขุนนาง กลุ่มศักดินา หรือกลุ่มนายทุน
นายหน้า จะต้องสลายอำนาจของพวกนี้ให้หมด
ไป แล้วสถาปนาเศรษฐกิจประชาชาติ สถาปนา
ประชาธิปไตยประชาชาติให้รุ่งเรืองขึ้นมาแทน
ที่ เมื่อนั้นก็จะเกิดมีประตูทองเปิดกว้างให้สังคม
ไทยก้าวไปสู่อนาคตที่ดีกว่า การไปสู่ระบบที่ไม่
มีชนชั้นผู้กดขี่ ระบบที่ไม่มีผู้ยากไร้

อธิปัตย์

ยื่นหยัดเคียงข้างปวงชน

ทุกวันอังคาร และศุกร์

ศุนย์วิจัย เอเชียอาคเนย์ การจารกธรรมข้อมูล ของญี่ปุ่น

บทนำ

ประวัติศาสตร์ที่มีมาจนปัจจุบันของประเทศญี่ปุ่น คือ ประวัติศาสตร์แห่งการรุกรานประเทศเพื่อนบ้าน ในสมัยเมจิ ญี่ปุ่นเป็นประเทศที่เจริญมากกว่าประเทศอื่นๆ ในเอเชียสมัยนั้น ญี่ปุ่นได้เริ่มรุกรานประเทศเพื่อนบ้านซึ่งได้แก่ เกาหลี จุดประสงค์ก็เพื่อปล้นสมบัติแสวงหาผลประโยชน์ ภายใต้ความหายนะของประเทศเกาหลี นอกจากนี้ญี่ปุ่นได้ก่อให้เกิดสงครามกับเกาหลี-จีน-และรัสเซีย ในช่วงระยะเวลาแห่งสงครามโลกครั้งที่ ๒ ญี่ปุ่นได้ขยายการรุกรานโดยตรงไปยังเอเชียอาคเนย์ และได้ก่อให้เกิดความหายนานานัปการ

ในสมัยปัจจุบัน รูปแบบการรุกรานประเทศอื่น ได้เปลี่ยนจากการรุกรานโดยตรงทางทหาร มาเป็นการรุกรานทางเศรษฐกิจ แต่สิ่งหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับการรุกรานทั้งทางการทหารในสมัยก่อนหน้านั้น หรือสัมพันธ์กับการตักตวงผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจในสมัยปัจจุบันก็ตาม ซึ่งไม่เปลี่ยนแปลง ก็คือ ความสัมพันธ์กับสถาบันการศึกษาหรือสถาบันการวิจัยบางแห่งของญี่ปุ่น

ความสัมพันธ์ระหว่างจักรพรรดินิยม (ทางทหาร) จักรพรรดินิยม (ทางเศรษฐกิจ) กับสถาบันการศึกษา

ในช่วงเวลา ๒๐ ถึง ๓๐ ปีก่อนที่จะเกิดสงครามโลกครั้งที่ ๒ สถาบันการศึกษาหลายแห่งในญี่ปุ่นได้ถูกคัดแปลงเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการรุกรานของประเทศญี่ปุ่น ตัวอย่างเช่น ในปี ๑๙๒๕ ได้มีการตั้งหน่วยวิจัยการทหารขึ้นเป็นครั้งแรกในมหาวิทยาลัยเกียวโตเพื่อจุดประสงค์การปรับปรุงพัฒนาประสิทธิภาพการทหารเพื่อการรุกรานให้ได้ผลดีมากยิ่งขึ้น อาจารย์ฮะชิโมะโตะ แห่งคณะเกษตรศาสตร์เป็นผู้หนึ่งที่ได้ตั้งคณะวิจัยเรื่องราวเกี่ยวกับการเกษตร เพื่อเตรียมการรุกรานแสวงหาผลประโยชน์ในจีน นอกจากนี้ คณะกองพลทหารที่ ๗๓๑ แห่งภาคพื้นคันโต ของญี่ปุ่นก็ได้ใช้ประโยชน์จากคณะแพทยศาสตร์ เพื่อประโยชน์ในการเตรียมการรุกรานเอเชียอาคเนย์ ไม่ว่าจะเป็นคณะวิทยาศาสตร์ หรือคณะที่เกี่ยวข้องกับวิชาสังคม-เศรษฐศาสตร์ ก็ตาม ต่างก็ถูกใช้เป็นเครื่องมือเพื่อการรุกรานแล้วทั้งสิ้น จากการเตรียมการของแหล่งวิจัยต่างๆ ของญี่ปุ่นที่ได้ส่งผู้คนไปทำการวิจัยในประเทศอื่นนั่นเอง ก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ญี่ปุ่นได้ทำการรุกรานทางทหารอย่างมีประสิทธิภาพดียิ่งในสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ และก่อนหน้านั้น

ในสมัยปัจจุบัน ภายใต้ระบบทุนนิยม

ญี่ปุ่นได้พยายามหาทางไปสู่ดินแดนที่มีแร่ธาตุอุดมสมบูรณ์ บริเวณที่สามารถจะซื้อแรงงานมนุษย์ได้ในราคาถูก และบริเวณที่สามารถจะทำการขยายตลาดสินค้าของญี่ปุ่นได้มากในประเทศอื่น สถาบันการวิจัยในปัจจุบันจึงมีความสำคัญต่อการรุกรานทางเศรษฐกิจของญี่ปุ่น โดยเฉพาะในแง่ของการวิจัยข้อมูลในต่างประเทศที่เกี่ยวกับแหล่งของวัตถุดิบของทรัพยากรธรรมชาติ หรือทั้งสภาพตลาดการค้าในต่างประเทศ หรือแม้แต่สภาพการเมือง สถานะการณ์ในต่างประเทศที่มีผลกระทบต่อการลงทุน การแสวงหาผลประโยชน์ของญี่ปุ่น

ศูนย์ค้นคว้าวิจัยเอเชียอาคเนย์ ก็เป็นสถาบันวิจัยแห่งหนึ่งที่ถูกตั้งขึ้นมาเพื่อรับใช้ผลประโยชน์ของจักรวรรดินิยมญี่ปุ่น

ศูนย์วิจัยเอเชียอาคเนย์
(โตนั่งอ้ายเจียงกะไคตั้ง)

ประวัติ

ในปี ๑๙๕๘ เดือนพฤศจิกายน ภายหลังการพบปะหารือระหว่างศาสตราจารย์ อิบารันแห่งอเมริกาและคณะบดีของมหาวิทยาลัยเกียวโตแล้ว ก็ได้มีการตั้ง “ชมรมวิจัยเอเชียอาคเนย์” ขึ้นมาเพื่อวิจัยรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเอเชียอาคเนย์ในช่วงเวลานั้นเป็นช่วงเวลาที่อเมริกาได้แผ่ขยายอำนาจการทหารและทางด้านการเศรษฐกิจเข้าไปในเอเชียอาคเนย์ ภายใต้การรณรงค์ความคิดของอเมริกาที่ว่า “Modernization โดย

การต่อต้านคอมมิวนิสต์” เพื่อที่จะให้ถึงจุดประ
สงค์ของสหรัฐอเมริกาในการแผ่อิทธิพลเข้าไป
ยังเอเชียอาคเนย์นั่นเอง อเมริกาจึงได้ช่วยเหลือ
สนับสนุนให้มีการวิจัยรวบรวมข้อมูลของประเทศ
ต่าง ๆ ในเอเชียอาคเนย์ โดยผ่านมูลนิธิ
ฟอร์ด ซึ่งเคยถูกกล่าวหาว่าเป็นหน่วยงานหนึ่ง
ของ ซี.ไอ.เอ. ในการตั้งแหล่งวิจัยขึ้นมานั้น
นับได้ว่าเป็นการทำงานเพื่อหาข้อมูลจากเอเชีย
อาคเนย์ที่สืบต่อเนื่องมาจาก การตรวจสอบหา
ข้อมูลจากเอเชียอาคเนย์ในสมัยก่อนสงคราม
และระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๒

ในปี ๑๙๖๓ เดือนกุมภาพันธ์ “ศูนย์วิจัย
กันควัวเอเชียอาคเนย์” ก็ได้ถูกตั้งขึ้นโดยนาย
อ็อกคุโนะ คณบดีของมหาวิทยาลัยเกียวโต
และนายอิโนะกิ (ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งคณบดีของ
มหาวิทยาลัยบ็องกัน ราชอาณาจักรของญี่ปุ่นใน
ขณะนั้น) ซึ่งต่างก็เป็นฝ่ายที่กล่าวได้ว่าเป็น
“ขวาจัด” ทั้งคู่ ได้เป็นหัวเรี่ยวหัวแรงในการ
จัดตั้งศูนย์วิจัยขึ้นมานี้ ในการนี้ได้รับเงิน
ช่วยเหลือจากมูลนิธิฟอร์ดเป็นจำนวน ๓ แสน
๕ หมื่น ดอลลาร์ ซึ่งหลังจากการตั้งศูนย์วิจัย
แห่งนี้แล้วมีผลทำให้ศูนย์แห่งนี้กลายเป็นศูนย์
กลางการวิจัยเพื่อการรุกรานทางเศรษฐกิจที่
ใหญ่ที่สุดในญี่ปุ่น จุดประสงค์ของการวิจัยที่แท้
จริงได้ถูกดัดแปลงเป็นข้อความดังต่อไปนี้ ซึ่ง
มีอยู่ในหนังสือวันเปิดศูนย์วิจัยกันควัวเอเชียอา
คเนย์คือ “...การวิจัยนี้ก็เพื่อช่วยในการพัฒนา

ของประเทศในเอเชียอาคเนย์” และ “... จะ
พยายาม นำเอาประสบการณ์ของญี่ปุ่น ในการ
พัฒนาประเทศขึ้นมา ทำให้ช่วยเหลือพัฒนา
เป็นบทเรียนแก่ประเทศ ในเอเชียอาคเนย์”
“..... ไม่ว่าเราจะคำนึงถึงตำแหน่งที่ตั้งทาง
ภูมิศาสตร์ เชื้อชาติ วัฒนธรรม ศาสนา
เศรษฐกิจ หรืออื่นๆ ก็ตาม ก็มีความสัมพันธ์กับ
ประเทศเราอย่างลึกซึ้ง เราอาจกล่าวได้ว่าการ
ศึกษาเรียนรู้ – วิจัย เรื่องราวของเอเชียอาคเนย์
นั้น เป็นหน้าที่อันหนึ่งของคนญี่ปุ่น”

ในปี ๑๙๖๘ นายอิจิมุระชินอิจิ ผู้ที่เป็น
สมุนของกลุ่มนายทุนญี่ปุ่นภาคพื้นคันไซก็ได้เป็น
ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยแห่งนี้ ย่อมเป็นสิ่งแสดง
ให้เห็นอย่างชัดแจ้ง ถึงความสัมพันธ์ระหว่าง
ศูนย์วิจัยแห่งนี้กับกลุ่มนายทุนใหญ่ ของญี่ปุ่น
นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ของศูนย์วิจัยนี้ยังมีความ
ใกล้ชิดกับข้าราชการชั้นสูงของรัฐบาลญี่ปุ่นย่อม
แสดงถึงจุดประสงค์อัน ซ่อนเร้น ของศูนย์วิจัย
แห่งนี้

ในปัจจุบัน ศูนย์วิจัยเอเชียอาคเนย์นี้ได้
เปลี่ยนจากการ รับเงินอุดหนุนจากมูลนิธิฟอร์ด
มาเป็น การรับเงินจากกลุ่มนายทุนแถบภาค
คันไซของญี่ปุ่น ดังนั้นแทบไม่มีปัญหาเลยที่
ว่าศูนย์วิจัยแห่งนี้ทำการวิจัย เพื่อผลประโยชน์
ของผู้ใด

ในขณะนี้ จุดตำแหน่งของประเทศที่ศูนย์
วิจัยแห่งนี้วางเป้าหมายว่าจะวิจัยอย่างเน้นหนัก

คือ ไทยและอินโดนีเซีย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งเป็นประเทศที่อุดมไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ จึงไม่น่าแปลกใจเลยที่ว่า ทำไมศูนย์วิจัยแห่งนี้จึงเสาะที่จะตั้งสาขาศูนย์วิจัยเพิ่มขึ้นอย่างมากภายในอินโดนีเซีย โครงสร้าง—ลักษณะการวิจัยของศูนย์วิจัยเอเชียอาคเนย์

การวิจัยของศูนย์วิจัยเอเชียอาคเนย์ เป็นวิธีการที่เรียกกันว่า “การวิจัยท้องถิ่น” ซึ่งเป็นวิธีการที่อเมริกาได้ประสบความสำเร็จมาแล้ว ในช่วงเวลาที่มีการรุกรานประเทศอื่นๆอเมริกานั้น กล่าวได้ว่าเป็นผู้ที่ชำนาญในเรื่อง “การวิจัยท้องถิ่น” นี้มากที่สุด จากการศึกษาลักษณะแบบนี้เป็นสิ่งที่ทำให้อเมริกาได้ข้อมูลเกือบทุกแง่มุมที่จำเป็นสำหรับการรุกรานหรือเอาผลประโยชน์จากประเทศอื่นเกือบทั่วโลก การวิจัยของศูนย์วิจัยเอเชียอาคเนย์นี้อาจกล่าวได้ว่าเป็นการลอกเลียนแบบอย่างอเมริกา เพื่อความเป็นจักรวรรดินิยม ตามแบบอย่างของอเมริกา

“การวิจัยท้องถิ่น” ของประเทศใด ๆ หมายถึง การวิจัยเกี่ยวกับท้องถิ่นนั้น ๆ ในเกือบทุกแง่มุมโดยแบ่งตามสาขาวิชา เช่น

— การวิจัยศึกษาทางวรรณคดีของท้องถิ่นนั้น ๆ

— การวิจัยศึกษาทางด้านชีวิตเศรษฐกิจของท้องถิ่นนั้น ๆ

— การวิจัยศึกษาทางด้านภาษาของท้องถิ่นนั้น ๆ

— การวิจัยศึกษาทางด้านแหล่งทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นนั้น

— การวิจัยศึกษาทางด้าน โครงสร้างทางการเมืองของท้องถิ่นนั้น ๆ

— การวิจัยศึกษาทางด้านตลาดการค้า

— การวิจัยศึกษาทางด้าน โครงสร้างทางการเมือง ระบบราชการ

ฯลฯ

โดยวิธีการนี้ เราจะเห็นได้ว่า ประเทศของผู้ทำการวิจัยจะมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องราวของประเทศที่ถูกวิจัยดียิ่งกว่าเจ้าของบ้านเสียอีก ตัวอย่างเช่น ถ้าประเทศในเอเชียอาคเนย์ใดที่มีแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ หรือตลาดการค้า หรือโครงสร้างทางการเมืองเป็นอย่างไร ก็จะถูกคณะวิจัยนั้นวิจัยได้ข้อมูลอันดีเยี่ยม อันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อนายทุนผู้ไปลงทุนแสวงหาผลประโยชน์ในประเทศนั้น ๆ

วิธีการที่ศูนย์วิจัยเอเชียอาคเนย์กระทำอยู่ เพื่อให้การวิจัยได้รับผลดีตามความมุ่งหมายก็คือ ๑. นักวิชาการที่มาวิจัยอยู่ในศูนย์วิจัยแห่งนี้ เป็นนักวิชาการที่มีชื่อเสียงที่ถูกดึงตัวจากคณะต่างๆ ของมหาวิทยาลัยเกียวโต คือ คณะนิติศาสตร์ อักษรศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การ

ศึกษา เกษตรศาสตร์ สังคมศาสตร์ มารวมกัน โดยมีคณะคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยเกียวโตเป็นประธานโดยตำแหน่ง ทั้งหมดนี้เป็นคณะกรรมการแห่งหน่วยงานวิจัยศึกษาเอเชียอาคเนย์ และทำการแบ่งงานวิจัยศึกษาต่อไป

๒. ศูนย์วิจัยเอเชียอาคเนย์นี้ ยังเป็นแหล่งให้การศึกษาศึกษา—ฝึกหัดแก่นักศึกษาทั้งในระดับ ปี ๓-๔ หรือระดับนักเรียนปริญญาโท-เอก เพื่อฝึกให้มีความชำนาญในการวิจัยเพื่อส่งไปทำการวิจัยสำรวจท้องถิ่น ในประเทศเอเชียอาคเนย์ ต่อไปในภายหน้า

๓. มีการรับนักศึกษาจากประเทศเอเชียอาคเนย์ภายใต้ทุนของรัฐบาลญี่ปุ่น เพื่อให้การศึกษาในระดับปริญญาโท-เอก ซึ่งนักศึกษาเหล่านี้ จะศึกษาค้นคว้าวิจัยเรื่องราวเกี่ยวกับประเทศของตน ร่วมกับนักวิชาการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับศูนย์วิจัยเอเชียอาคเนย์นี้ ประโยชน์ที่ศูนย์จะได้รับจากนักศึกษาจากประเทศเอเชียอาคเนย์ก็คือ ข้อมูลอย่างละเอียดเกี่ยวกับประเทศนั้น ๆ

๔. มีการแลกเปลี่ยนรวบรวมข้อมูลร่วมกันกับสถาบันที่มีรูปลักษณะ—จุดประสงค์อย่างเดียวกัน ได้แก่ ตัวอย่างเช่น

— สถาบันค้นคว้าเศรษฐกิจของเอเชีย (เอเชียบุงกะโคกังไซ)

— สำนักงานวิจัยที่ตั้งในประเทศเอเชียอาคเนย์เช่น “เจโทร”

๕. มีการตั้งสำนักงานสาขาของศูนย์วิจัยเอเชียอาคเนย์ ในประเทศเกือบทุกประเทศของเอเชียอาคเนย์ ตัวอย่างเช่นในประเทศไทยและอินโดนีเซีย มีสาขาคงกล่าวอยู่ ๘ แห่ง ซึ่งกำลังจะเพิ่มเป็น ๓ เท่าในอนาคต และนักวิจัยผู้ประจำสำนักงานจะเพิ่มจาก ๓๐ คน เป็น ๑๗๕ คน

๖. มีการติดต่อสัมพันธ์กับสถาบันการศึกษาของประเทศในเอเชียอาคเนย์ เช่น ในประเทศไทย ศูนย์วิจัยเอเชียอาคเนย์แห่งนี้ก็มีการติดต่ออย่างเป็นทางการกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นต้น ผลงานที่ศูนย์วิจัยนี้ได้กระทำมา

ข้อมูลของแหล่งวิจัยเอเชียอาคเนย์นี้ ส่วนหนึ่งจะพิมพ์เปิดเผยให้ทราบถึงเปลือกนอกของเรื่องราวที่วิจัยลงในหนังสือออกรายเดือน ซึ่งหนังสือชุดนี้ เริ่มมีมาตั้งแต่เดือนกรกฎาคมปี ๑๙๖๓ เป็นต้นมา

ขอยกตัวอย่างเรื่องราวที่เขียนลงในหนังสือชุดนี้คือ

ตัวอย่างที่ ๑ ในหนังสือเล่มหนึ่งของหนังสือชุดนี้ “ปัญหาเศรษฐกิจของเวียดนาม

ในปัจจุบัน” ได้วิเคราะห์ไว้ดังนี้ว่า “การที่ประเทศเวียดนามถูกแบ่งเป็นเหนือ-ใต้นั้นเกิดจากความผิดของโฮจิมินห์” ซึ่งจากการกล่าวบิดเบือนดังกล่าวทำให้เราทราบถึงจุดยืนหนังสือชุดนี้ซึ่งก็คือจุดยืนของศูนย์วิจัยแห่งนี้เป็นอย่างดี

ตัวอย่างที่ ๒ ในหนังสือฉบับที่ ๑๐ ปี ๑๙๖๕ เดือนกันยายน ในเรื่อง *อนาคตของญี่ปุ่นภายในเอเชียอาคเนย์* ได้กล่าวไว้ว่า “ภายใต้ยุคสมัยแห่งสงครามเวียดนามนั้นภายในอินโดนีเซียมีการปฏิวัติแบบเงียบ ๆ เกิดขึ้นอยู่ เรา(ญี่ปุ่น) ควรจะสนใจดูเขาเราจะมีทางสามารถในการป้องกันอินโดนีเซียจากคอมมิวนิสต์ได้อย่างไร ถ้าเกิดอินโดนีเซียเปลี่ยนเป็นคอมมิวนิสต์แล้วญี่ปุ่นควรจะทำประการใดดี” (ในครึ่งปีหลังนั่นเอง ได้เกิดการปฏิวัติรัฐประหารจากนายพลซูฮาร์โต) ถ้าเราโยงความจริงที่ว่าประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งอุดมไปด้วยทรัพยากรธรรมชาตินั้นเป็นประเทศจุดเป้าหมายที่ญี่ปุ่นจะเข้าไปสกัดขวางผลประโยชน์กับบทความที่เขียนนี้แล้ว เราจะทราบจุดประสงค์ที่แท้จริงของบทความนี้โดยทันที

ในหนังสือฉบับเดียวกันนี้เองได้มีบทความที่ลงเนื้อความดังต่อไปนี้คือ ญี่ปุ่น-โอกินาวา ไต้หวัน-ฟิลิปปินส์ควรจะร่วมเป็นแนวร่วมเส้น

ทางการขยายตัวของคอมมิวนิสต์ จากบทความนี้ เราจะเห็นความสัมพันธ์ของการสืบทอดของฤษฎี “ผีร้ายคอมมิวนิสต์” ที่อเมริกาได้ส่งผ่านมาให้แก่สถาบันนี้เป็นอย่างดี

ตัวอย่างที่ ๓ ในหนังสือฉบับที่ ๑๑ ในบทความเรื่อง “รอยประทับจากประเทศในอินโดจีน ๓ ประเทศ” นั้น ผู้เขียนได้กล่าวว่า “ภายหลังจากได้ดูโรงงานญี่ปุ่นที่ตั้งในเมืองไทยและดูการทำงานของคนงานกรรมกรหญิงชาวเขมรแล้ว มีความรู้สึกที่เห็นถึงอนาคตอันแจ่มใสของญี่ปุ่นในแถบเอเชียอาคเนย์” และยังคงกล่าวอีกว่า “เนื่องจากกรรมกรคนงานมีความสามารถดี ฉะนั้นนักลงทุนนักเทคโนโลยีควรจะดึงเอาความสามารถของเขาเหล่านั้นมาให้หมด” จากบทความลักษณะดังกล่าวเราอาจเห็นได้ทันทีถึง ความคิดของนักลงทุนญี่ปุ่นที่หวังจะเข้าไปแสวงหาประโยชน์ จากแรงงานราคาถูกของชาวอินโดจีน

ตัวอย่างที่ ๔ ในหนังสือฉบับที่ ๓ ปี ๑๙๖๗ ได้มีบทความถึง “ระบอบการเก็บภาษีและระบบการปกครองของไทย”

ตัวอย่างที่ ๕ ในหนังสือฉบับที่ ๑ ปี ๑๙๖๔ และฉบับที่ ๔ ปี ๑๙๗๐ ได้กล่าวถึงเรื่องราวของสมุนไพร่ต่าง ๆ ที่มีในเมืองไทย

ตัวอย่างที่ ๖ ในหนังสือฉบับที่ ๘ เดือน
กันยายน ได้ลงเรื่อง “แหล่งเหมืองแร่ของไทย
และมาเลเซีย” ฯลฯ

สรุป

จากความจริงดังกล่าวของศูนย์วิจัย เอเชีย
อาคเนย์นี้เองจึงได้มีนักเรียนญี่ปุ่นผู้รักความเป็น
ธรรมบางกลุ่มได้ทำการประท้วงไปยังศูนย์วิจัย
แห่งนี้เป็นเวลาติดต่อกันนับจากปี ๑๙๖๕ จน

ถึงปัจจุบัน

เราอาจกล่าวได้ว่า โดยการพิจารณา “ศูนย์
วิจัยเอเชียอาคเนย์” หรือสถาบันการวิจัยบาง
แห่งที่มีลักษณะ-จุดประสงค์คล้ายกันเช่น “สถา
บันค้นคว้าเศรษฐกิจของเอเชีย” ซึ่งตั้งในญี่ปุ่น
หรือ “เจโทร” ที่ตั้งในประเทศอื่น เราจะเห็น
รูปแบบการแสวงหาผลประโยชน์ของจักรวรรดิ
นิยมญี่ปุ่นได้อย่างชัดเจนที่สุดรูปแบบหนึ่ง

วารสารธรรมศาสตร์

ฉบับใหม่ วางตลาดต้นเดือนมกราคมนี้

หาซื้อได้ตามแผงหนังสือใหญ่ ๆ

รังสรรค์ ธาระพรพันธุ์
บรรณาธิการ

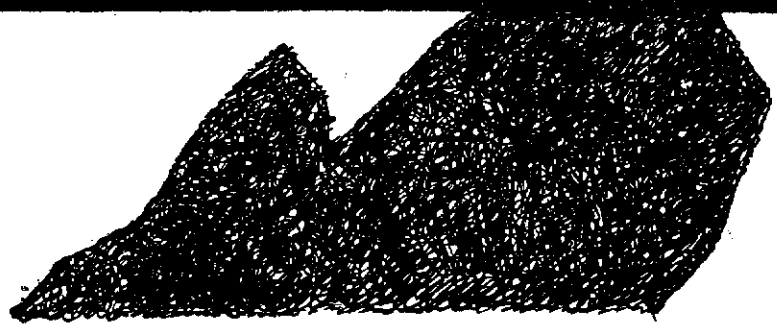
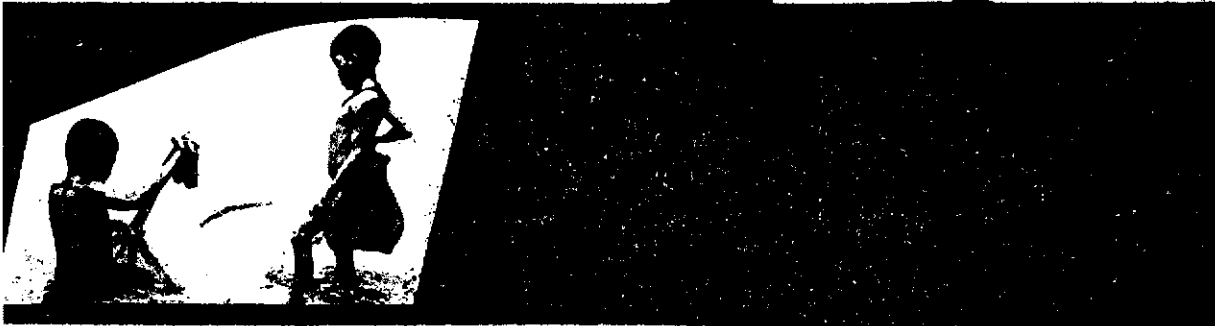
กวี

บทสรุปแห่งประวัติศาสตร์

ตะวันแดงเร็นแสงอยู่แห่งไหน
มวลดอกไม้รอรับแสงทั่วแห่งหน
หรือเมฆรายมันมาบังอยู่เบื้องบน
ลมมวลชนจักโหมพัดถ้ำจมนัน

มั่งรายก็ไมรัก	เคยหลงกักคึดเพียงฝัน
วันนัสหวาวัน	รุกโรมรันมารจัญไร
จักรวรรดินิยม	สุดขมขื่นขมขื่นไม่
เดชะจะเป็นไร	ก็เป็นกันในวันน
โลกเลวๆขอล้าง	แล้วสร้างใหม่ทดแทนที่
เพื่อถ้วนมวลชนศรี	โลกกาลไปให้พัน
ลุ่มมั่งพวกทนนี—	ขมลัทธิกินแรงคน
เลือดเนืองมั่งเงอปล้น	เอาไปทนสืสุดทาน
พันพรากจากนายทาส	พวกอุบาทว์เคยคอยผลาญ
ศักดิ์นาบ้าเอาการ	สืบสันดานทอดกันมา
กดขบขารราษฎร	ประชาชาติไม่มีค่า
ตัวด้อยด้อยชราคา	พวกชาติหมามหาสุข
เกณฑ์แรงมากินแรง	ท่วหนแห่งสันททุกข์
วันนัสกูรัก	คอยรับไว้ให้จดี
บันดาบกับเคียวค้อน	ชูสลอนถ้วนทุกที่
มหาประชาช	ทั้งธานีทรนง
กฤษณ์มั่งต้องห้า	กูด่นมามั่งดับลง
มวลชนจักชูธง	สูงส่งสุดนกาลชัย

ตะวันทองส่องแสงใสอึกไม่นาน
ดอกไม้คุ้มจักบานตระการไสว
(ดอกไม้) จักรวรรดินิยมควันแคว้งขาดถูกกวาดไป
แล้วดอกไม้ที่พิชิตไทยขึ้นทดแทน
ผาดิน ชยาภรณ์านุรักษ์ณี

จดหมายจากเมืองไทย

ลูกกวาดสี่เหลี่ยม จักรวรรดินิยม ทางการศึกษา

ตะวันฉาย แสงสุรีย์

“จะมีโอกาสไปเมืองนอกกับเขาไหมหนอ” เป็นคำถามที่อยู่ในห้วงความคิดคำนึงของคนส่วนใหญ่ ทุกคนอยากไปเพื่อจะได้พบได้เห็น ตลอดทั้งได้ประสบการณ์แปลกๆใหม่ๆ ที่แตกต่างกับชีวิตความเป็นอยู่ที่จำเจน่าเบื่อหน่าย และข้อสำคัญการไปเมืองนอกหรืออีกนัยหนึ่งไปต่างประเทศจะทำให้คุณค่าของผู้ไปสูงขึ้น อย่างน้อยๆ ก็ถือว่าเป็นผู้มีอารยและบันไดของการไต่เต้าในสังคมก็ดูจะง่ายเข้า เพราะดูเหมือนว่าคนเก่งๆ ที่มีความรู้มีชื่อเสียงล้วนแล้วแต่ผ่านเมืองนอกเมืองนามาแล้วทั้งนั้น ฉะนั้นจึงไม่น่าแปลกใจที่พ่อแม่มีข่าวว่าพอมือหนุ่ที่นั่นที่นั่นจะมีคนจำนวนมากพากันไปสมัคร อย่างน้อยบางทีหากบุญวาสนามีหรือโชคก็อาจสอบผ่าน แล้วความฝันอันสูงสุดก็อยู่แค่เอื้อม

ในสังคมทุนนิยม การแก่งแย่งเพื่อตัวเองดูเป็นเป้าหมายหลัก การไปนอกจะผลักดันฐานะทางสังคมสูงขึ้น เป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป ฉะนั้นหากมีทางใดทางหนึ่งที่พอจะตะเกียกตะกายไปได้ก็ต้องลองเสี่ยงดูก่อนละ คนที่ไม่มีหลักทรัพย์หรือฐานะดีพอ ทางเดียวที่แสวงหาก็คือทุน ไม่ว่าจะเป็นทุนของรัฐบาล เอกชน ต่างประเทศหรืออื่นๆ ก็คือบันไดขั้นแรกของการปีน

ป้าย ทุนส่วนใหญ่ให้น้อยมากประมาณ ๕-๑๐ ทุนเป็นอย่างสูง แต่คนสมัครจะมากกว่าพันคนขึ้นไป เพราะฉะนั้นจึงเป็นการแข่งขันกันแบบใครดีใครได้ แม้แต่ในรอบแรกก็รู้ว่ามีทุนนั้น ทุนนี้ คนที่รู้ข่าวก็มักจะรีบปิดเงียบไม่ยอมบอกใครกลัวว่าเขาจะไปสอบแย่งที่ตน ยังมีน้อยคนเท่าไร โอกาสก็ดูมีมากเท่านั้น จึงเป็นสิ่งที่เห็นชัดว่า ความเห็นแก่ตัวของเขานี้ เป็นผลผลักดันจากระบบสังคมก่อให้เกิดช่องว่าง และความไม่เข้าใจกัน ทุกคนจะคิดถึงตัวเอง ก่อนคนอื่น จะเป็นแบบไหนช่างหัวมัน ยิ่งทุนหายากทุกทีก็ยิ่งต้องทำลายกันให้หมดไป ในที่นี้จะพูดถึงประสบการณ์ของการ ไปสมัครสอบ ทุนญี่ปุ่น เพราะผู้เขียนก็เป็นหนึ่งในจำนวน พัน ๆ คนที่คิดในใจของการแข่งขันชิงดีชิงเด่น เพื่อตัวเอง และการไปนอกจะเป็นการหนีจากสภาพที่วุ่นวายต่าง ๆ ของสังคมไทย ทั้งเป็นการยกตัวเองให้เด่นขึ้นหากมีโอกาสสอบได้

รัฐบาลญี่ปุ่นประกาศให้ทุนวิจัยจำนวน ๑๕ ทุน ในสาขาทั่ว ๆ ไป คุณสมบัติของผู้สมัคร คือผลการเรียน ๗๕% ขึ้นไป อายุไม่เกิน ๓๕ ปี สุขภาพดี และต้องเต็มใจที่จะเรียนภาษาญี่ปุ่น ตลอดทั้งได้รับการอบรมในสาขาวิชาที่สมัคร เป็นภาษาญี่ปุ่นด้วย ทุนดังกล่าวนี้ให้ ๒ ปี แต่อาจต่อได้ในกรณีที่ผู้สมัครต้องการเรียน ในสาขาชั้นสูงระดับปริญญา แต่ทั้งนี้จะ พิจารณาดูผลการเรียนที่อยู่ในญี่ปุ่นเป็นเกณฑ์

รายละเอียดปลีกย่อยต่าง ๆ ก็คงมีเหมือนกับทุนอื่น ๆ แต่ทุนญี่ปุ่นที่ตรงที่ว่าไม่จำเป็นต้องมี จดหมายรับรองตัวเหมือนทุนอื่นๆ เพียงแต่สอบข้อเขียนภาษาอังกฤษอย่างเดียวเท่านั้น หากสอบได้ก็สอบสัมภาษณ์ที่สถานทูต หากโชคดี สอบผ่าน ก็เตรียมเดินทางไปญี่ปุ่นในเดือน เมษายนหน้า เพราะทุนระบุไว้ว่าต้องพร้อมที่จะออกเดินทางไปเรียนภาษาญี่ปุ่นอย่างน้อย ๖ เดือนถึงหนึ่งปี ผู้เขียนรู้ว่า มีทุนญี่ปุ่นก็เกือบๆ กับที่สำนักข่าวสารญี่ปุ่นรับสมัคร เนื่องจากบังเอิญไปพลิกๆ หนังสือพิมพ์และเพื่อนชักชวนให้ไปสอบ แต่ก็อย่างว่าละเขามามอบกล่าวก็เกือบหมดกำหนดเพราะคิดว่าถึง ไรก็คงจะไม่มีโอกาส หนึ่ อย่างน้อยที่สุดการบอกข่าวก็เป็นการชี้ให้เห็นว่าตัวเองก็มีน้ำใจกว้างเหมือนกัน และ เผอิญเป็นอย่างยิ่งที่ผู้เขียนมีธุระส่วนตัวที่ กรุงเทพฯ วจึ่มีโอกาไปที่สำนักข่าวสารญี่ปุ่น และขอใบสมัครในวันสุดท้ายพอดี

วันนั้นเหมือนจะเป็นวันที่โกลาหลวุ่นวาย ที่สุด ทุกคนเดินเข้าออกกันขวักไขว่เหมือนแมลงวันกับกองขยะ เจ้าหน้าที่เองก็ดูไม่สดใส นักเพราะภาวะดูหมิ่นมากมาย เดียวคนนั้น ตามโน่น เดียวคนนั้นตามนี้ บางคนผลการเรียนไม่ถึง ๗๕ แต่ ๗๐ กว่าก็อุตสาห์ออกอ้อนขอไปพิจารณา แต่ทุกคนที่สมัครก็เต็มไปด้วยความหวัง ดวงตาของทุกคนพุ่งถึงญี่ปุ่นและดอกซากุระ และพร้อมที่จะสอบเช็อกเงื่อนไข

อื่น ๆ ที่ขวางหน้า ทุกคนมาจากที่ต่าง ๆ กัน อาจารย์มหาวิทยาลัย ข้าราชการกระทรวงต่าง ๆ นักศึกษาที่เพิ่งจบ ช่างเทคนิค และอื่น ๆ แต่ จุดหมายร่วมกันคือทุนของรัฐบาลญี่ปุ่น ๑๕ ทุน ที่ให้มีใช้จำนวนน้อย ๆ เราอาจเป็น ๑ ใน ๑๕ ก็ได้ใครจะรู้ และใคร ๆ ก็พูดกันว่าข้อสอบ ญี่ปุ่นง่ายหนักหนา อ้ายยุ่นจะไปเก่งกาจแค่นี้ไหน กับภาษา

การสอบภาษาอังกฤษ ทำที่คณะอักษร ศาสตร์จุฬาฯ ในบ่ายวันอาทิตย์ของอาทิตย์ถัด มาหลังจากมีครบสมัคร ก่อนๆ โน้นมักสอบกัน ที่กรมวิเทศฯ หรือสำนักข่าวสาร เพราะคนสนใจ น้อย แต่เดี๋ยวนี้ต้องเปลี่ยนที่สอบ เพราะคนดู มากมาย เลือกอักษรศาสตร์ก็อาจเป็นเพราะคณะ อักษรศาสตร์สวยสง่า ที่เด็กอักษรมักเรียกว่า เทวาลัยและลานชงโค หรืออักษรศาสตร์มีชื่อว่า เก่งและเป็นคณะที่เยี่ยมที่สุดในด้านภาษา อาจ เป็นการเข้าใจผิดเพื่อเจ้อของผู้เขียนเองก็ได้ แต่ นี้แน่ใจอยู่อย่างคือ เทวาลัยของเด็กอักษรเวลา นี้ดูจะแย่งทุกที เพราะผู้คนโน้นนั้นมักโบราณๆ เอมากๆ และชอบมองโลกทางขวาๆ เสมอ หน้าสงสารชาวเทวาลัยที่กำลังจะตายลงไปทุกที พร้อมกับบอดี้ต ชงโคแสนสวยก็พลอยแข่ง กระด้างเป็นดอกปลาสติกไปได้เหมือนกัน อย่างไรก็ตาม บ่าย ๒ โมงครึ่งของวันอาทิตย์ ที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๑๘ กลุ่มคนผู้แสวงหา นับร้อยๆ คนต่างมุ่งหน้าสู่เทวาลัย เพื่อลงสนาม

แข่งขัน บางคนพกตำราเรียนภาษาอังกฤษ หนังสือไวยากรณ์ และคู่มือหนึ่งอ่านหนึ่งท่องหน้า ห้องสอบดูเอาเป็นเอาตาย บางคนเดินกระสับ กระส่าย บางคนยิ้มแย้มคุยสนุกรสนานเฮฮาด้วย ความมั่นใจ แต่ลึกลงไปในความคิดทุกคน กำลังตระหนกและพรันพรึงต่อสิ่งที่จะได้พบใน ห้องสอบ ขอให้ทำข้อสอบได้เถอะ นั่นคือคำ อธิษฐานของทุก ๆ คน

ข้อสอบง่ายจริงๆ อย่างที่คิด เป็นอ่านเอา เรื่องและตอบคำถาม ไวยากรณ์ ศัพท์ เติม คำพวกบุรพบท ส่วนวน เป็นต้น เวลาสอบ หนึ่งชั่วโมงครึ่ง แทบทุกคนทำงานถึงวินาทีสุดท้าย ดูแล้วน่าขำ เพราะทุกคนดูใช้ความคิด อย่างมากมาย ในการทำข้อสอบ และที่นั่งสอบก็ คิดๆกันจนแทบจะเหลือบมองก็เห็นชัดเจนน คน นั่งข้าง ๆ ผมทั้งสองคนเป็นผู้หญิงดูเหมือนจบ จากอักษรด้วย และอีกคนเป็นข้าราชการ เพราะบนหัวโต๊ะของแต่ละคน มีบัตรเข้าห้อง สอบวางอยู่ มองดูเห็นรูปบัณฑิตหรือรูปข้าราชการชั้นโทติดดาวประจำบำ ก็ชักใจเสีย คิดว่า แล้วอย่างนี้จะสอบสู้เขาได้หรือ อย่างไรกันแก่ๆ คราวพี่คราวลุงหรือบ้าก็มีเยอะเยอะ เป็นสง ครวมจิตวิทยาที่ได้ผลพอใช้ ในข้อสอบที่เขียน บทความสั้นๆ ประมาณ ๕-๖ บรรทัด เรื่องมูล เหตุผลกัณฑ์ไปญี่ปุ่น หรือทำไมอยากไปญี่ปุ่น ผมคิดว่าทุกคนคงจะเขียนว่าญี่ปุ่นคืออย่างไร อยู่นี้ แต่สำหรับผมเห็นว่าออกจะเป็นการเผื่อ

เกินไปทั้งคิดว่าคงสอบตกแน่ ฉะนั้นขอทำนาย
หน่อยก็คงดี บทความผมจึงเป็นเรื่องจักรวรรดินิยมญี่ปุ่น บทความของญี่ปุ่นที่ก้าวเข้ามาอย่าง
เงียบ และเป็น 'ภัยเหลือง' ที่น่าสพึงกลัว ควร
แก่การจับตามอง แต่อย่างไรก็ตามในการลง
ท้ายก็อดไปรยาหอมไม่ได้ว่า ที่สำคัญสุดเหนือ
สิ่งใดคือสหรัฐญี่ปุ่นและต้องการไปเห็นญี่ปุ่น
คนเราถึงอย่างไรก็ไม่กล้าไปจนตลอดรอดฝั่ง
ครึ่งๆกลางๆเป็นพวกโลเล ซึ่งนับว่าเป็นภัย
อย่างมากต่อการดำเนิน การใด ๆ เพราะอย่าง
น้อยก็เห็นชัดว่าเป้าหมายของตัวเองก็ไม่ชัดเจนแล้ว คนแบบนี้หรือที่ปากว่าสู้ ๆ รักชาติรัก
ประชาชน พอถึงเวลาเข้าจริงๆก็เหลวเป็น
คนเหลวไปได้เหมือนกัน ผู้เขียนออกจากห้อง
สอบด้วยหัวสมองที่หนักอึ้ง คนอื่นๆออกมา
แล้วยังคุยกันอย่าง โหน่อย่างนี้ถึงเรื่องข้อสอบ
ฟังดูแล้วประสาตกิน สอบแล้วก็แล้วไปไม่น่า
จะมาคิดบ่นโน่นเสียตายนี้ให้วุ่นวาย ควรจะ
เอาบทเรียนจากอดีตเป็นแนวทางสำหรับอนาคต
มิใช่นั่งบ่นนั่งรำพึงเสียตาย ท่านญี่ปุ่นดูเหมือน
จะมีทุกปี และโอกาสก็เบียดอยู่ตลอดเวลา นอก
เสียจากว่าหากไม่เดินขบวนร้องคำ โจมตีเขา
แล้วท่านญี่ปุ่น ก็อาจจะบิถ ไปเหมือนทุน ฟอรัค
หรือทุนอื่น ๆ ก็ได้

ประมาณหนึ่งอาทิตย์หลังจากสอบข้อเขียน
ผลสอบข้อเขียนก็ประกาศจากคนจำนวนร้อย ๆ
ถูกคัดลงเหลือ ๓๔ คน ก่อให้เกิดความสงสัย

มากกว่าทั้ง ๆ ที่ข้อสอบง่ายแสนง่ายแต่ทำไมสอบ
ตกกันมากมาย ดูพิกลจริง ผู้สอบข้อเขียนผ่าน
ต้องไปสอบสัมภาษณ์ที่สถานทูตญี่ปุ่น และจะ
คัดลงเหลือ ๑๕ คน ผู้เขียนออกจะโชคที่ที่สอบ
ผ่านได้และต้องสัมภาษณ์ตอนบ่ายของวันอาทิตย์
ที่ ๕ ตุลาคม อาจจะเป็นเพราะความตื่นเต้นหรือ
คือใจที่สอบได้จึงรีบไปสถานทูตก่อนกำหนดเวลา
เกือบครึ่งชั่วโมง ยามที่หน้าประตูเองก็ถาม
แล้วถามอีก พร้อมกับบอกให้นั่งรอจนกว่าจะถึง
เวลาจึงจะปล่อยให้เข้าไป คู่มือพิธีตรองมากมาย
วันอาทิตย์นั้นดูสงบเงียบและเป็นปกติธรรมดา
สำหรับคนส่วนใหญ่ แต่คน ๓๔ คนดูตื่นเต้น
มาก ในห้องรอก่อนเข้าสัมภาษณ์ทุกคนนั่งสงบ
เสงี่ยมแต่ว่าท่าและชั้นเชิง มีการถามว่าสอบ
ชิงทุนสาขาอะไรเพื่อจะได้รู้ว่าไม่ซ้ำกับสาขาที่
ตนสมัคร หากสาขาไหนมีคนมากกว่า ๒ ก็ดูที่
ทำไม่สกลไกเพราะไม่แน่ว่าตนจะได้หรือเปล่า
คนที่สอบการศึกษาบางคนเอาหนังสือ การศึกษา
ในประเทศไทยด้วยพัฒนา ของวิทยากร เชียงกูล
ไปอ่าน ทำที่อย่างกับว่าตนเองจะพูดให้ถึงแก่น
เลยละสำหรับปัญหาการศึกษา บางคนก็สอบ
สาขาเศรษฐศาสตร์ก็มีหนังสือภาษาอังกฤษ
Political Economy วางบนตักดูแล้วนำ
เกรงขามพิกล ที่ร้ายไปกว่านั้นส่วนใหญ่แต่งตัว
เรียบร้อย ผูกไท ดูเป็นสุภาพบุรุษที่น่าประทับใจ
ผู้หญิงบางคนก็แต่งตัวงดงามโก้ หากเป็น
นิสิตปีสุดท้ายก็แต่งชุดนิสิตและเดินเข้ามาอย่าง

องอาจพร้อมกับที่ท่าที่ภาคภูมิใจต่อพระเกี้ยวหรือ
ธรรมจักรที่ติดบนเสื้อ ช่วงเวลาของการรอคอย
คุณเนิ่นนานหนักหนา ทุกคนกระสับกระส่ายไม่รู้
ว่าจะถูกสัมภาษณ์อะไรบ้าง ทางเดียวที่ปลอบ
ใจได้คือการชักชวนคนอื่นๆ สนทนาแต่ลึกลงไป
ก็คือการพยายามค้นหาภูมิหลังของคุณแข่งขันว่า
แน่แน่ไหน ข้อนำขำที่สุดคือทุกคนถามคุณปุ๊นพอ
หอมปากหอมคอ แต่ทุกคนก็ยังอยากได้บาร์มี
ของคุณปุ๊นในการชุปตัว คุณแล้วนำขนาดที่ทุก
คนเสแสร้งแต่ขณะเดียวกันก็สอพลอ เป็นความ
ผิดของใครกันที่ทำให้เป็นแบบนี้ โครงสร้าง
ของสังคม ระบบแข่งขัน หรือว่าตัวผู้สอบเอง
แต่ละคน

ห้องสัมภาษณ์เป็นห้องกว้าง ติดแอร์เย็น
เฉียบ แต่คนเข้าไปสัมภาษณ์นี้ออกจะไม่รู้สึกเย็น
เท่าใดนัก ผู้สอบสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นชาย มี
ผู้หญิงประมาณ ๒ คน รวมทั้งหมด ๑๐ กว่าคน
ผู้ถูกสัมภาษณ์จะนั่งตรงหน้าของผู้สัมภาษณ์เป็น
เหมือนเวทีศาลที่จำเลยต้องยืนต่อคณะลูกขุน
ต่างกันก็ตรงว่าบรรยากาศค่อนข้างจะตึกว่า หัว
หน้ากลุ่มที่สอบสัมภาษณ์บอกให้แนะนำตัว จุด
ประสงค์ของการขอรุณและเป้าหมาย จากนั้น
คำถามต่าง ๆ ก็พรั่งพรั่งมาเหมือนสาครกระสุน
หากคนประสาอ่อนอาจเป็นบ้าไปก็ได้ คำถาม
ที่น่าสนใจอันหนึ่งคือว่า เมื่อคิดว่าคุณปุ๊นเป็น
จักรวรรดินิยมแล้วทำไมมาขอทุน ง่ายนิดเดียว
ที่จะตอบว่าได้ทุนเป็นช่องทางเดียวที่จะทำลาย

การหาผลประโยชน์ของคุณปุ๊น โดยการตีกระแ
กลับ คำถามอื่น ๆ ก็มี อาทิ ทำงานอะไร, สนใจ
การเมืองไหม เป็นต้น ส่วนใหญ่ออกจะเป็น
การถามเพื่อคัดเลือกรายอย่างมากมาย ทั้งในใบ
สมัครเองก็ระบุไว้ว่าหากได้ทุนห้ามยุ่งเกี่ยวกับ
การเมืองใดๆ ทั้งสิ้น หากยุ่งก็หมดสิทธิ์ในทุน
ทันที ผู้เขียนออกจากห้องสัมภาษณ์ด้วยอารมณ์
ไม่ปลอดโปร่งนักเพราะโดนซักถามมาก ประ
จวบทั้งสถานทูตมีต้นค้เวลา ไม่สอบตรงกำหนด
แต่ไม่ข้ามัก ๓ วันหลังสอบก็ควรจะรู้ผลว่ามีสิทธิ์
ไปเยือนญี่ปุ่นหรือไม่

ทั้งหมดที่เขียนมาเป็นประสบการณ์ของการ
ไปสมัครสอบชิงทุนญี่ปุ่น การจะได้ไปหรือไม่
นั้นเป็นอีกเรื่องหนึ่ง และหากได้ไปจะคุ้มหรือไม่
ไม่กับการลงทุน ต้องเรียนภาษาญี่ปุ่นอย่างน้อย
๖ เดือนถึง ๑ ปี และทุกอย่างที่เรียนจะเป็นภาษา
ญี่ปุ่นหมด ห้ามเกี่ยวข้องกับการเมืองไม่ว่าจะ
เป็นการเข้ากลุ่มอภิปราย หรือแม้แต่แสดงความ
ความเห็น คุณเป็นการมัดมือมัดเท้าและมัดความคิด
ทุกๆ ด้านด้วยโซ่ตรวนของชาตินิยมญี่ปุ่นและ
เงินทุน คนที่หัวอ่อนหรือโง่เลอาจะถูกล้างสมอง
ได้ง่ายๆ นับว่าเป็นนโยบายและแผนการที่ฉลาด
ของคุณปุ๊นในการจะเข้าแทรกแซงทางวัฒนธรรม
ความคิด หล่อหลอมคนให้หลงใหลในญี่ปุ่น
ไม่สนใจโยคีว่าเหตุการณ์รอบตัวและสังคมจะ
เป็นอย่างไร ภัยทางวัฒนธรรมดังกล่าวจึงเป็น
สิ่งควรระวังและน่าวิตก ในสังคมของการแก่ง

แย่งชิงดีชิงเด่นและเอาใจเอาเปรียบซึ่งกันและกัน คนส่วนใหญ่มักจะคำนึงถึงตนเองก่อนส่วนรวม คุณการศึกษาหรือทำอะไรก็ตามแต่ชื่อของคุณก็บอกไว้แล้วว่าไม่มีความยุติธรรมเท่าใดนัก คนเก่ง คนมีโอกาสดีเท่านั้นมักจะมีโอกาสเข้าล่องแข่งขัน และคนพวกนั้นก็มักจะเป็นคนที่คิดถึงตัวเองก่อนผู้อื่น ต้องการยกฐานะของตนให้สูงขึ้น การไปต่างประเทศเป็นวิธีที่ลัดที่สุจริตนั้นไม่ว่าคุณจะทำอย่างไรก็ยอมที่จะทำตามทุกอย่าง แม้จะแก้ตัวว่าทำไปหลอก ๆ พอถึงเวลาจริง ๆ ก็ไม่ทำ คุณจะเป็นการแก้ตัวที่ฟังไม่ขึ้นเพราะอย่างน้อยก็ชี้ให้เห็นว่าตนเองก็ตกเป็นทาสของคุณไปแล้วครั้งตัว เมื่อมีโอกาสไปพบไปเห็นหรือถูกปรนเปรอ แน่ใจหรือว่าคุณจะเปลี่ยนแปลงได้ การแทรกแซงทางวัฒนธรรมเป็นวิธีที่ชาญฉลาดและทำลายประเทศอย่างช้าๆและเด็ดเย็นที่สุด คนที่ถูกหลอหลอมให้ชื่นชมหลงใหลในวัฒนธรรมอื่นจะเป็นเครื่องมือพิเศษสุด ในการทำลายชาติของตนเอง ใน

ขณะที่เจ้าของคุณจะ อมยิ้มชื่นชมในผลสำเร็จและมองหาวิธีการจะแทรกแซงในรูปอื่นๆ พวกนายทุนมีกลวิธีร้อยแปดพันประการ และทางไกลจะเป็นประโยชน์แก่ตน ทางนั้นมักถูกนำมาใช้เสมอไม่ว่าจะตรงหรืออ้อม จึงไม่เป็นเป็นที่แปลกใจที่ว่า มีคนจำนวนไม่น้อยยังหลงใหลและชื่นชมกับสิ่งดังกล่าว และพยายามจะไม่หาทางให้ ไปถึงจุดหมายนั้น โดยไม่ตระหนักว่าคุณถูกหลอกให้เป็นหุ่นเชิด

คุณ ญี่ปุ่นแม่ จะกล่าวว่าเป็นการส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างชาติ และแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม แต่ก็อาจเป็นเพียงขนมหวานสีสดสวยที่มองเห็นภายนอก เนื้อแท้อาจเป็นพิษกัดกร่อนทำลายผู้เสพได้ ขนมหวานสีเหลืองเม็ดนี้จึงมีภัยต่อความคิดและวัฒนธรรมยิ่งนัก เป็นสิ่งที่ควรระวังอย่าได้ประมาท

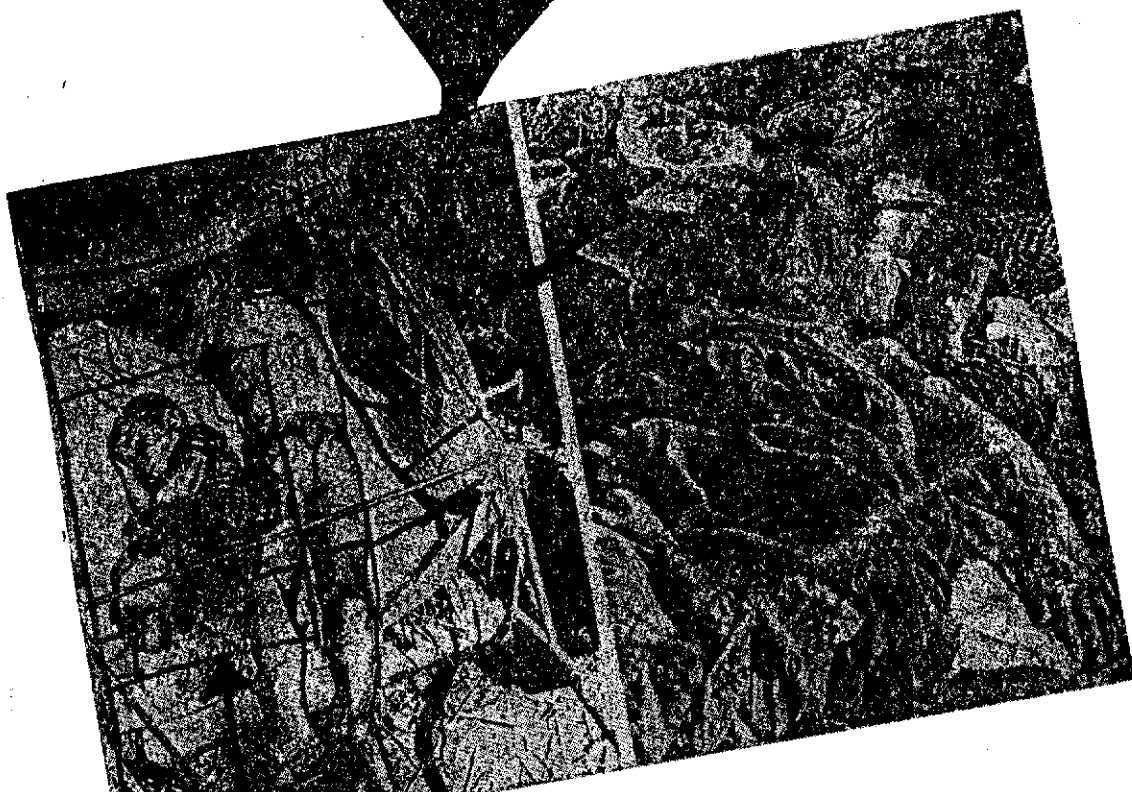
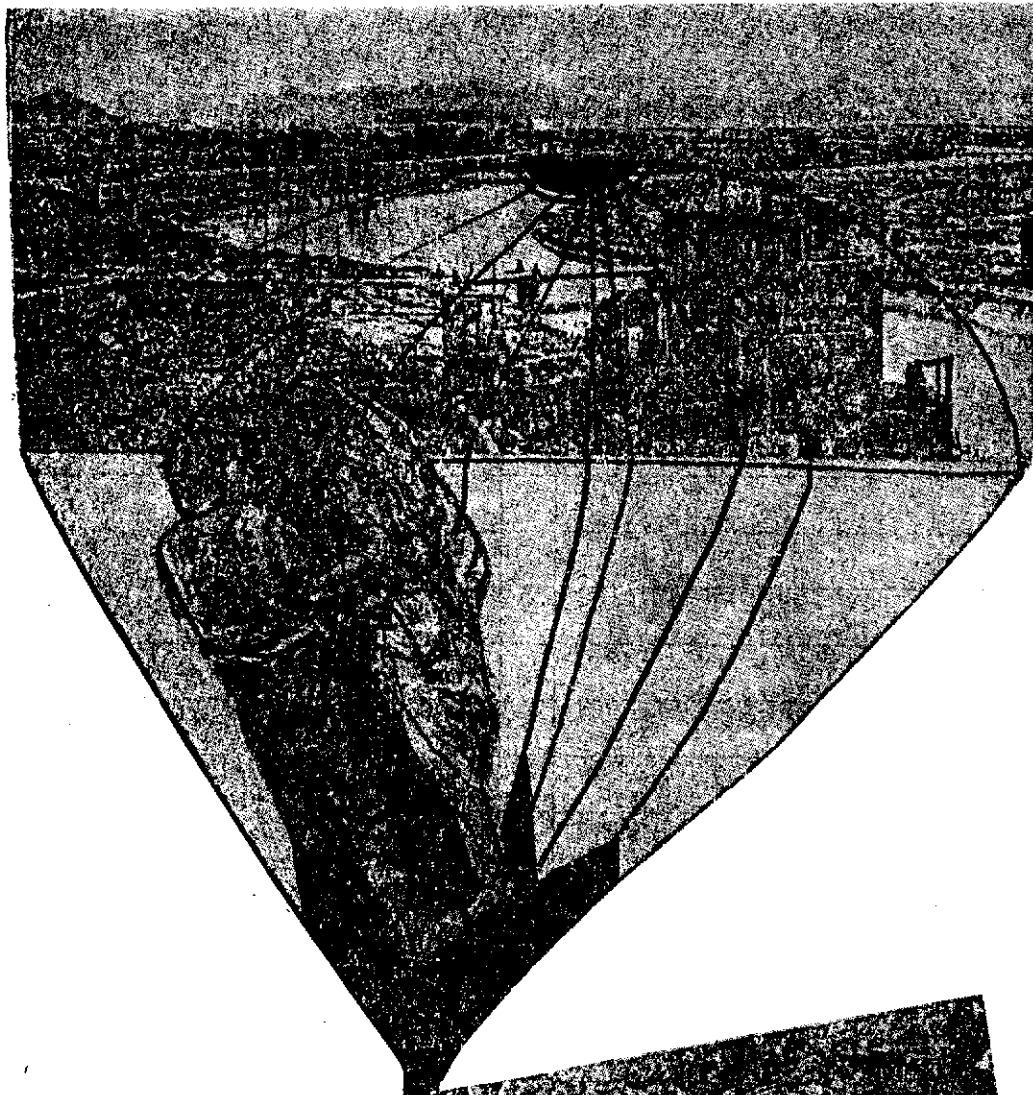
เพราะนับวันคนจะเริ่มหันมาแสวงหามากขึ้น ในขณะที่หนทางอื่นๆ ถูกปิด แล้วทีนี้เราจะทำอย่างไรกัน

อักษรศาสตร์พิจารณา

เนื้อหาสาระ ประเทืองปัญญา

ทั้งทางวรรณกรรม และสังคม

ในต้นเดือนถึงหาคม ค.ศ. ๑๕๔๕ อับดุลการณีน
อันโหดร้ายทารุณเป็นครั้งแรกของประวัติศาสตร์มนุษย์
ได้อพยพขิ่นที่เมืองอิโรซิมาและเมืองนางาซากิ ประเทศ
ญี่ปุ่น มันเป็นปรากฏการณ์ครั้งแรกของโลกที่อาวุธ
นิวเคลียร์ได้ถูกนำมาใช้ทำลายล้างชีวิตมนุษย์นับแสน
นับล้านคน โดยที่มนุษย์ผู้บริสุทธิ์และไม่รู้โอโห่เห็น
เหล่านั้นไม่มีความรู้เห็นกับสงครามที่ก่อขึ้นด้วยนามือ
ของจอมเผด็จการที่หนักระหายนต์ทั้งสองฝ่าย

ปัจจุบันเหล่ามหาอำนาจที่กระหายสงครามได้ใช้
อาวุธนิวเคลียร์เป็นเครื่องมือในการเข่นฆ่า ข่มขู่มนุษย์
ชาติที่อ่อนแอกว่าหลายต่อหลายครั้ง การทดลองได้
เกิดขึ้นครั้งแล้วครั้งเล่า ซึ่งหมายถึงมันได้ปรากฏเอาชีวิต
ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ฯลฯ ไปอย่างมากมาย
มหาศาล และไม่มีวันสิ้นสุด ครอบงำที่ส่งมหาอำนาจ
จักรวรรดินิยมยังคงทำการกดขี่ขูดรีดเหล่าประเทศที่
อ่อนแอกว่า และพวกมันจำเป็นต้องคุมเชิงซึ่งกันและ
กันเพื่อมิให้ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดมาแย่งเอา "เหยื่อ" ของมัน
ไป

เราหวังว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นที่เมืองอิโรซิมา เมือง
นางาซากิ จนกระทั่งถึงการทดลองที่เกาะเอนเวสต์ และ
เมื่อไม่กี่ปีก่อนที่หมู่เกาะบิกินี ฯลฯ คงจะเป็นบทเรียน
ให้ชาวไทยผู้มีมนุษยธรรมทั้งปวงลุกขึ้นมาคัดค้านการใช้
อาวุธมหาประลัยชนิดนี้ของฝูงจักรวรรดินิยม ไม่ว่ามัน
จะมาในรูปแบบใด ๆ จากความจริงที่น่าขมขื่นที่พวก
เรายังจะคงจำกันได้ที่ครั้งหนึ่งดินแดนส่วนหนึ่งของประ
เทศไทยก็เกือบจะต้องกลายเป็นอิโรซิมา หรือ
นางาซากิแห่งที่สองไปเหมือนกัน (กรณีหนองงูเห่า)

หยุดเถิด จักรวรรดินิยมที่ชั่วร้ายทั้งหลาย มาตร
แม้ว่าเจ้าจะใช้อาวุธที่ชั่วร้ายเช่นไรเข้าข่มขู่ หรือเข่น
ฆ่า แต่เจ้าก็ไม่สามารถชนะ พลังประชาชน
อันยิ่งใหญ่ไปได้

ผู้แปล

เรื่องสั้นจากญี่ปุ่น

นั่น มันคือ รัมซูชีพ

ฟูตาบา คิตะยามา

นั่น...มันคือ...รัมซูชีพ

รุ่งเช้าของวันที่ ๖ สิงหาคม ๑๙๔๕ รุ่งอรุณของวันใหม่ที่ทิ้งช่วงของความหายนะของคืนวันก่อนเอาไว้เบื้องหลัง แต่อย่างไรก็ตามที่คืนแห่งความร้ายกาจน่ากลัว และยาวนานก็ผ่านไปแล้ว

เมื่อคืนนี้เอง ฉันจำได้ว่าฉันวิ่งหนีหัวซุกหัวซุนไปยังหลุมหลบภัย ฉันก้าวพลาดและล้มหกหล่นไปหลายครั้ง เสียงสัญญาณเตือนภัยที่ร้องกรางอย่างถี่กระชั้นได้กระตุ้นให้ฉันใช้กำลังทั้งหมดวิ่งไปให้ถึงจุดหมาย ในความรู้สึกของฉันเสียงของมันเป็นเสมือนสัญญาณแห่งมรณะ หัวใจของฉันคล้ายกับถูกจับกระซอกด้วยมือปีศาจ แต่ช่วงมันเถอะ อยากรู้เสียมันก็ได้ผ่านพ้นไปแล้ว

เช้าวันนั้นฉันได้เห็นสภาพของความเสียหายที่ได้ถูกทำลายไปเมื่อคืนวันก่อนได้อย่างแจ่มชัด แต่ฉันรู้สึกเฉยๆ คงจะเป็นเพราะว่าฉันได้เห็นความเสียหายเช่นนี้มามากแล้วก็เป็นได้ สถานที่ที่ฉันบรรยายมานี้ คือตำบลโคยะของเมืองอิโรชิมะและมันก็เป็นสถานที่เดียวกับที่ฉันอาศัยอยู่

เนื่องจากเมื่อคืนนี้ตำบลของเราได้ถูกโจมตีทางอากาศอย่างหนัก พวกเรา ฉัน และกลุ่ม

สมาคมเพื่อนบ้านจึงจะออกไปบำเพ็ญประโยชน์ ให้แก่สาธารณะ งานของพวกเราคือการออกไปแผ้วถางตำบลดงชีรุมิ เพื่อป้องกันไม่ให้ซากปรักหักพังเหล่านั้นเป็นเชื้อไฟลุกไหม้ขึ้นมาอีก สามี่ของฉันทำงานเป็นนักข่าวของหนังสือพิมพ์จีวโกกุ เขายังไม่กลับบ้านเลยหลังจากที่เขาออกจากบ้าน ไปอย่างรีบร้อนเมื่อ ได้ยินเสียงสัญญาณภัยเมื่อคืน ฉันทเตรียมตัวจะออกจากบ้านเพื่อไปสมทบกับเพื่อนๆ แต่ก็จุกใจคิดขึ้นมาได้ว่าฉันทควรจะเตรียมอาหารกลางวันเอาไว้ให้สามี่ของฉันทเสียก่อน ฉันทคิดว่ากลับมาเขาจะหิว ฉันทยังไม่ค่อยรู้สึกหิวเท่าไรนักแต่เพื่อความไม่ประมาทฉันทได้จัดการกับตัวเองด้วยอาหารเช้าอย่างง่ายๆ และรวดเร็ว

กลุ่มของเรามารวมกันเมื่อเวลาเจ็ดโมงครึ่ง พวกเราทั้งหมดเป็นผู้หญิง มีบางคนอายุเกินกว่าหกสิบปี สัญญาณเตือนภัยทางอากาศได้ดังขึ้นตลอดเวลานี้ แต่ว่ามันได้กลายเป็นสิ่งเคยชินสำหรับพวกเราไปเสียแล้ว พวกเราไม่มีความรู้สึกแปลกปลาดอะไร ฉันทเดินคุยไปกับนางยามากุจิเพื่อนที่อยู่บ้านถัดไป ขณะที่เรากำลังเดินคุยกันไปอย่างออกรส เสียงสัญญาณปลอดภัยก็ดังขึ้น

งานของเราจะเริ่มเวลาแปดโมงเช้า พวกเราเดินข้ามสะพานทชีรุมิ ขณะข้ามสะพานฉันทมองลงไปดูกระแสน้ำที่ไหลเชี่ยวกรากอยู่ที่ใต้สะพานนั้น ฉันทจะไม่วันล้มสภาพของกระแสน้ำ

ใต้สะพานทชีรุมิในวันนั้น กระแสน้ำไหลเชี่ยวเปรียบเหมือนกับกระแสน้ำของชีวิตมนุษย์ที่ดิ้นรนอยู่ด้วยความพยายามที่จะสู้เพื่อให้มีชีวิตรอด มันช่างเป็นฉากธรรมชาติที่สวยงามและแจ่มชัดอะไรเช่นนั้น กระแสน้ำอันใสสะอาดที่ไหลเชี่ยวกรากอย่างไม่มีวันจบสิ้น และบริสุทธิ์ ผุดผ่อง

พวกเราพากันเดินข้ามสะพานต่อไปได้สักครู่หนึ่ง ฉันทได้ยินเสียงครางอย่างแผ่วเบาของเครื่องบิน ฉันทแน่ใจว่าในขณะที่พวกเราได้ยินเสียงสัญญาณปลอดภัยเครื่องบินลำนั้นได้บินอยู่เหนือหัวของพวกเราอยู่แล้ว แต่มันก็ไม่ใช่เรื่องแปลกปลาดอะไรอีกนั่นแหละ เหตุการณ์เช่นนั้นมันเกิดขึ้นบ่อยๆ ไป พวกเราได้ถูกฝึกให้ชินใจไปกับมันเสียแล้ว ขนาดที่ฉันทจะสามารถเดาได้ว่าเครื่องบินลำนั้นบินอยู่สูงเหนือหัวเราเป็นระยะเท่าใดทีเดียว ระยะความสูงที่มันบินอยู่ทำให้เห็นลำเล็กนิดเดียว เล็กพอที่ฉันทจะจับมันมาใส่เอาไว้ในอุ้งมือได้อย่างสบายๆ บีกีสเงินของมันทั้งสองข้างสะท้อนกับแสงแดดส่องเป็นประกาย

“ช่างสวยเหมือนรูปภาพที่เดียวนะ” ฉันทหันไปพูดกับนางยามากุจิ

“โอ เธอจะต้องเป็นกวีแน่ๆ เทียวเพราะในขณะนี้เธอยังสามารถที่จะมีอารมณ์เช่นนั้นเกิดขึ้นได้” นางยามากุจิพูดเย้าฉันทเล่น

แต่อย่างไรก็ตาม เครื่องบินลำนั้นมันช่างสวยจริงๆ ในสายตาของฉัน

มีเสียงใครก็ไม่รู้ร้องตะโกนขึ้นมาว่า

“คุณ...นั่นร่วมชูชีพ...ร่วมชูชีพกำลังลอยลงมา”

ฉันรีบหันไปมองตามทิศทางที่เขาชี้ให้ดู แต่ในเสี้ยววินาทีนั้นท้องฟ้าซึ่งนั้นเปล่งประกายสว่างจ้า ฉันไม่สามารถที่จะอธิบายถึงประกายแสงสว่างลำนั้นได้ถูก คุณเหมือนมันจะมีประกายสีส้มและสีม่วง คุณคล้ายๆ ประกายแถบของสายไฟฟ้าที่ซึ่งอยู่บนเหนือตู้รถรางขณะที่วิ่ง แต่ว่าประกายแถบของลำแสงที่ฉันเห็นนั้นมันเปล่งประกายรุนแรงกว่าหลายล้านเท่าหนัก

ฉันจำแนกไม่ออกว่าจะอะไรมาก่อนหรือหลังระหว่างประกายไฟกับเสียงระเบิด เสียงระเบิดดังสนั่นหวั่นไหวก็องเข้าไปสั่นสะเทือนถึงประสาททุกส่วน ฉันล้มลงไปบนพื้นถนนซากรักหักพังของอาคารบ้านเรือนที่ถูกทำลายด้วยแรงระเบิดหล่นลงมาทับบนตัวของฉันและพื้นที่รอบๆ ฉันไม่สามารถมองเห็นทุกสิ่งทุกอย่างและจำแนกแยกแยะว่าอะไรเป็นอะไร ทว่าอาณาบริเวณดูเหมือนจะถูกปกคลุมไปด้วยความมืด ฉันคิดว่าพรหมลิขิตคงจะกำหนดชีวิตของฉันมาเพียงแค่นี้ บัดนี้มันคงจะถึงเวลาของฉันแล้วที่จะหมดสิ้นการเวียนว่ายอยู่ในโชคชะตานี้เสียที

แต่ก่อน ที่ฉัน จะปล่อยชีวิตให้ เป็นไปตามโชคชะตา ภายในคลองจักษุฉันมองเห็นลูกๆ ทั้งสามคนอย่างกระจ่างชัด พวกเขาจะ

ปลอดภัยเพราะฉัน ได้จัดการอพยพพวกเขาไปไว้กับญาติๆ ที่บ้านนอกหมดแล้ว

“ไม่ ฉันจะต้องไม่ตายที่นี่ ฉันไม่สามารถปล่อยชีวิตให้สูญสิ้นไปได้ ฉันยังมีลูกๆ ที่จะ เป็นภาระจะต้องดูแล บางทีสามีของฉันเขาอาจจะตายไปแล้วก็เป็นได้ ฉันจะต้องหลีกเลี่ยงจากความตายเท่าที่ฉันจะสามารถหนีได้” เร็วเท่าความนึกฉันรีบจัดการเคลื่อนย้ายซากหักพังที่ทับอยู่บนตัวของฉันออกไป ฉันต้องใช้ความพยายามอยู่นานกว่าที่ฉัน จะปลดปล่อยตัวเองให้เป็นอิสระจากมันได้

ฉันทรงตัวลุกขึ้น โดยสัญชาตญาณจุมูกได้กลิ่นแห่งความสยดสยอง ฉันคิดว่าพวกเราคงจะถูกโจมตีด้วยลูกระเบิดที่ทำจากสารฟอสฟอรัส ฉันรีบดึงเอาผ้า เทนิก (ผ้าเช็ดหน้าญี่ปุ่น) ที่เสียบเอาไว้ที่ซอกเข็มขัดออกมาปิดจุมูก ขณะที่กำลังเกี่ยวห่วงของเทนิกเข้ากับโบหูฉันรู้สึกว่ามีอะไรผิดปกติเกิดขึ้นที่ใบหน้าของฉัน ฉันตกใจจนแทบช็อกเมื่อฉันรู้สึกว่ามีผิวหนังที่ใบหน้าของฉันโป่งพองออกมา และลอกตึกลงมากับเทนิก อะไรนั่น หน้าที่แขนทั้งสองข้างด้วย มันหลุดออกมาทั้งหมดจากข้อศอกถึงฝ่ามือและห้อยลงไปอย่างพิลึกกึกกือ ถึงฉันจะมองไม่เห็นใบหน้าของตัวเอง แต่ก็เอาได้ว่ามันก็คงจะมีสภาพไม่ต่างอะไรกับที่แขนทั้งสองข้าง

“ไร้มันช่างร้ายกาจเหลือเกิน....ฉันถูกเผาทั้งเป็น”

ฉันสังเกตไม่เห็นผู้คนรอบๆ ที่นี้เลย เกิดอะไรขึ้นกับพวกเขาหรือ

“เกิดอะไรขึ้นกับนางยามาคุจิหรือ หรือเธอจะหายไปเสียแล้ว”

ความตกใจทำให้ฉันเริ่มออกวิ่งไปข้างหน้า ด้วยอาการเพ้อคลั่งเหมือนคนวิกลจริต

“แต่ว่าที่นั่นที่ไหนกันนะ” ฉันเริ่มคิดคำนึงกับตัวเอง

สิ่งที่ปรากฏแก่สายตาของฉันขณะนี้ เต็มไปด้วยซากปรักหักพังที่กินอาณาบริเวณอย่างกว้างขวางมันไม่มีเหลือแม้แต่ร่องรอยว่าที่ตรงไหนเคยเป็นที่ใดมาก่อน ท้องฟ้าขณะนี้มีคิมิดเหมือนเวลาค่ำคืนทั้งๆ ที่เมื่อสักครู่ที่ผ่านมาเองมันยังสว่างแจ่มใส ฉันมองไปรอบๆ พยายามที่จะประติดปะต่อเหตุการณ์ให้ได้ว่าอะไรมันเป็นอะไร สายตาของฉันมองกวาดไปเห็นภาพบางสิ่งบางอย่างที่กำลังเคลื่อนไหวอยู่ จับพลัดความรู้สึกได้บอกฉันว่า

“ใช่แล้วนั่นสะพานทซึรุมิ ฉันจะต้องรีบข้ามมันไป ถ้าฉันช้าเพียงก้าวเดียว ฉันจะไม่มีทางหนีรอดพ้นไปจากที่นี่”

ฉันรีบวิ่งไปที่นั่น...แต่...อะไรนั่น พระเจ้าช่วย ภาพที่ฉันมองเห็นได้สะพานนั้น....

ภาพที่ฉันมองเห็นได้สะพานนั้นมันทำให้ฉันแทบหมดสติไปบัดเดี๋ยวนี้ ฉันมองเห็นฝูงชนจำนวนหลายร้อยคนกำลังคั่นร่นกำลัง

เกลือกอยู่ในสายน้ำ พวกเขาดูเหมือนกันหมด ฉันฉันไม่อาจจะจำแนกได้ว่าใครเป็นผู้ชายหรือผู้หญิง หน้าตาของพวกเขาบวมเป่งและเป็นสีเทาคล้ำ ผมบนศีรษะของพวกเขาเหยียดตรง พวกเขายกมือทั้งสองข้างขึ้นชู แลเห็นหนังกำพวดที่ลอกออกมาห้อยกระรุ่งกระริ่ง พวกเขาคว้ากรวยและพากันรีบรุกไปที่สายน้ำใต้สะพานเพียงเพื่อหวังอาศัยความเย็นของน้ำช่วยบรรเทาความร้อนที่มันเผาผลาญร่างกายของพวกเขาอยู่ ฉันรู้สึกเหมือนมีแรงกระตุ้นให้ฉันรีบวิ่งตามฝูงชนเหล่านั้นไปสู่สายน้ำ ฉันคาดหวังความรู้สึกชุ่มชื้นเมื่อได้สัมผัสกับกระแสน้ำมันคงจะช่วยบรรเทาความร้อนแรงที่มันแผดเผาร่างกายเสียจนเสื้อผ้าที่สวมใส่อยู่ขาดกระรุ่งกระริ่ง ร่างกายแทบจะเปลือยเปล่า แต่ก่อนที่ฉันจะกระโดดลงไปสู่สายน้ำ ขั้วแวนหนึ่งแห่งความนึกคิดฉันว่าอย่าอย่าไม่เป็น

ฉันรีบวิ่งไปให้พ้นจากสภาพของผู้คนที่สะพานแห่งนั้น ฉันวิ่งไปอย่างคนที่ปราศจากจิตใจเหมือนคนละเมอเดินทั้งๆ ที่หลับ จิตใจฉันสับสนวุ่นวาย ฉันวิ่งไปถึงท่าบดตะเกะ—ฮัทซึโจโมริและพบว่าท่าบดนั้นทั้งท่าบดกลายเป็นซากปรักหักพังเช่นเดียวกับที่ๆ ฉันวิ่งจากมา

ฉันวิ่งต่อไป...และต่อไป...ขณะที่วิ่งไปฉัน

ร้องตะโกนร้องเรียกชื่อลูกทั้งสามพร้อม ๆ กับ
ถามถึงลูก ๆ ทั้งสามจากทุกคนที่ฉันพบ

“แม่อังไม่ตาย ลูกเอ๋ย แม่อังสบายดีอยู่”

ฉันพุดลอบใจตัวเอง

ขณะนี้ฉันเหนื่อย และกำลังอ่อนแรงลงไป
ทุกที ฉันยังไม่อาจรู้ได้ว่าขณะนี้ฉันอยู่ที่ไหน
ขณะที่ฉันวิ่งผ่านไปตามถนน ภาพของผู้เคราะห์
ร้ายหลายพันหลายหมื่นคน มันเป็นภาพที่
ประทับอยู่ภายในดวงตาทั้งสองข้างจนไม่อาจลบ
เลือนไปได้จวบจนกระทั่งทุกวันนี้

ภาพของแม่คนหนึ่งตามตัวเต็มไปทั่วเลือด
กำลังร้องให้คร่ำครวญ

“ลูกชายของฉัน ลูกน้อยของฉัน” หล่อน
ร้องตะโกนโวยวายด้วยอาการวิกลจริต พยายาม
ที่จะวิ่งเข้าไปในบ้านที่กำลังลุกไหม้อยู่ หล่อนถูก
จับยึดเอาไว้ด้วยผู้ชายสองคน

“ปล่อยฉัน....ลูกชายของฉันกำลังถูกเผา....
แกกำลังจะตาย” หล่อนดิ้นรนด้วยความพยายาม
และอย่างโกรธจัด แววตาของหล่อนแฝงไว้ด้วยความ
ปวดร้าวรันทดแต่เปล่งประกายบ้าดีเดือด
แต่ชายสองคนนั้นก็ไม่มีมปล่อยหล่อนให้เข้าไป
ตายร่วมกับลูกน้อยของหล่อน

โธ่ ช่างเป็นภาพที่สะเทือนหัวใจอย่างรุนแรง
เสียนี้กระไร

ฉันออกวิ่งต่อไปผ่านถนน มาโตะบะ ฉันก็
จำได้ว่าถนนสายนี้จะนำฉันไปสู่สถานีรถไฟ ขณะที่
วิ่งผ่าน สะพาน โคะจินฉันมองเห็น ซากศพลอย

อยู่บนผิวหน้าอีกมากมาย ฉันนึกปลงสังเวชในใจ
แล้วก็วิ่งผ่านมันไป ทางที่ฉันวิ่งต่อไปอีกมันก็
เต็มไปด้วยซากศพของผู้คนอีกเช่นเคย มันเป็น
ภาพที่น่าสยดสยองของพองชนเสียจริงๆ ฉันไม่เคย
คาดคิดมาก่อนเลยว่ามันจะมีเหตุการณ์ที่ทารุณ
โหดร้ายเช่นนี้เกิดขึ้นมาในโลก ฉันหวนนึกถึง
เรื่องราวของนรกที่เมื่อตอนเด็ก ๆ คุณย่าเคยเล่า
ให้ฟังเปรียบเทียบกับสภาพที่ฉัน ได้มาเจอเดี๋ยว
นี้มันช่างไม่มีอะไรแตกต่างไปจากนรกที่คุณย่า
ได้เล่าเอาไว้เลย ฉันจำได้ว่าฉันไม่เชื่อท่านใน
เรื่องนรกสวรรค์ และบัดนี้เองฉันได้ข้อพิสูจน์
คำพูดที่ฉันเคยเถียงท่านแล้วว่า

มนุษย์เราเองนี่แหละเป็นผู้สร้างนรก.....ใช่
แล้วนี่แหละคือนรกบนพื้นพิภพที่เกิดขึ้นจากน้ำ
มือของมนุษย์

ฉันได้ตื่นขึ้นจากห้วงของความลึกลับว่าตัว
เองเดินอยู่ในย่านใจกลางเมือง มองไปรอบๆ
ด้วยความแปลกประหลาดของความเปลี่ยนแปลง
ของสถานที่ บาดแผลได้เริ่มทำให้เจ็บปวด
อาการมันทรมาณไปอีกแบบหนึ่งที่ต่างจากความ
เจ็บปวดของแผลที่ถูกไฟรอกทั่วๆไป อาการ
เจ็บปวดรุนแรงคล้ายกับว่ามันมาจากที่ ๆ ห่าง
ไกลเข้ามาดมไหม้กระหน่ำ เลือด น้ำเหลืองไหล
ซึมเยิ้มออกมาจากบาดแผลที่แขนและ ใบหน้า
ฉันหลับตามองเห็นภาพใบหน้าของตัวเองใน
มโนภาพมันคงจะเหมือน ใบหน้าของซากศพ
หรือภูตผีปีศาจ

ใกล้ๆกับที่ฉันยืนอยู่ กลุ่มของเด็กนักเรียนมัธยมต้นทั้งหญิงและชายกำลังคั่นรนอยู่อย่างเจ็บปวดรวดร้าว พวกแกกำลังร้องไห้รำพันหาแม่ของพวกเขาอยู่ระงม พวกแกได้รับบาดเจ็บอย่างรุนแรง ฉันทึ่งถึงตุ๊กๆพร้อมกับจิตใจที่เคียดพล่านจนฉันไม่อาจจะระงับเอาไว้ได้อยู่

“ทำไม...ทำไมนะ...เด็กๆที่บริสุทธิ์เหล่านี้จะต้องตายด้วย มนุษย์ผีทำตนโตที่ฆ่าพวกแก พวกแกบริสุทธิ์และไร้เดียงสา... มนุษย์ใจมพิทตนโตที่ฆ่าพวกแก...ทำไม...ทำไม..ใครฆ่าพวกแก”

ความรู้สึกของฉันในเวลานั้นมันขมขื่นอย่างบอกไม่ถูก พวกเด็กๆเหล่านั้นพยายามสอดส่องสายตาคือเพื่อหวังที่จะได้พบกับแม่ของพวกเขา แต่ฉันก็หาประโยชน์อันใดไม่ได้อีกต่อไปแล้ว และสภาพของฉันในเวลานั้นก็ไม่สามารถที่จะให้ความช่วยเหลืออย่างใดได้ ฉันท้อใจที่จะทบทวนเห็นพวกแกตายไปที่ละคนต่อหน้าต่อตา

ฉันเริ่มหันออกวิ่งตามผู้คนไปเรื่อยๆ ผ่านสถานีรถไฟชิโรชิม่าและบริเวณอตะโกซึ่งกำลังกักอยู่ในทะเลเพลิง ฉันเดินขึ้นไปบนเนินซึ่งมันจะพาฉันไปสู่หมู่บ้านสะชะกะ มองลงมาที่ถนน เห็นภาพของหน่วยกู้ภัยกำลังใช้รถลากและรถบรรทุกทำการลำเลียงซากศพและ ผู้บาดเจ็บวิ่งกันซวักไขว้อยู่เต็มถนน สายตาของฉันกำลัง

ค่อยๆมีคมวังงไปทุกขณะคงจะใช้มันได้อีกไม่นานนัก ฉันท้องใช้เวลาที่เหลืออยู่เพียงเล็กน้อยนี้ค้นหาญาติหรือคนรู้จักให้พบให้จงได้

เหมือนสวรรค์บันดาล ในความรีบร้อนของสายตาค้นมองเห็นพี่สาวของฉันกำลังหมอบอยู่ห่างไปไม่กี่เมตร ด้วยความที่ใจฉันร้องตะโกนขึ้นสุดเสียง

“เน้ซัง(พี่สาว)... ช่วยฉันด้วย” ฉันทรีบวิ่งเหมือนกระโจนเข้าไปหาเธอ ในครั้งแรกเธอมองฉันด้วยความพิศวง แต่แล้วก็

“โอ...พี่ตาบะจิง...เธอเป็นอะไรไปนี่” เธออุทานด้วยความตื่นตะันและเข้ามาสวมกอดฉันเอาไว้

“เน้ซัง ตาฉันกำลังจะบอก ช่วยพาฉันไปหาตุ๊กๆที่เดอะไคโปรคเดอะนะพี”

“พี่จะไม่ปล่อยให้เธอตายหรือก้องเอ๊ย พี่สัญญาว่าพี่จะพาเธอไปหาพวกเด็กๆ” เธอพูดด้วยน้ำตานองหน้าและตรวจดูที่รอยบาดแผลของฉัน

“ไร้พี่สงสารเธอเหลือเกินเธออยู่ในสภาพที่น่าสังเวชเต็มทน อย่างกลัวไปเลยพี่จะไม่ปล่อยให้เธอตายหรือ” เธอร้องไห้อีก พร้อมกับจูงฉันไปนั่งลงบนพื้นหญ้าอันอ่อนนุ่ม

ฉันรู้สึกเต็มตันไปด้วยความตื่นตะันใจ ความเคารพรักในตัวเธอเพิ่มมากขึ้นกว่าแต่เดิมที่เรา

เคยมีต่อกัน กันนี่ก็ขอบคุณโชคชะตาที่ยังปรานี
ฉันอยู่บ้าง หากว่าฉันไม่พบเธอ..ไม่เอาละฉันไม่
อยากที่จะคิดถึงมัน คุณเหมือนว่าเธอจะได้รับ
บาดเจ็บเล็กน้อยที่ขาแต่ มันก็ไม่หนักหนา
อะไรนัก

ขณะนี้เวลาค่ำ ได้มาถึงแล้วเธอหายไปครู่
หนึ่งแล้วก็กลับมาพร้อมกับรถชนผัก เธอ
ประคองฉันขึ้นนอนบนรถเข็นและลากพาไปที่
หน่วยปฐมพยาบาลที่ห่างไปสักโถ ความหวัง
ของฉันที่จะได้พบกับเด็ก ๆ ได้ถูกจุกขึ้นเลื่อน ๆ
เราถึงสถานพยาบาลเมื่อเวลาค่ำมากแล้วที่นั่น
เต็มไปด้วยคนเจ็บและซากศพ ฉันหมดสติไป
เมื่อถึงหน่วยพยาบาลไม่นานนัก เมื่อฉันฟื้นขึ้น
มาเธอบอกว่าฉันสลบไปสองวันเต็มและเธอก็
เฝ้าอยู่ใกล้ ๆ ฉันตลอดเวลา

“รีบพาฉันไปหาลูก ๆ เร็ว ๆ เอะพี”

เธอได้ออกไปพยายามขอร้องหมอแต่หมอ
ไม่อนุญาต แต่ถีนั่นฉันก็ได้ยินเสียงเด็ก ๆ

“แม่สบายดีลูก บาดแผลไม่หนักหนาอะไร
นัก” ฉันก็พยายามพูดคุยลอบใจเด็กไม่ให้ขงวัญ
เสีย ลูกๆได้เข้ามาห้อมล้อมฉันไว้ เมื่อพวกเขา
ได้แลเห็นสภาพของฉัน พวกเขาเริ่มร้องไห้
และตั้งแต่คืนนั้นเป็นต้นมาลูกสาวคนโตของฉัน
ซึ่งมีอายุสิบสี่ปีก็ไม่ยอมออกจากฉันเลย ฉัน

ต้องนอนอย่างกระดิกกระเดี้ยไม่ได้อยู่บนเตียง
ที่ใบหน้าและสองมือถูกพันเอาไว้ด้วยผ้าพันแผล
แม้กระนั้นฉันก็สุขใจที่ได้อยู่ใกล้ๆลูกๆที่รักของ
ฉัน

วันที่ ๑๑ สิงหาคม หลังจากที่ฉันถูกพามาที่นี่
ได้สามวันสามคืนของฉันก็ตามหาเราพบ

“โอ...ขอบคุณสวรรค์...ในที่สุดพวกแกก็ยัง
มีพ่อ.....แม้ว่าฉันจะตายก็ช่างมันเถอะ ฉันหมด
หวังแล้ว” แต่ความสุขของพวกเขาจากไป
เพียงชั่วเล่น เพราะสามีของฉันเขาก็ได้รับ
บาดเจ็บอย่างหนัก เช่นเดียวกันหลังจากนั้นอีก
เพียงสามวันเขาก็จากพวกเราไป ทั้งให้ฉัน
ต้องต่อสู้กับความตายอยู่เพียงผู้เดียวฉันรู้สึก
โศกสลดต่อการจากไปของเขา แน่นอนฉันรัก
เขา เราใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันมา ๑๖ ปีเต็ม ฉันไม่
สามารถช้อนน้ำตาแห่งความเศร้าต่อหน้าลูก ๆ
ได้

“โอ้กำซัง (แม่) อย่าร้องให้ชิกรับน้ำตาของ
แม่ทำให้ผมต้องร้องไห้ไปด้วย” ลูกชายคนเล็ก
แกเอ๋ยขึ้น

“โอ้...ลูกรัก แม่จะไม่ยอมตาย แม่จะไม่
ปล่อยให้ลูกๆเป็นเด็กกำพร้า” ฉันคิดในใจ

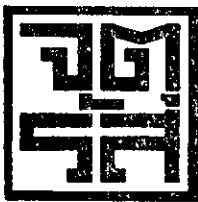
จากอาการที่หมอต่างลงความเห็นว่าเป็น
หวังของฉัน กลับรอดตายมาได้อย่างประหลาด
อาการของฉันค่อยๆกระเตื้องขึ้น สายตาของฉัน

กลับคืนสู่สภาพปรกติ แต่สิ่งที่ฉันต้องสูญเสียไป ก็คือใบหน้า ซึ่งเมื่อหมอได้เปิดผ้าพันแผลของ ฉันออกมา ใบหน้าที่ปรากฏมันไม่ใช่ใบหน้าเดิม ของฉันเสียแล้ว คุณนักพิศพิการพิลึกกึกก็เอ เริ่ม ตั้งแต่ใบหูที่ตกลงมาเหลือ ขนาดเพียงครึ่งเดียว ของของเดิม รอยแผลเป็นขนาดโตพาดจากแก้ม ถึงลำคออาวฯ นอกจากนี้ที่แขนทั้งสองข้างมี รอยแผลเป็นปรากฏอยู่เต็มไปหมด มือทั้งสอง ข้างนิ้วทั้งห้าติดกันเป็นแผ่นเดียว

ฉันเกือบจะหมดอาลัยตายอยากกับการ อยู่ รอคอยของฉันทีเดียว ฉันนึกไม่ออกว่าฉันจะหา

เงินมาเลี้ยงดูๆของฉันได้อย่างไรกัน ชีวิตของ พวกเราแม่ลูกต้องประสบกับความยากลำบาก อย่างหนัก จนแทบจะอดตาย และเกือบจะทำให้ ฉันตัดสินใจเป็นขอทาน ก็พอดีสำนักงานหนังสือพิมพ์จีวโกกุซึ่งเป็นที่ๆ สามี่ฉันเคยทำงานอยู่ ได้ยื่นมือเข้ามาช่วยเหลือพวกเราเอาไว้โดยให้ งานฉันทำ ฉันไม่เคยลืมการทำงานในช่วงเวลา เหล่านั้นเลย เท่าที่ฉันทนกับทุกสิ่งทุกอย่างและ ต่อสู้เพื่อความอยู่รอดของชีวิตมาได้ ก็เพื่อ..... ลูกๆ ที่น่าสงสารของฉันเท่านั้น

ชัยฉลอง อัสวเสนา แปล

หนังสือข่าวกรองประจำสัปดาห์

วางตลาดทุกวันอังคาร

สมัครสมาชิกได้ที่

นายมงคล วุฒิสงฆ์ชัย

42 อาคาร เอ็ม.เอ.เอฟ.

ถนนสุรวงศ์ กรุงเทพฯ โทร, 35025 35018 ต่อ 27

คนกับงาน

เขี้ยว ลัมพันท์ ผู้นำปฏิวัติ กัมพูชา

ชาลวิทย์ เกษตรศิริ

เมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๑๓ คือเมื่อ ๕ ปี มาแล้ว นายพลลอนนอลได้ทำการรัฐประหารล้ม
ล้างรัฐบาลของเจ้าสีหนุ และด้วยการสนับสนุนของอเมริกา (รวมทั้งไทยด้วย) ลอนนอลก็ได้ล้ม
สถาบันกษัตริย์อันเก่าแก่ของกัมพูชา ล้มราชอาณาจักรเปลี่ยนเป็นสาธารณรัฐ

จากนั้นเป็นต้นมา สงครามกลางเมืองเขมรก็ดำเนินไปอย่างดุเดือด เป็นสงคราม
ระหว่างฝ่ายขวาของลอนนอลกับฝ่ายซ้ายที่มีเขมรแดงเป็นผู้นำ

และแล้วเมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๑๘ เขมรแดงก็ยึดกรุงพนมเปญได้ ชัยชนะ
ได้ตกเป็นของฝ่ายซ้ายในเขมร

ครั้นถึงวันที่ ๘ กันยายน คือเมื่อไม่นานมานี้เอง สมเด็จเจ้าสีหนุก็เสด็จกลับกรุงพนมเปญ
เป็นการยืนยันว่าอดีตกษัตริย์เขมรได้กลับมา เป็นการยืนยันว่าเขมรฝ่ายซ้ายยอมรับเจ้าสีหนุว่าเป็น
ผู้นำสูงสุดของกัมพูชา

เจ้าสีหนุเสด็จกลับกรุงพนมเปญ ได้รับการต้อนรับด้วยพิธีทางศาสนาโดยมีคณะสงฆ์
สวดชยันโตถวายพระพร

เรียบเรียงบางตอนจาก Ben Kiernan, "Khieu Samphan: Cambodia's Revolutionary Leader,"
DYASON HOUSE PAPERS (Australia, Asia, and the World. ๓:๕, June ๑๙๗๕)

เจ้าสีหนุเสด็จกลับพร้อมด้วยเจ้าหญิงโมนิค พระชายา สมเด็จพระพันอุนต์ นายกรัฐมนตรีและพร้อมด้วยเขมรแดงมาร์กซิสต์คนสำคัญ คือ เขียว สัมพันธ์ ผู้ดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีกลาโหม

นับแต่วันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๑๓ (วันรัฐประหาร) จนถึงวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๑๘ (วันที่เจ้าสีหนุเสด็จกลับพนมเปญ) รวมเป็นเวลาสองพันวันพอดีที่เจ้าสีหนุจากกัมพูชาไป

ในบรรดาผู้นำเขมรทั้งหลาย คนไทยรู้จักสมเด็จพระโสมถะสีหนุมากที่สุด แต่ก็มักจะรู้จักในแง่ไม่สู้ดีนัก รู้จักในแง่ที่ไม่ค่อยจะชอบหน้ากับรัฐบาลไทยสมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ซึ่งมีนายถนัด คอมันตร์ เป็นรัฐมนตรีการต่างประเทศ เคยตำหนิติเตียนทางวิทยุและหนังสือพิมพ์บ่อยๆ ในสมัยนั้น

นอกเหนือไปจากเจ้าสีหนุแล้ว ดูเหมือนเราจะไม่ค่อยรู้จักบรรดาผู้นำเขมรอื่นๆ เลย โดยเฉพาะบรรดาผู้นำฝ่ายซ้ายเขมรแดงซึ่งเป็นผู้นำชัยชนะมาสู่กัมพูชาอย่างแท้จริง

ผู้นำเช่น *เฮียง ฮาวี* ซึ่งเชื่อกันว่าใกล้ชิดกับขานอยมาก และเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลในเขมรอย่างมาก เป็นผู้ที่ปฏิบัติการต่อสู้อยู่ในป่ามาเป็นเวลานาน ก่อนหน้าปี ๒๕๐๗ ด้วยซ้ำไป แต่ก็ไม่ใช่ที่รู้จักกันเท่าไรนัก

ผู้นำเช่น เขียว สัมพันธ์ ฮุน และฮุนิม ทั้งหมดนี้ต่างเป็นผู้นำการปฏิวัติที่สำคัญ แต่

ก็ไม่มีใครค่อยรู้จักชื่อเสียงกัน ทั้งบรรดาหน่วยสืบราชการลับ ซีไอเอ. หรือ เคจีบี. (รวมทั้งหน่วยสืบราชการลับของไทย) ต่างก็เชื่อเป็นคุณเป็นตะกันว่าเป็นบุคคลที่ไม่มีตัวตนหรือไม่ก็ถูกฆ่าตายไปนานแล้ว

ดูเหมือนว่าในบรรดาผู้นำปฏิวัติเขมรนั้น เขียว สัมพันธ์ เป็นบุคคลที่น่าสนใจที่สุด และกำลังมีบทบาทอย่างมาก ในการเมืองเขมรปัจจุบันและยังเป็นรองก็เพียงแต่จากเจ้าสีหนุเท่านั้น

น่าจะเป็นสิ่งที่น่าสนใจที่เราจะมาดูบทบาทของเขียว สัมพันธ์ กันอย่างจริงจังเสียที

เขียว สัมพันธ์ เกิดเมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๔๗๔ ปัจจุบันอายุ ๔๔ ปี พ่อแม่เขียว สัมพันธ์เป็นชาวนาจากตำบลสะอานในจังหวัดกันดาล ซึ่งอยู่ทางใต้ของพนมเปญ พ่อของเขียวตายไปตั้งแต่เขายังเด็กๆ ดังนั้นแม่จึงอพยพไปอยู่ที่ไทรสมาร์ ทางเหนือของกัมปงจาม

เขียว สัมพันธ์ เป็นคนเรียนเก่งมาก และชิงทุนได้ตั้งแต่ชั้นจนถึงระดับมหาวิทยาลัย จนได้ไปศึกษาต่อในฝรั่งเศส

เขียว สัมพันธ์ เป็นนักศึกษาระเภททำกิจกรรม เมื่ออายุได้ ๑๖ ปี ก็ร่วมขบวนการต่อต้านจักรวรรดินิยมฝรั่งเศสที่มายึดครองบ้านเมืองของเขา

เมื่อ เขียว สัมพันธ์ จบมัธยม ๘ ก็เริ่มอาชีพเป็นครูสอนจริยธรรม และการศึกษามวลชนและก็เริ่มตั้งกลุ่มชาตินิยมต่อต้านฝรั่งเศส

ในปี ๒๔๓๖ เขียวสัมพันธ์ ได้รับทุนไปเรียนต่อในฝรั่งเศส และกลายเป็นผู้นำของขบวนการนักศึกษาเขมรฝ่ายซ้ายในปารีส

พอถึงปี ๒๕๐๑ เขียวก็ได้ปริญญาเอกสาขาเศรษฐศาสตร์จากมหาวิทยาลัยปารีส เขาเขียนวิทยานิพนธ์โดยใช้ทฤษฎีมาร์กซิสต์วิเคราะห์ปัญหาของชาวนาเขมร วิเคราะห์ปัญหาความคืบหน้าพัฒนาของเขมร และย้ำว่าเขมรจะต้องพัฒนาตนด้วยทรัพยากรของตน โดยเป็นอิสระจากตลาดของนายทุนโลก

เมื่อเรียนจบเขียวก็เดินทางกลับบ้านเขาเป็นบรรณาธิการออก น.ส.พ. ฝ่ายซ้าย ชื่อ L'observateur ซึ่งเป็นที่นิยมในหมู่นักศึกษาและปัญญาชนมากในระหว่างปี ๒๕๐๒-๐๔

หนังสือพิมพ์นี้ถูกสันติบาลเขมรคอยเก็บอยู่ตลอดเวลา แต่ก็แอบพิมพ์แอบขายกัน ไปเรื่อยๆ นโยบายของ น.ส.พ. นี้ ก็คือความเป็นชาตินิยมเขมรที่แข็งกร้าว เรียกร้องให้ฟื้นฟูวัฒนธรรมและวรรณคดีเขมร

บทบาทบรรณาธิการ เขียวจะประนามเรื่องกามารมณ์และความรุนแรงในสังคมเขมรสมัยใหม่ และ น.ส.พ. ของเขามักรายงานความเป็นไปของประเทศโลกที่สาม

ในสมัยนั้นเจ้าสีหนุมีอิทธิพลในการเมืองเขมรมาก มีพรรค สังคมราษฎรนิยม ซึ่งรวมพรรคการเมืองทั้งหมดมาอยู่ใต้เจ้าสีหนุ การเลือกตั้งและรัฐสภาในสมัยนั้นก็เป็นแต่เพียงตรายางคอยประทับรับรองเจ้าสีหนุ โดยไม่มีบทบาทแต่อย่างใด

แต่เจ้าสีหนุก็ไม่สามารถแก้ไขปัญหาเขมรได้มากนัก และที่เก๋ยากก็คือการคอร์รัปชันในวงราชการ ปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม ปัญหาค่าครองชีพสูง และที่สำคัญก็คือปัญหาชาวนามีสินรุงรัง

ผู้ที่เป็นอุปสรรคต่อเขมรก็คือบรรดาข้าราชการ เจ้าที่ดินที่เป็นเจ้าหรือขุนนางเก่า พ่อค้าชาวต่างชาติ และบรรดาผู้ออกเงินกู้กินดอกเบี้ยทั้งหลายที่ระบอบไปตามท้องไร่ท้องนา

บุคคลเหล่านี้แหละที่ เป็นผู้สนับสนุนให้ถอนนอลทำรัฐประหารล้มเจ้าสีหนุในปี ๒๕๑๓

ในช่วงระยะเวลาของความยุ่งยาก ก่อนหน้าการรัฐประหาร ชาวนาประสบปัญหาข้าราชกาชกดขี่ และยิ่งถูกซ้ำเติมด้วยสภาพข้าวยากมาก แพงและการคิดหนี้สิน บรรดาผู้นำฝ่ายซ้ายจึงเริ่มก่อตัวกันในเมือง แล้วก็ค่อยๆ ย้ายออกไปปฏิบัติภารกิจสงครามในป่า

ดูเหมือนเจ้าสีหนุ เข้าใจปัญหาช่องว่าง ทางเศรษฐกิจและสังคมนี้เป็นอย่างดี และเกรงไปว่าอำนาจของพระองค์ก็จะตกต่ำลงด้วย ถ้าหากปล่อยให้ความแตกต่างทางชนชั้นขยายต่อไป

ดังนั้นพระองค์จึงพยายามขจัดความขัดแย้งของชาวและซ้าย ด้วยการก่อตั้งพรรคสังคมนิยม ชันมา

ฉะนั้นในระบอบเวลานั้น เขียว สัมพันธ์ จึงมีโอกาสแสดงบทบาทในรัฐสภาบ่อยครั้ง แต่ก็ถูกสันติบาลตามตัวอยู่เป็นประจำ ในปี ๒๕๐๓

เขาถูกจับเข้าคุกอยู่หลายเดือน ต่อมาในปี ๒๕๐๔ ก็ถูกเจ้าสีหนุจับเข้าคุกอีก พร้อมๆ ด้วย ผู้นำฝ่ายซ้ายอีก ๑๔ คน

อย่างไรก็ตามในปี ๒๕๐๕ เจ้าสีหนุเปลี่ยน เป็นปลูกมิตรกับเขี้ยว สัมพันธ์ และฮุนน โดยหวังว่ามาร์กซิสต์ทั้งสองจะช่วยแก้ปัญหาเศรษฐกิจให้เขมรได้ แต่เมื่อเขี้ยวและฮุนนเสนอโครงการขึ้นไป เจ้าสีหนุก็ยอมรับไม่ได้ เพราะทรงคิดว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงที่รุนแรงเกินไป ความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าสีหนุและเขี้ยว สัมพันธ์ จึงหยุดลง

ในปี ๒๕๐๕ นั้น เขี้ยว สัมพันธ์ ได้รับเลือกตั้งเข้าสภา และได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีพาณิชย์ ส่วนฮุนนได้ตำแหน่งรัฐมนตรีวางแผนเศรษฐกิจทั้งสองได้เสนอนโยบายการโอนกิจการสินค้าเข้าออกเป็นของรัฐ แต่ก็ไม่สามารถจะแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของประเทศได้ ปรากฏว่าในปี ๒๕๐๖ ราคาค่าครองชีพสูงมาก ทำให้เกิดความปั่นป่วนและไม่พอใจแก่คนที่อยู่ในตัวเมืองต่างๆ

ในขณะนั้น เขี้ยว สัมพันธ์ จึงเสนอออกกฎหมายควบคุมราคาสินค้า อย่างไรก็ตาม บรรดาพ่อค้าใหญ่ๆ ได้วิ่งเต้นให้เจ้าสีหนุระงับกฎหมายนี้ และกล่าวหา เขี้ยว สัมพันธ์ ว่าขาดประสิทธิภาพ ทั้งยังได้มีการเสนอยุติไม่ไว้วางใจเขี้ยวในสภา ญัตตินี้เสนอโดยฝ่ายของเจ้าสีหนุ สภาผ่านมติไม่ไว้วางใจในคอนเซ็ปต์ แต่พอดก

บายก็กลับคืนเสีย ซึ่งสร้างความไม่พอใจให้กับฝ่ายสนับสนุนเจ้าสีหนุมาก

ในปีปลายปี ๒๕๐๖ เขี้ยวเสนอกฎหมายกักกันสินค้าเดือนข้ามพรมแดนกัมพูชา สินค้าเหล่านี้เป็นผลประโยชน์อย่างมากกับบุคคลเพียงจำนวนน้อย ซึ่งเป็นผู้ที่มีอิทธิพลจากทางพระราชวงศ์เอง และจากกลุ่มที่สนับสนุนเจ้าสีหนุ ซึ่งก็ทำให้เจ้าสีหนุก็คัดค้านกฎหมายฉบับนี้ และเป็นผลให้ เขี้ยว สัมพันธ์ และฮุนนลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรี

ทั้งเขี้ยว และฮุนนมีชื่อเสียงมากในขณะนั้นแก่ที่ว่า เป็นคนอุทิศตนเองและไม่คอร์รัปชัน นักสังเกตการณ์ชาวต่างประเทศ ถึงกับเคยกล่าวไว้ว่า เขี้ยว สัมพันธ์ “เป็นรัฐมนตรีที่ซื่อสัตย์คนเดียวที่มีอยู่ในกัมพูชา” หนังสือ วอชิงตันโพสต์ ฉบับวันที่ ๑๐ มีนาคม ๑๙๖๔ เขียนถึงเขาไว้ว่า

“แม้แต่สมัยเขี้ยว สัมพันธ์ เป็นรัฐมนตรี และไปเยี่ยมเยียนฉลองวันเกิดแม่ของเขานั้น ชาวคนหนึ่งแถบนั้นเล่าว่า เราเอาผลไม้ไปให้เขา แต่เขาก็ไม่ยอมรับ เขาจะรับแค่ของกำนัลจากหัวใจ นั่นคือตัวของท่านเอง แม่ของเขานั้นขายกล้วยทอดที่ตลาดพนมเปญ สมัยเขี้ยว เป็นรัฐมนตรี และยังมีเรื่องเล่ากันอีกมากเกี่ยวกับเขี้ยวไม่ยอมรับสินบน”

เขี้ยว สัมพันธ์ ปฏิเสธที่จะใช้รถถังประจำตำแหน่งหรือห้องทำงานอันหรูหรา เคยมีพ่อค้า

คนจีนนำรถเป็นของขวัญพร้อมด้วยลูกกุญแจมาจอดให้
เขาเป็นของกำนัล แต่ปรากฏว่าโคนเซียวได้
ตะเพิดออกไป

เซียว สัมพันธ์ เป็นผู้แทนราษฎรมาจาก
แพรงอำเบิ้ล (ท่าเกลือ) แต่ก็ยังทำการสอน
หนังสือด้วยในขณะเดียวกัน โดยสอนทั้งโรง
เรียนมัธยมและสอนวิชาหนึ่ง ในคณะนิติศาสตร์
และเศรษฐศาสตร์ หลังจากที่เขาออกจาก
ตำแหน่งรัฐมนตรีแล้ว ก็ใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับ
ชาวนาในเขตที่เลือกตั้งเขามา กล่าวกันว่าเดือน
หนึ่งๆ เซียวจะอยู่ที่แพรงอำเบิ้ลถึง ๑๕ หรือ
๒๐ วัน

ที่แถวๆ สะอางบ้านเกิดของเขานั้น จะมี
คนเห็นเซียวขับรถโฟล์ค แต่งตัวเรียบๆ และก็
มักจะใส่เสื้อดำ เซียวเป็นคนที่ชาวบ้านชอบพอ
มาก ซึ่งอาจจะเป็นเพราะบุคลิกที่เรียบ ๆ ของเขา
นั่นเอง เซียวมักจะเป็นคนยิ้มง่ายแล้วก็ชอบ
อะไรที่ไม่หุหุรา แต่กระนั้นเขาก็มีลักษณะที่
พิศดารอยู่เหมือนกัน แม้จะเกิดมาเป็นลูกชาวนา
ธรรมดาก็ตาม แต่ความพิศดารของเขามักจะ
ออกมาในลักษณะเยือกเย็นโดยไม่เคยคลั่ง ไล่
อะไรจนเกินไป ดูเหมือนว่าชื่อเสียงของเขาใน
หมู่ชาวบ้านที่แพรงอำเบิ้ลในระยะนี้แหละที่ช่วย
สร้างเซียวให้กลายเป็นผู้นำในระดับหน้าของ
ขบวนการแนวร่วมแห่งชาติในที่สุด

อิทธิพลของเซียวในเขตสะอางมีขึ้นมาอย่าง
ชัดในเดือนเมษายน ๒๕๑๓ ในตอนที่รัฐบาล

ปฏิวัติเฉพาะกาลแห่งเวียดนาม (หรือเวียดกง)
เข้ามาในเมืองของเขากล่าวกันว่าพวกเขมรที่นั่น
และพวกชาวบ้านเชื้อสายแขกจามที่เป็นคอมมิวนิสต์ได้เข้าร่วมสนับสนุนพวกญวนด้วย

เซียว สัมพันธ์ เคยเดินทางไปทั่วเขต
ชนบทและมักจะแวะพักแรมตามหมู่บ้านที่เป็น
หัวคะแนนของเขา ไม่ว่าจะที่บ้านของชาวนา
หรือผู้ใหญ่บ้าน แต่มักจะหลีกเลี่ยงไม่พักแรม
กับคนมีเงิน หรือมักจะเยี่ยมเยียน “ชาวนาชั้น
กลาง” น้อยครั้งมาก เมื่อมีคนถามว่าทำไมเขา
จึงทำเช่นนั้น เซียวเคยตอบว่า “พวกนั้นมีความ
สุขสบายพอแล้ว และก็ไม่ต้องการความช่วยเหลือ
จากฉัน”

นอกจากนี้ยังมีข่าวเรื่องเซียว สัมพันธ์ ช่วย
เหลือพวกชาวนาในเขตของเขาคือ เช่นบางครั้ง
ถึงกับให้เงินทองถึง ๑๕๐๐-๒๐๐๐ ริล (ประมาณ
๑๕๐๐ บาท ในขณะนั้น)

ที่น่าสังเกตอีกอย่างหนึ่งก็คือ เซียวมักไม่
ค่อยพูดกับชาวนาเรื่องลัทธิสังคมนิยม แต่กลับ
ใช้การกระทำในการสร้างความรู้สึกของชุมชน
ที่ร่วมกันทำงาน เช่นช่วยในการเก็บเกี่ยวหรือ
กระตุ้นให้ชาวนาช่วยกันเก็บเกี่ยวตนเอง

ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งปี ๒๕๐๙ นั้น
เซียวก็นำได้สร้างแผนการเมืองของตน เช่นการ
พูดปราศรัยอย่างสั้นๆ และก็ให้คำสัญญากับผู้ออก
เสียงไว้น้อยมาก เขามักใช้วิธีเดินทางไปทั่วๆ
แพรงอำเบิ้ล แจกใบปลิวที่มีรูปถ่ายของเขาและ

ก็ขอให้ผู้คนลงคะแนนให้เขาอย่างชนิดปากต่อปาก จุดยืนของเขามักขึ้นกับการปฏิบัติมากกว่า จะวางแผนการณืขึ้นอุคุมการ หรือนโยบายของพรรค ปรากฏว่าเขาได้คะแนนเสียงถึง ๗๔ เปอร์เซนต์ ซึ่งเป็นคะแนนเสียงท่วมท้นทั้งๆที่ เจ้าสีหนุพยายามรณรงค์ต่อต้าน และพยายามวาดภาพเขี้ยวว่าเป็นคนไม่ซื่อ หรือเป็นคนที่พยายามล้มสถาบันกษัตริย์

ความสัมพันธ์ทางค้ำส่วนตัว (ไม่ใช่ความสัมพันธ์ทางค้ำนอุคุมการหรือลัทธิ) ระหว่างเขี้ยวกับออกเสียง (ที่เป็นชาวนา) สะท้อนให้เห็นถึงวิถีทางการเมืองเขมรในสมัยนั้น บรรดาฝ่ายซ้ายกำลังเผชิญหน้ากับสีหนุ ซึ่งกำลังเป็นที่นิยมชมชื่นและกำลังมีอำนาจในการบริหารอย่างมาก ดังนั้นฝ่ายซ้ายจึงไม่พยายามขัดขวางนโยบายต่างประเทศของสีหนุ (ซึ่งก็เป็นการช่วยเหลือแนวร่วมปลดแอกแห่งชาติ หรือเวียตกงโดยทางอ้อม) ฝ่ายซ้ายมักจะเน้นประเด็นอยู่ในเรื่อง “ทางกฎหมาย” ของรัฐบาลสีหนุ

แผนการณืของ เขี้ยว สัมพันธ์ ไม่เหมือนของ เหมาเจ๋อตุง หรือโฮจิมินห์ ในการสร้างฐานมวลชน หรือการสร้างขบวนการปฏิวัติของชาวนา หรือการเดินขบวนใหญ่ ๆ หรือการยึดครองที่ดินค้ำนมา แต่เขี้ยวมักจะรณรงค์ทางค้ำนกฎหมายอย่างจำกัด เช่นเรื่องหนี้สินของชาวนา การต่อสู้ของเขี้ยวก็มักจะต่อสู้กับ

บรรดานายทุนเงินกู้ เขี้ยวทำงานตามระบบเดียวกับฝ่ายตรงข้ามของเขา และใช้ชื่อเสียงเกียรติยศ รวมทั้งค้ำแหน่งรัฐมนตรี และผู้แทนในสภาให้เป็นประโยชน์ที่สุดกับชาวนา เมื่อมีคดีถึงศาล

ในการรณรงค์แบบนี้ เขี้ยวต้องเสี่ยงกับการเผชิญหน้ากับเจ้าหน้าที่บ้านเมือง แต่ก็ทำให้เขาได้รับความนิยมชมชื่นจากชาวนาชาวบ้านในเขตของเขามาก เมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๑๐ เขี้ยวเปิดโปงในรัฐสภาว่า ทหารในเขตแพร่กอำเภอลี้มีการคอร์ปชั่น และมีกรใช้อำนาจในทางไม่ชอบธรรมต่อชาวบ้านในเขตเกาะธม เขาประนามว่าทหารเรียกเงินชาวบ้านที่ไม่ยอมมาเข้าเวรรักษาความสงบถึง ๓๖๐ ริด (ประมาณ ๒๖๐ บาท) ซึ่งทำให้เจ้าสีหนุโกรธมาก และประนามเขี้ยวว่าเป็นคนโกหก ทั้งเขี้ยวและสุนิมเพื่อนของเขาได้ตอบโต้เจ้าสีหนุอย่างเผ็ดร้อน

ในวันต่อมาเจ้าสีหนุได้เสด็จไปเกาะธมเพื่อสอบสวนด้วยตนเอง ปรากฏว่าภายหลังการสอบสวนเจ้าสีหนุยอมรับว่า ข้อกล่าวหาของเขี้ยวเป็นความจริง ดังนั้นเจ้าสีหนุจึงลงโทษทหารที่คอร์ปชั่นและเปลี่ยนการรักษาความสงบของชาวบ้านให้เป็นการอาสา สมัครแทน ที่จะเป็นการบังคับ

ในกลางปี ๒๕๐๙ เขี้ยวได้กลายเป็นผู้วิพากษ์วิจารณ์โครงการชนบทของรัฐบาลเป็นการใหญ่

และทำให้เจ้าสีหนุ พยายามดึงเขี้ยวเข้าร่วมคณะ รัฐมนตรีอีก แต่เขี้ยวได้รับบทเรียนมาแล้วเป็นอย่างดี ดังนั้นจึงปฏิเสธอย่างเป็นทางการให้ปรากฏกับมหาชน เขียวกล่าวว่า การปฏิรูปทาง เศรษฐกิจเป็นขบวนการที่ยืดยาวและการขจัดหนี้สินของชาวนาเป็นเรื่องสำคัญยิ่งเท่าๆกับการสร้าง สหกรณ์ที่ อองค์การแบบนั้นขึ้นมาช่วยชาวนา เขียวกล่าวเพิ่มเติมว่า การเข้าร่วมกับรัฐบาลจะ ไม่ช่วยอะไรได้เลย จะไม่ช่วยให้มีผลคือนำเงิน ปล้นขึ้นมา แต่กลับจะเป็นข้อเสียแก่เขาด้วยซ้ำ ไป เขาให้สัมภาษณ์ผู้สื่อข่าวว่า เขาไม่เชื่อว่า จะสร้างความยุติธรรมในชนบทได้ ทราบเท่า ที่ยังมีรัฐบาลที่มีผู้นำแบบอนุรักษนิยม เพราะ บรรดานายทุนเงินกู้ก็อยู่ในกลุ่มผู้นำอนุรักษนิยม นี้ด้วย

เขี้ยว สัมพันธ์ ชูยุน และชูนิม ต่างได้รับ คะแนนเสียงเลือกตั้งอย่างท่วมท้นในการเลือกตั้ง วันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๐๙ แต่ในเขตเลือกตั้ง อื่นๆ นั้นปรากฏว่าบรรดาผู้นำเก่าๆยังมีอิทธิพล ทางการเมืองอยู่ พวกผู้นำนี้มาจากชนชั้นหรือ กลุ่มข้าราชการหัวเมือง หรือพ่อค่านักธุรกิจมีการ คิดสินบน และให้คำมั่นสัญญาอย่างเกินเลยไว้กับ ประชาชน วิธีการแบบนี้ (วิธีการพรรคพวก และระบบอุปถัมภ์ค้ำชูกันเอง) ทำให้ผู้แทนฝ่าย อนุรักษนิยม ที่ร่ำรวยเข้ามาในสภาเป็นจำนวนมาก และทำให้นายพลลอนนอลกุมเสียงข้างมาก ในสภาไว้ได้ นายพลลอนนอลตั้งคณะรัฐบาล

ชุดแรกของตนในเดือนตุลาคม ๒๕๐๙ และความ ขัดแย้งระหว่างซ้ายกับขวาก็มาถึงจุดแตกหัก

ลอนนอล จัดการกำจัดฝ่ายซ้ายที่อยู่ในเมือง โดยเร็วซึ่งทำให้ฝ่ายซ้ายจำนวนมากหนีเข้าป่าทำ สงครามจรยุทธ์ และเขี้ยว สัมพันธ์ ก็มีการติดต่อกับบรรดานักปฏิวัติเหล่านั้น อย่างใกล้ชิด ตลอดเวลา

รัฐบาลลอนนอลมีนโยบายสำคัญในระบอบนี้ คือการกู้ฐานะการคลังของรัฐบาล มีการบังคับ ชื้อข้าวจากชาวนาในราคาต่ำ มีการตั้งตลาดมืด ส่งของขายให้เวียตกง ทั้งนี้โดยผ่านเส้นสายใน ไชงอ่อน การค้าตลาดมืดนี้เป็นการร่วมมือกับ ข้าราชการท้องถิ่นและนักธุรกิจ ซึ่งทำให้ได้รับ ผลกำไรหลายเท่าตัว การปฏิบัติการครั้งนี้มักจะ ใช้ทหารเป็นเครื่องมือ ซึ่งสร้างความไม่พอใจให้ กับชาวนาเป็นอันมาก และเมื่อไปบังคับซื้อข้าว ในฤดูเก็บเกี่ยวเหตุการณ์ก็รุนแรงขึ้นจนเกิดการ ลุกฮือของชาวนาในเขตพระตะบอง และกัมปง ชนังเมื่อต้นปี ๒๕๑๐

ในเดือนเมษายน ๒๕๑๐ นั้น ได้เกิดการ กบฏขึ้นในท้องที่ซามโลต(Samlaut Rebellion) ซึ่งอยู่ในจังหวัดพระตะบอง มีชาวนาเข้าร่วมถึง กว่า๔,๐๐๐คน ซึ่งได้รับความช่วยเหลือจากทหาร ป่าอีก ๕๐๐ คน พวกกบฏนี้มีหัวหน้าที่เคยทำ งานร่วมกับเวียตมินห์มาก่อน และยังมีหัวหน้า ที่เป็นนักปฏิวัติหนุ่ม ที่เห็นการปราบปรามของรัฐ บาลเข้าไปร่วมอยู่ในป่าอีกด้วย

ลอนนอล ได้ปฏิบัติการตอบโต้อย่างรุนแรง
ถึงกับส่งเครื่องบิน ให้ทิ้งระเบิดทำลายหมู่บ้าน
กบฏและบริเวณป่ารอบ ๆ ทั้งยังได้สร้าง “หลัก
ฐาน” ขึ้น ซึ่งทำให้เจ้าสีหนุเชื่อว่าเขี้ยว สัมพันธ์
ชยุ่น และชุนิมเป็นผู้อยู่เบื้องหลังการบฏครั้ง
นี้ แผนการณ์ของลอนนอลที่จะกำจัดบุคคลทั้งสาม
และให้หมคอภิสิทธิ์ทางรัฐสภาจึงสำเร็จลงโดย
ง่าย

เมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน เขี้ยว สัมพันธ์ และ
ชยุ่นได้หายตัวไปเข้าร่วมกับนักปฏิวัติในแนวหน้า
อย่างไรก็ตามมีข่าวลือว่า บุคคลทั้งสองถูกตำรวจ
สันติบาลยิงทิ้ง ซึ่งได้ทำให้เกิดการประท้วงอย่าง
รุนแรงขึ้นในพนมเปญ ลอนนอลไม่สามารถจะ
ระงับเหตุการณ์ได้จึงได้ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

ในวันต่อมา นักศึกษาประมาณ ๑๕,๐๐๐ คน
จากพนมเปญ และจังหวัดกัมปงชาม ได้จัดการชุมนุม
ขึ้นตามโรงเรียนและวัดต่าง ๆ นักศึกษาประนาม
ลัทธิจักรวรรดินิยมและปฏิกริยาเขมรทั้งหลาย มี
การเรียกร้องให้ปล่อยบรรดากรรมกร ชาวนา
คนหนุ่ม นักศึกษา อาจารย์ และปัญญาชน ที่
รัฐบาลลอนนอลจับไปคุมขัง ผู้สนับสนุนเขี้ยว
สัมพันธ์ จากตำบลสะอานเข้าไปที่รัฐสภา และ
เรียกร้อง “โนนามของประชาชน” ให้เจ้าหน้าที่
ส่งตัวผู้แทนทั้งสอง (เขี้ยวและชยุ่น) คืนมาไม่ว่า
จะยังมีชีวิตอยู่หรือตายไปแล้วก็ตาม

ผลก็คือ นักศึกษาลุกฮือขึ้นตามโรงเรียนมัธยม

ปลายกว่า ๑๓ โรงเรียน ในวันที่ ๕ พฤษภาคม
กรรมกรจากโรงงานทอผ้าในกัมปงจามเข้าร่วมกับ
นักศึกษามหาวิทยาลัยกัมปงจาม ประท้วงรัฐบาล
ลอนนอลให้รับผิดชอบต่อการสาบสูญไปของ
บุคคลทั้งสอง

เรื่องราวที่แท้จริงของเขี้ยว สัมพันธ์ และ
ชยุ่นในตอนนั้นเลือนลางมาก บางคนกล่าวว่า
สถานทูตจีนในพนมเปญได้ช่วยให้การลี้ภัยอยู่ชั่ว
คราว แต่วิทยุปักกิ่งก็ประกาศออกมาว่าบุคคลทั้ง
สองถูกฆ่าตาย (อาจจะเป็นการช่วยให้ลอนนอล
เลิกติดตามก็ได้) แต่ข่าวอีกกระแสหนึ่งกล่าวว่า
มีตำรวจหนุ่มซึ่งเป็นผู้คุมตัวเขี้ยวและชยุ่นได้ช่วย
ให้บุคคลทั้งสองหลบหนีไป เล่ากันว่าตำรวจผู้นี้
ขับรถไฟลิ่งกลับบ้านชยุ่น แล้วก็พาชยุ่นซีมอเทอร์
ไซค์หนีออกจากพนมเปญ โดยมีนักปฏิวัติจาก
แนวหน้าซีมอเทอร์ไซค์อีกคันมารับ แต่ก็ยังมี
ข่าวอีกกระแสหนึ่งว่ามีคนเห็นบุคคลทั้งสองซึ่งกั
ยานหนีไป ในเขตท้องสโนล หรือไม่ในก็เขตซุก
ในจังหวัดกัมปอต

เมื่อกลางปี ๒๕๑๐ จึงเป็นอันว่าบรรดาเขมร
ชายทั้งหลายแยกตัวออกจากการเมืองในเมืองทั้ง
หมด เหลือแต่ฝ่ายขวาเข้าดำรงตำแหน่งต่าง ๆ
อย่างไรก็ตาม สภาพการณ์ในชนบทยิ่งเลวร้าย
มากขึ้น ทั้งนี้เพราะนโยบายรัฐบาลที่จะกู้ฐานะ
การคลังของตนเองด้วยการใช้กำลังทหาร การ
คอร์รัปชัน ชาวนาก็ยิ่งลุกฮือหนักขึ้น การจับกุม
และการข่มขู่ทำให้ผู้คนจำนวนมากหลบเข้าป่า

และชุนิมซึ่งเป็นผู้นำปัญญาชนอีกคนหนึ่งก็หลบออกจากเมืองในระยะนี้

อาจจะกล่าวได้ว่า “กบฏซามโลต” และการปฏิบัติการของรัฐบาลลอนนอลเป็นตัวกำหนดการปฏิวัติเชมรที่สำคัญ เพราะทำให้บรรดานักต่อสู้ที่ยังมีได้ทัศนคติแน่นอนกระโดดเข้าร่วมกับขบวนการ และตกลงใจว่าถึงจุดที่การปฏิวัติจะดำเนินไปอย่างรวดเร็ว บรรดาอาจารย์ข้าราชการ และนักศึกษาจำนวนเป็นร้อยต่างละทิ้งตำแหน่งหน้าที่ของตนเข้าร่วมกับนักปฏิวัติในชนบท

ในวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๑ ขบวนการของเขี้ยว สัมพันธ์ เปิดการรุกทั่วไประดับชาติ โจมตีที่มั่นของรัฐบาลใน ๘ จังหวัดภายในวันเดียวกัน และในคืนวันนั้นเองก็ได้ชาวบ้านกว่า ๑๐,๐๐๐ เข้าร่วมกับขบวนการ ทั้งเจ้าสีหนุและลอนนอลเองก็ตระหนักดีว่าขบวนการนี้ดำเนินไปถึงจุดที่ได้รับความสนับสนุนจากชาวนาแล้ว เจ้าสีหนุเองก็ตระหนัก และกังวลที่เห็นว่าขบวนการ (กบฏ) มิใช่เรื่องเล็กน้อยอีกต่อไป

อย่างไรก็ตาม เจ้าสีหนุเองก็ยังไม่ทราบว่าเขาี้ยว สัมพันธ์ ชุนุน และชุนิมอยู่ที่ไหน เป็นอย่างไร ร้ายคืออย่างไร เจ้าสีหนุทราบดีว่าบุคคลทั้งสามอาจมีชีวิตอยู่ และคงอยู่ในเขมรวางแผนล้มพระองค์เอง เจ้าสีหนุเริ่มลังเลเพราะทราบดีว่า

บุคคลทั้งสามมีอิทธิพลในพนมเปญ แต่ก็ไม่ได้กล้าเอ่ยออกมาให้ชัดว่าทั้งสามยังคงมีชีวิตอยู่ ไม่ได้กล้าเอ่ยแม้แต่ชื่อนามของบุคคลทั้งสาม เพราะจะเป็นการสร้างเกียรติยศชื่อเสียงให้พวก “กบฏ” ยิ่งขึ้น ถ้ารัฐบาล ออกแถลงการณ์แน่นอนว่าทั้งสามถูกสังหารก็จะเป็นการสร้างวีรชนไป และจะเป็นการช่วยให้บุคคลทั้งสามกระพือความคิดการปฏิวัติให้กว้างขวางอีกด้วย

ดังนั้นเจ้าสีหนุจึงมิได้แก้ข่าวว่าบุคคลทั้งสามถูกสังหารหรือไม่ และบางครั้งก็ทรงบ่นอ้อมเป็นเชิงว่าบุคคลทั้งสามยังมีชีวิตอยู่และปฏิบัติการอยู่

เมื่อสิ้นปี ๒๕๑๒ ปรากฏว่าขบวนการเขมรแดงของเขี้ยว สัมพันธ์ คุมกองจรยุทธประมาณ ๓,๐๐๐-๕,๐๐๐ คน และควบคุมเนื้อที่ทางกั้นตะวันออกเฉียงเหนือ ตะวันตกเฉียงเหนือ และตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศไว้ได้ การปฏิวัติโดยมีฐานสนับสนุนจากชาวนาก็จะคุกคามผู้นำเก่าของเขมรหนักขึ้น

และท้ายที่สุดก็เกิดรัฐประหาร ๒๕๑๓ ล้มเจ้าสีหนุ ลอนนอลขึ้นมาเป็นอำนาจเต็มที่จะจัดการกับเขมรแดงและพันธมิตรเวียดกง และนี่คือสาเหตุสำคัญของรัฐประหารครั้งนั้น

เมื่อสีหนุโค่นรัฐประหารนั้น เขมรแดงได้ประกาศรับรองเจ้าสีหนุทันที ความขัดแย้งที่มีมาในอดีตมิได้เป็นเกรงกีดขวางที่จะทำให้เขี้ยว สัมพันธ์ และกลุ่มของเขาในแนวหน้าปฏิเสฐที่จะ

รับรองรัฐบาลพลัดถิ่นของเจ้าสีหนุในปีกึ่ง ตรงกันข้าม เขียว สัมพันธ์ เห็นความสำคัญของเจ้าสีหนุในแง่ที่มีสิทธิธรรมในฐานะของประมุขแห่งรัฐและในฐานะผู้สืบทอดแห่งเทวราชเขมร และเห็นความสำคัญ ของเจ้าสีหนุ ที่ได้รับความจงรักภักดีจากชาวชนบท ตลอดจนความชำนาญชำนาญของพระองค์ในด้านการทูตระหว่างประเทศ นี่เป็นปัจจัยสำคัญ ที่จะช่วยเขมรแดงในการระดมความสนับสนุนจากประชาชน ประชาชนจำนวนมาก เข้าร่วมสงครามจรรยาธ แบกหามอาวุธไว้บนบ่า ใช้เรือแจวเล็กๆ เข้าล้อมและยึดพนมเปญได้ในที่สุด ทั้งๆ ที่รัฐบาลสาธารณรัฐของลอนนอลได้รับความสนับสนุนจากอเมริกา ไม่ว่าจะเครื่องบิน เฮลิคอปเตอร์ รถถัง เรือบิน แต่ก็ยังต้องพ่ายแพ้อย่างยับเยิน

เรื่องราวของเขียว สัมพันธ์ ควรจะศึกษาควบคู่กับลักษณะสังคมเขมร ที่ยังเป็นสังคมแบบกึ่งเคิม ถึงแม้ว่าเขมรจะเป็นอาณานิคมของฝรั่งเศสมาก่อน แต่การพัฒนาที่เกิดขึ้นน้อยมาก ในเขมรเกือบไม่มีเมืองใหญ่ๆ และผู้นำเขมรส่วนมากต่างยังมีความสัมพันธ์อยู่กับชนบท ซึ่งมีประชากรถึง ๘๕ เปอร์เซ็นต์อาศัยอยู่ การพัฒนาการศึกษาของสีหนุในช่วง ๑๐ ปีที่แล้วมา มิได้ทำให้เกิดผลดีขึ้นได้ เพราะผู้ได้รับการศึกษาจากงานทำ และก่อให้เกิด “ชาวนาหนุ่ม” ผู้ได้รับการศึกษาแต่จากงานมากขึ้น

ในสภาพการณ์เช่นนั้น เขียว สัมพันธ์ ได้สร้างพันธมิตร แห่งการปฏิวัติของผู้นำปัญญาชนและชาวนาชน พันธมิตรนี้เกิดความภูมิใจในตนเองหลังจากการได้ชัยชนะเหนือนโยบายเขมรของอเมริกา ความภาคภูมิใจนี้กระจายไปทั่วในทุกระดับ และชัยชนะนี้จะทำให้ชาวนาซึ่งเป็นฐานของเศรษฐกิจ และวัฒนธรรมเขมร ได้รับการเอาใจใส่มากขึ้น ส่วนปัญญาชนเองก็จะกลับไปทำงานในชนบท (เพราะในเมืองไม่มีงานทำ)

ดูเหมือนว่าในความคิดของเขียว สัมพันธ์ นั้นมีความรู้สึกชาตินิยมอย่างรุนแรงอยู่ เขียวดูจะสำนึกในอคติอันรุ่งโรจน์ของประเทศเขา สำนึกในความทุกข์ยาก และไร้เกียรติภูมิที่คนต่างชาติเข้ามาสร้างไว้ (ไม่ว่าจะเป็นคนไทย คนญวน ฝรั่งเศส และอเมริกัน)

อาจจะเป็นข้อผิดพลาดที่จะตั้งสมณนามเขียว สัมพันธ์ ว่าเป็นเหมาอิลต์ สำหรับเขียวนี้การปฏิวัติมาร์กซิสต์เป็นแค่เพียงเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาเฉพาะของเขมรเท่านั้น มีคนกล่าวว่าคนเขมรในพนมเปญ ไม่ชอบที่จะให้ใครมาเรียกเขาว่าเป็น “เขมรเวียตมินห์” หรือ “เขมรคอมมิวนิสต์” หรือแม้แต่ “เขมรแดง” ในบางครั้ง แต่พวกเขาเหล่านั้นต้องการเรียกตัวเองว่า “เขมรที่มีค่า” เท่านั้น

วิจารณ์หนังสือ

ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทยกับญี่ปุ่น

เขียน ธีระวิทย์ และคณะ

(สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๑๗)

๓๗๑ หน้า ไม้ปกกระดาษ

หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือประเภทรายงานการวิจัย ซึ่งได้ทำขึ้นระหว่างปี ๒๕๑๖-๒๕๑๗ เนื้อหาแบ่งเป็น ๔ ภาคใหญ่ ๆ คือ ภาค ๑ ว่าด้วยโครงสร้างทางเศรษฐกิจของญี่ปุ่น ภาค ๒ ว่าด้วยโครงสร้างทางเศรษฐกิจของไทย ภาค ๓ ว่าด้วยความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทยกับญี่ปุ่น ภาค ๔ ว่าด้วยกิจกรรมทางเศรษฐกิจของญี่ปุ่นในประเทศไทย สำหรับ ๒ ภาคแรกเป็นการให้ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับโครงสร้างทางการผลิตและการค้าของประเทศทั้งสองในเชิงเปรียบเทียบกัน ภาค ๑ น่าสนใจกว่าภาค ๒ ในแง่ที่ว่าไม่ค่อยมีข้อมูลที่เป็นภาษาไทยเกี่ยวกับโครงสร้างทางเศรษฐกิจของญี่ปุ่นมากนัก ทั้งภาค ๑ ยังเป็นการปูพื้นฐานที่จะช่วยให้เข้าใจภาค ๓-๔ ได้มากขึ้นด้วย เช่นประเด็นที่ว่า ญี่ปุ่นมีปัจจัยเอื้อ

อำนวยอย่างไร จึงได้เปรียบดุลการค้าไทยปีละมาก ๆ อยู่เสมอมา เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากภาคที่เด่นที่สุดคือภาค ๓-๔ บทแนะนำเชิงวิจารณ์หนังสือบทหนึ่งจึงอยากที่จะกล่าวเน้นเฉพาะภาค ๓-๔ มากกว่า สำหรับภาค ๓ เริ่มจากประวัติความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับญี่ปุ่น ตั้งแต่สมัยอยุธยาเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน เนื้อหาที่เด่นของภาคนี้คือวิเคราะห์การค้าระหว่างไทยกับญี่ปุ่น และวิเคราะห์มูลเหตุที่ไทยต้องเสียดุลการค้า ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์ถึงปัญหาและมูลเหตุต่าง ๆ ไว้อย่างกว้างขวาง ทางด้านการค้านั้นจะเห็นได้ว่าลักษณะที่สำคัญหนึ่งคือ การที่ญี่ปุ่นเข้ามาตั้งบริษัทค้าขายขนาดใหญ่ในไทย และเป็นศูนย์กลางส่งสินค้าไทยไปญี่ปุ่น รวมทั้งส่งสินค้าเข้าจากญี่ปุ่นมาไทย ดังนั้นจึงเป็นมูลเหตุสำคัญอันหนึ่งที่ทำให้ญี่ปุ่นได้เปรียบดุลการค้าไทย นอกจากนั้นมูลเหตุอื่น ๆ ที่ผู้วิจัยแยกแยะออกมาไว้ ๑๐ ประการด้วยกัน เช่น ญี่ปุ่นมีการส่งเสริมสินค้าขาออกอย่างแข็งขัน จำกัดการนำเข้าสินค้าเข้า ญี่ปุ่นมีทุนมาก มีตลาดการค้าทั่วโลก มี

ความชำนาญในเรื่องตลาด พ่อค้าญี่ปุ่นรวมกันได้ดี ฯลฯ
อย่างไรก็ตาม แม้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงมูลเหตุต่าง ๆ อย่าง
ครอบคลุมแล้วก็ตาม แต่ก็มีลักษณะเป็นการพิจารณา
เฉพาะปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมเท่านั้น ไม่ได้
พิจารณาในแง่เศรษฐกิจการเมืองด้วย ทั้งที่ความจริงแล้ว
การขาดตลาดการค้ากับญี่ปุ่น (หรือรวมทั้งประเทศอื่น ๆ)
ของไทยนั้นก็เป็นผลสะท้อนมาจากการที่ประเทศไทย มี
แต่รัฐบาลที่เป็นตัวแทนของคนกลุ่มน้อย ซึ่งดำเนิน
นโยบายพัฒนาเศรษฐกิจแบบมือใครยาวสาวได้สาวเอา
อยู่ตลอดมาตนเอง บังคับให้ภาคอื่นเป็นส่วนเกอหนน
อย่างมากในการช่วยให้นายทุนและพ่อค้าต่างชาติเข้ามา
กอบโกย เขาได้เอาเปรียบประชาชนคนไทย โดยที่ชนชั้น
ปกครองไม่ได้สนใจใยดีมากนัก เพราะพวกเขาเองก็ได้
ผลประโยชน์ด้วย

สำหรับภาค ๔ ว่าด้วยการกิจกรรมทางเศรษฐกิจ
ของญี่ปุ่นในประเทศไทยนั้น ก็เป็นการศึกษาและรวบรวม
ข้อมูลได้อย่างครอบคลุมกว้างขวาง เช่นเดียวกับ
ภาคอื่น ๆ เนื้อหาเด่น ๆ ก็มีมูลเหตุที่ญี่ปุ่นมาลงทุนใน
ไทย ลักษณะทั่วไปในการลงทุนของญี่ปุ่น การจ้างงาน
และปัญหาแรงงาน ลักษณะการค้าเงินธุรกิจการค้าของ
บริษัทญี่ปุ่น

ภาคนี้ช่วยให้เราเห็นความเสียเปรียบของฝ่ายไทย
หลายประการ เช่นการที่ญี่ปุ่นเป็นฝ่ายคุมตำแหน่ง
บริหารในบริษัทที่มาร่วมทุนกับคนไทย ตลอดจนเขา
ช่างเทคนิคและเจ้าหน้าที่ชาวญี่ปุ่นระดับต่าง ๆ เข้ามามี
งาน โดยได้เงินเดือนมากกว่าคนไทย แม้จะมีระดับการ
ศึกษาเดียวกัน บริษัทญี่ปุ่นและญี่ปุ่น-ไทยใช้วัตถุดิบ
จากญี่ปุ่นมากกว่าใช้ของไทย ส่งเครื่องจักรจากญี่ปุ่น
โดยให้ทางฝ่ายนี้คิดราคาสูงกว่าปรกติ ฯลฯ นอกจากนี้
การมุ่งแสวงหากำไรจากไทยโดยทุกวิถีทางเท่าที่จะมีช่อง
โหวแล้ว ความร้ายกาจของจักรวรรดินิยมญี่ปุ่นอีก
ประการหนึ่งก็คือ การย้ายโรงงานเคมีภัณฑ์ และเคมี
ภัณฑ์จากนามัน จากประเทศญี่ปุ่นมาไทย เพราะโรงงาน
เหล่านี้สร้างสิ่งแวดล้อมเป็นพิษอย่างร้ายแรง จนคน
ญี่ปุ่นไม่ยอมให้ตั้งในประเทศของเขา แต่ในประเทศ
ไทยนั้น รัฐบาลสนใจหาเงินเข้ากระเป๋าทันทีตัวเองมากกว่าที่

จะห่วงใยชีวิตและสุขภาพของประชาชน และจึงยอม
ส่งเสริมให้ญี่ปุ่นมาตั้งโรงงานมหาประลัยเหล่านี้

บททกลาวถึงเรื่องแรงงาน แสดงให้เห็นว่า การ
ลงทุนของญี่ปุ่นไม่ได้ช่วยให้เกิดการจ้างงานมากสักเท่าใด
นัก เมื่อเทียบกับแรงงานในภาคอุตสาหกรรมทั้งหมด
มีหน้าชาซึ่งเป็นแรงงานไร้ฝีมือที่ญี่ปุ่นคิดราคาค่าจ้างแรง
งานได้เป็นส่วนใหญ่ แรงงานที่ฝีมือ และถูกจ้างระดับ
บริหารก็ได้เงินเดือนไม่มากนัก หรือไม่มีโอกาสได้เข้า
ขั้นไปเป็นถึงระดับผู้นำ เพราะคิดว่าชาวญี่ปุ่นเป็นคนคุม
การถ่ายทอดวิชาการของญี่ปุ่นกันน้อยมาก แม้แต่การส่ง
คนไปฝึกงานในญี่ปุ่น ก็มีลักษณะเขาไปใช้งานโดยให้
ค่าแรงต่ำเสียมากกว่า

ผู้วิจัยได้สรุปปัญหาและได้ให้ข้อเสนอแนะไว้หลาย
ข้อด้วยกันทั้งแก่ฝ่ายไทยและแก่ฝ่ายญี่ปุ่น แต่หลายข้อ
มีลักษณะของการ ขอร้อง หรือ เรียกร้อง ให้ต่างฝ่ายต่าง
เปลี่ยนแปลงและปรับปรุงตัวเองอย่างข้อ ๆ มากกว่าที่จะ
วิเคราะห์ปัญหาในแง่ของความเป็นจริงทางเศรษฐกิจการ
เมืองด้วย เพราะจริง ๆ แล้วเรื่องความขัดแย้งของผล
ประโยชน์ทางเศรษฐกิจไม่ว่าจะเป็นระหว่างชาติ หรือ
ระหว่างกลุ่มคนในสังคม ยากนักที่จะแก้ไขด้วยการ
เรียกร้อง ขอความเห็นใจ มีแต่การรณรงค์ต่อสู้
ทางเศรษฐกิจการเมืองเท่านั้นที่จะแก้ไขได้

อย่างไรก็ตาม โดยสรุปแล้วนับเป็นหนังสือรายงาน
การวิจัยที่ทำกัน ได้ยังละเอียดและมีประโยชน์ต่อการ
ศึกษามากทีเดียว จะน่าเสียดายอยู่บ้างก็ตรงที่ผู้วิจัยเสนอ
ออกมาในรูปของผลการวิจัยทางวิชาการ ซึ่งเต็มไปด้วย
ข้อมูลและตัวเลขที่ย่อยมากรูปแบบเดียว ดังนั้นจึงคง
จะอ่านกันอยู่ในหมู่ผู้สนใจจริง ๆ ไม่กี่คนเท่านั้น หากจะ
มีการนำข้อมูลที่ได้มาไปเรียบเรียงตัดต่อ ให้เป็นหนังสือ
ปกก่อนราคาถูกลง ๆ ที่คนทั่วไปจะอ่านกันได้มากกว่านั้น
ก็คงจะเป็นประโยชน์เพิ่มขึ้น

นอกจากนี้ก็ยังมิชอบที่ร้องปล้ำข้อย่อยบ้างเกี่ยวกับ
การใช้ภาษาไทย เช่นใช้คำว่า “ส่ง” สันค้ำเข้าใน
หลายแห่ง ซึ่งน่าจะใช้คำว่า “ส่ง” สันค้ำเข้า (และ
“ส่ง” สันค้ำออก) มากกว่า หรือการใช้คำว่าอุปสงค์

ในความหมายของคำว่า supply และอุปทานแทนคำว่า demand (หน้า ๒๑๑) ซึ่งทั้งคู่ก็ต้องแล้วต้องให้สลับกัน เพราะอุปสงค์คือ demand อุปทานคือ supply

วิทยากร เชิงกุล

นครหลวงกรุงเทพฯ

อังกอร์ : ความเรียงว่าด้วยศิลปะและลัทธิ

จักรวรรดินิยม

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ แปล

ฉุน เมอร์คาล และ กุน เกสส์เลอ เขียน

(กองบรรณาธิการ “สังคมศาสตร์ปริทัศน์”)

๑๕๗ หน้า ๑๕ บาท

“พระนครหลวง” อันได้แก่โบราณสถานสำคัญของอาณาจักรเขมรในระหว่างศตวรรษที่ ๕-๑๓ นับว่ามีความสำคัญมากทั้งในด้านศิลปกรรมและความสัมพันธ์ทางสังคม การศึกษาพระนครหลวงในด้านศิลปกรรมจะมียุคมากมาย แต่การศึกษา “ถึงโบราณสถานและศิลปะที่เกี่ยวข้องกับสังคม” นั้นนับว่ามีอยู่น้อยมาก ฉุน เมอร์คาล และ กุน เกสส์เลอ พยายามเสนอการมองดูพระนครหลวงในทัศนะหลัง ซึ่งนับว่าประสบความสำเร็จได้มากที่สุด

หนังสือ “อังกอร์” เล่มนี้เป็นการเล่าถึงศิลปะโบราณวัตถุแบบเก่า ๆ ว่าใครสร้างขึ้นใหม่ไหน ลวดลายอันซ้ออย่างไร หากแต่เป็นการเล่าความรู้สึกและสภาพแวดล้อมของคนในยุคปัจจุบัน โดยเฉพาะเป็นคนต่างชาติ ต่างวัฒนธรรม ที่รู้สึกถึงความแตกต่างของ “อากาศร้อน” ในบริเวณพระนครหลวงอย่างมาก และนั่นเองเป็นจุดเริ่มต้น ที่ผู้เขียนทั้งสองได้ชี้ให้เห็นว่าการพูดถึงพระนครหลวงนั้น ในอดีตก็เริ่มด้วยทัศนะที่วางอยู่บนทฤษฎีจักรวรรดินิยม กล่าวคือมองชนชาติเขมรและชาวพื้นเมืองทั่วไป ว่าด้วยความเจริญป่าเถื่อน ทั้งนี้โดยวัดจากสภาพภูมิอากาศ ว่าอากาศล้าหลัง เช่น ขนาดกรุงลอนดอน จะทำให้คนฉลาดและมีวัฒนธรรมสูง แต่ผู้เขียนนำตอบโต้ทฤษฎีความเชื่อดังกล่าวด้วยการชี้ให้

เห็น ว่าคนเรานั้น สามารถปรับปรุงตัวเองให้เข้ากับอากาศร้อนหนาวได้ เพราะมีต่อมขับถ่าย เพราะฉะนั้นความแตกต่างของอากาศจึงไม่ใช่ปัจจัย ขนาดตราบเท่าที่คนยังสามารปรับปรุงตัวเองได้ กล่าวได้ว่าถ้าจะมีความแตกต่างระหว่างยุโรปกับเอเชีย สิ่งนั้นน่าจะเป็นความแตกต่างทางสังคม มากกว่าทางด้านกายภาพ

การก่อสร้างโบราณวัตถุขนาดใหญ่เช่นนี้ ไม่อาจเกิดขึ้นมาได้ลอย ๆ หากแต่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์พื้นฐานทางการผลิตของสังคมเขมร ลักษณะสำคัญหลายประการเท่าที่ประมวลจากข้อเสนอมของผู้เขียน ได้แก่การรวมอำนาจเข้าสู่ศูนย์กลาง ระบบบริหารราชการต้องมีประสิทธิภาพมากพอสมควร ในการควบคุมกำลังคนแจกจ่ายอาหาร และดำเนินการก่อสร้าง นอกจากนี้ ทัศนคติสังคมที่ครอบงำอยู่จนได้แก่ลัทธิพราหมณ์ และศาสนาฮินดู ก็นับว่ามีส่วนส่งเสริมระบบการปกครองอยู่ด้วย กล่าวได้ว่า การก่อสร้างเทวสถานรูปปั้นเศียรพระวิฆณุ และ ฯลฯ ก็เป็นอิทธิพลทางศาสนาฮินดูทั้งสิ้น โดยมีจุดหมายเพื่อตอบสนองความต้องการของกษัตริย์ อาณาจักรเขมรกับ อนุสมัยพระเจ้าชัยวรมันที่ ๗ และครอบคลุมให้เกิดความสงบในหมู่ประชาชนด้วย

ข้อสังเกตอีกประการคือ ระบบ กษัตริย์เขมร เช่น การขึ้นนามอำนาจของพระเจ้าราเชนทรวรมัน (ศ. ๙๔๔-๑๐๕๐) นั้นก็อาศัยความชอบธรรมของการสืบเชื้อสายทางพระมารดา ซึ่งแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการของระบบครอบครัว ว่ายังมีอิทธิพลของการสืบสายแม่อยู่บ้าง การสิ้นสุดของการสืบสายแม่เป็นผลจากการปฏิวัติกรรมสิทธิส่วนตัวของฝ่ายชาย เป็นพัฒนาการที่หลุดพ้นจากสังคม “ป่าเถื่อน” ยุคแรก

ในที่สุดแล้ว การก่อสร้างพระนครหลวงจะเป็นการสะท้อนสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจของอาณาจักรเขมรที่ “ระบบท่อน้ำใหม่” ได้เพิ่มผลผลิตอย่างมาก และทำให้มีผลผลิตส่วนเกินอย่างมหาศาล ... อำนาจถูกรวมในรัฐรวมอำนาจเข้าสู่ศูนย์กลาง มีลัทธิเทวราชสะท้อนอุดมคติที่จำเป็นของรัฐใหม่ ... บรรดาอาณาจักรเก่าที่ผูกพันโดยมีหัวหน้าหมู่บ้าน และชุมชนลุ่มต่ำลายลง ... บรรดาชาวบ้านจมลงสู่ฐานะของกลุ่มแรงงาน และเมื่อถูกขาร์กไว้ในศิลาจารึกก็จะปรากฏนามเช่น “หมา-แมว-เครื่องจาน”

ปราสาทที่สร้างอย่างสวยงามนี้ ไม่ได้มีไว้สำหรับประชาชน แต่มีไว้ “รับใช้เทพเจ้า และกษัตริย์ที่ถูกสถาปนาขึ้นเทียบเท่าทวดา และบรรดาขุนนางชั้นสูงที่มีฐานะเช่นเทวดาคือ” อย่างไรก็ตาม ปราสาทเหล่านี้ก็มีบทบาททางสังคมอยู่บ้าง เช่นช่วยในการปฏิวัติเทคนิคการเพาะปลูกด้วยระบบการทดน้ำแบบใหม่ การก่อสร้างปราสาทเท่ากับเป็นการเพาะปลูกลงบนที่ดินแรงงานที่ถูกเกณฑ์มาสร้างปราสาทมีจำนวนหลายหมื่นคน เช่นปราสาทตาพรหมมีหมู่บ้าน ๓,๑๔๐ แห่ง มีคน ๑๕,๖๖๕ คน ปราสาทพระขรรค์มีหมู่บ้าน ๕,๖๒๔ แห่ง มีคนทำงาน ๕๑,๘๔๑ คน แต่ละปีผลิตผลส่วนเกินจากท้องนาจะอุกส่งมายังปราสาทและหมายถึงผู้คนที่กำลังสร้างปราสาทนี้ด้วยราว ๓๘,๐๐๐ คน และนี่คือ “ข้ออ้างทางเศรษฐกิจของปราสาท... ความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจขนานใหญ่ที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ ๕ ทำให้จำนวนพลเมืองเพิ่มมีการเพิ่มผลผลิต และทำให้ชนชั้นปกครองร่ำรวยกว่าเดิม มีอำนาจมากกว่าเดิม และสามัญชนก็ยากจนลงกว่าเดิม ศาสนาให้ผลคุ้มค่า”

ความรุ่งเรืองของอาณาจักรเขมร และการก่อสร้างเจดีย์ “เมื่อลัทธิเรวาทอนันต์เผยแผ่ และสมณะของพุทธศาสนาจากลังกา ได้แผ่ขยายเข้าไปในหมู่ชาวเขมรซึ่งทำให้เกิดลัทธิและอำนาจของเทวราช ในฐานะที่เป็นอวตารของพระศิวะองค์ต่าง” นี่เป็นที่สันนิษฐานของ J.K. Fairbank ผู้เชื่อว่าศาสนามีส่วนอย่างมากในการกำหนดความเปลี่ยนแปลงของสังคม เพราะศาสนาทำหน้าที่เหมือนกับเป็น “ความคิดใหม่ที่เป็นอันตราย” ผู้เขียนเองก็ได้ถามไว้ด้วยว่า “พระนครหลวงจะอยู่รอดกระนั้นหรือ ถ้าหากว่า ‘ผู้ก่อจลาจล’ และ ‘ความคิดที่เป็นอันตราย’ จะถูกขับออกไปจากอาณาเขต” ข้อคิดอีกประการก็คือ การที่ศาสนาจะไม่มีบทบาทหลักในการเปลี่ยนแปลงสังคมมาโดยตลอด ก็เนื่องจากการต่อสู้ทางสังคมในอดีตนั้น ชนชั้นปกครองต่างก็สามารถใช้ศาสนาเป็นเครื่องมือของตน และเป็นความจำเป็นที่หลีกเลี่ยงมิได้ด้วย ลักษณะดังกล่าวจะหมดความหมายลงไปมากภายหลัง การปฏิวัติพระนัมฟ้าของยุโรป และการอาศัยศาสนาเป็นเครื่องมือหรือปัจจัยหลัก ในการเปลี่ยนแปลงสังคมจะยังมีบทบาทมากขึ้น ในการปฏิวัติสังคม

นิยม เพราะเหตุว่าชนชั้นกรรมาชีพไม่ได้เป็นเจ้าของ หรือผู้สร้างความเชื่อในศาสนาเลย

ความเจริญรุ่งเรืองและใหญ่โต วิจิตรพิศดารของพระนครหลวงถึงจุดเสื่อมและแตกสลายไป มูลเหตุของมันก็ไม่ใช่ “ผู้ก่อจลาจล-การก่อสร้าง-หรือสงคราม” แต่อาณาจักรอันยิ่งใหญ่นี้ ถูกทำลายลงโดย “เสรีชน” ผู้คนซึ่งเป็นผลผลิตจากความขัดแย้งทางชนชั้น ในอาณาจักรนี้ รัฐแห่งพระนครหลวงได้สลายลงในสมัยหลังพระเจ้าชัยวรมันที่ ๗ ศิลาจารึกปี ๑๓๕๗ ได้กล่าวไว้ว่า “... นับแต่นั้น บรรดาขุนนางและบุคคลชั้นสูง บรรดาพราหมณ์และคหบดีผู้มั่งคั่ง เริ่มหมดฐานะอันเป็นเอกในสังคม นับแต่เวลานั้นเช่นกัน ที่บรรดาไพร่และแพศยสูญเสียเกียรติภูมิ นับจากเวลานั้นก็มิได้รับการเคารพบูชาอีกต่อไป...”

ความล้มจมของสังคมนี้คือการปลดแอก ความล้มจมของพระนครหลวงเป็นการก้าวหน้าครั้งยิ่งใหญ่ ถึงกระนั้นประชาชนก็ยังไม่ได้เปลี่ยนแปลง นอกจากศาสนาเท่านั้นที่เปลี่ยนรูปแบบและเนื้อหาไป

นี่คือความเป็นมาของ อังกอร์ หรือจะเรียกว่าประวัติศาสตร์สังคมเขมรตอนหนึ่งก็ได้ ประวัติศาสตร์ที่แสดงถึงความขัดแย้งและการเปลี่ยนแปลง ซึ่งยังคงส่งผลปรากฏให้เห็นอยู่ในปัจจุบัน เทวศัสน์ผู้ควบคุมการทดน้ำ และการผลิตในอดีตได้เปลี่ยนมาเป็นประชาชนผู้ไม่เคยมีชื่อจารึกอยู่ในประวัติศาสตร์มาก่อน และบางคนนั้น “แม้ของเขาที่เป็นเพียงคนขายกล้วยทอด” เท่านั้นเอง (คำพิศของผู้แปล)

ชเนต อารณีสวรรณ
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

EDUCATION
AS CULTURAL IMPERIALISM
by Martin Carnoy
David Mckay Co. 1974
378 P.P. 80-100 Baht

หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือที่น่าสนใจมากเล่มหนึ่ง เนื้อหาแบ่งเป็น ๘ บท ด้วยกันคือ (๑) การศึกษากับ

สังคม (๒) การศึกษาเพื่อการพัฒนาหรือครอบงำ (๓) การศึกษากับลัทธิล่าเมืองขึ้นแบบโบราณ : กรณีของอินเดียและอัฟริกาตะวันตก (๔) การศึกษากับลัทธิล่าเมืองขึ้นแบบการค้าเสรี : กรณีลาตินอเมริกาตะวันตก (๕) การศึกษาในฐานะที่เป็นลัทธิล่าเมืองขึ้นภายใน : การปฏิรูปการศึกษาและการควบคุมสังคมในสหรัฐอเมริกา ระหว่างปี ๑๙๓๐-๑๙๖๐ (๖) การศึกษาในฐานะที่เป็นลัทธิล่าเมืองขึ้นภายใน : การศึกษาของอเมริกันด้าในสหรัฐอเมริกา ระหว่างปี ๑๙๖๕-๑๙๗๐ (๗) การศึกษากับอุดมการณ์แห่งความมีประสิทธิผล : ลัทธิล่าอาณานิคมใหม่ ของสหรัฐอเมริกาตั้งแต่ปี ๑๙๔๕ (๘) จะต้องทำอะไรกันต่อไป

ในหนังสือเล่มนี้ คาร์นอยได้โต้แย้งความเชื่อเก่า ๆ ที่ว่าการศึกษาจะช่วยสร้างสรรค์สังคมให้ดีขึ้นได้ ตรงกันข้ามการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศโลกที่สาม มักเป็นการศึกษาที่เกิดจากความคิดของนักการศึกษาตะวันตก ซึ่งจัดการศึกษาเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของโครงการครอบงำของจักรวรรดินิยม จักรวรรดินิยมจะผลักดันให้คนในประเทศเมืองขึ้นเข้ารับบทบาทที่จะช่วยเกื้อหนุนและพยุงฐานะของพวกเขาไว้ ในสังคมนายทุนอาจมีคนจนในเมืองหับมือหนึ่ง หรือคนจนจากชนบทเพียง ๒-๓ คน ที่สามารถได้รับการศึกษาช่วยให้พวกเขาได้ไต่ขั้นนามฐานะสูงขึ้นทางสังคมได้ การศึกษาในยุโรปหรืออเมริกาอาจทำลายโครงสร้างลดหล่นดั้งเดิมของศักดินาสง่างได้ แต่แล้วก็จะจัดให้คนเหล่านั้นเข้าอยู่ในชั้นต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นใหม่จากระบบนายทุน แม้กระบวนการดังกล่าวมีส่วนสร้างสรรค์ความเสมอภาคได้บ้าง แต่ก็มีส่วนทำให้เกิดสภาพการช่วยตัวเองไม่ได้ และเกิดภาวะแตกแยก (alienation) ได้ด้วย โรงเรียนมิได้สร้างเงื่อนไขที่จำเป็นเบื้องต้นอย่างเพียงพอที่จะกระตุ้นให้คนได้ผลัดกันตัวเองให้ล้มตาอาปากได้ เพราะเงื่อนไขดังกล่าวเหล่านั้นกลับถูกกำหนดโดยผู้มีอำนาจอิทธิพลครอบงำสังคมอีกที

การศึกษาในสังคมนายทุนช่วยจัดคนให้เข้าสู่โครงสร้างชนชั้นใดของระบบนายทุน ไม่ว่าการกระทำนั้นจะส่งผลประโยชน์แก่คน ๆ นั้นหรือไม่ คาร์นอยเน้นว่านั่นแหละคือแก่นแท้ของ "การล่าเมืองขึ้น" ของโรงเรียน

ผู้คน ไม่ว่าจะเป็นผู้ใหญ่หรือเด็ก จะถูกทำให้มีความสัมพันธ์กับโรงเรียนโดยไม่จำเป็นว่าจะสอดคล้องกับความต้องการของพวกเขาหรือไม่ อันที่จริงแล้วโรงเรียนมีธรรมชาติที่สามารถเปลี่ยนแปลงอะไรได้อยู่แล้ว แต่เมื่อคนเข้าไปอยู่ในโรงเรียน ผู้ที่มีอำนาจครอบงำโรงเรียนกลับทำให้สำนักของนักเรียน ใน การที่จะเปลี่ยนแปลงสังคมต้องดับวูบไปเสียมากต่อมาก

คาร์นอยสรุปว่า การปฏิรูปที่ทำโดยชนชั้นปกครองและนายทุนมักมุ่งที่จะสนองต่อผลประโยชน์ของพวกเขา มากกว่าผลประโยชน์ของประชาชนทั่วไป เขาย้ำว่านักเรียนมักเรียนรู้ที่จะประเมินค่าสังคมตามเกณฑ์ที่ชนชั้นปกครองและนายทุนยอมรับได้เท่านั้น นักเรียนหาได้เรียนรู้ถึงแวดล้อมของตนเองจากแง่ของสภาพความเป็นจริงในชีวิตของเขาไม่ แต่จะเรียนรู้จากทัศนะของชนผิวขาวชนชั้นผู้เป็นเจ้าสมบัติ ความยากจน ขาดเสวยดี และอาชญากรรมมักถูกผลักให้เป็นความผิดของชนในสังคม มากกว่าที่จะถือว่าเป็นผลจากระบบเศรษฐกิจที่ไม่เท่าเทียมกันและการรังเกียจผิว นักเรียนถูกสอนให้แข่งขันกันไปในเส้นทางเพื่อเป็นหนึ่ง ในจำนวน "หัวกระทิง" ที่มีเพียงไม่กี่คน แทนที่จะถูกสอนให้ทำงานด้วยกัน เพื่อสร้างเงื่อนไขการทำงานรวมหมู่ พวกเขาถูกสอนว่าคนซึ่งมีอำนาจสิทธิในสังคมเท่านั้นสามารถจะบอกได้ว่าอะไรดี อะไรเลวเพราะว่าเขาเหล่านั้นอยู่ไกลข้อมูลมากกว่าประชาชนทั่วไป

การศึกษาใหม่ ตามทัศนะของคาร์นอยก็คือ การศึกษาที่จะต้องเปลี่ยนแปลงลงล่างสิ่งที่เลวร้ายดังกล่าวมาแล้วให้หมด จะต้องเป็นการศึกษาที่จะสนองต่อระบอบเศรษฐกิจใหม่ที่ต่างไปจากระบบนายทุน การศึกษาใหม่มิใช่เป็นการศึกษาแบบ "ห้องเรียนเบ็ด" ตามคำแนะนำของซิลเบอร์แมน (silberman) หรือมิใช่การปรับปรุงวิธีสอน หรือ หลักสูตร ที่จะให้ความรู้แบบเมืองขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ การปฏิรูปเหล่านี้มักถูกออกแบบขึ้นเพื่อจะทำให้โครงสร้างปริมิตของสังคมและความสัมพันธ์ทางการผลิตแบบที่เป็นอยู่มีความถูกต้องทำงานองคลองธรรมยิ่งขึ้นเท่านั้น การศึกษาใหม่จะต้องถูกออกแบบให้เสริมระบบสังคมใหม่ซึ่งไม่มีชนชั้น (ซึ่ง

จะต้องถูกสร้างขึ้นก่อน) เป็นสังคมที่สิทธิของคนไม่ถูกจำกัดโดยทรัพย์สินสมบัติ เป็นสังคมที่ไม่มีใครครอบงำใครได้

สุดท้ายการนอสรูปว่าการศึกษาใหม่จะต้องสร้างสมรรถวิสัยให้แก่คนหรือกลุ่มคน ในอันที่จะตัดสินว่าสังคมถูกสร้างขึ้นอย่างไร และเรียนรู้ชีวิตของตนตามสภาพความเป็นจริงของตน การศึกษาแบบใหม่นี้จะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เข้าถึงข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ และการตีความปัญหาสังคมจะต้องกว้างไกลกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

หนังสือเล่มนี้มีจุดเด่นอยู่ไม่น้อยในหลายจุด จุดแรกก็คือการพยายามของผู้เขียน ในการจะแสดงกายวิภาค และโครงสร้างของสังคมให้เห็นได้ชัดเจนยิ่งขึ้นว่า แท้จริงแล้วการศึกษาเป็นเพียงส่วนหนึ่งของระบบวัฒนธรรมเท่านั้น และระบบวัฒนธรรมเองก็ถูกรอบงำอยู่ตลอดเวลาโดยโครงสร้างส่วนบน คือโครงสร้างทางการเมือง ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของโครงสร้างเศรษฐกิจอีกทีหนึ่ง ประการที่สองคือ ความสามารถของผู้เขียนที่จะเบิกขยายความหมายของคำ "วัฒนธรรม" ทำให้ผู้อ่านมีทัศนะกว้างไกลขึ้นว่า อันที่จริงแล้วไม่เพียงแต่การแต่งกายแบบชิบปี การฟังเพลงฝรั่ง การพูดติดสำเนียงฟัดฟัดพอไฟเท่านั้น ที่ถือว่าเป็นเรื่องวัฒนธรรมต่างชาติ ถ้าจะพูดไปสิ่งนั้นก็เพียงรูปแบบเท่านั้น แต่การมีค่านิยม ความเชื่อ หรือการดำรงชีวิตแบบสมัยใหม่ตามมาตรฐานของนายทุนและจักรวรรดินิยม ก็ถือว่าเป็นวัฒนธรรมด้วย และสิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องเนื้อหาซึ่งสำคัญยิ่งกว่ารูปแบบมากนัก ประการที่สาม การนอสรูปส่วนที่จะช่วยเปิดโปงความเหลวและเฟะเน่าของสังคมอเมริกันให้เราเห็นสภาพที่แท้จริง ผู้อ่านจะเรียนรู้เพิ่มขึ้นว่าประเทศที่มีสภาพเจริญ ภายนอกกว่าเจริญและพัฒนาแล้วเช่นนั้นยังมีสภาพทางสังคมที่เบบปัญหา และอย่าให้เห็นถึงความเหลวและของระบบทุนนิยม และยังจะเห็นได้ว่าในขณะที่อเมริกากำลังแผ่อำนาจจักรวรรดินิยมไปครอบงำประเทศอื่น ๆ นั้น ก็มีจักรวรรดินิยมภายในด้วย นอกจากนี้แล้วผู้เขียนยังสามารถทำให้เราเห็นความเลวร้ายของจักรวรรดินิยมและลัทธิอาณานิคมทั้งในอดีตและปัจจุบัน

อย่างไรก็ดี ก็ยังมีจุดอ่อนบางอย่างที่น่าจะนำมาพูดถึงด้วย จุดแรกก็คือการที่ผู้เขียนใช้คำจักรวรรดินิยม (Imperialism) และลัทธิอาณานิคม (Colonialism) ทั้งสองคำในการเขียน แม้ว่าจะมีการเกริ่นแยกให้เห็นความเป็นมาของปรากฏการณ์ทั้งสองว่าเกิดขึ้นได้อย่างไร แต่จนแล้วจนรอดก็มิได้มีการสรุปว่าต่างกันอย่างไร ทำให้ผู้อ่าน (รวมทั้งผู้วิจารณ์ด้วย) ไม่ได้มีความรู้เพิ่มเติมขึ้นเลยวาทังสองคำนี้มีความหมายต่างกันอย่างไร ข้อเสียประการต่อไปก็คือ การที่ผู้เขียนได้กล่าวถึงสภาพการณืตกเป็นเมืองขึ้น (colonized) ของบังเเจกชนในแ่งจิตวิทยาและสังคมวิทยาผู้เขียนได้อ้างอิงผลงานของนักคิดรุ่นใหม่ๆหลายคน เช่น Mannoni Memmi, และ Fanov โดยมีพูดถึงถึงแนวคิดเกี่ยวกับการแปลกแยก (alienation) ของมาร์กซไว้เลยทั้งๆที่มาร์กซได้ผลิตผลงานเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้นับร้อย จึงอาจทำให้การอภิปรายเกี่ยวกับสภาพการเป็นเมืองขึ้นของคนดังกล่าวเน้นมีลักษณะที่ขาดการต่อเนื่องกันกับแกนความคิดของหนังสือเล่มนี้ ซึ่งผู้เขียนก็มิแน่วโน้มจะยึดแนววัตถุนิยมทางประวัติศาสตร์ของมาร์กซอยู่แล้ว นอกจากนี้แล้วผู้เขียนก็มิได้เน้นพูดถึงการเบี่ยงงาน (diviation of labor) อันเป็นต้นตอของการเกิดสภาพช่วยตัวเองไม่ได้ใน สังคมนายทุนอุตสาหกรรมที่เจริญเต็มที่เช่นอเมริกา ทำให้การอธิบายเรื่องการมีสภาพช่วยตัวเองไม่ได้ (deperndent) ไม่แหลมคมเท่าที่ควร ประการสุดท้ายก็คือการที่ผู้เขียนได้โยงการศึกษาเข้ากับจักรวรรดินิยมทางวัฒนธรรมทั้งในอดีตและปัจจุบันมาพูดบนสมมติฐานอันเดียวกัน อาจทำให้ผู้อ่านไขว่เขวอยู่บ้าง จริงอยู่แม้ว่าจักรวรรดินิยมสมัยใหม่จะมีต้นตอเกิดจากอดีตบ้าง แต่รูปแบบและเนื้อหาใหม่ของการแผ่จักรวรรดินิยมทางปัญญาในสมัยปัจจุบันมีอะไร หลายอย่างต่างจากแบบเดิมมากจนเป็นคนละเรื่องกว่าได้ ถ้าจะให้ดีน่าจะแบ่งออกเป็น ๒ ภาค คือการแผ่อำนาจนิคมทางวัฒนธรรมในสมัยเก่าและการแผ่อำนาจนิคมทางวัฒนธรรมในสมัยปัจจุบัน โดยถือแนวของจักรวรรดินิยมแต่ละสมัยให้ชัด

เจน ซึ่งนอกจากจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจกลเม็ดเด็ดพรายของจักรวรรดินิยมแต่ละยุคได้อย่างชัดเจนแล้ว ยังจะนำไปสู่การเพิ่งเล็งมาที่เหตุการณ์ปัจจุบันได้มากขนาดด้วย

สามารถ ศรีจำนงค์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ก่อนกลับบ้านเกิด: รวมเรื่องสั้นเวียดนามปฏิวัติ

ชมรมนักแปลนิทานแปล

(ส่วนนักพิมพ์ดาวเรือง) ๒๐๐ หน้า ๑๒ บท

เรื่องสั้นชุดนี้เป็นตัวอย่างชิ้นเยี่ยมของศิลปะประเภทที่เรียกกันว่า "ศิลปะเพื่อชีวิต" ด้วยมีคุณลักษณะครบถ้วนทั้งเนื้อหาและกระบวนการศิลป์ในเชิงสร้างสรรค์อย่างเด่นชัด ในฐานะเป็นวรรณกรรมการเมืองซึ่งสะท้อนปรากฏการณ์จริงที่เกิดขึ้น กับปลูกเร้าจิตใจปฏิวัติให้เร้าร้อน เพื่อบรรลุเป้าหมายของการปฏิวัติ นั่นคือต่อสู้กับจักรวรรดินิยมอเมริกา สร้างสรรค์คุณค่าทางจริยธรรมอย่างใหม่ เพื่อให้เกิดมนุษย์ใหม่สำหรับสังคมใหม่

จากบทนำ เราจะเห็นภาพสิ่งที่เกิดขึ้นในเวียดนามลาวและเขมรได้อย่างคร่าว ๆ ถึงความทารุณโหดร้าย กักขฬะ ไร้มนุษยธรรม และการสูญเสียอันประเมินค่ามิได้ ไม่เพียงเฉพาะด้านเงินทุนที่ถูกทุ่มเทลงไปเท่านั้น หากแต่เป็นความสูญเสียทางคุณค่าจริยธรรม คุณค่าแห่งความเป็นมนุษย์ ซึ่งไม้อาจชอหากกลับคืนมาได้ไม่ว่าด้วยราคาเท่าใด

แต่อดคิดหนึ่ง ชาวสารทวารณกรรมชุดนี้บอกกับผู้อ่านก็คือ ในขณะที่เดียวกันนั้นประชาชนอินโดจีนก็ได้บางสิ่งบางอย่างซึ่งมีค่ามหาศาลมาเหมือนกัน นั่นคือความอดทน ความกล้ากลืน ความเสียสละ ความกล้าหาญ นอกเหนือไปจากการสูญเสียหยาดเหงื่อ และน้ำตาของบรรดาพี่น้องนับไม่ถ้วน พวกเขายังได้รับความภาคภูมิใจ และศักดิ์ศรีแห่งเสรีชนกลับคืนมา ต่อทว่าแดนไปจะได้เป็นนาชอนแท้จริงของตนเอง ปราศจากเจ้าเข้าครองคอยบังคับขบไซ้ใส่ของฝรั่งผิวขาวที่เคียดแค้นเอาเปรียบกดขี่ข่มเหงมาตลอด เห็นอสงอนใดโดยผ่านการหล่อ

หลอมของสงครามปฏิวัติ ซึ่งมีเป้าหมายอันแจ่มชัด มีพรรคการเมืองที่เป็นตัวแทนของพวกมหาอย่างแท้จริง มีผู้นำซึ่งยอมสละทุกสิ่งทุกอย่าง มีระเบียบวินัยยกยอกกับพวกเขาบ่อย ๆ ถูกเคี่ยวให้เปลี่ยนจากชาวบ้านธรรมดาที่เคยยอมรับอำนาจรัฐ เคยยอมจำนนต่อศัตรู เคยขลาดกลัว จนกลายเป็นนักรบ ที่มีความทรหดเป็นเยี่ยม กล้าหาญ เสียสละจนถึงที่สุด และกลายมาเป็นมนุษย์อันแท้จริงที่เข้าใจชีวิต มีเมตตา และมีหัวใจอันเต็มไปด้วยความรักอันทันท้อง

เรื่องสั้นชุดนี้อาจแบ่งออกเป็น ๒ แนวใหญ่ ๆ คือ แนวที่แสดงให้เห็นความทารุณโหดร้ายของสงครามที่เกิดขึ้นกับทั้งฝ่ายพลเรือนและทหารเกณฑ์ของรัฐบาล แนวที่สองที่เน้นให้เห็นความรักอันแผ่นดิน ความรักพี่น้อง ความเชลลอคต่อพรรค อันเป็นแรงผลักดันที่ไม่ม่นสนสุดให้บรรดานักรบก้าวเดินหน้าต่อไป บนเส้นทางปฏิวัติ บรรยายให้เห็นชีวิตของชาวบ้าน ที่โลดเต้นไปตามเพลงสงคราม

แนวแรกได้แก่เรื่อง สะพานลิ่ง อันเป็นเรื่องของชาวบ้านที่หนีภัยสงครามอย่างหัวซุกหัวขุ่น ไม่มีเรือไหน อีเหินอะไรทั้งสิ้น ทงกไม่เข้าใจว่าสงครามคืออะไร เกิดขึ้นอย่างไร นอกจากว่าเป็นสิ่งที่โหดร้าย นำความยากลำบากมาให้ พวกชีวิตของพี่น้องและครอบครัวให้สูญหายตายจากอย่างไรสาเหตุ ฉากโศกนาฏกรรมสุดท้ยเกิดขึ้นเมื่อพวกเขาหนีเกือบรอดเพียงข้ามแม่น้ำไปยังอีกฟากหนึ่ง ได้ก็คงจะปลอดภัยจากลูกกระเบิดได้ชั่วคราว แต่ในยามฉลลละหุกันเอง หลายต่อหลายคนถูกสายน้ำเชี่ยวกรากพัดพาไปอย่างไร้ชะตากรรม เนื่องจากพลัดตกจากสะพานลิ่งที่แขวนไว้อย่างหั่นหน่ม และเก้ารัดภาพของแม่ซึ่งพยายามข้ามโดยมีลูกใส่ไว้ในตะกร้าคอนบนบ่าแต่เสียหลักหล่นหายไปท่ามกลางคว้นระเบิด คงทำให้เราเข้าใจได้มากกว่ารายงานความสูญเสียที่เป็นตัวเลขว่าเกิดอะไรขึ้นในเวียดนาม ลาว และเขมร

ส่วนมนุษย์ เป็นการบรรยายถึงความรู้สึกของพลทหารเกณฑ์ที่ทนทาน เนื่องจากความจำเป็นของครอบครัวที่ไม่ใครดแล เขามแม่ เมีย กับลูกที่ต้องเป็นภาระ ในขณะที่หวังพึ่งอะไรจากทางการเวียดนามได้ ไม่ได้เลย ผู้เขียนเน้นความรู้สึก ที่สลับตดไปมากับความทารุณโหดร้ายของทหารที่จับเขาได้ ซ่อมเขา ทารุณเขา กับเสียง

โศครวญของแม่ซึ่งตาบอดที่คุกเข่าลงอ่อนวอนให้ปล่อยมือเขาบ้าง กับเมื่อกำลังตั้งท้อง และลูกที่หอมโซ ซึ่งต้องหากินด้วยการกี้ยเสนาอาหารจากกองขยะ และแล้วทุกอย่างก็จบสิ้นลง เหมือนหนึ่งเขาชาติไปจากจิตสำนึกแห่งการรับรู้ปัจจุบันและในอนาคตทั้งปวง เมื่อเขาถูกเหยียดขึ้นไปบนรถและส่งตัวไปยังค่ายกักกัน

ที่เหลืออีก ๑ เรื่องเป็นเรื่องของแนวทสองในเหตุการณ์ต่าง ๆ กันทั้งสิ้น สามเรื่องแรกเป็นของผู้เขียนคนเดียวจนชื่อ อันที่ ดูก ก็คือ บ้านเกิด ความฝันของลุงโส และ ลูกชาย

ในเรื่อง บ้านเกิด ผู้เขียนสมมติตัวเป็นผู้บอกเล่าเรื่องที่ได้รับฟังมาจากลูกชายของลุงแถมอกทหนึ่ง เมื่อคราวที่เขานั่งเรือกลับไปฉลองวันตรุษ ๗ หมู่บ้านแห่งนั้น แด่ลุงแถมทหน้าหมู่บ้านเก่าแก่ ซึ่งมีจิตใจแบบครุฑครุฑ ไบรามา ๆ ได้หายไปแล้ว โดยลูกนายทหารฝ่ายรัฐบาลมาเสียเนื่องจากไม่ยอมทิ้งที่เข้าไปอยู่ในหมู่บ้านยุทธศาสตร์ แต่ความตายของลุงแถมกเป็นสิ่งที่คลุมกับกับความเชื่อของแก "...มือพ่อสนิมจะจุดรูปและกำรูปไว้ในอุ้งมือ ถูกเข่าลงต่อหน้าหงีบขวา โอมดวงวิญญานของบรรพบุรุษ และวีรชนแห่งการปฏิวัติ แผ่นดินและบ้านหลังนี้มาได้มาจากท่าน เดียวนี้พวกมันมาบังคับให้ข้าออกไป แต่ข้าจะไม่ยอมทำเช่นนั้น ข้ายอมตายเสียดีกว่า ข้าขออนุญาตรเวแต่ท่าน และของจะเป็นสักขีพยาน..." แล้วว่าชวนออกไปจามหน้ายุทธการนั้น แยกบ้องแผ่นดินไว้ด้วยชีวิต

ความฝันของลุงโส เป็นเรื่องของชาวบ้านอีกคนหนึ่ง ทำหน้าที่อย่างสุดจิตสุดใจในฐานะเป็นหน่วยดับเพลิงในป่าที่นครรักษา เพื่อป้องกันเส้นทางลำเลียงและทางหนีที่ไลของกองทหารจรยุทธ์ในย่านนั้น ทหารจรยุทธ์ลูกชายก็เคยเป็นมาก่อน และหลานชายก็กำลังรบอยู่ส่วนตัวเองอยู่กับ คหบดีของหลานชายที่ฆ่าขูดแล่เรื่องอาหารการกิน การต่อสู้ถึงสามชั่วรุ่นนั้นสำหรับลุงโส หมายถึงการทำหน้าที่อย่างตลิดดี บอกรับบ้านให้เสียหายจากผลของระเบิดนำป้อมโหมดยที่สุด ลุงโสเองได้อยู่มานานแสนนาน และมัวชิวต้อยเพื่อลูกหลานกับป้าที่รักของแก ความหมายของการปฏิวัติมีก็จะง่าย ๆ เช่นนี้เสมอ

ลูกชาย บรรยายเหตุการณ์ชีวิตของพ่อซึ่งเป็นชาวนาจน และถูกกักตัวอยู่ในค่ายกักกัน ตัดสินใจส่งลูกชายคนเดียวให้เข้าร่วมในกองทัพปลดแอกของพรรคเขาเขียนจดหมายฝากฝังตัวลูกชายดังนี้ "ถึงพี่น้องแห่งแนวร่วมปลดแอกที่ปฏิวัติ เมื่อกะผมและกะผมมีลูกชายเพียงคนเดียว ขณะที่เรากำลังจับอยู่ในหมู่บ้านยุทธศาสตร์ ในเวลาที่ผ่านมาแล้วต้องขอขอบคุณการปฏิวัติที่ได้มอบคืนให้แก่เรา เรายู่กันอย่างสุขสบายทีเดียว เราเป็นหนี้การปฏิวัติอย่างใหญ่หลวง ลูกชายของกะผม (ผู้ถือจดหมายฉบับนี้) โคขืนแล้ว และกะผมไม่อาจให้เขาเข้าไปเป็นทหารในกองทัพฝ่ายเดิมเพื่อต่อสู้กับการปฏิวัติได้ เขายังเด็กและไม่มีประสบการณ์มาก่อน ทำให้เขาเป็นผู้ชาย เราจะรู้สึกกตัญญูเป็นที่สุด-แห่งยวันบา-ชวานาผู้ยากจน"

อีกสเรื่องหลังเป็นของผู้เขียนต่างกันสคน ชั่วมเขาวเล แสดงให้เห็นความกล้าของหญิงชาง ยาน ที่ต่อสู้ส่าหามป่าขามเขาไปบอกพี่น้องถึงภัยจากกองทหารรัฐบาลในตอนกลางคืน บนเส้นทางที่มืดแต่ผู้ชายก็ไม่กล้าทำด้วยชุกชุมทั้งเสือ ช่าง และสัตว์ร้ายที่ออกหากินในยามค่ำคืน ทั้งยังเป็นกบฏต่ออารักขาทางเพศและความรัดตรงทางครอบครัวที่มีอยู่ก่อนข้างมากเป็น ปกติ ในสังคมตะวันออก เนื่องจากกลัวของตนเองนั้นแหละที่ถูกบังคับจากทหารรัฐบาลให้นำทางไปหาทหารจรยุทธ์ นับเป็นเรื่องที่ผู้เขียนอย่างง่าย ๆ ให้เห็นพันธะทางจิตใจที่ประชาชนมี ต่อการปฏิวัติว่าหนักแน่น มั่นคงกว่าความผูกพันส่วนตัว

หวังข่าง เป็นสัญลักษณ์แห่งความรักที่พอมต่อลูกอย่างผูกพันแน่นแฟ้นจนวาระสุดท้าย เรื่องเริ่มต้นเมื่อพ่อจากไปรบขณะแม่เพิ่งเริ่มตั้งท้อง จนหลายปีผ่านไปพ่อกลับมาก็ยังไม่เคยพบกัน ลูกจึงทำพ่อเพียงจากรูปถ่ายสมัยยังหนุ่ม และเมื่อคราวที่พอมมีโอกาสกลับมาเยี่ยมบ้านพร้อมกับเพื่อน ๆ และหวังจะชื่นชมลูกด้วยหัวใจปิติทุกอย่างก็กลับตาลปัตรไปหมด เมื่อลูกแสดงอาการรังเกียจอย่างออกหน้าออกตา ถึงขั้นกลัดขังเอาทีเดียว เพราะคนท่อยากให้ตนเรียกว่าพ่อนั้นต่างไปจากพ่อที่เห็นในรูป ด้วยคนนั้นมรยผลเป็นทนายนาจนดูน่าเกลียด กระทั่งคนสุดท้ายที่พอมต้องจากไป ลูกหนีไปอยู่บ้านยาย เพราะจิตใจแม่ซึ่งบังคับให้เรียกพอม่ากินข้าว แต่แล้ว

ในท้ายสุด หลังจากขายได้นอนคุยด้วยทั้งคืนลูก ก็เข้าใจ
ภาพชัดไปมาระหว่างการใช้ชีวิตอันยากลำบากของบรรดา
ทหารจรรยาทรกับกรรเรื่อนไปมาไม่เป็นที่เห็นทาง กับ
พ่อผู้สัญญาจะซอหวไปฝากลูกสาว จนในคืนหนึ่งเผลอ
ไปยั้งข้างมาติดตัวหนึ่ง และจากนั้นมาพ่อก็เริ่มทำหว่า
ข้างสำหรับลูกสาวทุกครั้งทั่วงามมือ แต่โชคร้ายพ่อไม่มี
โอกาสนำหวไปฝากลูกสาวได้ด้วยตัวเองอีกแล้ว จึงได้
แต่ฝากฝังไปกับเพื่อน ซึ่งกว่าจะได้พบลูกสาวก็โตขึ้น
มากแล้ว อย่างนี้เผลอขณะนั่งเรือไปยังจุดนัดพบ หญิง
สาวที่ถือท้ายเรือนั้นแหละที่รับช่วงงานปฎิบัติของพ่อ ต่อ
มาเพื่อนพ่อพยายามโกหกว่าพ่อยังมีชีวิตอยู่ เพื่อไม่ให้ลูก
ต้องเสียใจ แต่ลูกสาวกลับบอกกว่า “ฉันทนความเศร้าได้
ไม่ต้องกลัวที่จะบอกความจริง ฉันรู้เรื่องมาสองปีแล้ว
ว่าพ่อตาย และฉันขออนุญาตแม่เป็นคนนำทาง” เป็น
เรื่องเพิ่มเติมไปด้วยความละเมียดละไมทางอารมณ์ และ
มุ่งตรงเข้าไปกระทบหัวใจผู้อ่าน

กลิ่นกระไอดิน เรื่องของทหารหนุ่มผู้เป็นกองหน้า
ในการข่มขู่ยึดทหารศัตรูด้วยการขุดหลุมเพาะแล้วล้อม
ปราบชนิดราบเรียบไม่ให้รู้ตัว แสดงความรู้สึกเป็นอัน
หนึ่งอันเดียวกันกับหลุมหลบภัยซึ่งเป็นตัวแทนของ
แผ่นดินแม่ที่เขาเกิดมา ความผูกพันกับอาวุธคู่กายกับ
อาหารที่กินซึ่งมีเพียงข้าวกับกับน้ำ หากทั้งหมดมีความ
หมายอย่างใหญ่หลวงสำหรับงานปฎิบัติอันรุ่งโรจน์ หลัง
จากเสร็จสิ้นภารกิจหนึ่ง “... หน่วยของเราเคลื่อน
ต่อไป อีกครึ่งหนึ่งที่เราจะได้ไปในที่ที่เราไม่รู้จัก
ทันใด ผมจะขุดหลุมกำบังทั้งสองร้อยหนึ่งลกลงไปในดิน
ซึ่งเพียงระยะเวลาข้ามคืนเท่านั้น แผ่นดินนั้นก็จะเป็น
ความรักความหวงแหนของผม และก็จะปกป้องคุ้มครอง
ผมไว้เหมือนแม่ที่ปกป้องลูกให้ปลอดภัย ทันทีที่
เหมือนกันที่ผมจะกระโดดออกมาจากหลุมเพื่อที่จะฆ่าศัตรู
ที่มันกล้าเส่งเข้ามา และจะทำอย่างนั้นเรื่อยไป จนกว่า
เวียดนามได้ทั้งหมดจะขจัด “ไอ้กันผู้กรรณ” คนสุดท้าย
ออกไปจากแผ่นดินได้”

บ่าวหนู เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่แสดงให้เห็นการลุกย
ขึ้นต่อสู้ของชาวบ้านในหมู่บ้านแห่งหนึ่ง กับเงื่อนไข
ที่หล่อหลอมให้เด็ก ๆ ในหมู่บ้านเติบโตขึ้นมาเป็นนักรบ

ของการปฏิวัติ โดยเริ่มต้นเพียงจากการเป็นนักเดินข่าว
คอยส่งข่าวส่งน้ำ คอยเป็นยามรายงานความเคลื่อนไหว
ของทหารฝ่ายรัฐบาล ในขณะที่เดียวกันก็มีโอกาสเรียน
หนังสือไปด้วย โดยนายทหารบำเป็นผู้สอน และมีหน้าที่
จะมอบพันธะแห่งการปฏิวัติ ให้สืบทอดกันเป็นชั่วรุ่น
ระหว่างนั้นชาวบ้านก็ไม่ได้ทำอะไรมากไปกว่าคอย ช่วย
เหลือทางด้านอาหารการกินด้วยความไม่เห็นใจ แต่แล้วจู่ ๆ
วันหนึ่งก็มีทหารเข้ามาจับเด็ก คนแก่ และทำการ
ผู้หญิง เพราะต้องการขู่พวกผู้ชายให้บอกร่องรอยของ
ทหารจรรยาทร ในที่สุดชาวบ้านทนเห็นความกักขะ
หยวนช้าและทารุณกรรมต่อพี่น้องและญาติมิตร ไม่ไหว
จึงจับจอบจับเสียม ไม่ไผ่เหลาและอย่างอื่นตามแต่จะหา
ได้เข้าฟันทหารทางการเสียจนหมดสิ้น และเริ่มพัฒนาจน
กลายเป็นหมู่บ้านที่มีการจัดตั้งโดยสมบูรณ์ ในที่สุดผู้อ่าน
จะสัมผัสถึงวิญญานและความรู้สึกของประชาชนผู้ถูก
กดขี่ข่มเหง ผู้ซึ่งในที่สุดได้สลัดแอกออกไปจากความ
กลัว เชิดหน้าเข้าร่วมการปฏิวัติ

ทุกเรื่องทำให้เราได้เห็นภาพทั้งหมดของสิ่งที่เกิดขึ้น
ในเวียดนาม กับวาระกรรมอันองอาจกล้าหาญของพวกเขา
ด้วยถ้อยคำที่เขียนขึ้นอย่างเรียบง่าย หากแต่ตรง
ไปตรงมาและมีพลังของความจริงแฝงเร้นอยู่ สามารถ
สื่อสารกับความรู้สึกได้ดี อย่างไม่มีข้อสงสัยสักทีทั้ง
ได้เลยว่า แต่ละเรื่องจะไม่ได้เขียนมาจากผู้ที่ร่วมอยู่ใน
เหตุการณ์นั้นจริง ๆ หรือไม่ก็เป็นส่วนประกอบตัวหนึ่งของ
เรื่องทีเดียว โครงสร้างของเรื่องทั้งหมดจดสวยงาม
และภาษาที่สละสลวย ทำให้เรื่องสนชดนมมีคุณค่าทางศิลปะ
อย่างเต็มเปี่ยมสมบูรณ์ แม้จะจุดประสงค์ของมันย่อม
มิใช่อยู่ที่การสร้างสรรศิลป์บริสุทธิ์ หากแต่ถ้าความ
งามซึ่งเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับความจริง สัจจะที่
“มีอยู่” ตลอดไปแล้วไซ้ เรื่องสนชดนมก็ทำหน้าที่
ของมันอย่างดีแล้ว ด้วยการทำให้ผู้อ่านได้มีโอกาสเข้า
ใกล้ “สัจจะ” อีกอย่างน้อยก็หนึ่ง

อำนาจชัย ปฎิพัทธ์ ๆ
นครหลวงกรุงเทพฯ

วิเคราะห์โครงสร้างเศรษฐกิจไทย

เพชร ชำระรงค์

(สำนักพิมพ์ดวงกมล จัตุพิมพ์)

๓๒๗ หน้า กระดาษปอนด์ ๒๐ บาท

หนังสือเล่มนี้เป็นการรวบรวมข้อเขียนด้านเศรษฐกิจของเพชร ชำระรงค์ จากหนังสือ *เพื่อน* รายเดือนซึ่งปัจจุบันได้หยุดชะงักไปแล้ว เป็นหนังสือที่ออกถึงบุคคลที่พบหน้าของผู้เขียนมีคุณค่าที่สุดในการจะตัดสินใจอ่านหนังสือเล่มนี้

มีปัญญาชนจำนวนไม่น้อยในสังคมไทย ซึ่งมีจิตสำนึกรักความยุติธรรม รักเอกราช และประชาธิปไตย ได้พยายามกระโดดเข้าร่วมเวทีแห่งการต่อสู้ เพื่อเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่สังคมที่ดีกว่า และเนื่องจากพื้นฐานที่เป็นชนชั้นนายทุนน้อย แต่มีองปัญหาแบบจิตนิยม ทำให้แนวทางการเปลี่ยนแปลงสังคม ต้องการแบบปฏิรูปที่ค่อยเป็นค่อยไป เพื่อผันในทางที่ตัดรูดาล่าช้าตามคนชั้นปัญหาให้เห็นแจ้งชัดก็อาจจะเปลี่ยนจิตใจทำการปฏิรูปสังคมให้ดีขึ้น โดยไม่ยึดถือแนวทางชนชั้นในการวิเคราะห์ปัญหา ไม่ยึดมั่นในพลังประชาชนและคัดค้านความรุนแรง แต่ไม่แยกแยะว่าเป็นความรุนแรงแบบใดเพื่อผู้กดขี่หรือเพื่อผู้ถูกกดขี่ และคิดไปว่าประชาชนทุกคนต้องรับผิดชอบต่อปัญหาที่เกิดขึ้น ต้องเข้าไปช่วยรัฐบาลแก้ไขโดยไม่โจมตีรัฐบาลฝ่ายเดียว

เพชร ชำระรงค์ ก็เป็นหนึ่งในกลุ่มคนเหล่านี้ บทความ ๑๐ บทย่อยที่รวบรวมอยู่ในหนังสือเล่มนี้มีทั้งด้านที่ก้าวหน้าและล่าหลัง และพิสูจน์ให้เห็นความสับสนในการวิเคราะห์ปัญหาและเสนอทางออกของปัญญาชนนายทุนน้อยได้แจ่มชัดที่สุดเล่มหนึ่ง

จุดยืนอันมั่นคงและเป็นทัศนะที่ก้าวหน้าของเพชร ชำระรงค์ในข้อเขียนทุกชนกคือ คัดค้านภัยร้ายจากจักรวรรดินิยมทั้งทางการเมืองและเศรษฐกิจ คัดค้านการใช้ทฤษฎีเศรษฐกิจศาสตร์ตะวันตกโดยไม่ลืมหูลืมตาของนักวิชาการไทย คัดค้านระบบเผด็จการและต้องการเห็นการอยู่ดีกินดีของประชาชน นี่เป็นข้อดีพื้นฐานของผู้เขียน

บทความทั้งหมดอาจแยกออกได้ เป็น สอง ช่วง ช่วงแรกมีสับสน เน้นการเปิดโปงภัยร้ายจากจักรวรรดิ

นิยมทางเศรษฐกิจ และโยงสภาพการเมือง การปกครอง และเศรษฐกิจของสังคมไทย โดยเฉพาะหลังปี ๒๔๗๕

บทแรกคือ “บริบทระหว่างประเทศ: ปัญหาการสะสมทุนกับการพัฒนา” ซึ่งเปิดโปงทฤษฎีเศรษฐกิจศาสตร์สำนักตะวันตก ท้าให้ประเทศด้อยพัฒนาต้องมีการสะสมทุนจึงจะพัฒนาได้ ดังนั้นจึงต้องส่งเสริมการลงทุนจากต่างชาติ และมีอภิสิทธิ์ต่าง ๆ ให้มากมาย จนก่อให้เกิดการขูดรีดกอบ โภยด้านเศรษฐกิจของ นายทุนต่างชาติไปอย่างมหาศาล

เพชร ชำระรงค์คัดค้านการสนับสนุนการลงทุนโดยไม่ลืมหูลืมตาเช่นนี้

บทที่สองว่าด้วย “สงครามเศรษฐกิจ” ซึ่งจักรวรรดินิยมมหาอำนาจสร้างขึ้นเพื่อกอบ โภยจากประเทศอื่น และชี้ว่าจักรวรรดินิยมเข้ามาในสังคมไทยได้อย่างไร ก่อให้เกิดช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนจนอย่างขึงขัง

มีข้อผิดพลาดอยู่สองประเด็น คือผู้เขียนสรุปว่า “ผลที่สุดในระยะยาว ประเทศด้อยพัฒนา ก็จะมีการรับสินค้าเข้าที่มขอว่า ‘การปฏิวัติของเลือด’ จากประเทศที่ก้าวหน้า” เพราะการปฏิวัติมีอาจจะส่งเป็นสินค้าเข้ามาได้เลย มีแต่ประชาชนที่ถูกกดขี่ในสังคมนั้น ๆ เองที่จะก่อสงครามปฏิวัติของพวกเขาขึ้น

อีกประเด็นหนึ่งคือการสรุปที่เพื่อผันคือชนชั้นปกครองและชนชั้นนายทุนในประเทศว่า “การต่อสู้เพื่อความเป็นไททางเศรษฐกิจ จะทำได้ก็ต่อเมื่อคนไทยรวมกันเป็นปึกแผ่น เวลามีใช้เวลาที่จะมาทะเลาะกันระหว่างชายหรือขวา หรือระหว่างนายทุนกับกรรมกรหรือเจ้าของที่ดินกับชาวนา เวลานั้นเป็นเวลาทุกคนจะต้องเสียสละ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอภิสิทธิ์ชน เพื่อประเทศชาติเป็นสำคัญ”

ผู้เขียนสรุปว่าสังคมไทยเป็น “ระบบข้าราชการราชปไตย” ในบทที่สาม โดยชี้ให้เห็นอย่างถูกต้องว่าการเปลี่ยนแปลงปี ๒๔๗๕ ไม่อาจแก้ไขปัญหาคือพื้นฐานของสังคมไทยได้เลยแม้แต่น้อย แต่สรุปโดยไม่วิเคราะห์ฐานะและผลประโยชน์ทางชนชั้นมาประกอบ คือ “ความผิดพลาดของขณะนั้นอยู่ที่ว่า ประชาชนยังไม่พร้อมที่จะเป็นประชาธิปไตย เพราะคนส่วนใหญ่ไม่มีข้อความเข้าใจ

ที่ว่าประชาธิปไตยนั้นคืออะไรกันแน่” ซึ่งเป็นเหตุผลที่ฝ่ายชนชั้นปกครองใช้อ้างในการกดขี่ประชาชนอยู่เสมอ ช่วงที่สองมีลักษณะต่อเนื่องกันในหัวข้อว่า “จะพัฒนาเศรษฐกิจของชาติอย่างไร” ซึ่งโดยเนื้อหาส่วนใหญ่ เป็นการวิเคราะห์ความล้มเหลวของทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ตะวันตก ในการนำมาอธิบายปรากฏการณ์ทางเศรษฐกิจ และทำให้การวางแผนวางนโยบายของรัฐบาลผิดพลาด ผู้เขียนได้วิเคราะห์โครงสร้างเศรษฐกิจของสังคมไทยและความผิดพลาดที่เกิดขึ้น นั่นคือเปิดไป การพัฒนาเศรษฐกิจที่ผ่านมาว่าล้มเหลวอย่างไรนั่นเอง

การอธิบายด้านเศรษฐศาสตร์ของผู้เขียนยังยึดมั่นอยู่กับรากฐานทฤษฎีเศรษฐศาสตร์แบบทุนนิยม เป็นแบบ “วิชาการ” มากเกินไป ประกอบการวิเคราะห์ที่สับสน เนื่องจากไม่ได้ยึดกุมหลักการวิทยาศาสตร์สังคมที่ถูกต้อง จึงทำให้เรื่องราวค่อนข้างสับสนและเข้าใจยาก จะทำให้ผู้อ่านที่ไม่มีพื้นฐานทางคำศัพท์และทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ของตะวันตกกลับสับสนงงงวย ประกอบกับผู้เขียนได้นำหลักการอธิบายวิวัฒนาการสังคมของมาร์กซ์มาใช้ร่วมด้วย โดยเฉพาะคำศัพท์เฉพาะต่าง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่อธิบายผิดพลาด เช่น ความสัมพันธ์ในการผลิต ดังนั้นผู้อ่านจึงต้องระวังอย่างมาก

บทที่ ๑-๑๐ เป็นการเสนอแนะทางออกในทัศนะของผู้เขียน ซึ่งส่วนใหญ่ก็อยู่ที่ทำให้ชนชั้นปกครองหรืออภิสิทธิ์ชนที่ก้าวหน้าใช้อำนาจรัฐในการแก้ไข โดยเรียกร้องให้ประชาชนทุกกลุ่มร่วมมือด้วย

อาจกล่าวได้ว่าผู้เขียนใช้โครงสร้างความคิดพื้นฐานของระบบทุนนิยมเป็นหลัก ไม่ใช่แนวทางการวิเคราะห์ที่คัดค้านระบบทุนนิยมแต่อย่างใด เพียงแต่คัดค้านจักรวรรดินิยมที่ทำให้นายทุนชาติในประเทศไม่มีโอกาสขยายตัว ผู้เขียนต้องการให้พัฒนานายทุนชาติเพื่อที่จะได้เป็นกำลังสำคัญในการสร้างสรรคสังคมไทยต่อไป ทั้งที่รากฐานต้นตอของปัญหาความยากจน การถูกกดขี่ขูดรีดมาจากระบบทุนนิยมนั่นเอง

เราอาจจะพอเข้าใจได้ว่าทำไมเพชร ชัมระรงค์ จึงมองเห็นทางออกไม่แจ่มชัดในข้อเขียน บทที่เจ็ด “จดหมายถึงผู้อ่าน” ซึ่งพูดถึงการจัดตั้งรัฐบาลหลักการเลือกตั้ง โดยผู้เขียนเห็นว่า “...เราจะไม่สนใจใคร

คือรัฐบาลจะดีพร้อม แต่เราในฐานะพลเมืองที่จะช่วยชาติได้ยิ่งกว่า ทุกคนเป็นพลเมืองเท่ากัน แต่ทั่วทุกคนมีภาระหน้าที่ หน้าที่อันจของรัฐต่างแตกต่างกันไป....”

การเสนอเช่นนี้เท่ากับว่าผู้เขียนไม่เข้าใจความเป็นจริงประการหนึ่งว่า “รัฐ” นั้นเป็นเครื่องมือที่ชนชั้นหนึ่งใช้ปกครองและกดขี่ชนชั้นหนึ่ง เมื่ออำนาจรัฐตกอยู่ในมือของชนชั้นนายทุน ของเจ้าที่ดินที่เผด็จการ และชาวยุโรป ก็ไม่มีทางจะหวังความสันติสุขและความอยู่ดีกินดีของประชาชนส่วนข้างมากได้เลย เพราะผู้ที่ใช้อำนาจรัฐจะทำทุกอย่างเพื่อสะกดกั้นมิให้พวกชนชั้นเขาต้องสูญเสียผลประโยชน์ไป

“แนวทางแห่งการปฏิรูป ตอนหมากรุกรการเมือง” ก็เป็นการมองต้นตอปัญหาในทางที่โหดประชาชนผู้ยากจนว่าเป็นเพราะการกระทำของเขาเอง โดยกล่าวถึงวัฒนธรรมแห่งความยากจน เช่น ความนิยมใช้กำลัง เพื่อแสดงความเป็นชายของคณยากจน เพื่อทดแทนการที่ตนเองไม่ได้ก้าวหน้า ทำให้เป็นนักร้องเพลงขอทะเลาะวิวาท หรือความเชื่อในโชคชะตา และครอบครัวไม่เป็นปึกแผ่น มีการทะเลาะเบาะแว้ง สามชอบออกไปมีพฤติกรรมทางเพศนอกบ้าน เป็นต้น แล้วผู้เขียนสรุปว่าทำให้คนส่วนใหญ่ตกอยู่ในวงจรแห่งความยากจน ทั้ง ๆ ที่ส่งเหล่านี้เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นอันเป็นผลที่คนส่วนใหญ่ถูกกดขี่ขูดรีด เพราะอำนาจรัฐตกอยู่ในมือของคนส่วนน้อย

บทที่ ๑๐ ว่าด้วยหมากรุกรการเงิน ซึ่งมุ่งหมายให้มีการพัฒนาภาคเอกชน คือนายทุนชาติ แต่อธิบายวกวนและก็ไม่ชี้ทางแก้ไขปัญหาด้วย

บทสุดท้ายคือ “อวสานแห่งการปฏิรูป” ซึ่งผู้เขียนแสดงไว้ในบทนี้ว่าเป็นบทที่แสดงถึงความสิ้นหวังในการรอคอยให้ชนชั้นปกครองทำการปฏิรูปเอง แต่เนื้อหาเป็นการเสนอแนะทางแก้ไข ให้แก่กลุ่มก้าวหน้าที่ใช้อำนาจรัฐ โดยยังรักษาโครงการสร้างของระบบทุนนิยมไว้อย่างครบครัน ถึงกระนั้นก็ตามก็มีลักษณะที่ซ้ำว่าผู้เขียนเริ่มมองเห็นแนวทางใหม่ชัดเจนขึ้นบ้าง โดยการสรุปตอนท้ายว่าถ้าชนชั้นปกครองไม่ทำการปฏิรูปเองแล้ว “... ท่านคงรู้ว่าอะไรคือหนทางสุดท้ายที่ประชาชนไทย

จะเลือกเดิน... ด้วยเหตุนี้... ผู้รักชาติทั้งหลายจึงรวมพลัง” ซึ่งแสดงว่าผู้เขียนเริ่มเห็นบ้างแล้วว่าภารกิจต่อชนชั้นปกครองนั้นมีโอกาสที่จะไม่สำเร็จ

ซึ่งถ้าชัดเจนกว่านั้นโดยวิเคราะห์ชนชั้น เพชรอำมระรงค์คงสรุปได้ดีกว่านี้ และเห็นทางปฏิบัติแจ่มแจ้ง ชื่อนำสังเกตในบทสุดท้ายก็คือ ผู้เขียนได้นำคำเฉพาะต่าง ๆ ที่มีความหมายในขอบข่ายการปฏิวัติมาใช้ในการเสนอทางแก้ไขให้แก่รัฐบาลเป็นผู้ลงมือ ทำให้ความหมายบิดเบือนไป ผู้อ่านจึงต้องระมัดระวังให้มาก ถ้ามองแจ่มชัดคือผู้เขียนอาจจะกำลังสนใจแนวทาง วิเคราะห์แบบมาร์กซิสต์ จึงนำคำเหล่านี้ไปใช้ แต่เนื่องจากไม่เข้าใจแก่นแท้ จึงทำให้นำไปใช้ผิดพลาด เช่น ประชาธิปไตยรวมศูนย์ ใช้ในการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจจากส่วนกลาง หรือ “สามัคคี-วิจารณ์-สามัคคี” ในการบริหารงานของรัฐบาล หรือการอธิบายลักษณะสังคมไทยแบบกึ่งศักดินาไปในแง่วัฒนธรรม แทนที่จะเป็นวิถีการผลิต หรือความสัมพันธ์ในการผลิตของชาติมีความสัมพันธ์กับตลาดโลกอย่างลึกซึ้ง หรือการทำสงครามจรยุทธ์ทางเศรษฐกิจตอบโต้จักรวรรดินิยม เป็นต้น

กล่าวโดยทั่วไปแล้วหนังสือเล่มนี้ไม่น่าอ่านนัก นับแต่การวิเคราะห์ด้านเศรษฐกิจจนถึงทางแก้ไขปัญหา โดยเฉพาะผู้ที่กำลังเริ่มต้นการศึกษาในแนวทางที่ถูกต้อง เพราะจะทำให้สับสนยิ่งขึ้น

แต่บทนำจากใจจริงของผู้เขียนทำให้หนังสือเล่มนี้มีคุณค่าในการศึกษาเพิ่มขึ้นมา เพราะเป็นการวิพากษ์วิจารณ์ข้อเขียนของตนเองอย่างกล้าหาญ ว่าแนวทางของตนเองยังไม่ถูกต้องอย่างไร

ดังนั้น สิ่งที่ผู้อ่านจะได้จากหนังสือเล่มนี้คือ การศึกษาแนวทางการมองปัญหาของปัญญาชนนายทุนน้อยคนหน้ง ที่มีจุดยืนต่อต้านจักรวรรดินิยมและต้องการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหของประชาชน บางทีอาจจะพบว่าเราเองก็เคยคิดทำนองนี้เช่นกัน และเมื่อเพชรอำมระรงค์สรุปบทเรียนของเขาแล้วว่า แนวทางเช่นนั้นไม่ถูกต้อง เขากำลังกำลังจุดหัวเลี้ยวหัวต่อที่จะไปสู่

แนวทางที่ถูกต้อง ไม่เพื่อหันอีกต่อไปต่อชนชั้นปกครอง บางทีผู้อ่านจะได้สรุปบทเรียนของตนเองกันบ้าง ดังที่บทนำตอนหนึ่งได้บอกไว้

“...แต่ต่อไป จะไม่มีเพชร อำมระรงค์ในวงการนักเขียนอีก ขอให้ชื่อของผู้เขียนจบลงพร้อมกับนิตยสารเพื่อนและให้กระแสการ ปฏิรูปของชนชั้นปกครอง จบลงพร้อมกับนิตยสารฉบับนี้และขณะนี้ เป็นการเริ่มต้นแห่งการทำงานเป็นกลุ่มเป็นระบบ เป็นการปฏิบัติงานร่วมกันศึกษาร่วมกันและการต่อสู้เพื่อความยุติธรรม บนพื้นฐานของ “สามัคคี-วิจารณ์-สามัคคี”

เมื่อเป็นเช่นนั้น ก็ขอให้เราได้ยินคำกับ “....” ที่จะมาแทนที่เพชร อำมระรงค์ ว่าเขาจะขึ้นหอคอยและรุดหน้าต่อไปบนวิถีทางที่ถูกต้อง และรุ่งโรจน์เป็นฝ่ายประชาชนอย่างถึงที่สุดต่อไป

จินดา สระแก้ว
นครหลวงกรุงเทพ

ภาพยักลอนเหมาเจ็ดตุ่ง

ประไพ วิเศษธานี
(กัทพหน้า ราม / ๒๕๑๗)
๒๕๖ หน้า ๑๕ บาท

ใน “สรวงสวรรค์ชนกวีจรุจรัน” ของมวลชนเมื่อพฤษภาคม ๒๕๑๐ ของศิลปการแห่งภาพยักลอนที่มีนายผุ้และจิตร ภูมิศักดิ์ เป็นผู้นำแห่งยุคแล้ว วงการกวีบ้านเราก็ดูเบาบางดำนน แม้นครุ่นใหม่เริ่มจับงานวรรณกรรมเพื่อชีวิตอย่างจริงจังจนกวาระหนึ่งหลัง ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ ถึงกระนั้นก็ได้ปรากฏงานกวีได้มีคุณภาพรับใช้มวลชนอย่างถึงขนาดไม่ ได้แต่ตั้งความหวังว่าท่ามกลางความมานะบากบั่น และด้วยความเร้าร้อนของกวีฝ่าย มวลชนที่ ประสงค์รับ ใช้สังคมอย่างสุดจิตสุดใจ กวีย่อมคืบหน้าทุกวัน เพราะการพัฒนาฝีมือตามขั้นตอนที่ผ่านการศึกษาวีตและสังคมที่เป็นจริง จา

การสรุปบทเรียนที่ได้มาโดยการร่วมทุกข์ร่วมสุขกับประชาชน และผ่านการเลือกสรรตามกาลเวลา จากปริมาณจะก้าวสู่คุณภาพ

ระหว่างรอคอยแก้วของยุคสมัยอยู่นี้ ปรากฏว่า กวฬ์กลอนเหมาเจ๋อตุง ฉบับแปลของ ประไพ วิเศษธานี ได้สร้างความตื่นตาตื่นใจอย่างใหญ่หลวงเพราะเนื้อ

“กวฬ์พจนฉันทกวีเพียง เพชรรัตน์,
กลดกประกายพรวยอรอร-สร้ง ;
สยามพกย่ฝักกวีจัน วรวาทย์,
เรอนกนกผกเพชร เฟื่องฟ้ามหาสยามฯ”

กวฬ์กลอนเหมาเจ๋อตุง ที่เสนอออกมามีความจึงนับเป็นคุณูปการแก่กวีนิพนธ์ไทยซึ่งนัก ถึงเป็นเพียงงานแปล แต่เราต้องไม่ลืมว่า ประไพ วิเศษธานี แปลได้มาตรฐานสูงสมฐานะอรรคกวีเช่นกัน จากนวมปากกาของท่านผู้แปลเราไม่คุ้นนักและไม่รู้ท่านคือใครกัน แต่จากความวิจิตรของกลกานต์อักษรนั้น ชวนให้มั่นใจว่ากวีประชาชนคนสำคัญ ได้ค้นสู่เข้า “ฝักกวีจัน วรวาทย์” อีกครั้งหนึ่งแล้ว จากวงแห่งการจากไปครั้งกระโน้นจวบจนเวลานี้ กาลเวลาคงได้พาท่านเข้าสู่บัลลังก์แล้วสินะ หากไฟแห่งกวีมิได้พรเปลวน้อยลง แม้แต่ข้อยหน่ง ตรงกันข้ามกลับลุกโชติช่วงเป็นประทีปแกวอันเจิดจ้าด้วยซ้ำไป เป็นมิ่งขวัญที่ผู้เขว้าจะนบอบการะศึกษามือครูไว้

ใครที่พลิกอ่านกวีนิพนธ์เล่มนี้ ย่อมรู้ว่าประกอบด้วยกวีไม่กี่บทเลย หากแต่ละบทที่พร่งพรูสุสขยามพกย่คือ งานรัตนกวีโดยแท้ที่หนักแน่นทั้งรสคำ รสความยิ่งใหญ่อลังการหนักหนา เพราะท่านผู้แปลสามารถ “แปล กวฬ์ กลอน เหมา เจ๋อตุง ที่ เป็น กวฬ์ กลอน ให้เป็น กวฬ์ กลอน เหมา เจ๋อตุง ที่ เป็น กวฬ์ กลอน ไทย ไม่ใช่เป็นการถอดความหรือทำให้ง่าย และก็ไม่ใช่การทำให้กลายเป็นของด้ายๆหรือกลายเป็นของสวมาน้อยไป” ผลจากการแปลเช่นนั้นมิใช่หรือเล่าที่ สะท้อนอัจฉริยภาพถึงสองแนวทางด้วยกัน คือ แนวทางนิพนธ์ของท่าน

ผู้พนธ์กับทางการแปลของท่านผู้แปล ซึ่งต่างก็เป็นผู้ศรัทธากว่า ประธานเหมาเจ๋อตุงมิได้เป็นนักปฏิวัติที่ยิ่งใหญ่เท่านั้น หากยังครองความเป็นกวีใหญ่ด้วยความยิ่งใหญ่ที่ปฏิบัติตามเข็มมุ่ง สักงานงานของเก่าจากบรรพกวี แล้วขัดคมทฤษฎีศึกษาอดีตเพื่อรับใช้ปัจจุบัน รับใช้มหาประชาชนอย่างซื่อสัตย์ กวีนิพนธ์ดังกล่าวมานี้จึงทรงคุณค่ารอบด้าน ทั้งในทางอักษรศาสตร์ ทั้งในทางประวัติศาสตร์โดยเฉพาะการสะท้อนความวิโรจนาญของนักรบประชาชน และเหตุการณ์มหาชาติราเมศวรราวเดินทางไกลเดือนตุลาคม ๑๙๓๔ อาทิ

“ทัพแดงบ้านกร้านกร้าน บุทรไกล ;
ห้วยหมื่นกพันเพียง เทาเฝ้า.
หูลุหลังเหยียดชวาไป ป่านระลอก
หูลูเหม็งดาวเค้า โลกล
จินทรานเซซัดแส้ว ผาอัน,
เรอกเหล็กตาคู นท เขอกห้อย.
หมิ่นทรานหิมะลานขุน เขา, ริน!
สามทัพค้อยค้อยพัน เพียบสราญฯ”
หรืออย่างบางบทที่ให่ภาพพจน์ที่แจ่มชัดและแสดง

ปณิธานที่แน่นอนเพียงด้อยค่าไม่กค่า ดังเช่น
“เมฆนำกรวยกราดนวัน สัมพร,
อภทกพาลมทัง ทวีปฟ้า.
จกกลงสัตว์ร้ายสุด สานหมด,
สรรพศักดิ์ลาคาตุ ขาดอร์ฯ”

ว่ากันในด้านกาแปล ท่านผู้แปลกล่าวอย่างนอบน้อมถ่อมตนดังนี้ ใจความตอนหนึ่งว่า งานแปลครั้งนี้ยังขาดความสมบูรณ์อยู่ จึงใคร่เชิญชวนผู้ช่วยเสริมเติมแต่งให้บริบูรณ์ยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม เมื่อศึกษาโดยห้วงวันแล้วพึงสรุปได้ว่า นี่คองานแปลกวีนิพนธ์ที่ยิ่งใหญ่ที่สุดนับตั้งแต่มการแปลกวีนิพนธ์จีนสู่สยามพกย่เว้นท่านผู้แปลไว้คนหนึ่งแล้ว ใครเล่าจะอาจเอื้อม “แต่งแก๊งกลอนกลอน” ของท่านได้อีก ด้วยปัจจุบันหาใครมือนทรีย่เดิบกล่าถึงเพียงนี้ ทั้งในทางกวีนิพนธ์และกวีรู้คงหาไม่ได้อีกในบุคคลคนเดียวกัน ใครหาญ

แก้โดยขาดประมาณการครั้งแต่ชวนหัวเราะตังเห็นมดงาม
โยกไม้ใหญ่ ฉะนั้น

ครั้นพิจารณาความยากความง่าย บทกวีของท่าน
แปลค่อนข้างยาก แก่การสื่อความหมายแก่คนทั่วไปอยู่
บ้าง แต่ดูเหมือนไม่มีทางเลือกเป็นอย่างอื่น ในเมื่อ
จำเป็นต้องแปลกวีให้เป็นกวี และเป็นกวีในรูปแบบ
คลาสสิกทั้งจีนและไทยอีกด้วย เท่าที่ท่านผู้แปลเลือก
สรรเสริญคงที่เป็นอยู่ จึงเป็นความพยายามทำให้ดีที่สุด
แล้ว ความยากในการเลือกถ้อยคำของภาษาไทย เพื่อใช้
เป็นรูปแบบถ่ายทอดวจี้นออกมาให้กลมกลืน ชนิดที่
คงเพื่อความและวิญญาณ์ไว้ได้นับว่ายากหนอยไม่ หาก
เป็นผู้อ่านที่ไม่ถึงคงแปลทั้ง ๆ ไปสักแต่ว่าแปล แต่
เมื่อท่านแปลได้ถึงขนาดเขียนน ครูวนากวีแห่งท่านจึง
ไม่ตวงอะไรกับ "สารสยามภาคหรือ กลกานท์ นฤ
ภคภูมิลาสาสวรรค์ ช่อช้อย" ซึ่งเราหวังว่างานแปลของ
ท่านจะ "จงคงกฤถ์ป่า ชนโยค หายแผ่นดินฟ้าใหม่
อย่าหาย" อีกเช่นกัน

เมื่อประเมินด้านความวิริยะบากบั่นของท่านผู้แปล
ในอันจะช่วย ผู้อ่าน ให้เข้าถึง บทกวี อย่างรูปธรรม ที่สุด
เรย์่อมพบว่าท่านได้อุตสาหะต่อการทำภาคผนวกไว้ถึง
ห้าภาค ประกอบด้วย ภาคแรก ฎีกาของผู้ฎีกา เป็น
การอธิบายความถึง เนื้อหากวีแต่ละบท อย่างละเอียดลออน
และได้วรรรรมาก นอกจากนี้ยังชกตัวอย่างกวีอน ๆ
ของไทย-จีนมาเปรียบเทียบกัน ยังผลให้ขยายขอบทวี
แห่งวรรณกรรมได้แพร่ไพศาลขนออกโตคหนึ่ง คือจากน
ใน ภาคผนวกสอง เป็นบทผู้เทียบเสียงทั้งภาษาไทย
และจีน ภาคผนวกสาม จัดทำสุจิหรือดรรชนีค้นคำ
ภาคผนวกสี่ เสนอ "แท่งเกษียณในกาพย์กลอนที่แต่ง"
อันแท้จริง คือบันทึกของความของท่านผู้ประพันธ์นั้นเอง
และ ภาคผนวกห้า จึงเป็นจดหมายของท่านผู้แปลที่ม
ถึงเพื่อนผู้หนึ่ง โดยเนื้อความล้วนให้การศึกษาคิดขัง
งานทั้งหมดทุกตัวอักษรจึงมีค่าควรเมืองเพราะเหตุนี้

ธรรมเกียรติ ก็นอริ
นิตยสาร "บ้าน"

พายุ

จินอ เขียน ศ. วิวัฒน์ แปล
ชมรมหนังสือ ส.ม.ม. จัดพิมพ์
๖๖๐ หน้า ราคา ๒๒ บาท

พายุ เป็นนวนิยายที่แสดงถึงการต่อสู้ดิ้นรน ของ
กรรมกรจีนฮ่องกงผู้ทุกข์ยาก เพื่อต้องการสลัดแอกแห่ง
ความทรมานโหดร้ายของนายทุนออกจากบา เริ่มนับตั้ง
แต่สมัยพ่อแม่อีกได้ผจญภัยจากคนต่างชาติ คือญี่ปุ่นผู้
รุกราน บรรพบุรุษผู้ไม่เคยลืมความหลัง ย่อมเป็นสมค
ภาพอย่างดีให้แก่คนรุ่นหลัง ดังเช่นตัวละครในท้อง
เรื่องอย่างล่งเปี และหลี่ต้า ความทุกข์ยากของกรรมกร
จีนฮ่องกงจึงเกาะกินพวกเขามาตั้งแต่ลูกหลานยังไม่เกิด
ครั้นเมื่อลูกหลานได้ลืมตาขลุโลก ท่ามกลางเบ้าหลอม
ที่ร้อนแรง ความเป็นนักรู้ของพวกเขาก็แข็งแรงแรงขัง
นักไม่ว่าจะเป็นผู้ซึ่งจีน หญิงผู้เป็นตัวแทนของกรรมกร
มีความอดทนเสียสละอย่างยอดเยี่ยม เธอเป็นผู้มีร่างกาย
อ่อนแอ แต่จิตใจนั้นยากที่ชายบางคนจะตีเสมอได้ ขัง
ภูมิประเทศของเกาะฮ่องกง ที่มีผู้คนอาศัยอยู่กันอย่างแอ
อัด แม้กระทั่งบนภูเขาในบริเวณที่เป็นเขตอนุตราย ก็มี
ผู้คนอยู่อาศัยกันจนไม่มีที่ว่าง เหตุที่เกดก็เพราะความ
ยากจน พลเมืองมาก ชายยังมีคนเขารัดเอาเปรียบ ชีวิต
ของกรรมกรจีนฮ่องกงจึงยิ่งทุกข์ทรมานมากขึ้น การเสีย
สละของผู้เป็นเรียวแรงจึงมีความสำคัญอย่างขังขังเราจะ
เห็นได้ว่า หัวหน้ากรรมกรไม่ว่ากลุ่มใด ๆ หรือในประ
เทศใดก็ตาม จะต้องมีควมเสียสละเป็นเลิศ จึงจะสา
มารตประสานงานผู้ใช้แรงงานทั้งปวงได้สำเร็จ

นวนิยาย พายุ เล่มนี้ถือเป็นเครื่องสะท้อนถึงชีวิตอีก
หลายแง่มุมให้เราเห็น เช่นความโลเลไม่แน่ใจในการที่
จะเข้าร่วมขบวนการต่อสู้กับบรรดากรรมกร ของผู้หลี่
อและความไม่ประสีประสาจนลูกหลอกให้ตกเป็นเครื่อง
มือของฝ่ายตรงข้าม เช่นเหลียงเจียนหัว ซึ่งในกรณี
สำคัญมากและเป็นจุดใหญ่ที่จนอยู่ประพันธ์ ได้พยายาม
ชี้ให้ผู้อ่านได้เห็น เพราะถือเป็นจุดอ่อนของการต่อสู้

ขบวนการกรรมกร เหตุเพราะในความเป็นจริง คนประเภทผู้หลอและหลอขเจียนหาว่ามากกว่าประเภทผู้ซิงซันและหลออายฉิน ต้นเหตุก็สืบเนื่องมาจากเพราะเขายังไม่ได้ประสบความสำเร็จมากเท่ากับตัวเอง มีชีวิตที่ค่อนข้างสบาย มีหน้าที่เรียนหนังสืออย่างเดียว เช่นเดียวกับลูกคนจนของกรรมกรไทยที่พ่อแม่ก็จะพยายามทุกวิถีทางเพื่อส่งลูกได้เรียนให้สูง จะได้หนีไปจากความยากลำบากเพื่อจะเป็นเจ้าคนนายคน แต่กระนั้นผู้ซิงซันตัวเอกในเรื่องก็มองเห็นว่าน้องสาวของตนกำลังมีความคิดที่หลงผิด เพราะมีว้อยแต่จะคิดว่า "ขอให้เรียนถึงชั้นมัธยมแล้วจึงจะช่วย" ซึ่งคนประเภทนี้เขาจะไม่มันเข้ามาร่วมขบวนการได้เลย หากเขาจะไม่ลาไกลกลางชีวิต เข้าศึกษาข้อเท็จจริงด้วยตัวเอง ด้วยเหตุนี้ผู้ซิงซันจึงได้ชักนำผู้หลอให้ ได้ เข้ามาร่วมหาความทุกข์ยาก ความเอาใจเอาเปรียบของนายทุน ต่างชาติด้วยตัวเอง และคอย ๆ เรียนรู้เรื่องราวจากชีวิตจริงไปอย่างไม่รู้ตัว

ส่วนทางด้านนายทุนนั้นแล้ว มันก็ได้ทำให้เรารู้อะไรบ้างของผู้อ่าเปรียบ เช่นคนอย่าง โยชิตะ ได้ชี้ให้เราเห็นว่า คำพูดที่อ่อนหวานและแผนการดำเนินงานของเขานั้นย่อมเป็นนาตาเลศลอบยาพิษเสมอ จีนอโดนั้นเอาเลยเพื่อบายของนายทุนมาแต่ให้เราศึกษาไว้เป็นความรู้ เมื่อมวลกรรมกรผู้ทุกข์ยากทุกคนได้ตระหนักเห็นถึงความไร้มนุษยธรรมของนายทุนเพียงไร แรงต้านทานก็จกรุนแรงมากขึ้นเป็นหลายเท่า จึงควรที่เราจะได้ศึกษาไว้ให้ดี นายทุนใจอำมหิตเหล่านั้นไม่ใช่จะมีแต่ในฮ่องกง ญี่ปุ่น หากแต่มีอยู่ในทุกประเทศของโลก

พยานผู้เงิน ตัวละครในเรื่องซึ่งเป็นตัวแทนของกรรมกรระดับถือปากกา ผู้ล้มตัวตกเป็นทาสของนายทุนต่างชาติ หวังเอาตัวรอดแต่เพียงอย่างเดียว คนประเภทนี้ทำให้เราได้รู้จักกับกมลระดับผู้จัดการ เลขานุการ เสมียน หัวหน้าคนงานที่ยอมเป็นเครื่องมือให้กับนายทุนได้คิดว่า ท่หมิ่นคือทาสของเสอกระดาศที่ไมยอมปลดปล่อยออกให้กับตัวเอง และคนอย่างพยานผู้เงินก็ไม่ได้ฉลาดไปกว่าคนอย่างหลอขเจียนหาเลย

พายุ เป็นนวนิยายเพื่อมวลชนที่สะท้อนชีวิตการต่อสู้ของกรรมกร มีใจจะมีแต่ด้านการสไตรค์เท่านั้น หากแต่มีพร้อมไปทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นมิตรจิตมิตรใจกับ

บุคคลผู้ทุกข์ยากกว่า ให้อภัยแก่ผู้หลงผิดทั่วไป ช่วยเหลือกันอย่างบริสุทธิ์ใจ อดทนต่อความยากลำบากทั้งทางกายและใจ และเมื่อถึงคราวที่รณรงค์ต่อสู้ เพราะเพราะเป็นสิ่งที่เขาเคยสัมผัสได้เลย เนื่องจากมันหมายถึงการแสดงออกของศิลปะเพื่อชีวิตที่จะกระตุ้นจิตใจให้ฮึกเหิมขึ้น

พลผลหลายอย่างของชีวิตจึงขึ้นอยู่กับว่าศิลปะเพื่อมวลชนนั้นมีคุณค่าเสมอสำหรับชีวิตที่ต้องต่อสู้

สรุปสั้น ๆ ที่เราได้จากการอ่าน นวนิยายเรื่องนี้ก็คือ การปฏิบัติที่มุ่งทั้งกายและใจให้กับการต่อสู้ ย่อมมีคุณค่ามากกว่าผู้รู้เพียงแต่บเรียมในห้องเรียน กาลเวลาและโอกาสเป็นสิ่งสำคัญที่จะนำความรู้ความเข้าใจที่แจ่มชัดมาสู่กรรมกรผู้ยากไร้ แต่กระนั้น การต่อสู้เพื่อความเป็นธรรมแม้จะได้รับชัยชนะก็ต้องไม่ล่าพองใจเพราะนายทุนจะไม่ยอมพ่ายแพ้โดยง่าย หรือถ้ามันคิดได้รวดเร็ว จีนอโดผู้ประพันธ์ได้ชี้แนะให้เราเห็นว่า "อย่าได้หลงไป" และสิ่งที่แน่นอนที่สุดก็คือบทเรียนที่ว่าหากพายุพัดจัดแรงยิ่งขึ้นเท่าใด พายุก็จักต้องกวาดล้างพวกกาลีให้ตกเวทีประวัติศาสตร์ไปในที่สุด

อย่างไรก็ตาม

พายุ ทศ. วิวัฒน์แปลฉบับนี้ อาจจะเป็นเพราะผู้แปลพยายามจะรักษาสำนวนเดิมของจีนไว้ก็ได้ ดังนั้นภาษาไทยที่ออกมาจึงค่อนข้างห้วน และบางตอนก็ดูจะอ่อนหวานมากไป ประกอบกับการใช้สรรพนามผิด ๆ หลายครั้ง ผู้วิจารณ์ถือเป็นข้อบกพร่องของหนังสือเล่มนี้อย่างหนึ่ง อย่างเช่น ผู้ซิงซัน เรียกเหอเถียนว่านา แต่ก็มีบางครั้งที่เหอเถียนกลับเรียกผู้ซิงซันว่าคุณ เธอ ที่เป็นต้น

กระนั้นถ้าหากเรามองนวนิยายเรื่องนี้โดยทั่วไป คุณค่าของนวนิยายเล่มนี้ก็มีมากกว่าข้อบกพร่อง เพราะเป็นเรื่องแปลที่เกิดขึ้นสมยุคสมัย ในขณะเวลาที่พายุกำลังทวีความรุนแรงไปทั่วโลก ประชาชนผู้ใช้แรงงานย่อมกำลังต้องการความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง และแนวทางที่แจ่มชัดยอมเป็นสิ่งที่ต้องการอย่างยิ่ง และนวนิยายเพื่อมวลชนเล่มนี้ ย่อมควรได้รับการต้อนรับจากมวลชนให้หนักแน่นมากยิ่งขึ้นเช่นกัน

ศรีดาวเรือง

พระโขนง กรุงเทพฯ

ประกาศของสมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย

**Announcement of the 30 International Congress of
Human Sciences in Asia and North Africa**

(formerly International Congress of Orientalists)

Mexico City, August 3-8, 1967.

Host Institution: El Colegio de Mexico

For the first time in the century-long history of the Congress, specialists in the field of Asian and North African studies will meet in Latin America. History, sociology, economics, philosophy, art, literature, anthropology, and contemporary problems of Asia and North Africa will be among the main objects of analysis. The scientific program will be divided into sections, seminars, colloquia, and conferences. The sections will be structured according to the following geocultural areas:

West Asia and North Africa

Central and Northern Asia

South Asia

Southeast Asia

East Asia

A) China B) Japan and Korea.

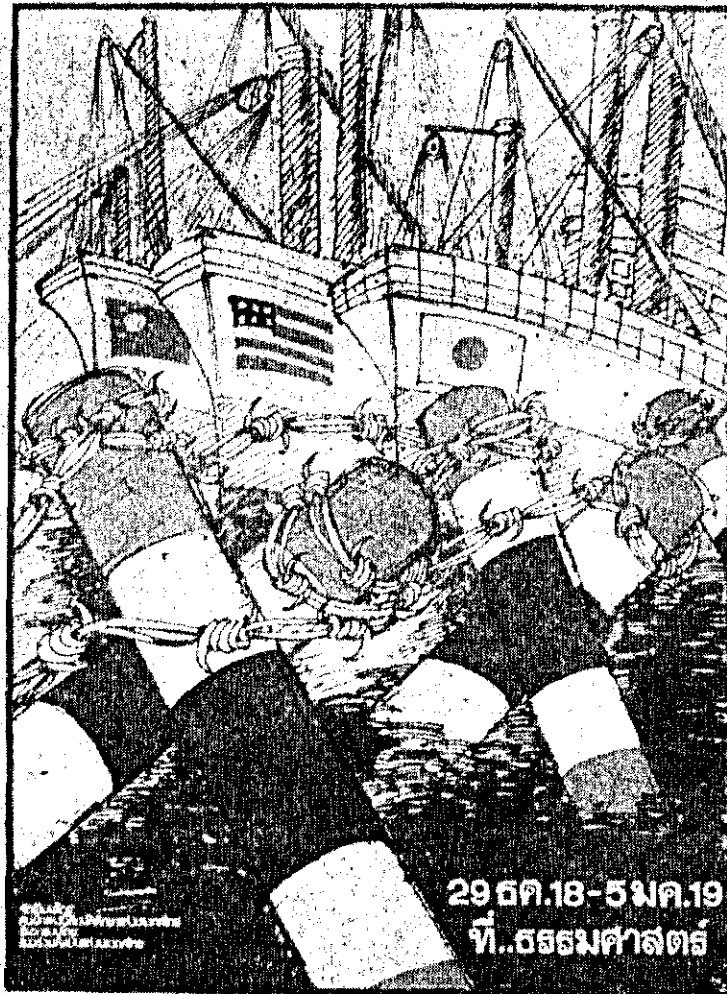
The official languages of the Congress are Spanish, English, and French. Papers should not exceed fifteen to twenty minutes. Deadline for the indication of titles and authors: January 1, 1976. Summaries of no more than 200 words must be submitted to the Secretary General prior to April 1, 1976

Registration and inquiries should be sent to:

*The Secretary-General
30 International Congress of Human
Sciences in Asia and North Africa
El Colegio de Mexico
Guanajuato 125
Mexico 7, D.F.
MEXICO*

הכשרות

ต่อต้านสินค้าต่างชาติ ส่งเสริมสินค้าไทย

29 ธค.18-5 มค.19
ที่..ธรรมศาสตร์

ชมนิทรรศการ • การแสดง • จำหน่ายสินค้าไทย

ข้อมูล เกี่ยวกับ การครอบงำ ทางเศรษฐกิจ ของญี่ปุ่น ในเมืองไทย

ข้อมูลต่าง ๆ ที่นำมาเสนอนี้ เป็นส่วนหนึ่งของข้อมูลที่จะช่วยสนับสนุนให้ผู้อ่าน
ได้ใช้พิจารณาประกอบการศึกษาถึงการครอบงำทางเศรษฐกิจของญี่ปุ่นในเมืองไทย

ข้อมูลชุดที่ ๑ แสดงถึงกิจการต่าง ๆ ที่ญี่ปุ่นได้เข้ามาลงทุนในเมืองไทย โครง
สร้างการถือหุ้นของญี่ปุ่นในกิจการนั้น ๆ รวมทั้งจำนวนเงินลงทุนในแต่ละกิจการ

ข้อมูลชุดที่ ๒ เป็นข้อมูลส่วนหนึ่งที่ได้อันคว่าจากกรมทะเบียนการค้า กระทรวง
พาณิชย์แสดงให้เห็นถึงกลุ่มคนไทย ที่ร่วมลงทุนกับญี่ปุ่นในการดำเนินกิจการในแขนงอุตสาหกรรมต่าง ๆ ในพื้นที่ได้ยกมาแสดงจำนวน ๕ บริษัท

ข้อมูลชุดที่ ๓ เป็นตารางแสดงตัวเลขว่าด้วยความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทย
และญี่ปุ่นในส่วนที่เกี่ยวกับประเภทและมูลค่าของสินค้าญี่ปุ่นที่ส่งเข้ามายังเมืองไทย ซึ่งข้อมูล
ส่วนนี้คัดลอกมาจากรายงานวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทยกับญี่ปุ่น”
โดย ดร. เขียน ธีระวิทย์ จัดพิมพ์โดยสถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้อ่านที่สนใจ
จะสามารถค้นรายละเอียดเพิ่มเติมได้

ข้อมูลชุดที่ ๑

การลงทุนของญี่ปุ่น

บริษัทญี่ปุ่นที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน

จากเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๐๓

ถึงเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๑๖

	ชื่อบริษัท	ชนิดของอุตสาหกรรมและกำลังผลิตในแต่ละปี	ทุนจดทะเบียน		การลงทุนทั้งหมด
			ญี่ปุ่น	อื่น ๆ	
๑	Peony Blanket Industry Co.Ltd. (6.4)	ผ้าห่ม ๒๑,๐๐๐,๐๐๐ ฟัน	๑๐,๐๐๐,๐๐๐ ๓๐%	๔,๓๐๐,๐๐๐ ๓๐%	๔๘,๕๐๐,๐๐๐
๒	National Thai Co., Ltd. (4.3)	แมงกานีสไดออกไซด์ ๒,๔๐๐ ตัน แบตเตอรี่แห้ง ๒,๐๐๐,๐๐๐ ยูนิต แบตเตอรี่ ๔๐,๐๐๐ ยูนิต วิทยุ ๑๐,๐๐๐ เครื่อง โทรทัศน์ ๓,๐๐๐ เครื่อง	๕,๐๐๐,๐๐๐ ๖๐%	๖,๐๐๐,๐๐๐ ๔๐%	๑๕,๕๓๓,๒๘๓
๓	Thai Yasaki Electric Wire Co, (2.6)	ลวดไฟฟ้า ๔,๐๐๐ ตัน	๗,๒๐๐,๐๐๐* ๖๐%	๔,๘๐๐,๐๐๐ ๔๐%	๓๘,๖๕๔,๗๕๑
๔	Toyota Motor (Thailand Co. (4.2)	รถโดยสารและรถบรรทุก ๓,๐๐๐ คัน รถแทรกเตอร์ ๑๐๐ คัน	๓๓,๖๐๐,๐๐๐ ๕๕%	๒๐,๔๐๐,๐๐๐ ๕๑%	๕๑,๘๐๐,๐๓๕
๕	Tokai Dyeing (Thailand) Co.	๒๖,๓๓๔,๐๐๐ หลา (ฟอกย้อม)	๑๐,๒๐๐,๐๐๐ ๖๒%	๓,๘๐๐,๐๐๐ ๑๘%	๑๔,๐๐๐,๐๐๐
๖	Bangkok Drying and Silo Co. (1.2)	๖๐๐,๐๐๐ ตัน (อุตสาหกรรมบ่มพืชผล การเกษตร)	๘,๑๐๐,๐๐๐* ๕๑%	๑๑,๕๐๐,๐๐๐ ๕๕%	๗๐,๐๐๐,๐๐๐
๗	Far-East Iron Work Co., Ltd. (2.5)	แผ่นเหล็กเคลือบสังกะสี ๒๐,๐๐๐ ตัน	๔,๖๐๐,๐๐๐* ๒๓%	๑๕,๔๐๐,๐๐๐ ๗๗%	๕๕,๑๐๕,๘๒๓
๘	Union Yoshida Industries Co. (6.4)	ซีเมนต์ ๑๒๐ ตัน ผ้าฝ้าย ๓๖,๐๐๐,๐๐๐ หลา	๔,๕๐๐,๐๐๐* ๔๕%	๕,๕๐๐,๐๐๐ ๕๑%	๑๑,๖๐๐,๐๐๐

	ชื่อบริษัท	ชนิดของอุตสาหกรรมและกำลังผลิตในแต่ละปี	ทุนจดทะเบียน		การลงทุนทั้งหมด
			ญี่ปุ่น	อื่น ๆ	
๕	Thai Toray Textile mill Co. (6.2)	ตั้งทอ ๑๘,๐๒๖,๐๐๐ ตารางเมตร ด้าย ๘,๐๐๐ หลอด ฟอกย้อมผ้า ๕๒,๐๐๐ ตารางเมตร คอรัน	๒๕,๐๐๐,๐๐๐ ๔๘%	๓๑,๐๐๐,๐๐๐ ๕๒%	๒๓๔,๔๘๘,๓๐๕
๑๐	Yuasa Battery (Thailand) Co. (4.3)	แบตเตอรี่ ๔๓,๕๐๐ ยูนิต	๒,๘๓๕,๐๐๐ ๔๓%	๓,๑๖๕,๐๐๐ ๕๓%	๑๑,๒๕๕,๐๐๐
๑๑	C.S. Steel Co., Ltd. (2.4)	ผลิตภัณฑ์เหล็ก ๑๔๔,๐๐๐ ตัน ผลิตภัณฑ์เหล็กเส้น ๑๔๐,๐๐๐ ตัน	๒๔,๐๐๐,๐๐๐ ๖๐%	๑๖,๐๐๐,๐๐๐ ๔๐%	๑๓๑,๕๖๐,๐๐๐
๑๒	Steel Pipe Industry Co., Ltd. (2.5)	ท่อเหล็กเคลือบสังกะสี ๖,๐๐๐ ตัน ท่อเหล็ก ๖,๐๐๐ ตัน	๒๑,๖๐๐,๐๐๐ ๕๐%	๒,๔๐๐,๐๐๐ ๕๐%	๑๐๒,๔๐๓,๓๑๐
๑๓	Toray Nylon Thai., Co., Ltd. (6.1)	เส้นใยไนลอน ๑,๔๕๐ ตัน	๖๐,๐๐๐,๐๐๐* ๑๐%	๖๐,๐๐๐,๐๐๐ ๕๐%	๓๔๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๔	H.H.K. Spring (Thailand) Co. (4.2)	ชิ้นส่วนเครื่องยนตร์ ๑,๔๕๐ ตัน	๘,๕๐๐,๐๐๐* ๘๕%	๑,๕๐๐,๐๐๐ ๑๕%	๒๔,๑๕๖,๐๐๐
๑๕	Thai Aoyama co., Ltd. (2.6)	ชิ้นส่วนเครื่องยนตร์ ๑,๐๘๐ ตัน	๓,๘๐๐,๐๐๐ ๕๕%	๒๐๐,๐๐๐ ๕%	๔,๔๓๑,๐๐๐
๑๖	The Thai Cadage Manufacturing Co., Ltd. (6.6)	เชือกโซ่สังกะวาท ๔๖๒ ตัน	๕,๖๒๕,๐๐๐ ๕๐%	๖๒๕,๐๐๐ ๑๐%	๖,๐๐๐,๐๐๐
๑๗	Bangkok Nylon Co., Ltd. (6.4)	ถุงเท้าไนลอน ๔๒๐,๐๐๐ โทก	๒,๖๘๐,๐๐๐ ๔๕%	๓,๓๒๐,๐๐๐ ๕๕%	๑๑,๒๕๓,๐๐๐
๑๘	Thai Hino Industry Co., Ltd. (4.2)	รถบรรทุก ๓๐๐ คัน	๘,๓๕๘,๐๐๐* ๖๘%	๔,๒๐๒,๐๐๐ ๓๒%	๔๓,๓๕๕,๐๐๐

	ชื่อบริษัท	ชนิดของอุตสาหกรรมและกำลังผลิตในแต่ละปี	ทุนจดทะเบียน		การลงทุนทั้งหมด
			ญี่ปุ่น	อื่นๆ	
๑๘	Thai Asahi Caustic Soda Co. (3.1)	กอสติกโซดา ๑๒,๐๐๐ ตัน กรดไฮโดรคลอริก ๑๕,๕๐๐ ตัน กลอรันเหลว ๓๒๐ ตัน	๑๐,๔๘๕,๐๐๐* ๕๐%	๑๐,๔๘๕,๐๐๐ ๕๐%	๑๔๐,๐๐๐,๐๐๐
๒๐	Thai Yasaki-Mahakul Co., Ltd. (6.3)	สังทอ ๕,๘๐๐ ตัน	๒๓,๓๕๐,๐๐๐ ๕๕%	๑,๒๕๐,๐๐๐ ๕๐%	๓๑,๒๒๕,๐๐๐
๒๑	United Development Motor Industries Co., Ltd. (4.2)	รถยนต์และรถบรรทุก ๔๐๐ คัน	๖,๐๐๐,๐๐๐ ๖๐%	๔,๐๐๐,๐๐๐ ๔๐%	๑๐,๐๐๐,๐๐๐
๒๒	Erawan Textile Co., Ltd. (6.3)	ผ้า ๕,๐๔๐,๐๐๐ ปอนด์	๒๒,๐๐๐,๐๐๐ ๕๐%	๒๒,๐๐๐,๐๐๐ ๕๐%	๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐
๒๓	Thai Teijin Co., Ltd. (6.3)	ผ้า, สังทอ ๒,๔๐๐,๐๐๐ หลา สังขอม, ฟอก ๒,๕๐๐,๐๐๐ หลา	๒๒,๐๕๐,๐๐๐ ๔๕%	๒๒,๘๕๐,๐๐๐ ๕๕%	๘๗,๒๘๖,๐๐๐
๒๔	Thai Marine Food Co., Ltd. (7.5)	อาหารแช่แข็งชนิดขนาด ๑๒๐ ตัน	๕๐๐,๐๐๐* ๕๐%	๕๐๐,๐๐๐ ๕๐%	๔,๐๐๐,๐๐๐
๒๕	Thai Honda Manufacturing Co. (4.2)	รถจักรยานยนต์ ๖๐,๐๐๐ คัน	๑๒,๐๐๐,๐๐๐ ๖๐%	๘,๐๐๐,๐๐๐ ๔๐%	๔๕,๐๐๐,๐๐๐
๒๖	Thailand Marine Products Co. (1.5)	หอยมุกเลี้ยง ๖๒,๕๐๐ ตัน	๑,๒๕๐,๐๐๐* ๕๐%	๑,๒๕๐,๐๐๐ ๕๐%	๕,๐๐๐,๐๐๐
๒๗	Thai Pineapple Canning Industry Co.,Ltd. (1.3)	อุตสาหกรรมถนอมอาหาร สับประครกระป๋อง ๕ ล้านหีบ	๒๔,๕๐๐,๐๐๐ ๔๕%	๒๕,๕๐๐,๐๐๐ ๕๕%	๕๐,๐๐๐,๐๐๐
๒๘	Isuzu Motors (Thailand) Co. (4.2)	รถโดยสาร ๖๐๐ คัน รถบรรทุก ๕,๒๐๐ คัน	๑๖,๓๓๒,๐๐๐* ๔๘%	๑๗,๕๓๒,๐๐๐ ๕๒%	๘๕,๕๓๒,๕๐๐
๒๙	Bangkok Welding Electrode Co., Ltd. (2.6)	ขั้วไฟฟ้าสำหรับเชื่อมโลหะ ๑,๔๕๐ ตัน	๒๐๐,๐๐๐ ๒๐%	๘๐๐,๐๐๐ ๘๐%	๔,๕๐๐,๐๐๐
๓๐	Thai Suzuki Motor Co., Ltd. (4.2)	รถจักรยานยนต์. ๓๖,๐๐๐ คัน	๕,๘๕๐,๐๐๐* ๖๕%	๓,๑๕๐,๐๐๐ ๓๕%	๑๔,๐๐๐,๐๐๐
๓๑	Thai Bridgestone Co., Ltd. (4.2)	ยางรถยนต์ ๓๐๐,๐๐๐ เส้น ยางใน ๒๕๐,๐๐๐ เส้น	๒๕,๕๐๐,๐๐๐* ๕๑%	๒๔,๕๐๐,๐๐๐ ๔๙%	๑๕๕,๐๐๐,๐๐๐

	ชื่อบริษัท	ชนิดของอุตสาหกรรมและกำลังผลิตในแต่ละปี	ทุนจดทะเบียน		การลงทุนทั้งหมด
			ญี่ปุ่น	อื่นๆ	
๓๒	Teijin Polyester Co., Ltd. (6.1)	ยางโพลีเอสเตอร์ ๕,๐๔๐ ตัน เส้นใยโพลีเอสเตอร์ ๖,๕๔๐ ตัน เส้นด้ายโพลีเอสเตอร์ ๑,๒๘๐ ตัน	๑๐๕,๒๐๐,๐๐๐* ๕๑%	๑๐,๘๐๐,๐๐๐ ๕%	๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๓	Nippon Paint (Thailand) Co. (3.8)	สี ๑,๘๖๐ ตัน	๔,๐๐๐,๐๐๐* ๔๐%	๖,๐๐๐,๐๐๐ ๖๐%	๔,๘๐๐,๐๐๐
๓๔	Thai Kobe Welding Co., Ltd. (2.6)	ขั้วไฟฟ้าสำหรับเชื่อมโลหะ ๑,๔๐๐ ตัน	๑,๘๕๕,๐๐๐*	๑,๖๔๕,๐๐๐	๔,๐๐๐,๐๐๐
๓๕	Thai Kansai Paint Co., Ltd.	สี ๑,๘๐๐ ตัน	๔,๐๐๐,๐๐๐* ๔๐%	๖,๐๐๐,๐๐๐ ๖๐%	๑๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๖	Siam C.S. Battery Co., Ltd. (3.8)	แบตเตอรี่ ๒๕,๐๐๐ ยูนิต	๒,๘๐๐,๐๐๐*	๔,๒๐๐,๐๐๐	๑๑,๐๐๐,๐๐๐
๓๗	Thai Kurabo Co., Ltd. (6.2)	เส้นด้าย ๑,๗๖๐,๐๐๐ ปอนด์ สิ่งทอ ๗,๖๕๐,๐๐๐ ปอนด์	๕,๐๐๐,๐๐๐ ๓๖%	๑๖,๐๐๐,๐๐๐ ๖๔%	๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๘	Siam Electric Industry Co., (2.6)	เส้นลวดไฟฟ้า ๖๐๐ ตัน เส้นลวดทองแดง ๑,๒๐๐ ตัน	๓,๕๕๕,๐๐๐	๖,๐๐๑,๐๐๐	๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๙	Thai Plastic & Chemical Co. (3.3)	เปโตรเคมีเคิล โพลีเอทิลีน กอโรไซด์ ๗,๓๐๐ ตัน	๑๖,๖๖๗,๐๐๐ ๓๓%	๓๓,๓๓๓,๐๐๐ ๖๗%	๕๐,๐๐๐,๐๐๐
๔๐	Thai Nylon Co., Ltd. (6.2)	แหขบปลา ๘๕๐ ตัน	๑๗,๕๐๐,๐๐๐* ๘๗.๕%	๒,๕๐๐,๐๐๐ ๑๒.๕%	๔๕,๐๐๐,๐๐๐
๔๑	Luckytex (Thailand) Ltd. (6.2)	เส้นด้าย, สิ่งทอ, สิ่งทอสูงฟอกและย้อม ๑๕,๘๖๐,๐๐๐ หลา ผ้าใยสังเคราะห์ ๕,๑๑๒,๐๐๐ หลา	๓๒,๔๐๐,๐๐๐* ๔๕%	๓๕,๖๐๐,๐๐๐ ๕๕%	๑๕๐,๘๓๕,๔๐๐
๔๒	Thai Filament Textile Co., Ltd. (6.2)	สิ่งทอ ๔,๘๐๐,๐๐๐ หลา	๑๗,๕๕๐,๐๐๐* ๔๕%	๑๗,๘๕๐,๐๐๐ ๕๑%	๑๑๔,๑๖๐,๐๐๐
๔๓	Capital Kanebo Textile Co. (6.3)	สิ่งทอ, สิ่งย้อม ๔,๘๐๐,๐๐๐ ตารางหลา	๗,๓๕๐,๐๐๐* ๔๕%	๗,๖๕๐,๐๐๐ ๕๑%	๒๔,๕๐๐,๗๐๐
๔๔	Sahaviriya Light Gauge Steel Co., Ltd. (2.5)	ผลิตภัณฑ์เหล็ก ๒๔,๐๐๐ ตัน	๓,๗๐๐,๐๐๐* ๓๗%	๖,๓๐๐,๐๐๐ ๖๓%	๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๔๕	Thai Toshiba Industry Co., Ltd. (4.3)	เครื่องใช้ไฟฟ้าในครัวเรือน พัดลม ๒๕,๐๐๐ เครื่อง ตู้เย็น ๔,๐๐๐ ตู้	๑๐,๐๐๐,๐๐๐ ๕๐%	๑๐,๐๐๐,๐๐๐ ๕๐%	๑๐,๐๐๐,๐๐๐

	ชื่อบริษัท	ชนิดของอุตสาหกรรมและกำลังผลิตในแต่ละปี	ทุนจดทะเบียน		การลงทุนทั้งหมด
			ญี่ปุ่น	อื่นๆ	
๔๖	Kang Yong Electric Manufacturing Co., Ltd. (4.6)	เครื่องทำความเย็น ๑,๕๐๐ เครื่อง เครื่องทำความเย็น ๕,๐๐๐ เครื่อง ตู้เย็น (พดล) ๒๓๘,๐๐๐ เครื่อง	๔,๑๐๐,๐๐๐ ๔๑%	๕,๕๐๐,๐๐๐ ๕๕%	๑๐,๐๐๐,๐๐๐
๔๗	Thai Suiting Mills Co., Ltd. (6.2)	ผ้าทอ ๑,๑๒๕,๗๕๒ หลา	๓๑,๐๒๕,๐๐๐* ๔๕%	๑๑,๔๗๕,๐๐๐ ๕๓%	๑๒๕,๘๑๐,๓๕๐
๔๘	Thai Blanket Industry Co., Ltd. (6.2)	อุตสาหกรรมสิ่งทอจากฝ้าย, เส้นใยธรรมชาติ หรือใยสังเคราะห์ฝ้ายชนิดต่าง ๆ ๓๑,๕๐๐ หลา	๓๓,๑๖๐,๐๐๐* ๔๕%	๓๒,๔๕๐,๐๐๐ ๕๑%	๖๓,๖๐๐,๐๐๐
๔๙	Thai Synthetic Textile Co., Ltd. (6.3)	ผ้าทอ ๘,๒๓๖,๐๐๐ หลา	๓๕,๒๐๐,๐๐๐* ๔๕%	๔๐,๘๐๐,๐๐๐ ๕๑%	๑๕๗,๑๓๕,๑๐๐
๕๐	Thai Towel Co., Ltd. (6.4)	สิ่งฟอก และย้อม ๑ คันต่อวัน	๔,๒๐๐,๐๐๐* ๖๐%	๒,๗๐๐,๐๐๐ ๔๐%	๑๕,๕๓๐,๔๔๐
๕๑	Siam Synthetic weaving Co., Ltd. (6.3)	สิ่งทอ ๑,๓๓๑,๘๓๓ หลา	๘,๘๒๐,๐๐๐* ๔๕%	๕,๑๘๐,๐๐๐ ๕๑%	๑๘,๐๐๐,๐๐๐
๕๒	Winner Textile Mill Co., (6.4)	ผ้าทอและคัต ๔ ล้านหลา	๒,๕๐๐,๐๐๐ ๑๐%	๒๒,๕๐๐,๐๐๐ ๕๐%	๒๕,๐๐๐,๐๐๐
๕๓	Chonviriya Co., Ltd. (2.5)	เหล็กเส้น ๔๘,๐๐๐ ตัน	๓,๒๐๐,๐๐๐ ๔๐%	๔,๘๐๐,๐๐๐ ๖๐%	๒๒,๕๐๐,๐๐๐
๕๔	G.S. Ceramic Co., Ltd. (2.4)	แผ่นกระเบื้องและวัสดุทนไฟ ๑๐,๘๐๐ ตัน	๘,๑๐๐,๐๐๐* ๔๑%	๑๑,๕๐๐,๐๐๐ ๕๕%	๒๕,๓๕๕,๒๑๐
๕๕	Inoue Rubber (Thailand) Co., (3.7)	ยางและยางในรถยนต์ ๓๕๐,๐๐๐ ชุด ยางและยางในรถจักรยาน ๓๐๐,๐๐๐ ชุด ยางแข็ง ๑๐๐ ตัน	๔,๕๐๐,๐๐๐ ๔๕%	๕,๑๐๐,๐๐๐ ๕๑%	๒๘,๓๕๐,๐๐๐
๕๖	Thai Tin Plate Manufacturing Ltd. (2.6)	แผ่นดีบุก ๕๕,๐๐๐ ตัน	๒๐,๐๐๐,๐๐๐ ๒๕%	๕๐,๐๐๐,๐๐๐ ๗๑%	๑๘๒,๐๐๐,๐๐๐
๕๗	Numchai Industry Co., Ltd. (6.2)	เส้นด้าย ๑,๗๐๐,๐๐๐ ปอนด์	๑,๐๐๐,๐๐๐ ๑๐%	๕,๐๐๐,๐๐๐ ๕๐%	๔๕,๔๐๐,๖๐๐
๕๘	Thai Asahi Glass Co., Ltd. (2.7)	แผ่นกระจก ๔๐๐,๐๐๐ ไร่	๑๑,๗๖๐,๐๐๐* ๔๕%	๑๒,๒๔๐,๐๐๐ ๕๑%	๑๕๑,๐๐๐,๐๐๐

	ชื่อบริษัท	ชนิดของอุตสาหกรรมและกำลังผลิตในแต่ละปี	ทุนจดทะเบียน		การลงทุนทั้งหมด
			ญี่ปุ่น	อื่น ๆ	
๕๕	Sanyo Universal Electric Co. (4.4)	พัดลม ๓๓,๐๐๐ เครื่อง	๑,๐๐๐,๐๐๐* ๑๐%	๕,๐๐๐,๐๐๐ ๕๐%	๕๑,๘๒๓,๐๐๐
๖๐	Thai Toshiba Fluorescent Lamps Co., Ltd. (4.3)	หลอดไฟ ๓,๐๐๐,๐๐๐ หลอด	๖,๐๐๐,๐๐๐ ๔๐%	๕,๐๐๐,๐๐๐ ๖๐%	๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๖๑	The Thai Refractories Co. Ltd. (2.7)	ผลิตภัณฑ์กระเบื้องเคลือบ หรือวัสดุที่ใช้ในการผลิต Kaolinite Chamott ๓๖๐,๐๐๐ ตัน	๑,๘๐๐,๐๐๐* ๔๕%	๒,๒๐๐,๐๐๐ ๕๕%	๑๗,๐๐๐,๐๐๐
๖๒	Union Rubber Products Co. Ltd. (3.7)	ยางแผ่น ๓๒๒ ตัน เชือก elastic ๒๕๒,๕๐๐ กุรุท (gross-yds)	๒,๘๐๐,๐๐๐* ๓๕%	๕,๒๐๐,๐๐๐ ๖๕%	๑๔,๐๐๐,๐๐๐
๖๓	Union Kanebo Spinning Mill Co., Ltd. (6.2)	สิ่งทอ, เส้นด้าย ๑,๔๔๐,๐๐๐ ปอนด์	๑๔,๐๐๐,๐๐๐* ๔๐%	๒๑,๐๐๐,๐๐๐ ๖๐%	๗๐,๐๐๐,๐๐๐
๖๔	Thai Taicot., Ltd. (6.3)	สิ่งฟอกและย้อม ๔๘,๐๐๐,๐๐๐ หลา	๒๕,๐๐๐,๐๐๐* ๔๐%	๓๗,๕๐๐,๐๐๐ ๖๐%	๖๘,๕๐๕,๐๐๐
๖๕	U.E.I. Hitashi Co., Ltd. (4.6)	พัดลม ๗๖,๐๐๐ เครื่อง	๓,๕๐๐,๐๐๐* ๓๕%	๖,๕๐๐,๐๐๐ ๖๕%	๑๒,๐๐๐,๐๐๐
๖๖	Hoechst Chemical Industries Co., Ltd. (3.3)	ผงพลาสติก (PVC) ๑,๒๐๐ ตัน	๒,๘๐๐,๐๐๐ ๓๕%	๓๕,๒๐๐,๐๐๐ ๖๕%	๗,๐๐๐,๐๐๐
๖๗	Thai Japan Food Industry Co. (1.3)	อาหารกระป๋อง ๒๐,๐๐๐-๕๐,๐๐๐ ตัน	๘,๐๐๐,๐๐๐ ๔๐%	๑๒,๐๐๐,๐๐๐ ๖๐%	๕๐,๐๐๐,๐๐๐
๖๘	Thai Iryo Co., Ltd. (8.11)	เสื้อผ้า ๗,๓๒๐,๐๐๐ ชิ้น	๖,๘๖๐,๐๐๐* ๔๕%	๗,๑๔๐,๐๐๐ ๕๕%	๑๔,๐๐๐,๐๐๐
๖๙	Thai Japan Food Industry (1.2)	อาหารสัตว์ ๖๐,๐๐๐ ตัน	๓,๒๐๐,๐๐๐ ๔๐%	๔,๘๐๐,๐๐๐ ๖๐%	๑๗,๐๐๐,๐๐๐
๗๐	The Thai Manpower Development (1.2)	ผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ ๑๘,๐๐๐,๐๐๐ แผ่น	๔๐๐,๐๐๐ ๒๐%	๑,๖๐๐,๐๐๐ ๘๐%	๒,๗๗๕,๐๐๐
๗๑	Siam Spare Parts Co., Ltd. (4.8)	อะไหล่เครื่องยนต์ ๑๐-ชนิด	๑,๐๐๐,๐๐๐ ๑๐%	๕,๐๐๐,๐๐๐ ๕๐%	๑๑,๒๘๘,๐๐๐
๗๒	Union Plus Knitting Co., Ltd. (6.2)	ผลิตภัณฑ์ใช้สังเคราะห์ : Pauty House ๑๔๔,๐๐๐ โหล	๒,๐๐๐,๐๐๐ ๔๐%	๓,๐๐๐,๐๐๐ ๖๐%	๑๑,๓๖๔,๐๐๐

	ชื่อบริษัท	ชนิดของอุตสาหกรรมและกำลังผลิตในแต่ละปี	ทุนจดทะเบียน		การลงทุนทั้งหมด
			ญี่ปุ่น	อื่น ๆ	
๑๓	Union Onuki Sewing Thread Co. (6.2)	ด้ายเย็บผ้า ๔๔,๐๐๐ หลอด	๑,๐๐๐,๐๐๐ ๔๐%	๑,๕๐๐,๐๐๐ ๖๐%	๕,๓๘๕,๐๐๐
๑๔	Tien Yen Industrial Co., Ltd. (1.4)	น้ำมันจากผลิตภัณฑ์เกษตร, นามนพช ๓๐๓ ตัน	๓๐๐,๐๐๐ ๓%	๕,๓๐๐,๐๐๐ ๕๓%	๑๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๕	Siam Synthetic Textile Industry Co.,Ltd. (6.1)	อุตสาหกรรมใยสังเคราะห์ ไทเรทไทรออน	๑๒,๐๐๐,๐๐๐ ๕๐%	๑๒,๐๐๐,๐๐๐ ๕๐%	๒๔,๐๐๐,๐๐๐
๑๖	Thai American steel Works (๒.๕)	หลอดสำหรับการตกแต่ง (Furniture tube) ๗,๗๐๐ ตัน ท่อเหล็กเคลือบสังกะสี ๑๔,๖๐๐ ตัน ขดลวด ๓,๖๐๐ ตัน, อื่น ๆ ๓,๖๐๐ ตัน	๖๐๐,๐๐๐ ๓%	๑๕,๔๐๐,๐๐๐ ๕๓%	๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๗	Thai Ceramic Industry Co.,Ltd. (2.7)	อุตสาหกรรมกระเบื้องเคลือบ เครื่องสุขภัณฑ์ ๔๗,๔๓๕ ตัน	๑๐๐,๐๐๐ ๑%	๕,๐๐๐,๐๐๐ ๕%	๑,๓๑๔,๐๐๐
๑๘	Thai Textile Co., Ltd. (6.3)	เส้นใยสังเคราะห์	๒๕,๐๐๐,๐๐๐ ๔๕%	๓๕,๐๐๐,๐๐๐ ๕๕%	๓๘๒,๔๓๐,๕๘๐
๑๕	Pattaya Marina Hotel Co.,Ltd. (7.4)	โรงแรม ๒๐๐ ห้อง	๑๒,๐๐๐,๐๐๐ ๔๐%	๑๘,๐๐๐,๐๐๐ ๖๐%	๕๕,๐๐๐,๐๐๐
๑๐	Thai Central Chemical Co.,Ltd. (3.5)	ปุ๋ยเคมี, N.P. ๑๘๐,๐๐๐ ตัน N.P.K. ๑๒๐,๐๐๐ ตัน	๔๗,๕๘๕,๐๐๐ ๔๐%	๗๒,๐๑๖,๐๐๐ ๖๐%	๒๓๒,๐๐๐,๐๐๐
๑๑	Dyna Metal Co., Ltd. (4.8)	อะไหล่รถยนต์ ตัวถัง ๑,๕๕๐,๐๐๐ หน่วย	๓,๕๐๐,๐๐๐ ๔๐%	๓,๕๐๐,๐๐๐ ๖๐%	๒๒,๒๕๔,๐๐๐
๑๒	Bara Chemical Co., Ltd. (3.3)	ผลิตภัณฑ์เคมี เส้นใยสำเร็จรูป ผ้า Polyester ๓,๖๐๐ ตัน และผ้าฝ้าย Polyester ๕๐๐ ตัน	๒,๒๕๐,๐๐๐	๒,๖๕๐,๐๐๐	๑๒,๕๐๐,๐๐๐
๑๓	Chena Gasket Co., Ltd. (4.8)	อะไหล่รถยนต์ ประกัน ๒,๐๐๐,๐๐๐ หน่วย	๕๘๐,๐๐๐ ๔๕%	๑,๐๒๐,๐๐๐ ๕๑%	๑๑,๓๑๐,๐๐๐
๑๔	The Thai Wood Work Co.,Ltd. (8.11)	เครื่องเรือนสำหรับส่งออก ๑๓,๘๘๓,๒๐๐ หน่วย	๒,๕๕๐,๐๐๐ ๕๕.๒๗%	๓,๐๖๐,๐๐๐ ๕๕.๗๓%	๑๕,๐๐๐,๐๐๐

	ชื่อบริษัท	ชนิดของอุตสาหกรรมและกำลังผลิตในแคตที	ทุนจดทะเบียน		การลงทุนทั้งหมด
			ญี่ปุ่น	อื่น ๆ	
๘๕	Izumi Piston Manufacturing Co. (Thailand) Ltd. (4.8)	อะไหล่รถยนต์ ลูกสูบ ๒๕๐,๐๐๐ หน่วย	๑,๕๐๐,๐๐๐ ๕๐%	๑,๕๐๐,๐๐๐ ๕๐%	๓๒,๐๕๓,๐๐๐
๘๖	Tripetch Polymer Co., Ltd. (3.3)	Petro chemicals, low-density Polyethylene ๓๐,๐๐๐ ตัน	๕๐๐,๐๐๐ ๕๐%	๕๐๐,๐๐๐ ๕๐%	๖๖๐,๐๐๐,๐๐๐
๘๗	Thai Polymer Co., Ltd. (3.3)	Petro chemicals, Polypropylene ๓๐,๐๐๐ ตัน High-density polyethylene ๓๐,๐๐๐ ตัน	๕๐๐,๐๐๐ ๕๐%	๕๐๐,๐๐๐ ๕๐%	๑,๓๒๐,๐๐๐
๘๘	Thai Detergent Alky late Co. (3.3)	Alkylbenzene ๒๐,๐๐๐ ตัน	๕๐๐,๐๐๐ ๕๐%	๕๐๐,๐๐๐ ๕๐%	๓๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๘๙	Siam Polymer Co., Ltd. (3.3)	Vinyl chloride monomer ๔๐,๐๐๐ ตัน	๕๐๐,๐๐๐ ๕๐%	๕๐๐,๐๐๐ ๕๐%	๘๘๐,๐๐๐,๐๐๐
๙๐	Tread & Industrial Development Sea Transportation Co.,Ltd. (7.6)	การขนส่งทางเรือ 1. Hydrofoil P.T. 50 ๔ ลำ 2. Hydrofoil P.T. 20 ๒ ลำ 3. Hovermarin Mark II ๑ ลำ	๔,๕๐๐,๐๐๐	๕,๕๐๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐,๐๐๐
๙๑	Thai United Industry Co., Ltd. (4.3)	แผ่นถนนเบตเตอร์ ๑๒,๐๐๐,๐๐๐ ตัน	๑๖๐,๐๐๐ ๔%	๓,๘๕๐,๐๐๐ ๙๖%	๕,๒๕๐,๐๐๐
๙๒	Prapradaeng Roller Engraving Works Co., Ltd. (4.8)	ลูกกลิ้งทองแดง ๒,๐๐๐ หน่วย	๖๐,๐๐๐ ๒%	๒,๕๔๐,๐๐๐ ๙๘%	๖,๐๐๐,๐๐๐
๙๓	Sammit Food Industries Co. (1.3)	ผลิตภัณฑ์จากพืชการเกษตร : อาหารจากข้าวเหนียว ๒,๕๕๐ ตัน	๒,๕๐๐,๐๐๐ ๔๘%	๒,๖๐๐,๐๐๐ ๕๒%	๕,๐๐๐,๐๐๐
๙๔	Thai Chemical Co.,Ltd.	Formalin ๑๒,๐๐๐ ตัน กาวจาก urea และ Phenol foraldehyde ๑๕,๐๐๐ ตัน	๘,๖๐๐,๐๐๐ ๔๐%	๑๔,๔๐๐,๐๐๐ ๖๐%	๔๕,๐๕๕,๐๐๐
๙๕	Laen Thong Co.,Ltd. (1.2) (1.3) (1.4)	อุตสาหกรรมอบแป้งข้าวโพด ๖๐๐,๐๐๐ ตัน แป้งสาลี ๓๖,๐๐๐ ตัน อาหารสัตว์ ๑๒๐,๐๐๐ ตัน นํามันพืช ๓๐๐ ตัน	๘,๐๐๐,๐๐๐ ๒๐%	๓๒,๐๐๐,๐๐๐ ๘๐%	๑๓๐,๐๐๐,๐๐๐

	ชื่อบริษัท	ชนิดของอุตสาหกรรมและกำลังผลิตในแต่ละปี	ทุนจดทะเบียน		การลงทุนทั้งหมด
			ญี่ปุ่น	อื่นๆ	
๕๖	Royal Cliff Beach Hotel Co. (7.5)	โรงแรมขนาด ๖๑๑ ห้อง	๒,๐๐๐,๐๐๐ ๕%	๓๘,๐๐๐,๐๐๐ ๙๕%	๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐
๕๗	Siam Insulator Co., Ltd. (2.7)	กระเบื้องเคลือบ, ถ้วยชามกระเบื้อง และเครื่องใช้ประเภทกระเบื้องทนไฟ สำหรับใช้กับไฟฟ้า ๒,๕๐๐ ตัน	๒๐๐,๐๐๐ ๒๐%	๘๐๐,๐๐๐ ๘๐%	๔,๒๐๐,๐๐๐
๕๘	New Thai Piston Ring Co., Ltd. (8.4)	แหวนลูกสูบ ๒,๕๐๐,๐๐๐ หน่วย	๓,๕๐๐,๐๐๐ ๕๐%	๕,๕๐๐,๐๐๐ ๕๐%	๔๔,๗๐๐,๐๐๐
๕๘	Union Thai-Nichiban Co., Ltd. (8.4)	เทปเหนียวชนิดใส ๓,๘๐๐,๐๐๐ ตารางเมตร เทปกระดาษ และเทปยาง ๑,๒๐๐,๐๐๐ ตารางเมตร	๒,๑๕๐,๐๐๐ ๔๓%	๑๘๕๐,๐๐๐ ๕๗%	๑๕,๐๐๐,๐๐๐
ยอดรวม			๑,๑๕๕,๖๐๕,๐๐๐	๑,๐๖๐,๗๗๕,๐๐๐	๘,๗๖๑,๑๐๐,๐๐๐

หมายเหตุ - ตัวเลขในตารางเป็นตัวเลขที่แต่ละโครงการประมาณไว้
 - ตามเครื่องหมาย * แสดงว่าเป็นตัวเลขล่าสุดที่ได้จากแบบสอบถามของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

ข้อมูลชุดที่ ๒

บริษัท อายิโนะโมะไต้ะ

ตั้งขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๐๓ นายโตชิโร อาซาอิ ผู้ริเริ่มก่อการตั้งบริษัททำการผลิตกรรมวิธีใช้ประโยชน์และขาย โมโนโซเดียม กลูตาเมท โดยใช้เครื่องหมายอายิโนะโมะไต้ะกัมปะนี (ไทยแลนด์) ลิมิเต็ด มีหุ้นทั้งหมด ๘๐๐,๐๐๐ หุ้น หุ้นละ ๑๐๐ บาท ผู้ถือหุ้นมีดังนี้

รายชื่อผู้ถือหุ้น	สัญชาติ	จำนวนหุ้น
บริษัท อายิโนะโมะไต้ะ	ญี่ปุ่น	๖๓๐,๐๘๐
ตระกูล บุลกุล	ไทย	๖,๖๕๖
ตระกูล จินตกานนท์	"	๖,๐๑๖
ตระกูล พันธุ์กระวี	"	๖,๕๐๐
ตระกูล บุญยเกษตร	"	๑๑,๘๑๖
ตระกูล แซ่ฝ้อก	อังกฤษ	๓๒,๐๐๐
ชาวญี่ปุ่นอีก ๖ คน รวมถือหุ้น	ญี่ปุ่น	๑,๕๒๐๐
นางรุจิราภรณ์ จุฬานานนท์	ไทย	๑,๕๘๔
นางนันทรัตน์ กุลละวณิชย์	"	๑,๖๐๐
ด.ญ.กนิษฐา เทพหัสดินทร์	"	๔,๕๘๔
ชาวฮ่องกง อื่น ๆ อีก ๑๒ คน	ฮ่องกง	๘๕,๓๔๔

บริษัท แผ่นเหล็กวิลาศไทย จำกัด

เป็นบริษัทร่วมไทย-ญี่ปุ่น ตั้งขึ้นในปี ๒๕๐๑ โดยมีทุนจดทะเบียน ๗๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท แบ่งออกเป็น ๗๐๐,๐๐๐ หุ้น มูลค่าหุ้นละ ๑๐๐ บาท บริษัทผลิตแผ่นดื่บุก และส่งดื่บุกไปขายในญี่ปุ่น จากจำนวนหุ้นทั้งสิ้น ๗๐๐,๐๐๐ หุ้น เป็นหุ้นฝ่ายญี่ปุ่น โดยมีบริษัทยักษ์ใหญ่ของญี่ปุ่น ๔ บริษัท ถือหุ้นอยู่เป็นจำนวน ๓๑๕,๐๐๐ หุ้น ดังนี้

รายชื่อผู้ถือหุ้น	สัญชาติ	จำนวนหุ้น
บริษัท มิทซุบิชิแอนด์คัมปะนี จำกัด	ญี่ปุ่น	๑๑๐,๒๕๐
บริษัท คาวาซากิ สตีล คอปรอเรชั่น จำกัด	”	๖๓,๑๒๓
บริษัท คาวาไซ คอปรอเรชั่น จำกัด	”	๕๔,๕๐๐
บริษัท ช. อีโต้ จำกัด	”	๔๗,๒๕๐
ห้างหุ้นส่วนจำกัด สียงค์	ไทย	๓๐๔,๐๐๐
ธนาคารแหลมทอง	”	๑๐,๐๐๐
นางเทียมจิตต์ วิสวพลบุญ	”	๘,๘๐๐
นางมะลิ บุขรราชสกุล	”	๖,๘๐๐
นายชิน ทิวารี	”	๑,๐๐๐

ส่วนหุ้นที่เหลือก็เป็นผู้ถือหุ้นรายย่อย ๆ อีกหลายสิบคน

บริษัท ไทย-อาซาฮีโซดาไฟ จำกัด

เป็นบริษัทร่วมไทย-ญี่ปุ่น ตั้งขึ้นในพ.ศ. ๒๕๐๗ โดยมีทุนจดทะเบียน ๒๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท แบ่งออกเป็น ๔๒,๐๐๐ หุ้น มูลค่าหุ้นละ ๕๐๐ บาท บริษัทผลิตสินค้าประเภทโซดาไฟ และเกลือโซดา จากจำนวนหุ้นทั้งหมด ๔๒,๐๐๐ หุ้นนั้น มีชื่อปรากฏเป็นผู้ถือหุ้นคนไทย จำนวนทั้งสิ้น ๒๑,๔๒๐ หุ้น ผู้ถือหุ้นญี่ปุ่น ๒๐,๕๘๐ หุ้น ดังนี้

รายชื่อผู้ถือหุ้น	สัญชาติ	จำนวนหุ้น
บริษัท อาซาฮีคาซึ จำกัด	ญี่ปุ่น	๒๐,๕๘๐
พลตรีประมาธ อติเรกสาร	ไทย	๑๘
นายอุเทน เตชะไพบูลย์	"	๑,๗๕๐
บริษัท อติเรดเอ็นเตอร์ไพรส์ จำกัด	"	๑,๒๐๐
นายเกียรติ ศรีเฟื่องฟุ้ง	"	๑๘๐
บริษัท ศรีพน้อง จำกัด	"	๕,๐๐๐
บุคคลในตระกูลศรีเฟื่องฟุ้งอื่น ๆ อกรวม ๒ ชื่อ	"	๑,๕๕๗
นายเดช บุญหลง	"	๑๕๐
บุคคลในตระกูลบุญหลงอื่น ๆ อกรวม	"	๔๕๐
บริษัท บุญทรง จำกัด	"	๖,๓๓๕
นายตามใจ ชำกโต	"	๑๕๐
นายไพบูลย์ พานิชชวะ และบุคคลในตระกูลพานิชชวะ อื่น ๆ อกรวม ๑๑ ชื่อรวม	"	๒,๑๕๕

นอกจากนี้ยังมีเหลือออกพันกว่าหุ้นเป็นของผู้ถือหุ้นนอก ที่ลงทะเบียน

บริษัท กระจกไทย-อาซาฮี จำกัด

เป็นบริษัทร่วมไทย-ญี่ปุ่น ตั้งขึ้นในปี ๒๕๐๖ โดยมีทุนจดทะเบียน ๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท แบ่งออกเป็น ๕๐,๐๐๐ หุ้น มูลค่าหุ้นละ ๑,๐๐๐ บาท บริษัทผลิตกระจก ชนิดต่าง ๆ และดำเนินการร่วมกับกิจการก่อสร้างมากมาย จากจำนวน ๕๐,๐๐๐ หุ้น เป็นของบริษัท อาซาฮี ๕๕% จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทในญี่ปุ่นจำนวนทั้งสิ้น ๒๖,๕๐๐ หุ้น นอกจากนี้เป็นอยู่ในของฝ่ายคนไทย ดังนี้

รายชื่อผู้ถือหุ้น	จำนวนหุ้น
๑. พลตรีประมาณ อติเรกสาร และ บุคคลในตระกูลอติเรกสารอื่น ๆ อีก ๓ ชื่อรวม	๘๓
๒. บริษัทอติเรก เอ็นเตอร์ไพรส์ จำกัด	๒,๑๐
๓. นายเกียรติ ศรีเฟื่องฟุ้ง และบุคคลในตระกูล ศรีเฟื่องฟุ้งอีก ๕ ชื่อ	๒๕๐
๔. บริษัทศรีพี่น้อง จำกัด	๔,๘๓๓
๕. นายอุเทน เตชะไพบูลย์	๒,๐๘๓
๖. บริษัท ไทยศรีนครประกันภัยและคลังสินค้า จำกัด	๒,๕๐๐
๗. บริษัท คาเซย์ทรีสต์ จำกัด	๒,๕๐๐
๘. บริษัท ร.ส.พ. ประกันภัย จำกัด	๓,๑๒๕
๙. บริษัท บุญศรีพาณิชย์ จำกัด	๒,๕๐๐
๑๐. บริษัท บุญทรง จำกัด	๒,๐๐๐
๑๑. นายวรรณ ชันชอ	
๑๒. นายไพบูลย์ พานิชชวะและบุคคลในตระกูล พานิชชวะอีก ๑๑ ชื่อ รวม	๕๐๐
๑๓. นายเดช บุญหลง และบุคคลในตระกูลบุญหลง อีก ๓ ชื่อ รวม	๑,๖๖๗
๑๔. นายพรชัย เตชะพงศาวชัย	๓๕๗
	๑,๐๔๒

บริษัท ไทยคูราโบ จำกัด

ไทย-ญี่ปุ่น ตั้งขึ้นในปี ๒๕๑๑ โดยมีทุนจดทะเบียน ๗๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท แบ่ง
ออกเป็น ๗๕,๐๐๐ หุ้น หุ้นละ ๑,๐๐๐ บาท บริษัทนี้ตั้งขึ้นเพื่อ ทอผ้า ปั่นด้าย มีผู้ถือหุ้น
ดังนี้

รายชื่อผู้ถือหุ้น	สัญชาติ	จำนวนหุ้น
๑. บริษัท มิตซูบิชิ (ประเทศไทย) จำกัด	ไทย	๘๕,๗๕๐
๒. บริษัท คูราโบอินดัสตรี จำกัด	ญี่ปุ่น	๓๓,๕๐๐
๓. บริษัท โทเร็นดัสตรี จำกัด	ญี่ปุ่น	๓๓,๕๐๐
๔. บริษัท ก. เอชะอัน จำกัด	ไทย	๑๖,๔๕๗
๕. ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล เอชะล้ง	ไทย	๒๑,๗๔๔

บริษัท ชาลูลท์ ประเทศไทย

ตั้งขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๑๓ โดยมีทุนจดทะเบียน ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท แบ่งเป็น
๑๕,๐๐๐ หุ้น หุ้นละ ๑,๐๐๐ บาท บริษัทนี้ประกอบอุตสาหกรรม เกี่ยวกับการผลิต นม
กรีม นมแห้ง นมเปรี้ยว มีผู้ถือหุ้นดังนี้

รายชื่อผู้ถือหุ้น	สัญชาติ	จำนวนหุ้น
๑. นายแสง เทตระกุล	ไทย	๒,๒๔๗
๒. นายประพันธ์ เทตระกุล	”	๑,๕๐๐
๓. นายประสาน เทตระกุล	”	๑
๔. นายอานนท์ กมลสุวรรณ	”	๑
๕. ร้อยเอก ธีรชัย สมภักดิ์	”	๑
๖. นายโศภิตาธิ อากามัทซึ	ญี่ปุ่น	๖,๒๕๐
๗. นายจ้อโตบุ คูเมด้า	”	๕,๐๐๐

บริษัท ไทยไนลอน จำกัด

ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๕ โดยมีทุนจดทะเบียน ๑๐ ล้านบาท แบ่งเป็น ๑ พันหุ้น
หุ้นละ ๑ หมื่นบาท
วัตถุประสงค์

ประกอบอุตสาหกรรมทอ อวน แห วัตถุดิบที่ใช้เส้นใยประดิษฐ์ เส้นด้าย แล้ว
จำหน่ายทั้งในและต่างประเทศ ส่งสินค้าทุกชนิดเข้ามาในประเทศตลอดจนส่งทุกชนิดออกด้วย
ประกอบกิจการอุตสาหกรรมประมง ทำห้องเย็น โรงน้ำแข็ง อุตสาหกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับ
ประมง ทำการค้าสินค้าพื้นเมือง เครื่องอุปโภคบริโภค เครื่องไฟฟ้า เครื่องเคมี เครื่อง
จักรยนต์ต่าง ๆ รับเหมาก่อสร้าง ออกแบบแปลน วิศวกรรมโยธาต่าง ๆ ทำการเป็นนายหน้า
ตัวแทน ตัวแทนค้าต่างประเทศในกิจการค้าทุกประเภท ต่อมาปี ๒๕๐๖ ได้เปลี่ยนแปลงทุน
ของบริษัท โดยแบ่งเป็น ๑ พันหุ้น หุ้นละ ๑,๐๐๐ บาท ต่อมาปี ๒๕๑๔ ได้เปลี่ยนแปลง
ทุนของบริษัท โดยกำหนดทุนใหม่เป็นจำนวน ๒๐ ล้านบาท แบ่งเป็น ๒ แสนหุ้น ๆ ละ
๑๐๐ บาท

รายชื่อผู้ถือหุ้น	สัญชาติ	จำนวนหุ้น
บริษัท ยูนิคกา	ญี่ปุ่น	๕๒,๕๓๐
บริษัท นิซิเมน	"	๔๖,๔๗๐
บริษัท มิเซเซโม	"	๕๕,๕๐๐
บริษัท ชาวญี่ปุ่นอีก ๑ คน รวม	"	

หมายเหตุ เมื่อปี ๑๖ ผู้ถือหุ้นเป็นคนไทยหมด ต่อมาเริ่มมีคนไทยเข้ามาเรื่อย ๆ ที่สุดเป็นญี่ปุ่นหมด

บริษัท ขัวซ่าแบตเตอรี่

ตั้งขึ้นในพ.ศ. ๒๕๐๖ โดยมีทุนจดทะเบียน ๓ ล้านบาท แบ่งเป็น ๓ หมื่นหุ้น
หุ้นละ ๑๐๐ บาท
วัตถุประสงค์

ประกอบอุตสาหกรรมผลิตแบตเตอรี่ทุกชนิด จำหน่ายภายในประเทศ และภายนอกประเทศ ตั้งเข้าซึ่งวัตถุประสงค์อื่นจำเป็นแก่กิจการผลิตแบตเตอรี่ ตลอดจนสินค้าอื่น ๆ ทุกชนิดเพื่อจำหน่าย ประกอบการเป็นนายหน้าตัวแทนทำการค้าทั้งในและนอกประเทศ

รายชื่อผู้ถือหุ้น	สัญชาติ	จำนวนหุ้น
๑. ร้อยตำรวจโทชาญ มนุธรรม และนางปราณี มนุธรรม	ไทย	๔,๓๕๐
๒. นายสุทัศน์ กุศลศรี และนายสุเทพ กุศลศรี	ไทย	๒,๕๐๐
๓. นายที คัมภัง และนางโยโกะ คัมภัง	ญี่ปุ่น	๔,๓๕๗
๔. บริษัท ขัวซ่าแบตเตอรี่	”	๑๒,๐๐๐
๕. บริษัท พูย์เมอร์แคนไทย	ไทย	๖,๐๐๐
๖. บริษัท ยานยนต์พาณิชย์ และประกันภัย	”	๕๐๐
๗. คนไทยอื่น ๆ รวม ๒ คน	”	๓๐๐
๘. คนญี่ปุ่นอื่น ๆ รวม ๓ คน	ญี่ปุ่น	๓

บริษัท สังกะสีไทย จำกัด

ตั้งขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๐๓

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อประกอบกิจการค้าในทางสินค้าเข้าขาออกทุกชนิด
๒. เพื่อประกอบกิจการอุตสาหกรรม หัตถกรรม วิศวกรรม และสถาบันศึกษาระดับมัธยมศึกษา
๓. เพื่อประกอบกิจการขนส่งคนโดยสาร และขนส่งสินค้าทั้งทางน้ำ ทางบก และทางอากาศ ทั้งในและนอกประเทศ
๔. ให้กู้ยืมเงิน
๕. แลกเปลี่ยนเงิน
๖. เป็นตัวแทนค้าต่าง ๆ นายหน้า ทั้งในและนอก

มีหุ้นทั้งหมด ๗,๕๐๐ หุ้น หุ้นละ ๑,๐๐๐ บาท ผู้ถือหุ้นของคณะผู้ประมุขทั้งหมด ๓,๐๐๐ หุ้น นอกนั้นเป็นของคนไทย

รายชื่อผู้ถือหุ้น	สัญชาติ	จำนวนหุ้น
๑. ธนาคาร แผลมทอง จำกัด	ไทย	๕๐๐
๒. ม.ร. โยชิโนบุ ซากากุระ	ญี่ปุ่น	๓๐๐
๓. ม.ร. ชันจิโร โนฮาร่า	"	๓๐๐
๔. ม.ร. ฮายาโอะ โอสุมิ	"	๓๐๐
๕. ม.ร. เทอิชิโร โคอิเคะ	"	๓๐๐
๖. ม.ร. มาซาฮากิ ซึมาซา	"	๓๐๕
๗. ม.ร. อิจิโร กิตาฮาร่า	"	๓๐๐
๘. ซีไอที แอนด์โค จำกัด	"	๑,๒๐๐
๙. ห้างหุ้นส่วนจำกัด สังกะสี	ไทย	๑,๓๕๐
๑๐. นายบุญกลม เข็มมะโนช และคนในตระกูลอีก ๔ คน	"	๑,๕๐๕

ข้อมูลชุดที่ ๓

จำแนกสินค้าเข้าของไทยจากญี่ปุ่นเป็นประเภทใหญ่ ๆ (มูลค่าเป็น ๑,๐๐๐ เหรียญสหรัฐ)

รายการ	๑๕๖๕	%	๑๕๗๐	%	๑๕๗๑	%	๑๕๗๒	%
สังกะสี	๕๑,๒๐๓	๑๑.๘	๔๕,๐๕๓	๑๐.๓	๓๕,๗๘๔	๘.๐๔	๔๑,๕๑๑	๘.๐๔
ฝ้าย	๔,๘๑๖		๓,๘๑๒		๒,๖๗๕		๓,๓๔๘	
สังกะสี	๑๘,๕๑๕		๑๗,๒๕๕		๘,๒๕๗		๘,๗๖๕	
อื่น ๆ	๒๗,๘๗๒		๒๔,๕๘๒		๒๔,๘๕๑		๒๕,๗๕๘	
เกมกีฬา	๔๕,๑๗๑	๑๑.๓	๕๕,๕๐๓	๑๒.๔	๖๑,๖๐๘	๑๓.๘๔	๘๒,๖๐๒	๑๕.๘๐
ปุ๋ย	๗,๖๗๕		๗,๖๖๕		๗,๓๐๐		๑๒,๓๖๖	
พลาสติก	๑๕,๘๑๔		๒๐,๕๓๕		๒๒,๔๐๒		๒๔,๖๒๐	
อื่น ๆ	๒๑,๖๗๘		๒๖,๕๕๕		๓๑,๕๐๖		๔๕,๕๕๖	
โลหะ	๘๒,๘๒๕	๑๕.๑	๕๖,๖๔๖	๑๒.๔	๕๘,๖๖๔	๑๓.๑๗	๑๐๗,๐๔๔	๒๐.๕๐
เหล็กและเหล็กกล้า	๖๐,๗๑๔		๖๖,๖๕๘		๗๕,๐๕๖		๗๘,๑๒๑	
อื่น ๆ	๒๒,๑๑๑		๒๔,๕๘๘		๒๓,๕๖๘		๒๘,๙๒๓	
เครื่องจักร	๒๑๐,๒๓๒	๔๘.๖	๒๑๘,๕๕๖	๔๘.๗	๒๑๐,๑๒๓	๔๗.๒๑	๒๕๕,๓๓๕	๕๐.๕๐
เครื่องจักรกล	๑๐,๖๑๐		๑๑,๐๕๒		๑๕,๖๐๘		๒๐,๔๘๘	
ไฟฟ้า	๕๔,๒๕๐		๔๔,๕๑๖		๔๓,๕๓๓		๕๕,๐๒๑	
ยานขนส่ง	๗๗,๒๔๖		๖๕,๔๘๘		๗๖,๑๒๖		๗๗,๖๐๕	
อื่น ๆ	๖๘,๑๒๖		๒๓,๕๘๐		๗๔,๘๕๖		๕๘,๒๒๕	
รวมอื่น ๆ	๔๐,๔๑๐	๕.๒	๓๗,๓๕๗	๘.๒	๓๘,๕๑๓	๘.๖๔	๓๕,๒๘๔	๖.๗๖
รวมยอด	๔๓๓,๘๔๑		๔๔๕,๑๕๕		๔๔๕,๐๕๑		๕๒๒,๑๘๐	

ที่มา : Business in Thailand, July 1973

สินค้าเข้าของไทยจากญี่ปุ่น (มูลค่าล้านบาท)*

รายการ	๒๕๑๕	๒๕๑๖
หุ้ดลาม	๒.๕	๒.๗
เห็ด	๑.๗	๒.๓
โสม	๖.๕	๒.๘
ปลากระป๋อง	๐.๒	๑.๖
น้ำมันเชื้อเพลิงได้จากแร่	๕๔.๖	๖๖.๗
อินทรียี่เค็ม	๑๘๖.๔	๒๐๗.๖
อินทรียี่เค็ม	๒๕๓.๓	๔๕๔.๖
เกสรผลิตภัญฑ์	๕๒.๑	๘๐.๕
ปัส	๓๔๘.๔	๒๕๔.๓
สังกะสีใช้ในการฟอกหนังและฟอกสี	๒๒๕.๐	๓๑๓.๒
หัวน้ำมันหอม เครื่องหอมคอสเมติกเครื่องสำอาง	๓๑.๕	๓๘.๕
ผลิตภัญฑ์เคมีเบ็ดเตล็ด	๑๒๕.๗	๑๓๕.๘
ยางสนเทียมและวัตถุจำพวกพลาสติก	๕๘๑.๓	๘๗๕.๕
ยางและยางสังเคราะห์	๕๘.๕	๑๑๗.๗
กระดาษและกระดาษแข็งและของที่ทำด้วยเยื่อกระดาษ	๑๓๓.๕	๑๕๔.๕
เส้นใยประดิษฐ์ชนิดที่ทำเป็นเส้นยาว	๔๑๓.๗	๕๒๘.๓
ผ้า	๕๘.๑	๗๒.๖
เส้นใยประดิษฐ์ชนิดที่ไม่ได้ทำเป็นเส้นยาว	๒๒๗.๖	๓๒๕.๕
พรมเสื่อสังปลาดและพรมแฉวนฉนัง	๓๕.๔	๔๗.๑
วัตถุสำหรับยัดเป็นนวมภายในและเชือกต่างๆ	๔๕.๕	๕๖.๒
ของทอทุกแบบนิตเต็ดและแบบโครเซต	๖๒.๗	๖๕.๕
ของที่ทำด้วยหนังพลาสติกเคอร์ซเมนต์ และแอสเบสตอส	๓๑.๗	๔๕.๔
ผลิตภัญฑ์เครื่องปั้นดินเผา	๓๘.๘	๓๐.๘
แก้วและเครื่องแก้ว	๒๘.๖	๔๐.๖
เหล็กและเหล็กกล้า	๒,๑๕๒.๘	๒,๗๖๕.๐
ทองแดงและของที่ทำด้วยทองแดง	๕๕.๖	๑๒๔.๔
อลูมิเนียมและของทำด้วยอลูมิเนียม	๘๖.๘	๑๐๑.๕
สังกะสีและของทำด้วยสังกะสี	๔๖.๒	๓๕.๔
เครื่องมือเครื่องใช้ของมีคม	๖๗.๒	๘๘.๒
ของเบ็ดเตล็ดทำด้วยโลหะสามัญ	๖๗.๗	๗๗.๓
หมอนำเครื่องจักรเครื่องใช้กลและส่วนประกอบ	๒,๐๗๓.๒	๒,๕๐๘.๘
เครื่องจักรไฟฟ้ารวมส่วนประกอบ	๑,๐๓๕.๕	๑,๓๗๕.๔
ยานบกและอุปกรณ์	๑,๗๖๔.๘	๒,๖๓๔.๖

ร าย ก าร	๒๕๑๕	๒๕๑๖
รถแทรกเตอร์สำหรับใช้บนถนนโดยมีรถพ่วง	๕.๖	๑๘.๒
รถแทรกเตอร์ชนิดคันตะขาบ	๑๓๐.๘	๑๒๒.๔
รถบรรทุกชนิดธรรมดา	๔๘๘.๖	๗๔๓.๒
รถบรรทุกยกเทได้	๑๕.๗	๓๑.๒
รถบรรทุกชนิดแวนและพิกอัพ	๔๓.๒	๗๒.๖
อุปกรณ์รถยนต์สำหรับอุตสาหกรรม	๑๓๖.๓	๒๐๘.๕
รถยนต์สำหรับนั่ง	๘๕.๑	๒๒๕.๕
รถดับเพลิง	๐.๘	๓.๔
แชสซีรถบรรทุกเครื่องยนต์ดีเซล	๓๒๑.๕	๓๖๐.๕
อุปกรณ์รถยนต์	๑๔๗.๒	๑๘๑.๑
รถจักรยานยนต์ และรถสกู๊ตเตอร์	๕๔.๑	๑๖๑.๖
ยานยกและอุปกรณ์อื่น ๆ	๓๕๓.๕	๕๐๑.๖
เรือและสิ่งสร้างลอยน้ำ	๑๓๑.๔	๑๓๑.๖
เครื่องมือและเครื่องใช้เกี่ยวกับสายเคเบิล	๑๑๖.๐	๑๒๕.๒
การถ่ายภาพรูปถ่ายภาพยนตร์ การชั่งตวงวัดและการแพทย์	๑๗.๒	๑๕.๓
นาฬิกาและส่วนของนาฬิกา	๒๔.๓	๓๔.๘
เครื่องดนตรีและเครื่องบันทึกเสียง	๑๗.๓	๑๖.๓
ของเด็กเล่นและเครื่องใช้ในการกีฬา	๓๓.๕	๕๑.๒
สิ่งหัตถกรรมเบ็ดเตล็ด	๑๔๕.๘	๑๘๘.๒
สิ่งของยกเว้นภาษีและศิลปะวัตถุ โบราณอื่น ๆ	๓๔๗.๓	๔๐๗.๓
รวม	๑๑,๔๐๑.๓	๑๔,๗๔๑.๘

* หมายเหตุ—กรมศุลกากร

มูลค่าการค้ากับญี่ปุ่นของไทย พ.ศ. ๒๔๘๖.....๒๕๕๖ (มูลค่าเป็นบาท)*

ปี	มูลค่านำเข้า		มูลค่าส่งออก		ดุลการค้า	
	มูลค่า	% ของสินค้า เข้าทั้งหมด ของไทย	มูลค่า	% ของสินค้า ออกทั้งหมด ของไทย	กับญี่ปุ่น	โดยส่วนรวม กับทุกประ เทศ
๒๔๘๖	๑,๐๕๐	๑๗	๑,๖๒๕	๒๘	+ ๕๗๕	- ๖๐๘
๒๔๘๗	๑,๕๒๒	๒๒	๑,๓๒๖	๒๑	- ๑๙๖	- ๖๐๔
๒๔๘๘	๑,๓๗๘	๑๘	๑,๒๕๗	๑๘	- ๑๒๑	- ๖๗๓
๒๔๘๙	๑,๒๕๗	๑๖	๕๙๓	๘	- ๖๖๓	- ๔๔๔
๒๕๐๐	๑,๗๔๖	๒๐	๕๙๕	๘	- ๑,๑๕๑	- ๘๙๗
๒๕๐๑	๑,๘๙๐	๒๓	๔๘๖	๗	- ๑,๔๐๔	- ๑,๗๙๐
๒๕๐๒	๒,๒๕๖	๒๕	๘๘๘	๑๒	- ๑,๓๖๘	- ๑,๔๒๘
๒๕๐๓	๒,๔๖๓	๒๖	๑,๕๓๐	๑๘	- ๙๓๓	- ๑,๐๐๘
๒๕๐๔	๒,๙๕๓	๒๙	๑,๔๕๐	๑๔	- ๑,๕๐๓	- ๒๙๐
๒๕๐๕	๓,๓๕๗	๒๙	๑,๓๕๓	๑๔	- ๒,๐๐๔	- ๑,๙๗๔
๒๕๐๖	๔,๐๗๓	๓๒	๑,๘๖๖	๑๙	- ๒,๒๐๗	- ๘,๑๒๖
๒๕๐๗	๔,๗๐๔	๓๓	๒,๖๗๓	๒๒	- ๒,๐๓๑	- ๑,๙๕๔
๒๕๐๘	๕,๒๐๐	๓๔	๒,๓๕๙	๑๘	- ๒,๘๔๑	- ๒,๔๙๒
๒๕๐๙	๖,๗๔๓	๓๖	๒,๙๕๐	๒๑	- ๓,๗๙๓	- ๔,๔๐๕
๒๕๑๐	๘,๐๔๖	๓๖	๓,๐๐๐	๒๑	- ๕,๐๔๖	- ๓,๐๒๒
๒๕๑๑	๘,๒๗๔	๓๔	๒,๘๗๔	๒๑	- ๕,๔๐๐	- ๑,๐๕๒
๒๕๑๒	๙,๕๑๕	๓๕	๓,๑๙๒	๒๒	- ๖,๓๒๓	- ๑,๒๖๙
๒๕๑๓	๑๐,๑๐๗	๓๗	๓,๗๗๐	๒๖	- ๖,๓๓๗	- ๑,๒๓๗
๒๕๑๔	๑๐,๐๙๓	๓๘	๔,๒๗๗	๒๕	- ๕,๘๑๖	- ๙,๕๑๓
๒๕๑๕	๑๑,๔๐๑	๓๗	๔,๖๖๐	๒๑	- ๖,๗๔๑	- ๘,๓๘๔
๒๕๑๖	๑๔,๗๔๒	๓๕	๘,๓๕๕	๒๖	- ๖,๓๘๗	- ๙,๓๘๕

* ที่มา : กรมศุลกากร ด้วยความกรุณาของคุณเจ้านรงค์ มนัสจุทานุญต์

มูลค่าสินค้าออกและสินค้าเข้าของญี่ปุ่น พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๖๖*
(มูลค่าเป็น ๑,๐๐๐ เหยียสหรัฐ)

ปี	มูลค่าสินค้าออก			มูลค่าสินค้าเข้า		
	ทั้งหมด	มาประเทศไทย	%ของสินค้าออกทั้งหมดของญี่ปุ่น	ทั้งหมด	จากประเทศไทย	%ของสินค้าทั้งหมดของญี่ปุ่น
๒๕๕๖	๑,๒๗๔,๘๔๓	๕๒,๕๕๐	๔.๑	๒,๔๐๕,๖๓๗	๘๔,๖๔๕	๓.๕
๒๕๕๗	๑,๖๒๕,๒๓๖	๖๕,๑๐๗	๔.๐	๒,๓๕๕,๔๐๔	๖๕,๑๖๕	๒.๕
๒๕๕๘	๒,๐๑๐,๖๐๐	๖๓,๐๓๑	๓.๑	๒,๔๗๑,๔๓๐	๖๓,๔๔๘	๒.๖
๒๕๕๙	๒,๕๐๐,๖๓๖	๖๐๘,๕๕	๒.๔	๓,๒๒๕,๗๓๔	๓๕,๑๑๕	๑.๑
๒๕๖๐	๒,๘๘๘,๐๑๔	๘๖,๕๘๘	๒.๙	๔,๒๘๗,๕๘๖	๓๑,๒๖๗	๐.๗
๒๕๖๑	๒,๘๗๖,๕๖๐	๘๗,๗๖๖	๒.๙	๓,๐๓๓,๑๒๕	๒๓,๗๒๕	๐.๗
๒๕๖๒	๓,๔๕๖,๔๕๒	๑๐๓,๔๓๑	๓.๐	๓,๕๕๕,๔๕๑	๓๖,๘๘๘	๑.๐
๒๕๖๓	๔,๐๕๔,๕๓๗	๑๑๗,๖๖๖	๒.๙	๔,๕๕๕,๑๓๒	๗๒,๓๐๖	๑.๖
๒๕๖๔	๔,๒๓๕,๕๕๖	๑๓๓,๘๖๘	๓.๑	๕,๘๑๐,๔๓๒	๗๘,๓๑๔	๑.๓
๒๕๖๕	๔,๕๖๖,๕๕๕	๑๔๘,๕๕๘	๓.๐	๕,๖๓๖,๕๒๔	๗๑,๖๗๓	๑.๓
๒๕๖๖	๕,๕๕๒,๑๑๖	๑๖๑,๐๐๐	๓.๓	๖,๗๖๖,๓๓๗	๕๐,๗๑๕	๑.๓
๒๕๖๗	๖,๖๗๓,๑๕๑	๒๑๓,๒๗๕	๓.๒	๗,๕๓๗,๕๕๓	๑๓๐,๖๐๕	๑.๖
๒๕๖๘	๘,๕๕๑,๗๗๒	๓๑๕,๗๘๔	๒.๖	๘,๑๖๕,๐๑๕	๑๓๐,๗๘๐	๑.๖
๒๕๖๙	๙,๗๗๖,๓๕๑	๓๐๐,๘๗๘	๓.๑	๙,๕๕๕,๗๐๒	๑๕๓,๒๒๕	๑.๖
๒๕๗๐	๑๐,๕๕๑,๕๗๒	๓๔๐,๕๕๑	๓.๓	๑๑,๖๖๓,๐๘๗	๑๖๐,๐๓๔	๑.๔
๒๕๗๑	๑๒,๕๗๑,๖๖๖	๓๖๕,๕๕๘	๒.๙	๑๒,๘๕๗,๑๕๓	๑๕๗,๐๒๒	๑.๑
๒๕๗๒	๑๕,๕๕๑,๐๑๔	๔๓๓,๘๘๑	๒.๗	๑๕,๐๒๓,๕๗๖	๑๖๗,๕๑๗	๑.๑
๒๕๗๓	๑๕,๓๑๗,๖๘๗	๔๕๕,๑๕๖	๒.๓	๑๖,๘๘๑,๑๖๘	๑๖๕,๕๕๘	๑.๐
๒๕๗๔	๒๔,๐๑๖,๘๘๑	๕๕๕,๐๓๑	๑.๕	๑๕,๗๑๑,๗๕๕	๒๒๕,๘๗๘	๑.๒
๒๕๗๕	๒๘,๕๐๐,๐๐๐	๕๗๐,๕๐๐	๒.๐	๒๓,๕๕๐,๐๐๐	๒๓๓,๐๐๐	๑.๐
๒๕๗๖	๓๖,๕๕๕,๐๐๐	๗๗๗,๑๐๐	๒.๑	๓๖,๗๐๓,๐๐๐	๔๑๗,๗๕๐	๑.๑

ที่มา: กระทรวงการคลัง ประเทศญี่ปุ่น

ปัญหาและข้อเสนอ

---

๑. **ข้อความทั่วไป** ปัจจุบันชาวไทยส่วนมากไม่พอใจในความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ที่คงอยู่ ความไม่พอใจญี่ปุ่นได้แสดงให้เห็นชัดในหมู่นักการเมืองสูง ปฏิบัติการเช่นนี้ เป็นเรื่องของสัญชาตญาณของมนุษย์มากกว่าเหตุผล สภาพความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ที่เป็นอยู่ปัจจุบันนั้น คนไทยมักตระหนักดีว่าตนต้องพึ่งญี่ปุ่นมาก เดิมทีพึ่งญี่ปุ่นด้วยความ สัมครใจ แต่ต่อมาพึ่งญี่ปุ่นด้วยความจำใจ ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับญี่ปุ่นไม่ควรจะมีลักษณะ เช่นนั้น แต่เราต้องยอมรับว่าจะภัยอารมณหรือเหตุผลก็ตามมีลักษณะเช่นนั้นคงอยู่ ความรู้สึก เช่นนั้นจะหมดไปได้ก็แต่โดยความพยายามแก้ไขแบบแผนของความสัมพันธ์กันบางอย่าง และ ปรับปรุงความเข้าใจกันให้ดีขึ้น ต่อไปนี้เป็นข้อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติสำหรับฝ่ายไทย ฝ่าย ญี่ปุ่น และทั้งสองฝ่าย

---

* จากบทที่ ๒๒ ของหนังสือ "ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทยกับญี่ปุ่น" โดย เขียน ธีระวิทย์, สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๑๖

๒. ข้อเสนอแนะแก่ฝ่ายไทย

๒.๑ เรื่องการค้า

- ๒.๑.๑ เปลี่ยนค่านิยมฟุ่มเฟือย ไทยเสียคุณการค่ามาก เหตุหนึ่งเป็นเพราะอำนาจการผลิตของไทยต่ำ แต่อำนาจการบริโภคสูงเกินกว่าระดับความเจริญทางเศรษฐกิจมาก ทั้งนี้ เหตุผลที่สำคัญส่วนหนึ่งเพราะคนไทยเป็นอันมากมีนิสัยชอบโอ้อ่าฟุ่มเฟือย ประกอบกับทหารต่างชาติก็ค้ำคนต่าง้าวในไทยก็ค้ำ (นอกจากชาวเอเชียยกเว้นญี่ปุ่น) นิยมบริโภคสินค้าต่างชาติ ทำให้เราต้องซื้อสินค้าจากต่างประเทศมาก ข้อนี้ไทยควรมีการรณรงค์ต่อต้านค่านิยมที่ชอบฟุ่มเฟือยของคนไทย และเข้าช่วงชิงตลาดจำหน่ายสินค้าในกรมกองทหารและชุมชนต่างชาติโดยให้ซื้อสินค้าไทยในส่วนที่ไทยผลิตเองได้
- ๒.๑.๒ ขยายตลาดการค้า การค้าของไทย (ทั้งสินค้าเข้าและออก) ต้องพึ่งการค้าขายกับญี่ปุ่นมากขึ้นเป็นเพราะ

ตลาดการค้าของไทยแคบ ข้อนี้ไทยควรขยายตลาดการค้าให้กว้างขึ้น เช่น ค้ำกับสาธารณรัฐประชาชนจีนและชาติอื่น ๆ โดยค้ำหนึ่งถึงความแตกต่างในเรื่องอุดมการณ์ให้ลดน้อยลง

- ๒.๑.๓ รวมตัวกัน พ่อค้าไทยควรรวมตัวกันให้ค้ำกว่านี้ รัฐบาลควรส่งเสริม ไม่ใช่ห้ามการรวมตัวของพ่อค้า เช่น จัดตั้งสมาคมค้ำอดีต การรวมตัวของพ่อค้าที่ค้ำภายในประเทศนั้น มีทั้งแง่ค้ำและแง่เสีย แง่เสียอาจมีค้ำหากพ่อค้ารวมตัวกันค้ำหนดราคาเอาตามใจชอบ แต่ข้อค้ำอาจเกิดขึ้นค้ำหากรัฐบาลใช้การทุทที่ค้ำต่อกลุ่มพ่อค้า เพื่อให้ควบคุมราคาสินค้าเป็นค้ำ ส่วนการรวมตัวของพ่อค้าที่ค้ำการค้าต่างประเทศมีผลค้ำต่อชาติมากกว่าผลเสีย พวกเขาอาจใช้อำนาจต่อรองกับฝ่ายญี่ปุ่นได้ การแย่งกันซื้อจากต่างชาติ และแย่งกันขายให้ต่างชาติคงไม่มี ในอดีตการแย่ง

กันขายทำให้ญี่ปุ่นกดราคา
สินค้าไทย แย่งกันซื้อทำให้
ซื้อสินค้าในราคาแพงกว่าที่
ควรจะได้

๒.๑.๔ ใช้มาตรการควบคุมสินค้า
เข้าบางชนิด ไทยควรห้าม
สินค้าฟุ่มเฟือยบางชนิด หรือ
กำหนดโควตาสินค้าประเภท
ฟุ่มเฟือยว่าจะให้เข้าประเทศ
ได้ปีละเท่าไร สินค้าใดจัด
อยู่ในจำพวกฟุ่มเฟือยก็ควร
กำหนดเป็นปีๆ ไป ในระ
บบเศรษฐกิจเสรี สินค้าเข้า
ออกน่าจะทำได้เสรี การไม่
ซื้อสินค้าต่างชาติควรให้เป็น
เรื่องของการจูงใจมากกว่า
การบังคับ แต่ใครกล้าพูด
ได้ว่าระบบเศรษฐกิจของญี่ปุ่น
มีใช้ระบบเสรี แต่ญี่ปุ่นก็
มีการกำหนดโควตาสินค้าเข้า
ฉะนั้น จึงเท่ากับว่าส่งออก
เสรี ส่งเข้าไม่เสรี แต่ไทย
ไม่มีสิทธิตามหลักการปฏิบัติ
นานาชาติ หรือแม้แต่โดย
ศีลธรรมที่จะไปบอกกับรัฐ
บาลญี่ปุ่นให้ยกเลิกโควตานั้น
นั้นเป็นการล่วงละเมิดอำนาจ

อธิปไตยของเขา แต่ไทยมี
สิทธิตอบโต้ในทำนองเดียวกัน
เราจะห้ามสินค้าต่างชาติ
เข้าอย่างไรก็ได้

สินค้าฟุ่มเฟือยบางประเภท
เช่น หูปลากลาม โสม เครื่อง
สำอาง พรหม ของเก่า เครื่อง
กีฬา เครื่องอัดเสียง เครื่อง
เล่นจานเสียงทั้งหลายรวมทั้ง
รถยนต์หรูหรากันหลาย ควร
จะจำกัดการนำเข้า คนไทย
โดยเฉพาะผู้มั่งคั่งทั้งหลาย
แย่งกันออกรวย บ้านเมือง
จะล่มจม

๒.๑.๕ ใช้คนที่มิใช่การค้าแทนข้าราชการ
ทั้งรัฐบาลไทยและ
พ่อค้าควรจะร่วมมือกันหา
ตลาดและแสวงหาข้อมูลทาง
การค้าระหว่างประเทศให้
ว่องไวยิ่งขึ้น ข้าราชการไทย
โดยทั่วไปไม่เหมาะที่จะทำ
การค้า อาจจะเป็นผู้วิจัย
เรื่องการค้าได้ แต่พ่อค้าที่ดี
ไม่เกี่ยวข้องกับปริญญาเลย
ฉะนั้นกระทรวงพาณิชย์ควร
จะปรับปรุงกลไกเสียใหม่
พยายามเอานักการค้า ที่สา

มารตในวงการธุรกิจเข้ามา
ร่วมงานด้วย ผู้ช่วยทุกอย่าง
เศรษฐกิจหรือพาณิชย์ในต่างประเทศ
ควรจะเป็นนักการค้า
และเป็นคนไม่มีพิธีรีตอง

๒.๑.๖ ต้องมากับนี้ รัฐบาลไทยจะ
ต้องทำงานหนักขึ้นในเรื่อง
เจรจาการค้ากับญี่ปุ่น ใครก็
รู้ว่าญี่ปุ่นมีชั้นเชิงและความ
ชำนาญในการเจรจาการค้า
มาก พวกเขามีข้อมูลต่างๆดี
แต่ของไทยขาดข้อมูลที่เพียงพอ
ขาดเวลาเตรียมตัวที่ดี
พอ และมีพิธีรีตองตาม
ระบบข้าราชการ

๒.๑.๗ ใช้มาตรการควบคุมบริษัท
ส่งสินค้าเข้าออก ธุรกิจประ
เภทส่งสินค้าเข้าและออกควร
จัดอยู่ในประเภทถูกควบคุม
โดยรัฐบาล บริษัทต่างค้า
(มีหุ้นต่างค้าเกิน ๕๐%) ทำ
ไม่ได้ และผู้ค้าต่างประเทศ
ต้องจดทะเบียน โดยระบุกิจ
การไว้กับกระทรวงพาณิชย์
เท่าที่แล้วมาสินค้าจากญี่ปุ่น
บริษัทญี่ปุ่น หรือไทย - ญี่ปุ่น
เป็นผู้ส่งเข้าเกือบทั้งหมด

บางที่ส่งเข้ามิใช่เพราะความ
ต้องการ แต่ส่งเข้ามาแล้ว
จึงใช้วิธีการโฆษณา สร้าง
ความต้องการขึ้น

๒.๒ เรื่องการลงทุน

๒.๒.๑ รัฐบาลไทยต้องเป็นฝ่ายริ
เริ่มแก้ไข ไทยควรรับว่า
การที่ญี่ปุ่นเข้ามาลงทุนใน
ประเทศไทยเป็นอันมากเช่น
นี้ เป็นความกตริเริ่มของ
ฝ่ายไทย การให้สิทธิพิเศษ
ต่างๆเกี่ยวกับการลงทุนประ
เภทส่งเสริมก็มาจากฝ่ายไทย
ฉะนั้น เมื่อมีผลอะไรที่ไม่
พึงปรารถนา ก็ต้องเป็นฝ่าย
ริเริ่มแก้ไข รัฐบาลต้อง
ถือเป็นภาระอันสำคัญ

๒.๒.๒ รัฐบาลควบคุม การลงทุน
จากต่างประเทศเป็นของดี ถ้า
หากไทยไม่ตะกักรับเข้ามา
แม้กระทั่งสิ่งเป็นพิษต่อสิ่ง
แวดล้อม ญี่ปุ่นมาลงทุนใน
ไทยช่วยพัฒนาเศรษฐกิจของ
ไทย ช่วยให้คนมีงานทำมาก
ขึ้น และช่วยคนให้มีความรู้
เพิ่มขึ้น แต่รัฐบาลจะต้อง

ควบคุมวิสาหกิจที่ต่างชาติ
เป็นเจ้าของร่วมอยู่ด้วยอย่าง
ใกล้ชิด ป้องกันมิให้คนต่าง
ชาติเข้ามาแย่งงานคนไทยทำ
ในลักษณะที่แข่งขัน ในรูป
ต่างๆ และป้องกันมิให้บริษัท
ต่างชาติผูกขาดหรือทำธุรกิจ
อันมี พฤติกรรม ทำลาย ศักยะ
(potential) ในการทำธุรกิจ
ของคนไทย

๒.๒.๓ วางมาตรการให้มีการถ่ายทอด
วิชาการและการจัดการ รัฐ
บาลควรวางมาตรการควบคุม
วิสาหกิจต่างค้ารวม ทั้งของ
ญี่ปุ่น และที่ญี่ปุ่นมีหุ้นอยู่ด้วย
โดยให้มีการถ่ายทอดวิทยา
การ และถ่ายทอดการจัดการ
เร็วกว่าที่เป็นอยู่

๒.๒.๔ วางมาตรการ ควบคุม การค้า
กำไรเกินควร รัฐบาลต้อง
ควบคุมการเงินของบริษัทต่าง
ค้า รวม ทั้งบริษัท ญี่ปุ่น เป็น
เจ้าของร่วม อยู่ด้วย โดยตรวจ
บัญชีรายรับ รายจ่าย และกำไร
ของบริษัทเป็น ประจำ หา
วิธีจัดการ กับบริษัทที่ค้ากำไร
เกินควร

๒.๒.๕ ป้องกันการสร้างจักรวรรดิ
เศรษฐกิจรัฐบาลต้องหามาตร
การป้องกันการสร้างจักรวรรดิ
เศรษฐกิจแบบเป็น บริวารของ
บริษัทญี่ปุ่นในประเทศไทย
เพราะนั่นเป็นบริวารของบริ
ษัทในญี่ปุ่นอีกต่อหนึ่ง ระบบ
นั้นเป็นระบบผูกขาดซึ่งไทย
ไม่ต้องการ

๒.๒.๖ ตรวจสอบผู้กินสินบน คน
ไทยจะต้องช่วยกัน สอดส่อง
เจ้าพนักงานคนไทยที่กินเศษ
กินเลยหรือกินสินบนกับวิสาห
กิจญี่ปุ่นและ ไทย-ญี่ปุ่น จาก
การสำรวจพบว่ามีเจ้าพนักงาน
คนไทยหากินกับบริษัท
ญี่ปุ่นมาก พวกนั้นเป็นพวก
ขายผลประโยชน์ของไทยให้
ญี่ปุ่น ทำให้คนไทยและคน
ญี่ปุ่นที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับผล
ประโยชน์ต้องพลอยเป็นอริกัน

๒.๒.๗ ห้ามลงทุนประเภทบริการ
ไทยควรจำกัดการลงทุนประ
เภทบริการของคนต่างค้ากิจ
กรรมของธนาคารและสถาบัน
การเงินของญี่ปุ่น ควรจำกัด
ลง (ไม่ใช่ห้าม) การประ

กันภัย การขนส่ง คน
ต่างชาติ ไม่ควรถือ หุ่นได้เกิน
รายละเอียด ๑๐% ของหุ้นทั้งหมด
และรวมกันต้องไม่เกิน ๕๐%
ของหุ้นทั้งหมด ต้องป้องกัน
การค่อย ๆ ซื้อหุ้นโดยคนต่าง
ชาติ นอกจากนั้นการควบคุม
กิจการต้องอยู่กับคนไทย

๒.๒.๘ ควบคุม การ โฆษณา สิน ค้า
ประการแรก ถ้าควบคุมหุ้น
ต่างกั้วให้ต่ำกว่า ๕๐ % ไม่
ได้ ก็ห้ามต่างกั้วลงทุนประ
เภทนี้เสียเลย เพราะไม่มี
ประโยชน์ต่อระบบเศรษฐกิจ
มีแต่กระตุ้นให้คน เกิดคิดหา
และกิเลส ประการที่สองจะ
ต้องให้คนไทยเป็นคนกำเนิน
งานด้านโฆษณาในบริษัทหุ้น
ร่วมไม่ ใช่ว่าปล่อยให้ญี่ปุ่น ย่าง
ซื้อคนไทยทั้งบริษัท ประการ
ที่สามห้ามสื่อมวลชน โดย
เฉพาะอย่างยิ่งโทรทัศน์หากิน
กับบริษัทญี่ปุ่น ไทยญี่ปุ่นโดย
เอาภาพยนตร์ ไร่สารต่าง ๆ
มาทำให้เด็กไทยคลั่งไคล้

๒.๒.๙ ห้ามธนาคารญี่ปุ่นรับฝากเงิน
ห้ามธนาคาร ต่างชาติทั้งหมด

ในประเทศไทยรับ ฝากเงิน
เพราะนั่นเป็นการ ถึงคู่เงิน
ทุนของไทยไป

๒.๒.๑๐ ห้าม ต่างชาติลงทุนประเภท
ภัตตาคารและสถานเริงรมย์
แต่ยอมให้จ้างให้ผู้ เชี่ยวชาญ
ปรุงอาหารต่าง ชาติเข้ามาได้
อย่างจำกัด สถานเริงรมย์
เป็นแหล่งเพาะอบายมุขสร้าง
ปัญหาสังคม

๓. ข้อเสนอแนะแก่ฝ่ายญี่ปุ่น

๓.๑ เรื่องทั่วไป

๓.๑.๑ กิดถึงสิทธิตามกฎหมายน้อย
กว่าพันธะทางใจ เรื่องบาง
อย่างที่เสนอให้ญี่ปุ่นเป็นฝ่าย
แก้ไขปรับปรุงนี้ ควรเป็น
ธุระของไทย แต่ญี่ปุ่นควรจะ
เข้าใจว่าโครงสร้างทางสังคม
และ ทาง เศรษฐกิจของ ไทย
อ่อนแอมาก ฉะนั้น ญี่ปุ่น
ควรช่วยไทยแก้ไขบ้าง ญี่ปุ่น
ช่วยแก้ไขเพื่อ เป็นการแสดง
มิตรจิตและเป็นพันธะทางศีล
ธรรมมากกว่าหน้าที่ ตามกฎ
หมาย

๓.๑.๒ เข้าใจภาวะ ทางจิต ของคน
ไทย ญี่ปุ่นควรเข้าใจว่าบาง

อย่าง ไทยขาดความรู้ในทัน
เหตุผล เพราะไทยรู้จักญี่ปุ่น
น้อย แต่ชาวไทยรู้ว่ามีความ
ไม่เท่าเทียมกันเกิดขึ้น สิ่งที
แสดงออก อาจเป็นเพียงการ
แสดงความไม่พอใจ หรือ
อารมณ์ แต่ขอให้ญี่ปุ่นเข้าใจ
ภาวะทางจิต ของผู้เสีย
เปรียบไว้ด้วย

- ๓.๑.๓ อะลุ่มอล่วย ความสัมพันธ์
ทางเศรษฐกิจระหว่างไทยกับ
ญี่ปุ่น มีลักษณะก่อให้เกิด
ประโยชน์ทั้ง ๒ ฝ่าย ในแง่
เศรษฐกิจญี่ปุ่น ได้ประโยชน์
ดีกว่าการเอาไทยเป็นเมืองขึ้น
ดังการเอาประเทศอื่นเป็น
เมืองขึ้น ในสมัยสงครามโลก
ครั้งที่สอง เพราะญี่ปุ่น
ไม่ต้องใช้ทหารเป็นจำนวน
มากไปควบคุมตั้งอาณานิคม
ประชาชนในเมืองขึ้นมักแค้น
เคืองญี่ปุ่นไม่ร่วมมือในการให้
ประโยชน์ในทางเศรษฐกิจแก่
ญี่ปุ่น ฉะนั้น แม้ญี่ปุ่นจะมี
อำนาจต่อรองมาก แต่จะต้อง
อะลุ่มอล่วยต่อไทยมากขึ้น ผล

ที่จะได้รับคือ ญี่ปุ่นจะมีส่วน
ทำให้ไทยร่ำรวยขึ้นในขณะที่
ตนร่ำรวยยิ่ง ๆ ขึ้น ชาวไทย
ไม่น้อยจะรู้สึกเป็นหนี้ญี่ปุ่นใน
ลักษณะที่ญี่ปุ่นเป็นหนี้อเมริ
กา ถ้าญี่ปุ่นใช้วิธีการลงทุน
ร่วมกับไทย โดยไม่ควบคุม
หรือบงการมากเกินไปกิจการ
ของญี่ปุ่นจะได้รับการต้อนรับ
ดีพอควร

- ๓.๑.๔ ควบคุมพฤติกรรมกันเอง
การควบคุมกันเองโดยสภากา
การค้าต่างประเทศของญี่ปุ่น และ
องค์กรอื่น ๆ เป็นเรื่องที่น่า
สรรเสริญ ขอให้นักธุรกิจ
ญี่ปุ่นช่วยกันทำสิ่งที่เลือนลาง
ให้เห็นแจ่มชัดในทางปฏิบัติ
เมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๑๙๗๓
สภากาการค้าต่างประเทศของญี่ปุ่น
(Japan Foreign
Trade Council) แนะนำให้
บริษัทการค้าสารพัดใหญ่ๆ ถ่า
นึ่งถึงผลประโยชน์การครอง
ชีพของประชาชนในการค้า
เนินธุรกิจและให้มีน้ำใจส่งเสริม
ความช่วยเหลือซึ่งกัน

และกัน* ในวันที่ ๑ มิถุนายน ๑๙๗๓ Japan Federation of Economic Organizations, Japan Chamber of Commerce and Industry, Japan Committee for Economic Development, The Japan Federation of Employers' Associations, Japan Foreign Trade Council ได้ร่วมกันประกาศ ข้อเสนอแนะแนวทางเพื่อการปฏิบัติเกี่ยวกับการลงทุนในประเทศ ค่อยพัฒนา แนวทางเพื่อการปฏิบัติมี ๙ ประการ ซึ่งมีข้อความโดยย่อ ดังนี้^๒

(๑) ควรจะวางตัวเพื่อให้ได้รับการต้อนรับที่ดี และให้ฝังรากอยู่กับประเทศเจ้าบ้าน ควรให้มีสัมพันธ์อันดีกับประเทศเจ้าบ้าน และเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

(๒) ให้ส่งเสริมธุรกิจ โดยตั้งอยู่บนรากฐานของ

ความเชื่อใจซึ่งกันและกัน เป็นที่เห็นว่า ให้โอกาสแก่คนพื้นเมืองเข้ามามีหุ้นมากขึ้น ในเวลาอันควร

(๓) ให้เพิ่มขยายการจ้าง และการเลื่อนฐานะของแรงงานในท้องถิ่นและให้ปรับปรุงสภาพการทำงานและอานามัยของหน่วยงานให้ดีขึ้น

(๔) ให้เลือกพนักงานไปทำงานในวิสาหกิจต่างแดนอย่างเหมาะสมและให้มีการอบรม

(๕) ให้พยายามถ่ายทอดความรู้และความชำนาญให้แก่คนงานจากท้องถิ่น เช่น ให้มีการอบรมให้หน่วยงานหรือส่งไปอบรมในญี่ปุ่น

(๖) ให้พยายามใช้ของท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมอื่น

(๗) ให้นำกำไรลงทุนต่อในประเทศนั้นๆ ต่อไป

(๘) ร่วมมือกับประเทศเจ้าบ้านหลีกเลี่ยงการรวมตัว

• JETRO NEWS No. 31 (July 24, 1973), pp. 2-3; taken from *Asahi Shimbun*, May 25, 1973

๒ Guidelines for Investment Activities in Developing Countries", June 1, 1973

ของอุตสาหกรรมหนึ่งอุตสาหกรรมใดโดยเฉพาะ

(๔) ให้สร้างความราบรื่นกับประเทศเจ้าถิ่น ช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อมที่ดีของเจ้าของประเทศ ส่งเสริมการศึกษา สวัสดิภาพของประชาชน และร่วมกิจการกับธุรกิจของคนภายในประเทศ

๓.๑.๓ **ใจเขาใจเรา** ญี่ปุ่นควรเข้าใจว่า ญี่ปุ่นสร้างชาติแบบไม่คิดว่ามีชาติอื่นคงอยู่ แบบไม่ต้องการคิดว่าชาติอื่นมีความคิดเกี่ยวกับญี่ปุ่นอย่างไร ข้อนี้เป็นจุดเรื่องของญี่ปุ่นในแง่ของการสร้างเศรษฐกิจภายในของญี่ปุ่นเอง แต่การต้องอาศัยชาติอื่น ทำที่ทำงานนี้ต้องพยายามเปลี่ยนแปลง

๓.๒ **เรื่องการค้า**

๓.๒.๑ **อย่ามองแต่ตลาด** ให้มองคนบ้าง ชาวไทยเป็นคนที่มีเยื่อใยพวกเราคาดหวังจะได้เยื่อใยจากคู่ค้าในทำนองเดียวกัน และมักได้รับการตอบสนองจากพ่อค้าคนจีน แต่ญี่ปุ่นมีแนวโน้มที่จะมองเอเชียเห็น

แต่ตลาดการค้า กรณีที่ญี่ปุ่นหันไปรับรองสาธารณรัฐประชาชนจีนอย่างกะทันหัน โดยทอดทิ้งไต้หวันนั้นมีเหตุผลต่างๆ มากมาย แต่ในสายตาของชาวไทยเห็นว่าญี่ปุ่นต้องการจะหาตลาดใหม่ที่ใหญ่กว่าโดยมีการคำนวณแล้ว

๓.๒.๒ **อย่ารณรงค์ขายสินค้าอย่างท่วมท้นเกินไป** ชาวญี่ปุ่นไม่เลวกว่าชนชาติอื่น ในความต้องการที่จะขายสินค้าให้มากที่สุด แต่ญี่ปุ่นพยายามกว่าชาติอื่น และบางทีก็ใช้วิธีการที่หยาบกว่าชาติอื่น พ่อค้าญี่ปุ่นชอบบอกฝ่ายไทยว่าสินค้าไทยไม่ถูกต้องตามรสนิยมของญี่ปุ่น ให้พยายามปรับปรุงรูปแบบ คุณภาพ ฯลฯ แต่ในขณะเดียวกันญี่ปุ่นส่งสินค้าไม่น้อยมาประเทศไทยแบบที่จะถูกต้องตามรสนิยมของคนไทยหรือไม่ก็ไม่สนใจ แต่ก็ใช้วิธีการโฆษณาทำให้คนไทยเปลี่ยนรสนิยมเสียจนได้

๓.๒.๓ **ไม่ควรแข่งขันกันสร้างตลาด** ในไทย กิจกรรมทางเศรษฐกิจ

กิจการค้ากับการเมืองอยู่อย่าง
หนึ่ง มหาอำนาจเข้าไปแข่ง
ขันกันที่ไหน ที่นั่นมักประสบ
ความหายนะ บริษัทพีเอ็ม
ของญี่ปุ่นในไทยไม่ควรแข่งขัน
สร้างบริวารของบริษัท แข่ง
ขันซื้อขายเพื่อจะได้เอาตัวเลข
ธุรกิจมาแข่งขันกัน ควรจำ
กติกากิจการของตัวเพื่อให้บริ
ษัทพื้นเมืองมีโอกาสเจริญเติบโตได้

๓.๒.๔ ควรจำกัดสินค้าบางประเภท
ที่ส่งเข้ามาไทย ข้อเสนอ
นำสนเท่ห์ ก็เป็นสิทธิของคน
ไทยที่จะจำกัดสินค้าเข้าได้ แต่
ที่เสนอก็เพราะเรื่องนี้ต้องร่วม
มือกันทั้ง ๒ ฝ่าย การควบคุม
จึงจะมีประสิทธิภาพ ญี่ปุ่น
เคยยอมแก่ประเทศยุโรปตะ
วันตก ๑๒ ประเทศ ในการ
ห้ามส่งเครื่องอัดเสียงเข้าไปที่
ตลาดยุโรป ตั้งแต่วันที่ ๒ พฤศจิกายน
ปี ๑๙๗๒ แสดงให้เห็น
ว่าแม้แต่ประเทศที่มีระบบการ
เมืองอย่างมีประสิทธิภาพยังมี
อาจดำเนินการห้ามสินค้าญี่ปุ่น
โดยลำพังโดยปราศจากการ

ร่วมมือของรัฐบาลญี่ปุ่น สินค้า
ที่ห้ามเพียงบางประเภทที่ส่ง
เข้ามาไทยก็ควร จะได้รับการ
พิจารณาทำนองเดียวกัน แต่
เรื่องนี้ไทยควรจะเป็นฝ่ายริ
เริ่ม ให้ไทยเสนอบัญชีรายชื่อ
สินค้าที่ห้ามเพื่อ ที่ต้องการ
จำกัดปริมาณการส่งเข้าต่อที่
ประชุม ๓ ระดับ ที่จัดให้มี
ขึ้นทุกปี ข้อนี้กระทรวงพา
ณิชย์ของไทยต้องทำวิจัยความ
ต้องการของตลาดในประเทศ
ไทยในสินค้าประเภท
นั้น ๆ มีเท่าไรที่เหลือจะซื้อ
จากประเทศไหนเท่าไร

๓.๒.๕ ควรขอผลิตภัณฑ์ทางเกษตร
จากไทยให้มากขึ้น ผลิต
ภัณฑ์จากมันสำปะหลัง สับ
ปะรด และผลไม้อื่น ๆ ผลิต
ภัณฑ์เกษตรเป็นอันมากถูก
จำกัดจำนวนนำเข้า ทั้งนี้
เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของ
ผู้ผลิตภายในนี้เป็นสิทธิอัน
ชอบธรรมของญี่ปุ่น ไทยไม่
อาจไปแทรกแซงได้ แต่
สำหรับโควตาที่มีอยู่ ขอให้
ญี่ปุ่นซื้อจาก ประเทศที่เสีย

อุตสาหกรรมค้าแก๊วญี่ปุ่นมากที่สุด
ตามสัดส่วนด้วย

๓.๒.๖

ญี่ปุ่นอย่าแข่งขันกับไทย
แบบหักโค่น ผู้ค้าต่างประเทศ
ของไทยเหลือจำนวน
จำกัดอยู่แล้ว เพราะบริษัท
ใหญ่ ๆ ของญี่ปุ่นมาแย่ง
ดำเนินการเสียหาย โดยการ
มีทุนและขายธุรกิจการค้าที่
ดีกว่า พ่อค้าญี่ปุ่นอยู่ในฐานะ
ที่จะทำให้พ่อค้าต่างประเทศ
ของไทยล้มละลายไปตามๆ
กัน ได้การซื้อขายสินค้าที่จ
ราคา เพื่อผูกขาดการซื้อขาย
ดังที่เคยทำแก๊วไทย ในกรณี
ขายแร่ฟลูออไรท์ ให้รัสเซีย
จะมีผลเป็นการผูกขาดญี่ปุ่น
ไม่ควรทำเช่นนั้น จริง
อยู่ญี่ปุ่นอาจมีสิทธิ แต่ไทย
ก็อาจมีอารมณ ถ้าชาวไทย
มีอารมณมากๆ พวกเขาก็มี
สิทธิขับไล่ญี่ปุ่นออกนอก
ประเทศได้

๓.๓ เรื่องการลงทุน

๓.๓.๑ ปรับปรุงความสัมพันธ์ระ
หว่างบริษัทแม่ในญี่ปุ่นกับ
สาขาในไทย อดีตประธาน

หอการค้าญี่ปุ่นเคยกล่าวว่า
“นักธุรกิจชาวญี่ปุ่นในต่าง
แดนเหมือนกับหุ่น” ควร
เปลี่ยนลักษณะของความสัม
พันธ์เช่นนี้เสีย ควรแต่งตั้ง
ตัวแทนผลประโยชน์ของ
บริษัทญี่ปุ่นให้อยู่ในไทยได้
นาน ๆ เพื่อเขาจะได้รู้จักใจ
ของชาวไทยได้ดีขึ้น บริษัท
แม้ควรระวังความเสียหาย
ของผู้แทนในไทยมากๆ ใน
การปรับปรุงธุรกิจของไทย

๓.๓.๒

อย่าขยายธุรกิจแบบผูกขาด
ญี่ปุ่นเป็นชนชาติรวมพวก
รวมกลุ่ม รวมกิจกรรม ซึ่ง
เป็นคุณสมบัติที่ชนชาติอื่นๆ
มีน้อย สิ่งเหล่านี้ญี่ปุ่นทำเป็น
นิสัยการเกาะกลุ่มของบริษัท
ต่างๆ เป็นเครือข่ายและบริวาร
เห็นได้ชัดการรวมกลุ่มกันใน
ประเทศมีกฎหมาย ควบคุม
แต่ก็ไม่ค่อยได้ผล การรวม
กลุ่มกันในประเทศไทยไม่มี
กฎหมายควบคุม ฉะนั้นจึง
น่ากลัวมากในระหว่างที่ไม่มี
กฎหมายนี้ บริษัทญี่ปุ่นไม่
ควรถือหลักดำเนินการเองเสีย

หมด มีโรงงานหีบอ้อย
ขยายกิจกรรมไปปลูกอ้อยด้วย
ซื้อที่ดินด้วย ขายน้ตาลด้วย
จะทำเสียเองทุกอย่าง เป็น
ธรรมชาติบริษัทใหญ่ๆที่มีเงิน
ก็อาจทำได้ แต่การขยายตัว
ทางเศรษฐกิจแบบนี้สร้าง
ความไม่เป็นธรรมแก่สังคม
ซึ่งต้องช่วยกันป้องกัน บัจ
บันระเบิดมือหาซื้อง่าย

๓.๓.๓

อย่าขยายธุรกิจให้ไทยต้องพึ่ง
ญี่ปุ่นมากเกินไป จริงอยู่การ
ลงทุนในไทยจะช่วยส่งเสริม
การอุตสาหกรรมของไทย แต่
ในขณะเดียวกัน การขยาย
อุตสาหกรรมที่ต้องพึ่งวัตถุดิบ
จากญี่ปุ่นในสัดส่วนสูงมาก ๆ
จะทำให้ระบบเศรษฐกิจของ
ไทยต้องพึ่งญี่ปุ่นมากขึ้น (สั
ตส่วนน้อยลงแต่ปริมาณมาก
ขึ้น)

ในทรรศนะของญี่ปุ่น การ
พึ่งพาอาศัยกันในทางเศรษฐกิจ
เป็นสิ่งที่ไม่พึงปรารถนา เป็น
การแบ่งงานกันทำ ซึ่งเป็น
เป้าหมายของนโยบายทาง

เศรษฐกิจของญี่ปุ่น ข้อนี้ทำให้
ญี่ปุ่นไม่ค่อยสำนึกผิดในการที่มาลง
ทุนในไทย จนทำให้เศรษฐกิจของ
ไทยต้องพึ่งญี่ปุ่นมากขึ้น แต่พฤติ
กรรมเช่นนี้ ในสายตาของคนไทย
ไม่น่าจะถือว่าเป็นแผนการของญี่ปุ่น
ที่จะควบคุมเศรษฐกิจของไทย
โดยอาศัยการลงทุนในไทย^๓

๔. ข้อเสนอแนะแก่ไทยและญี่ปุ่น

๔.๑ ต้องรู้จักกันให้ดีขึ้น ถ้าเราไม่คิด
ต่อกันแล้วการไม่รู้จักกันก็ไม่ก่อให้เกิด
เกิดความเสียหายอะไร แต่ไทยกับ
ญี่ปุ่นติดต่อกันมาก และทั้ง ๒ ฝ่าย
มีความรู้จักกันน้อยเหลือเกิน ระ
บบการศึกษาของทั้ง ๒ ประเทศตาม
ไม่ทันอัตราความเร็วของการติดต่อ
ที่เพิ่ม พื้นพของชนสองชาตินี้
มีบางสิ่งบางอย่างที่ขัดกันซึ่งต้องแก้
ไขอย่างรีบด่วน

สำหรับชาวญี่ปุ่นโดยทั่วไป (มี
ข้อยกเว้นอยู่บ้าง) ชอบวางตัวอยู่
ในหมู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว มีท่าที
(คิดหรือแสดงออก) แสดงให้เห็น
ว่าญี่ปุ่นไม่ต้องการไทยถึงที่ไทยต้อง
การญี่ปุ่น คำพูดนี้จะจริงหรือไม่ก็
ถาม คนไทยชอบตีความว่า

๓ ตัวอย่างข้อความใน รัฐวิภวาทย์ ฉบับที่ ๑๕ เล่ม ๓ (กรกฎาคม ๒๕๑๖) หน้า ๒๐๑

ญี่ปุ่นยะโส ญี่ปุ่นมีปัญหา เรื่อง การวางตัว การสำรวจ ของ มหาวิทยาลัย โซเฟีย (Sophia University) เดือน มิถุนายน ๑๙๗๒ แนะนำชาวญี่ปุ่นมีความรู้สึก ว่าตนมีความใกล้ชิดกับในสังคมและวัฒนธรรมกับประเทศ อเมริกาและยุโรปตะวันตก มากกว่าประเทศในเอเชีย (๕๐.๒% ของคำตอบ ๒๒.๒% ตอบตรงกันข้าม)

สำหรับคนไทยก็มองญี่ปุ่น ภัยพิบัติพิเศษพิศกับมอง พวกยุโรปและอเมริกัน คนไทยโดยทั่วไป (มีข้อยกเว้น อยู่บ้าง) มองญี่ปุ่นเป็นชาว เอเชียและคาดหวังให้ญี่ปุ่น มีความประพฤติกี่เคียงคนไทย หรือคนจีน ฉะนั้นเวลาชาว ญี่ปุ่นทำอะไร ไม่สอดคล้อง กับที่ตนคาดหวัง ก็ไม่ได้ รับผิดชอบต่อ ไม่เหมือนพวกฝรั่ง คนไทยยอมรับว่าฝรั่งเหนือ กว่าตน แม้จะยอมรับว่า ญี่ปุ่นมีความเจริญทางเศรษฐกิจ แต่ก็ไม่เคยยอมรับว่า

ญี่ปุ่นเหนือกว่าตนโดยทั่วไป จิตสำนึกเช่นนี้คงจะสืบเนื่อง มาจากการที่คนไทยเคยคิดว่าตนเหนือประเทศเพื่อน บ้าน เช่น เขมร ลาว เวียดนาม และไทยไม่เคยเป็นเมืองขึ้น ของใคร ฉะนั้น จึงไม่ยอม รับให้ญี่ปุ่นเหนือไทย หรือ อย่างน้อยก็คิดว่าเสมอญี่ปุ่น ลักษณะของการไม่ยอมกัน จึงคงอยู่

ข้อนี้เป็นเรื่องสังคมจิต วิทยา ซึ่งทั้งสองฝ่าย อาจจะ ต้องใช้เวลานานในการสังค ยานาตัวเองว่าเป็นอย่างไร ก็รู้จักตัวเองให้ดี และรู้จัก เพื่อนมนุษย์ผู้ร่วมโลกให้ ดี อาจจะต้องอาศัยระบบการ ศึกษา ซึ่งผู้นำในการศึกษา ควรถือเป็นหน้าที่ในการสร้าง ความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ส่วนผู้นำในทางเศรษฐกิจ ก็ต้องถือเป็นหน้าที่ที่จะไม่ สร้างบรรยากาศที่เลวร้ายให้ เกิดขึ้น

๔.๒ ต้องเชื่อใจกันมากขึ้น ไทย ชอบระแวงญี่ปุ่น ญี่ปุ่นก็ไม่

ไว้วางใจไทย ทั้งสองฝ่ายมี เหตุผลพื้นเพของคนญี่ปุ่นมา จากการต่อสู้ เอาการเองงาน ได้รับการฝึกอย่างฉลาดและมีไหวพริบ จะเอาเปรียบคนอื่นก็ทำโดยใช้ความสามารถ แต่คนไทยเป็นอยู่ค่อนข้างสบายจะเอาเปรียบคนอื่นก็เอาเปรียบอย่างสบาย (เช่น ยกยอกเป็นต้น) ข้อนี้ปรากฏให้เห็นจากการสำรวจท่าทีของพนักงานฝ่ายไทย และพนักงานฝ่ายญี่ปุ่น ในบริษัทร่วมหุ้น พนักงานไทยส่วนมากคิดว่าตัวเองควรมีฐานะดีกว่าที่เป็นอยู่ ฝ่ายญี่ปุ่นยอมรับว่าคนไทยมีความสามารถทำงานที่ตนทำอยู่ได้ แต่มีปัญหาเรื่องความไว้วางใจ

ข้อนี้ไทยต้องพิสูจน์ให้เห็นว่าเป็นผู้ที่ไว้วางใจได้ รับผิดชอบต่อการทำงาน ฝ่ายญี่ปุ่นก็ต้องใช้คนไทยที่ไว้ใจได้เข้าทำงานร่วมกับตนในตำแหน่งที่สำคัญ ๆ มากขึ้น เพื่อเป็นการพิสูจน์ความบริสุทธิ์ใจ

๔.๖ ต้องมองอนาคตในแง่ดี ไทย

ไม่ต้องใจร้อน ที่จะให้ญี่ปุ่นเปลี่ยนฝ่ายเดียวและ ให้เปลี่ยนในช่วงระยะเวลาอันสั้นด้วย ญี่ปุ่นที่ไทยเห็นอาจจะไม่ใช่ภาพญี่ปุ่นที่แท้จริง ชาวญี่ปุ่นมีความสำนึกว่าตนเองยากจนมาเป็นเวลานาน อยากจะดิ้นรนให้หลุดพ้นจากความยากจนในช่วงระยะเวลาอันสั้น โดยขาดความละเอียดอ่อน ในการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับคนอื่น ฉะนั้นถ้าญี่ปุ่นร่ำรวยขึ้นมาจริงๆ อย่างเห็นชัด ญี่ปุ่นอาจกลับไปสู่สภาพที่แท้จริง ไม่เห็นแก่ตัวมากดังที่เป็นอยู่ ขอให้ไทยพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของชาวญี่ปุ่นในช่วงระยะเวลา ๒ ปีที่ผ่านมา แล้วพอจะหวังได้ว่าในอนาคต ไทยจะ อยู่กับญี่ปุ่น ฉันทมิตรที่ดีได้

๔.๕ "ไม่ควร ให้คน ญี่ปุ่นเข้ามาอยู่ในประเทศไทยมากเกินไป จะโดย เหตุผลหรือ อารมณ์ ก็ตาม คนไทยระแวงญี่ปุ่น ฉะนั้น การมีญี่ปุ่นเข้ามาอยู่มาก ๆ จึงอาจเพิ่มความระแวงให้ แก่คนไทยยิ่งขึ้น นอกจากนั้น คน

ไทยยังไม่มีจิตใจสูงส่ง พอที่จะ
ดูการกระทำผิดของญี่ปุ่นแต่ละ
คนว่าเป็นผล กรรมของแต่ละ
บุคคล แต่เป็นการกระทำของ
ญี่ปุ่นรวม ๆ นี้เป็นเรื่องไร้เหตุ
ผล แต่ก็ เป็นพฤติกรรมปกติ
ของมนุษย์ ฝ่ายญี่ปุ่นมีนโยบาย
ให้คนออกนอกประเทศได้โดย
เสรี ภาวะที่จะจำกัดจำนวนคน
เข้าประเทศไทยจึงตกอยู่แก่ประ
เทศไทย ในข้อนี้ควรจะระมัด
ระวังกันดังนี้ ฝ่ายญี่ปุ่นควร
ควบคุมความประพฤติของชาว
ญี่ปุ่นที่มาทำอะไร มีคิมชอบใน
ประเทศไทย เช่น เขี้ยคหยาม
วัฒนธรรมไทย หรือตั้งช่อง
โศภณฝ้าย ไทยควบคุมจำนวน
คนเข้าวีซ่า ประเภทที่ ให้เข้ามา
ท่องเที่ยวจะต้องเที่ยวจริง ๆ ไม่
โซมาทำงาน แล้วออกไปต่อวี
ซ่าในประเทศใกล้เคียง หรือ
รับสินบน และช่วยต่อวีซ่าให้
คนที่เข้า มาทำงาน ชั่วคราว มี
แนวโน้มที่จะ ไม่รับ ผิด ชอบ
เกี่ยวกับความ ประพฤติของเขา
เท่า กับคนที่ เข้ามาอยู่ ก่อนข้าง
ถาวร ฝ่ายญี่ปุ่นหรือฝ่ายไทย

ก็ตาม ถ้าหากเห็นคนใดคน
หนึ่งที่จะทำให้เกิดเสื่อมเสียพันธ
ไมตรีระหว่างไทยกับญี่ปุ่นควร
หาทางรีบส่งคนนั้น ๆ กลับ
ประเทศเสีย

๔.๕ ให้ผู้มีเงินได้เสียภาษี โดยไม่
มีข้อยกเว้น ตามข้อตกลงระ
หว่างไทยกับญี่ปุ่นว่าด้วยThai-
land Japan Revenue
Agreement ข้อ ๑๐ คนใน
สัญชาติของประเทศคู่ ภาคที่
ไปทำงานในอีกประเทศหนึ่ง
เป็นการชั่วคราว ไม่ต้องเสีย
ภาษีเงินได้ เราทราบว่ามีคน
ไทยในญี่ปุ่นไม่กี่คนที่ได้รับ
อภิสิทธิ์เช่นนี้แต่ปรากฏว่ามี
คนญี่ปุ่นไม่น้อยที่เข้ามาทำ
งานโดยใช้วีซ่าประเภทนัก
ท่องเที่ยวพวกนี้ไม่ต้องเสีย
ภาษีเงินได้ รัฐบาลควรหา
ทางยกเลิกข้อตกลงอันนี้เสีย

๔.๖ อย่าพัฒนาเศรษฐกิจไทย
แบบญี่ปุ่น ญี่ปุ่นมีความภุมิ
ใจในประ สบการณ์การพัฒ
นาเศรษฐกิจของตัว และคิด
ว่าชาว ไทยน่าจะพอใจที่ตน
มาลงทุนในไทย เพื่อช่วยพัฒ

นาเศรษฐกิจ แต่ผลที่เกิดขึ้นมิใช่เป็นเช่นนั้น ทั้งนี้เพราะอะไรการพัฒนาเศรษฐกิจแบบญี่ปุ่นในระยะเวลาหนึ่งจะก่อให้เกิดความแตกต่างกันในฐานะทางเศรษฐกิจอย่างมาก สภาพการณ์เช่นนี้ชาวญี่ปุ่นไม่ค่อยสำนึกถึงความไม่เป็นธรรมเกิดขึ้นแต่ในไทยในยุคปัจจุบัน การเรียกร้องความเท่าเทียมกันเป็นอุดมการณ์อย่างหนึ่ง ซึ่งมีอิทธิพลมาก มีผู้นำของสังคมไม่น้อยที่ต่อต้านความเจริญโดยวัดกันด้วยวัตถุ หรือ G.N.P. ปัจจุบันคนไม่น้อยที่ต้องการโรงงาน แต่ไม่ต้องการสิ่งปลูกสร้าง พวกเขาไม่ต้องการเห็นการพัฒนาโดยดูแต่ในแง่เศรษฐกิจ ฉะนั้น ในการลงทุน ทั้งนายทุนไทยและนายทุนญี่ปุ่นจะต้องคิดว่าให้เกิดผลกระทบกระเทือนอย่างไรต่อสังคม ถ้านายทุนญี่ปุ่นมาลงทุนแบบทำสิ่งแวดล้อมเป็นพิษมาก ๆ ผู้ที่ไม่ได้รับประโยชน์โดยตรงจากการ

ลงทุนอาจจะใช้ผลิตภัณฑ์ ที่ทำจากบริษัทญี่ปุ่นนั้นและขับไล่ญี่ปุ่นออกนอกประเทศ
๔.๓ ต้องทำของญี่ปุ่นให้เป็นของไทย รัฐบาลไทยควรวางมาตรการค่อยๆ กลืนบริษัทญี่ปุ่น (Thailandization) ไม่ใช่ให้ทุนญี่ปุ่นค่อย ๆ กลืนกิจกรรมของคนไทย (Japanization) ให้มีการถ่ายทอดความรู้ด้านวิชาการ และการจัดการจากคนญี่ปุ่น ไปยังคนไทยเร็วกว่าที่เป็นอยู่ สำหรับฝ่ายญี่ปุ่น นอกจากสาขาของบริษัทที่ทำธุรกิจอย่างจำกัดแล้ว ควรเริ่มด้วยการแต่งตั้งพนักงานมาประจำ ไม่ใช่สับเปลี่ยนกันมา ได้กำไรเท่าไรก็ส่งกลับประเทศ ไทยเคยมีปฏิบัติการที่ไม่ดีต่อเงินที่ส่งเงินกลับประเทศจีน เดียวนี้ไม่มีปัญหาแล้ว เพราะการส่งเงินกลับผืนแผ่นดินใหญ่จีน ได้ลดจำนวนลงอย่างมาก ถ้านายทุนญี่ปุ่นอยู่ในไทยนานๆ พวกเขาจะผสมกลมกลืนไปกับสังคมตั้งชาวจีนที่อยู่ในไทย ปฏิบัติ

ยาต่อต้านกันก็จะไม่มี เท่าที่
เป็นอยู่ชาวญี่ปุ่นในบริษัทต่างๆ
ไม่มีจิตใจที่จะผสมกลมกลืนกับ
สังคมไทย เรอวันกลับประเทศ
เมืองแม่ของตน ข้อนี้ทำให้
พวกเขาไม่เห็นความจำเป็นที่
จะไปมาหาสู่กับคนไทย

๔.๘ ญี่ปุ่นอย่าให้เงินกู้แก่ไทย นอก
จากจะไม่เกิดดอกเบี้ย คนไทย
ส่วนมากไม่ยอมรับว่า การให้
เงินกู้โดยคิดดอกเบี้ยเป็นความ
ช่วยเหลือ ฉะนั้น ยิ่งให้เงิน
กู้มาก ญี่ปุ่นยิ่งขาดความนิยม
เพราะคนไทยชอบ คิดว่าเป็น
การปลดปล่อยแบบเมื่อไทยไม่
มีเงินซื้อของญี่ปุ่นก็ให้เงินไป
ซื้อของญี่ปุ่น และก็เป็นความ
จริงที่ว่านักธุรกิจญี่ปุ่นเป็นคน
เอาเงินกู้รายต่างๆ ไปซื้อสินค้า
ของพวกเขา ถึงแม้ว่ารัฐบาล
ไทยจะได้ประโยชน์ อย่างไร
ก็ตาม ประชาชนไม่เชื่อว่าญี่ปุ่น
มีเจตนาดีต่อไทย รู้แต่ว่าเขา

และลูกหลานต้องรับ ภาระหนี้
สินเพิ่มขึ้น พร้อมด้วยดอกเบี้ย
ที่ท่วมหัว ปกติพวกเขาก็มีเหตุ
ผล เพราะการกระทำของรัฐ
บาลเช่นนั้นพวกเขาจะไม่เคยให้
อำนาจเอาไว้ โครงสร้างทาง
การปกครอง ของเขาผิดกันกับ
ของญี่ปุ่น

๔.๘ ช่วยกันควบคุมอำนาจเงินตรา
บริษัทเล็ก ๆ มีแนวโน้มที่จะ
ไม่รับผิดชอบบริษัทใหญ่ ๆ มี
แนวโน้มที่จะขยายตลาด ขยาย
กิจการ ขยายอิทธิพล และ
ผูกขาด การค้ากำไรเป็นจรรยา
ของนักการค้า แต่พวกเขาควร
จะตระหนักว่าการคำนึงถึงผล
ประโยชน์ ร่วมกันจะก่อให้เกิด
ประโยชน์ที่ยั่งยืนกว่า การคำนึง
ถึงประโยชน์ส่วนตัว และจะ
ช่วยจรรโลงมิตรภาพ ของทั้ง
สองประเทศด้วย จะต้องช่วย
กันสอดส่องและปราบปรามการ
คิดสินบนของนักธุรกิจ

เราจะต่อต้านญี่ปุ่นที่เลว

ประกาศกรมวิชาการ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ขอเชิญผู้สนใจ ประกวดหนังสือประกอบการเรียนสำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีหนังสือที่จะประกวด ๕ เล่ม คือ

1. ภาษาไทยธุรกิจ
2. การอ่านและพิจารณาหนังสือ
3. ศิลปะการพูด
4. ภาษากับวัฒนธรรม
5. โลกปัจจุบันและโลกในอนาคต

ผู้สนใจติดต่อขอระเบียบการประกวดรายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตรของวิชาดังกล่าวตนเองหรือทางไปรษณีย์ได้ที่กองตำรา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

บรรณาธิการ

ก่อนอื่นต้องขอรับว่า สังคมศาสตร์ปริทัศน์ เล่มนี้ล่าช้ากว่ากำหนดไปมาก สาเหตุก็เนื่องจากต้องรอข้อมูลบางประการ ในการทำงานร่วมกับกลุ่มศึกษาต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังนั้นเมื่อ สังคมศาสตร์ปริทัศน์ ฉบับ 'ภัยเหลือง' ภาค ๓ ปรากฏออกมา ดังที่ท่านเห็นอยู่ในมือนี้ จึงเชื่อมั่นว่า เราจะได้ข้อมูลอันเป็นผลมาจากการศึกษา 'ญี่ปุ่น' ในแง่ต่าง ๆ อย่างรอบด้าน ไม่ใช่ใช้คำว่า 'ภัย' อย่างเลื่อนลอยปราศจากหลักฐานข้อเท็จจริง นอกจากนี้เรายังได้เสนอทางออกต่อสิ่งที่เรียกว่า "ปัญหาและข้อเสนอ" ไว้เพื่อให้พิจารณาทั้งฝ่ายไทยฝ่ายญี่ปุ่น และทั้งสองฝ่ายว่า ควรพิจารณาปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นผ่านมา ที่กำลังเกิดขึ้น หรือที่จะเกิดขึ้นต่อไปในอนาคต ประการใดบ้าง

ทั้งนี้และทั้งนั้น เราขอสนับสนุนการจัดทำฉบับ 'ภัยเหลือง' ครั้งนี้อีกครั้งว่า เราทำเพื่อผลประโยชน์ของประเทศ เพื่อเอกราชและเกียรติภูมิของประเทศ ทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยเสนอข้อมูลที่ใช้เป็นหลักฐานได้ออกทั้งข้อสนับสนุนดังที่เคยกล่าวไว้ในบทนำฉบับ 'ภัยเหลือง' ภาค ๒ ว่าการพูดถึง 'ภัยเหลือง' นั้น เราได้ต่อต้านคนญี่ปุ่นในทางองเหี้ยมเขี้ยว หากแต่เราต้องการสร้างความเข้าใจ ทั้งคนไทยและคนญี่ปุ่นให้มองเห็นแง่มุมของการที่ไทยต้องตกเป็นเหยื่อกลางของญี่ปุ่น เช่นเดียวกับที่ตกเป็นเหยื่อกลางให้กับสหรัฐอเมริกา และประเทศที่ก้าวมาเป็นจักรวรรดินิยมอื่น ๆ ดังนั้นการรู้จัก 'ภัยเหลือง' ที่กองบรรณาธิการได้ทำตั้งแต่เริ่มภาคแรก จนถึงภาค ๓ ที่ท่านได้พิจารณาอยู่ขณะนี้ จึงไม่ใช่เรื่องของการหา 'แพะรับบาป' สำหรับให้ระบายความรู้สึกคับข้องใจแต่อย่างใด หากแต่เป็นเพราะเรา - ซึ่งก็เช่นเดียวกับผู้รักชาติทั้งหลาย - หวังมองปัญหาด้วยความจริง เท่าที่สติปัญญาและความรู้เท่าทันจะอำนวยให้ มิใช่รักชาติแต่เพียงปาก หรือรักชาติเพียงเพราะเห็นว่าสังคมไทยจะกลายเป็นคอมมิวนิสต์ไปในอนาคต เรารักชาติด้วยการกระทำ และ การมีพันธะแน่วแน่ต่อความสำคัญที่จะแก้ปัญหานั้น ซึ่งเมื่อพิจารณาประเด็นนี้แล้ว การรู้จัก 'ภัย' ต่าง ๆ จึงมิได้มีความแคบเพียงแค่ว่าจำกัดกับเหล่าจักรวรรดินิยมต่าง ๆ เท่านั้น หากแต่ต้องควรเป็นการทำความเข้าใจกับตัวเราเองด้วย ก็เพราะประเทศของเรา โดยการบริหารของรัฐบาลชุดต่าง ๆ นั้นเองมิใช่หรือที่เป็นคนยอมปล่อยให้ความผิดพลาดทั้งหลายเกิดขึ้น ไม่ว่าจะด้วยความโง่เขลาเบาปัญญา มิรู้จักขึงในเกียรติภูมิ หรือจะ

ด้วยความเจ้าเล่ห์แสนกลของคนในคณะรัฐบาลบางคนทีคิดจะขายแม่กระทิงเพื่อนร่วมชาติเดียวกันก็ตาม สิ่งเหล่านี้ ทำให้คำว่า 'ภัยเหลือง' นั้นมีความหมายเกินมาลงภัยจากคนในชาติเดียวกันด้วย และภัยจากคนในชาตินั้น จะดูเพียงแค่ประเบ็ดชวด หรือการเดินขบวนมิได้ หากแต่จะต้องดูว่า ใครคือผู้ยึดกุมอำนาจรัฐในปัจจุบัน--คณะรัฐบาล ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มนายทุน-ขุนศึก-พ่อค้าใหญ่ หรือว่าประชาชนทั้งหมด

เมื่อมองในแง่ วิชาการที่ดีที่สุดก็คือการศึกษาให้รู้ถึงแก่นของปัญหา และเข้าร่วมในการรณรงค์ต่อต้าน สิ่งที่จะเป็นผลร้ายต่อประเทศของเรา โดยเฉพาะในแง่การครอบงำทางเศรษฐกิจของต่างชาตินั้น ย้อนนำไปสู่การครอบงำทางการเมืองได้ด้วย โดยผ่านไปยังอย่างถูกต้องตามกฎหมายจากรัฐบาลที่เรียกตัวเองว่า 'เป็นประชาธิปไตย' หากแต่ว่ามีนโยบายประเภท 'ไว้เกียรติภูมิ' ด้วยเหตุนี้การต่อสู้ของกลุ่มพลังรักชาติต่าง ๆ จึงเป็นการต่อสู้ในระยะยาว มาไม่ไหวไปไม่นาน โดยยึดกุมหลักที่ว่าประชาชนทั้งหมดจะต้องเป็นผู้ตัดสินในนโยบายของรัฐและผู้บังคับใช้นโยบายของรัฐ ถ้าหากรัฐนั้นๆ มีรัฐบาลที่รักชาติ รักประชาชนจริง นั่นก็เท่ากับเป็นเครื่องมือช่วยส่งเสริมให้ประเทศชาติสามารถหลุดรอดจากการเป็นอาณานิคมทางเศรษฐกิจ-การเมือง ของบรรดาจักรวรรดินิยมทั้งหลายได้

อนึ่ง ในการร่วมงานจัดทำ ฉบับ "ภัยเหลือง" ภาค ๓ นี้ ทางกองบรรณาธิการได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจาก กลุ่มศึกษาไทยกับมหาอำนาจญี่ปุ่น ซึ่งเป็นคณะกรรมการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยของคนไทยในญี่ปุ่น และกองบรรณาธิการ นิตยสาร สน.ท.ญ. แห่งญี่ปุ่น ตลอดจนกลุ่มพลังต่าง ๆ และ 'ศูนย์เอกสารและกิจกรรมเพื่อประชาชน' ที่ได้ให้ความร่วมมือกันคว่ำข้อมูลต่าง ๆ และสรุปส่งมาร่วมกัน ทางกองบรรณาธิการ สังคมศาสตร์ปริทัศน์ ใคร่ขอขอบคุณไว้ ณ ที่นี้ เพื่อพลังสามัคคีต่อไปในอนาคต

สังคมนศาสตร์ปริทัศน์ ฉบับนี้ เนื่องจากออกช้าและมีความหนาแน่นกว่าปกติ ทางกองบรรณาธิการ จึงขอถือเป็นฉบับรวม เล่ม ๓ และเล่ม ๔ ประจำปี ๒๕๑๒ ไว้ด้วยกัน และ ในปี ๒๕๑๔ จะเริ่มต้นเป็นฉบับที่ ๑ ใหม่ โดยในปีนั้นทางกองบรรณาธิการจะมี สังคมนศาสตร์ปริทัศน์ ฉบับวิชาการ ออกมาเป็นพิเศษให้แก่ท่านสมาชิกแน่นอน

สำหรับกิจกรรมเกี่ยวกับ "โครงการหนังสือเล่ม" ของกองบรรณาธิการ ก็จะเริ่มต้นดังที่ประกาศไว้ในใบปก โดยจะพยายามให้รวดเร็วขึ้น และมีคุณภาพมากขึ้น อีกทั้งกิจกรรมทางด้านการประชุมวิชาการที่สมาคมสังคมนศาสตร์ฯ เป็นผู้จัด หรือร่วมกับหน่วยงานทางวิชาการอื่น ๆ ก็จะมีเพิ่มขึ้น ดังที่ท่านสมาชิกจะได้รับแจ้งโดยตรง และผู้สนใจภายนอกจะได้ทราบข่าวคราวจากการประกาศทางหน้าหนังสือพิมพ์

สวัสดิ์ฉบับใหม่

สังคมศาสตร์ปริทัศน์

THE SOCIAL SCIENCE REVIEW,

QUARTERLY

Vol. 13 No. 3-4, August-December 1975

The Third Yellow Peril Issue

	4	Letter to the Editor
	8	Leading Article
<hr/>		
<i>Tanya Phonanan</i>	9	Anti - Japan : From Yamada to Tanaka
<i>Thai-Japan Group Study</i>	23	Japanese in Asia : Imperialism or US. Running-Dog
<i>Thai-Japan Group Study</i>	49	Why Japan must to be Economic Imperialism?
<i>Thai-Japan Group Study</i>	71	Japan : Aid or Domination ?
<i>People Information Centre</i>	86	Pollution : Thailand will look like Japan
<i>People Information Centre</i>	95	Thai - labour and Japanese Capitalists
<i>Phayom Reongsri (tr.)</i>	101	A Poem : Tempt me no more
<i>Narong Petprasert</i>	103	The monopoly of Japan in Thailand
<i>Editorial Staff</i>	117	Japan intelligence centre
<i>Charin Chayapornnurak</i>	124	A Poem
<i>Tawan Sangsuri</i>	126	Letter From Thailand
<i>Futaba Kitayama</i>	134	A Short-Story From Japan
<i>Charnvit Kasetsiri</i>	143	Man and Work : Khiew SamPan
	153	Book Reviews
	169	Annex
	212	Editor
<hr/>		
<i>Niwat Konghien</i> Cover		

The Social Science Review

Editor: Suchart Sawadsri

Office: Chula Soi 2, Phya Thai Rd., Bangkok Metropolis Thailand Tel. 527652

Printed by The Social Science Association Printing Press of Thailand, Nai Martmai
Phimolmas, Printer